

သုတ္တန်ပိဋကေ ဓမ္မကနိကာယေ
ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာသုတာ
ဘဝန္တပမာနာပစ္စေရေန ဂဏာ
သဒ္ဓမ္မပ္ပကာဝသီနီ နာမ

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပ္ပကာယာ

(ပုဂံဗေသာ ဘာဝေဂါ)

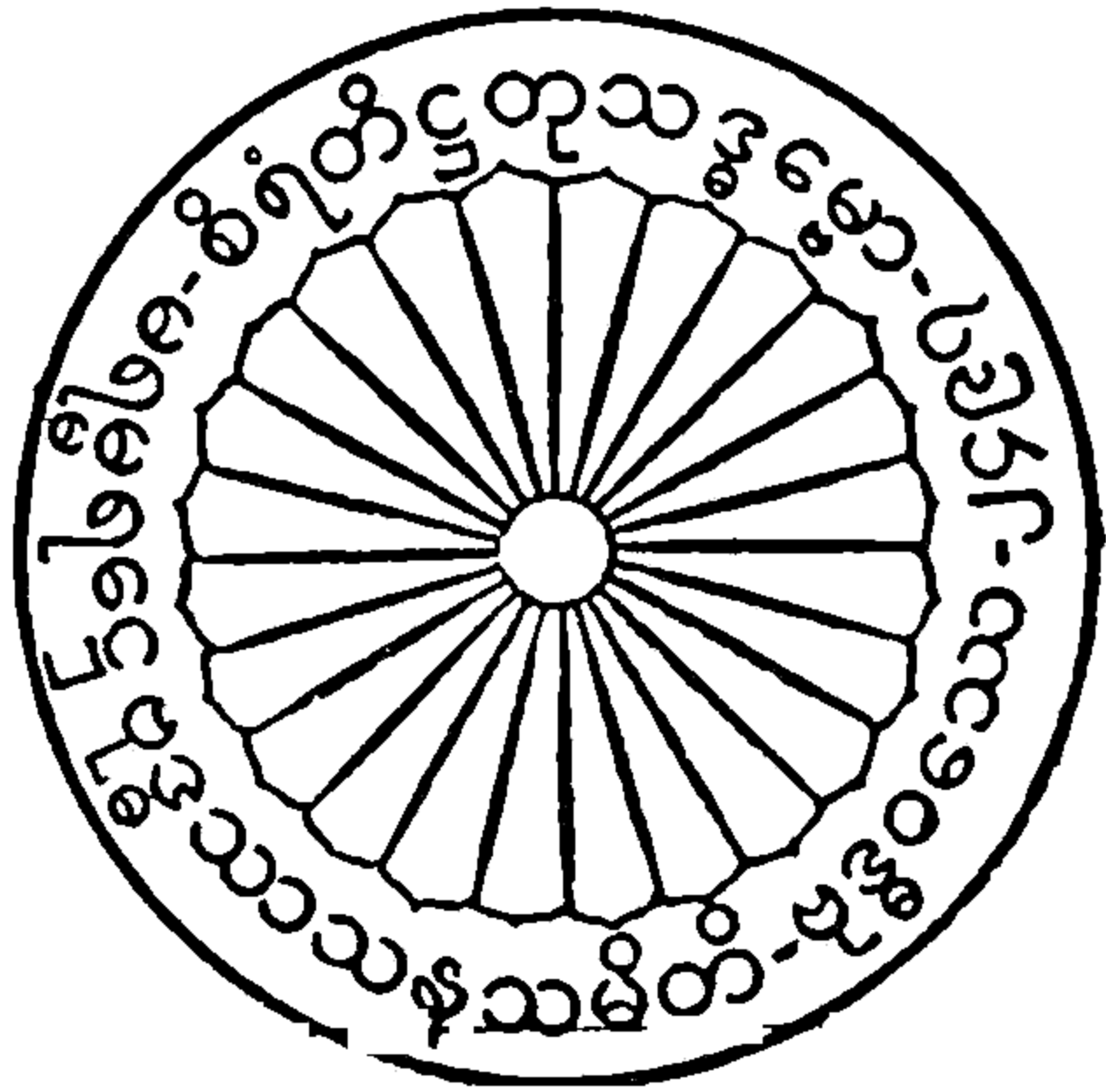
ဓမ္မဗုဒ္ဓဗ္ဗ ဓမ္မသာသနာသင်္ဂဏိယာ
ဓမ္မကယန္တိကာလေ ဓမ္မဂီတိကာ

၂၈၁၇

သုတ္တန္တိဋီကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ
ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာနာမတ္ထေရေန ကတာ
သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသီရိ နာမ

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပ္ပကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တာလယေ ဗုဒ္ဓါပိတာ

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ

ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ		ပိဋက
၆၈-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၁
၆၉-အာသယာနုသယဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၄
၇၀-ယမကပါဠိဟိရဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၁၁
၇၁-မဟာကရဏာဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၁၄
၇၂-၇၃-သဗ္ဗညုတညာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၃၆

၂-ဒိဋ္ဌိကထာ

၁-အသာဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၄၁
၂-အတ္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၀
၃-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၆
၄-သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၇
၅-သဿတဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၇
၆-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၇
၇-အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၇
၈-ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၉
၉-အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၅၉
၁၀-၁၂-သညောဇနိကာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၆၀
၁၃-အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၆၀
၁၄-လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၆၀
၁၅-၁၆-ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၆၁

၃-အာနာပါနသတိကထာ

၁-ဂဏနဝါရဝဏ္ဏနာ	....	၆၉
၂-သောဠသဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	၇၁

ပဋိသံ-၄ ၂-က

[ခ] ပဋိသတ္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

မာတိကာ		ပိဋက
၃-ဥပက္ခိလေသညာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၇၂
၄-ဝေါဒါနညာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၇၄
၅-သတောကာရိညာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၈၇
၆-ညာဏရာသိဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၂၁
၄-ဣန္ဒြိယကထာ		
၁-ပဌမသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၂၄
၂-ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၃
၃-တတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၇
၄-စတုတ္ထသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၄၁
၅-ဣန္ဒြိယသမောဓာနဝဏ္ဏနာ	.....	၁၄၄
၅-ဝိမောက္ခကထာ		
၁-ဝိမောက္ခဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၄၇
၂-ဝိမောက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၅၁
၆-ဂတိကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၁၆၉
၇-ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၁၇၄
၈-ဝိပလ္လာသကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၁၇၇
၉-မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၁၇၉
၁၀-မဏ္ဍပေယျကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၁၈၁
၂-ယုဂနဒ္ဒဝဂ္ဂ		
၁-ယုဂနဒ္ဒကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၁၈၅
၁-သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၈၈
၂-ဓမ္မဒ္ဒစ္စဝါရနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၉၀
၂-သစ္စကထာဝဏ္ဏနာ		
၁-ပဌမသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၁၉၇
၂-ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၂၀၀
၃-ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၂၀၁

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဂ [၈]

မာတိကာ		ပိဋကံ
	၃-ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၀၃
	၄-မေတ္တာကထာဝဏ္ဏနာ	၂၀၇
၁-ဣန္ဒြိယဝါရဝဏ္ဏနာ	.....	၂၁၀
၂-၄-ဗလာဒိဝါရတ္တယဝဏ္ဏနာ	.....	၂၁၁
	၅-ဝိရာဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၁၂
	၆-ပဋိသန္တိဒါကထာ	
၁-ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဝါရဝဏ္ဏနာ	.....	၂၁၄
၂-၃-သတိပဋ္ဌာနဝါရဒိဝဏ္ဏနာ	.....	၂၂၀
၄-၈-သတ္တဗောဓိသတ္တဝါရဒိဝဏ္ဏနာ	.....	၂၂၀
၉-ဆဗ္ဗဒ္ဓဓမ္မဝါရဝဏ္ဏနာ	.....	၂၂၀
	၇-ဓမ္မစက္ကကထာ	
၁-သစ္စဝါရဝဏ္ဏနာ	.....	၂၂၁
၂-၃-သတိပဋ္ဌာနဝါရဒိဝဏ္ဏနာ	.....	၂၂၃
	၈-လောကုတ္တရကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၃
	၉-ဗလကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၇
	၁၀-သုညကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၇
	၃-ပညာဝဂ္ဂ	
	၁-မဟာပညာကထာဝဏ္ဏနာ	၂၄၇
၁-သောဠသပညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၂၅၀
၂-ပုဂ္ဂလဝိသေသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	.....	၂၆၃
၂-ဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၂၆၄
၃-အဘိသမယကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၃၀၂
၄-ဝိဝေကကထာဝဏ္ဏနာ	.....	၃၀၆

[ဃ]

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ			ပိဋက
၅-စရိယာကထာဝဏ္ဏနာ	.....	.....	၃၀၈
၆-ပါဠိဟာရိယကထာဝဏ္ဏနာ	.....	.....	၃၀၉
၇-သမသီသကထာဝဏ္ဏနာ	.....	.....	၃၁၂
၈-သတိပဋ္ဌာနကထာဝဏ္ဏနာ	.....	.....	၃၁၂
၉-ဝိပဿနာကထာဝဏ္ဏနာ	.....	.....	၃၁၄
၁၀-မာတိကာကထာဝဏ္ဏနာ	.....	.....	၃၁၈
နိဂမနကထာ	.....	.....	၃၂၂

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ

ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂဋကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၆၈-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၁၁။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသေ တထာဂတဿာတိ ဝစနေ ဥဒ္ဓေသေ သရူပတော အဝိဇ္ဇမာနေပိ “ဆ ဉာဏာနိ အသာဓာရဏာနိ သာဝကေဟိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ “တထာဂတဿာ”တိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ တဿ ဥဒ္ဓေသေ အတ္တတော သိဒ္ဓဿ တထာဂတဝစနဿ နိဒ္ဒေသေ ဂဟဏံ ကတံ။ သတ္တေ ပဿတိတိ ရူပါဒိသု ဆန္ဒရာဂေန သတ္တတာယ လဂ္ဂတာယ သတ္တာ၊ တေ သတ္တေ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏေန စက္ခုနာ ပဿတိ ဩလောကေတိ။ အပ္ပရဇက္ခေတိ ပညာမယေ အက္ခိမိ အပ္ပံ ရာဂါဒိရဇော ဧတေသန္တိ အပ္ပရဇက္ခာ၊ အပ္ပံ ရာဂါဒိရဇော ဧတေသန္တိ ဝါ အပ္ပရဇက္ခာ။ တေ အပ္ပရဇက္ခေ။ မဟာ-ရဇက္ခေတိ ပညာမယေ အက္ခိမိ မဟန္တံ ရာဂါဒိရဇော ဧတေသန္တိ မဟာရဇက္ခာ၊ မဟန္တံ ရာဂါဒိရဇော ဧတေသန္တိ ဝါ မဟာရဇက္ခာ။ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေတိ တိက္ခာနိ သဒ္ဓါဒိနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဧတေသန္တိ တိက္ခိန္ဒြိယာ၊ မုဒုနိ သဒ္ဓါဒိနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဧတေသန္တိ မုဒိန္ဒြိယာ။ သွာကာရေ ဒွါကာရေတိ သုန္ဒရာ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာ ကောဋ္ဌာသာ ဧတေသန္တိ သွာကာရာ၊ ကုစ္ဆိတာ ဂရဟိတာ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာ ကောဋ္ဌာသာ ဧတေသန္တိ ဒွါကာရာ။ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေတိ ယေ ကထိတံ ကာရဏံ သလ္လက္ခေန္တိ သုခေန သက္ကာ ဟောန္တိ ဝိညာပေတုံ၊ တေ သုဝိညာပယာ၊ တဗ္ဗိပရိတာ ဒုဝိညာပယာ။

၁-၃ ၉-၅-ပိဋက

အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနောတိ အပိ ဧကေ ပရလောကဉ္စေ
 ရာဂါဒိဝဇ္ဇန္တ ဘယတော ပဿန္တေ၊ ဣမဿ ပန ပဒဿ နိဒ္ဒေသေ ပရ-
 လောကဿေဝ န ဝုတ္တတ္တာ^၁ ခန္ဓာဒိလောကေ စ ရာဂါဒိဝဇ္ဇေ စ ပရံ ဗာဠိ ဘယံ
 ပဿနသီလာတိ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော။ တေ ပရလောကဝဇ္ဇ-
 ဘယဒဿာဝိနေတိ^၂ ဧဝမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောက-
 ဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနောတိ တဗ္ဗိပရိတေ။ လောကောတိ စ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန။
 ဝဇ္ဇန္တိ စ ဝဇ္ဇနိယဋ္ဌေန။ ဧတ္တာဝတာ ဥဒ္ဒေသဿ နိဒ္ဒေသော ကတော ဟောတိ။

ပုန နိဒ္ဒေသဿ ပဋိနိဒ္ဒေသံ ကရောန္တော အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေတိ-
 အာဒိမာဟ။ တတ္ထ တီသု ရတနေသု ဩကပ္ပနသင်္ခါတာ သဒ္ဓါ အဿ အတ္ထိတိ
 သဒ္ဓေါ။ သော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော အဿဒ္ဓိယရဇဿ စေဝ အဿဒ္ဓိယ-
 မူလကဿ သေသာကုသလရဇဿ စ အပ္ပကတ္တာ အပ္ပရဇက္ခော။ နတ္ထိ
 ဧတဿ သဒ္ဓါတိ အဿဒ္ဓေါ။ သော ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ရဇဿ မဟန္တတ္တာ
 မဟာရဇက္ခော။ အာရဒ္ဓံ ဝိရိယမနေနာတိ အာရဒ္ဓဝီရိယော။ သော
 ကောသဇ္ဇရဇဿ စေဝ ကောသဇ္ဇမူလကဿ သေသာကုသလရဇဿ စ
 အပ္ပကတ္တာ အပ္ပရဇက္ခော။ ဟိနဝိရိယတ္တာ ကုန္တိတေန အာကာရေန သီဒတိတိ
 ကုသိဒေါ၊ ကုသိဒေါ ဧဝ ကုသိတော။ သော ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ရဇဿ^၃
 မဟန္တတ္တာ မဟာရဇက္ခော။ အာရမ္မဏံ ဥပေစ္စ ဌိတာ သတိ အဿာတိ
 ဥပဋ္ဌိတဿတိ။ သော မုဋ္ဌဿစ္စရဇဿ စေဝ မုဋ္ဌဿစ္စမူလကဿ သေသာ-
 ကုသလရဇဿ စ အပ္ပကတ္တာ အပ္ပရဇက္ခော။ မုဋ္ဌာ နဋ္ဌာ သတိ အဿာတိ
 မုဋ္ဌဿတိ။ သော ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ရဇဿ မဟန္တတ္တာ မဟာရဇက္ခော။ အပ္ပနာ-
 သမာဓိနာ ဥပစာရသမာဓိနာ ဝါ အာရမ္မဏေ သမံ၊ သမ္မာ ဝါ အာဟိတော
 ဌိတောတိ သမာဟိတော၊ သမာဟိတစိတ္တောတိ ဝါ သမာဟိတော။ သော
 ဥဒ္ဓစ္စရဇဿ စေဝ ဥဒ္ဓစ္စမူလကဿ သေသာကုသလရဇဿ စ အပ္ပကတ္တာ
 အပ္ပရဇက္ခော။ န သမာဟိတော အသမာဟိတော။ သော ဝုတ္တပ္ပကာရဿ
 ရဇဿ မဟန္တတ္တာ မဟာရဇက္ခော။ ဥဒယတ္ထဂါမိနိ ပညာ အဿ အတ္ထိတိ
 ပညဝါ။ သော မောဟရဇဿ စေဝ မောဟမူလကဿ သေသာကုသလရဇဿ
 စ အပ္ပကတ္တာ အပ္ပရဇက္ခော။ မောဟမူဠတ္တာ ဒုဋ္ဌာ ပညာ အဿာတိ ဒုပ္ပညော။
 သော ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ရဇဿ မဟန္တတ္တာ မဟာရဇက္ခော။ သဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော
 တိက္ခိန္ဒြိယောတိ ဗဟုသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ ဗလဝတိယာ သဒ္ဓါယ သဒ္ဓေါ၊ တေနေဝ
 သဒ္ဓိန္ဒြိယေန တိက္ခိန္ဒြိယော။ အဿဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော မုဒိန္ဒြိယောတိ ဗဟုလံ

၁-ဝုတ္တတ္တာ (သိ)   ၂-....ဒဿာဝိနောတိ (သိ)   ၃-သီဒရဇဿ (သျှာ)

ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန အဿဒ္ဓိယေန အဿဒ္ဓေါ၊ အန္တရန္တရာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ဒုဗ္ဗလေန သဒ္ဓိန္ဒြိယေန မုဒိန္ဒြိယော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ သဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော သွာကာရောတိ တာယ ဧဝ သဒ္ဓါယ သောဘနာကာရော။ အဿဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော ဒွါကာရောတိ တေနဝ အဿဒ္ဓိယေန ဝိရူပါကာရော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ သုဝိညာပယောတိ သုခေန ဝိညာပေတုံ သက္ကုဏေယျော။ သုဝိညာပယောတိ ဒုက္ခေန ဝိညာပေတုံ သက္ကုဏေယျော။ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝီတိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ပညာသမ္ပန္နဿဝ သဒ္ဓါဒီနိ သုပရိသုဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သုပရိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဒိသမ္ပန္နော တံသမ္ပယုတ္တာယ၊ သုပရိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဒိသမ္ပန္နောပိ ဝါ တပ္ပစ္စယာယ ပညာယ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝီ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝ ဟိ သဒ္ဓါဒယောပိ စတ္တာရော “ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝီ”တိ ဝုတ္တာ။

၁၁၂။ ဣဒါနိ “ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝီ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ လောကဇ္ဇဝဇ္ဇဉ္စ ဒဿေတုံ လောကောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ခန္ဓာ ဧဝ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကောတိ ခန္ဓလောကော။ သေသဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝိပတ္တိဘဝလောကောတိ အပါယလောကော။ သော ဟိ အနိဋ္ဌဖလတ္တာ ဝိရူပေါ လာဘောတိ ဝိပတ္တိ၊ ဘဝတိတိ ဘဝေါ၊ ဝိပတ္တိ ဧဝ ဘဝေါ ဝိပတ္တိဘဝေါ၊ ဝိပတ္တိဘဝေါ ဧဝ လောကော ဝိပတ္တိဘဝလောကော။ ဝိပတ္တိသမ္ပန္နဝလောကောတိ အပါယူပဂံ ကမ္မံ။ တံ ဟိ သမ္ပန္နဝတိ ဧတသ္မာ ဖလန္တိ သမ္ပန္နော၊ ဝိပတ္တိယာ သမ္ပန္နော၊ ဝိပတ္တိသမ္ပန္နော၊ ဝိပတ္တိသမ္ပန္နော ဧဝ လောကော ဝိပတ္တိသမ္ပန္နဝလောကော။ သမ္ပတ္တိဘဝလောကောတိ သုဂတိလောကော။ သော ဟိ ဣဋ္ဌဖလတ္တာ သုန္ဓရော လာဘောတိ သမ္ပတ္တိ၊ ဘဝတိတိ ဘဝေါ၊ သမ္ပတ္တိ ဧဝ ဘဝေါ သမ္ပတ္တိဘဝေါ၊ သမ္ပတ္တိဘဝေါ ဧဝ လောကော သမ္ပတ္တိဘဝလောကော။ သမ္ပတ္တိသမ္ပန္နဝလောကောတိ သုဂတူပဂံ ကမ္မံ။ တံ ဟိ သမ္ပန္နဝတိ ဧတသ္မာ ဖလန္တိ သမ္ပန္နော၊ သမ္ပတ္တိယာ သမ္ပန္နော၊ သမ္ပတ္တိသမ္ပန္နော၊ သမ္ပတ္တိသမ္ပန္နော ဧဝ လောကော သမ္ပတ္တိသမ္ပန္နဝလောကော။ ဧကော လောကောတိအာဒိနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာနေဝ။

ဝဇ္ဇန္တိ နပုံသကဝစနံ အသုကောတိ အနိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ ကတံ။ ကိလေသာတိ ရာဂါဒယော။ ဒုစ္စရိတာတိ ပါဏာတိပါတာဒယော။ အဘိသင်္ခါရာတိ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော။ ဘဝဂါမိကမ္မာတိ အတ္တနော ဝိပါကဒါနဝသေန ဘဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဘဝဂါမိနော၊ အဘိသင်္ခါရေသုပိ ဝိပါကဇနကာနေဝ ကမ္မာနိ ဝုတ္တာနိ။ ဣတိတိ ဝုတ္တပ္ပကာရနိဒဿနံ။ ဣမသ္မိဉ္စ လောကေ ဣမသ္မိဉ္စ ဝဇ္ဇေတိ

ဝုတ္တပ္ပကာရေလောကေ စ ဝဇ္ဇေ စ။ တိဗ္ဗာ ဘယသညာတိ ဗလဝတိ ဘယသညာ။
 တိဗ္ဗာတိ ပရသဒ္ဓဿ အတ္ထော ဝုတ္တော၊ ဘယသညာတိ ဘယသဒ္ဓဿ။
 လောကဝဇ္ဇဒ္ဓယမ္ပိ ဟိ ဘယဝတ္ထုတ္တာ သယဉ္စ သဘယတ္တာ ဘယံ၊ ဘယမိတိ
 သညာ ဘယသညာ။ ပစ္စုပဋိတာ ဟောတိတိ တံ တံ ပဋိစ္စ ဥပေစ္စ ဌိတာ
 ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝေကေတိ ယထာ နာမ ပဟရိတုံ
 ဥစ္စာရိတခဂ္ဂေ ပစ္စာမိတ္ထေ တိဗ္ဗာ ဘယသညာ ပစ္စုပဋိတာ ဟောတိ၊ ဝေမေဝ
 လောကေ စ ဝဇ္ဇေ စ တိဗ္ဗာ ဘယသညာ ပစ္စုပဋိတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ
 ပညာသာယ အာကာရေဟိတိ အပ္ပရဇက္ခပဉ္စကာဒိသု ဒသသု ပဉ္စကေသု
 ဧကေကသ္မိံ ပဉ္စန္ဒံ ပဉ္စန္ဒံ အာကာရာနံ ဝသေန ပညာသာယ အာကာရေဟိ။
 ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဇာနာတိတိ တထာဂတော
 ပညာယ ပဇာနာတိ။ ပဿတိတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဒိဋ္ဌံ ဝိယ ကရောတိ။ အညာတိတိ
 သဗ္ဗာကာရမရိယာဒါဟိ ဇာနာတိ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ ဧကဒေသံ အသေသေတွာ
 နိရဝသေသဒဿနဝသေန ပညာယ ပဒါလေတိတိ။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆၉-အာသယာနုသယဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၁၃။ အာသယာနုသယဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဣမ တထာဂတောတိအာဒိ ပဉ္စဓာ
 ဌပိတော နိဒ္ဒေသော။ တတ္ထ အာသယာနုသယာ ဝုတ္တတ္ထာ ဝေ။ စရိတန္တိ ပုဗ္ဗေ
 ကတံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ။ အဓိမုတ္တိန္တိ သမ္ပတိ ကုသလေ အကုသလေ ဝါ
 စိတ္တဝေါသဂ္ဂေါ။ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေတိ ဘဗ္ဗေ စ အဘဗ္ဗေ စ။ အရိယာယ ဇာတိယာ
 သမ္ဘဝန္တိ ဇာယန္တိတိ ဘဗ္ဗာ။ ဝတ္တမာနသမိပေ ဝတ္တမာနဝစနံ။ ဘဝိဿန္တိ
 ဇာယိဿန္တိတိ ဝါ ဘဗ္ဗာ၊ ဘာဇနဘူဘာတိ အတ္ထော။ ယေ အရိယမဂ္ဂပဋိ-
 ဝေဓဿ အနုစ္ဆရိကာ ဥပနိဿယသမ္ပန္နာ၊ တေ ဘဗ္ဗာ။ ဝုတ္တပဋိပက္ခာ အဘဗ္ဗာ။

ကတမော သတ္တာနံ အာသယောတိအာဒိ နိဒ္ဒေသဿ ပဋိနိဒ္ဒေသော။
 ကတ္ထ သဿတောတိ နိစ္စော။ လောကောတိ အတ္တာ။ ဣမ သရီရံယေဝ
 နဿတိ၊ အတ္တာ ပန ဣမ ပရတ္ထ စ သောယေဝါတိ မညန္တိ။ သော ဟိ
 သယံယေဝ အာလောကေတိတိ ကတ္တာ “လောကော”တိ မညန္တိ။ အသဿ-
 တောတိ အနိစ္စော။ အတ္တာ သရီရေနေဝ သဟ နဿတိတိ မညန္တိ။ အန္တဝါတိ
 ပရိတ္ထေ ကသိဏေ ဖျာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံပရိတ္တကသိဏာရမ္မဏံ စိတ္တံ

၁-ဘယတ္တာ (သိ၊ သျာ)

သပရိယန္တော အတ္တာတိ မညန္တိ။ အနန္တဝါတိ န အန္တဝါ အပ္ပမာဏေ ကသိဏေ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံအပ္ပမာဏကသိဏာရမ္မဏံ စိတ္တံ အပရိယန္တော အတ္တာတိ မညန္တိ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဇီဝေါ စ သရီရဉ္စ တံယေဝ။ ဇီဝေါတိ အတ္တာ၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန နပုံသကဝစနံ ကတံ။ သရီရန္တိ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓပဉ္စကံ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ အညော ဇီဝေါ အညံ ခန္ဓပဉ္စကံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခန္ဓာ ဣဓေဝ ဝိနဿန္တိ၊ သတ္တော မရဏတော ပရံဟောတိ ဝိဇ္ဇတိ န နဿတိ။ “တထာဂတော”တိ စေတ္ထ သတ္တာမိဝစနန္တိ ဝဒန္တိ။ ကေစိ ပန “တထာဂတောတိ အရဟာ”တိ ဝဒန္တိ။ ဣမေ “န ဟောတိ”တိ ပက္ခေ ဒေါသံ ဒိသ္မာ ဧဝံ ဂဏှန္တိ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခန္ဓာပိ ဣဓေဝ နဿန္တိ၊ တထာဂတော စ မရဏတော ပရံ န ဟောတိ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ။ ဣမေ “ဟောတိ”တိပက္ခေ ဒေါသံ ဒိသ္မာ ဧဝံ ဂဏှန္တိ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိတိ ဣမေ ဧကေကပက္ခပရိဂ္ဂဟေ ဒေါသံ ဒိသ္မာ ဥဘယပက္ခံ ဂဏှန္တိ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိတိ ဣမေ ဥဘယပက္ခပရိဂ္ဂဟေ ဥဘယဒေါသာပတ္တိံ ဒိသ္မာ “ဟောတိတိ စ န ဟောတိ၊ နေဝ ဟောတိတိ စ န ဟောတိ”တိ အမရာဝိက္ခေပပက္ခံ ဂဏှန္တိ။

အယံ ပနေတ္ထ အဋ္ဌကထာနယော—“သဿတော လောကောတိ ဝါ”တိ-အာဒိဟိ ဒသဟာကာရေဟိ ဒိဋ္ဌိပဘေဒေါဝ ဝုတ္တော။ တတ္ထ သဿတော လောကောတိ စ ခန္ဓပဉ္စကံ လောကောတိ ဂဟေတွာ “အယံ လောကော နိစ္စော ဓုဝေါ သဗ္ဗကာလိကော”တိ ဂဏှန္တဿ သဿတန္တိ ဂဟဏာကာရပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ အသဿတောတိ တမေဝ လောကံ “ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ”တိ ဂဏှန္တဿ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂဟဏာကာရပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ အန္တဝါတိ ပရိတ္တကသိဏလာဘိနော သုပ္ပမတ္တေ ဝါ သရာဝမတ္တေ ဝါ ကသိဏေ သမာပန္ဓဿ အန္တောသမာပတ္တိယံ ပဝတ္တိတရူပါရူပဓမ္မေ “လောကော”တိ စ ကသိဏပရိစ္ဆေဒန္တေန “အန္တဝါ”တိ စ ဂဏှန္တဿ “အန္တဝါ လောကော”တိ ဂဟဏာကာရပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ သာ သဿတဒိဋ္ဌိပိ ဟောတိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပိ။ ဝိပုလကသိဏလာဘိနော ပန တသ္မိံ ကသိဏေ သမာပန္ဓဿ အန္တောသမာပတ္တိယံ ပဝတ္တိတရူပါရူပဓမ္မေ “လောကော”တိ စ ကသိဏပရိစ္ဆေဒန္တေန “န အန္တဝါ”တိ စ ဂဏှန္တဿ “အနန္တဝါ လောကော”တိ ဂဟဏာကာရပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ သာ သဿတဒိဋ္ဌိပိ ဟောတိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပိ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ “ဘေဒနဓမ္မဿ သရီရသေဝ ဇီဝ”န္တိ ဂဟိတတ္တာ “သရီရေ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနေ ဇီဝမ္ပိ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ”တိ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂဟဏာကာရပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ ဒုတိယပဒေ သရီရတော အညဿ ဇီဝဿ ဂဟိတတ္တာ “သရီရေ

ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနေပိ ဇိဝံ န ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ”တိ သဿတဂ္ဂဟဏာကာရပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။
 ဟောတိ တထာဂတောဘိအာဒိသု “သတ္တော တထာဂတော နာမ၊ သော
 ပရံ မရဏာ ဟောတီ”တိ ဂဏှတော ပဌမာ သဿတဒိဋ္ဌိ။ “န ဟောတီ”တိ
 ဂဏှတော ဒုတိယာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ “ဟောတိ စ န စ ဟောတီ”တိ ဂဏှတော
 တတိယာ ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ။ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတီ”တိ ဂဏှတော
 စတုတ္ထာ အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိတိ။

ဣတိ ဘိ ဝုတ္တပ္ပကာရဒိဋ္ဌိနိဿယနိဒဿနံ။ ဘဝဒိဋ္ဌိသန္တိဿိတာ ဝါ သတ္တာ
 ဟောန္တိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိသန္တိဿိတာ ဝါတိ ဘဝေါ ဝုစ္ဆတိ သဿတော၊ သဿတ-
 ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနဒိဋ္ဌိ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဘဝေါတိ ဒိဋ္ဌိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိဘဝေါ
 ဝုစ္ဆတိ ဥစ္ဆေဒေါ၊ ဥစ္ဆေဒဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝေါတိ ဒိဋ္ဌိတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဒသဝိဓာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စာတိ ဒွိဓာဝ
 ဟောတိ။ တာသု ဒွိသု ဧကေကံ သန္တိဿိတာ အပဿိတာ အလ္လိနာ သတ္တာ
 ဟောန္တိ။

ဧတေ ဝါ ပန ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္ဘာတိ ဧတ္ထ “အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော
 ဝါ မိထုဘေဒါ ဝါ”တိအာဒိသု ဝိယ ဝါသဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော။ ဧတေ ဝုတ္တ-
 ပ္ပကာရေ သဿတုစ္ဆေဒဝသေန ဒွေ ပက္ခေ စ န ဥပဂန္တာ အနုလ္လိယိတွာ
 ပဟာယာတိ အတ္ထော၊ “အနုလောမိကာ ဝါ ခန္တိ”တိ ဝိကပ္ပတ္ထောဝ။ **ဣဒပ္ပစ္စ-**
ယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသုတိ ဣမေသံ ဇရာမရဏာဒိနံ ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊
 ဣဒပ္ပစ္စယာ ဧဝ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာနံ ဝါ သမူဟော ဣဒပ္ပစ္စယတာ။
 လက္ခဏံ ပနေတ္ထ သဒ္ဓသတ္တတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ တေ တေ ပစ္စယေ ပဋိစ္စ
 သဟ သမ္မာ စ ဥပ္ပန္နာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ။ တဿာ ဣဒပ္ပစ္စယတာယ စ တေသု
 ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု စ ဓမ္မေသု။ **အနုလောမိကာ**တိ လောကုတ္တရဓမ္မာနံ အနု-
 လောမတော အနုလောမိကာ။ **ခန္တိ**တိ ဉာဏံ။ ဉာဏံ ဟိ ခမနတော ခန္တိ။
ပဋိလဒ္ဓါ ဟောတီတိ သတ္တေဟိ အဓိဂတာ ဟောတိ ဣဒပ္ပစ္စယတာယ
 ခန္တိယာ ဥစ္ဆေဒတ္တာနုပဂမော ဟောတိ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မာနံ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ
 အာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ ပစ္စယာနုပရမဒဿနေန ဖလာနုပရမဒဿနတော။ ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ခန္တိယာ သဿတတ္တာနုပဂမော ဟောတိ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ
 နဝနဝါနံ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒဒဿနတော။ ဧဝမေတေ ဥဘော အန္တေ
 အနုပဂမ္ဘာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မဒဿနေန န ဥစ္ဆေဒေါ န သဿတောတိ
 ပဝတ္တံ သမ္မာဒဿနံ “အနုလောမိကာ ခန္တိ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဟိ

တဒုဘယဒိဋ္ဌိပဋိပက္ခဘူတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ယထာဘူတံ ဝါ ဉာဏန္တိ ယထာဘူတံ ယထာသဘာဝံ နေယျံ။ တတ္ထ ပဝတ္ထဉာဏမ္ပိ ဝိသယဝေါဟာရေန “ယထာဘူတဉာဏ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တံ ပန သင်္ခါရပေက္ခာပရိယန္တံ ဝိပဿနာဉာဏံ ဣဓာမိပ္ပေတံ။ ဟေဋ္ဌာ ပန “ယထာဘူတဉာဏဒဿန”န္တိ ဘယတူပဋ္ဌာနဉာဏံ ဝုတ္တံ။ ယထာဘူတံ ဝါ ဉာဏံ သတ္တေဟိ ပဋိလဒ္ဓိံ ဟောတိတိ သမ္ပန္နော။

ဣဒါနိ “သဿတော လောကော”တိအာဒိဟိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရိဘာဝိတံ “ဧတေ ဝါ ပနာ”တိအာဒိဟိ သမ္မာဒိဋ္ဌိပရိဘာဝိတံ သတ္တသန္တာနံ ဒဿေတွာ “ကာမံ သေဝန္တညေဝါ”တိအာဒိဟိ သေသာကုသလေဟိ သေသာကုသလေဟိ စ ပရိဘာဝိတံ သတ္တသန္တာနံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ကာမံ သေဝန္တံယေဝ ပုဂ္ဂလံ တထာဂတော ဇာနာတိတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ သေဝန္တန္တိ စ အဘိဏ္ဍာသမုဒါစာရဝသေန သေဝမာနံ။ ပုဗ္ဗေ အာသေဝိတဝသေန ကံလေသကာမော ဂရု အဿာတိ ကာမဂရုကော။ တထေဝ ကာမော အာသယေ သန္တာနေ အဿာတိ ကာမာသယော။ သန္တာနဝသေနေဝ ကာမေ အဓိမုတ္တော လဂ္ဂေါတိ ကာမာဓိမုတ္တော။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ နေက္ခမ္မာဒိနိ ဝုတ္တတ္တာနေဝ။ ကာမာဒိဟိ စ တိဟိ သေသာကုသလာ၊ နေက္ခမ္မာဒိဟိ တိဟိ သေသာကုသလာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “အယံ သတ္တာနံ အာသယော”တိ တိဓာ ဝုတ္တံ သန္တာနမေဝ ဒဿေတိ။

အယံ ပနေတ္ထ အဋ္ဌကထာနယော—“ဣတိ ဘဝဒိဋ္ဌိသန္နိဿိတာ ဝါ”တိ ဧဝံ သဿတဒိဋ္ဌိ ဝါ သန္နိဿိတာ။ သဿတဒိဋ္ဌိဟိ ဧတ္ထ ဘဝဒိဋ္ဌိတိ ဝုတ္တာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတိ။ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ ဟိ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟိ သင်္ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗေပိမေ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ သတ္တာ ဣမာဝ ဒွေ ဒိဋ္ဌိယော သန္နိဿိတာ ဟောန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “ဒွယနိဿိတော ခွါယံ ကစ္စာန လောကော ယေဘုယျေန အတ္ထိတဉ္ဇေဝ နတ္ထိတဉ္ဇာ”တိ။ ဧတ္ထ ဟိ အတ္ထိတတိ သဿတံ။ နတ္ထိတတိ ဥစ္ဆေဒေါ။ အယံ တာဝ ဝဋ္ဋနိဿိတာနံ ပုထုဇ္ဇနာနံ သတ္တာနံ အာသယော။ ဣဒါနိ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတာနံ သုဒ္ဓသတ္တာနံ အာသယံ ဒဿေတုံ “ဧတေ ဝါ ပန ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “ဧတေ ဝါ ပနာ”တိ ဧတေယေဝ။ “ဥဘော အန္တေ”တိ သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတေ ဒွေ အန္တေ။ “အနုပဂမ္မာ”တိ န အလ္လိယိတွာ။ “ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု”တိ ဣဒပ္ပစ္စယတာယ စေဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ။ “အနုလောမိကာ ခန္တိ”တိ ဝိပဿနာဉာဏံ။ “ယထာဘူတံ ဉာဏ”န္တိ မဂ္ဂဉာဏံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ စေဝ

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ ဧတေ ဥဘော သဿတုစ္ဆေဒအန္တေ အနုပဂန္တာ ဝိပ-
 သနာ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ယဇ္ဇ တတော ဥတ္တရိ မဂ္ဂဉာဏံ၊ အယံ သတ္တာနံ အာသယော။
 အယံ ဝဇ္ဇနိဿိတာနဉ္စ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတာနဉ္စ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ အာသယော
 ဣဒံ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ။ အယံ အာစရိယာနံ သမာနဋ္ဌကထာ။

ဝိတဏှဝါဒီ ပနာဟ “မဂ္ဂေါ နာမ ဝါသံ ဝိဒ္ဓိသေန္တော ဂစ္ဆတိ၊ တံ မဂ္ဂေါ
 ဝါသောတိ ဝဒေသိ”တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော “တံ အရိယဝါသဘာဏကော
 ဟောသိ န ဟောသိ”တိ။ သစေ “န ဟောမီ”တိ ဝဒတိ။ “တံ အဘာဏက-
 တာယ န ဇာနာသိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ “ဘာဏကောသ္မိ”တိ ဝဒတိ။
 “သုတ္တံ အာဟရာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ အာဟရတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။
 နော စေ အာဟရတိ၊ သယံ အာဟရိတဗ္ဗံ “ဒသယိမေ ဘိက္ခဝေ အရိယဝါသာ၊
 ယဒရိယာ အာဝသိံသု ဝါ အာဝသန္တိ ဝါ အာဝသိဿန္တိ ဝါ”တိ။ ဧတံ ဟိ
 သုတ္တံ မဂ္ဂဿ ဝါသဘာဝံ ဒီပေတိ။ တသ္မာ သုကထိတမေဝေတန္တိ။ ဣမံ ပန
 ဘဂဝါ သတ္တာနံ အာသယံ ဇာနန္တော ဣမေသဉ္စ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ဣမေသဉ္စ ဝိပ-
 သနာဉ္စာဏမဂ္ဂဉာဏာနံ အပ္ပဝတ္တိက္ခဏေပိ ဇာနာတိ ဧဝ။ တသ္မာယေဝ စ
 “ကာမံ သေဝန္တယေဝ ဇာနာတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ။

အနုသယနိဒ္ဒေသေ အနုသယာတိ ကေနဋ္ဌေန အနုသယာ? အနုသယနဋ္ဌေန။
 ကော ဧသ အနုသယနဋ္ဌော နာမာတိ? အပ္ပဟိနဋ္ဌော။ ဧတေ ဟိ အပ္ပဟိန-
 ဋ္ဌေန တဿ တဿ သန္တာနေ အနုသေန္တိ နာမ။ တသ္မာ “အနုသယာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။
 အနုသေန္တိတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အတ္ထော။ အထာပိ
 သိယာ—အနုသယနဋ္ဌော နာမ အပ္ပဟိနာကာရော၊ သော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
 ဝတ္တု န ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ န အနုသယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ။ တတြိဒံ ပဋိဝစနံ—န
 အပ္ပဟိနာကာရော၊ အနုသယောတိ ပန အပ္ပဟိနဋ္ဌေန ထာမဂတကိလေသော
 ဝုစ္စတိ။ သော စိတ္တသမ္ပယုတ္တော သာရမ္ပဏော သပ္ပစ္စယဋ္ဌေန သဟေတုကော
 ဧကန္တာကုသလော အတိတောပိ ဟောတိ အနာဂတောပိ ပစ္စုပ္ပန္နောပိ၊
 တသ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝတ္တု ယုဇ္ဇတိတိ။ တတြိဒံ ပမာဏံ—ဣဓေဝ တာဝ အဘိ-
 သမယကထာယ၊ “ပစ္စုပ္ပန္နေ ကိလေသေ ပဇာဟတိ”တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ အနုသယာနံ
 ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝဿ အတ္ထိတာယ “ထာမဂတော အနုသယံ ပဇာဟတိ”တိ ဝုတ္တံ။
 ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ မောဟဿ ပဒဘာဇနေ “အဝိဇ္ဇာနုသယော အဝိဇ္ဇာပရိ-
 ယုဋ္ဌာနံ အဝိဇ္ဇာလင်္ဂိ မောဟော အကုသလမူလံ၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ
 မောဟော ဟောတိ”တိ? အကုသလစိတ္တေန သဒ္ဓိံ မောဟဿ ဥပ္ပန္နဘာဝေါ

၁-အံ ၃-၂၇၉-ပိဋကေ။   ၂-၃ ၉-၃၉၄-ပိဋကေ။   ၃-အဘိ ၁-၉၄-ပိဋကေ။

ရုက္ခော။ ကထာဝတ္ထုသ္မိံ^၁ “အနုသယာ အဗျာကတာ အနုသယာ အဟေတုကာ အနုသယာ စိတ္တဝိပုယုတ္တာ”တိ သဗ္ဗေ ဝါဒါ ပဋိသေဓိတာ။ အနုသယ-ယမကေ ၂ သတ္တန္တံ မဟာဝါရာနံ အညတရသ္မိံ ဥပ္ပဇ္ဇနဝါရေ “ယဿ ကာမရာဂါနုသယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ပဋိသာနုသယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿ “အနုသေန္တိတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဣမိနာ တန္တိပ္ပမာဏေန ယုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယမ္ပိ “စိတ္တသမ္ပယုတ္တော သာရမ္မဏော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ သုဝုတ္တမေဝ။ အနုသယော ဟိ နာမေသ ပရိနိပ္ပန္ဓော စိတ္တသမ္ပယုတ္တော အကုသလဓမ္မောတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။

ကာမရာဂါနုသယောတိအာဒိသု ကာမရာဂေါ စ သော အပ္ပဟိနဋ္ဌေန အနုသယော စာကိ ကာမရာဂါနုသယော။ သေသပဒေသုပိ ဒေသေ နယော။ ကာမရာဂါနုသယော စေတ္ထ လောဘသဟဂတစိတ္တေသု သဟဇာတဝသေန အာရမ္မဏဝသေန စ မနာပေသု အဝသေသကာမာဝစရဓမ္မေသု အာရမ္မဏဝသေနဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော လောဘော။ ပဋိသာနုသယော စ ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တေသု သဟဇာတဝသေန အာရမ္မဏဝသေန စ အမနာပေသု အဝသေသကာမာဝစရဓမ္မေသု အာရမ္မဏဝသေနဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဒေါသော။ မာနာနုသယော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ္တလောဘသဟဂတစိတ္တေသု သဟဇာတဝသေန အာရမ္မဏဝသေန စ ဒုက္ခဝေဒနာဝဇ္ဇေသု အဝသေသကာမာဝစရဓမ္မေသု ရူပါရူပါဝစရဓမ္မေသု စ အာရမ္မဏဝသေနဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော မာနော။ ဒိဋ္ဌာနုသယော စတူသု ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တေသု။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ။ အဝိဇ္ဇာနုသယော ဒွါဒသသု အကုသလစိတ္တေသု သဟဇာတဝသေန အာရမ္မဏဝသေန စ။ တယောပိ အဝသေသတေဘူမကဓမ္မေသု အာရမ္မဏဝသေနဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာမောဟာ။ ဘဝရာဂါနုသယော စတူသု ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ္တေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ သဟဇာတဝသေန န ဝုတ္တော၊ အာရမ္မဏဝသေနဝ ပန ရူပါရူပါဝစရဓမ္မေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနော လောဘော ဝုတ္တော။

၁၁၄။ ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တာနံ အနုသယာနံ အနုသယနဋ္ဌာနံ ဒသေန္တော ယံ လောကေတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယံ လောကေ ဝိယဂ္ဂပန္တိ ယံ ဣမသ္မိံ လောကေ ဝိယဇာတိကံ ဝိယသဘာဝံ။ သာတဂ္ဂပန္တိ သာတဇာတိကံ အဿာဒပဒဋ္ဌာနံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ။ ဧတ္ထ သတ္တာနံ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိတိ

၁-အဘိ ၄-၂၉၉-ပိဋကေ။ ၂-အဘိ ၆-၂၇၄-ပိဋကေ။

ဧတသ္မိံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ သတ္တာနံ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။
 “ဝိယရူပံ သာတရူပ”န္တံ စ ဣဓ ကာမာဝစရဓမ္မောယေဝ အဓိပ္ပေတော။ ယထာ
 နာမ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂဿ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ သမန္တာ စ ဥဒကမေဝ ဟောတိ။
 ဧဝမေဝ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ရာဂပ္ပတ္တိ နာမ သတ္တာနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏာ။ တထာ
 အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ ပဋိဃုပ္ပတ္တိ။ ဣတိ ဣမေသု ဒွိသု ဓမ္မေသုတိ ဧဝံ ဣမေသု ဒွိသု
 ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏဓမ္မေသု။ အဝိဇ္ဇာနုပတိတာတိ ကာမရာဂပဋိသသမ္ပယုတ္တာ
 ဟုတွာ အာရမ္မဏကရဏဝသေန အဝိဇ္ဇာ အနုပတိတာ အနုဂတာ။ ဝိစ္ဆေဒံ
 ကဘူပိ ပါဋ္ဌော။ တဒေကဋ္ဌောတိ တာယ အဝိဇ္ဇာယ သဟဇေကဋ္ဌဝသေန
 ဧကတော ဋ္ဌိဘော။ မာနော စ ဒိဋ္ဌိ စ ဝိစိကိစ္ဆာ စာတိ နဝဝိဓမာနော
 ဒွါသဒ္ဓိဝိဓာ ဒိဋ္ဌိ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ တဒေကဋ္ဌော မာနော စ တဒေကဋ္ဌာ
 ဒိဋ္ဌိ စ တဒေကဋ္ဌာ ဝိစိကိစ္ဆာ စာတိ ယောဇနာ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ပဿိတဗ္ဗာ
 အဝဂန္တဗ္ဗာ။ တယော ဧကတော ကတွာ ဗဟုဝစနံ ကတံ။ ဘဝရာဂါနုသယော
 ပနေတ္ထ ကာမရာဂါနုသယေနေဝ သင်္ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စရိတနိဒ္ဒေသေ ဘေရသ စေတနာ ပုညာဘိသင်္ခါရော။ ဒွါဒသ အပုညာဘိ-
 သင်္ခါရော။ စတဿော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။ တတ္ထ ကာမာဝစရော ပရိတ္တ-
 ဘူမကော။ ဣတရော မဟာဘူမကော။ တိသုပိ ဝါ ဧတေသု ယော ကောစိ
 အပ္ပဝိပါကော ပရိတ္တဘူမကော၊ မဟာဝိပါကော မဟာဘူမကောတိ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော။

၁၁၅။ အဓိမုတ္တိနိဒ္ဒေသေ သန္တိတိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာတိ လာမ-
 ကဇ္ဈာသယာ။ ပဏီတာဓိမုတ္တိကာတိ ကလျာဏဇ္ဈာသယာ။ သေဝန္တိတိ နိဿ-
 ယန္တိ အလ္လိယန္တိ။ ဘဇန္တိတိ ဥပသင်္ကမန္တိ။ ပယိရူပါသန္တိတိ ပုနပ္ပုနံ ဥပသင်္က-
 မန္တိ။ သစေ ဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ န သီလဝန္တော ဟောန္တိ၊ အန္တေဝါသိက-
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သီလဝန္တော၊ တေ အတ္တနော အာစရိယုပဇ္ဈာယေပိ န
 ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနော သဒိသေ သာရုပ္ပေ ဘိက္ခုယေဝ ဥပသင်္ကမန္တိ။ သစေပိ
 အာစရိယုပဇ္ဈာယာ သာရုပ္ပါ ဘိက္ခု။ ဣတရေ အသာရုပ္ပါ၊ တေပိ န အာစရိ-
 ယုပဇ္ဈာယေ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနော သဒိသေ ဟိနာဓိမုတ္တိကေယေဝ
 ဥပသင်္ကမန္တိ။ ဧဝံ ဥပသင်္ကမနံ ပန န ကေဝလံ ဧတရဟိယေဝ၊ အတိတာ-
 နာဂတေပီတိ ဒဿေတုံ အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အတိတမ္ပိ
 အဒ္ဓါနန္တိ အတိတသ္မိံ ကာလေ၊ အစ္စန္တသံယောဂတ္ထေ ဝါ ဥပယောဂဝစနံ။

၁-အစ္စန္တသံယောဂတ္ထေ (သဗ္ဗတ္ထ)

သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣဒံ ပန ဒုဿီလာနံ ဒုဿီလသေဝနမေဝ, သီလဝန္တာနံ သီလဝန္တသေဝနမေဝ, ဒုပ္ပညာနံ ဒုပ္ပညသေဝနမေဝ, ပညဝန္တာနံ ပညဝန္တသေဝနမေဝ ဧကော နိယမေတီတိ? အဇ္ဈာသယဓာတု နိယမေတီတိ။

ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗနိဒ္ဒေသေ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗေ ပဌမံ နိဒ္ဓိသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗေ ပစ္စာ နိဒ္ဓိသိတုံ ဥဒ္ဒေသဿ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဠိယာ ပဌမံ အဘဗ္ဗာ နိဒ္ဓိဋ္ဌာ။ ဥဒ္ဒေသေ ပန ဒုန္တသမာသေ အစ္စိတဿ စ မန္တက္ခရဿ စ ပဒဿ ပုဗ္ဗနိပါတလက္ခဏဝသေန ဘဗ္ဗသဒ္ဓေါ ပုဗ္ဗပယုတ္တော။ **ကမ္မာဝရဏေနာတိ** ပဉ္စဝိဓေန အာနန္တရိယကမ္မေန။ **သမန္တာဂတာတိ** သမဂီဘူတာ။ **ကိလေသာဝရဏေနာတိ** နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ။ ဣမာနိဒ္ဒေ သဂ္ဂမဂ္ဂါနံ အာဝရဏတော အာဝရဏာနိ။ ဘိက္ခုနိဒ္ဓသကာဒိနိ ကမ္မာနိပိကမ္မာဝရဏေနဝ သင်္ဂဟိတာနိ။ **ဝိပါကာဝရဏေနာတိ** အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာ။ ယသ္မာ ပန ဒုဟေတုကာနမ္ပိ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဒုဟေတုကာ ပဋိသန္ဓိပိ ဝိပါကာဝရဏမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ **အဿဒ္ဓါတိ** ဗုဒ္ဓါဒိသု သဒ္ဓါရဟိတာ။ **အစ္ဆန္ဒိကာတိ** ကတ္တုကမ္ပတကုသလစ္ဆန္ဒရဟိတာ။ ဥတ္တရကုရုကာ မနုဿာ အစ္ဆန္ဒိကဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌာ။ **ဒုပ္ပညာတိ** ဘဝင်္ဂပညာယ ပရိဟိနာ။ ဘဝင်္ဂပညာယ ပန ပရိပုဏ္ဏာယပိ ယဿ ဘဝင်္ဂ လောကုတ္တရဿ ပါဒကံ န ဟောတိ၊ သောပိ ဒုပ္ပညောယေဝ နာမ။ **အဘဗ္ဗာ နိယာမံ** ဩက္ကမိတုံ **ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ** ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တနိယာမသင်္ခါတံ အရိယမဂ္ဂံ ဩက္ကမိတုံ အဘဗ္ဗာ။ အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ သမ္မာ သဘာဝေါတိ သမ္မတ္တံ၊ သောယေဝ အနန္တရဖလဒါနေ, သယမေဝ ဝါ အစလဘာဝတော နိယာမော၊ တံ ဩက္ကမိတုံ ပဝိသိတုံ အဘဗ္ဗာ။ န **ကမ္မာဝရဏေနာတိ** အာဒိနိ ဝုတ္တဝိပရိယာယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ။

အာသယာနုသယဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇၀-ယမကပါဠိဟိရဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၁၆။ ယမကပါဠိဟိရဉာဏနိဒ္ဒေသေ **အသာဓာရဏံ သာဝကေဟိတိ** သေသာသာဓာရဏဉာဏနိဒ္ဒေသေ အညဝစနေဟိ ဩကာသာဘာဝတော န ဝုတ္တံ၊ ဣမ ပန အညဝစနာဘာဝတော ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဥပရိမကာယတောတိ** နာဘိယာ ဥဒ္ဓံ သရိရတော။ **အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတီတိ** တေဇောကသိဏာရမ္မဏံ ပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ “ဥပရိမကာယတော အဂ္ဂိဇာလာ ဝုဋ္ဌာတူ”တိ အာဝဇ္ဇိတွာ ပရိကမ္ပံ ကတွာ အနန္တရံ အဘိညာဉာဏေန

“ဥပရိမကာယတော အဂ္ဂိဇာလာ ဝုဋ္ဌာတူ”တိ အဓိဋ္ဌိတေ သဟ အဓိဋ္ဌာနာ ဥပရိမကာယတော အဂ္ဂိဇာလာ ဝုဋ္ဌာတိ။ သာ ဟိ^၁ ဣဓ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓောတိ ဝုတ္တာ။ ဟေဋ္ဌိမကာယတောတိ နာဘိတော ဟေဋ္ဌာ သရိရတော။ ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိတိ အာပေါကသိဏာရမ္မဏံ ပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ “ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ဝုဋ္ဌာတူ”တိ အာဝဇ္ဇိတွာ ပရိကမ္ပံ ကတွာ အနန္တရံ အဘိညာဉ္ဇဏေန “ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ဝုဋ္ဌာတူ”တိ အဓိဋ္ဌိတေ သဟ အဓိဋ္ဌာနာ ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ဝုဋ္ဌာတိ။ ဥဘယတ္ထာပိ အဗ္ဗောဓ္မေဒဝသေန ပဝတ္တတိတိ ဝုတ္တံ။ အဓိဋ္ဌာနဿ အာဝဇ္ဇ- နဿ စ အန္တရေ ဒွေ ဘဝဂ်စိတ္တာနိ ဝတ္တန္တိ။ တသ္မာယေဝ ယုဂလာ ဟုတွာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓဥဒကဓာရာ ပဝတ္တန္တိ။ အန္တရံ န ပညာယတိ။ အညေသံ ပန ဘဝဂ်- ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ပုရတ္ထိမကာယတောတိ အဘိမုခပဿတော။ ပန္နိမကာယ- တောဘိ ပိဋ္ဌိပဿတော။ ဒက္ခိဏအက္ခိတော ဝါမအက္ခိတောတိအာဒိသမာသ- ပါဋ္ဌောယေဝ၊ န အညော။ ဒက္ခိဏနာသိကာသောတတော ဝါမနာသိကာ- သောတတောတိ ပါဋ္ဌော သုန္ဒရော။ ရဿံ ကတွာပိ ပဋ္ဌန္တိ။ အံသကုဋတောတိ ဧတ္ထ အပ္ပဂ္ဂတဋ္ဌေန ကုဋော ဝိယာတိ ကုဋော၊ အံသောယေဝ ကုဋော အံသကုဋော။ အင်္ဂုလင်္ဂလေဟိတိ အင်္ဂုလိဟိ အင်္ဂုလိဟိ။ အင်္ဂုလန္တရိကာဟိတိ အင်္ဂုလိနံ အန္တရိကာဟိ။ ဧကေကလောမတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ ဧကေကလောမတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိတိ ဥဘယတ္ထာပိ အာမေဒိတ- ဝစနေန သဗ္ဗလောမာနံ ပရိယာဒိန္နတ္ထာ ဧကေကလောမတောဝ အဂ္ဂိက္ခန္ဓ- ဥဒကဓာရာ ယုဂလာ ယုဂလာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ လောမ- ကူပတော လောမကူပတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ လောမကူပတော လောမကူပတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု “ဧကေကလောမတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ လောမကူပတော လောမကူပတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ။ လောမကူပတော လောမကူပတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ ဧကေကလောမတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ”တိ လိဒိတံ။ တမ္ပိ ယုဇ္ဇတိယေဝ။ ပါဠိဟိရဿ အတိသုခုမတ္တဒီပနတော ပန ပုရိမပါဋ္ဌော- ယေဝ သုန္ဒရတရော။

ဣဒါနိ ဆန္ဒံ ဝဏ္ဏာနန္တိ ကော သမ္ပန္နော? ဟေဋ္ဌာ “ဥပရိမကာယတော”တိ- အာဒိဟိ အနေကေဟိ သရိရာဝယဝါ ဝုတ္တာ။ တေန သရိရာဝယဝသမ္ပန္နော ၂ ပဝတ္တတိတိ ဝစနသမ္ပန္နေန စ ယမကပါဠိဟိရာမိကာရေန စ ဆန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ

၁-သာပိ(က) ၂-သရိရာဝယဝသမ္ပန္နေန စ (က)

သရီရာဝယဝဘူတာနံ ရသ္မိယော ယမကာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
 သာမိဝစနသမ္ပန္နေန စ အဝဿံ “ရသ္မိယော” တိ ပါဠိသေသော ဣန္ဒြိတဗ္ဗောယေဝ။
 နိလာနန္တိ ဥမာပုပ္ဖဝဏ္ဏာနံ။ ဝိတကာနန္တိ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာနံ။ လောဟိတ-
 ကာနန္တိ ဣန္ဒဂေါပကဝဏ္ဏာနံ။ ဩဒါတာနန္တိ ဩသမိတာရကဝဏ္ဏာနံ။ မဉ္ဇိဋ္ဌာ-
 နန္တိ မန္တရတ္တဝဏ္ဏာနံ။ ပဘဿရာနန္တိ ပဘာသနပကတိကာနံ ပဘဿရဝဏ္ဏာနံ။
 ပဘဿရဝဏ္ဏေ ဝိသုံ အဝိဇ္ဇမာနေပိ ဝုတ္တေသု ပဉ္စသု ဝဏ္ဏေသု ယေ ယေ
 ပဘာ သမုဇ္ဇလာ၊ တေ တေ ပဘဿရာ။ တထာ ဟိ တထာဂတဿ
 ယမကပါဠိဟိရံ ကရောန္တဿ ယမကပါဠိဟိရဥက္ကဏဗလေနေဝ ကေသမဿုန-
 ဉေဝ အက္ခိနဉ္စ နိလဋ္ဌာနေဟိ နိလရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ။ ယာသံ ဝသေန ဂဂနတလံ
 အဉ္စနစုဏ္ဏသမောကိဏ္ဏံ ဝိယ ဥမာပုပ္ဖနိလုပ္ပလဒလသဉ္စန္တံ ဝိယ ဝိတိပတန္တ-
 မဏိတာလဝဏ္ဏံ ဝိယ ပသာရိတမေစကပဋံ ဝိယ စ ဟောတိ။ ဆဝိတော စေဝ
 အက္ခိနဉ္စ ဝိဘကဋ္ဌာနေဟိ ဝိတရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ
 သုဝဏ္ဏရသနိသိဉ္စမာနာ ဝိယ သုဝဏ္ဏပဋပသာရိတာ ဝိယ ကုက္ကမစုဏ္ဏကဏိ-
 ကာရပုပ္ဖသမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ စ ဝိရောစန္တိ။ မံသလောဟိတေဟိ စေဝ အက္ခိနဉ္စ
 ရတ္တဋ္ဌာနေဟိ လောဟိတရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ
 စိနပိဋ္ဌစုဏ္ဏရဉ္စိတာ ဝိယ သုပက္ကလာခါရသနိသိဉ္စမာနာ ဝိယ ရတ္တကမ္ပလ-
 ပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ ဇယသုမနပါလိဘဒ္ဒကဗန္ဓုဇိဝကကုသုမသမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ စ
 ဝိရောစန္တိ။ အဋ္ဌိဟိ စေဝ ဒန္တေဟိ စ အက္ခိနဉ္စ သေတဋ္ဌာနေဟိ ဩဒါတ-
 ရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ ရဇတကုဋ္ဌေဟိ အာသိဉ္စ-
 မာနဒီရဓာရာသမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ ပသာရိတရဇတပဋုပိတာနာ ဝိယ ဝိတိပတန္တ-
 ရဇတတာလဝဏ္ဏာ ဝိယ ကုန္တကုမုဒသိန္ဒုဝါရသုမနမဏ္ဍိကာဒိကုသုမသဉ္စန္တံ
 ဝိယ စ ဝိရောစန္တိ။ ဟတ္ထတလပါဒတလာဒိဟိ မန္တရတ္တဋ္ဌာနေဟိ မဉ္ဇိဋ္ဌရသ္မိယော
 နိက္ခမန္တိ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ ပဝါဠဇာလပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ ရတ္တကုရ-
 ဝကကုသုမသမောကိဏ္ဏာ ဝိယ စ ဝိရောစန္တိ။ ဥဏ္ဏာနခါဒိဟိ ပဘဿ-
 ရဋ္ဌာနေဟိ ပဘဿရရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ။ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ
 ဩသမိတာရကပုဉ္စပုဏ္ဏာ ဝိယ ဝိဇ္ဇုပဋုလာဒိပရိပုဏ္ဏာ ဝိယ စ ဝိရောစန္တိ။

ဘဂဝါ စင်္ဂမတိတိအာဒိ “ဘဂဝတော စ နိဗ္ဗိတာနဉ္စ နာနာဣရိယာပထ-
 ကရဏံ ယမကပါဠိဟိရေနေဝ ဟောတိ” တိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တေသံ ဟိ
 နိဗ္ဗိတာနံ ဣရိယာပထာ ယုဂလာဝ ဟုတွာ ဝတ္တန္တိ။ ယဒိ နိဗ္ဗိတာ ဗဟုကာ
 ဟောန္တိ၊ “နိဗ္ဗိတော” တိအာဒိ ကသ္မာ ဧကဝစနံ ကတန္တိ စေ? နိဗ္ဗိတေသုပိ

၁-ဥမ္မာပုပ္ဖဝဏ္ဏာနံ (သီ၊ က) ၂-ဥဏ္ဏာဒါဋ္ဌာနခါဒိဟိ (က)

ဧကေကဿ နာနာဣရိယာပထဘာဝဒဿနတ္ထံ။ ဗဟုဝစနေန ဟိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗေပိ နိဗ္ဗိတာ သက္ခိံ ဧကေကဣရိယာပထိကာ ဝိယ ဟောန္တိ။ ဧကဝစနေန ပန ဝုတ္တေ နိဗ္ဗိတေသု ဧကေကော နာနာဣရိယာပထိကောတိ ဉာယတိ။ တသ္မာ ဧကဝစနေနိဒ္ဒေသော ကတော။ စူဠပန္နကတ္ထေရောပိ တာဝ နာနာဣရိယာ- ပထိကဘိက္ခုနံ သဟဿံ မာပေသိ။ ကံ ပန ဘဂဝါ ယမကပါဠိဟိရေ ဗဟူ နိဗ္ဗိတေ န ကရိဿတိ။ စူဠပန္နကတ္ထေရံ မုဗ္ဗိတွာ အညေသံ သာဝကာနံ ဧကောဝဇ္ဇနေန နာနာဣရိယပထိကာနံ နာနာရူပါနဇ္ဇ နိဗ္ဗာနံ န ဣဇ္ဈတိ။ အနိယမေတွာ ဟိ နိဗ္ဗိတာ ဣဒ္ဓိမတာ သဒိသာဝ ဟောန္တိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ဝါ ဘာသိတတုဏှိဘာဝါဒိသု ဝါ ယံ ယံ ဣဒ္ဓိမာ ကရောတိ။ တံ တဒေဝ ကရောန္တိ။ ဒိသဒိသကရဏံ နာနာကိရိယာကရဏဇ္ဇ “ဧတ္တကာ ဤဒိသာဟောန္တိ။ ဧတ္တကာ ဣမံ နာမ ကရောန္တိ။” တိ ဝိသု ဝိသု အာဝဇ္ဇိတွာ အဓိဋ္ဌာနေန ဣဇ္ဈတိ။ တထာဂတဿ ပန ဧကောဝဇ္ဇနာဓိဋ္ဌာနေနေဝ နာနပ္ပကာရနိဗ္ဗာနံ ဣဇ္ဈတိ။ ဝေဓေဝ အဂ္ဂိက္ခန္ဓဥဒကဓာရာနိဗ္ဗာနေ စ နာနာဝဏ္ဏနိဗ္ဗာနေ စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဘဂဝါ စင်္ဂမတိတိ အာကာသေ ဝါ ပထဝိယံ ဝါ စင်္ဂမတိ။ နိဗ္ဗိတောတိ ဣဒ္ဓိယာ မာပိတဗုဒ္ဓရူပံ။ တိဋ္ဌတိ ဝါတိအာဒိနိပိ အာကာသေ ဝါ ပထဝိယံ ဝါ။ ကပ္ပေတိတိ ကရောတိ။ ဘဂဝါ တိဋ္ဌတိတိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယောတိ။

ယမကပါဠိဟိရဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇၁-မဟာကရုဏာဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၁၇။ မဟာကရုဏာဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဗဟုကေဟိ အာကာရေဟိတိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနေဟိ ဧကေနနဝုတိယာ ပကာရေဟိ။ ပဿန္တာနန္တိ ဉာဏစက္ခုနာ စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ စ ဩလောကေန္တာနံ။ ဩက္ခမတိတိ ဩတရတိ ပဝိသတိ။ အာဒိ- ဧတ္တာတိ ဒုက္ခလက္ခဏဝသေန ပိဋ္ဌာယောဂတော သန္တာပနဋ္ဌေန အာဒိပိတော။ “ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခတဿ စေဝ ဒုက္ခလက္ခဏဝသေန ပိဋ္ဌိတတ္တာ ဒုက္ခဿ စ ကရုဏာယ မူလဘူတတ္တာ ပဌမံ ဒုက္ခလက္ခဏဝသေန “အာဒိတ္ထော” တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ရာဂါဒိဟိ အာဒိတ္ထတံ ပန ဥပရိ ဝက္ခတိ။ အထ ဝါ အာဒိတ္ထောတိ ရာဂါဒိဟိယေဝ အာဒိတ္ထော။ ဥပရိ ပန “တဿ နတ္ထညော ကောစိ နိဗ္ဗာပေတာ” တိ အတ္ထာပေက္ခနဝသေန ၂ ပန ဝုတ္တန္တိ

၁-သံ ၂-၁၉-ပိဋေ။

၂-အန္တာပေက္ခနဝသေန (သိ)

ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လောကသန္ဓိဝါသောတိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန သန္ဓိဝသန္တိ ဧတ္ထ သတ္တာတိ သန္ဓိဝါသော၊ လောကောဝ သန္ဓိဝါသော လောကသန္ဓိဝါသော။ ဒုက္ခိတံ ခန္ဓသန္တာနံ ဥပါဒါယ သတ္တဝေါဟာရသမ္ဘာဝတော လောကသန္ဓိဝါသယောဂတော သတ္တသမူဟောပိ လောကသန္ဓိဝါသော။ သောပိ စ သဟခန္ဓကောယေဝ။ ဥယျုတ္တောတိ အနေကေသု ကိစ္စေသု နိစ္စဗျာပါရတာယ ကတယောဂေါကတဥဿာဟော၊ သတတကိစ္စေသု သဥဿုတ္တောတိ အတ္တော။ ဃဇ္ဇနယုတ္တောတိ ဝါ ဥယျုတ္တော။ ပယာတောတိ ပဗ္ဗတေယျာ နဒီ ဝိယ အနဝဋ္ဌိတဂမနေန မရဏာယ ယာတုံ အာရဒ္ဒေါ။ ကုမ္မဂ္ဂပုဋိပန္နောတိ ကုက္ခိတံ မိစ္ဆာမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော။ ဥပရိ ပန “ဝိပထပက္ခန္ဓော”တိ နာနာပဒေဟိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။

ဥပနိယတိတိ ဇရာဝသေန မရဏာယ ဥပနိယတိ ဟရိယတိ။ ဇရာ ဟိ “အာယုနော သံဟာနိ”တိ^၂ ဝုတ္တာ။ အဒ္ဓါဝေါတိ န ထိရော၊ သဒါ တထေဝ န ဟောတိ။ ယသ္မာ အဒ္ဓါဝေါ၊ တသ္မာ ဥပနိယတိတိ ပုရိမဿ ကာရဏဝစနမေတံ။ ဧတေန သကာရဏံ ဇရာဒုက္ခံ ဝုတ္တံ။ တံ ဇရာဒုက္ခံ ဒိသ္မာ ဇရာပါရိဇုညရဟိတာပိ ဝိညူ ပဗ္ဗဇန္တိ။ အတာဏောတိ တာယိတုံ ရက္ခိတုံ သမတ္ထေန ရဟိတော၊ အနာရက္ခောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနဘိဿရောတိ အဘိသရိတွာ အဘိဂန္ဓာ ဗျာဟရဏေန အဿာသေတုံ သမတ္ထေန ရဟိတော၊ အသဟာယောတိ ဝါ အတ္တော။ ယသ္မာ အနဘိဿရော၊ တသ္မာ အတာဏောတိ ပုရိမဿ ကာရဏဝစနမေတံ။ ဧတေန သကာရဏံ ပိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခံ ဝုတ္တံ။ တံ ပိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခံ ဒိသ္မာ ဉာတိပါရိဇုညရဟိတာပိ ဝိညူ ပဗ္ဗဇန္တိ။ အဿကောတိ သကဘဏ္ဍရဟိတော။ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနိယန္တိ သကဘဏ္ဍန္တိ သလ္လက္ခိတံ သဗ္ဗံ ပဟာယ လောကေန ဂန္တဗ္ဗံ။ ယသ္မာ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနိယံ၊ တသ္မာ အဿကောတိ ပုရိမဿ ကာရဏဝစနမေတံ။ ဧတေန သကာရဏံ မရဏဒုက္ခံ ဝုတ္တံ။ တံ ဒိသ္မာ ဘောဂပါရိဇုညရဟိတာပိ ဝိညူ ပဗ္ဗဇန္တိ။ အညတ္ထ “ကမ္မဿကာ မာဏဝသတ္တာ”တိ^၃ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ စ ရဋ္ဌပါလသုတ္တေ စ “အဿကော လောကော”တိ^၄ ဝုတ္တံ၊ တံ ကထံ ယုဇ္ဇတိတိ စေ? ပဟာယ ဂမနိယံ သန္ဓာယ “အဿကော”တိ ဝုတ္တံ၊ ကမ္မံ ပန န ပဟာယ ဂမနိယံ။ တသ္မာ “ကမ္မဿကာ”တိ ဝုတ္တံ။ ရဋ္ဌပါလသုတ္တေယေဝ စ ဧဝမေတံ ဝုတ္တံ “တုံ ပန ယထာကမ္မံ ဂမိဿသိ”တိ^၅။ ဦးနောတိ ပါရိပူရိရဟိတော။ အတိတ္တောတိ ဘိယျော ဘိယျော ပတ္တနာယပိ န

၁-သတ္တကိစ္စေသု (က)၊ သတတံ ကိစ္စေသု (?) ၂-သံ ၁-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။
၃-မ ၃-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၄-မ ၂-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၂-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။

သုဟိတော။ ဣဒံ ဦးနဘာဝဿ ကာရဏဝစနံ။ တဏှာဒါသောတိ တဏှာယ
 ဝသေ ဝတ္တနတော တဏှာယ ဒါသဘူတော။ ဣဒံ အတိတ္တဘာဝဿ ကာရဏ-
 ဝစနံ။ ဧတေန ဣစ္ဆာရောဂါပဒေသေန သကာရဏံ ဗျာဓိဒုက္ခံ ဝုတ္တံ။ တံ
 ဗျာဓိဒုက္ခံ ဒိသ္မာ ဗျာဓိပါရိဇုညရဟိတာပိ ဝိညူ ပဗ္ဗဇန္တိ။ အတာယနောတိ
 ပုတ္တာဒိဟိပိ တာယနဿ အဘာဝတော အတာယနော အနာရက္ခော၊ အလဗ္ဗ-
 နေယျခေမော ဝါ။ အလေဏောတိ အလ္လိယိတုံ နိဿိတုံ အနရဟော
 အလ္လိနာနမ္ပိ စ လေဏကိစ္ဆာကာရကော။ အသရဏောတိ နိဿိတာနံ န ဘယ-
 သာရကော န ဘယဝိနာသကော။ အသရဏိဘူတောတိ ပုရေ ဥပ္ပတ္တိယာ
 အတ္တနော အဘာဝေနေဝ အသရဏော၊ ဥပ္ပတ္တိသမကာလမေဝ အသရဏိ-
 ဘူတောတိ အတ္ထော။

ဥဒ္ဒတောတိ သဗ္ဗာကုသလေသု ဥဒ္ဒစ္စဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော သတ္တသန္တာနေ စ
 အကုသလုပ္ပတ္တိဗာဟုလ္လတော အကုသလသမင်္ဂီလောကော တေန ဥဒ္ဒစ္စေန
 ဥဒ္ဒတော။ အဝုပသန္တောတိ အဝုပသမနလက္ခဏဿ ဥဒ္ဒစ္စဿေဝ ယောဂေန
 အဝုပသန္တော ဘန္တမိဂပဋိဘာဂေါ။ “ဥပနိယတိ လောကော” တိအာဒိသု စတုသု
 စ “ဥဒ္ဒတော လောကော” တိ စ ပဉ္စသု ဌာနေသု လောကောတိ အာဂတံ၊
 သေသေသု လောကသန္ဓိဝါသောတိ။ ဥဘယထာပိ လောကောယေဝ။
 သသလ္လောတိ ပိဋ္ဌာဇနကတာယ အန္တောတုဒနတာယ ဒုန္နိဟရဏိယတာယ စ
 သလ္လာတိ သင်္ခံ ဂတေဟိ ရာဂါဒိဟိ သလ္လေဟိ သဟဝတ္တနကော။ ဝိဒ္ဓေါတိ
 မိဂါဒယော ကဒါစိ ပရေဟိ ဝိဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ အယံ ပန လောကော နိစ္စံ အတ္တနာဝ
 ဝိဒ္ဓေါ။ ပုထုသလ္လေဟိတိ “သတ္တ သလ္လာနိ ရာဂသလ္လံ ဒေါသသလ္လံ မောဟသလ္လံ
 မာနသလ္လံ ဒိဋ္ဌိသလ္လံ ကိလေသသလ္လံ ဒုစ္စရိတသလ္လံ” န္တိ ဝုတ္တေဟိ သတ္တဟိ
 သလ္လေဟိ။ တဿာတိ တဿ လောကသန္ဓိဝါသဿ။ သလ္လာနံ ဥဒ္ဒတောတိ
 တေသံ သလ္လာနံ သတ္တသန္တာနတော ဥဒ္ဒရိတာ ပုဂ္ဂလော။ အညတြ မယာတိ
 မံ ဌပေတွာ။ ယေပိ ဘဂဝတော သာဝကာ သလ္လာနိ ဥဒ္ဒရန္တိ၊ တေသံ
 ဘဂဝတော ဝစနေနေဝ ဥဒ္ဒရဏတော ဘဂဝါဝ ဥဒ္ဒရတိ နာမ။ အဝိဇ္ဇန္တ-
 ကာရာဝရဏောတိ အဝိဇ္ဇာ ဧဝ သဘာဝဒဿနစ္ဆာဒနေန အန္တံ ဝိယ
 ကရောတိတိ အဝိဇ္ဇန္တကာရာ၊ သောဝ သဘာဝါဝဂမနနိဝါရဏေန အာဝရဏံ
 ဧတဿာတိ အဝိဇ္ဇန္တကာရာဝရဏော။ ကိလေသပဉ္စရပက္ခိတ္တောတိ ကိလေသာ
 ဧဝ ကုသလဂမနသန္ဓိရဇ္ဈနဋ္ဌေန ပဉ္စရောတိ ကိလေသပဉ္စရော၊ အဝိဇ္ဇာပဘဝေ
 ကိလေသပဉ္စရေ ပက္ခိတ္တော ပါတိတော။ အာလောကံ ဒဿေတာတိ

ပညာလောကံ ဒဿနသီလော၊ ပညာလောကဿ ဒဿေတာတိ ဝါ အတ္ထော။
အဝိဇ္ဇာဂတောတိ အဝိဇ္ဇံ ဂတော ပဝိဋ္ဌော။ န ကေဝလံ အဝိဇ္ဇာယ အာဝရဏ-
မတ္တမေဝ၊ အထ ခေါ ဂဟနဂတော ဝိယ အဝိဇ္ဇာကောသဿ အန္တော
ပဝိဋ္ဌောတိ ပုရိမတော ဝိသေသော။ အဏ္ဏဘူတောတိအာဒယော စ ဝိသေသာ-
ယေဝ။ အဏ္ဏဘူတောတိ အဏ္ဏေ ဘူတော နိဗ္ဗတ္တော။ ယထာ ဟိ အဏ္ဏေ
နိဗ္ဗတ္တာ ကေစ္စေ သတ္တာ “အဏ္ဏဘူတာ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧဝမယံ လောကော
အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ “အဏ္ဏဘူတော”တိ ဝုစ္စတိ။ ပရိယောနဒ္ဓေါတိ
တေန အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသေန သမန္တတော ဩနဒ္ဓေါ ဗဒ္ဓေါ ဝေဋ္ဌိတော။

တန္တာကုလကဇာတောတိ တန္တံ ဝိယ အာကုလဘူတော။ ယထာ နာမ
ဒုန္တိက္ခိတ္တံ မူသိကန္တိန္တံ ပေသကာရာနံ တန္တံ တဟိံ တဟိံ အာကုလံ ဟောတိ၊
ဣဒံ အဂ္ဂံ ဣဒံ မူလန္တိ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ၊ မူလေန ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရံ
ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ သတ္တာ ပစ္စယာကာရေ ခလိတာ အာကုလာ ဗျာကုလာ
ဟောန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ ပစ္စယာကာရံ ဥဇုံ ကာတုံ။ တတ္ထ တန္တံ ပစ္စတ္တပုရိသ-
ကာရေ ဌတော သက္ကာပိ ဘဝေယျ ဥဇုံ ကာတုံ၊ ဌပေတွာ ပန ဒွေ ဗောဓိသတ္ထေ
အညော သတ္ထော အတ္တနော ဓမ္မဘာယ ပစ္စယာကာရံ ဥဇုံ ကာတုံ သမတ္ထော
နာမ နတ္ထိ။ ယထာ ပန အာကုလံ တန္တံ ကဋ္ဌိကံ ဒတွာ ကောစ္ဆေန ပဟဋ္ဌံ
တတ္ထ တတ္ထ ကုလကဇာတံ ဟောတိ ဂဏ္ဍိဗဒ္ဓံ၊ ဧဝမယံ လောကော ပစ္စယေသု
ပက္ခလိတွာ ပစ္စယေ ဥဇုံ ကာတုံ အသက္ကောန္တော ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတဝသေန
ကုလကဇာတော ဟောတိ ဂဏ္ဍိဗဒ္ဓေါ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဒိဋ္ဌိယော နိဿိတာ၊
သဗ္ဗေ တေ ပစ္စယံ ဥဇုံ ကာတုံ န သက္ကောန္တိယေဝ။ ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတောတိ^၁
ကုလာဂဏ္ဍိကံ^၂ ဝိယ ဘူတော။ ကုလာဂဏ္ဍိကံ^၂ ဝုစ္စတိ ပေသကာရကဋ္ဌိကသုတ္တံ။
“ကုလာ? နာမ သကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလာဝကော”တိပိ ဧကေ။ ယထာ
တဒုဘယမ္ပိ အာကုလံ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ၊ မူလေန ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရန္တိ
ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတောတိ မုဉ္ဇတိဏံ ဝိယ ပဗ္ဗဇတိဏံ
ဝိယ စ ဘူတော မုဉ္ဇတိဏပဗ္ဗဇတိဏသဒိသော ဇာတော။ ယထာ တာနိ
တိဏာနိ ကောဇ္ဇေတွာ ကောဇ္ဇေတွာ ကတရဇ္ဇ၊ ဇိဏ္ဏကာလေ ကတ္တမိ ပတိတံ
ဂဟေတွာ တေသံ တိဏာနံ “ဣဒံ အဂ္ဂံ ဣဒံ မူလ”န္တိ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ၊ မူလေန
ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရံ၊ တမ္ပိ ပစ္စတ္တပုရိသကာရေ ဌတော သက္ကာ ဘဝေယျ

၁-ဂုလာဂဏ္ဍိကဇာတောတိ (သီ)၊ ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတောတိ (ပါဠိယံ)
ဒီ ၂-၄၅၊ သံ ၁-၃၁၈-ဝိဋ္ဌေသု စ တဒဋ္ဌကထာသု စ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-ဂုလာဂဏ္ဍိကံ (သီ) ၃-ဂုလာ (သီ)
ပဋိသံ-၄ ၂-၂

ဥဇုံ ကာတုံ၊ ဌပေတွာ ပန ဒွေ ဗောဓိသတ္တေ အညော သတ္တော အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပစ္စယာကာရံ ဥဇုံ ကာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ဧဝမယံ လောကော ပစ္စယာကာရံ ဥဇုံ ကာတုံ အသက္ကောန္တော ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌဂတဝသေန ဂဏ္ဍိဇာတော ဟုတွာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

တတ္ထ အပါယောတိ နိရယော တိရစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယော အသုရ-
ကာယော။ သဗ္ဗေပိ ဟိ တေ ဝနိသင်္ခါတဿ အာယဿ အဘာဝတော
“အပါယော”တိ ဝုစ္စန္တိ။ တထာ ဒုက္ခဿ ဂတိဘာဝတော ဒုဂ္ဂတိံ။ သုခ-
သမုဿယတော ဝိနိပါတိတတ္တာ ဝိနိပါတော။ ဣတရော ပန—

ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတုအာယတနာန စ။
အဗ္ဗောဋ္ဌိန္နံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိ။

တံ သဗ္ဗမ္ပိ နာတိဝတ္တတိ နာတိက္ကမတိ။ အထ ခေါ စုတိတော ပဋိသန္ဓိံ၊
ပဋိသန္ဓိတော စုတိန္တိ ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ စုတိပဋိသန္ဓိယော ဂဏှမာနော တီသု
ဘဝေသု စတုသု ယောနီသု ပဉ္စသု ဂတီသု သတ္တသု ဝိညာဏဋ္ဌိတီသု နဝသု
သတ္တာဝါသေသု မဟာသမုဒ္ဒေ ဝါတုက္ခိတ္တနာဝါ ဝိယ ယန္တဂေါဏော ဝိယ
စ ပရိတ္တမတိယေဝ။ အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသသလ္လိက္ခောတိ အဝိဇ္ဇာယေဝ အကု-
သလုပ္ပါဒနေန ကုသလဇီဝိတနာသနတော ဝိသန္တိ အဝိဇ္ဇာဝိသံ၊ တဒေဝ
သန္တာနဒုသနတော အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသော၊ တေန အနုသယပရိယုဋ္ဌာနဒုစ္စရိတ-
ဘူတေန ဘုသံ လိက္ခော မက္ခိတောတိ အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသသလ္လိက္ခော။ ကိလေသ-
ကလလီဘူတောတိ အဝိဇ္ဇာဒိမူလကာ ကိလေသာ ဧဝ ဩသိဒနဋ္ဌေန ကလလံ
ကဒ္ဒမောတိ ကိလေသကလလံ၊ တဒဿ အတ္တိတိ ကိလေသကလလီ၊ ဧဝံ-
ဘူတော။ ရာဂဒေါသမောဟဇဋ္ဌာဇဋ္ဌိတောတိ လောဘပဋိဘာဝိဇ္ဇာသင်္ခါတာ
ရာဂဒေါသမောဟာ ဧဝ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု ဟေဋ္ဌုပရိယဝသေန ပုနပ္ပုနံ
ဥပ္ပဇနတော သံသိဗ္ဗနဋ္ဌေန ဝေဋ္ဌုဂုမ္ဘာဒိနံ သာခါဇာလသင်္ခါတာ ဇဋ္ဌာ ဝိယာတိ
ဇဋ္ဌာ၊ တာယ ရာဂဒေါသမောဟဇဋ္ဌာယ ဇဋ္ဌိတော။ ယထာ နာမ ဝေဋ္ဌုဇဋ္ဌာ-
ဒီဟိ ဝေဋ္ဌုအာဒယော၊ ဧဝံ တာယ ဇဋ္ဌာယ အယံ လောကော ဇဋ္ဌိတော
ဝိနဒ္ဒေါ သံသိဗ္ဗိတောတိ အတ္ထော။ ဇဋ္ဌံ ဝိဇဇေတာတိ ဣမံ ဧဝံ တေဓာတုကံ
လောကံ ဇဇေတွာ ဌိတံ ဇဋ္ဌံ ဝိဇဇေတာ သံဆိန္ဒိတာ သမ္ပဒါလယိတာ။

တဏှာသံဃာဋ္ဌပဋိမုက္ခောတိ တဏှာ ဧဝ အဗ္ဗောဋ္ဌိန္နံ ပဝတ္တိတော သံဃာဋ္ဌိ-
တဋ္ဌေန သံဃာဋ္ဌောတိ တဏှာသံဃာဋ္ဌော၊ တသ္မိံ တဏှာသံဃာဋ္ဌေ ပဋိမုက္ခော
အနုပဝိဋ္ဌော အန္တောဂတောတိ တဏှာသံဃာဋ္ဌပဋိမုက္ခော။ တဏှာဇာလေန

ဩတ္တရောတိ တဏှာ ဧဝ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန သံသိဗ္ဗနဋ္ဌေန ဇာလန္တိ တဏှာ-
ဇာလံ၊ တေန တဏှာဇာလေန ဩတ္တရော သမန္တတော ဆာဒိတော ပလိ-
ဝေဋ္ဌိတော။ တဏှာသောတေန ဝုယုတိတိ တဏှာ ဧဝ သံသာရေ အာကမုနဋ္ဌေန
သောတောတိ တဏှာသောတော၊ တေန တဏှာသောတေန ဝုယုတိ
အာကမိယတိ။ တဏှာသညောဇနေန သညုတ္တောတိ တဏှာ ဧဝ လောကံ
ဝဋ္ဋသ္မိံ သံယောဇနတော ဗန္ဓနတော သံယောဇနန္တိ တဏှာသံယောဇနံ၊
တေန တဏှာသံယောဇနေန သညုတ္တော ဗဒ္ဓေါ။ တဏှာနုသယေန အနု-
သဒ္ဓောတိ တဏှာ ဧဝ အနုသယနဋ္ဌေန အနုသယောတိ တဏှာနုသယော၊
တေန တဏှာနုသယေန အနုသဒ္ဓော အနုဂတော ထာမဂတော။ တဏှာ-
သန္တာပေန သန္တပ္ပတိတိ တဏှာ ဧဝ ပဝတ္တိကာလေ ဖလကာလေ စ လောကံ
သန္တာပေတိတိ သန္တာပေါ၊ တေန တဏှာသန္တာပေန သန္တပ္ပတိ သန္တာပိယတိ။
တဏှာပရိဋ္ဌာဟေန ပရိသုယုတိတိ တဏှာ ဧဝ ဗလဝဘူတာ ပဝတ္တိကာလေ
ဖလကာလေ စ သမန္တတော ဒဟနဋ္ဌေန မဟာပရိဋ္ဌာဟောတိ တဏှာ-
ပရိဋ္ဌာဟော၊ တေန တဏှာပရိဋ္ဌာဟေန ပရိသုယုတိ သမန္တတော သုဟိယတိ။
ဒိဋ္ဌိသင်္ခာဒ္ဓာဒယော ဣမိနာဝ နယေန ယောဇတဗ္ဗာ။

အနုဂတောတိ အနုပဝိဋ္ဌော။ အနုသဒ္ဓောတိ အနုဓာဝိတော။ အဘိ-
ဘူတောတိ ပိဋ္ဌိတော။ အပ္ပာဟတောတိ အဘိအာဟတော အဘိမုခံ ဘုသံ
ပဟတော။ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတောတိ ဒုက္ခေ ခန္ဓပဉ္စကေ သုခဝိပလ္လာသေန
ပတိဋ္ဌိတော အဘိနိဝိဋ္ဌော။

တဏှာယ ဥဒ္ဓိတောတိ တဏှာယ ဥလ္လင်္ခိတော။ စက္ခု ဟိ တဏှာရဇ္ဇနာ
အာဝုနိတွာ ရူပနာဂဒန္တေ ဥဒ္ဓိတံ၊ သောတာဒိနိ တဏှာရဇ္ဇနာ အာဝုနိတွာ
သဒ္ဓါဒိနာဂဒန္တေသု ဥဒ္ဓိတာနိ။ တံသမင်္ဂီလောကောပိ ဥဒ္ဓိတောယေဝ နာမ။
ဇရာပါကာရပရိက္ခိတ္တောတိ အနုတိက္ကမနိယဋ္ဌေန ပါကာရဘူတာယ ဇရာယ
ပရိဝါရိတော။ မစ္စုပါသေန ပရိက္ခိတ္တောတိ ဒုဗ္ဗောစနိယဋ္ဌေန ပါသဘူတေန
မရဏေန ဗဒ္ဓေါ။ မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဓေါတိ ဒဠတ္တာ ဒုစ္ဆေဒတ္တာ စ မဟန္တေဟိ
ဗန္ဓနေဟိ ဗဒ္ဓေါ။ ရာဂဗန္ဓနေနာတိ ရာဂေါ ဧဝ ဗန္ဓတိ သံသာရတော စလိတုံ
န ဒေတိတိ ရာဂဗန္ဓနံ။ တေန ရာဂဗန္ဓနေန။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။
ကိလေသဗန္ဓနေနာတိ ဝုတ္တာဝသေသေန ကိလေသဗန္ဓနေန။ ဒုစ္စရိတဗန္ဓနေ-
နာတိ တိဝိဓေန။ သုစရိတံ ပန ဗန္ဓနမောက္ခဿ ဟေတုဘူတံ ဗန္ဓနမောက္ခ-
ဘူတဉ္စ အတ္ထိ။ တသ္မာ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဗန္ဓနံ မောစေတာဘိ တဿ ဗန္ဓနံ မောစေတာ။ ဗန္ဓနာ မောစေတာတိပိ ပါဠော၊ ဗန္ဓနလော တံ မောစေတာတိ အတ္ထော။ မဟာသမ္မာဓပုဋိပန္နောတိ ကုသလသဗ္ဗာရပီဠနေန မဟာသမ္မာဓသင်္ခါဘံ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိ- ကိလေသဒုစ္စရိဘဂဟနံ ပဋိပန္နော။ ဩကာသံ ဒဿေတာတိ လောကီယ- လောကုတ္တရသပာမိပညာဩကာသံ ဒဿေတာ။ မဟာပလိဗောဓေန ပလိ- ဗုဒ္ဓေါဘိ မဟာနိဝါရဏေန နိဂုတော။ မဟာလေပေန ဝါ လိတ္ထော။ ပလိဗောဓောတိ စ ရာဂါဒိသက္ကဝိဓော ဝေ။ “တဏှာဒိဋ္ဌိပလိဗောဓော”တိ ဧကေ။ ပလိဗောဓံ ဆေတာတိ တံ ပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတာ။ မဟာပပါတေတိ ပဉ္စဂတိပပါတေ၊ ဇာတိဇရာမရဏပပါတေ ဝါ။ တံ သဗ္ဗမိ ဒုရုတ္တရဏဋ္ဌေန ပပါတော။ ပပါတာ ဥဒ္ဓတာတိ တမှာ ပပါတတော ဥဒ္ဓရိတာ။ မဟာ- ကန္တာရပုဋိပန္နောတိ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏသောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု- ပါယာသကန္တာရံ ပဋိပန္နော။ သဗ္ဗမိ တံ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန ကန္တာရော၊ တံ ကန္တာရံ တာရေတာ။ ကန္တာရာတာရေတာတိ ဝါ ပါဠော။ မဟာသံသာ- ရပုဋိပန္နောတိ အဗ္ဗောဏ္ဏိန္ဒံ ခန္ဓသန္တာနံ ပဋိပန္နော။ သံသာရာ မောစေတာတိ သံသာရတော မောစေတာ။ သံသာရံ မောစေတာတိ ဝါ ပါဠော။ မဟာ- ဝိဒုဂ္ဂေဘိ သံသာရဝိဒုဂ္ဂေ။ သံသာရောယေဝ ဟိ ဒုဂ္ဂမနဋ္ဌေန ဝိဒုဂ္ဂေါ။ သမ္ပရိ- ဝတ္တတိဘိ ဘုသံ နိဝတ္တိဘွာ စရတိ။ မဟာပလိပေတိ မဟန္တေ ကာမကဒ္ဓမေ။ ကာမော ဟိ ဩသိဒနဋ္ဌေန ပလိပေါ။ ပလိပန္နောတိ လဂ္ဂေါ။ မဟာပလိပပလိ- ပန္နောတိပိ ပါဠော။

အပ္ပာဟတောဘိ သဗ္ဗောပဒ္ဓဝေဟိ အပ္ပာဟတော။ ရာဂဂ္ဂိနာတိ ရာဂါ- ဒယောယေဝ အနုဒဟနဋ္ဌေန အဂ္ဂိ။ တေန ရာဂဂ္ဂိနာ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဥန္တိတကောတိ ဥဂ္ဂဟေတွာ နိတော၊ ဇာတိယာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဇရာဒိ- ဥပဒ္ဓဝါယ နိတောတိ အတ္ထော။ ကကာရော ပနေတ္ထ အနုကမ္မာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဟညတိ နိစ္စမတာဏောဘိ ပရိတ္တာယကေန ရဟိတော သတတံ ဝိဠိယတိ။ ပတ္တဒဏ္ဍောတိ ရာဇာဒိဟိ လဒ္ဓအာဏော။ တက္ကရောတိ စောရော။ ဝဇ္ဇဗန္ဓန- ဗဒ္ဓေါတိ ရာဂါဒိဝဇ္ဇဗန္ဓနေဟိ ဗဒ္ဓေါ။ အာဃာတနပစ္စုပဋ္ဌိတောတိ မရဏ- ဓမ္မဂဏ္ဍိကဋ္ဌာနံ ဥပေစ္စ ဌိတော။ ကောစိ ဗန္ဓနာ မောစေတာ။ ကောစိ ဗန္ဓနံ မောစေတာတိပိ ပါဠော။ အနာထောတိ နတ္ထိ ဧတဿ နာထော ဣဿရော၊ သယံ ဝါ န နာထော န ဣဿရောတိ အနာထော၊ အသရဏောတိ ဝါ အတ္ထော။ ပရမကာပညပ္ပတ္တောတိ ဇရာဒိပဋိဗာဟနေ အပ္ပဟုတာယ အတိဝ ကပဏဘာဝံ ပတ္တော။ တာယေတာတိ ရက္ခိတာ။ တာယိတာတိ ဝါ ပါဠော

သုန္ဒရော။ ဒုက္ခာဘိတုန္ဒောတိ ဇာတိဒုက္ခာဒိဟိ အနေကေဟိ ဒုက္ခေဟိ အဘိ-
တုန္ဒော အတိဗျာမိတော အတိကမ္ပိတော စ။ စိရရတ္တံ ဝိဠိတောတိ ဒုက္ခေ-
ဟေဝ ဒိဃမဒ္ဒါနံ ဝိဠိတော ဃဠိတော။ ဂမိတောတိ ဂေနေ ဂိဒ္ဓေါ။ အဘိဇ္ဈာ-
ကာယဂန္ထေန ဝါ ဂန္ထိတော။ နိစ္ဆံ ဝိပါသိတောတိ ပါတုံ ဘုဒ္ဓိတုံ ဣစ္ဆာ
ဝိပါသာ၊ သာ တဏှာ ဧဝ၊ တဏှာဝိပါသာယ နိရန္တရံ ဝိပါသိတော။

အန္တောတိ ဒဿနဋ္ဌေန စက္ခုတိ သင်္ခံ ဂတာယ ပညာယ အဘာဝတော
ကာဏော။ ပညာ ဟိ ဓမ္မသဘာဝံ ပဿတိ။ အစက္ခုကောတိ တံ ပန အန္တတ္ထံ
န ပစ္ဆာ သမ္ဘူတံ၊ ပကတိယာ ဧဝ အဝိဇ္ဇမာနစက္ခုကောတိ တမေဝ အန္တတ္ထံ
ဝိသေသေတိ။ ဟတနေတ္ထောတိ နယနဋ္ဌေန နေတ္တန္တိ သင်္ခံ ဂတာယ ပညာယ
အဘာဝတောယေဝ ဝိနဋ္ဌနေတ္တကော။ သမဝိသမံ ဒဿေန္တံ အတ္တဘာဝံ နေတိတိ
နေတ္တန္တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ ပညာယ သုဂတိဉ္စ အဂတိဉ္စ နယတိ။ ဟတနေတ္တတ္တာ-
ယေဝဿ နေတု အဘာဝံ ဒဿေန္တော အပရိဏာယကောတိ အာဟ၊ အဝိဇ္ဇ-
မာနနေတ္တကောတိ အတ္ထော။ အညောပိဿ နေတာ န ဝိဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဝိပထပက္ခန္ဓောတိ၊ ဝိပရိတော၊ ဝိသမော ဝါ ပထော ဝိပထော၊ တံ ဝိပထံ
ပက္ခန္ဓော ပဝိဋ္ဌော ပဋိပန္နောတိ ဝိပထပက္ခန္ဓော၊ မိစ္ဆာပထသင်္ခါတံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
ပဋိပန္နောတိ အတ္ထော။ အဇ္ဇသာပရဒ္ဓေါတိ အဇ္ဇသေ ဥဇုမဂ္ဂသ္မိ မဇ္ဈိမပဋိ-
ပဒါယ အပရဒ္ဓေါ ဝိရဒ္ဓေါ။ အရိယပထံ အာနေတာတိ အရိယံ အဋ္ဌဂိကံ မဂ္ဂံ
ဥပနေတာ ပဋိပါဒယိတာ။ မဟောဃပက္ခန္ဓောတိ ယဿ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ ဝဇ္ဇသ္မိ
ဩဟနန္တိ ဩသိဒါပေန္တိတိ ဩဃာ၊ ပကတိဩဃတော မဟန္တာ ဩဃာတိ
မဟောဃာ။ တေ ကာမောဃော ဘဝေါဃော ဒိဋ္ဌောဃော အဝိဇ္ဇောဃောတိ
စတုပ္ပဘေဒါ။ ဘေ မဟောဃေ ပက္ခန္ဓော ပဝိဋ္ဌောတိ မဟောဃပက္ခန္ဓော၊
သံသာရသင်္ခါတံ မဟောဃံ ဝါ ပက္ခန္ဓောတိ။

၁၁၈။ ဣဒါနိ ဧကုတ္တရိကနယော။ တတ္ထ ဒ္ဓိဟိ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိတိ သဿ-
တုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟိ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဒိဋ္ဌိဂတံ “ဂူထဂတံ မုတ္တဂတ”န္တိ အာဒိနိ? ဝိယ။
ဂန္တဗျာဘာဝတော ဝါ ဒိဋ္ဌိယာ ဂတမတ္တမေဝေတန္တိ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိသု ဂတံ ဣဒံ
ဒဿနံ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိအန္တောဂတ္တာတိပိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ဒွါသဋ္ဌိတေသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိယောပိ ဟိ
သဿတဒိဋ္ဌိဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတိ ဒွေဝ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ တသ္မာ သင်္ခေပေန သဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌိ-
ယော အန္တော ကရောန္တော “ဒ္ဓိဟိ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပရိယုဒ္ဓိတောတိ
ပရိယုဋ္ဌာနံ ပတ္ထော သမုဒါစာရံ ပတ္ထော၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အပ္ပဒါနေန ကုသလစာရဿ?

၁-ပညာ စ (က) ၂-ဝိပထပက္ခန္ဓောတိ (သိ)
၃-အံ ၃-၁၈၁-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ကုသလဝါရဿ (သိ)

ဂဟဏံ ပတ္တောတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ “ဒ္ဓိဟိ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတာ ဒေဝမနုဿာ ဩလိယန္တိ ဧကေ၊ အတိဓာဝန္တိ ဧကေ၊ စက္ခုမန္တော စ ပဿန္တိ”တိအာဒိ။

တိဟိ ဒုစ္စရိတေဟိတိ တိဝိဓကောယဒုစ္စရိတေန စတုဗ္ဗိဝေစီဒုစ္စရိတေန တိဝိဓမနောဒုစ္စရိတေန။ ဝိပုဋ္ဌိပန္နောတိ ဝိရူပပဋိပန္နော၊ မိစ္ဆာပဋိပန္နောတိ အတ္ထော။ ယောဂေဟိ ယုတ္တောတိ ဝဋ္ဋသ္မိံ ယောဇေန္တိတိ ယောဂါ၊ ဤတိအတ္ထေန ဝါ ယောဂါ၊ တေဟိ ယောဂေဟိ ယုတ္တော သမဗ္ဗိတော။ စတုယောဂယောဇိတောတိ ကာမယောဂေါ ဘဝယောဂေါ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ အဝိဇ္ဇာယောဂေါတိ ဣမေဟိ စတုဟိ ယောဂေဟိ သကဋသ္မိံ ယောဂေါ ဝိယ ဝဋ္ဋသ္မိံ ယောဇိတော။ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ ကာမယောဂေါ။ ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ၊ ဈာနနိက္ခန္တိ စ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဇာတော ရာဂေါ ဘဝဝသေန ပတ္တနာ ဘဝယောဂေါ။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိယောဂေါ။ အဋ္ဌသု ဌာနေသု အညာဏံ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။ တေ ဧဝ စတ္တာရော ဗလဝဘူတာ ဩဃာ၊ ဒုဗ္ဗလဘူတာ ယောဂါ။

စတုဟိ ဂန္ဓေဟိတိ ယဿ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ စုဘိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝဋ္ဋသ္မိံ ဂန္ဓေန္တိ သဋ္ဌေန္တိတိ ဂန္ဓော။ တေ အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ဓော ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ဓော သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ဓော ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ဓောတိ စတုပုဘောဒါ။ အဘိဇ္ဈာယန္တိ ဧတာယ၊ သယံ ဝါ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ အဘိဇ္ဈာယနမတ္တမေဝ ဝါ ဧသာတိ အဘိဇ္ဈာ။ လောဘောယေဝ။ နာမကာယံ ဂန္ဓေတိ စုဘိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝဋ္ဋသ္မိံ သဋ္ဌေတိတိ ကာယဂန္ဓော။ ဗျာပဇ္ဇတိ တေန စိတ္တံ ပူတိဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ဗျာပါဒယတိ ဝါ ဝိနယာစာရရူပသမ္ပတ္တိဟိတသုခါဒိနိတိ ဗျာပါဒေါ။ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလေန သုဒ္ဓိ ဝတေန သုဒ္ဓိ သီလဝတေန သုဒ္ဓိတိ ပရာမသနံ သီလဗ္ဗတပရာမာသော။ သဗ္ဗညုဘာသိတမ္ပိ ပဋိက္ခိပိတွာ “သဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ အာဒိနာ အာကာရေန အဘိနိဝိသတိတိ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော။ တေဟိ စတုဟိ ဂန္ဓေဟိ ဂန္ဓိတော၊ ဗဒ္ဓေါတိ အတ္ထော။

စတုဟိ ဥပါဒါနေဟိတိ ဘုသံ အာဒိယန္တိ ဒဠုဂ္ဂါဟံ ဂဏှန္တိတိ ဥပါဒါနာ။ တေ ကာမုပါဒါနံ ဒိဠုပါဒါနံ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနန္တိ စတုပုဘောဒါ။ ဝတ္ထုသင်္ခါတံ ကာမံ ဥပါဒိယတိတိ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမော စ သော

ဥပါဒါနဉာဏိပိ ကာမုပါဒါနံ။ ဒိဋ္ဌိ စ သာ ဥပါဒါနဉာဏိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌိ
ဥပါဒါယတိတိပိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ။ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ”တိ-
အာဒိသု^၁ ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိ^၂ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ^၂ ဥပါဒါယတိ။ သီလဗ္ဗတံ ဥပါဒါယတိတိ
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနဉာဏိပိ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ။
ဂေါသီလဂေါတတဒိနိ ဟိ ဧဝံ ဝိသုဒ္ဓိတိ အဘိနိဝေသတော သယမေဝ
ဥပါဒါနာနိ။ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဥပါဒါယန္တိ ဧတေနာတိ ဥပါဒါနံ။
ကို ဝဒန္တိ၊ ဥပါဒါယန္တိ ဝါ? အတ္တာနံ။ အတ္တနော ဝါဒုပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊
အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ ဝါ အတ္တာတိ ဥပါဒါယန္တိ ဧတေနာတိ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။
ဌပေတွာ ဣမာ ဒွေ ဒိဋ္ဌိယော သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ။ တေဟိ စတူဟိ
ဥပါဒါနေဟိ။ ဥပါဒါယတိတိ ဘုသံ ဂဏှိယတိ။ ဥပါဒါယတိတိ ဝါ ပါဌော၊
လောကော ဥပါဒါနေဟိ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဘုသံ ဂဏှာတိတိ အတ္ထော။

ပဉ္စဂတိသမာရုဋ္ဌောတိ သုကတဒုက္ကဋကာရဏေဟိ ဂမ္မတိဥပသင်္ကမီယတိတိ
ဂတိ၊ သဟောကာသကာ ခန္ဓာ။ နိရယော တိရစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယော
မနုဿာ ဒေဝါတိ ဣမာ ပဉ္စ ဂတိယော ဝေါက္ကမနဘာဝေန^၃ ဘုသံ
အာရုဋ္ဌော။ **ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ**တိ ရူပသဒ္ဓဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗသင်္ခါတေဟိ
ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုကာမကောဋ္ဌာသေဟိ။ **ရဇ္ဇတိ**တိ အယောနိသောမနသိကာရံ ပဋိစ္စ
ရာဂပ္ပါဒနေန တေဟိ ရဇ္ဇိယတိ၊ သာရတ္ထော ကရိယတိတိ အတ္ထော။ **ပဉ္စဟိ**
နိဝရဏေဟိတိ စိတ္တံ နိဝရန္တိ ပရိယောနန္တန္တိတိ နိဝရဏာ။ ကာမစ္ဆန္တုဗျာပါဒ-
ထိနမိဒ္ဓဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဝိစိကိစ္ဆာသင်္ခါတေဟိ ပဉ္စဟိ နိဝရဏေဟိ။ **ဩတ္တရော**တိ
ဥပရိတော ပိဟိတော^၄။

ဆဟိ ဝိဝါဒမူလေဟိတိ ဆဟိ ဝိဝါဒသံ မူလေဟိ။ ယထာဟ—

“ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလာနိ။ ကတမာနိ ဆ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ
ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု
ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟိ၊ သော သတ္တရိပိ အဂါရဝေါ
ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ ဓမ္မေပိ၊ သံဃေပိ၊ သိက္ခာယပိ န
ပရိပူရကာရီ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတ္တရိ အဂါရဝေါ
ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ ဓမ္မေပိ၊ သံဃေပိ၊ သိက္ခာယပိ န
ပရိပူရကာရီ၊ သော သံဃေ ဝိဝါဒံ ဇနေတိ။ ယော ဟောတိ
ဝိဝါဒေါ ဗဟုဇနာဟိတာယ ဗဟုဇနာသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ

၁-ခု ၉-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ (သိ)
၃-အဝေါက္ကမနဘာဝေန (ဂဏှိပဒေ) ၄-ဥပရိတော ဩတ္တရော ပိဟိတော (သိ)

အနတ္တာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝရူပံ စေ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သမနုပဿေယျာထ။ တတြ တုမေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ ဧဝရူပံ စေ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ န သမနုပဿေယျာထ။ တတြ တုမေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာထ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝေါ ဟောတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မက္ခိ ဟောတိ ပဋ္ဌာသီ။ ဣဿုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ။ သဌော ဟောတိ မာယာဝီ။ ပါပိစ္ဆော ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ သန္တိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟိ ဒုပ္ပုဋ်နိဿဂ္ဂိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟိ ဒုပ္ပုဋ်နိဿဂ္ဂိ။ သော သတ္ထရိပိ။ပ။ အာယတိံ အနဝဿဝေါ ဟောတိ”တိ”။

တတ္ထ ကောဓနောတိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏေန ကောဓေန သမန္ဓာဂတော။ ဥပနာဟိဘိ ဝေရအပ္ပုဋ်နိဿဇ္ဇနလက္ခဏေန ဥပနာဟေန သမန္ဓာဂတော။ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနန္တိ ဦးနံ ဘိက္ခုနံ ဝိဝါဒေါ ကထံ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တတိတိ? ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေပ ဝိယ ဦးသု ဘိက္ခုသု ဝိဝါဒံ အာပန္နေသု တသ္မိံ ဝိဟာရေ တေသံ အန္တေဝါသိကာ ဝိဝဒန္တိ၊ တေသံ ဩဝါဒံ ဂဏှန္တော ဘိက္ခုနိသံဃော ဝိဝဒတိ၊ တတော တေသံ ဥပဋ္ဌာကာပိ ဝိဝဒန္တိ။ အထ မနုဿာနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မဝါဒီနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဓမ္မဝါဒီနိယော ဟောန္တိ အဓမ္မဝါဒီနံ အဓမ္မဝါဒီနိယော။ တတော အာရက္ခဒေဝတာနံ မိတ္တာ ဘုမ္မဋ္ဌဒေဝတာ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ပရမ္ပရာယ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဌပေတွာ အရိယသာဝကေ သဗ္ဗေ ဒေဝမနုဿာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မဝါဒီဟိ ပန အဓမ္မဝါဒီနောဝ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ။ တတော ယံ ဗဟုကေဟိ ဂဟိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ သစ္စန္တိ ဓမ္မံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဗဟုတရာဝ အဓမ္မံ ဂဏှန္တိ။ တေ အဓမ္မံ ပုရက္ခတွာ ဝိဟရန္တာ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဧဝံ ဦးနံ ဘိက္ခုနံ ဝိဝါဒေါ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ။

၁-ဝိ ၅-၁၆၅၊ အံ ၂-၂၉၄-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-ဝိ ၃-၄၈၀-ပိဋ္ဌေ၊

အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ တုမှာကံ အပ္ပန္နရပရိသာယ ဝါ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ ပရေသံ ပရိသာယ ဝါ။ မက္ခိတိ ပရေသံ ဂုဏမက္ခဏလက္ခဏေန မက္ခေန သမန္ဓာဂတော။ ပဋ္ဌာသီတိ ယုဂဂ္ဂါဟလက္ခဏေန ပဋ္ဌာသေန သမန္ဓာဂတော။ ဣဿူကီတိ ပရေသံ သက္ကာရာဒိဣဿာယနလက္ခဏာယ ဣဿာယ သမန္ဓာဂတော။ မစ္ဆရိတိ အာဝါသမစ္ဆရိယာဒိဟိ ပဉ္စဟိ မစ္ဆရိယေဟိ သမန္ဓာဂတော။ သဋ္ဌောတိ ဧကရာဇိကော။ မာယာဒီတိ ကတပါပပဋိစ္ဆာဒကော။ ပါပိစ္ဆောတိ အသန္တသမ္ဘာဝနိစ္ဆကော ဒုဿီလော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ နတ္ထိကဝါဒီ အဟေတုကဝါဒီ အကိရိယဝါဒီ။ သန္တိဋ္ဌိပရာမာသီတိ သယံ ဒိဋ္ဌိမေဝ ပရာမသတိ။ အာဇာနဂ္ဂါဟိတိ ဒဠဂ္ဂါဟိ။ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတိ န သက္ကာ ဟောတိ ဂဟိတံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘဏံ ပန “တတ္ထ ကတမာနိ ဆ ဝိဝါဒမူလာနိ၊ ကောဓော မက္ခော ဣဿာ သာဋ္ဌေယျံ ပါပိစ္ဆတာ သန္တိဋ္ဌိပရာမာသိတာ။ ဣမာနိ ဆ ဝိဝါဒမူလာနိ”တိ^၁ ပဓာနဝသေန ဧကေကောယေဝ ဓမ္မော ဝုတ္တော။

ဆဟိ တဏှာကာယေဟိတိ “ရူပတဏှာ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ”တိ^၂ ဝုတ္တာဟိ ဆဟိ တဏှာဟိ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဧကေကာယေဝ တဏှာ အနေကဝိသယတ္တာ ဧကေကသိမ္ပိ ဝိသယေ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပတ္တိတော အနေကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သမူဟဋ္ဌေန ကာယသဒ္ဓေန ယောဇေတွာ တဏှာကာယာတိ ဝုတ္တံ။ တဏှာကာယာတိ ဝုတ္တေပိ တဏှာ ဧဝ။ ရဇ္ဇတိတိ သယံ အာရမ္မဏေ ရဇ္ဇတိ၊ သာရတ္ထော ဟောတိ။

ဆဟိ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိတိ သဗ္ဗာသဝသုတ္တေ ဝုတ္တေဟိ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ—

“တဿ ဧဝံ အယောနိသော မနသိကရောတော ဆန္တံ ဒိဋ္ဌိနံ အညတရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ‘အတ္ထိ မေ အတ္တာ’တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ‘နတ္ထိ မေ အတ္တာ’တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ‘အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီ’တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ‘အတ္တနာဝ အနတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီ’တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ‘အနတ္တနာဝ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီ’တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အထ ဝါ ပနဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ ‘ယော မေ အယံ အတ္တာ ဝဒေါ

၁-အဘိ ၂-၃၉၄-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-အဘိ ၂-၃၉၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝေဒေယျော တတြ တတြ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ
 ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သော စ ခေါ ပန မေ အယံ အတ္တာ နိစ္စော ဓုဝေါ
 သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ
 ဌဿတိတိ''၁။

တတ္ထ အတ္ထိ မေ အတ္တာတိ သဿတဒိဋ္ဌိ သဗ္ဗကာလေသု အတ္တနော အတ္ထိတံ
 ဂဏှာတိ။ သစ္စတော ထေတတောတိ ဘူတတော စ ထိရတော စ၊ “ဣဒံ
 သစ္စ”န္တိ သုဋ္ဌ၊ ဒဋ္ဌဘာဝေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နတ္ထိ မေ အတ္တာတိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
 သတော သတ္တဿ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဘဝဂ္ဂဟဏတော။ အထ ဝါ ပုရိမာပိ တီသု
 ကာလေသု အတ္ထိတိ ဂဟဏတော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ အတ္ထိတိ ဂဏှန္တိ
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ပစ္စိမာပိ အတိတာနာဂတေသု နတ္ထိတိ ဂဟဏတော “ဘဿန္တာ
 အာဟုတိယော”တိ ဂဟိတဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ ဝိယ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ အတိတေ ဧဝ နတ္ထိတိ
 ဂဏှန္တိ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နကဿ ဝိယ သဿတဒိဋ္ဌိ။ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီတိ
 သညာက္ခန္ဓသိသေန ခန္ဓေ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ သညာယ အဝသေသက္ခန္ဓေ
 သဉ္ဇာနတော ဣမိနာ အတ္တနာ ဣမံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီတိ ဟောတိ။ အတ္တနာဝ
 အနတ္တနန္တိ သညာက္ခန္ဓယေဝ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ၊ ဣတရေ စတ္တာရောပိ
 အနတ္တာတိ ဂဟေတွာ သညာယ တေ သဉ္ဇာနတော ဧဝံ ဟောတိ။ အနတ္တနာဝ
 အတ္တနန္တိ သညာက္ခန္ဓ အနတ္တာတိ ဂဟေတွာ၊ ဣတရေ စတ္တာရောပိ အတ္တာတိ
 ဂဟေတွာ သညာယ တေ သဉ္ဇာနတော ဧဝံ ဟောတိ။ သဗ္ဗာပိ သဿတုစ္ဆေဒ-
 ဒိဋ္ဌိယောဝ။ ဝဒေါ ဝေဒေယျောတိအာဒယော ပန သဿတဒိဋ္ဌိယာ ဧဝ
 အဘိနိဝေသာကာရာ။ တတ္ထ ဝဒတိတိ ဝဒေါ၊ ဝစိကမ္မဿ ကာရကောတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ ဝေဒယတိတိ ဝေဒေယျော၊ ဇာနာတိ အနုဘဝတိ စာတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ ကိံ ဝေဒေတိတိ? တတြ တတြ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ
 ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ တတြ တတြာတိ တေသု တေသု ယောနိဂတိဋ္ဌိတိ-
 နိဝါသနိကာယေသု အာရမ္မဏေသု ဝါ။ နိစ္စောတိ ဥပ္ပါဒဝယရဟိတော။
 ဓုဝေါတိ ထိရော သာရဘူတော။ သဿတောတိ သဗ္ဗကာလိကော။ အဝိပရိ-
 ဏာမဓမ္မောတိ အတ္တနော ပကတိဘာဝံ အဝိဇဟနဓမ္မော၊ ကကဏှကော ဝိယ
 နာနပ္ပကာရတံ နာပဇ္ဇတိ။ သဿတိသမန္တိ စန္ဒသူရိယသမုဒ္ဒမဟာပထဝိပဗ္ဗတာ
 လောကဝေါဟာရေန သဿတိယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ သဿတိဟိ သမံ သဿတိသမံ။
 ယာဝ သဿတိယော တိဋ္ဌန္တိ၊ တာဝ တထေဝ ဌဿတိတိ ဂဏှတော ဧဝံ
 ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေ ပန “တတြိ တတြိ ဒီဃရတ္တံ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ
ဝိပါကံ ပစ္စနဘောတိ၊ န သော ဇာတော နာဟောသိ၊ န သော ဇာတော န
ဘဝိဿတိ၊ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ ဝါ ပနဿ
သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ^၁ ဆ ဒိဋ္ဌိ ဧဝံ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တာ။

တတ္ထ န သော ဇာတော နာဟောသီတိ သော အတ္တာ အဇာတိဓမ္မတော
န ဇာတော နာမ၊ သဒါ ဝိဇ္ဇမာနောယေဝါတိ အတ္ထော။ တေနော အတိတေ
နာဟောသိ၊ အနာဂတေ န ဘဝိဿတိ။ ယော ဟိ ဇာတော၊ သော အဟောသိ။
ယော စ ဇာယိဿတိ၊ သော ဘဝိဿတိတိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ န သော
ဇာတော နာဟောသီတိ သော သဒါ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ အတိတေပိ န ဇာတု န
အဟောသိ၊ အနာဂတေပိ န ဇာတု န ဘဝိဿတိ။ အနုသယာ ဝုတ္တတ္တာ။

သတ္တဟိ သဗ္ဗာဇနေဟိတိ သတ္တကနိပါတေ ဝုတ္တေဟိ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ—

“သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ သံယောဇနာနိ။ ကကမာနိ သတ္တ၊
အနုနယသံယောဇနံ ပဋိဃသံယောဇနံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဝိစိကိစ္ဆာ-
သံယောဇနံ မာနသံယောဇနံ ဘဝရာဂသံယောဇနံ အဝိဇ္ဇာသံယော-
ဇနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သံယောဇနာနိ”တိ^၂။

တတ္ထ အနုနယသံယောဇနန္တိ ကာမရာဂသံယောဇနံ။ သဗ္ဗာနေဝေတာနိ
ဗန္ဓနဋ္ဌေန သံယောဇနာနိ။

သတ္တဟိ မာနေဟိတိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တေဟိ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ—

“မာနော အတိမာနော မာနာတိမာနော ဩမာနော အဓိ-
မာနော အသ္မိမာနော မိစ္ဆာမာနော”တိ^၃။

တတ္ထ မာနောတိ သေယျာဒိဝသေန ပုဂ္ဂလံ အနာမသိတွာ ဇာတိအာဒိသု
ဝတ္ထုဝသေနော ဥန္တတိ။ အတိမာနောတိ ဇာတိအာဒိဟိ “မယာ သဒိသော
နတ္ထိ”တိ အတိက္ကမိတွာ ဥန္တတိ။ မာနာတိမာနောတိ “အယံ ပုဗ္ဗေ မယာ
သဒိသော၊ ဣဒါနိ အဟံ သေဋ္ဌော၊ အယံ ဟိနတရော”တိ ဥပ္ပန္နမာနော။
ဩမာနောတိ ဇာတိအာဒိဟိ အတ္တာနံ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ ပဝတ္တမာနော၊
ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနောယေဝ။ အဓိမာနောတိ အနဓိဂတေယေဝ
စတုသစ္စဓမ္မေ အဓိဂတောတိ မာနော။ အယံ ပန အဓိမာနော ပရိသုဒ္ဓသီလဿ
ကမ္မဋ္ဌာနေ အပ္ပမတ္တဿ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန ဝိတိဏ္ဏကံသံ

တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ သင်္ခါရေ သမ္ပသန္တဿ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ပုထုဇ္ဇနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အညေသံ။ အသ္မိမာနောတိ ရူပါဒိသု ခန္ဓေသု အသ္မိတိ မာနော၊ “အဟံ ရူပ”န္တိ အာဒိဝသေန ဥပ္ပန္နမာနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဖိစ္ဆာမာနောတိ ပါပကေန ကမ္မာယတနာဒိနာ ဥပ္ပန္နမာနော။

လောကဓမ္မာ ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္ပရိဝတ္တတိတိ လောကဓမ္မေဟိ ဟေတုဘူတေဟိ လာဘာဒိသု စတူသု အနုရောဓဝသေန၊ အလာဘာဒိသု စတူသု ပဋိဝိရောဓဝသေန ဘုသံ နိဝတ္တတိ၊ ပကတိဘာဝံ ဇဟာတိတိ အတ္ထော။ ဖိစ္ဆတ္တာပိ ဝုတ္တတ္တာ။ နိယျာတောတိ ဂတော ပက္ခန္ဓော၊ အဘိဘူတောတိ အတ္ထော။

အဋ္ဌဟိ ပုရိသဒေါသေဟိတိ အဋ္ဌကနိပါတေ ဥပမာဟိ သဟ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေ ဥပမံ ဝိနာ ဝုတ္တေဟိ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ—

ကတမေ အဋ္ဌ ပုရိသဒေါသာ။ ဣဓ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော “န သရာမိ န သရာမီ”တိ အဿတိယာဝ နိဗ္ဗေဋ္ဌတိ။ အယံ ပဌမော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော စောဒကံယေဝ ပဋိပ္ပရတိ “ကိ” န ခေါ တုယံ ဗာလဿ အဗျတ္တဿ ဘဏိတေန၊ တွမ္ပိ နာမ မံ ဘဏိတဗ္ဗံ မညသိ”တိ။ အယံ ဒုတိယော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော စောဒကံယေဝ ပစ္စာရောပေတိ “တွမ္ပိ ခေါသိ ဣတ္ထန္ဓာမံ အာပတ္တိ” အာပန္နော၊ တံ တာဝ ပဌမံ ပဋိကရောဟိ”တိ။ အယံ တတိယော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော အညေနညံ ပဋိစရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ၊ ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ အယံ စတုတ္ထော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော သံဃမဇ္ဈေ ဗာဟာဝိက္ခေပကံ ဘဏတိ။ အယံ ပဉ္စမော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော အနာဒိယိတွာ သံဃံ အနာဒိယိတွာ စောဒကံ သာပတ္တိကောဝ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော “နေဝါဟံ အာပန္နောမိ၊ န ပနာဟံ အနာပန္နောမိ”တိ သော တုဏှိဘူတော သံဃံ ဝိဟေသေတိ။ အယံ သတ္တမော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော ဝေမာဟ “ကိံ န ခေါ တုမှေ အာယသ္မန္တော အတိဗာဠံ မယိ ဗျာဝဠာ၊ ဣဒါနာဟံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္တိဿာမိ”တိ။ သော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္တိတွာ ဝေမာဟ “ဣဒါနိ ခေါ တုမှေ အာယသ္မန္တော အတ္တမနာ ဟောထာ”တိ။ အယံ အဋ္ဌမော ပုရိသဒေါသော။ ဣမေ အဋ္ဌ ပုရိသဒေါသောတိ။

တတ္ထ ပုရိသဒေါသတိ ပုရိသာနံ ဒေါသာ၊ တေ ပန ပုရိသသန္တာနံ ဒူသေန္တိတိ ဒေါသာ။ န သရာမိ န သရာမိတိ “မယာ တေဿ ကမ္မဿ ကတဋ္ဌာနံ နဿရာမိ န သလ္လက္ခေမိ”တိ ဧဝံ အဿတိဘာဝေန နိဗ္ဗေဋ္ဌတိ မောစေတိ။ စောဒကံယေဝ ပဋိပုရတိတိ ပဋိပိရုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဖရတိ၊ ပဋိ-အာဏိဘာဝေန၊ တိဋ္ဌတိ။ ကိံ န ခေါ တုယုန္တိ တုယံ ဗာလဿ အဗျတ္တဿ ဘဏိတေန နာမ ကိံ၊ ယော တံ နေဝ ဝတ္ထု၊ န အာပတ္တိံ၊ န စောဒနံ ဇာနာသိတိ ဒိပေတိ။ တွမ္ပိ နာမ ဧဝံ ကိဉ္စိ အဇာနန္တော ဘဏိတဗ္ဗံ မညသိတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ ပစ္စာရောပေတိတိ “တွမ္ပိ ခေါသိ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တော ပတိအာရောပေတိ။ ပဋိကရောဟိတိ ဒေသနာဂါမိနိံ ဒေသေဟိ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိတော ဝုဋ္ဌာဟိ၊ တတော သုဒ္ဓန္တေ ပတိဋ္ဌိတော အညံ စောဒေဿ-သိတိ ဒိပေတိ။ အညေနညံ ပဋိစရတိတိ အညေန ကာရဏေန၊ ဝစနေန ဝါ အညံ ကာရဏံ၊ ဝစနံ ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ “အာပတ္တိံ အာပန္နောသိ”တိ ဝုတ္တော “ကော အာပန္နော၊ ကိံ အာပန္နော၊ ကိသ္မိံ အာပန္နော၊ ကထံ အာပန္နော၊ ကံ ဘဏထ၊ ကိံ ဘဏထာ”တိ ဘဏတိ။ “ဝေရူပံ ကိဉ္စိ တယာ ဒိဋ္ဌ”န္တိ

၃-အဘိ ၂-၄၀ ၂၊ အံ ၃-၃၄-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ပဋိဘာဏိတဘာဝေန (အဘိ-၅ ၂-၄၉ ၂-ပိဋ္ဌေ)

ဝုတ္တေ “န သုဏာမီ”တိ သောတံ ဥပနေတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတီတိ “ဣတ္ထန္တာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “ပါဠိလိပုတ္တံ ဂတောမ္ပိ”တိ ဝတ္တာ ပုန “န တဝ ပါဠိလိပုတ္တဂမနံ ပုစ္ဆာမာ”တိ^၁ ဝုတ္တေ တတော ရာဇဂဟံ ဂတောမ္ပိတိ။ “ရာဇဂဟံ ဝါ ယာဟိ မြာဟ္မဏဂေဟံ ဝါ၊ အာပတ္တိံ အာပန္နောသိ”တိ။ “တတ္ထ မေ သူကရမံသံ လဒ္ဓ”န္တိ အာဒိနိ ဝဒန္တော ကထံ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိပတိ။ ကောပန္တိ ကုပိတဘာဝံ၊ ဒေါသန္တိ ဒုဋ္ဌဘာဝံ။ ဥဘယဓမ္မေတံ ကောဓသေဝ နာမံ။ အပ္ပစ္စယန္တိ အသန္တုဋ္ဌာကာရံ၊ ဒေါမနဿသေတံ နာမံ။ ပါတုကဇရာတီတိ ဒသေတိ ပကာသေတိ။ ဗာဟာဝိက္ခေပကံ အဏတီတိ ဗာဟံ ဝိက္ခိပိတွာ ဝိက္ခိပိတွာ အလဇ္ဇိဝစနံ ဝဒတိ။ အနာဒိယိတွာတိ စိတ္တိကာရေန အဂ္ဂဟေတွာ အဝဇာနိတွာ၊ အနာဒရော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ဝိဟေသေတီတိ ဝိဟေဋ္ဌေတိ ဗာဓတိ။ အတိဗာဋ္ဌန္တိ အတိဒဋ္ဌံ အတိပ္ပမာဏံ။ မယိ ဗျာဝဋ္ဌာတိ မယိ ဗျာပါရံ အာပန္နော။ ဟိနာယာဝတ္တိတွာတိ ဟိနဿ ဂိဟိဘာဝဿ အတ္ထာယ အာဝတ္တိတွာ၊ ဂိဟိ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ အတ္ထမနာ ဟောထာတိ တုဋ္ဌစိတ္တာ ဟောထ၊ “မယာ လဘိတဗ္ဗံ လဘထ၊ မယာ ဝသိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဝသထ၊ ဖာသုဝိဟာရော ဝေါ မယာ ကတော”တိ အဓိပ္ပါယေန ဝဒတိ။ ဒုဿတီတိ ဒုဋ္ဌော ဟောတိ။

နဝဟိ အာဃာတဝတ္ထုန္တိတိ သတ္တေသု ဥပ္ပတ္တိဝသေနေဝ ကထိတာနိ။
ယထာဟ—

“နဝယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အာဃာတဝတ္ထုန္တိ။ ကတမာနိ နဝ၊ ‘အနတ္တံ မေ အစရိ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ ‘အနတ္တံ မေ စရတိ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ ‘အနတ္တံ မေ စရိဿတိ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ ‘ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္တံ အစရိ၊ အနတ္တံ စရတိ၊ အနတ္တံ စရိဿတိ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ ‘အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္တံ အစရိ၊ အတ္တံ စရတိ၊ အတ္တံ စရိဿတိ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ နဝ အာဃာတဝတ္ထုန္တိ”တိ^၂။

တတ္ထ အာဃာတဝတ္ထုန္တိတိ အာဃာတကာရဏာနိ။ အာဃာတန္တိ စေတ္တ ကောဝေါ၊ သောယေဝ ဥပရူပရိ ကောပဿ ဝတ္ထုတ္တာ အာဃာတဝတ္ထု။ အာဃာတံ ဗန္ဓတီတိ ကောပံ ဗန္ဓတိ ကရေတိ ဥပ္ပါဒေတိ။ “အတ္တံ မေ နာစရိ၊ န စရတိ၊ န စရိဿတိ။ ပိယဿ မေ မနာပဿ အတ္တံ နာစရိ၊ န စရတိ၊ န စရိဿတိ။ အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အနတ္တံ နာစရိ၊ န စရတိ။

၁-ပုစ္ဆာမ၊ အာပတ္တိံ ပုစ္ဆာမာတိ (သိ) ၂-အံ ၃-၂၀၈-ဝိဋ္ဌေ။

န စရိယတိ”တိ ဝ နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာနိ အပရာနိပိ နဝ အာဃာတဝတ္ထုနိ ဣမေ-
ဟေဝ နဝဟိ သင်္ဂဟိတာနိ။ အာဃာတိတောတိ ဃဋ္ဌိတော။

နဝရိမောနေဟိတိ ကတမေ နဝရိမောနာ။ သေယျဿ သေယျောဟ-
မသ္မိတိ မာနော၊ သေယျဿ သဒိသောဟမသ္မိတိ မာနော၊ သေယျဿ
ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနော။ သဒိသဿ သေယျောဟမသ္မိတိ မာနော၊ သဒိ-
သဿ သဒိသောဟမသ္မိတိ မာနော၊ သဒိသဿ ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနော။
ဟိနဿ သေယျောဟမသ္မိတိ မာနော၊ ဟိနဿ သဒိသောဟမသ္မိတိ မာနော၊
ဟိနဿ ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနော။ ဣမေ နဝရိမောနာ။

တ္ထေ ပန သေယျဿ သေယျောဟမသ္မိတိ မာနော ရာဇုနဉ္စေဝ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရာဇာ ဟိ “ရဋ္ဌေန ဝါ ဓနေန ဝါ ဝါဟနေဟိ ဝါ ကော မယာ
သဒိသော အတ္ထိ”တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ “သီလဝုတင်္ဂါဒိဟိ
ကော မယာ သဒိသော အတ္ထိ”တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

သေယျဿ သဒိသောဟမသ္မိတိ မာနောပိ ဧတေသံယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရာဇာ
ဟိ “ရဋ္ဌေန ဝါ ဓနေန ဝါ ဝါဟနေဟိ ဝါ အညရာဇုဟိ သဒ္ဓိံ မယံ ကိံ
နာနာကရဏ”န္တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ “သီလဝုတင်္ဂါဒိဟိ
အညေန ဘိက္ခုနာ မယံ ကိံ နာနာကရဏ”န္တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

သေယျဿ ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနောပိ ဧတေသံယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယဿ
ဟိ ရညော ရဋ္ဌံ ဝါ ဓနံ ဝါ ဝါဟနာဒိနိ ဝါ နာတိသမ္ပန္နာနိ ဟောန္တိ၊ သော
“မယံ ရာဇာတိ ဝေါဟာရသုခမတ္တကမေဝ၊ ကိံ ရာဇာ နာမ အဟ”န္တိ ဧတံ
မာနံ ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ အပ္ပလာဘသက္ကာရော “အဟံ ဓမ္မကထိကော
ဗဟုဿုတော မဟာထေရောတိ ကထာမတ္တမေဝ၊ ကိံ ဓမ္မကထိကော
နာမာဟံ၊ ကိံ ဗဟုဿုတော နာမာဟံ၊ ကိံ မဟာထေရော နာမာဟံ၊
ယဿ မေ လာဘသက္ကာရော နတ္ထိ”တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

သဒိသဿ သေယျောဟမသ္မိတိ မာနောဒယော အမစ္စာဒိနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
အမစ္စော ဝါ ဟိ ရဋ္ဌိယော ဝါ “ဘောဂယာနဝါဟနာဒိဟိ ကော မယာ
သဒိသော အညော ရာဇပုရိသော အတ္ထိ”တိ ဝါ၊ “မယံ အညေဟိ သဒ္ဓိံ ကိံ
နာနာကရဏ”န္တိ ဝါ၊ “အမစ္စောတိ နာမမေဝ မယံ၊ ဃာသစ္စာဒနမတ္တမ္ပိ မေ
နတ္ထိ၊ ကိံ အမစ္စော နာမာဟ”န္တိ ဝါ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

၁-ခု ၇-၁၆၅၊ အဘိ ၂-၄၀၃၊ အဘိ ၁-၂၁၆-ပိဋေသု။ ၂-အဘိ ၂-၄၀၄-ပိဋေ။

ဟိနဿ သေယျောဟမသ္မိတိ မာနာဒယော ဒါသာဒီနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဒါသော ဟိ “မာတိတော ဝါ ပိတိတော ဝါ ကော မယာ သဒိသော အညော ဒါသော နာမ အတ္ထိ၊ အညေ ဇိဝိတုံ အသက္ကောန္တာ ကုစ္ဆိဟေတု ဒါသာ နာမ ဇာတာ၊ အဟံ ပန ပဝေဏိအာဂတတ္တာ သေယျော” တိ ဝါ၊ “ပဝေဏိအာဂတဘာဝေန ဥဘတောသုဒ္ဓိကဒါသတ္ထေန အသုကဒါသေန နာမ သဒ္ဓိံ မယံ ကိံ နာနာ- ကရဏ” န္တိ ဝါ၊ “ကုစ္ဆိဝသေနာဟံ ဒါသဗျံ ဥပဂတော၊ မာတာပိတုကောဋိယာ ပန မေ ဒါသဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ ကိံ ဒါသော နာမ အဟ” န္တိ ဝါ ဧတံ မာနံ ကရေတိ။ ယထာ စ ဒါသော၊ ဧဝံ ပုတ္တုသစဏ္ဍာလာဒယောပိ ဧတံ မာနံ ကရေန္တိယေဝ။ ဧတ္ထ စ သေယျဿ သေယျောဟမသ္မိတိ ဥပ္ပန္နမာနောဝ ယာထာဝမာနော၊ ဣတရေ ဒွေ အယာထာဝမာနာ။ တထာ သဒိသဿ သဒိသောဟမသ္မိတိ ဟိနဿ ဟိနောဟမသ္မိတိ ဥပ္ပန္နမာနောဝ ယာထာဝ- မာနော၊ ဣတရေ ဒွေ အယာထာဝမာနာ။ တတ္ထ ယာထာဝမာနာ အရဟတ္တ- မဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ အယာထာဝမာနာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဇာတိ။

တဏှာမူလကာ ဝုတ္တာယေဝ။ ရဇ္ဇတိတိ န ကေဝလံ ရာဂေနေဝ ရဇ္ဇတိ၊ အထ ခေါ တဏှာမူလကာနံ ပရိယေသနာဒိနမ္ပိ သမ္ဘဝတော တဏှာမူလ- ကေဟိ သဗ္ဗေဟိ အကုသလဓမ္မေဟိ ရဇ္ဇတိ၊ ယုဇ္ဇတိ ဗဇ္ဈတိတိ အဓိပ္ပာယော။

ဒသဟိ ကိလေသဝတ္ထု။ ဟိတိ ကတမာနိ ဒသ ကိလေသဝတ္ထု။ နိ။ လောဘော ဒေါသော မောဟော မာနော ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ ဣမာနိ ဒသ ကိလေသဝတ္ထု။ နိ။

တတ္ထ ကိလေသာ ဧဝ ကိလေသဝတ္ထု။ နိ။ ဝသန္တိ ဝါ ဧတ္ထ အဓိဏာသဝါ သတ္တာ လောဘာဒိသု ပတိဋ္ဌိတတ္တာတိ ဝတ္ထု။ နိ။ ကိလေသာ စ တေ တပုတိ- ဋ္ဌာနံ သတ္တာနံ ဝတ္ထု။ နိ စာတိ ကိလေသဝတ္ထု။ နိ။ ယသ္မာ စေတ္ထ အနန္တရ- ပစ္စယာဒိဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ ကိလေသာ ဝသန္တိ ဧဝ နာမ၊ တသ္မာ ကိလေသာနံ ဝတ္ထု။ နိတိပိ ကိလေသဝတ္ထု။ နိ။ လုပ္ပန္တိ တေန၊ သယံ ဝါ လုပ္ပတိ၊ လုပ္ပနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ လောဘော။ ဒုဿန္တိ တေန၊ သယံ ဝါ ဒုဿတိ၊ ဒုဿနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ ဒေါသော။ မုယုန္တိ တေန၊ သယံ ဝါ မုယုတိ၊ မုယုန- မတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ မောဟော။ မညတိတိ မာနော။ ဒိဋ္ဌိအာဒယော ဝုတ္တတ္တာဝ။ န ဟိရိယတိတိ အဟိရိကော၊ တဿ ဘာဝေါ အဟိရိကံ။

န ဩတ္တပ္ပတိတိ အနောတ္တပ္ပိ၊ တဿ ဘာဝေါ အနောတ္တပ္ပံ။ တေသု အဟိရိကံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ အဇီဂုစ္ဆနလက္ခဏံ၊ အနောတ္တပ္ပံ တေဟေဝ အသာရဇ္ဇနလက္ခဏံ၊ ကိလိဿတိတိ ဥပတာပိယတိ ဝိဗာဓိယတိ။

ဒသဟိ အာသာတဝတ္ထု။ဟိတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေဟိ နဝဟိ စ “အဋ္ဌာနေ ဝါ ပနာသာတော ဇာယဘိ”တိ^၁ ဝုတ္တေန စတိ ဒသဟိ။ အနတ္တံ မေ အစရိတိ-အာဒိနိပိ ဟိ အဝိကပ္ပေတွာ ခါဏုကဏုကာဒိမှိပိ အဋ္ဌာနေ အာသာတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဒသဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိဘိ ကဘမေ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ။ ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော မုသာဝါဒေါ ပိသုဏာ ဝါစာ ဖရုသာ ဝါစာ သမ္ပပ္ပလာပေါ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဣမေ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ။ တတ္ထ အကုသလကမ္မာနိ စ တာနိ ပထာ စ^၂ ဒုဂ္ဂတိယာတိ အကုသလကမ္မပထာ။ သမန္နာဂတောတိ သမင်္ဂိဘူတော။

ဒသဟိ သညောဇနေဟိတိ ကတမာနိ ဒသ သံယောဇနာနိ^၃။ ကာမရာဂ-သံယောဇနံ ပဋိသသံယောဇနံ မာနသံယောဇနံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဝိစိကိစ္ဆာ-သံယောဇနံ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ ဘဝရာဂသံယောဇနံ ဣဿာ-သံယောဇနံ မစ္ဆရိယသံယောဇနံ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ။ ဣမာနိ ဒသ သံယော-ဇနာနိ။ မိစ္ဆတ္တာ ဝုတ္တာယေဝ။

ဒသဝတ္ထု၊ ကာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာတိ ကတမာ ဒသဝတ္ထု၊ ကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ နတ္ထိ ဒိန္နံ၊ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ၊ နတ္ထိ ဟုတံ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော၊ နတ္ထိ အယံ လောကော၊ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္ပဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာ ပဝေဒေန္တိ။ အယံ ဒသဝတ္ထု၊ ကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။

တတ္ထ ဒသဝတ္ထု၊ ကာတိ ဒသ ဝတ္ထု၊ နိ တေဿာတိ ဒသဝတ္ထု၊ ကာ။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဒိန္နံ နာမ အတ္ထိ၊ သက္ကာ ကဿစိ ကိဉ္စိ ဒါတုန္တိ ဇာနာတိ။ ဒိန္နဿ ပန ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ နတ္ထိ ယိဋ္ဌန္တိ ယိဋ္ဌံ ဝုစ္စတိ မဟာယာဂေါ၊ တံ ယဇိတုံ သက္ကာတိ ဇာနာတိ။ ယိဋ္ဌဿ ပန ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ ဟုတန္တိ အာဟုနပါဟုနမင်္ဂလကိရိယာ၊ တံ ကာတုံ သက္ကာတိ ဇာနာတိ။ တဿ

၁-အဘိ ၁-၂၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒိ ၃-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပထာနိ စ (က)
၄-အဘိ ၁-၂၂၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-အဘိ ၂-၄၀၅-ပိဋ္ဌေ။
ပဋိသံ-ဋ ၂-၃

ပန ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထ ဒသ ကုသလ-
 ကမ္မပထာ သုကတကမ္မာနိ နာမ၊ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ ဒုက္ကဋ္ဌကမ္မာနိ နာမ။
 တေသံ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနာတိ။ ဖလံ ဝိပါကော ပန နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ နတ္ထိ အယံ
 လောကောတိ ပရလောကေ ဌိတော ဣမံ လောကံ နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ နတ္ထိ
 ပရော လောကောတိ ဣဓလောကေ ဌိတော ပရလောကံ နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။
 နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ဝိတာတိ မာတာပိတုနံ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနာတိ။ တေသု
 ကဘပ္ပစ္စယေန ကောစိ ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ နတ္ထိ သတ္တာ
 ဩပပါတိကာတိ စဝနကဥပပဇ္ဇနကသတ္တာ နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ သမ္မဂ္ဂတာ
 သမ္မာပဋိပန္နာတိ အနုလောမပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ မိမိကသမဏဗြာဟ္မဏာ
 လောကသ္မိံ နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ။ ပ။ ပဝေဒေန္တိတိ ဣမဉ္စ
 ပရဉ္စ လောကံ အတ္တနာဝ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉ္ဇဏေန ဥတွာ ပဝေဒနသမတ္ထော
 သဗ္ဗညူ ဗုဒ္ဓေါ နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ။

အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာဘိ “သဿတော လောကော”တိအာဒိကံ
 ဧကေကံ အန္တ ဘာဝံ ဂဏှာတိတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ။ အထ ဝါ အန္တဿ ဂါဟော
 အန္တဂ္ဂါဟော၊ အန္တဂ္ဂါဟော အဿာ အတ္ထိတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ။ တာယ
 အန္တဂ္ဂါဟိကာယ။ သာ ပန ဝုတ္တာယေဝ။

အဋ္ဌသတတဏှာပပဉ္စသတေဟိတိ အဋ္ဌုတ္တရံ သတံ အဋ္ဌသတံ၊ သံသာရေ
 ပပဉ္စေတိ စိရံ ဝဿာပေတိတိ ပပဉ္စော၊ တဏှာ ဧဝ ပပဉ္စော တဏှာပပဉ္စော၊
 အာရမ္မဏဘေဒေန ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပတ္တိဝသေန စ တဏှာနံ ဗဟုကတ္တာ ဗဟုဝစနံ
 ကတ္တာ တဏှာပပဉ္စာနံ သတံ တဏှာပပဉ္စသတံ။ တေန “တဏှာပပဉ္စသတေ-
 နာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝစနဝိပလ္လာသဝသေန “တဏှာပပဉ္စသတေဟိ”တိ ဗဟုဝစန-
 နိဒ္ဒေသော ကဘော။ အဋ္ဌသတန္တိ သင်္ခါတေန တဏှာပပဉ္စသတေနာတိ
 အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဋ္ဌ အဗ္ဗောဟာရိကာနိ ကတွာ သတမေဝ ဂဟိတန္တိ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေ ပန တဏှာဝိစရိတာနိတိ အာဂတံ။ ယထာဟ—

“အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတာနိ အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယ၊
 အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတာနိ ဗာဟိရဿ ဥပါဒါယ၊ တဒေကဇ္ဈံ
 အဘိသညဟိတွာ အဘိသဒ္ဓိပိတွာ ဆတ္ထိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ
 ဟောန္တိ၊ ဣတိ အတိတာနိ ဆတ္ထိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ အနာဂတာနိ
 ဆတ္ထိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ ဆတ္ထိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ

တဒေကဇ္ဈံ အဘိသညဟိတွာ အဘိသဒ္ဓိပိတွာ အဋ္ဌတဏှာဝိစရိတ-
သတံ ဟောတိ”တိ”။

တဏှာပပဉ္စာယေဝ ပနေတ္ထ တဏှာဝိစရိတာနိတိ ဝုတ္တာ။ တဏှာသမုဒါ-
စာရာ တဏှာပဝတ္တိယောတိ အတ္ထော။ အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယာတိ အဇ္ဈတ္တိကံ
ခန္ဓပဉ္စကံ ဥပါဒါယ။ ဣဒံ ဟိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ ဝိတ္တာရော ပနဿ
တဿ နိဒ္ဒေသေ ၂ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန အပရော နယော—
ရူပါရမ္မဏာယေဝ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာတိ တိဿော တဏှာ
ဟောန္တိ။ တထာ သဒ္ဓါဒိအာရမ္မဏာတိ ဆသု အာရမ္မဏေသု အဋ္ဌာရသ
တဏှာ ဟောန္တိ။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ အဋ္ဌာရသ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ အဋ္ဌာရသတိ
ဆတ္တိံသ ဟောန္တိ။ တာ ဧဝ အတိတာရမ္မဏာ ဆတ္တိံသ၊ အနာဂတာရမ္မဏာ
ဆတ္တိံသ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဆတ္တိံသတိ အဋ္ဌတဏှာဝိစရိတသတံ ဟောတိ။
ပပဉ္စိတောတိ အာရမ္မဏေ၊ သံသာရေ ဝါ ပပဉ္စိတော စိရဝါသိတော။

ဒွါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိတိ “ကတမာနိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ မြဟ္မဇာလေ
ဝေယျာကရဏေ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ။ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ၊ စတ္တာရော
ဧကစ္စသဿတဝါဒါ၊ စတ္တာရော အန္တာနန္တိကာ၊ စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ၊
ဒွေ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ၊ သောဋ္ဌသ သညီဝါဒါ၊ အဋ္ဌ အသညီဝါဒါ၊ အဋ္ဌ နေဝ-
သညီနာသညီဝါဒါ၊ သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ၊ ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ဣမာနိ ဒွါသဋ္ဌိ
ဒိဋ္ဌိဂတာနိ မြဟ္မဇာလေ ဝေယျာကရဏေ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ”တိ”။ ဝိတ္တာရော
ပနေတ္ထ မြဟ္မဇာလသုတ္ထေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဟဉ္စန္ဒိ တိဏ္ဏောတိ အဟဉ္စ စတုရေသံ၊ သံသာရသမုဒ္ဒံ ဝါ တိဏ္ဏော
အမှိ ဘဝါမိ။ မုတ္တောတိ ရာဂါဒိဗန္ဓနေဟိ မုတ္တော။ ဒန္တောတိ နိဗ္ဗိသေဝနော
နိပ္ပရိပ္ပန္နော။ သန္တောတိ သိတိဘူတော။ အဿတ္တောတိ နိဗ္ဗာနဒဿနေ
လဒ္ဓဿာသော။ ပရိနိဗ္ဗုတောတိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။
ပဟောမိတိ သမတ္ထောမှိ။ ခေါဇ္ဇတိ ဧကံသတ္ထေ နိပါတော။ ပရေ စ ပရိ-
နိဗ္ဗာပေတုန္တိ ဧတ္ထ ပရေ စ-သဒ္ဓေါ “ပရေ စ တာရေတု”န္တိ အာဒိဟိပိ ယောဇေ-
တဗ္ဗောတိ။

မဟာကရုဏာဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အဘိ ၂-၃၆၂-ပိဋကေ။ ၂-အဘိ ၂-၄၀၆-ပိဋကေဒိသု။ ၃-အဘိ ၂-၄၁၄-ပိဋကေ။

၇၂-၇၃-သဗ္ဗညုတညာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။ သဗ္ဗညုတညာဏနိဒ္ဒေသေ ကတမံ တထာဂတဿ သဗ္ဗညုတညာဏန္တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန သမဂတိကတ္တာ တေနော သဟ အနာဝရဏဉာဏံ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ။ န ဟိ အနာဝရဏဉာဏံ ဓမ္မတော ဝိသုံ အတ္ထိ၊ ဧကမေဝ ဟေတံ ဉာဏံ အာကာရဘောဒတော ဒွေဓာ ဝုစ္စတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယသဒ္ဓါဗလာဒီနိ ဝိယ။ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ဟိ နတ္ထိ ဧတဿ အာဝရဏန္တိ၊ ကေနစိ ဓမ္မေန၊ ပုဂ္ဂလေန ဝါ အာဝရဏံ ကာတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အနာဝရဏန္တိ ဝုစ္စတိ အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓတ္တာ သဗ္ဗဓမ္မာနံ။ အညေ ပန အာဝဇ္ဇိတွာပိ န ဇာနန္တိ။ ကေစိ ပနာဟု “မနောဝိညာဏံ ဝိယ သဗ္ဗာရမ္မဏိကတ္တာ” သဗ္ဗညုတညာဏံ။ တံယေဝ ဉာဏံ ဣန္ဒြဝဇိရံ ဝိယ ဝိသယေသု အပ္ပဋိဟတတ္တာ အနာဝရဏဉာဏံ။ အနုပုဗ္ဗသဗ္ဗညုဘာပဋိက္ခေပေါ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သင်္ကိံ သဗ္ဗညုဘာပဋိက္ခေပေါ အနာဝရဏဉာဏံ၊ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတညာဏပဋိလာဘေနပိ သဗ္ဗညုတိ ဝုစ္စတိ၊ န စ အနုပုဗ္ဗသဗ္ဗညု။ အနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘေနပိ သဗ္ဗညုတိ ဝုစ္စတိ၊ န စ သင်္ကိံ သဗ္ဗညု” တိ။

သဗ္ဗံ သင်္ခတမသင်္ခတံ အနဝသေသံ ဇာနာတိတိ ဧတ္ထ သဗ္ဗန္တိ ဇာတိဝသေန သဗ္ဗဓမ္မာနံ နိဿေသပရိယာဒါနံ။ အနဝသေသန္တိ ဧကေကဿေဝ ဓမ္မဿ သဗ္ဗာကာရဝသေန နိဿေသပရိယာဒါနံ။ သင်္ခတမသင်္ခတန္တိ ဒွိဓာပဘောဒဒဿနံ။ သင်္ခတံ ဟိ ဧကော ပဘောဒေါ၊ အသင်္ခတံ ဧကော ပဘောဒေါ။ ပစ္စယေဟိ သင်္ခမ္ပ ကတန္တိ သင်္ခတံ။ ခန္ဓပဉ္စကံ။ တထာ န သင်္ခတန္တိ အသင်္ခတံ။ နိဗ္ဗာနံ။ သင်္ခတံ အနိစ္စဒုက္ခာနက္ကာဒိဟိ အာကာရေဟိ အနဝသေသံ ဇာနာတိ၊ အသင်္ခတံ သုညတာနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတာဒိဟိ အာကာရေဟိ အနဝသေသံ ဇာနာတိ။ နတ္ထိ ဧတဿ သင်္ခတဿ အသင်္ခတဿ စ အဝသေသောတိ အနဝသေသံ။ သင်္ခတံ အသင်္ခတဉ္စ။ အနေကဘောဒါပိ ပညတ္ထိ ပစ္စယေဟိ အကတတ္တာ အသင်္ခတပက္ခံ ဘဇတိ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဟိ သဗ္ဗာပိ ပညတ္ထိယော အနေကဘောဒတော ဇာနာတိ။ အထ ဝါ သဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗဓမ္မဂ္ဂဟဏံ။ အနဝသေသန္တိ နိပ္ပဒေသဂ္ဂဟဏံ။ တတ္ထ အာဝရဏံ နတ္ထိတိ တတ္ထ တသ္မိံ အနဝသေသေ သင်္ခတာသင်္ခတေ နိဿင်္ဂတ္တာ သဗ္ဗညုတညာဏဿ အာဝရဏံ နတ္ထိဟိ တဒေဝ သဗ္ဗညုတညာဏံ အနာဝရဏဉာဏံ နာမာတိ အတ္ထော။

၁-သဗ္ဗဓမ္မာရမ္မဏိကတ္တာ (က)

၁၂၀။ ဣဒါနိ အနေကဝိသယဘေဒတော ဒဿေတုံ အတိတန္တိအာဒိမာဟ။
တတ္ထ အတိတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္တိ ကာလဘေဒတော ဒဿိတံ၊ စက္ခု စေဝ
ရူပါ စာတိအာဒိ ဝတ္ထာရမ္မဏဘေဒတော။ ဧဝံ တံ သဗ္ဗန္တိ^၁ တေသံ စက္ခုရူပါနံ
အနဝသေသပရိယာဒါနံ။ ဧဝံ သေသေသု။ ယာဝတာတိ အနဝသေသပရိယာ-
ဒါနံ။ အနိစ္စန္တိအာဒိ သာမညလက္ခဏဘေဒတော ဒဿိတံ။ အနိစ္စန္တိ စ
အနိစ္စာကာရံ။ ပစ္စတ္တတ္ထေ ဝါ ဥပယောဂဝစနံ။ ဧသ နယော ဒေသိသေသု။
ရူပဿာတိအာဒိ ခန္ဓဘေဒတော ဒဿိတံ။ စက္ခုဿ။ပ။ ဇရာမရဏဿာတိ
ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပေယျာလနယေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ အဘိညာယာတိအာဒိသု ဟေဋ္ဌာ
ဝုတ္တဉာဏာနေဝ။ အဘိညန္တိ အဘိဇာနနသဘာဝံ။ ဧသ နယော ဒေသိသေသု။
ခန္ဓာနံ ခန္ဓန္တိအာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကုသလေ ဓမ္မေတိ-
အာဒိ ကုသလတ္တိကဝသေန ဘေဒေါ။ ကာမာဝစရေ ဓမ္မေတိအာဒိ စတုဘူမက-
ဝသေန။ ဥဘယတ္ထာပိ “သဗ္ဗေ ဇာနာတိ”တိ ဗဟုဝစနပါဌော သုန္ဓရော။
ဧကဝစနသောတေ ပတိတတ္ထာ ပန ပေါတ္ထကေသု ဧကဝစနေန လိဒိတံ။
ဒုက္ခဿာတိအာဒိ စုဒ္ဓသန္တံ ဗုဒ္ဓဉာဏာနံ ဝိသယဘေဒေါ။ ဣန္ဒြိယပရောပရိ-
ယတ္ထေ ဉာဏန္တိအာဒိနိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဝတွာ သဗ္ဗညုတညာဏံ ကဿာ
န ဝုတ္တန္တိ စေ? ဝုစ္စမာနဿ သဗ္ဗညုတညာဏတ္တာ။ ဝိသယဘေဒတော ဟိ
သဗ္ဗညုတညာဏေ ဝုစ္စမာနေ တံ ဉာဏံ န ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ
ပန သဗ္ဗညုတညာဏဿ ဝိသယော ဟောတိယေဝ။

ပုန ကာဠကရာမသုတ္တန္တာဒိသု^၂ ဝုတ္တနယေန သဗ္ဗညုတညာဏဘူမိ^၃
ဒဿေန္တော ယာဝတာ သဒေဝကဿ လောကဿာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဟ
ဒေဝေဟိ သဒေဝကဿ။ သဟ မာရေန သမာရကဿ။ သဟ မြဟ္ဗုနာ သမြဟ္ဗ-
ကဿ လောကဿ။ သဟ သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ။
သဟ ဒေဝမနုဿေဟိ သဒေဝမနုဿာယ ပဇာယ။ ပဇာတတ္ထာ ပဇာတိ
သတ္တလောကဿ ပရိယာယဝစနမေတံ။ တတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာ-
ဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ သမာရကဝစနေန ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ သမြဟ္ဗက-
ဝစနေန မြဟ္ဗကာယိကာဒိမြဟ္ဗဂ္ဂဟဏံ၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏိဝစနေန သာသနဿ
ပစ္စတ္တိကပစ္စာမိတ္တသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏံ သမိတပါပဗာဟိတပါပသမဏဗြာဟ္မ-
ဏဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ၊ သဒေဝမနုဿဝစနေန
သမ္ပတိဒေဝသေသမနုဿဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝမေတ္ထ တိဟိ ပဒေဟိ ဩကာသ-
လောကော၊ ဒွိဟိ ပဇာဝသေန သတ္တလောကော ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဧဝံ သဗ္ဗန္တိ (သီ) ၂-အံ ၁-၃၃၃-ပိဋေ။

အပရော နယော—သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရသောကော ဂဟိ-
 တော၊ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော၊ သဗြဟ္မကဂ္ဂဟ-
 ဏေန ရူပါဝစရဗြဟ္မလောကော၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏာဒိဂ္ဂဟဏေန စတုပရိသ-
 ဝသေန၊ သမ္ပုတိဒေဝေဟိ ဝါ သဟ မနုဿလောကော၊ အဝသေသသတ္တ-
 လောကော ဝါ။

အပိစေတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော သဗ္ဗဿပိ လောကဿ
 ဒိဋ္ဌာဒိဇာနနဘာဝံ သာဓေတိ။ တတော ယေသံ သိယာ “မာရော မဟာနု-
 ဘာဝေါ ဆကာမာဝစရိဿရော ဝသဝတ္တိ၊ ကိံ တဿာပိ ဒိဋ္ဌာဒိံ ဇာနာတိ”တိ၊
 တေသံ ဝိမတိံ ဝိမေန္တော “သမာရကဿာ”တိ အာဟ။ ယေသံ ပန သိယာ
 “ဗြဟ္မာ မဟာနုဘာဝေါ ကေဂုံလိယာ ကေသိံ စက္ကဝါဠသဟဿေ အာလောကံ
 ဖရတိ၊ ဒွိဟိ။ပ။ ဒသဟိ အဂုံလိဟိ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု အာလောကံ
 ဖရတိ၊ အနုတ္တရဉ္စ ဈာနသမာပတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ကိံ တဿာပိ ဒိဋ္ဌာဒိံ
 ဇာနာတိ”တိ၊ တေသံ ဝိမတိံ ဝိမေန္တော “သဗြဟ္မကဿာ”တိ အာဟ။ တတော
 ယေသံ သိယာ “ပုထု သမဏဗြာဟ္မဏာ သာသနဿ ပစ္စတ္တိကာ၊ ကိံ တေသမ္ပိ
 ဒိဋ္ဌာဒိံ ဇာနာတိ”တိ၊ တေသံ ဝိမတိံ ဝိမေန္တော “သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ
 ပဇာယာ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ဥက္ကဋ္ဌာနံ^၁ ဒိဋ္ဌာဒိဇာနနဘာဝံ ပကာသေတွာ အထ
 သမ္ပုတိဒေဝေ အဝသေသမနုဿေ စ ဥပါဒါယ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန သေသ-
 သတ္တလောကဿ ဒိဋ္ဌာဒိဇာနနဘာဝံ ပကာသေတိ။ အယမေတ္ထ အနု-
 သန္တိက္ကမော။ ပေါရာဏာ ပနာဟု—သဒေဝကဿာတိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ
 အဝသေသလောကဿ။ သမာရကဿာတိ မာရေန သဒ္ဓိံ အဝသေသ-
 လောကဿ။ သဗြဟ္မကဿာတိ ဗြဟ္မေဟိ သဒ္ဓိံ အဝသေသလောကဿ။ ဧဝံ
 သဗ္ဗေပိ တိဘဝူပဂေ သတ္တေ တိဟာကာရေဟိ တိသု ပဒေသု ပက္ခိပိတွာ ပုန
 ဒွိဟာကာရေဟိ ပရိယာဒါတုံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝ-
 မနုဿာယာတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ပဉ္စဟိ ပဒေဟိ တေန တေန အာကာရေန
 တေဓာတုကမေဝ ပရိယာဒိန္တံ ဟောတိတိ။

ဒိဋ္ဌန္တိ ရူပါယတနံ။ သုတန္တိ သဒ္ဓါယတနံ။ မုတန္တိ ပတွာ ဂဟေတဗ္ဗတော
 ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ။ ဝိညာတန္တိ သုခဒုက္ခာဒိဓမ္မာရမ္မဏံ။
 ပတ္တန္တိ ပရိယေသိတွာ ဝါ အပရိယေသိတွာ ဝါ ပတ္တံ။ ပရိယေသိတန္တိ ပတ္တံ ဝါ
 အပ္ပတ္တံ ဝါ ပရိယေသိတံ။ အနုဝိစရိတံ မနုဿာတိ စိတ္တေန အနုသဉ္စရိတံ။ သဗ္ဗံ
 ဇာနာတိတိ ဣမိနာ ဧတံ ဒဿေတိ—ယံ အပရိမာနာသု လောကဓာတုသု

၁-ဥက္ကဋ္ဌက္ကဋ္ဌာနံ (ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၁၅၈၊ မ-ဋ္ဌ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေသု)

ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ “နီလံ ပီတ”န္တိအာဒိ^၁ ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ သတ္တော ဣမသ္မိ^၂ ခဏေ ဣမံ နာမ ရူပါရမ္မဏံ ဒိသ္မာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတောတိ တံ သဗ္ဗံ တထာဂတဿ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဇာနာတိ။ တထာ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတုသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ “ဘေရိသဒ္ဓေါ မုဒိဂ်-သဒ္ဓေါ”တိအာဒိ^၃ သဒ္ဓါရမ္မဏံ သောတဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ “မူလဂန္ဓော တစဂန္ဓော”တိအာဒိ^၂ ဂန္ဓာရမ္မဏံ သာနဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ “မူလ-ရသော ခန္ဓရသော”တိအာဒိ^၃ ရသာရမ္မဏံ ဇိဝှါဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ “ကက္ခဠံ မုဒုက”န္တိအာဒိ^၃ ပထဝီဓာတုတေဇောဓာတုဝါယောဓာတုဘေဒံ ဖောဠဗ္ဗာရမ္မဏံ ကာယဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ သတ္တော ဣမသ္မိ^၂ ခဏေ ဣမံ နာမ ဖောဠဗ္ဗာရမ္မဏံ ဖုဿိတွာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတောတိ တံ သဗ္ဗံ တထာဂတဿ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဇာနာတိ။ တထာ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတုသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ သုခဒုက္ခာဒိဘေဒံ ဓမ္မာရမ္မဏံ မနောဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ သတ္တော ဣမသ္မိ^၂ ခဏေ ဣမံ နာမ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝိဇာနိတွာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတောတိ တံ သဗ္ဗံ တထာဂတဿ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဇာနာတိ။ ဣမဿ ပန မဟာဇနဿ ပရိယေသိတွာ အပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ ပရိယေ-သိတွာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ။ အပရိယေသိတွာ အပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ အပရိယေသိတွာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ။ သဗ္ဗံ တထာဂတဿ သဗ္ဗညုတညာဏေန အပ္ပတ္တံ နာမ နတ္ထိတိ။

၁၂၁။ ပုန အပရေန ပရိယာယေန သဗ္ဗညုတညာဏဘာဝသာဓနတ္ထံ^၅ န တဿာတိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ န တဿ အဒ္ဓိဋ္ဌမိဓတ္ထိ ကိဉ္စိတိ တဿ တထာ-ဂတဿ ဣဓ ဣမသ္မိ^၂ တေဓာတုကေ လောကေ၊ ဣမသ္မိ^၂ ပစ္စုပ္ပန္နကာလေ ဝါ ပညာစက္ခုနာ အဒ္ဓိဋ္ဌံ နာမ ကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ န အတ္ထိ န သံဝိဇ္ဇတိ။ အတ္ထိတိ ဣဒံ ဝတ္တမာနကာလိကံ အာချာတပဒံ။ ဣမိနာ ပစ္စုပ္ပန္နကာလိကဿ သဗ္ဗဓမ္မဿ ဉ္ဇတဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ပနေတ္ထ ဒ-ကာရော သံယုတ္တော။ အထော အဝိညာတန္တိ ဧတ္ထ အထောဣတိ ဝစနောပါဒါနေ နိပါတော။ အဝိညာတန္တိ အတိတကာလိကံ အဝိညာတံ နာမ ကိဉ္စိ ဓမ္မဇာတံ။ နာဟော-သိတိ ပါဌသေသော။ အဗျယဘူတဿ အတ္ထိသဒ္ဓဿ ဂဟဏေ ပါဌသေသံ ဝိနာပိ ယုဇ္ဇတိယေဝ။ ဣမိနာ အတိတကာလိကဿ သဗ္ဗဓမ္မဿ ဉ္ဇတဘာဝံ

၁-အဘိ ၁-၁၆၄-ပိဋေ။ ၂-အဘိ ၁-၁၆၆-ပိဋေ။ ၃-အဘိ ၁-၁၆၇-ပိဋေ။ ၄-အဘိ ၁-၁၇၀-ပိဋေ။ ၅-သဗ္ဗညုတဘာဝဒဿနတ္ထံ (သိ)

ဒဿေတိ။ အဇာနိတဗ္ဗန္တိ အနာဂတကာလိကံ အဇာနိတဗ္ဗံ နာမ ဓမ္မဇာတံ န ဘဝိဿတိ၊ နတ္ထိ ဝါ။ ဣမိနာ အနာဂတကာလိကဿ သဗ္ဗဓမ္မဿ ဉာတဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဇာနနကိရိယာဝိသေသနမတ္တမေဝ ဝါ ဧတ္ထ အ-ကာရော။ သဗ္ဗံ အဘိ-ညာသိ ယဒတ္ထိ နေယျန္တိ ဧတ္ထ ယံ တေကာလိကံ ဝါ ကာလဝိမုတ္တံ ဝါ နေယျံ ဇာနိတဗ္ဗံ ကိဉ္စ ဓမ္မဇာတံ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗံ တထာဂတော အဘိညာသိ အဓိကေန သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ဧတ္ထ အတ္ထိသဒ္ဓေန တေကာလိ-ကဿ ကာလဝိမုတ္တဿ စ ဂဟဏာ အတ္ထိသဒ္ဓေါ အဗျယဘူတောယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တထာဂတော တေန သမန္တစက္ခု။ ကာလဝသေန ဩကာသ-ဝသေန စ နိပ္ပဒေသတ္တာ သမန္တာ သဗ္ဗတော ပဝတ္တံ ဉာဏစက္ခု အဿာတိ သမန္တစက္ခု။ တေန ယထာဝုတ္တေန ကာရဏေန တထာဂတော သမန္တစက္ခု၊ သဗ္ဗညုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣမိဿာ ဂါထာယ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ သဗ္ဗညုဘညာဏံ သာဓိတံ။

ပုန ဗုဒ္ဓဉာဏာနံ ဝိသယဝသေန သဗ္ဗညုတညာဏံ ဒဿေတုကာမော သမန္တစက္ခု။ ကေနဋ္ဌေန သမန္တစက္ခု။ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂါထာယ သမန္တစက္ခု။ ဝုတ္တပဒေ ယံ တံ သမန္တစက္ခု၊ တံ ကေနဋ္ဌေန သမန္တစက္ခု။ အတ္ထော။ အတ္ထော ပနဿ ယာဝတာ ခုက္ခဿ ခုက္ခဋ္ဌောတိအာဒိဟိ ဝုတ္ထော-ယေဝ ဟောတိ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဟိ သမန္တစက္ခု။ ယထာဟ “သမန္တစက္ခု ဝုတ္တံ သဗ္ဗညုတညာဏ”န္တိ။ တသ္မိ သဗ္ဗညုတညာဏဋ္ဌေ ဝုတ္ထေ သမန္တ-စက္ခုဋ္ဌော ဝုတ္ထောယေဝ ဟောတိတိ။ ဗုဒ္ဓဿေဝ ဉာဏာနိတိ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ။ ခုက္ခေ ဉာဏာဒိနိပိ ဟိ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿေဝ ဘဂဝတော ပဝတ္တန္တိ။ ဣတရေသံ ပန ဧကဒေသမတ္ထေနေဝ ပဝတ္တန္တိ။ သာဝကသာဓာရဏာနိတိ ပန ဧကဒေသေနာပိ အတ္ထိတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗော ဉာတောတိ သဗ္ဗော ဉာဏေန ဉာတော။ အညာတော ခုက္ခဋ္ဌော နတ္ထိတိ ဝုတ္တမေဝ အတ္ထံ ပဋိသေဓေန ဝိဘာဝေတိ။ သဗ္ဗော ဒိဋ္ဌောတိ န ဧကဝလံ ဉာတမတ္ထောယေဝ၊ အထ ခေါ စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌော ဝိယ ကတော။ သဗ္ဗော ဝိဒိတောတိ န ဧကဝလံ ဒိဋ္ဌမတ္ထော-ယေဝ၊ အထ ခေါ ပါကဋော။ သဗ္ဗော သန္တိကတောတိ န ဧကဝလံ ဝိဒိတောယေဝ၊ အထ ခေါ တတ္ထ ဉာဏပဋိလာဘဝသေန ပဇ္ဇက္ခိကတော။ သဗ္ဗော ဖဿိတောတိ န ဧကဝလံ သန္တိကတောယေဝ၊ အထ ခေါ ပုနပ္ပုနံ ယထာရုစိ သမုဒါစာရဝသေန ဖုဋ္ဌောတိ။ အထ ဝါ ဉာတော သဘာဝလက္ခဏဝသေန။ ဒိဋ္ဌော သာမညလက္ခဏဝသေန။ ဝိဒိတော ရသဝသေန။ သန္တိကတော

၁-ဂဟဏံ (သိ)   ၂-ခု ဂ-ဇု-ပိဋ္ဌေ။   ၃-သမန္တစက္ခုအတ္ထော (သိ)

ပစ္စုပဋ္ဌာနဝသေန။ ဖဿိတော ပဒဋ္ဌာနဝသေန။ အထ ဝါ ဉာတော ဉာဏုပ္ပါဒ-
 ဝသေန။ ဒိဋ္ဌော စက္ခုပ္ပါဒဝသေန။ ဝိဒိဘော ပညုပ္ပါဒဝသေန။ သမ္ဘိကတော
 ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒဝသေန။ ဖဿိတော အာလောကုပ္ပါဒဝသေန။ “ယာဝတာ ဒုက္ခဿ
 ဒုက္ခဋ္ဌော၊ သဗ္ဗော ဒိဋ္ဌော၊ အဒိဋ္ဌော ဒုက္ခဋ္ဌော နတ္ထိ” တိအာဒိနာ နယေန စ
 “ယာဝတာ သဒေဝကဿ လောကဿ။ပ။ အနုဝိစရိတံ မနသာ၊ သဗ္ဗံ ဉာတံ၊
 အညာတံ နတ္ထိ” တိအာဒိနာ နယေန စ ဝိတ္တာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဌမံ ဝုတ္တ-
 ဂါထာနိဂမနဝသေန ပုန ဝုတ္တာ။ တံနိဂမနေယေဝ ဟိ ကတေ ဉာဏနိဂမနမ္ပိ
 ကတမေဝ ဟောတိတိ။

သဗ္ဗညုတညာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
 သဒ္ဓမ္ပပုကာသိနိယာ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ
 ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒိဋ္ဌိကထာ

၁-အဿာဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၂၂။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာနန္တရံ ကထိတာယ ဒိဋ္ဌိကထာယ အနုပုဗ္ဗ-
 အနုဝဏ္ဏနာ အနုပုတ္တာ။ အယံ ဟိ ဒိဋ္ဌိကထာ ဉာဏကထာယ ကတဉာဏ-
 ပရိစယဿ သမဓိဂတသမ္မာဒိဋ္ဌိဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမလဝိသောဓနာ သုကရာ ဟောတိ၊
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ သုပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိတိ ဉာဏကထာနန္တရံ ကထိတာ။ တတ္ထ ကာ
 ဒိဋ္ဌိတိအာဒိကာ ပုစ္ဆာ၊ ကာ ဒိဋ္ဌိတိ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိတိအာဒိကံ
 ပုစ္ဆိတပုစ္ဆာယ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကထံ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိတိအာဒိကော
 ဝိဿဇ္ဇိတဝိဿဇ္ဇနဿ ဝိတ္တာရနိဒ္ဒေသော၊ သဗ္ဗာဝ တာ ဒိဋ္ဌိယော အဿာဒ-
 ဒိဋ္ဌိယောဘိအာဒိကာ ဒိဋ္ဌိသုတ္တသံသန္ဓနာတိ ဝေမိမေ စတ္တာရော ပရိစ္ဆေဒါ။
 တတ္ထ ပုစ္ဆာပရိစ္ဆေဒေ တာဝ ကာ ဒိဋ္ဌိတိ ဓမ္မပုစ္ဆာ သဘာဝပုစ္ဆာ။ ကတိ
 ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိတိ ဟေတုပုစ္ဆာ ပစ္စယပုစ္ဆာ၊ ကိတ္တကာနိ ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏာနိတိ
 အတ္ထော။ ကတိ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိတိ သမုဒါစာရပုစ္ဆာ ဝိကာရပုစ္ဆာ။
 ဒိဋ္ဌိယော ဝေ ဟိ သမုဒါစာရဝသေန စိတ္တံ ပရိယောနန္တန္တိယော ဥဋ္ဌဟန္တိတိ

ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိ နာမ ဟောန္တိ။ ကတိ ဒိဋ္ဌိယောတိ ဒိဋ္ဌိနံ သင်္ခါပုစ္ဆာ ဂဏနာ-
 ပုစ္ဆာ။ ကတိ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသာတိ ဝတ္ထုပုဘောဒဝသေန အာရမ္မဏနာနတ္ထ-
 ဝသေန ဒိဋ္ဌိပုဘောဒပုစ္ဆာ။ ဒိဋ္ဌိယော ဧဝံ ဟိ တံ တံ ဝတ္ထု တံ တံ အာရမ္မဏံ
 အဘိနိဝိသန္တိ ပရာမသန္တိတိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ကတမော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာန-
 သမုပ္ပါတောဘိ ဒိဋ္ဌိနံ ပဋိပက္ခပုစ္ဆာ ပဟာနုပါယပုစ္ဆာ။ ဒိဋ္ဌိကာရဏာနိ ဟိ
 ခန္ဓာဒီနိ ဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတေန တာသံ ကာရဏာနိ န ဟောန္တိတိ တာနိ စ
 ကာရဏာနိ သမုပ္ပါတိတာနိ နာမ ဟောန္တိ။ တဿွာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ သမ္မာ ဘုသံ
 ဟညန္တိ ဧတေနာတိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနသမုပ္ပါတောတိ ဝုစ္စတိ။

ဣဒါနိ ဧတာသံ ဆန္ဒံ ပုစ္ဆာနံ ကာ ဒိဋ္ဌိတိအာဒီနိ ဆ ဝိဿဇ္ဇနာနိ။ တတ္ထ ကာ
 ဒိဋ္ဌိတိ ဝိဿဇ္ဇတဗ္ဗပုစ္ဆာ။ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိတိ ဝိဿဇ္ဇနံ။
 သာ၂ ပန အနိစ္စာဒိကေ ဝတ္ထုသ္မိ နိစ္စာဒိဝသေန အဘိနိဝိသတိ ပတိဋ္ဌဟတိ
 ဒဋ္ဌံ ဂဏှာတိတိ အဘိနိဝေသော။ အနိစ္စာဒိအာကာရံ အတိက္ကမိတွာ နိစ္စန္တိ-
 အာဒိဝသေန ဝတ္ထုမာနော ပရတော အာမသတိ ဂဏှာတိတိ ပရာမာသော။
 အထ ဝါ နိစ္စန္တိအာဒိကံ ပရံ ဥတ္တမံ သစ္စန္တိ အာမသတိ ဂဏှာတိတိ
 ပရာမာသော၊ အဘိနိဝေသော စ သော ပရာမာသော စာတိ အဘိနိဝေသ-
 ပရာမာသော။ ဧဝံကာရော ဒိဋ္ဌိတိ ကိစ္စတော ဒိဋ္ဌိသဘာဝံ ဝိဿဇ္ဇတိ။
 တိဏိ သတန္တိ တိဏိ သဘာနိ၊ ဝစနဝိပလ္လာသော ကတော။ ကတမော
 ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနသမုပ္ပါတောတိ ပုစ္ဆံ အနုဒ္ဒရိတွာဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာန-
 သမုပ္ပါတောတိ ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ။

၁၂၃။ ဣဒါနိ ကထံ အဘိနိဝေသပရာမာသောဘိအာဒိ ဝိတ္ထာရနိဒ္ဒေသော။
 တတ္ထ ဂူပန္တိ ဥပယောဂဝစနံ။ ဂူပံ အဘိနိဝေသပရာမာသောတိ သမ္ပန္နော။
 ဂူပန္တိ စေတ္ထ ဂူပုပါဒါနက္ခန္ဓော ကသိဏဂူပဉ္စ။ “ဧတံ မမာ”တိ အဘိနိဝေသ-
 ပရာမာသော ဒိဋ္ဌိ၊ “ဧသောဟမသ္မိ”တိ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိ၊ “ဧသော
 မေ အတ္တာ”တိ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိတိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧတန္တိ
 သာမညဝစနံ။ တေနေဝ “ဝေဒနံ ဧတံ မမ၊ သင်္ခါရေ ဧတံ မမာ”တိ နပုံသကဝစနံ
 ဧကဝစနဉ္စ ကတံ။ ဧသောတိ ပန ဝတ္တဗ္ဗမပေက္ခိတွာ ပုလ္လိင်္ဂေကဝစနံ ကတံ။
 ဧတံ မမာတိ တဏှာမညနာမူလိကာ ဒိဋ္ဌိ။ ဧသောဟမသ္မိတိ မာနမညနာ-
 မူလိကာ ဒိဋ္ဌိ။ ဧသော မေ အတ္တာတိ ဒိဋ္ဌိမညနာ ဧဝံ။ ကေဝိ ပန “ဧတံ
 မမာတိ မမံကာရကပ္ပနာ၊ ဧသောဟမသ္မိတိ အဟံကာရကပ္ပနာ၊ ဧသော မေ

၁-ပဟိနုပါယပုစ္ဆာ (က) ၂-သော (က)

အတ္တာတိ အဟံကာရမမံကာရကပ္ပိတော အတ္တာဘိနိဝေသောတိ စ၊ တထာ ယထာက္ကမေနော တဏှာမူလနိဝေသော မာနပဂ္ဂါဟော၊ တဏှာမူလနိဝိဋ္ဌော မာနပဂ္ဂဟိတော၊ အတ္တာဘိနိဝေသောတိ စ၊ သင်္ခါရာနံ ဒုက္ခလက္ခဏာဒဿနံ၊ သင်္ခါရာနံ အနိစ္စလက္ခဏာဒဿနံ၊ သင်္ခါရာနံ တိလက္ခဏာဒဿနဟေတုကော အတ္တာဘိနိဝေသောတိ စ၊ ဒုက္ခေ အသုဘော စ သုခံ သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသဂတဿ၊ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ ဝိပလ္လာသဂတဿ၊ စတုဗ္ဗိဝေဝိပလ္လာသဂတဿ စ အတ္တာဘိနိဝေသောတိ စ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဗြဏဿ အာကာရကပ္ပနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဗြဏဿ အနာဂတပဋိလာဘကပ္ပနာ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ကပ္ပနိဿိတဿ အတ္တာဘိနိဝေသောတိ စ၊ နန္ဒိယာ အတိတမန္တာဂမေတိ၊ နန္ဒိယာ အနာဂတံ ပဋိကင်္ခတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု သံဟိရတိ အတ္တာဘိနိဝေသောတိ စ၊ ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏဟေတုကာ ဒိဋ္ဌိ၊ အပရန္တေ အညာဏဟေတုကာ ဒိဋ္ဌိ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု အညာဏဟေတုကော အတ္တာဘိနိဝေသော”တိ စ ဧတေသံ တိဏ္ဏံ ဝစနာနံ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယန္တိ။

ဒိဋ္ဌိယော ပနေတ္ထ ပဌမံ ပဉ္စက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ၊ တတော ဆအဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနဝိညာဏကာယ သမ္မဿကာယ ဝေဒနာကာယ သညာကာယ စေတနာကာယတဏှာကာယ ဝိတက္ကဝိစာရဓာတု ဒသကသိဏဒ္ဒတ္တိံသာကာရဝတ္ထုကာ ဒိဋ္ဌိယော ဝုတ္တာ။ ဒ္ဒတ္တိံသာကာရေသု စ ယတ္ထ ဝိသုံ အဘိနိဝေသော န ယုဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ သကလသရီရာဘိနိဝေသဝေနေဝ ဝိသုံ အဘိနိဝေသော ဝိယကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတော ဒွါဒသာယတနအဋ္ဌာရသဓာတုကေနဝိသတိ-ဣန္ဒြိယဝသေန ယောဇနာ ကတာ။ တိဏိ ကေန္တလောကုတ္တရိန္ဒြိယာနိ န ယောဇိတာနိ။ န ဟိ လောကုတ္တရဝတ္ထုကာ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ သဗ္ဗတ္ထာပိ စ လောကီယလောကုတ္တရမိဿေသု ဓမ္မေသု လောကုတ္တရေ ဌပေတွာ လောကီယာ ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗာ။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဉ္စ န ဂဟေတဗ္ဗမေဝ။ တတော တေဓာတုကဝသေန နဝဝိဘာဝဝသေန ဈာနဗြဟ္မဝိဟာရသမာပတ္တိဝသေန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂဝသေန စ ယောဇနာ ကတာ။ ဇာတိဇရာမရဏာနံ ဝိသုံ ဂဟဏေ ပရိဟာရော ဝုတ္တနယော ဧဝ။ သဗ္ဗာနိ စေတာနိ ရူပါဒိကာနိ ဇရာမရဏန္တာနိ အဋ္ဌနဝုတိသတံ ပဒါနိ ဘဝန္တိ။

၁၂၄။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေသု ခန္ဓာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ ဝိသတိဝတ္ထုကာယပိ သက္ကာယ-ဒိဋ္ဌိယာ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံယေဝ ဝတ္ထုတ္တာ “ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနာ သမနုပဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာသုယေဝ သမနုပဿန္တိ၊ ဧတေသံဝါ အညတရ”န္တိ^၁ ဝုတ္တတ္တာ စ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။ အဝိဇ္ဇာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ အဝိဇ္ဇာယ အန္တိကတာနံ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပတ္တိတော “ယာယံ ဘန္တေ ဒိဋ္ဌိ ‘အသမ္မာသမ္မုဒ္ဓေသု သမ္မာသမ္မုဒ္ဓါ’တိ၊ အယံ န ခေါ ဘန္တေ ဒိဋ္ဌိ ကိ” ပဋိစ္စ ပညာယတိတိ။ မဟတိ ခေါ ဧသော ကစ္စာန ဓာတု၊ ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာဓာတု။ ဟိနံ ကစ္စာန ဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟိနာ သညာ ဟိနာ ဒိဋ္ဌိ”တိ^၂ ဝစနတော စ အဝိဇ္ဇာ ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။ ဖဿောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ တေန ဖဿေန ဖုဋ္ဌဿ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပတ္တိတော “ယေ တေ ဘိက္ခဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရပ္ပ အနေက-ဝိဟိတာနိ အဓိဝုတ္တိပဒါနိ^၃ အဘိဝဒန္တိ၊ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ”တိ^၄ ဝစနတော စ ဖဿော ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။ သညာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ အာကာရမတ္တဂ္ဂဟဏေန အယာထာဝသဘာဝဂါဟဟေတုတ္တာ သညာယ—

“ယာနိ စ တိဏိ ယာနိ စ သဋ္ဌိ၊
 သမဏပုဝါဒသိတာနိ ဘူရိပည။
 သညက္ခရသညနိသိတာနိ၊
 ဩသရဏာနိ ဝိနေယျ”^၅ ဩသတမ’ဂါ”တိ^၆—

ဝစနတော “သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ”တိ^၇ ဝစနတော စ သညာ ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။ ဝိတက္ကောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ အာကာရပရိဝိတက္ကေန ဒိဋ္ဌိ-ဥပ္ပတ္တိတော—

“နဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊
 အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ” လောကေ။
 တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌိသု ပကပ္ပယိတွာ၊
 သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မမာဟူ”တိ^၈—

ဝစနတော စ ဝိတက္ကော ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။ အယောနိသောမနသိကာရောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ အယောနိသော မနသိကာရဿ အကုသလာနံ အသာဓာရဏ-ဟေတုတ္တာ “တဿေဝံ အယောနိသော မနသိကာရောတော ဆန္တံ ဒိဋ္ဌိနံ အည-တရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ^၉ ဝစနတော စ အယောနိသော မနသိကာရော ဒိဋ္ဌိနံ

၁-သံ ၂-၃၈-ပိဋ္ဌေ။	၂-သံ ၁-၃၆၇-ပိဋ္ဌေ။	၃-အဓိမုတ္တိပဒါနိ (သီ)
၄-ဒီ ၁-၃၈-ပိဋ္ဌေ။	၅-ဝိစေယျ (သီ)	၆-ခု ၁-၃၆ ၂-ပိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၁-၄၁၄၊ ခု ၇-၂၁၆-ပိဋ္ဌေသု။	၈-သစ္စာနိ (သီ)	၉-ခု ၁-၄၁၆-ပိဋ္ဌေ။

၁၀-မ ၁-၁၀-ပိဋ္ဌေ။

ကာရဏံ။ ပါပမိတ္တောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ ပါပမိတ္တဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိအာပဇ္ဇနေန ဒိဋ္ဌိဥပုတ္တိတော “ဗာဟိရံ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂန္တိ ကရိတွာ န အညံ ကေင်္ဂမ္ပိ သမနု- ပဿာမိ၊ ယံ ဧဝံ မဟတော အနတ္ထာယ သံဝတ္တတိ။ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ပါပ- မိတ္တတာ”တိ^၁ ဝစနတော စ ပါပမိတ္တော ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။ ပရတောပိ ယောသော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ ဒုရက္ခာတဓမ္မဿဝနေန ဒိဋ္ဌိဥပုတ္တိတော “ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ဟေတု ဒွေ ပစ္စယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယ ပရတော စ ယောသော အယောနိသော စ မနသိကာရော”တိ^၂ ဝစနတော စ ပရတော ယောသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဋိသညုတ္တကထာ ဒိဋ္ဌိနံ ကာရဏံ။

ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဝိဝရန္တော ခန္ဓာ ဟေတု ခန္ဓာ ပစ္စယောတိ- အာဒိမာဟ။ ခန္ဓာ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနံ ဥပါဒါယ၊ ဇနကဟေတု စေဝ ဥပတ္တမ္ပက- ပစ္စယော စာတိ အတ္ထော။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ သမုဋ္ဌဟန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဧတေ- နာတိ သမုဋ္ဌာနံ၊ ကာရဏန္တိ အတ္ထော။ တေန သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဒိဋ္ဌိကာရဏ- ဘာဝေနာတိ အတ္ထော။

၁၂၅။ ဣဒါနိ ကိစ္စဘေဒေန ဒိဋ္ဌိဘေဒံ ဒဿေန္တော ကတမာနိ အဋ္ဌာရသ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယာ ဒိဋ္ဌိတိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာနံ အဋ္ဌာရသန္တံ ပဒါနံ သာဓာရဏံ မူလပဒံ။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ တဒေဝ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ တဒေဝ ဒိဋ္ဌိဂဟနန္တိ သဗ္ဗေဟိ သမ္ပန္နော ကာတဗ္ဗော။ အယာထာဝ- ဒဿနဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိ၊ တဒေဝ ဒိဋ္ဌိသု ဂတံ ဒဿနံ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိအန္တောဂတ္ထောတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ဟေဋ္ဌာပိဿ အတ္ထော ဝုတ္ထောယေဝ။ ဤန္တံ အန္တာနံ ကေန္တဂတတ္တာပိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ သာ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိဂဟနံ တိဏဂဟနဝနဂဟန- ပဗ္ဗတဂဟနာနိ ဝိယ။ သာသင်္ဂသပုဋိဘယဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိကန္တာရံ စောရကန္တာရ- ဝါဠကန္တာရနိရုဒကကန္တာရဒုတ္တိက္ခကန္တာရာ ဝိယ။ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ? “ဒိဋ္ဌိကန္တာ- ရော”တိ သကလိင်္ဂေနဝ အာဂတံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန ပဋိလောမ- ဋ္ဌေန^၄ စ ဒိဋ္ဌိဝိညူကံ။ မိစ္ဆာဒဿနံ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ သမ္မာဒဿနံ ဝိနိဝိဇ္ဈတိ စေဝ ဝိလောမေတိ စ။ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ? “ဒိဋ္ဌိဝိညူကာယိက”န္တိ အာဂတံ။ ကဒါစိ သဿတဿ၊ ကဒါစိ ဥစ္ဆေဒဿ ဂဟဏတော ဒိဋ္ဌိယာ ဝိရူပံ ဖန္ဒိတန္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတံ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကော ဟိ ကေသ္မိံ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ၊ ကဒါစိ သဿတံ အနဿရတိ၊ ကဒါစိ ဥစ္ဆေဒံ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ အနတ္ထေ သံယောဇေတိတိ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ အန္တောတုဒနဋ္ဌေန ဒုန္နိဟရဏိယဋ္ဌေန စ သလ္လန္တိ

၁-အံ ၁-၁၇-ပိဋ္ဌေ။
 ၂-အဘိ ၁-၉၄-၂၂၂-ပိဋ္ဌေသု။
 ၂-အံ ၁-၈၆-ပိဋ္ဌေ၊
 ၄-ပဋိလောမနဋ္ဌေန၊(က)

ဒိဋ္ဌိသလ္လံ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ပိဋ္ဌာကရဏဋ္ဌေန သမ္မာဓောတိ^၁ ဒိဋ္ဌိသမ္မာဓော။ ဒိဋ္ဌိ-
 ယေဝ မောက္ခာဝရဏဋ္ဌေန ပလိဗောဓောတိ ဒိဋ္ဌိပလိဗောဓော။ ဒိဋ္ဌိယေဝ
 ဒုဗ္ဗောစနိယဋ္ဌေန ဗန္ဓနန္တိ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနံ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဒုရတ္တရဋ္ဌေန ပပါတောတိ
 ဒိဋ္ဌိပပါတော။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ထာမဂတဋ္ဌေန အနုသယောတိ ဒိဋ္ဌာနုသယော။
 ဒိဋ္ဌိယေဝ အတ္တာနံ သန္တာပေတိတိ ဒိဋ္ဌိသန္တာပေါ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ အတ္တာနံ
 အနုဒဟတိတိ ဒိဋ္ဌိပရိဋ္ဌာဟော။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ကိလေသကာယံ ဂန္ဓေတိတိ
 ဒိဋ္ဌိဂန္ဓော။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဘုသံ အာဒိယတိတိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ
 “သစ္စ”န္တအာဒိဝသေန အဘိနိဝိသတိတိ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဣဒံ
 ပရန္တိ အာမသတိ၊ ပရတော ဝါ အာမသတိတိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသော။

၁၂၆။ ဣဒါနိ ရာသိဝသေန သောဋ္ဌသ ဒိဋ္ဌိယော ဥဒ္ဓိသန္ဓော ကတမာ
 သောဋ္ဌသ ဒိဋ္ဌိယောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သုခသောမနဿသင်္ခါတေ အဿာဒေ
 ဒိဋ္ဌိ အဿာဒဒိဋ္ဌိ။ အတ္တာနံ အနုဂတာ ဒိဋ္ဌိ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ။ နတ္ထိတိ ပဝတ္တတ္တာ
 ဝိပရိတာ ဒိဋ္ဌိ ဖိန္နာဒိဋ္ဌိ။ သတိ ကာယေ ဒိဋ္ဌိ၊ သန္တိ ဝါ ကာယေ ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယ-
 ဒိဋ္ဌိ။ ကာယောတိ စေတ္ထ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတော သက္ကာယော ဝတ္ထု
 ပတိဋ္ဌာဇေတိဿာတိ သက္ကာယဝတ္ထုက။ သဿတန္တိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ သဿတဒိဋ္ဌိ။
 ဥစ္ဆေဒေါဘိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ သဿတာဒိအန္တံ ဂဏှာတိတိ အန္တဂ္ဂါ-
 ဟိကာ၊ အန္တဂ္ဂါဟောဝါအဿာ အတ္ထိတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ။ အတိတသင်္ခါတံ ပုဗ္ဗန္တံ
 အနုဂတာ ဒိဋ္ဌိ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ။ အနာဂတသင်္ခါတံ အပရန္တံ အနုဂတာ ဒိဋ္ဌိ အပရ-
 န္တာနုဒိဋ္ဌိ။ အနတ္ထေ သံယောဇေတိတိ သဗျောဇနိကာ။ အဟင်္ကာရဝသေန
 အဟန္တိ ဥပ္ပန္ဓေန မာနေန ဒိဋ္ဌိယာ မူလဘူတေန ဝိနိဗန္ဓာ သင်္ဂါတာ ဥပ္ပါဒိတာ ဒိဋ္ဌိ
 အဟန္တိ မာနဝိနိဗန္ဓာ ဒိဋ္ဌိ။ တထာ မမင်္ကာရဝသေန မမန္တိ ဥပ္ပန္ဓေန မာနေန
 ဝိနိဗန္ဓာ ဒိဋ္ဌိ မမန္တိ မာနဝိနိဗန္ဓာ ဒိဋ္ဌိ။ အတ္တနော ဝဒနံ ကထနံ အတ္တဝါဒေါ၊
 တေန ပဋိသညတ္တာ ဗဒ္ဓါ ဒိဋ္ဌိ အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ အတ္တာနံ လော-
 ကောတိ ဝဒနံ ကထနံ လောကဝါဒေါ၊ တေန ပဋိသညတ္တာ ဒိဋ္ဌိ လောကဝါဒ-
 ပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ ဘဝေါ ဝုစ္စတိ သဿတံ၊ သဿတဝသေန ဥပ္ပဇနဒိဋ္ဌိ
 ဘဝဒိဋ္ဌိ။ ဝိဘဝေါ ဝုစ္စတိ ဥစ္ဆေဒေါ၊ ဥစ္ဆေဒဝသေန ဥပ္ပဇနဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။

၁၂၇-၁၂၈။ ဣဒါနိ တိဏိ သတံ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသေ နိဒ္ဓိသိတုကာမော
 ကတမေ တိဏိ သတံ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသောတိ ပုစ္ဆိတွာ တေ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ ဝိသုံ
 ဝိသုံ အဘိနိဝေသဝိဿဇ္ဇနေနေဝ တေ ဝိဿဇ္ဇေတုကာမော အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ

၁-ထာမဂတဋ္ဌေန အနုသမ္မာဓောတိ (သိ)

ကတိဟာကာရေဟိ အဘိနိဝေသော ဟောတိတိအာဒိနာ နယေန သောဠ-
 သန္တံ ဒိဋ္ဌိနံ အဘိနိဝေသကာရဂဏနံ ၊ ပုစ္ဆိတွာ ပုန အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ ပဉ္စ-
 တိံသာယ အာကာရေဟိ အဘိနိဝေသော ဟောတိတိ တာသံ သောဠသန္တံ
 ဒိဋ္ဌိနံ အဘိနိဝေသကာရဂဏနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပုန တာနိ ဂဏနာနိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော
 အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ ကတမေဟိ ပဉ္စတိံသာယ အာကာရေဟိ အဘိနိဝေသော
 ဟောတိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂူပံ ပဋိစ္စာတိ ဂူပက္ခန္တံ ပဋိစ္စ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ
 သောမနဿန္တိ “အယံ မေ ကာယော ဤဒိသော” တိ ဂူပသမ္ပဒံ နိဿာယ ဂေဟ-
 သိတံ ရာဂသမ္ပယုတ္တံ သုခံ သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟေဠာ ဝုတ္တေနဠေန သုခဉ္စ
 သောမနဿဉ္စ။ တံယေဝ ဂူပဿ အဿာဒေါတိ ဂူပနိဿယော အဿာဒေါ။
 တံ ဟိ သုခံ တဏှာဝသေန အဿာဒိယတိ ဥပဘုဒ္ဓိယတိတိ အဿာဒေါ။
 အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိတိ သော အဿာဒေါ သဿတောတိ ဝါ
 ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿတိတိ ဝါ သဿတံ ဝါ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနံ ဝါ အတ္တာနံ သုခိတံ ကရောတိတိ ဝါ
 အဘိနိဝေသပရာမာသော ဟောတိ။ တသ္မာ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ ယော စ အဿာ-
 ဒေါတိ အဿာဒဿ ဒိဋ္ဌိဘာဝါဘာဝေပိ အဿာဒံ ဝိနာ သာ ဒိဋ္ဌိ န
 ဟောတိတိ ကတွာ ဥဘယမ္ပိ သမုစ္စိတံ။ အဿာဒဒိဋ္ဌိတိ အဿာဒေ ပဝတ္တာ
 ဒိဋ္ဌိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိနာနာသုတ္တေဟိ သံသန္ဓေတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဉ္စ ဂရဟိတု-
 ကာမော အဿာဒဒိဋ္ဌိမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိတိသမ္မာဒိဋ္ဌိ-
 ဝိနာသကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတဒိဋ္ဌိယာ ဝိပတ္တိ။ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နောတိ ဝိပန္နာ ဝိနဠာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 အဿာတိ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော၊ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝါ ဝိပန္နော
 ဝိနဠာတိ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော။ န သေဝိတဗ္ဗော ဥပသင်္ကမနေန။ န ဘဇိတဗ္ဗော
 စိတ္တေန။ န ပယိရူပါသိတဗ္ဗော ဥပသင်္ကမိတွာ နိသိဒနေန။ တံ ကိဿ ဟေတူတိ
 “တံ သေဝနာဒိကံ ကေန ကာရဏေန န ကာတဗ္ဗ” န္တိ တဿ ကာရဏပုစ္ဆာ။
 ဒိဋ္ဌိ ဟိဿ ပါဝိကာတိ ကာရဏဝိဿဇ္ဇနံ။ ယသ္မာ အဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိဋ္ဌိ
 ပါဝိကာ၊ တသ္မာ တံ သေဝနာဒိကံ န ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဒိဋ္ဌိယာ ရာဂေါတိ
 “သုန္ဒရာ မေ ဒိဋ္ဌိ” တိ ဒိဋ္ဌိံ အာရဗ္ဗ ဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပဇ္ဇနရာဂေါ။ ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တောတိ
 တေန ဒိဋ္ဌိရာဂေန ရဇေန ရတ္တံ ဝတ္တံ ဝိယ ရတ္တော။ န မဟပ္ပလန္တိ ဝိပါကဖလေန။
 န မဟာနိသံသန္တိ နိဿန္တဖလေန။

ပုရိသပုဂ္ဂလဿာတိ ပုရိသသင်္ခါတဿ ပုဂ္ဂလဿ။ လောကိယဝေါဟာ-
 ရေန ဟိ ပုရိ ဝုစ္စတိ သရီရံ၊ တသ္မိံ ပုရိသ္မိံ သေတိ ပဝတ္တတိတိ ပုရိသော၊ ပုံ

ဝုစ္စတိ နိရယော၊ တံ ပုံ ဂလတိ ဂစ္ဆတိတိ ပုဂ္ဂလော။ ယေဘုယျေန ဟိ သတ္တာ သုဂတိတော စုတာ ဒုဂ္ဂတိယံယေဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတူတိ တံ န မဟပ္ပလတ္တံ ကေန ကာရဏေန ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဟိဿ ပါပိကာတိ ယသ္မာ အဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိဋ္ဌိ ပါပိကာ၊ တသ္မာ န မဟပ္ပလံ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဒွေဝ ဂတိယောတိ ပဉ္စသု ဂတိသု ဒွေဝ ဂတိယော။ ဝိပဇ္ဇမာနာယ ဒိဋ္ဌိယာ နိရယော။ သမ္ပဇ္ဇမာနာယ တိရစ္ဆာနယောနိ။ ယဇ္ဇေဝ ကာယကမ္မန္တိ သကလိင်္ဂဓာရဏပဋိပဒါနယောဂအဘိဝါဒနပဋုဋ္ဌာနအဇ္ဈလိကမ္ဘာဒိ ကာယကမ္မံ။ ယဉ္စ ဝစီကမ္မန္တိ သကသမယပရိယာပုဏနသဇ္ဈာယနဒေသနာသမာဒပနာဒိ ဝစီကမ္မံ။ ယဉ္စ မနောကမ္မန္တိ ဣဓလောကစိန္တာပဋိသံယုတ္တဉ္စ ပရလောကစိန္တာပဋိသံယုတ္တဉ္စ ကတာကတစိန္တာပဋိသံယုတ္တဉ္စ မနောကမ္မံ။ တိဏကဋ္ဌဉ္စေဉ္စိဇေသု သတ္တဒိဋ္ဌိဿ^၁ ဒါနာနုပ္ပဒါနပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂံသု စ ကာယဝစီမနောကမ္မာနိ။ ယထာဒိဋ္ဌိတိ ယာ အယံ ဒိဋ္ဌိ၊ တဿာနုရူပံ။ သမတ္တန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ။ သမာဒိန္တန္တိ ဂဟိတံ။

အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝုတ္တံ—တဒေတံ ယထာဒိဋ္ဌိယံ ဌိတကာယကမ္မံ ဒိဋ္ဌိသဟဇာဘကာယကမ္မံ ဒိဋ္ဌာနုလောမိကကာယကမ္မန္တိ တိဝိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ “ပါဏံ ဟနတော အဒိန္နံ အာဒိယတော မိစ္ဆာစရတော နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ၊ နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော”တိ ယံ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကဿ သတော ပါဏာတိ-ပါတအဒိန္နာဒါနမိစ္ဆာစာရသင်္ခါတံ ကာယကမ္မံ၊ ဣဒံ ယထာဒိဋ္ဌိယံ ဌိတကာယကမ္မံ နာမ။ “ပါဏံ ဟနတော အဒိန္နံ အာဒိယတော မိစ္ဆာစရတော နတ္ထိ တတော နိဒါနံ ပါပံ၊ နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော”တိ ယံ ဣမာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဣမိနာ ဒဿနေန သဟဇာတံ ကာယကမ္မံ၊ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိသဟဇာတကာယကမ္မံ နာမ။ တဒေဝ ပန သမတ္တံ သမာဒိန္နံ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌာနုလောမိကကာယကမ္မံ နာမ။ ဝစီကမ္မမနောကမ္မေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ ပန မုသာဘဏတော ပိသုဏံ ဘဏတော ဖရသံ ဘဏတော သမ္ပံ ပလပတော အဘိဇ္ဈာလုနော ဗျာပန္နဗိတ္တဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ သတော နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ၊ နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမောတိ ယောဇနာ ကာတဗျာ။ လိင်္ဂဓာရဏာ-ဒိပရိယာပုဏနာဒိသောကစိန္တာဒိဝသေန ဝုတ္တနယော စေတ္ထ သုန္ဒရော။

စေတနာဒိသု ဒိဋ္ဌိသဟဇာတာ^၂ စေတနာ စေတနာ နာမ။ ဒိဋ္ဌိသဟဇာတာ ပတ္တနာ ပတ္တနာ နာမ။ စေတနာပတ္တနာနံ ဝသေန ဝိတ္တဋ္ဌပနာ ပဏိမိ နာမ။ တေဟိ ပန စေတနာဒိဟိ သမ္ပယုတ္တာ ဖဿာဒယော သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ

၁-သတ္တဒိဋ္ဌိ (သိ) ၂-ဒိဋ္ဌိသဟဂတာ (က)

ဓမ္မာ သင်္ခါရာ နာမ။ အနိဋ္ဌာယာတိအာဒိဟိ ဒုက္ခမေဝ ဝုတ္တံ။ ဒုက္ခံ ဟိ သုခကာမေဟိ သတ္တေဟိ န ဒေဝိတတ္တာ အနိဋ္ဌံ။ အပ္ပိယတ္တာ အကန္တံ။ မနဿ အဝဇုနတော, မနဿိ အဝိသပ္ပနတော စ အမနာပံ။ အာယတိံ အဘဒ္ဒတာယ အဟိတံ။ ဝိဋ္ဌနတော ဒုက္ခန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတူတိ တံ ဧဝံ သံဝတ္တနံ ကေန ကာရဏေန ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိဿ ကာရဏံ ဒိဋ္ဌိ ဟိဿ ပါပိကာတိ။ ယသ္မာ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိဋ္ဌိ ပါပိကာ လာမကာ၊ တသ္မာ ဧဝံ သံဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ အလ္လာယ ပထဝိယာ နိက္ခိတ္တန္တိ ဥဒကေန တိန္ဒာယ ဘူမိယာ ရောပိတံ။ ပထဝီရသံ အာပေါရသန္တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ပထဝိယာ စ သမ္ပဒံ အာပဿ စ သမ္ပဒံ။ ဗီဇနိက္ခိတ္တဌာနေ ဟိ န သဗ္ဗာ ပထဝီ န သဗ္ဗော အာပေါ စ ဗီဇံ ဖလံ ဂဏှာပေတိ။ ယော ပန တေသံ ပဒေသော ဗီဇံ ဖုသတိ၊ သောယေဝ ဗီဇံ ဖလံ ဂဏှာပေတိ။ တသ္မာ ဗီဇပေါသနာယ ပစ္စယဘူတော-ယေဝ သော ပဒေသော ပထဝီရသော အာပေါရသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ရသသဒ္ဓဿ ဟိ သမ္ပတ္တိ စ အတ္ထော။ ယထာဟ “ကိစ္စသမ္ပတ္တိအတ္ထေန ရသော နာမ ပဝုစ္စတိ”တိ။ လောကေ စ “သုရသော ဂန္ဓဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တေ သုသမ္ပန္ဇော ဂန္ဓဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဉာယတိ။ ဥပါဒိယတိတိ ဂဏှာတိ။ ယော ဟိ ပဒေသော ပစ္စယော ဟောတိ၊ တံ ပစ္စယံ လဘမာနံ ဗီဇံ တံ ဂဏှာတိ နာမ။ သဗ္ဗံ တန္တိ သဗ္ဗံ တံ ရသဇာတံ။ တိတ္ထကတ္တာယာတိ သော ပထဝီရသော အာပေါရသော စ အတိတ္ထကော သမာနောပိ တိတ္ထကံ ဗီဇံ နိဿာယ နိမ္မရုက္ခာဒီနံ တေသံ ဖလာနဉ္စ တိတ္ထကဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ ကဋုကတ္တာယာတိ ဣဒံ ပုရိမသေဝ ဝေဝစနံ။

“ဝဏ္ဏဂန္ဓရသူပေတော၊ အဓမ္မော’ယံ အဟုဝါ ပုရေ။
 တမေဝ ပူဇံ လဘမာနော၊ ကေနဓမ္မော ကဋုကပ္ပလော”တိ—

အာဂတဌာနေ ဝိယ ဟိ ဣဓာပိ တိတ္ထကမေဝ အပ္ပိယဌေန ကဋုကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အသာတတ္တာယာတိ အမရဘာဝါယ။ အသာဒုတ္တာယာတိပိ ပါဌော၊ အသာဒုဘာဝါယာတိ အတ္ထော။ သာဒူတိ ဟိ မရရံ။ ဗီဇံ ဟိဿာတိ အဿ နိမ္မာဒိကဿ ဗီဇံ။ ဧဝမေဝန္တိ ဧဝံ ဧဝံ။ ယသ္မာ သုခါ ဝေဒနာ ပရမော အဿာဒေါ၊ တသ္မာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဒုက္ခဝေဒနာဝသေန အာဒိနဝေါ ဒဿိတောတိ။ ပုန အဌာရသဘေဒေန ဒိဋ္ဌိယာ အာဒိနဝံ ဒဿေတုံ အဿာဒဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ-အာဒိမာဟ။ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ဣမေဟိ အဌာရသဟိ အာကာရေဟိ ပရိ-ယုဒ္ဓိတစိတ္တဿ သညောဂေါတိ ဒိဋ္ဌိယာ ဧဝ သံသာရေ ဗန္ဓနံ ဒဿေတိ။

၁-၃ ၅-၄၈-ပိဋက။

၁၂၉။ ယသ္မာ ပန ဒိဋ္ဌိဘူတာနိပိ သညောဇနာနိ အတ္ထိ အဒိဋ္ဌိဘူတာနိပိ၊ တသ္မာ တံ ပဘောဒံ ဒဿေန္တော အတ္ထိ သညောဇနာနိ စေဝါတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ ကာမရာဂသညောဇနဿေဝ အနုနယသညောဇနန္တိ အာဂတဋ္ဌာနမ္ပိ အတ္ထိ၊ တသ္မာ အနုနယသညောဇနန္တိ ဝုတ္တံ။ ကာမရာဂဘာဝံ အပ္ပတွာ ပဝတ္တံ လောဘံ သန္ဓာယ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသခန္ဓာယတနာဒိမူလကေသုပိ ဝါရေသု ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝေဒနာပရမတ္တာ စ အဿာဒဿ ဝေဒနာပရိယောသာနာ ဧဝ ဒေသနာ ကတာ။ သညာဒယော န ဂဟိတာ။ ဣမေဟိ ပဉ္စတိံသာယ အာကာရေဟိတိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာဒိနိ ပဉ္စ ဆက္ကာနိ စာတိ ဣမာနိ ပဉ္စတိံသ ဝတ္ထုနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နအဿာဒါရမ္မဏဝသေန ပဉ္စတိံသာယ အာကာရေဟိ။

အဿာဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အတ္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၃၀။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယံ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ ဂေယျော အဿုတဝါ ဣတိ။ ယဿ ဟိ ခန္ဓဓာတုအာယတနသစ္စပစ္စယာကာရသတိပဋ္ဌာနာဒိသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝိနိစ္ဆယဝိရဟိတတ္တာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိပဋိသေဓကရော နေဝ အာဂမော၊ ပဋိပတ္တိယာ အဓိဂန္တဗ္ဗဿ အနဓိဂတတ္တာ န စ အဓိဂမော အတ္ထိ၊ သော အာဂမာဓိဂမာနံ အဘာဝါ ဂေယျော အဿုတဝါ ဣတိ။ သုတန္တိ ဟိ ပုဒ္ဒဝစနာဂမော စ သုတဖလတ္တာ ဟေတုဝေါဟာရဝသေန အဓိဂမော စ၊ တံ သုတံ အဿ အတ္ထိတိ သုတဝါ၊ န သုတဝါ အဿုတဝါ။ သွာယံ—

ပုထုနံ ဇနနာဒိဟိ၊ ကာရဏေဟိ ပုထုဇ္ဇနော။
 ပုထုဇ္ဇနန္တောဂဓတ္တာ၊ ပုထုဝါယံ ဇနော ဣတိ။

သော ဟိ ပုထုနံ နာနပ္ပကာရာနံ ကိလေသာဒိနံ ဇနနာဒိဟိ ကာရဏေဟိ ပုထုဇ္ဇနော။ ယထာဟ—“ပုထု ကိလေသေ ဇနေန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု အဝိဟဟသက္ကာယဒိဋ္ဌိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု သတ္တာရာနံ မုခုလ္လောကိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု သဗ္ဗဂတိဟိ^၁ အဝုဋ္ဌိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာဘိသင်္ခါရေ အဘိသင်္ခရေန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာဩဗေဟိ ဝုယုန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊

၁-နာနာဂတိဟိ (သိ)

ပုထု နာနာသန္တာပေဟိ သန္တပေဋ္ဌိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာပရိဋ္ဌာပေဟိ ပရိဒယန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂမိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္တာ^၁ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ပဉ္စဟိ နိဝရဏေဟိ အာဂုတာ နိဂုတာ ဩဂုတာ ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္တာ ပဋိကုဋ္ဌိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ”တိ^၂။
 ပုထုနံ ဝါ ဂဏနပထမတိတာနံ အရိယဓမ္မပရမ္ပါဒါနံ နိစဓမ္မသမုဒါစာရာနံ ဇနာနံ အန္တောဂဓတ္တာပိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ဝါ အယံ၊ ဝိသုံယေဝ သင်္ခံ ဂတော ဝိသံသဋ္ဌော သီလသုတာဒိဂုဏယုတ္တေဟိ အရိယေဟိ ဇနောတိပိ ပုထုဇ္ဇနော။ ဝေမေတေဟိ “အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော”တိ ဒ္ဓိဟိ ပဒေဟိ ယေ တေ—

“ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
 အန္တော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော”တိ—

ဒွေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ တေသု အန္တပုထုဇ္ဇနော ဝုတ္တာ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗျော။

အရိယာနံ အဒဿာဝိတိအာဒိသု အရိယာတိ အာရကတ္တာ ကိလေသေဟိ၊ အနယေ န ဣရိယနတော၊ အယေ စ ဣရိယနတော၊ သဒေဝကေန စ လောကေန အရဏီယတော ဗုဒ္ဓါ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဝုစ္စန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါ ဧဝ ဝါ ဣဓ အရိယာ။ ယထာဟ “သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။တထာဂတော အရိယောတိ ဝုစ္စတိ”တိ^၃။

သပ္ပုရိသာတိ ဧတ္ထ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တထာဂတသာဝကာ စ “သပ္ပုရိသာ”တိ ဝေဒိတဗျော။ တေ ဟိ လောကုတ္တရဂုဏယောဂေန သောဘနာ ပုရိသာတိ သပ္ပုရိသာ။ သဗ္ဗေယေဝ ဝါ ဧတေ ဒွေဓာပိ ဝုတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါပိ ဟိ အရိယာ စ သပ္ပုရိသာ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ။ ယထာဟ—

“ယော ဝေ ကတညူ ကတဝေဒိ ဝိရော၊
 ကလျာဏမိတ္တော ဒဠ္ဇဘတ္တိ စ ဟောတိ။
 ဒုဒိတဿ သက္ကစ္စ ကရောတိ ကိစ္စံ၊
 တထာဝိဓံ သပ္ပုရိသံ ဝဒန္တိ”တိ^၄။

ဧတ္ထ ဟိ “ကတညူ ကတဝေဒိ ဝိရော”တိ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ ဝုတ္တာ၊ “ကလျာဏမိတ္တော ဒဠ္ဇဘတ္တိ စာ”တိ ဗုဒ္ဓသာဝကော၊ “ဒုဒိတဿ သက္ကစ္စ ကရောတိ ကိစ္စံ”န္တိ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါတိ။ ဣဒါနိ ယော ကေသံ အရိယာနံ

၁-အဇ္ဈောပန္နာ (သီ) ၂-၃ ၇-၁၉၂-ပိဋကေ။
 ၃-သံ ၃-၃၈၁-ပိဋကေ။ ၄-၃ ၆-၁၀-ဇာတကေ။

အဒဿနသီလော၊ န စ ဒဿနေ သာဓုကာရီ၊ သော “အရိယာနံ အဒဿာဝီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ စက္ခုနာ အဒဿာဝီ ဉ္ဇုဏေန အဒဿာဝီတိ ဒုဝိဓော။ တေသု ဉ္ဇုဏေန အဒဿာဝီ ဣဓာမိပ္ပေတော။ မံသစက္ခုနာ ဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ အရိယာ ဒိဋ္ဌာပိ အဒိဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ ဘေသံ စက္ခုနံ ဝဏ္ဏမတ္တဂဟဏတော န အရိယဘာဝဂေါစရတော။ သောဏ- သိင်္ဂါလာဒယောပိ ဟိ စက္ခုနာ အရိယေ ပဿန္တိ၊ န စ တေ အရိယာနံ ဒဿာဝိနော၊ တသ္မာ စက္ခုနာ ဒဿနံ န ဒဿနံ၊ ဉ္ဇုဏေန ဒဿနမေဝ ဒဿနံ။ ယထာဟ “ကိံ တေ ဝက္ကလိ ဣမိနာ ပူတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ယော ခေါဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ”တိ^၁။ တသ္မာ စက္ခုနာ ပဿန္တောပိ ဉ္ဇုဏေန အရိယေဟိ ဒိဋ္ဌံ အနိစ္စာဒိလက္ခဏံ အပဿန္တော အရိယာမိဂတဉ္စ ဓမ္မံ အနမိဂစ္ဆန္တော အရိယကရဓမ္မာနံ အရိယဘာဝဿ စ အဒိဋ္ဌတ္တာ “အရိယာနံ အဒဿာဝီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါတိ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေ အရိယဓမ္မေ အကုသလော။ အရိယဓမ္မေ အဝိနိတောတိ ဧတ္ထ ပန—

ဒုဝိဓော ဝိနယော နာမ၊ ဧကမေကေတ္ထ ပဉ္စော။
 အဘာဝတော တဿ အယံ၊ “အဝိနိတော”တိ ဝုစ္စတိ။

အယံ ဟိ သံဝရဝိနယော ပဟာနဝိနယောတိ ဒုဝိဓော ဝိနယော။ ဧတ္ထ စ ဒုဝိဓေပိ ဝိနယေ ဧကမေကော ဝိနယော ပဉ္စော ဘိဇ္ဇတိ။ သံဝရဝိနယောပိ ဟိ သီလသံဝရော သတိသံဝရော ဉ္ဇုဏသံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ ပဉ္စဝိဒော။ ပဟာနဝိနယောပိ တဒင်္ဂပုဟာနံ ဝိက္ခမ္ပနပုဟာနံ သမုစ္ဆေဒပုဟာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပုဟာနံ နိဿရဏပုဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓော။

တတ္ထ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော”တိ^၂ အယံ သီလသံဝရော။ “ရက္ခတိ စက္ခုန္တိယံ စက္ခုန္တိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ”တိ^၃ အယံ သတိသံဝရော။

“ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ)
 သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။
 သောတာနံ သံဝရံ မြူမိ၊
 ပညာယေတေ ပိဓိယရေ”တိ^၄—

၁-သံ ၂-၉၈-ပိဋက။
 ၂-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋက။
 ၃-ဒီ ၁-၆၆၊ ၁-၂၃၈၊ သံ ၂-၃၈၄၊ အံ ၁-၁၁၁-ပိဋကဒီသု။
 ၄-ခု ၁-၄၃၄၊ ခု ၈-၃၀-ပိဋကဒီသု။

အယံ ဉာဏသံဝရော။ “ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏှဿာ”တိ^၁ အယံ ခန္တိသံဝရော။ “ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ”တိ^၂ အယံ ဝီရိယသံဝရော။ သဗ္ဗောပိ စာယံ သံဝရော ယထာသကံ သံဝရိတဗ္ဗာနံ ဝိနေတဗ္ဗာနန္တ ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒိနံ သံဝရဏတော “သံဝရော”, ဝိနယနတော “ဝိနယော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ တာဝ သံဝရဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ယံ နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒိသု ဝိပဿနာဉာဏေသု ပဋိပက္ခဘာဝတော ဒီပါလောကေန ဝိယ တမဿ တေန တေန ဝိပဿနာဉာဏေန တဿ တဿ အနတ္တဿ^၃ ပဟာနံ၊ သေယျထိဒံ—နာမရူပဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိနံ၊ ကင်္ခါဝိတရဏေန ကထံကထိ-ဘာဝဿ၊ ကလာပသမ္ပသနေန “အဟံ မမာ”တိ ဂါဟဿ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာယ၊ ဥဒယဒဿနေန ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝယဒဿနေန သဿတ-ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘယဒဿနေန သဘယေ အဘယသညာယ၊ အာဒိနဝဒဿနေန အဿာဒသညာယ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနေန အဘိရတိသညာယ၊ မုဉ္ဇိတုကမျတာ-ဉာဏေန အမုဉ္ဇိတုကမျတာယ၊ ဥပေက္ခာဉာဏေန အနုပေက္ခာယ၊ အနုလောမ-ဉာဏေန ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ နိဗ္ဗာနေ စ ပဋိလောမဘာဝဿ၊ ဂေါတြဘုနာ သင်္ခါရ-နိမိတ္တဂါဟဿ ပဟာနံ၊ ဧတံ **တဒင်္ဂပုဟာနံ** နာမ။

ယံ ပန ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန သမာဓိနာ ပဝတ္တိဘာဝနိဝါရဏတော ဃုဂ္ဂုပ္ပဟာရေန ဝိယ ဥဒကပိဋ္ဌေ သေဝါလဿ တေသံ တေသံ နိဝရဏာဒိဓမ္မာနံ ပဟာနံ၊ ဣဒံ **ဝိက္ခမ္ဘနုပ္ပဟာနံ** နာမ။ ယံ စတုန္တံ အရိယမဂ္ဂါနံ ဘာဝိတတ္ထာ တံတံမဂ္ဂဝတော အတ္တနော သန္တာနေ “ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယာ”တိအာဒိနာ^၄ နယေန ဝုတ္တဿ သမုဒယပက္ခိကဿ ကိလေသဂ္ဂဏဿ အစ္စန္တအပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ပဟာနံ၊ ဣဒံ **သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ** နာမ။ ယံ ပန ဖလက္ခဏေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တံ ကိလေသာနံ၊ ဣဒံ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ** နာမ။ ယံ သဗ္ဗသင်္ခတနိဿဂ္ဂတ္ထာ ပဟိနသဗ္ဗသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဣဒံ **နိဿရဏပ္ပဟာနံ** နာမ။ သဗ္ဗမ္ပိ စေတံ ပဟာနံ ယသ္မာ စာဂဋ္ဌေန ပဟာနံ၊ ဝိနယနဋ္ဌေန ဝိနယော၊ တသ္မာ “ပဟာနဝိနယော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တံတံပဟာနဝတော ဝါ တဿ တဿ ဝိနယဿ သမ္ဘဝတောပေတံ “ပဟာနဝိနယော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ပဟာနဝိနယောပိ ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-မ ၁-၁၃၊ အံ ၂-၄၃၃၊ အံ ၃-၃၄၁-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-မ ၁-၁၄၊ အံ ၂-၄၃၂၊ အံ ၃-၃၄၂-ပိဋ္ဌေသု။
 ၃-အင်္ဂဿ (သီ) ၄-အဘိ ၁-၇၂၊ အဘိ ၂-၂၇၆-ပိဋ္ဌေသု။

ဝေမယံ သင်္ခေပတော ဒုဝိဓော၊ ပဘေဒတော စ ဒသဝိဓော ဝိနယော
 ဘိန္နသံဝရတ္တာ ပဟာတဗ္ဗဿ စ အပ္ပဟိနတ္တာ ယသ္မာ ဧတဿ အဿုတဝတော
 ပုထုဇ္ဇနဿ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဘာဝတော တဿ အယံ “အဝိနိတော”တိ
 ဝုစ္စတိတိ။ ဧသ နယော သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝိ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကော-
 ဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနိတောတိ ဧတ္ထာပိ။ နိန္နာနာကာရဏဉ္စိ ဧတံ
 အတ္ထတော။ ယထာဟ “ယေဝ တေ အရိယာ၊ တေဝ တေ သပ္ပုရိသာ။ ယေဝ
 တေ သပ္ပုရိသာ၊ တေဝ တေ အရိယာ။ ယောဝ သော အရိယာနံ ဓမ္မော၊
 သောဝ သော သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မော။ ယောဝ သော သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မော၊
 သောဝ သော အရိယာနံ ဓမ္မော။ ယေဝ တေ အရိယဝိနယာ၊ တေဝ တေ
 သပ္ပုရိသဝိနယာ။ ယေဝ တေ သပ္ပုရိသဝိနယာ၊ တေဝ တေ အရိယဝိနယာ။
 အရိယေတိ ဝါ သပ္ပုရိသေတိ ဝါ၊ အရိယဓမ္မေတိ ဝါ သပ္ပုရိသဓမ္မေတိ ဝါ၊
 အရိယဝိနယေတိ ဝါ သပ္ပုရိသဝိနယေတိ ဝါ ဧသေသေ ဧကေ ဧကဋ္ဌေ သမေ
 သမဘာဂေ တဇ္ဇာတေ တညေဝါ”တိ။

ကသ္မာ ပန ထေရော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ ကတမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ
 အဘိနိဝေသော ဟောတိတိ ပုစ္ဆိတွာ တံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ “ဣဓ အဿုတဝါ
 ပုထုဇ္ဇနော”တိ ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနံ နိဒ္ဒိသိတိ? ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ တံ
 အတ္ထံ အာဝိကာတုံ ပဌမံ ပုထုဇ္ဇနံ နိဒ္ဒိသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၃၁။ ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနံ နိဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ အဘိနိဝေသုဒ္ဓေသံ ဒဿေန္တော
 ဂ္ဂပံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂ္ဂပံ အတ္တတော သမနု-
 ပဿတိတိ ဂ္ဂပက္ခန္ဓံ ကသိဏဂ္ဂပဉ္စ “အတ္တာ”တိ ဒိဋ္ဌိပဿနာယ သမနုပဿတိ။
 နိဒ္ဓေသေ ပနဿ ဂ္ဂပက္ခန္ဓေ အဘိနိဝေသော ပဉ္စက္ခန္ဓာဓိကာရတ္တာ ပါကဋ္ဌောတိ
 တံ အဝဘ္ဘာ ကသိဏဂ္ဂပမေဝ “ဂ္ဂပ”န္တိ သာမညဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 ဂ္ဂပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနန္တိ အဂ္ဂပံ “အတ္တာ”တိ ဂဟေတွာ တံ အတ္တာနံ ဂ္ဂပဝန္တံ
 သမနုပဿတိ။ အတ္တနိ ဝါ ဂ္ဂပန္တိ အဂ္ဂပမေဝ “အတ္တာ”တိ ဂဟေတွာ
 တသ္မိံ အတ္တနိ ဂ္ဂပံ သမနုပဿတိ။ ဂ္ဂပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနန္တိ အဂ္ဂပမေဝ
 “အတ္တာ”တိ ဂဟေတွာ တံ အတ္တာနံ ဂ္ဂပသ္မိံ သမနုပဿတိ။

တတ္ထ ဂ္ဂပံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိ သုဒ္ဓဂ္ဂပမေဝ “အတ္တာ”တိ ကထိတံ။
 ဂ္ဂပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိ ဝါ ဂ္ဂပံ၊ ဂ္ဂပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ၊ ဝေဒနံ အတ္တတော
 သမနုပဿတိ၊ သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိ ဣမေသု
 သတ္တသု ဌာနေသု အဂ္ဂပံ “အတ္တာ”တိ ကထိတံ။ ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊
 အတ္တနိ ဝါ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာယ ဝါ အတ္တာနန္တိ ဧဝံ စတုသု ခန္ဓေသု တိဏ္ဏံ

တိဏ္ဍံ ဝသေန ဒွါဒသသု ဌာနေသု ရူပါရူပမိဿကော အတ္တာ ကထိတော။
တာ ပန ဝိသတိပိ ဒိဋ္ဌိယော မဂ္ဂါဝရဏာ၊ န သဂ္ဂါဝရဏာ၊ သောတာပတ္တိ-
မဂ္ဂဝဇ္ဇာ။

ဣဒါနိ တံ နိဒ္ဒိသန္တော ကထံ ရူပန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပထဝီကသိဏန္တိ
ပထဝီမဏ္ဍလံ နိဿာယံ ဥပ္ပါဒိတံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တသင်္ခါတံ သကလဇရဏ-
ဝသေန ပထဝီကသိဏံ။ အဟန္တိ အတ္တာနမေဝ သန္ဓာယ ဂဏှာတိ။ အတ္တန္တိ
အတ္တာနံ။ အဒ္ဓယန္တိ ဧကမေဝ။ တေလပ္ပဒီပဿာတိ တေလယုတ္တဿ ပဒီပဿ။
ဈာယတောတိ ဇလတော။ ယာ အပ္ပိ၊ သော ဝဏ္ဏောတိအာဒိ အပ္ပိ မုဉ္ဇိတွာ
ဝဏ္ဏဿ အဘာဝတော ဝုတ္တံ။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ ယဉ္ဇ ဝတ္ထုတိ တဒုဘယံ ဧကတော
ကဘွာ ရူပဝတ္ထုကာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

အာပေါကသိဏာဒိနိ အာပါဒိနိ နိဿာယ ဥပ္ပါဒိတကသိဏနိမိတ္တာနေဝ။
ပရိစ္ဆိန္နာကာသကသိဏံ ပန ရူပဇ္ဈာနဿ အာရမ္မဏံ ဟောန္တမ္ပိ အာကာသ-
ကသိဏန္တိ ဝုစ္စမာနေ အရူပဇ္ဈာနာရမ္မဏေန ကသိဏုပ္ပါဒိမာကာသေန
သံကိဏ္ဍံ ဟောတိတိ န ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတမ္ပိ။ ရူပါမိကာရတ္တာ ဝိညာဏကသိဏံ
န ဂဟေတဗ္ဗမေဝါတိ။ ဣဓေကစ္စော ဝေဒနံ သညံ သင်္ခါရေဝိညာဏံ အတ္တတော
သမနုပဿတိတိ စတ္တာရော ခန္ဓေ အဘိဋ္ဌိတွာ ဧကတော ဂဟဏဝသေန ဝုတ္တံ။
သော ဟိ စိတ္တစေတသိကာနံ ဝိသု ဝိသု ကရဏေ အသမတ္တတ္တာ သဗ္ဗေ ဧကတော
ကဘွာ “အတ္တာ”တိ ဂဏှာတိ။ ဣမိနာ ရူပေန ရူပဝါတိ ဧတ္ထ သရီရရူပမ္ပိ
ကသိဏရူပမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ ဆာယာသမ္ပန္နောတိ ဆာယာယ သမ္ပန္နော အဝိရဋ္ဌော။
တမေနာတိ ဧတ္ထ နေ-သဒ္ဓေါ နိပါတမတ္တံ၊ တမေတန္တိ ၂ ဝါ အတ္ထော။
ဆာယာဝါတိ ဝိဇ္ဇမာနစ္ဆာယော။ ရူပံ အတ္တာတိ အဂ္ဂဟိတေပိ ရူပံ အမုဉ္ဇိတွာ
ဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပန္နတ္တာ ရူပဝတ္ထုကာတိ ဝုတ္တံ။

အတ္တနိ ရူပံ သမနုပဿတိတိ သရီရရူပဿ ကသိဏရူပဿ စ စိတ္တနိဿိ-
တတ္တာ တသ္မိံ အရူပသမုဒါယေ အတ္တနိ တံ ရူပံ သမနုပဿတိ။ အယံ ဂန္ဓောတိ
သာယိတဂန္ဓံ အာဟ။ ဣမသ္မိံ ပုဗ္ဗေတိ ပုပ္ဖနိဿိတတ္တာ ဂန္ဓဿ ဧဝမာဟ။

ရူပသ္မိံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိတိ ယတ္ထ ရူပံ ဂစ္ဆတိ၊ ဟတ္ထ စိတ္တံ ဂစ္ဆတိ။
တသ္မာ ရူပနိဿိတံ စိတ္တံ ဂဟေတွာ တံ အရူပသမုဒါယံ အတ္တာနံ တသ္မိံ ရူပေ
သမနုပဿတိ။ ဩဋ္ဌာရိကတ္တာ ရူပဿ ဩဋ္ဌာရိကာဓာရံ ကရဏကမာဟ။

၁-ပထဝီမဏ္ဍလံ၊ တံ နိဿာယ (သီ) ၂-တန္တိ (သီ)

၁၃၂။ ဣဓေကဇ္ဈော စက္ခုသမ္ပဿဇံ ဝေဒနန္တိအာဒိသု ဝိသုံ ဝိသုံ ဝေဒနာယ
 ဒိဋ္ဌိဂဟဏေ အသတိပံ ဝေဒနာတံ ဧကဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတေ သဗ္ဗာသံ ဝေဒနာနံ
 အန္တောဂဓတ္တာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဂဟိတာ ဧဝ ဟောန္တိတိ ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇနာ
 ကတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သော ဟိ အနုဘဝနဝသေန ဝေဒနာယ ဩဠာရိကတ္တာ
 ဝေဒနံယေဝ “အတ္တာ”တိ ဂဏှာတိ။ သညံ သင်္ခါရေ ဝိညာဏံ ရူပံ အတ္တ-
 တော သမနုပဿတိတိ သညာဒယော အရူပဓမ္မေ ရူပဉ္စ ဧကတော ကတွာ
 “အတ္တာ”တိ သမနုပဿတိ။ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ ဟိ ပုထုဇ္ဇေနော ယထာ ယထာ
 ဥပဋ္ဌာတိ၊ တထာ တထာ ဂဏှာတိ။

၁၃၃။ စက္ခုသမ္ပဿဇံ သညန္တိအာဒိသု သဉ္ဇာနနဝသေန သညာယ ပါက-
 ဋတ္တာ သညံ “အတ္တာ”တိ ဂဏှာတိ။ သေသံ ဝေဒနာယ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၃၄။ စက္ခုသမ္ပဿဇံ စေတနန္တိအာဒိသု သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္ဓေသု ဓမ္မေသု
 စေတနာယ ပဓာနတ္တာ ပါကဋတ္တာ စ စေတနာ ဧဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ တာယ ဣတရေပိ
 နိဒ္ဒိဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ။ သော ပန စေတသိကဘာဝဝသေန ပါကဋတ္တာ စေတနံ
 “အတ္တာ”တိ ဂဏှာတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁၃၅။ စက္ခုဝိညာဏန္တိအာဒိသု ဝိဇာနနဝသေန စိတ္တဿ ပါကဋတ္တာ
 စိတ္တံ “အတ္တာ”တိ ဂဏှာတိ။ သေသမေတ္တာပိ ဝုတ္တနယမေဝ။

၃-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏှနာ

၁၃၆။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာယေဝ။ အယံ ပန အပရော နယော—
 နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကတ္တာ ဒါနဖလံ ပဋိက္ခိပတိ။ နတ္ထိ ယိဋ္ဌန္တိ ဣတ္ထိ ယိဋ္ဌန္တိ
 ခုဒ္ဒကယညော။ ဟုတန္တိ မဟာယညော။ ဒိန္နမ္ပိ ဖလံ ပဋိက္ခိပတိ။ နတ္ထိ သုကတ-
 ဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကောတိ ဒါနဖလဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ သီလာဒိနံ
 ပုညကမ္မာနံ၊ ပါဏာတိပါတာဒိနံ ပါပကမ္မာနံ ဖလံ ပဋိက္ခိပတိ။ နတ္ထိ အယံ
 လောကောတိ ပုရေ ကတေန ကမ္မုနာ။ နတ္ထိ ပရော လောကောတိ ဣဓ
 ကတေန ကမ္မုနာ။ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ဝိတာတိ တေသု ကတကမ္မာနံ ဖလံ
 ပဋိက္ခိပတိ။ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာတိ ကမ္မဟေတုကံ ဥပပတ္တိံ ပဋိက္ခိပတိ။
 နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ ပ။ ပဝေဒေန္တိတိ ဣဓလောကပရ-
 လောကေ ပဿိတုံ အဘိညာပဋိလာဘာယ ပဋိပဒိ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣဓ ပါဠိယံ
 ပန နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဝတ္ထုတိ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဝုစ္စမာနံ ဒါနံ၊ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ ဝတ္ထုတိ

အတ္ထော။ ဧဝံ ဝါဒေါ မိစ္ဆာတိ ဧဝံ နတ္ထိ ဒိဋ္ဌန္တိ ဝါဒေါ ဝစနံ မိစ္ဆာ ဝိပရိ-
တောတိ အတ္ထော။

၄-သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၃၇။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပန အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယေဝ၊ အညတ္တ အာဂတပရိယာယ-
ဝစနဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗျာ။

၅-သဿတဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၃၈။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ သဿတဒိဋ္ဌိယာတိ ကမ္မဓာရယသမာသော။
ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနန္တိအာဒိနံ ပန္နရသန္တံ ဝစနာနံ အန္တေ သမနုပဿတိတိ
သမ္ပန္နော ကာတဗျော၊ ပါဌော ဝါ။ အညထာ ဟိ န ဘဋီယတိတိ။ ဧဝံ “ရူပဝန္တံ
ဝါ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ”တိ ဧကမေဝ ဒဿေတွာ သေသာ စုဒ္ဒသ သံခိတ္တာ။

၆-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၃၉။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ ဧဝံ “ရူပံ အတ္တတော
သမနုပဿတိ”တိ ဧကမေဝ ဒဿေတွာ သေသာ စတဿော သံခိတ္တာ။

၇-အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၀။ အန္တဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ပဌမဝါရေ အာကာရပုစ္ဆာ။ ဒုတိယေ
အာကာရဂဟဏံ။ တတိယေ အာကာရဝိဿဇ္ဇနံ။ တတ္ထ လောကောတိ
အတ္တာ။ သော အန္တောတိ အညမညပဋိပက္ခေသု သဿတုစ္ဆေဒန္တေသု
သဿတဂ္ဂါဟေ သဿတန္တော၊ အသဿတဂ္ဂါဟေ ဥစ္ဆေဒန္တော။ ပရိတ္တံ
ဩကာသန္တိ သုပ္ပမတ္ထံ ဝါ သရာဝမတ္ထံ ဝါ ခုဒ္ဒကံ ဌာနံ။ နိလကတော ဖရတိတိ
နိလန္တိ အာရမ္မဏံ ကရေတိ။ အယံ လောကောတိ အတ္တာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။
ပရိဝေဒု၊ မောတိ သမန္တတော ပရိစ္ဆေဒဝါ။ အန္တသညိတိ အန္တဝါတိသညိ။
အန္တော အဿ အတ္ထိတိ အန္တောတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ဖရတိတိ ယံ ကသိဏရူပံ
ဖရတိ။ တံ ဝတ္ထု စေဝ လောကော စာတိ တံ ကသိဏရူပံ အာရမ္မဏဉ္စေဝ
အာလောကိယဌေန လောကော စ။ ယေန ဖရတိတိ ယေန စိတ္တေန ဖရတိ။
သော အတ္တာ စေဝ လောကော စာတိ အတ္တာနမပေက္ခိတွာ ပုလ္လိဂံ ကတံ၊ တံ
စိတ္တံ အတ္တာ စေဝ အာလောကနဌေန လောကော စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
အန္တဝါတိ အန္တော။ ဩကာသကတော ဖရတိတိ အာလောကကသိဏဝသေန

တေဇောကသိဏဝသေန ဩဒါတကသိဏဝသေန ဝါ ဩဘာသောတိ ဖရတိ။
နီလာဒီနံ ပဉ္စန္ဒံ ပဘဿရကသိဏာနံယေဝ ဂဟိတတ္တာ ပထဝိအာပေါဝါယော-
ကသိဏဝသေန အတ္တာဘိနိဝေသော န ဟောတိတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဝိပုလံ ဩကာသန္တိ ခလမဏ္ဍလမတ္တာဒိဝသေန မဟန္တံ ဌာနံ။ အနန္တဝါတိ
ဝုဒ္ဓအနန္တဝ။ အပရိယန္တောတိ ဝုဒ္ဓအပရိယန္တော။ အနန္တသညီတိ အနန္တောတိ-
သညီ။ တံ ဇိဝန္တိ သော ဇိဝေါ။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော။ ဇိဝေါတိ စ
အတ္တာ ဝေ။ ရူပါဒီနိ ပဉ္စပိ ပရိဝဋ္ဌမဋ္ဌေန သရိရံ။ ဇိဝံ န သရိရန္တိ အတ္တသင်္ခါတော
ဇိဝေါ ရူပသင်္ခါဘံ သရိရံ န ဟောတိ။ ဧသ နယော ဝေဒနာဒီသု။ တထာ-
ဂတောတိ သတ္တော။ အရဟန္တိ ဧကေ။ ပရံ မရဏာတိ မရဏတော ဥဒ္ဓံ၊ ပရ-
လောကေတိ အတ္တော။ ဣပံ ဣဓေဝ မရဏဓမ္မန္တိ အတ္တနော ပါကဋကန္တသိသေန
ပဉ္စကန္တဂ္ဂဟဏံ၊ တံ ဣမသ္မိယေဝ လောကေ နဿနပကတိကန္တိ အတ္တော။
သေသက္ခန္ဓေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကာယဿ ဘေဒါတိ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတဿ
ကာယဿ ဘေဒတော ပရံ။ ဣမိနာ ဝစနေန “ပရံ မရဏာ”တိ ဧတဿ ဥဒ္ဓေ-
သဿ အတ္တော ဝုတ္တော။ ဟောတိဝိတိအာဒီသု ဟောတိတိ မူလပဒံ။ စတုသုပိ
အပိ-သဒ္ဓေါ သမုဇ္ဈယတ္တော။ တိဋ္ဌတိတိ သဿတတ္တာ တိဋ္ဌတိ၊ န စဝတိတိ
အတ္တော။ “ဟောတိ”တိ ပဒဿ ဝါ အတ္ထဝိသေသနတ္ထံ “တိဋ္ဌတိ”တိ ပဒံ ဝုတ္တန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အဏ္ဍဇဇလာဗုဇယောနိပဝေသဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ၊
နိဗ္ဗတ္တတိတိ သံသေဒဇဩပပါတိကယောနိပဝေသဝသေန နိဗ္ဗတ္တတိ နာမာတိ
အတ္တယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဓိဇ္ဇတိတိ ပဗန္ဓာဘာဝဝသေန။ ဝိနဿတိတိ
ဘင်္ဂဝသေန။ န ဟောတိ ပရံ မရဏာတိ ပုရိမပဒါနံ အတ္ထဝိဝရဏံ၊ စုတိတော
ဥဒ္ဓံ န ဝိဇ္ဇတိတိ အတ္တော။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိတိ ဧကစူသဿတိကာနံ
ဒိဋ္ဌိ၊ ဧကေန ပရိယာယေန ဟောတိ၊ ဧကေန ပရိယာယေန န ဟောတိတိ
အတ္တော။ ဇိဝဘာဝေန ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗဇိဝဿ အဘာဝေန န ဟောတိတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိတိ အမရာဝိက္ခေပိကာနံ ဒိဋ္ဌိ၊
ဟောတိတိ စ နေဝ ဟောတိ၊ န ဟောတိတိ စ န ဟောတိတိ အတ္တော။
အနုဝါဒဘယာ မုသာဝါဒဘယာ စ မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာ စ ပုဗ္ဗဝုတ္တနယဿ၊
ပဋိက္ခေပမတ္တံ ကရေတိ။ ဣမေဟိ ပညာသာယ အာကာရေဟိတိ ယထာဝုတ္တာနံ
ဒသန္တံ ပဉ္စကာနံ ဝသေန ပညာသာယ အာကာရေဟိတိ။

၁-အရဟာတိ (သိ) ၂-ပုဗ္ဗဝုတ္တနယဿ (က)

၈-ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၁။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိသု သဿတံ ဝဒန္တိတိ သဿတဝါဒါ။ အထ
 ဝါ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဿေတံ အဓိဝစနံ။ သဿတန္တိ ဝါဒေါပိ
 သဿတယောဂေန သဿတော၊ သဿတော ဝါဒေါ ဧတေသန္တိ သဿတ-
 ဝါဒါ။ တထာ ဧကစ္စံ သဿတန္တိ ဝါဒေါ ဧကစ္စသဿတော၊ သော ဧတေသံ
 အတ္ထိတိ ဧကစ္စသဿတိကာ။ တထာ အန္တဝါ၊ အနန္တဝါ၊ အန္တဝါ စ အနန္တဝါ စ၊
 နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါတိ ပဝတ္ထော ဝါဒေါ အန္တာနန္တော၊ သော ဧတေသံ အတ္ထိတိ
 အန္တာနန္တိကာ။ န မရတိတိ အမရာ။ ကာ သာ? “ဝေမ္ဗိ မေ နော”တိ အာဒိနာ
 နယေန ပရိယန္တရဟိတဿ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဒိဋ္ဌိ စေဝ ဝါစာ စ။ ဝိဝိဓော ခေပေါ
 ဝိက္ခေပေါ၊ အမရာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝါစာယ ဝါ ဝိက္ခေပေါ အမရာဝိက္ခေပေါ၊
 သော ဧတေသံ အတ္ထိတိ အမရာဝိက္ခေပိကာ။ အပရော နယော—အမရာ
 နာမ မစ္ဆဇာတိ၊ သာ ဥမ္မုဇနနိမုဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္ဓာဝမာနာ
 ဂဟေတုံ န သက္ကာ ဟောတိ၊ ဝေမေဝံ အယမ္ဗိ ဝါဒေါ ဣတော စိတော စ
 သန္ဓာဝတိ၊ ဂါဟံ န ဥပဂစ္ဆတိတိ အမရာဝိက္ခေပေါတိ ဝုစ္စတိ၊ သော ဧတေသံ
 အတ္ထိတိ အမရာဝိက္ခေပိကာ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နောတိ အကာရဏသမုပ္ပန္နော အတ္တာ
 စ လောကော စာတိ ဒဿနံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ တံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ အဓိစ္စ-
 သမုပ္ပန္နိကာ။

၉-အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၂။ သညိံ ဝဒန္တိတိ သညိဝါဒါ။ အသညိံ ဝဒန္တိတိ အသညိဝါဒါ။
 နေဝသညိနာသညိံ ဝဒန္တိတိ နေဝသညိနာသညိဝါဒါ။ အထ ဝါ သညိတိ
 ပဝတ္ထော ဝါဒေါ သညိဝါဒေါ၊ သော ယေသံ အတ္ထိတိ တေ သညိဝါဒါ၊
 တထာ အသညိဝါဒါ၊ နေဝသညိနာသညိဝါဒါ စ။ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒန္တိတိ
 ဥစ္ဆေဒဝါဒါ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မောတိ ပစ္စက္ခဓမ္မော၊ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိလဒ္ဓအတ္တဘာဝ-
 သေတံ အဓိဝစနံ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ နိဗ္ဗာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ
 ဒုက္ခဝုပသမောတိ အတ္ထော၊ တံ ဝဒန္တိတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ
 ဝိတ္တာရိယမာနေ သာဠကထံ သကလံ ဗြဟ္မဇာလသုတ္တံ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဧဝေ
 သတိ အတိပပဇ္ဇော ဟောတိတိ န ဝိတ္တာရိတော။ တဒတ္ထိကေဟိ တံ
 အပေက္ခိတွာ ဂဟေတဗ္ဗော။

၁၀-၁၂-သညောဇနိကာဒိဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၃။ ယသ္မာ သညောဇနိကာ ဒိဋ္ဌိ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိသာဓာရဏာ၊ တသ္မာ တဿာ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိသညောဇနတ္တာ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိသာဓာရဏော အတ္ထော နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ သော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနေဝ။

၁၄၄။ မာနဝိနိဗန္ဓဒိဋ္ဌိယု စက္ခု အဟန္တိ အဘိနိဝေသပရာမာသောတိ မာနပုဗ္ဗကော အဘိနိဝေသပရာမာသော။ န ဟိ ဒိဋ္ဌိ မာနသမ္ပယုတ္တာ ဟောတိ။ တေနေဝ စ မာနဝိနိဗန္ဓာတိ ဝုတ္တံ၊ မာနပဋိဗန္ဓာ မာနမူလကာတိ အတ္ထော။

၁၄၅။ စက္ခု မမန္တိ အဘိနိဝေသပရာမာသောတိ ဣတ္ထာပိ ဒေသဝ နယော။ ဣတ္ထ ပန “မမာ” တိဝတ္ထဗ္ဗေ “မမ” န္တိ အနုနာသိကာဂမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ “အဟ” န္တိ မာနဝိနိဗန္ဓာယ ရူပါဒိနိပိ အဇ္ဈတ္တိကာနေဝ။ န ဟိ ကသိဏရူပံ ဝိနာ ဗာဟိရာနိ “အဟ” န္တိ ဂဏှာတိ။ “မမ” န္တိ မာနဝိနိဗန္ဓာယ ပန ဗာဟိရာနိပိ လဗ္ဗန္တိ။ ဗာဟိရာနိပိ ဟိ “မမ” န္တိ ဂဏှာတိ။ ယသ္မာ ပန ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အနိဋ္ဌတ္တာ မာနဝတ္ထု န ဟောတိ၊ တသ္မာ ဆ ဝေဒနာ တာသံ မူလပစ္စယာ ဆ ဖဿာ စ န ဂဟိတာ။ သညာဒယော ပန ဣဓ ပစ္ဆိန္နတ္တာ န ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၃-အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၆။ အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယေဝ။ အတ္တာတိ ဝါဒေန ပဋိသံယုတ္တတ္တာ ပုန ဧဝံ ဝုတ္တာ။

၁၄-လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၇။ အတ္တာ စ လောကော စာတိ သော ဧဝ အတ္တာ စ အာလောကနဋ္ဌေန လောကော စာတိ အတ္ထော။ သဿတောတိ သဿတဝါဒါနံ ဒိဋ္ဌိ။ အသဿတောတိ ဥစ္ဆေဒဝါဒါနံ။ သဿတော စ အသဿတော စာတိ ဧကစ္စသဿတိကာနံ။ နေဝ သဿတော နာသဿတောတိ အမရာဝိက္ခေပိကာနံ။ အန္တဝါတိ ပရိတ္တကသိဏလာဘိနံ တတ္ထိကာနဉ္စ နိဂဏှာဇိဝိကာနဉ္စ။ အထ ဝါ ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော “သတ္ထော ဇာတိယာ ပုဗ္ဗန္တဝါ၊ မရဏေန အပရန္တဝါ” တိ ဝဒန္တိ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ “သတ္ထော ဇာတိယာ ပုဗ္ဗန္တဝါ” တိ ဝဒန္တိ။ အနန္တဝါတိ အပ္ပမာဏကသိဏလာဘိနံ။ သဿတဝါဒိနော ပန “ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာ နတ္ထိ၊ တေန အနန္တဝါ” တိ ဝဒန္တိ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ “အပရန္တေန အနန္တဝါ” တိ ဝဒန္တိ။

အန္တဝါစ အနန္တဝါစာတိ ဥဒ္ဓမဓော အဝဗ္ဗိတွာ တိရိယံ ဝဗ္ဗိတကသိဏာနံ။
နေဝ အန္တဝါန အနန္တဝါတိ အမရာဝိက္ခေပိကာနံ။

၁၅-၁၆-ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၈။ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိနံ ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိတော ဝိသုံ အဘိနိဝေသာဘာဝတော
ဝိသုံနိဒ္ဒေသံ အကတွာ ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိနံယေဝ ဝသေန “ဩလီယနံ အတိဓာဝန”န္တိ
ဧကေကံ အာကာရံ နိဒ္ဓိသိတုံ ပုစ္ဆံ အကတွာ စ ဩလီယနာဘိနိဝေသော
ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ အတိဓာဝနာဘိနိဝေသော ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတိ အာဟ။ တတ္ထ “ဘဝနိရော-
ဓာယ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဓတိ”တိ၊ ဝုတ္တံ ဩလီယနာဘိနိဝေသော၊
သဿတသညာယ နိဗ္ဗာနတော သင်္ကောစနာဘိနိဝေသောတိ အတ္ထော။
“ဘဝေနေဝ ခေါ ပနေကေ အဇ္ဈိယမာနာ ဟရာယမာနာ ဇိဂုစ္ဆမာနာ ဝိဘဝံ
အဘိနန္ဒန္တိ”တိ၊ ဝုတ္တံ အတိဓာဝနာဘိနိဝေသော၊ ဥစ္ဆေဒသညာယ နိရောဓ-
ဂါမိနိပဋိပဒါတိက္ကမနာဘိနိဝေသောတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ တာဝ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော သဗ္ဗဒိဋ္ဌိသု ယောဇေတွာ ဒသေတုံ
အဿာဒဒိဋ္ဌိယာဘိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ အဿာဒဒိဋ္ဌိကာ သဿတံ ဝါ
ဥစ္ဆေဒံ ဝါ နိဿာယ “နတ္ထိ ကာမေသု ဒေါသော”တိ ဂဏှန္တိ၊ တသ္မာ
ပဉ္စတိံသာကာရာပိ အဿာဒဒိဋ္ဌိယော သိယာ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ သိယာ
ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယောတိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဧကေကာပိ ဒိဋ္ဌိယော သဿတဂ္ဂါ-
ဟဝသေန ဘဝဒိဋ္ဌိယော ဘဝေယျံ၊ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟဝသေန ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော
ဘဝေယျန္တိ အတ္ထော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ဝေဒနံ၊
သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိ ပဉ္စသု ရူပါဒိတော
အတ္တနော အနညတ္တာ တေသု ဥစ္စိန္နေသု အတ္တာ ဥစ္စိန္နောတိ ဂဟဏတော
ပဉ္စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယောတိ ဝုတ္တံ။ သေသေသု ပဉ္စဒသသု ဌာနေသု ရူပါဒိတော
အတ္တနော အညတ္တာ တေသု ဥစ္စိန္နေသုပိ “အတ္တာ သဿတောတိ ဂဟဏတော
ပန္နရသ ဘဝဒိဋ္ဌိယောတိ ဝုတ္တံ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ “သဗ္ဗာဝ တာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော”တိ ဥစ္ဆေဒဝသေန ပဝတ္တတ္တာ
အန္တဝါနန္တဝါဒိဋ္ဌိသု ပရိတ္တာရမ္မဏအပ္ပမာဏာရမ္မဏဈာနလာဘိနော ဒိဗ္ဗ-
စက္ခုနာ ၇ ရူပဓာတုယာ စဝိတွာ သတ္တေ အညတ္တ ဥပပန္နေ ပဿိတွာ ဘဝဒိဋ္ဌိ
အပဿိတွာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဂဏှန္တိ။ တသ္မာ တတ္ထ သိယာ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ သိယာ

၁-အမရာဝိက္ခေပိကာနံ ဧတံ (သီ)
၂-ရတ္တံ (သီ)
၂-ခု ၁-၂၂၄-ပိဋကေ။
၄-ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ (သီ)

ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယောတိ ဝုတ္တံ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိတိ ဧတ္ထ ဟောတိ စာတိ
 ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ န စ ဟောတိတိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိတိ ဧတ္ထ
 နေဝ ဟောတိတိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၊ န န ဟောတိတိ ဘဝဒိဋ္ဌိ။ တသ္မာ တတ္ထ “သိယာ”တိ
 ဝုတ္တံ။

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိယာ ဧကေဝသဿတိကာ သဿတဉ္စ ပညပေန္တိ၊ အသဿတဉ္စ
 ပညပေန္တိ။ တသ္မာ သာ ဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဟောတိ။ စတ္တာရော
 အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တိ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ။ တသ္မာ သာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ-
 သဒိသာ ဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ။ စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ ဘဝဒိဋ္ဌိ ဝါ
 ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဝါ နိဿာယ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ အဝသေသာ ပန
 ဘဝဒိဋ္ဌိယောဝ။ တသ္မာ တေ တေ သန္ဓာယ “သိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ အပရန္တာနု-
 ဒိဋ္ဌိယာ သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ အဝသေသာ ဘဝဒိဋ္ဌိယော။
 တသ္မာ တေ တေ သန္ဓာယ “သိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ သညောဇနိကဒိဋ္ဌိယာ
 သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ ဝသေန “သိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ အဟန္တိ မာနဝိနိဗန္ဓာယ ဒိဋ္ဌိယာ စက္ခာ-
 ဒိနံ အဟန္တိ ဂဟိတတ္တာ တေသံ ဝိနာသေ အတ္တာ ဝိနဋ္ဌော ဟောတိတိ
 သဗ္ဗာဝ တာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယောတိ ဝုတ္တံ။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယော ဝိယ မမန္တိ
 မာနဝိနိဗန္ဓာယ ဒိဋ္ဌိယာ စက္ခာဒိတော အတ္တနော အညတ္တာ တေသံ
 ဝိနာသေပိ အတ္တာ န ဝိနဿတိတိ သဗ္ဗာဝ တာ ဘဝဒိဋ္ဌိယောတိ ဝုတ္တံ။
 လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ ဒိဋ္ဌိယာ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော
 စာ”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တတ္တာ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ပါကဋ္ဌာယေဝ။ ဧတ္တာဝတာ
 အဿာဒဒိဋ္ဌာဒိကာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိပရိယောသာနာ သောဋ္ဌသ ဒိဋ္ဌိယောတိဏိသတဉ္စ
 ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသာ နိဒ္ဓိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ စ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စ အတ္တ-
 ဝါဒပဋိသညတ္တာ ဒိဋ္ဌိ စ အတ္တတော ဧကာ ပရိယာယေန တိဝိဓာ ဝုတ္တာ။
 သညောဇနိကာ ပန ဒိဋ္ဌိ အဝတ္တာဘေဒေန သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။

ဣဒါနိ သဗ္ဗာဝ တာ ဒိဋ္ဌိယော အဿာဒဒိဋ္ဌိယောတိအာဒိ အညေန
 ပရိယာယေန ယထာယောဂံ ဒိဋ္ဌိသံသန္ဓနာ။ တတ္ထ သဗ္ဗာဝ တာ ဒိဋ္ဌိယောတိ
 ယထာဝုတ္တာ အနဝသေသာ ဒိဋ္ဌိယော။ ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တတ္တာ တဏှာဿာဒ-
 နိဿိတတ္တာ စ အဿာဒဒိဋ္ဌိယော၊ အတ္တသိနေဟာနဂတတ္တာ အတ္တာနု-
 ဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိပရိတဒဿနတ္တာ ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ ခန္ဓဝတ္ထုကတ္တာ သက္ကာယ-
 ဒိဋ္ဌိယော၊ ဧကေကဿ အန္တဿ ဂဟိတတ္တာ အန္တဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိယော၊
 အနတ္ထသံယောဇနိကတ္တာ သညောဇနိကာ ဒိဋ္ဌိယော၊ အတ္တဝါဒေန ယုတ္တတ္တာ

အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိယောတိ ဣမာ သတ္တ ဒိဋ္ဌိယော သဗ္ဗဒိဋ္ဌိသင်္ဂါ-
ဟိကာ၊ သေသာ ပန နဝ ဒိဋ္ဌိယော န သဗ္ဗဒိဋ္ဌိသင်္ဂါဟိကာ။

ဣဒါနိ ဝိတ္တာရတော ဝုတ္တာ သဗ္ဗာဝ တာ ဒိဋ္ဌိယော ဒွိသုယေဝ ဒိဋ္ဌိသု
သဒ္ဓိပိတွာ သတ္တာနံ ဒိဋ္ဌိဒ္ဓယနိဿယံ ဒေသေန္တော ဘဝဉ္စ ဒိဋ္ဌိန္တဂါထ-
မာဟ။ သဗ္ဗာပိ ဟိ တာ ဒိဋ္ဌိယော ဘဝဒိဋ္ဌိ ဝါ ဟောန္တိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဝါ။
ဘဝဉ္စ ဒိဋ္ဌိံ ဝိဘဝဉ္စ ဒိဋ္ဌိန္တိ ဣတ္ထ ပန စ-သဒ္ဓေါ ဒိဋ္ဌိမေဝ သမုစ္စိနောတိ၊ န
နိဿယံ။ န ဟိ ဧကော ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိဒ္ဓယံ နိဿယတိ။ ယထာဟ “ဣတိ
ဘဝဒိဋ္ဌိသန္ဓိဿိတာ ဝါ သတ္တာ ဟောန္တိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိသန္ဓိဿိတာ ဝါ”တိ။
တတ္ထိကာတိ တက္ကေန ဝဒန္တိတိ တတ္ထိကာ။ တေ ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ သဘာဝ-
ပဋိဝေဓပညာယ အဘာဝါ ကေဝလံ တက္ကေန ဝတ္တန္တိ။ ယေပိ စ ဈာနလာဘိနော
အဘိညာလာဘိနော ဝါ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှန္တိ၊ တေပိ တက္ကေတွာ ဂဟဏတော
တတ္ထိကာ ဧဝ။ နိဿိတာသေတိ နိဿိတာတိ အတ္ထော။ ဧကမေဝ ပဒံ၊ “သေ”တိ
နိပါတမတ္တံ ဝါ။ တေသံ နိရောဓမ္မိ န ဟ’တ္ထိ ဉာဏန္တိ ဒိဋ္ဌိနိဿယဿ ကာရဏ-
ဝစနမေတံ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ယသ္မာ တေသံ ဉာဏံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ
ဧတံ ဒိဋ္ဌိဒ္ဓယံ နိဿိတာတိ အတ္ထော။ “န ဟိ အတ္ထိ ဉာဏ”န္တိ ဣတ္ထ ဟိ-ကာရော
ကာရဏောပဒေသေ နိပါတော။ ယတ္ထာယံ လောကော ဝိပရိတသညိတိ
ယတ္ထ သုခေ နိရောဓမ္မိ အယံ သဒေဝကော လောကော “ဒုက္ခ”မိတိ ဝိပရိတသညိ
ဟောတိ၊ တသ္မိံ နိရောဓမ္မိ န ဟ’တ္ထိ ဉာဏန္တိ သဗ္ဗန္တော။ ဒုက္ခမိတိ ဝိပရိတ-
သညိတာယ ဣဒံ သုတ္တံ—

“ရူပါ သဒ္ဓါ ရသာ ဂန္ဓာ၊ ဖဿာ ဓမ္မာ စ ကေဝလာ။
ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ စ၊ ယာဝတ’တ္ထိတိ ဝုစ္စတိ။
သဒေဝကဿ လောကဿ၊ ဧတေ ဝေါ သုခသမ္ပတာ။
ယတ္ထ စေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တံ နေသံ ဒုက္ခသမ္ပတံ။
သုခန္တိ ဒိဋ္ဌမရိယေဟိ၊ သက္ကာယဿု’ပရောဓနံ။
ပစ္စနိကမိဒံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗလောကေန ပဿတံ။
ယံ ပရေ သုခတော အာဟု၊ တဒရိယာ အာဟု ဒုက္ခတော။
ယံ ပရေ ဒုက္ခတော အာဟု၊ တဒရိယာ သုခတော ဝိဒူ။
ပဿ ဓမ္မံ ဒုရာဇာနံ၊ သဗ္ဗမူဠေတ္ထ’ဝိဒ္ဓသု ၂။
နိဝုတာနံ တမော ဟောတိ၊ အန္ဓကာရော အပဿတံ။

၁-ခု ၉-ဘဂ-ပိဋက။ ၂-သမ္မူဠေတ္ထ အဝိဒ္ဓသု (သိ)

သတဉ္စ ဝိဝဋ် ဟောတိ၊ အာလောကော ပဿတာမိဝိ။
သန္တိကေ န ဝိဇာနန္တိ၊ မဂါ ဓမ္မဿ'ကောဝိဒါ။

ဘဝရာဂပရေတေဟိ၊ ဘဝသောတာနုသာရိတိ။
မာရဓေယျာနုပန္နေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

ကော န အညတြ အရိယေဘိ၊ ပဒံ သမ္မုဒ္ဓမ္မရဟတိ။
ယံ ပဒံ သမ္မဒညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗန္တိ အနာသဝါ''တိ ၂။

၁၄၉။ ဣဒါနိ သဗ္ဗာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ဒိဋ္ဌိဒ္ဓယဘာဝံ ဒိဋ္ဌိသမုဋ္ဌါတကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ သုတ္တတော ဒဿေတုကာမော ဣဟိ ဘိက္ခဝေတိ သုတ္တံ အာဟရိ။ တတ္ထ ဒေဝါတိ ဗြဟ္မာနောပိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဩဇီယန္တိတိ သင်္ကံစန္တိ။ အတိဓာဝန္တိတိ အတိတ္တမိတ္တာ ဝစ္ဆန္တိ။ စက္ခုမန္တောတိ ပညဝန္တော။ စ-သဒ္ဓေါ အတိရေ- ကတ္ထော။ အဝါရာမာတိ ဘဝေါ အာရာမော အဘိရမဋ္ဌာနံ ဧတေသန္တိ ဘဝါရာမာ။ အဝရတာတိ ဘဝေ အဘိရတာ။ အဝသမ္ဗုဒ္ဓိတာတိ ဘဝေန သန္တုဋ္ဌာ။ ဒေသိယမာနေတိ တထာဂတေန ဝါ တထာဂတသာဝကေန ဝါ ဒေသိယမာနေ။ န ပက္ခန္တတိတိ ဓမ္မဒေသနံ ဝါ ဘဝနိရောဓံ ဝါ န ပပိသတိ။ န ပသီဒတိတိ တတ္ထ ပသာဒံ န ပါပုဏာတိ။ န သန္တိဋ္ဌတိတိ တတ္ထ န ပတိဋ္ဌာတိ။ နာမိမုစ္စတိတိ တတ္ထ သနဘာဝံ န ပါပုဏာတိ။ ဧတ္တာဝတာ သဿတဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာ။

အနိယမာနာတိ ဒုက္ခံ ပါပုဏမာနာ။ ဟရာယမာနာတိ လဇ္ဇံ ပါပုဏမာနာ။ ဇိရုစ္ဆမာနာတိ ဇိရုစ္ဆံ ပါပုဏမာနာ။ ဝိအဝံ အဘိနန္တန္တိတိ ဥစ္ဆေဒံ ပဋိစ္စ တုဿန္တိ။ ဥစ္ဆေဒံ ပတ္တယန္တိတိ ဝါ အတ္ထော။ ကိရာတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါဘော။ ဘောတိ အာလပနမေတံ ၃။ သန္တန္တိ နိဗ္ဗုတံ။ ပဏီတန္တိ ဒုက္ခာ- ဘာဝတော ပဏီတံ၊ ပစာနဘာဝံ နိတန္တိ ဝါ ပဏီတံ။ ယာထာဝန္တိ ယထာသဘာဝံ။ ဧတ္တာဝတာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာ။

ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ ဣတန္တိ ဟေတုတော သဗ္ဗာတံ ခန္ဓပဉ္စက- သင်္ခါတံ ဒုက္ခံ။ ဣတတော ပဿတိတိ ဣဒံ ဣတံ ဒုက္ခန္တိ ပဿတိ။ နိဗ္ဗိဒါယာတိ ဝိပဿနတ္ထာယ။ ဝိရာဂါယာတိ အရိယမဂ္ဂတ္ထာယ။ နိရောဓာယာတိ နိဗ္ဗာ- နတ္ထာယ။ ပဋိပန္နော ဟောတိတိ တဒနုရူပံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ဧဝံ ပဿန္တိတိ ဣမိနာ ပကာရေန ပုဗ္ဗဘာဂေ လောကီယဉာဏေန၊ ပဋိဝေဓကာလေ လောကုတ္တရဉာဏေန ပဿန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာ။

၁-ပဿတာမိဝ (သီ) ၂-ခု ၁-၃၉၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အာလပနမတ္တံ (သီ)

ဣဒါနိ ဒ္ဓိဟိ ဂါထာဟိ တဿာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ အာနိသံသံ ဒသေတိ။ တတ္ထ ယော ဘူတံ ဘူတတော ဒိသ္မာတိ ဒုက္ခံ ပရိညာဘိသမယေန အဘိသမေတွာတိ အတ္ထော။ ဘူတဿ စ အတိက္ကမန္တိ နိရောဓံ သစ္စိကိရိယာဘိသမယေန အဘိသမေတွာတိ အတ္ထော။ ယထာဘူတေ 'မိမုစ္စတိတိ မဂ္ဂဘာဝနာဘိသမယ-ဝသေန ယထာသဘာဝေ နိရောဓေ “ဧတံ သန္တံ၊ ဧတံ ပဏီတ”န္တိ အဓိမုစ္စတိ။ ဘဝတဏှာ ပရိက္ခယာတိ သမုဒယဿ ပဟာနေနာတိ အတ္ထော။ အသတိပိ စေတ္ထ သစ္စာနံ နာနာဘိသမယတ္ထေ “ဒိသ္မာ”တိ ပုဗ္ဗကာလိကဝစနံ သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗဘာဝပဋိပဒါယ ဝေါဟာရဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ ပုဗ္ဗ ပဿိတွာ ပစ္စာ အဓိမုစ္စတိ။ စတုသစ္စာဘိသမယော သမာနကာလမေဝ ဟောတိ။ သမာနကာလေပိ ဝါ ပုဗ္ဗကာလိကာနိ ပဒါနိ ဘဝန္တိတိ န ဒေါသော။ သ ဝေတိ ဧကံသေန သော အရဟံ။ ဘူတပရိညာတောတိ ဒုက္ခံ ပရိညာတဝါ။ ဝိတတဏှောတိ ဝိဂတတဏှော။ ဘဝါဘဝေတိ ခုဒ္ဒကေ စ မဟန္တေ စ ဘဝေ။ ဝုဒ္ဓိအတ္ထေပိ ဟိ အ-ကာရဿ သမ္ဘဝတော အဘဝေါတိ မဟာဘဝေါ။ သော ပန ခုဒ္ဒကမဟန္တဘာဝေါ ဥပါဒါယုပါဒါယ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ ဘဝေတိ သဿတေ။ အဘဝေတိ ဥစ္ဆေဒေ။ တဒုဘယေပိ ဒိဋ္ဌိရာဂါဘာဝေန ဝိတတဏှော။ ဘူတဿ ဝိဘဝါတိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ သမုစ္ဆေဒါ။ နာဂစ္ဆိတိ ပုနန္တိန္တိ အရဟတော ပရိနိဗ္ဗာနံ ဝုတ္တံ။

၁၅၀။ တယော ပုဂ္ဂလာတိအာဒိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဂရဟဏတ္ထံ သမ္မာဒိဋ္ဌိက-ပသံသနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဝိရူပဘာဝံ ပန္နာ ဂတာ ဒိဋ္ဌိ ဧတေသန္တိ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ။ သုန္ဒရဘာဝံ ပန္နာ ဂတာ ဒိဋ္ဌိ ဧတေသန္တိ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ။ တိတ္ထိယောတိ တိတ္ထံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိ၊ တံ ပဋိပန္နတ္တာ တိတ္ထေ သာရ၊ တိတ္ထံ ယဿ အတ္ထိတံ ဝါ တိတ္ထိယော။ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ပဗ္ဗဇူပဂတော။ တိတ္ထိယသာဝကောတိ တေသံ ဒိဋ္ဌာနဂတိ-မာပန္နော ဂဟဋ္ဌော။ ယော စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောတိ တဒုဘယဘာဝံ အနုပဂန္နာ ယာယ ကာယစိ ဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။

တထာဂတောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါပိ ဧတ္ထေဝ သင်္ဂဟိတော။ တထာဂတသာဝကောတိ မဂ္ဂပ္ပတ္ထော ဖလပ္ပတ္ထော စ။ ယော စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကောတိ တဒုဘယဝိနိမုတ္ထော လောကိယသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော။

ဂါထာသု ကောဓနောတိ ယော အဘိဏှံ ကုဇ္ဈတိ၊ သော။ ဥပနာဟိတိ တမေဝ ကောဓံ ဝဇေတွာ ဥပနန္ဒနသီလော။ ပါပမက္ခိတိ လာမကဘူတမက္ခဝါ။ မာယာဝိတိ ကတပါပပဋိစ္ဆာဒနဝါ။ ဝသလောတိ ဟိနဇစ္စော။ ဝိသုဒ္ဓေါတိ

ဤဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယာ ဝိသုဒ္ဓေါ။ သုဒ္ဓတံ ဂတောတိ မဂ္ဂဖလသင်္ခါတံ သုဒ္ဓဘာဝံ ဂတော။ မေဓာဝီတိ ပညဝါ။ ဣမာယ ဂါထာယ လောကုတ္တရသမ္မာဒိဋ္ဌိ- သမုန္ဓော ဧဝ ထောမိတော။

ဝိပန္နဒိဋ္ဌိယော သပ္ပန္နဒိဋ္ဌိယောတိ ပုဂ္ဂလဝေါဟာရံ ပဟာယ ဓမ္မမေဝ ဂရဟန္တော ထောမေန္တော စ အာဟ။ ဧတံ မမာတိ တဏှာမညနဝသေန ဒိဋ္ဌိ။ ဒေသောဟမသ္မိတိ မာနမညနမူလိကာ ဒိဋ္ဌိ။ ဒေသော မေ အတ္တာတိ ဒိဋ္ဌိ- မညနမေဝ။

ဧတံ မမာတိ ကာ ဒိဋ္ဌိတိအာဒိဟိ တိဿန္တံ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိနံ ဝိဘာဂဉ္စ ဂဏနဉ္စ ကာလသင်္ဂဟဉ္စ ပုစ္ဆိတွာ ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ။ တတ္ထ ကာ ဒိဋ္ဌိတိ အနေကာသု ဒိဋ္ဌိသု ကတမာ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော။ ကတမန္တာနုဂ္ဂဟိတာတိ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တသင်္ခါတ- ကာလဒ္ဓယေ ကတမေန ကာလေန အနုဂ္ဂဟိတာ၊ အနုဗဒ္ဓါတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ “ဧတံ မမာ”တိ ပရာမသန္တော “ဧတံ မမ အဟောသိ၊ ဧဝံ မမ အဟောသိ၊ ဧတ္တကံ မမ အဟောသိ”တိ အတိတံ ဝတ္ထု အပဒိသိတွာ ပရာမသတိ၊ တသ္မာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗန္တာနုဂ္ဂဟိတာ စ တာ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ ယသ္မာ “ဒေသောဟမသ္မိ”တိ ပရာမသန္တော “ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ မြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေသောသ္မိ ဝိသုဇ္ဈိဿာမိ”တိ အနာဂတဖလံ ဥပါဒါယ ပရာမသတိ၊ တသ္မာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ အပရန္တာနုဂ္ဂဟိတာ စ တာ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ ယသ္မာ “ဒေသော မေ အတ္တာ”တိ ပရာမသန္တော အတိတာနာဂတံ ဥပါဒိန္နသန္တတိ ဥပါဒါယ “ဒေသော မေ အတ္တာ”တိ ပရာ- မသတိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝသေန စ ပရာမသတိ၊ တသ္မာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဂ္ဂဟိတာ စ တာ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ ယသ္မာ ပန သက္ကာယ- ဒိဋ္ဌိပုမုခါယေဝ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါတေနေဝ စ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော သမုဂ္ဂါတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပုမုခေန ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိတိ ဝုတ္တာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပုမုခေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိဒွါရေန ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိ- ဂတာနိ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပုမုခါနိတိ ပါဌော သုန္ဒရတရော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပမုခါ အာဒိ ဧတေသန္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပုမုခါနိ။ ကာနိ တာနိ? ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။

“ကာ ဒိဋ္ဌိ”တိ ပုစ္ဆာယ ဝိသတိဝတ္ထုကာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ ဝိသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတိ ဝိဿဇ္ဇနံ။ “ကတိ ဒိဋ္ဌိယော”တိ ပုစ္ဆာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပုမုခါနိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိတိ ဝိဿဇ္ဇနံ။ သာယေဝ ပန သက္ကာယဒိဋ္ဌိ “ဒေသော မေ

အတ္တာ”တိ ဝစနသာမညေန အတ္တာနုဒိဋ္ဌိတိ ဝုတ္တာ။ တဿာ ဝုတ္တာယ အတ္တဝါဒပဋိသညတ္တာ ဒိဋ္ဌိပံ ဝုတ္တာယေဝ ဟောတိ။

၁၅၁။ ယေ ကေမိ ဘိက္ခဝေတိအာဒိသုတ္တာဟရဏံ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂလသမ္ပန္နေန သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂလဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ကတံ။ တတ္ထ နိဋ္ဌံ ဂတာတိ မဂ္ဂဉာဏဝသေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ နိစ္ဆယံ ဂတာ၊ နိဗ္ဗေမတိကာတိ အတ္ထော။ နိဋ္ဌာ- ဂတာတိ ပါဌော^၁ သမာသပဒံ ဟောတိ၊ အတ္ထော ပန သောယေဝ။ ဒိဋ္ဌိ- သမ္ပန္နာတိ ဒိဋ္ဌိယာ သုန္ဓရဘာဝံ ဂတာ။ ဣဓ နိဋ္ဌာတိ ဣမိဿာ ကာမဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာနံ။ ဣဓ ဝိဟာယ နိဋ္ဌာတိ ဣမံ ကာမဘဝံ ဝိဇဟိတွာ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မ- လောကေ ပရိနိဗ္ဗာနံ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမသာတိ သတ္တက္ခတ္တုပရမာ သတ္တဝါရ- ပရမာ ဘဂူပပတ္တိ အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံ အဿ၊ တဘော ပရံ အဋ္ဌမံ ဘဝံ နာဒိယတိတိ သတ္တက္ခတ္တုပရမော။ တဿ သတ္တက္ခတ္တုပရမဿ သောတာပန္နဿ။ ကောလံကောလဿာတိ ကုလတော ကုလံ ဂစ္ဆတိတိ ကောလံကောလော။ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယတော ဟိ ပဋ္ဌာယ နိစေ ကုလေ ဥပပတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ မဟာဘောဂကုလေသုယေဝ နိဗ္ဗတ္တတိတိ အတ္ထော။ တဿ ကောလံကောလဿ သောတာပန္နဿ။ ဧကမိဇိဿာတိ ခန္ဓမိဇိ နာမ ကထိတံ။ ယဿ ဟိ သောတာပန္နဿ ဧကံယေဝ ခန္ဓမိဇိ အတ္ထိ၊ ဧကံ အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံ၊ သော ဧကမိဇိ နာမ။ တဿ ဧကမိဇိဿ သောတာပန္နဿ။ ဘဂဝတာ ဂဟိတနာမ- ဝသေနဝေတာနိ ဧတေသံ နာမာနိ။ ဧတ္တကံ ဟိ ဌာနံ ဂတော သတ္တက္ခတ္တု- ပရမော နာမ ဟောတိ၊ ဧတ္တကံ ကောလံကောလော၊ ဧတ္တကံ ဧကမိဇိတိ ဘဂဝတာ ဧတေသံ နာမံ ဂဟိတံ။ ဘဂဝါ ဟိ “အယံ ဧတ္တကံ ဌာနံ ဂမိဿတိ၊ အယံ ဧတ္တကံ ဌာနံ ဂမိဿတိ”တိ ဥတွာ တေသံ တာနိ တာနိ နာမာနိ အဂ္ဂဟေသိ။ မုဒုပညော ဟိ သောတာပန္နော သတ္တ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တေန္တော သတ္တက္ခတ္တုပရမော နာမ၊ မဇ္ဈိမပညော ပရံ ဆဋ္ဌံ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေန္တော ကောလံကောလော နာမ၊ တိက္ခပညော ဧကံ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေန္တော ဧကမိဇိ နာမ။ တံ ပနေတံ တေသံ မုဒုမဇ္ဈိမတိက္ခပညတံ ပုဗ္ဗဟေတု နိယမေတိ။ ဣမေ တယောပိ သောတာပန္နာ ကာမဘဝဝသေန ဝုတ္တာ၊ ရူပါရူပဘဝေ ပန ဗဟုကာပိ ပဋိသန္ဓိယော ဂဏှန္တိ။ သကဒါဂါမိဿာတိ ပဋိသန္ဓိဝသေန သကိံ ကာမဘဝံ အာဂစ္ဆတိတိ သကဒါဂါမိ။ တဿ သကဒါဂါမိဿ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အရဟာတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ အရဟာ။ အရဟန္တိပိ ပါဌော။ ဣဓ နိဋ္ဌာတိ

ကာမဘဝံ သံသရန္တေယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ရူပါရူပဘဝေ ဥပ္ပန္နာ ပန အရိယာ
ကာမဘဝေ န ဥပ္ပဇန္တိ၊ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိဿာတိ အာယုဝေမဇ္ဈဿ အန္တရာယေဝ ကိလေသပရိ-
နိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယနတော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ။ သော ပန ဥပ္ပန္နသမနန္တရာ
ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အာယုဝေမဇ္ဈံ အပ္ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အာယုဝေမဇ္ဈံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာ-
ယိတိ တိဝိဓော ဟောတိ။ တဿ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိဿ အနာဂါမိနော။
ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိဿာတိ အာယုဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတွာ ဝါ ကာလကိရိယံ
ဥပဂန္ဓာ ဝါ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ အနာဂါမိနော။
အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိဿာတိ အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန အဓိမတ္တပ္ပယောဂံ
အကဘာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယနဓမ္မဿ အနာဂါမိနော။
သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိဿာတိ သသင်္ခါရေန ဒုက္ခေန ကသိရေန အဓိမတ္တ-
ပ္ပယောဂံ ကဘာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယနဓမ္မဿ အနာဂါမိနော။
ဥဒ္ဓံသောတဿ အကနိဋ္ဌဂါမိနောတိ ဥဒ္ဓံဝါဟိဘာဝေန ဥဒ္ဓမဿ တဏှာ-
သောတံ ဝဇ္ဇသောတံ ဝါတိ ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ ဂန္ဓာ ပဋိလဘိတဗ္ဗတော
ဥဒ္ဓမဿ မဂ္ဂသောတန္တိ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အကနိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိတိ အကနိဋ္ဌဂါမိ။
တဿ ဥဒ္ဓံသောတဿ အကနိဋ္ဌဂါမိနော အနာဂါမိဿ။ အယံ ပန အနာဂါမိ
စတုပ္ပဘေဒေါ—ယော အဝိဟတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော မြဟ္မလောကေ
သောဓေတွာ အကနိဋ္ဌံ ဂန္ဓာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌ-
ဂါမိ နာမ။ ယော ဟေဋ္ဌာ တယော မြဟ္မလောကေ သောဓေတွာ သုဒဿိမြဟ္မ-
လောကေ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ ဥဒ္ဓံသောတော န အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမ။
ယော ဣဘော အကနိဋ္ဌမေဝ ဂန္ဓာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ န ဥဒ္ဓံသောတော
အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမ။ ယော ဟေဋ္ဌာ စတုသု မြဟ္မလောကေသု တတ္ထ တတ္ထေဝ
ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ န ဥဒ္ဓံသောတော န အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမာတိ။ ဣမေ ပဉ္စ
အနာဂါမိနော သုဒ္ဓါဝါသံ ဂဟေဘွာ ဝုတ္တာ။ အနာဂါမိနော ပန ရူပရာဂါ-
ရူပရာဂါနံ အပ္ပဟိနတ္တာ အာကင်္ခမာနာ သေသရူပါရူပဘဝေသုပိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
သုဒ္ဓါဝါသေ နိဗ္ဗတ္တာ ပန အညတ္တ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အဝေစ္စပ္ပသန္ဓာတိ အရိယမဂ္ဂဝသေန
ဇာနိတွာ ဗုဒ္ဓိဘွာ အလပ္ပသာဒေန ပသန္ဓာ။ သောတာပန္နာတိ အရိယမဂ္ဂ-
သောတံ အာပန္နာ။ ဣမိနာ သဗ္ဗေပိ အရိယဖလဋ္ဌာ ပုဂ္ဂလာ ဂဟိတာတိ။

သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသိနိယာ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋကထာယ
ဒိဋ္ဌိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အာနာပါနဿတိကထာ

၁-ဂဏနဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၅၂။ ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌိကထာနန္တရံ ကထိတာယ အာနာပါနဿတိကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနဝဏ္ဏနာ အနုပုတ္တာ။ အယံ ဟိ အာနာပါနဿတိကထာ ဒိဋ္ဌိကထာယ သုဝိဒိတဒိဋ္ဌာဒီနဝဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမလဝိသောဓနေန သုဝိသုဒ္ဓစိတ္တဿ ယထာဘူတာဝဗောဓာယ သမာဓိဘာဝနာ သုကရာ ဟောတိ၊ သဗ္ဗသမာဓိဘာဝနာသု စ သဗ္ဗသဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ ဗောဓိမူလေ ဣမိနာဝ သမာဓိနာ သမာဟိတစိတ္တာနံ ယထာဘူတာဝဗောဓတော အယမေဝ သမာဓိဘာဝနာ ပဓာနာတိ စ ဒိဋ္ဌိကထာနန္တရံ ကထိတာ။ တတ္ထ သောဠသဝတ္ထုကံ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ ဘာဝယတော သမဓိကာနိ ဒွေ ဉာဏသတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဉာဏဂဏနုဒ္ဓေသော၊ အဋ္ဌ ပရိပဇ္ဇန္တိ ဉာဏာနိတိအာဒိ ဉာဏဂဏနုဒ္ဓေသော၊ ကတမာနိ အဋ္ဌ ပရိပဇ္ဇန္တိ ဉာဏာနိတိအာဒိ ဣမာနိ ဧကဝိသတိ ဝိမုတ္တိသုခေ ဉာဏာနိတိပရိယန္တံ သဗ္ဗဉာဏာနံ ဝိတ္တာရနိဒ္ဓေသော၊ အန္တေ သောဠသဝတ္ထုကံ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ ဘာဝယတောတိအာဒိ နိဂမနန္တိ ဧဝံ တာဝ ပါဠိဝဝတ္တာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ဂဏနုဒ္ဓေသေ ဂဏနဝါရေ တာဝ သောဠသဝတ္ထုကန္တိ ဒီဃံ ရဿံ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒိ ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ ကာယာနုပဿနာစတုက္ကံ၊ ဝိတိပဋိသံဝေဒိ သုခပဋိသံဝေဒိ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒိ ပဿန္တယံ စိတ္တသင်္ခါရန္တိ ဝေဒနာနုပဿနာစတုက္ကံ၊ စိတ္တပဋိသံဝေဒိ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ သမာဒဟံ စိတ္တံ ဝိမောစယံ စိတ္တန္တိ စိတ္တာနုပဿနာစတုက္ကံ၊ အနိစ္စာနုပဿိ ဝိရာဂါနုပဿိ နိရောဓာနုပဿိ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိတိ ဓမ္မာနုပဿနာစတုက္ကန္တိ ဣမေသံ စတုန္တံ စတုက္ကာနံ ဝသေန သောဠသဝတ္ထုနိ ပတိဋ္ဌာ အာရမ္မဏာနိ အဿာတိ သောဠသဝတ္ထုကော။ တံ သောဠသဝတ္ထုကံ။ သမာသဝသေန ပနေတ္ထ ဝိဘတ္တိလောပေါ ကတော။ အာနန္တိ အပ္ပန္တရံ ပဝိသနဝါတော။ အပါနန္တိ ဗဟိနိက္ခမနဝါတော။ ဧကစိ ပန ဝိပရိယာယေန ဝဒန္တိ။ အပါနံ ဟိ အပေတံ အာနတောတိ အပါနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ နိဒ္ဓေသေ ပန နာကာရဿ ဒီဃတ္ထမဇ္ဈပေက္ခိတွာ အာပါနန္တိ။ တသ္မိံ အာနာပါနေ သတိ အာနာပါနဿတိ၊ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာယ သတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ အာနာပါနဿတိယာ

၁-ပရိပဇ္ဇေ (က) ဝေမညတ္တာပိ။ ၂-၃ ၉-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အာနန္တိ ဝုတ္တံ (သိ)

ယုတ္တော သမာဓိ၊ အာနာပါနဿတိယံ ဝါ သမာဓိ အာနာပါနဿတိသမာဓိ။
 ဘာဝယတောတိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ဘာဝေန္တဿ။ သမဓိကာနိတိ သဟ
 အဓိကေန ဝတ္တန္တိတိ သမဓိကာနိ၊ သာတိရေကာနိတိ အတ္ထော။ မ-ကာရော
 ပနေတ္ထ ပဒသန္တိကရော။ ကေစိ ပန “သံအဓိကာနိ”တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ သတိ ဒွေ
 ဉာဏသတာနိယေဝ အဓိကာနိတိ အာပဇ္ဇတိ၊ ကံ န ယုဇ္ဇတိ။ ဣမာနိ ဟိ
 ဝိသတိအဓိကာနိ ဒွေ ဉာဏသတာနိ ဟောန္တိတိ။

ပရိပန္နော ဉာဏာနိတိ ပရိပန္နံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တဉာဏာနိ။ တထာ
 ဥပကာရေ ဥပက္ကိလေသေ ဉာဏာနိ။ ဝေါဒါနေ ဉာဏာနိတိ ဝေါဒါယတိ
 တေန စိတ္တံ ပရိသုဒ္ဓိံ ဟောတိတိ ဝေါဒါနံ။ ကိံ တံ? ဉာဏံ။ “ဝေါဒါန-
 ဉာဏာနိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုတမယေ ဉာဏ”န္တိအာဒိသု” ဝိယ “ဝေါဒါနေ
 ဉာဏာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ သတော သမုဇာနောဟုတွာ ကရောတိတိ သတောကာရိ၊
 တဿ သတောကာရိဿ ဉာဏာနိ။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏာနိတိ နိဗ္ဗိဒါဘူတာနိ ဉာဏာနိ။
 နိဗ္ဗိဒါနုလောမဉာဏာနိတိ နိဗ္ဗိဒါယ အနုကုလာနိ ဉာဏာနိ။ နိဗ္ဗိဒါနုလောမိ-
 ဉာဏာနိတိပိ ပါဌော၊ နိဗ္ဗိဒါနုလောမော ဧတေသံ အတ္ထိတိ နိဗ္ဗိဒါနုလောမိတိ
 အတ္ထော။ နိဗ္ဗိဒါပဋိပ္ပဿန္တိဉာဏာနိတိ နိဗ္ဗိဒါယ ပဋိပ္ပဿန္တိယံ ဉာဏာနိ။
 ဝိမုတ္တိသုခေ ဉာဏာနိတိ ဝိမုတ္တိသုခေန သမ္ပယုတ္တာနိ ဉာဏာနိ။

ကတမာနိ အဋ္ဌာတိအာဒိဟိ ပရိပန္နောဥပကာရာနံ ပဋိပက္ခဝိပက္ခယုဂလတ္တာ
 တေသု ဉာဏာနိ သဟေဝ နိဒ္ဓိဋ္ဌာနိ။ ကာမစ္ဆန္တနေက္ခမ္ဘာဒိနိ ဟေဋ္ဌာ
 ဝုတ္တတ္တာနိ။ ဥပကာရန္တိ စ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန နပုံသကဝစနံ ကတံ။ သဗ္ဗေပိ
 အကုသလာ ဓမ္မာတိ ဝုတ္တာဝသေသာ ယေ ကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ။ တထာ
 သဗ္ဗေပိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ ကုသလာ ဓမ္မာ။ “ပရိပန္နော ဥပကာရ”န္တိ စ တံ
 တဒေဝ အပေက္ခိတွာ ဧကဝစနံ ကတံ။ ဧတ္ထ စ ပရိပန္နော ဉာဏာနိ စ
 ဥပကာရေ ဉာဏာနိ စ ပုစ္ဆိတွာ တေသံ အာရမ္မဏာနေဝ ဝိဿန္တိတွာ
 တေဟေဝ တာနိ ဝိဿန္တိတာနိ ဟောန္တိတိ တဒါရမ္မဏာနိ ဉာဏာနိ နိဂမေတွာ
 ဒသေသိ။ ဥပက္ကိလေသေ ဉာဏာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဂဏနဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၉-၁-၅-ပိဋ္ဌာဒိသု။

၂-သောဠသဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၅၃။ သောဠသဟိ အာကာရေဟိတိ ဥဘယပက္ခဝသေန ဝုတ္တေဟိ သောဠသဟိ ဉာဏကောဠာသေဟိ။ ဥဒုဇိတံ စိတ္တံ သမုဒုဇိတန္တိ ဥပစာရဘူမိယံ စိတ္တံ ဥဒ္ဓံ ဥဇိတံ၊ သမ္မာ ဥဒ္ဓံ ဥဇိတံ၊ ဥပရူပရိ ကတပရိစယံ သမ္မာ ဥပရူပရိ ကတပရိစယန္တိ အတ္ထော။ ဥဒုဇိတံ စိတ္တံ သမုဒုဇိတန္တိပိ ပါဠော။ ဥပရိဘာဝါယ ဇိတံ၊ ဥပရိဘာဝကရေဟိ ဝါ ဉာဏေဟိ ဇိတံ ဥဒုဇိတံ။ သမုဒုဇိတန္တိ သမာ ဥပရိဘာဝါယ၊ ဥပရိဘာဝကရေဟိ ဝါ ဉာဏေဟိ ဇိတံ၊ သမာတိ စေတ္ထဝိသမဘာဝပဋိက္ခေပေါ။ ဣမသ္မိံ ပါဠော ဥဒု-ဣတိ ဒွေ ဒွေ ဥပသဂ္ဂါ ဟောန္တိ။ ဥရူဇိတံ စိတ္တံ သမ္မာရူဇိတန္တိပိ ပါဠော။ ဧတ္ထာပိ ဇိတတ္ထောယေဝ။ ဥရူ အရူတိပိ ဣဒံ ပန နိပါတမတ္တမေဝါတိ ဝဒန္တိ။ ဝိဏောပမဋ္ဌကထာယ တဇ္ဇိတံ သုတဇ္ဇိတန္တိ စ အတ္ထော ဝုတ္တော၊ သော ဣဓ န ယုဇ္ဇတိ။ ဧကတ္ထေ သန္တိဋ္ဌတိတိ ဥပစာရဘူမိယံ တာဝ နာနာရမ္မဏဝိက္ခေပါဘာဝေန ဧကတ္ထေ ပတိဋ္ဌာတိ။ နိယျာနာဝရဏဋ္ဌေန နိဝရဏာတိ ဧတ္ထ အရတိပိ သဗ္ဗေပိ အကုသလာ အာဝရဏဋ္ဌေန နိဝရဏာတိ ဝုတ္တာ။ နိယျာနာဝရဏဋ္ဌေနာတိ နိယျာနာနံ အာဂမနမဂ္ဂဝိဒဟနဋ္ဌေန။ နိယျာနဝါရဏဋ္ဌေနာတိပိ ပါဠော၊ နိယျာနာနံ ပဋိက္ခေပနဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ နေက္ခမ္ဘံ အရိယာနံ နိယျာနန္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာနံ အရိယာနံ နိယျာနသင်္ခါတဿ အရိယမဂ္ဂဿ ဟေတုတ္တာ ဖလူပစာရေန အရိယာနံ နိယျာနံ။ တေန စ ဟေတုဘူတေန မဂ္ဂက္ခဏေ အရိယာ နိယျန္တိ နိဂစ္ဆန္တိ။ ဧကံ ပန “နိယျာနန္တိ မဂ္ဂေါ”တိ ဝဒန္တိ။ ဣဓ ဥပစာရဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ မဂ္ဂက္ခဏေ စ အာလောကသညာယ သဗ္ဗကုသလဓမ္မာနဉ္စ အဘာဝါတံ န ယုဇ္ဇတိ။ နိဝုတတ္တာတိ ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ။ နပ္ပဇာနာတိတိ ပုဂ္ဂလဝသေန ဝုတ္တံ။

ဝိသုဒ္ဓိစိတ္တဿာတိ ဥပစာရဘူမိယံယေဝ။ ခဏိကသမောဓာနာတိ စိတ္တက္ခဏေ စိတ္တက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေနတော ခဏော ဧတေသံ အတ္တိတိ ခဏိကာ၊ ဥပတ္တိလေသာ၊ ခဏိကာနံ သမောဓာနော သမာဂမော ပဗန္ဓော ခဏိကသမောဓာနော။ တသ္မာ ခဏိကသမောဓာနာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပတ္တိလေသာ ခဏိကပ္ပဗန္ဓဝသေန ခဏိကပရမ္မရာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ န ဧကစိတ္တက္ခဏဝသေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သောဠသဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥပတ္တိလေသဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

ပဌမစ္ဆက္က

၁၅၄။ ပဌမစ္ဆက္ကေ အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနန္တိ အပ္ပန္နရပဝိသန-
 ဝါတဿ နာသိကဂ္ဂံဝါ မုခနိမိတ္တံ ဝါ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာဘိ ပရိယောသာနံ။
 တံ တဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော ယောဂိဿ
 ဌာနနာနတ္တာနုဂမနေန စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပဂတံ
 စိတ္တံ ဧကတ္တေ အသဏ္ဍဟနတော သမာဓိဿ ပရိပဇ္ဇော။ ပဿာသာဒိမဇ္ဈ-
 ပရိယောသာနန္တိ ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿ နာဘိ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာသိကဂ္ဂံ
 ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဝါ ဗဟိအာကာသော ဝါ ပရိယောသာနံ။ ယောဇနာ ပနေတ္ထ
 ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဿာသပဋိကင်္ခနာ နိကန္တိတဏှာစရိယာတိ
 “နာသိကာဝါတာယတ္ထမိဒံ ကမ္မဋ္ဌာန”န္တိ သလ္လက္ခေတ္တာ ဩဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကဿ
 အဿာသဿ ပတ္ထနာသင်္ခါတာ နိကာမနာ ဧဝ တဏှာပဝတ္တိ။ တဏှာပဝတ္တိယာ
 သတိ ဧကတ္တေ အသဏ္ဍဟနတော သမာဓိဿ ပရိပဇ္ဇော။ ပဿာသပဋိကင်္ခနာ
 နိကန္တိတိ ပုန အဿာသပုဗ္ဗကဿ ပဿာသဿ ပတ္ထနာသင်္ခါတာ နိကန္တိ။
 သေသံ ဝုတ္တနယေနော ယောဇတေဗ္ဗံ။ အဿာသေနာဘိ တုန္တဿာတိ အတိဒီဃံ
 အတိရဿံ ဝါ အဿာသံ ကရောန္တဿ အဿာသမူလကဿ ကာယစိတ္တ-
 ကိလမထဿ သဗ္ဗာဝတော တေန အဿာသေန ဝိဒ္ဓဿ ဝိဋ္ဌိတဿ။
 ပဿာသပဋိလာဘေ မုစ္ဆနာတိ အဿာသေန ဝိဋ္ဌိတတ္တာယေဝ ပဿာသေ
 အဿာဒသညိနော ပဿာသံ ပတ္ထယတော တသ္မိံ ပဿာသပဋိလာဘေ
 ရဇ္ဇနာ။ ပဿာသမူလကေပိ ဧသေဝ နယော။

ဝုတ္တသေဝ အတ္ထဿ အနုဂစ္ဆနတ္တံ ဝုတ္တေသု ဂါထာဗန္ဓေသု အနုဂစ္ဆနာတိ
 အနုဂစ္ဆမာနာ။ သတိတိ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝိက္ခေပဟေတုဘူတာ သတိ။ ဝိက္ခိပတိ
 အနေန စိတ္တန္တိ ဝိက္ခေပေါ။ ကော သော? အဿာသော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝိက္ခေပေါ
 အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပေါ၊ တဿ အာကင်္ခနာ အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပါကင်္ခနာ၊ အသမ္မာမနသိ-
 ကာရဝသေန အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပကဿ အဿာသဿ အာကင်္ခနာတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ ဧတေနော နယေန ဗဟိဒ္ဓါဝိက္ခေပပတ္ထနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေဟိတိ
 ယေဟိ ဥပတ္တိလေသေဟိ။ ဝိက္ခိပ္ပမာနဿာတိ ဝိက္ခိပိယမာနဿ ဝိက္ခေပံ အာပါ-
 ဒိယမာနဿ။ နော စ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိတိ စိတ္တံ အဿာသပဿာသာရမ္မဏေ စ
 နာမိမုစ္စတိ၊ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ စ န ဝိမုစ္စတိ။ စိတ္တံ နော စ ဝိမုစ္စတိ ပရပတ္တိယာ စ
 ဟောန္တိတိ သမ္ပန္နော။ ဝိမောက္ခံ အပ္ပဇာနန္တာတိ သော ဝါ အညော ဝါ

အာရမ္မဏာဓိမုတ္တိဝိမောက္ခဉ္စ ပစ္စနိကဓိမုတ္တိဝိမောက္ခဉ္စ ဧဝံ အပ္ပဇာနန္တာ။
ပရပတ္တိယာတိ ပရပစ္စယံ ပရသဒ္ဒဟနံ အရဟန္တိ, န အတ္တပစ္စက္ခံ ဉာဏန္တိ “ပရပစ္စ-
ယိကာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ပရပတ္တိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ပန သောယေဝ။

ဒုတိယစ္ဆက္က

၁၅၅။ ဒုတိယစ္ဆက္ကေ နိမိတ္တန္တိ အဿာသပဿာသာနံ ဖုသနဋ္ဌာနံ။
အဿာသပဿာသာ ဟိ ဒီဃနာသိကဿ နာသာပုဂ္ဂံ ဃဇ္ဇန္တော ပဝတ္တန္တိ။
ရဿနာသိကဿ ဥတ္တရောဋ္ဌံ။ ယဒိ ဟိ အယံ ယောဂီ တံ နိမိတ္တမေဝ အာဝဇ္ဇတိ။
တဿ နိမိတ္တမေဝ အာဝဇ္ဇမာနဿ အဿာသေ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ။ န ပတိဋ္ဌာ-
တိတိ အတ္ထော။ တဿ တသ္မိံ စိတ္တေ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ သမာဓိဿ အဘာဝတော
တံ ဝိကမ္ပနံ သမာဓိဿ ပရိပန္နော။ ယဒိ အဿာသမေဝ အာဝဇ္ဇတိ။ တဿ
စိတ္တံ အပ္ပန္နရပဝေသနဝေသန ဝိက္ခေပံ အာဝဟတိ။ နိမိတ္တေ န ပတိဋ္ဌာတိ။
တသ္မာ နိမိတ္တေ ဝိကမ္ပတိ။ ဣမိနာ နယေန သေသေသုပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။
ဂါထာသု ဝိက္ခိပ္ပတေတိ ဝိက္ခိပိယတိ ဝိက္ခေပံ အာပါဒီယတိ။

တတိယစ္ဆက္က

၁၅၆။ တတိယစ္ဆက္ကေ အတိတနုဇာဝနံ စိတ္တန္တိ ဖုသနဋ္ဌာနံ အတိက္ကမိတွာ
ဂတံ အဿာသံ ဝါ ပဿာသံ ဝါ အနဂစ္ဆမာနံ စိတ္တံ။ ဝိက္ခေပါနုပတိတန္တိ
ဝိက္ခေပေန အနဂတံ, ဝိက္ခေပံ ဝါ သယံ အနုပတိတံ အနဂတံ။ အနာဂတပဋိ-
ကန်နံ စိတ္တန္တိ ဖုသနဋ္ဌာနံ အပ္ပတ္တံ အဿာသံ ဝါ ပဿာသံ ဝါ ပဋိကန်မာနံ
ပစ္စာသိသမာနံ စိတ္တံ။ ဝိကမ္ပိတန္တိ တသ္မိံ အပ္ပတိဋ္ဌာနေနော ဝိက္ခေပေန
ဝိကမ္ပိတံ။ ဇီနန္တိ အတိသိထိလဝိရိယတာဒိဟိ သင်္ကံစိတံ။ ကောသဇ္ဇာနု-
ပတိတန္တိ ကုသိတဘာဝါနဂတံ။ အတိပဂ္ဂဟိတန္တိ အစ္စာရဒ္ဓဝိရိယတာဒိဟိ
အတိဥဿာဟိတံ။ ဥဒ္ဓစ္စာနုပတိတန္တိ ဝိက္ခေပါနဂတံ။ အဘိနတန္တိ အဿာဒ-
ဝတ္ထုသု ဘုသံ နတံ အလ္လိနံ။ အပနတန္တိ နိရဿာဒဝတ္ထုသု ပတိဟတံ။ တတော
အပဂတံ ဝါ၊ အပဂတနတံ ဝါ၊ န တတော အပဂတန္တိ အတ္ထော။ ရာဂါနုပတိတန္တိ
ဧတ္ထ အဿာသပဿာသနိမိတ္တံ မနသိကရောတော ဥပ္ပန္နပီတိသုခေ ဝါ ပုဗ္ဗေ
ဟသိတလပိတကိဋ္ဌိတဝတ္ထုသု ဝါ ရာဂေါ အနုပတတိ။ ဗျာပါဒါနုပတိတန္တိ
ဧတ္ထ မနသိကာရေ နိရဿာဒဂတစိတ္တဿ ဥပ္ပန္နဒေါမနသဝေသေန ဝါ ပုဗ္ဗေ
သမုဒါစိဏ္ဏေသု အာဃာတဝတ္ထုသု ဝါ ဗျာပါဒေါ အနုပတတိ။ ဂါထာသု
န သမာဓိယတိဘိ န သမာဟိတံ ဟောတိ။ အဓိစိတ္တန္တိ စိတ္တသိသေန နိဒ္ဒိဋ္ဌော
အဓိကော သမာဓိ။

၁၅၇။ ဧတ္ထာဝတာ တီဟိ ဆက္ကေဟိ အဋ္ဌာရသ ဥပက္ကိလေသေ နိဒ္ဒိသိတွာ
 ဣဒါနိ တေသံ ဥပက္ကိလေသာနံ သမာဓိဿ ပရိပန္နဘာဝသာဓနေန အာဒိနဝံ
 ဒဿေန္တော ပုန အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
 ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓါ စ ဟောန္တိတိ ဝိက္ခေပသမုဋ္ဌာနရူပါနံ ဝသေန
 ရူပကာယောပိ၊ ဝိက္ခေပသန္တတိဝသေန စိတ္တမ္ပိ မဟတာ ခေါဘေန ခုဘိတာ
 သဒရထာ စ ဟောန္တိ။ တတော မန္တတရေန ဣန္ဒြိတာ ကမ္ပိတာ၊ တတော
 မန္တတရေန ဖန္ဒိတာ စလိတာ ဟောန္တိ။ ဗလဝါပိ မဇ္ဈိမောပိ မန္တောပိ ခေါဘော
 ဟောတိယေဝ၊ န သက္ကာ ခေါဘေန န ဘဝိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ စိတ္တံ
 ဝိကမ္ပိတက္ကာဘိ စိတ္တဿ ဝိကမ္ပိတက္ကာ။ ဂါထာသု ပရိပုဏ္ဏာ အဘာဝိတာတိ
 ယထာ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ၊ ဟထာ အဘာဝိတာ။ ဣန္ဒြိတောတိ ကမ္ပိတော။
 ဖန္ဒိတောဘိ မန္တကမ္ပိတော။ ဟေဋ္ဌာ နိဝရဏာနံ အနန္တရတ္တာ “ဣမေဟိ စ ပန
 နိဝရဏေဟိ” တိ အစွန္တသမိပနိဒဿနဝစနံ ကတံ။ ဣဓ ပန နိဝမနေ နိဝရဏာနံ
 သန္တရတ္တာ တေဟိ စ ပန နိဝရဏေဟိတိ ပရမ္ပုခနိဒဿနဝစနံ ကတံ။

ဥပက္ကိလေသဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဝေါဒါနဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၅၈။ ဝေါဒါနေ ဉာဏာနိတိ ဝိသုဒ္ဓဉာဏာနိ။ တံ ဝိဝဇ္ဇယိတွာတိ ယံ
 ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ အတိတာနုဓာဝနံ စိတ္တံ ဝိက္ခေပါနုပတိတံ၊ တံ ဝိဝဇ္ဇယိတွာတိ
 သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ ဧကဋ္ဌာနေ သမာဒဟတီတိ အဿာသပဿာသာနံ ဖုသနဋ္ဌာနေ
 သမံ အာဒဟတိ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ တတ္ထေဝ အဓိမောစေတီတိ ဧကဋ္ဌာနေတိ ဝုတ္ထေ
 အဿာသပဿာသာနံ ဖုသနဋ္ဌာနေယေဝ သန္ဋိဋ္ဌပေတိ သန္ဋိဋ္ဌာနံ ကရေတိ။
 ပဂ္ဂဏိတွာတိ ဓမ္မဝိစယပိတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာယ ပဂ္ဂဟေတွာ။ ဝိနိဂ္ဂဏိတွာတိ
 ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာယ ဝိနိဂ္ဂဏိတွာ။ “သတိန္ဗိယဝိရိယိန္ဒြိ-
 ယေဟိ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ သတိန္ဗိယသမာဓိန္ဒြိယေဟိ ဝိနိဂ္ဂဟေတွာ” တိပိ ဝဒန္တိ။
 သမ္ပဇာနော ဟုတွာတိ အသုဘဘာဝနာဒိဟိ။ ပုန သမ္ပဇာနော ဟုတွာတိ
 မေတ္တာဘာဝနာဒိဟိ။ ယေန ရာဂေန အနုပတိတံ၊ ယေန ဗျာပါဒေန အနုပတိတံ၊
 တံ ပဇဟတိတိ သမ္ပန္နော။ တံ စိတ္တံ ဤဒိသန္တိ သမ္ပဇာနန္တော တပုဂ္ဂိုပက္ခေန

ရာဂံ ပဇဟတိ၊ ဗျာပါဒံ ပဇဟတိတိ ဝါ အတ္ထော။ ပရိသုဒ္ဓန္တိ နိရုပတ္တိလေသံ။ ပရိယောဒါတန္တိ ပဘဿရံ။ ကေတ္တဂတံ ဟောတိတိ တံ တံ ဝိသေသံ ပတ္တဿ တံ တံ ကေတ္တံ ဂတံ ဟောတိ။

ကတမေ တေ ကေတ္တာတိ ဣမ ယုဇ္ဇမာနာယုဇ္ဇမာနေပိ^၁ ကေတ္ထေ ကေတော ကဘွာ ပုစ္ဆတိ။ ဒါနူပသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တန္တိ ဒါနဝတ္ထုသင်္ခါတဿ ဒါနဿ ဥပသဂ္ဂေါ ဝေါသဇ္ဇနံ ဒါနူပသဂ္ဂေါ၊ ဒါနဝတ္ထုပရိစ္စာဂစေတနာ။ တဿ ဥပဋ္ဌာနံ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဥပဂန္ဓာ ဌာနံ ဒါနူပသဂ္ဂုပဋ္ဌာနံ၊ တဒေဝ ကေတ္တံ၊ တေန ဝါ ကေတ္တံ ကေဂ္ဂဘာဝေါ ဒါနူပသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ။ ဒါန- ဝေါသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တန္တိ ပါဌော သုန္ဓရတရော၊ သော ဗေတ္ထော။ ဧတေန ပဒုဒ္ဓါရဝသေန^၂ စာဂါနဿဘိသမာဓိ ဝုတ္တော။ ပဒုဒ္ဓါရဝသေန ဝုတ္တောပိ စေသ ဣဘရေသံ တိက္ခန္တိ ကေတ္တာနံ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ၊ တဿ ဣမ နိဒ္ဒန္တန္တိ ဝဒန္တိ။ ဝိသာခါပိ ဟိ မဟာဥပါယိကာ အာဟ “ဣမ ဘန္တေ ဒိသာသု ဝသံဝုဋ္ဌာ ဘိက္ခူ သာဝတ္ထိ^၃ အာဂစ္ဆိယန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိဘွာ ပုစ္ဆိယန္တိ ‘ဣတ္ထန္တာမေ ဘန္တေ ဘိက္ခူ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂဘိ၊ ကော အဘိသမ္ပရာယော’တိ။ တံ ဘဂဝါ ဗျာကရိဿတိ သောတာပတ္တိဖလေ ဝါ သကဒါဂါမိဖလေ ဝါ အနာဂါမိဖလေ ဝါ အရဟတ္ထေ ဝါ။ ဤဟံ ဥပသင်္ကမိဘွာ ပုစ္ဆိယာမိ ‘အာဂတပုဗ္ဗာ န ခေါ ဘန္တေ တေန အယျေန သာဝတ္ထိ’တိ။ သစေ မေ ဝက္ခန္တိ ‘အာဂတပုဗ္ဗာ တေန ဘိက္ခူနာ သာဝတ္ထိ’တိ။ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂစ္ဆိယာမိ နိဿံသယံ ပရိဘုတ္တံ တေန အယျေန ဝသိက- သာဋိကာ ဝါ အာဂန္တုကဘတ္တံ ဝါ ဂမိကဘတ္တံ ဝါ ဂိလာနဘတ္တံ ဝါ ဂိလာန- ပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဝါ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ဝါ ဓဝယာဂ ဝါတိ။ တဿာ မေ တဒနုဿ- ရန္တိယာ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယိဿတိ၊ ပမုဒိတာယ ပီတိ ဇာယိဿတိ၊ ပီတိမနာယ ကာယော ပဿန္တိဿတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယာ သုခံ ဝေဒယိဿာမိ၊ သုခိနိယာ စိတ္တံ သမာဓိယိဿတိ၊ သာ မေ ဘဝိဿတိ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ ဗလဘာဝနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာ”တိ^၄။ အထ ဝါ ကေတ္ထေသု ပဋ္ဌမံ ဥပစာရသမာဓိဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဒုတိယံ အပ္ပနာသမာဓိဝသေန၊ တတိယံ ဝိပဿနာဝသေန၊ စတုတ္ထံ မဂ္ဂဖလဝသေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမထဿ နိမိတ္တံ သမထနိမိတ္တံ။ ဝယော ဘင်္ဂေါ ဧဝ လက္ခဏံ ဝယလက္ခဏံ။ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ သေသဒမတေသု တီသု ဝုတ္တ- နယေနေဝ ယောဇေတုဗ္ဗံ။

၁-ယုဇ္ဇမာနေပိ(သီ)   ၂-သဒ္ဓါဒ္ဓါရဝသေန(သီ)   ၃-ဝိ ၃-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ။

စာဂါမိမုတ္တာနန္တိ ဒါနေ အဓိမုတ္တာနံ။ အဓိစိတ္တန္တိ ဝိပဿနာပါဒကသမာဓိ။
ဝိပဿကာနန္တိ ဘင်္ဂါနုပဿနတော ပဋ္ဌာယ တိဟိ အနုပဿနာဟိ သင်္ခါရေ
ဝိပဿန္တာနံ။ အရိယပုဂ္ဂလာနန္တိ အဋ္ဌန္တံ။ ဒုတိယာဒီနိ တိဏိ ဧကတ္တာနိ အာနာ-
ပါနဿဘိဝသေန သေသကမ္မဋ္ဌာနဝသေန စ ယုဇ္ဇန္တိ။ စတူဟိ ဌာနေဟိတိ
စတူဟိ ကာရဏေဟိ။ သမာဓိဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနံ ဝသေန “ဧကတ္တဂတံ စိတ္တံ
ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္ဓဉ္စေ ဟောတိ ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတဉ္စ ဉ္ဇုဏေန စ သမ္ပဟံ-
သိတ”န္တိ ဥဒ္ဓေသပဒါနိ။ “ပဋ္ဌမဿ ဈာနဿ ဧကော အာဒိ”တိအာဒီနိ တေသံ
ဥဒ္ဓေသပဒါနံ ဝိတ္တာရေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမာနိ နိဒ္ဓေသပဒါနိ။ တတ္ထ
ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္ဓန္တိ ပဋိပဒါ ဧဝ နိဝရဏမလဝိသောဓနတော ဝိသုဒ္ဓိ၊ တံ
ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ ပက္ခန္ဓံ ပဝိဋ္ဌံ။ ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတန္တိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ
ဗြူဟိတံ ဝနိတံ။ ဉ္ဇုဏေန စ သမ္ပဟံသိတန္တိ ပရိယောဒါပကေန ဉ္ဇုဏေန
သမ္ပဟံသိတံ ပရိယောဒါပိတံ ဝိသောဓိတံ။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ နာမသသမ္ဘာရိကော
ဥပစာရော၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ နာမ အပ္ပနာ၊ သမ္ပဟံသနာ နာမ
ပစ္စဝေက္ခဏာတိ ဧဝမေကေ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ယသ္မာ ပန “ဧကတ္တဂတံ စိတ္တံ ပဋိပဒါ-
ဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္ဓဉ္စေ ဟောတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ အန္တောအပ္ပနာယမေဝ
အာဂမနဝသေန ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ ကိစ္စဝသေန ဥပေက္ခာ-
နုဗြူဟနာ၊ ဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနာဒိဘာဝသာဓနေန ပရိယောဒါပကဿ
ဉ္ဇုဏဿ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန သမ္ပဟံသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ? ယသ္မိံ ဟိ ဝါရေ
အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ ယော နိဝရဏသင်္ခါတော ကိလေသဂဏော တဿ
ဈာနဿ ပရိပန္နော၊ တတော စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ အာဝရဏဝိရဟိတံ
ဟုတွာ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ နာမ သမပ္ပဝတ္တော
အပ္ပနာသမာဓိယေဝ။ တဒနန္တရံ ပန ပုရိမစိတ္တံ ဧကသန္တတိပရိဏာမနယေန
တထတ္တံ ဥပဂစ္ဆမာနံ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ ပဋိပဇ္ဇတိ နာမ။ ဧဝံ ပဋိပန္နတ္တာ
တထတ္တုပဂမနေန တတ္ထ ပက္ခန္ဓတိ နာမ။ ဧဝံ တာဝ ပုရိမစိတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနာ-
ကာရနိပ္ပာဒိကာ ပဋ္ဌမဿ ဈာနဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ အာဂမနဝသေန
ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဝိသုဒ္ဓဿ ပန တဿ ပုန ဝိသောဓေတဗ္ဗာ-
ဘာဝတော ဝိသောဓနေ ဗျာပါရံ အကရောန္တော ဝိသုဒ္ဓံ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ
နာမ။ သမထဘာဝုပဂမနေန သမထပဋိပန္နဿ ပုန သမာဒါနေ ဗျာပါရံ
အကရောန္တော သမထပဋိပန္နံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ နာမ။ သမထပဋိပန္နဘာဝတော
ဧဝ စဿ ကိလေသသံသဂ္ဂံ ပဟာယ ဧကတ္တေန ဥပဋိတဿ ပုန ဧကတ္တုပဋ္ဌာနေ
ဗျာပါရံ အကရောန္တော ဧကတ္တုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ နာမ။ ဧဝံ တတြ-
မဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ ကိစ္စဝသေန ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယေ ပနေတေ ဧဝံ ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတေ တတ္ထ ဇာတာ သမာဓိပညာသင်္ခါတာ ယုဂနဒ္ဒဓမ္မာ အညမညံ အနတိဝတ္တမာနာ ဟုတွာ ပဝတ္တာ၊ ယာနိ စ သဒ္ဓါဒီနိ ဣန္ဒြိယာနိ နာနာကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိရသေန ဧကရသာနိ ဟုတွာ ပဝတ္တာနိ၊ ယံ စေသ တဒုပဂံ တေသံ အနတိဝတ္တနဧကရသာဘာဝါနံ အနုစ္ဆဝိကံ ဝိရိယံ ဝါဟယတိ၊ ယာ စဿ တသ္မိံ ခဏေ ပဝတ္တာ အာသေဝနာ၊ သဗ္ဗေပိ တေ အာကာရာ ယသ္မာ ဉာဏေန သံကိလေသဝေါဒါနေသု တံ တံ အာဒိနဝဉ္စ အာနိသံသဉ္စ ဒိသ္မာ တထာ တထာ သမ္ပဟံသိတတ္တာ ဝိသောဓိတတ္တာ ပရိယောဒါပိတတ္တာ နိပ္ပန္နာ၊ တသ္မာ ဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနာဒိဘာဝသာဓနေန ပရိယောဒါပကဿ ဉာဏဿ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန သမ္ပဟံသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဥပေက္ခာဝသေန ဉာဏံ ပါကင်္ဂံ ဟောတိ၊ ယထာဟ— “တထာပဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ဥပေက္ခာဝသေန ပညာဝသေန ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ။ ဥပေက္ခာဝသေန နာနတ္ထကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမောက္ခဝသေန ပညာဝသေန ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ။ ဝိမုတ္တတ္တာ တေ ဓမ္မာ ဧကရသာ ဟောန္တိ၊ ဧကရသဋ္ဌေန ဘာဝနာ”တိ။ တသ္မာ ဉာဏ- ကိစ္စဘူတာ သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနန္တိ ဝုတ္တာ။

ဧဝံ တိဝတ္တဂတန္တိအာဒိနိ တဿေဝ စိတ္တဿ ထောမနဝစနာနိ။ တတ္ထ ဧဝံ တိဝတ္တဂတန္တိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တေန ဝိမိနာ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္တနဥပေက္ခာ- နုဗြူဟာနာဉာဏသမ္ပဟံသနာဝသေန တိဝိဘောဝံ ဂတံ။ ဝိတက္ကသမ္ပန္နန္တိ ကိလေ- သက္ခောဘဝိရဟိတတ္တာ ဝိတက္ကေန သုန္ဒရဘာဝံ ပန္နံ ဂတံ။ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာန- သမ္ပန္နန္တိ တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ နိရန္တရပုပ္ဖဝတ္တိသင်္ခါတေန အဓိဋ္ဌာနေန သမ္ပန္နံ အနုနံ။ ယထာ အဓိဋ္ဌာနဝသိယံ အဓိဋ္ဌာနန္တိ ဈာနပုပ္ဖဝတ္တိ၊ တထာ ဣဓာပိ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနန္တိ စိတ္တေကဂ္ဂတာပိ ယုဇ္ဇတိ။ တေန ဟိ ဧကသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မ- ဏေ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ န ဧတ္ထ ဝိက္ခိပတိတိ။ “သမာဓိသမ္ပန္န”န္တိ ဝိသုံ ဝုတ္တတ္တာ ပန ဝုတ္တနယေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ သမာဓိဿေဝ ဈာနသင်္ဂဟိတတ္တာ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နန္တိ ဈာနင်္ဂပဉ္စကဝသေန ဝုတ္တံ၊ သမာဓိသမ္ပန္နန္တိ ဣန္ဒြိယ- သင်္ဂဟိတတ္တာ ဣန္ဒြိယပဉ္စကဝသေန၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိသု ပန အလဗ္ဘမာနာနိ ပဒါနိ ပဟာယ လဗ္ဘမာနကဝသေန ဝိတိသမ္ပန္နန္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အနိစ္စာနုပဿနာဒိသု အဋ္ဌာရသသု မဟာဝိပဿနာသု ဝိတက္ကာဒယော ပရိပုဏ္ဏာယေဝ တာသံ ကာမာဝစရတ္တာ။ ဧတာသု စ အပ္ပနာယ အဘာဝတော ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိအာဒယော ခဏိကသမာဓိဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာ။ စတုသု

မဂ္ဂေသု ပဌမဇ္ဈာနိကဝသေန ဝိတက္ကာဒီနံ လဗ္ဘနတော လဗ္ဘမာနကဝသေနဝ
 ဝိတက္ကာဒယော ပရိပုဏ္ဏာ ဝုတ္တာ။ ဒုတိယဇ္ဈာနိကာဒီသု ဟိ မဂ္ဂေသု ဝိတက္ကာ-
 ဒယော ဈာနသု ဝိယ ပရိဟာယန္တိတိ။ ဧတ္တာဝတာ တေရသ ဝေါဒါန-
 ဉ္ဇကာနိ ဝိတ္တာရတော နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ။ ကထံ? ဧကဋ္ဌာနေ သမာဒဟနေန
 တဗ္ဘေဝ အဓိမုစ္စနေန ကောသဇ္ဇပုဗ္ဗဟနေန ဥဒ္ဓစ္စပုဗ္ဗဟနေန ရာဂပုဗ္ဗဟနေန
 ဗျာပါဒပုဗ္ဗဟနေန သမ္ပယုတ္တာနိ ဆ ဉ္ဇကာနိ, စတုဟိ ဧကတ္တေဟိ သမ္ပယုတ္တာနိ
 စတ္တာရိဉ္ဇကာနိ, ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာနုဗြူဟနာသမ္ပဟံသနာဟိ သမ္ပယုတ္တာနိ
 တိဏိ ဉ္ဇကာနိတိ ဧဝံ တေရသ ဉ္ဇကာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။

၁၅၉။ ဧဝံ သန္တေပိ အာနာပါနဿဘိသမာဓိဘာဝနာဝသေန တေသံ
 နိပ္ပတ္တိံ ဒဿေတုကာမော တာနိ ဉ္ဇကာနိ အနိဂမေတွာဝ နိမိတ္တံ
 အဿာသပဿာသဘာဝိအာဒိနာ နယေန စောဒနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အာနာပါနဿတိ-
 သမာဓိဘာဝနာဝိမိံ ဒဿေတွာ အန္တေ တာနိ ဉ္ဇကာနိ နိဂမေတွာ ဒဿေသိ။
 တတ္ထ နိမိတ္တံ ဝုတ္တမေဝ။ အနာရမ္မဏာမေကစိတ္တဿဘာဝိ အနာရမ္မဏာ ဧက-
 စိတ္တဿ။ မ-ကာရော ပနေတ္ထ ပဒသန္ဓိကရော။ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿဘာဝိပိ
 ပါဋ္ဌော၊ ဧကဿ စိတ္တဿ အာရမ္မဏံ န ဘဝန္တိတိ အတ္ထော။ တယော ဓမ္မေတိ
 နိမိတ္တာဒယော တယော ဓမ္မေ။ ဘာဝနာတိ အာနာပါနဿတိသမာဓိ-
 ဘာဝနာ။ ကထန္တိ ပဌမံ ဝုတ္တာယ စောဒနာဂါထာယ အနန္တရံ ဝုတ္တာယ
 ပရိဟာရဂါထာယ အတ္ထံ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ န စိမေတိ န စ ဣမေ။ န
 စမေတိပိ ပါဋ္ဌော၊ သောယေဝ ပဒစ္ဆေဒေါ။ ကထံ န စ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊
 ကထံ န စ စိတ္တံ ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိတိ ဧဝံ ကထံ သဒ္ဓေါ သေသေဟိ ပဉ္စဟိ
 ယောဇေတဗ္ဗော။ ပဓာနဉ္စ ပညာယတိတိ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာ-
 ရမ္မဏံ ဝိရိယံ သန္ဓိဿတိ။ ဝိရိယံ ဟိ ပဒဟန္တိ တေနာတိ ပဓာနန္တိ ဝုစ္စတိ။
 ပယောဂဉ္စ သာဓေတိတိ နိဝရဏဝိက္ခမ္ဘကံ ဈာနဉ္စ ယောဂီ နိပ္ပါဒေတိ။ ဈာနံ
 ဟိ နိဝရဏဝိက္ခမ္ဘနာယ ပယုဋ္ဌိယတိတိ ပယောဂေါတိ ဝုတ္တံ။ ဝိသေသမဓိ-
 ဂစ္ဆတိတိ သံယောဇနပုဟာနကရံ မဂ္ဂဉ္စ ပဋိလဘတိ။ မဂ္ဂေါ ဟိ သမထ-
 ဝိပဿနာနံ အာနိသံသတ္တာ ဝိသေသောတိ ဝုတ္တော။ ဝိသေသဿ စ
 ပမုခဘူဘတ္တာ စ-ကာရေန သမုစ္စယော န ကတော။

ဣဒါနိ တံ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော သေယျထာပိ ရုက္ခောတိ-
 အာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော—ယထာ နာမ ကကစေန ဖာလနတ္ထံ ဝါသိယာ
 တစ္ဆိတွာ ရုက္ခော ဖာလနကာလေ နိဗ္ဗလဘာဝတ္ထံ သမေ ဘူမိပဒေသေ
 ပယောဂက္ခမံ ကတွာ ဌပိတော။ ကကစေနာတိ ဟတ္ထကကစေန။ အာဂတေတိ

ရုက္ခံ ဖုသိတွာ အတ္တနော သမိပဘာဂံ အာဂတေ။ ဂတေတိ ရုက္ခံ ဖုသိတွာ ပရဘာဂံ ဂတေ။ ဝါ-သဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော။ န အဝိဒိတာ ဟောန္တိတိ ရုက္ခေ ကကစဒန္တေဟိ ဖုဠိ ပုရိသေန ပေက္ခမာနံ ဌာနံ အပ္ပတွာ တေသံ အာဂမန- ဂမနာဘာဝတော သဗ္ဗေပိ ကကစဒန္တာ ဝိဒိတာဝ ဟောန္တိ။ ပဇာနန္တိ ရုက္ခ- ဋ္ဌေဒနဝိရိယံ။ ပယောဂန္တိ ရုက္ခန္တေဒနကိရိယံ။ “ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ”တိ ဝစနံ ဥပမာယ နတ္ထိ။ ဥပနိဗန္ဓနာ နိမိတ္တန္တိ ဥပနိဗန္ဓနာယ သတိယာ နိမိတ္တဘူတံ ကာရဏဘူတံ နာသိကဂ္ဂံ ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဝါ။ ဥပနိဗန္ဓတိ ဧတာယ အာရမ္မဏေ စိတ္တန္တိ ဥပနိဗန္ဓနာ နာမ သတိ။ နာသိကဂ္ဂေ ဝါတိ ဒိသနာသိကော နာသိကဂ္ဂေ။ မုခနိမိတ္တေ ဝါတိ ရဿနာသိကော ဥတ္တရောဋ္ဌေ။ ဥတ္တရောဋ္ဌေ ဟိ မုခေ သတိယာ နိမိတ္တန္တိ မုခနိမိတ္တန္တိ ဝုတ္တော။ အာဂတေတိ ဖုဠုဋ္ဌာနတော အပ္ပန္နရံ အာဂတေ။ ဂတေတိ ဖုဠုဋ္ဌာနတော ဗဟိဒ္ဓါ ဂတေ။ န အဝိဒိတာ ဟောန္တိတိ ဖုသနဋ္ဌာနံ အပ္ပတွာ အဿာသပဿာသာနံ အာဂမနဂမနာဘာဝတော သဗ္ဗေပိ တေ ဝိဒိတာ ဧဝ ဟောန္တိ။ ကမ္မနိယံ ဟောတိတိ ယေန ဝိရိယေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ကမ္မနိယံ ဘာဝနာကမ္မက္ခမံ ဘာဝနာကမ္မယောဂံ ဟောတိ။ ဣဒံ ဝိရိယံ ပဇာနံ နာမာတိ ဖလေန ကာရဏံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပတ္တိလေသာ ပဟိယန္တိတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန နိဝရဏာနိ ပဟိယန္တိ။ ဝိတက္ကာ ဝုပသမ္ပန္တိတိ နာနာရမ္မဏစာရိနော အနဝဠိတာ ဝိတက္ကာ ဥပသမံ ဂစ္ဆန္တိ။ ယေန ဈာနေန ဥပတ္တိလေသာပဟိယန္တိ၊ ဝိတက္ကာ ဝုပသမ္ပန္တိ။ အယံ ပယောဂေါတိ ပယောဂ- မပေက္ခိတွာ ပုလ္လိဂ်နိဒ္ဒေသော ကတော။ သညောဇနာ ပဟိယန္တိတိ တံတံ- မဂ္ဂဝဉ္စာ သညောဇနာ သမုစ္စေဒပ္ပဟာနေန ပဟိယန္တိ။ အနုသယာ ဗျန္တိ- ဟောန္တိတိ ပဟိနာနံ ပုန အနုပ္ပတ္တိဓမ္မကတ္တာ ဝိဂတော ဥပ္ပါဒန္တော ဝါဝယန္တော ဝါ ဧတေသန္တိ ဗျန္တာ၊ ပုဗ္ဗေ အဗျန္တာ ဗျန္တာ ဟောန္တိတိ ဗျန္တိဟောန္တိ၊ ဝိနဿန္တိတိ အတ္ထော။ သညောဇနပ္ပဟာနံ အနုသယပ္ပဟာနေန ဟောတိ၊ န အညထာတိ ဒဿနတ္ထံ အနုသယပ္ပဟာနမာဟ။ ယေန မဂ္ဂေန သညောဇနာ ပဟိယန္တိ အနုသယာ ဗျန္တိဟောန္တိ၊ အယံ ဝိသေသောတိ အတ္ထော။ စတုတ္ထစတုက္ကေ အရိယမဂ္ဂဿာပိ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ဣမ အရိယမဂ္ဂေါ ဝုတ္တော။ ဧကစိတ္တဿ အာရမ္မဏဒွယာဘာဝဿ အဝုတ္တေပိ သိဒ္ဓတ္တာ တံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ ဧဝံ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဧကစိတ္တဿ အာရမ္မဏာ န ဟောန္တိတိ နိဂမနံ ကတံ။

၁၆၀။ ဣဒါနိ တံ ဘာဝနာသိဒ္ဓိသာဓကံ ယောဂါဝစရံ ဖုနန္တော အာနာပါနဿတိ ယဿာတိ ဂါထံ ဝက္ခာ တဿာ နိဒ္ဒေသမာဟ။ တတ္ထ

အာနာပါနဿတိယော ယထာ ဗုဒ္ဓေန ခေသိတာ၊ တထာ ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာ-
 ဝိတာ အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ ယဿ အတ္ထိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ သော ဣမံ လောကံ ပဘာ-
 သေတိ။ ကံ ဝိယံ? အဟ္တာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ ယထာ အဟ္တာဒိဟိ မုတ္တော စန္ဒိမာ
 ဣမံ ဩကာသလောကံ ပဘာသေတိ၊ တထာ သော ယောဂါဝစရော ဣမံ ခန္ဓာ-
 ဒိလောကံ ပဘာသေတိတိ ဂါထာယ သမ္ပန္နော။ “အဟ္တာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ”တိ
 စ ပဒဿ နိဒ္ဒေသေ မဟိကာဒိနမ္ပိ ဝုတ္တတ္တာ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဓလောပေါ
 ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဂါထာနိဒ္ဒေသေ နော ပဿာသော နော အဿာ-
 သောတိ သော သောယေဝံ^၁ အတ္ထော ပဋိသေဓေန ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တော။
 ဥပဋ္ဌာနံ သတိတိ အသမ္ပုဿနတာယ တမေဝ အဿာသံ ဥပဂန္ဓာ ဌာနံ
 သတိ နာမာတိ အတ္ထော။ တထာ ပဿာသံ။ ဧတ္တာဝတာ အာနာပါနေသု
 သတိ အာနာပါနဿတိတိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဟောတိ။

ဣဒါနိ သဘိဝသေနေဝ “ယဿာ”တိ ဝုတ္တံ ပုဂ္ဂလံ နိဒ္ဓိသိတုကာမော ယော
 အဿသတိ၊ တဿုပဋ္ဌာတိ။ ယော ပဿသတိ၊ တဿုပဋ္ဌာတိတိ ဝုတ္တံ။ ယော
 အဿသတိ၊ တဿ သတိ အဿာသံ ဥပဂန္ဓာ တိဋ္ဌတိ။ ယော ပဿသတိ၊ တဿ
 သတိ ပဿာသံ ဥပဂန္ဓာ တိဋ္ဌတိတိ အတ္ထော။ ပရိပုဏ္ဏာတိ ဈာနဝိပဿနာ-
 မဂ္ဂပရမ္ပရာယ အရဟတ္တမဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ ပရိပုဏ္ဏာ။ တေယေဝ ဟိ ဈာနဝိပဿနာ-
 မဂ္ဂဓမ္မေ သန္ဓာယ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေနာတိအာဒိမာဟ။ တေ ဟိ ဓမ္မာ ဣမိနာ ယော-
 ဂိနာ ပရိဂ္ဂယမာနတ္တာ ပရိဂ္ဂဟာ၊ တေန ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန ပရိပုဏ္ဏာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေသံ
 စိတ္တစေတသိကာနံ အညမညပရိဝါရတ္တာ ပရိဝါရဋ္ဌေန ပရိပုဏ္ဏာ။ ဘာဝနာ-
 ပါရိပူရိဝသေန ပရိပူရဋ္ဌေန ပရိပုဏ္ဏာ။ စတသော ဘာဝနာတိအာဒိနိ
 သုဘာဝိတာတိ ဝုတ္တပဒဿ အတ္ထဝသေန ဝုတ္တာနိ။ စတသော ဘာဝနာ ဟေဋ္ဌာ
 ဝုတ္တာယေဝ။ ယာနိကတာတိ ယုတ္တယာနသဒိသာ ကတာ။ ဝတ္ထုကတာတိ
 ပတိဋ္ဌဋ္ဌေန ဝတ္ထုသဒိသာ ကတာ။ အနုဋ္ဌိတာတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ။ ပရိစိတာတိ
 သမန္တတော စိတာ ဥပစိတာ။ သုသမာရဒ္ဓါတိ သုဋ္ဌု သမာရဒ္ဓါသုကတာ။ ယတ္ထ
 ယတ္ထ အာကင်္ခတိတိ ယေသု ယေသု ဈာနေသု ယာသု ယာသု ဝိပဿနာသု
 သစေ ဣစ္ဆတိ။ တတ္ထ တတ္ထာတိ တေသု တေသု ဈာနေသု တာသု တာသု ဝိပဿ-
 နာသု။ ဝသိပ္ပတ္တောတိ ဝသိဘာဝံ ဗဟုဘာဝံ ပတ္တော။ ဗလပ္ပတ္တောတိ သမထ-
 ဝိပဿနာဗလပ္ပတ္တော။ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တောတိ ဝိသာရဒဘာဝံ ပဋုဘာဝံ^၂
 ပတ္တော။ တေ ဓမ္မာတိ သမထဝိပဿနာ ဓမ္မာ။ အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓါတိ အာဝဇ္ဇ-
 နာယတ္တာ၊ အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေယေဝ တဿ သန္တာနေန၊ ဉ္ဇဏေန ဝါ သမ္ပယောဂံ

၁-သောယေဝ (သီ) ၂-ပါကဋတာဝံ (သီ)

ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ အာကန်ပဋိဗဒ္ဓါတိ^၁ ရုစိအာယတ္တာ၊ ရောစိတမတ္တေယေဝ
ပုတ္တနယေန သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ မနသိကာရော ပနေတ္ထ အာဝဇ္ဇ-
နာယ စိတ္တုပ္ပါဒေါ။ အာကန်နာယ ဝေဝနဝသေန အတ္ထဝိဝရဏတ္ထံ ပုတ္တော။
တေန ပုစ္ဆတိ ယာနိကတာတိ ဧဝံ ကတတ္တာယေဝ တေ ယုတ္တယာနသဒိသာ
ကတာ ဟောန္တိတိ ပုတ္တံ ဟောတိ။

ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ သောဠသသု ဝတ္ထုသု ဧကေကသ္မိံ။ သွာဓိဋ္ဌိတန္တိ
သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ။ သူပဋ္ဌိတာတိ သုဠု ဥပဋ္ဌိတာ။ သမ္ပယုတ္တစိတ္တသတိနံ သဟေဝ
သကသကကိစ္စကရဏတော အနုလောမပဋိလောမဝသေန ယောဇေတွာ တေ
ဒွေ ဓမ္မာ ဒဿိတာ။ တေန ပုစ္ဆတိ ဝတ္ထုကတာတိ ဧဝံ ဘူတတ္တာယေဝ
ကတပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိတိ ပုတ္တံ ဟောတိ။ ယေန ယေန စိတ္တံ အဘိနိဟရတိတိ
ပုဗ္ဗပ္ပဝတ္တိတော အပနေတွာ ယတ္ထ ယတ္ထ ဘာဝနာဝိသေသေ စိတ္တံ ဥပနေတိ^၂။
တေန တေန သတိ အနုပရိဝတ္တတိတိ တသ္မိံ တသ္မိံယေဝ ဘာဝနာဝိသေသေ
သတိ အနုကူလာ ဟုတွာ ပုဗ္ဗပ္ပဝတ္တိတော နိဝတ္တိတွာ ပဝတ္တတိ။ “ယေန၊
တေနာ”တိ စေတ္ထ “ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ”တိအာဒိသု^၃ ဝိယ ဘုမ္မတ္ထော
ဝေဒိတဗျော။ တေန ပုစ္ဆတိ အနုဋ္ဌိတာတိ ဧဝံ ကရဏတောယေဝ တံ တံ
ဘာဝနံ အနုဂန္ဓာ ဋ္ဌိတာ ဟောန္တိတိ ပုတ္တံ ဟောတိ။ အာနာပါနဿတိယာ
သတိပဓာနတ္တာ ဝတ္ထုကတာနုဋ္ဌိတပဒေသု သတိယာ သဟ ယောဇနာ
ကတာတိ ဝေဒိတဗျော။

ယသ္မာ ပန ပရိပုဏ္ဏာယေဝ ပရိစိတာ^၄ ဟောန္တိ ဝဗိတာ လဒ္ဓါသေဝနာ၊
တသ္မာ “ပရိပုဏ္ဏာ”တိပဒေ ပုတ္တာ တယော အတ္တာ “ပရိစိတာ”တိပဒေပိ ပုတ္တာ၊
စတုတ္ထော ဝိသေသတ္ထောပိ ပုတ္တော။ တတ္ထ သတိယာ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တောတိ
သမ္ပယုတ္တာယ၊ ပုဗ္ဗဘာဂါယ ဝါ သတိယာ ပရိဂ္ဂဟေတဗျေ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော ယောဂီ။
ဇိနာတိ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေတိ သမုစ္ဆေဒဝသေန လာမကေ ကိလေသေ
ဇိနာတိ အဘိဘဝတိ။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ဓမ္မဒေသနာ။ ဓမ္မေသု ဟိ
ဇိနန္တေသု တံဓမ္မသမင်္ဂီပုဂ္ဂလောပိ ဇိနာတိ နာမ။ တေ စ ဓမ္မာ သတိံ
အဝိဟာယ အတ္တနော ပဝတ္တိက္ခဏေ ဇိနိတုမာရဒ္ဓေါ ဇိတာတိ ပုစ္ဆန္တိ ယထာ
“ဘုဋ္ဌိတုမာရဒ္ဓေါ ဘုတ္တော”တိ ပုစ္ဆတိ။ လက္ခဏံ ပနေတ္ထ သဒ္ဓသတ္တတော
ဝေဒိတဗျံ။ ဧဝံ သန္တေပိ “ပရိဇိတာ”တိ ဝတ္ထုဗျေ ဇ-ကာရဿ စ-ကာရံ ကတွာ

၁-အာကန်ပဋိဗဒ္ဓါတိ (သီ) ၂-ဥပနာမေတိ (က)
၃-ဒု ၁-၃-၃၁၈-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၄-ပရိဘာဝိတာ (သီ)
ပဋိသံ-ဋ ၂-၆

“ပရိစိတာ”တိ ဝုတ္တံ၊ ယထာ သမ္မာ ဂဒေါ အဿာတိ သုဂတောတိ အတ္ထဝိကပ္ပေ ဒ-ကာရဿ တ-ကာရော နိရုတ္တိလက္ခဏေန ကတော၊ ဧဝမိဓာပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ ပရိစိတာတိ ပဒံ ကတ္တုဿာဓနံ၊ ပုရိမာနိ တိဏိ ကမ္မဿာဓနာနိ။

စက္ကာရော သုသမာရဒ္ဓါတိ စက္ကာရော သုသမာရဒ္ဓတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အတ္ထသဒ္ဓဿ လောပေါဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သုသမာရဒ္ဓါတိ ပဒဿ အတ္ထာပိ ဟိ ဣဓ သုသမာရဒ္ဓါတိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သုသမာရဒ္ဓဓမ္မော ဝါ။ စတုရတ္ထဘောဒတော စက္ကာရောတိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဓမ္မဘောဒတော။ ယသ္မာ ပန သုဘာဝိတာယေဝ သုသမာရဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ န အညေ၊ တသ္မာ တယော ဘာဝနတ္ထာ ဣဓာပိ ဝုတ္တာ။ အာသေဝနတ္ထောပိ တီသု ဝုတ္ထေသု ဝုတ္ထောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ အဝဘွာ တပ္ပစ္စနိကာနံ သုသမူဟတတ္ထော ဝုတ္ထော။ ပစ္စနိကသမုဋ္ဌါ-တေန ဟိ အာရဒ္ဓပရိယောသာနံ ပညာယတိ၊ တေန သုသမာရဒ္ဓဿ သိခါပ္ပတ္ထော အတ္ထော ဝုတ္ထော ဟောတိ။ တတ္ထ တပ္ပစ္စနိကာနန္တိ တေသံ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂါနံ ပဋိပက္ခဘူတာနံ။ ကိလေသာနန္တိ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိနံ နိစ္စ-သညာဒိသမ္ပယုတ္တာနံ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိနဉ္စ။ သုသမူဟတတ္တာတိ ဝိက္ခမ္ဘနတဒဂ်-သမုစ္ဆေဒဝသေန သုဠု သမူဟတတ္တာ နာသိတတ္တာ။ ပေါတ္ထကေသု ပန “သုသ-မုဋ္ဌါတတ္တာ”တိ လိခန္တိ၊ တံ န သုန္ဒရံ။

၁၆၁။ ပုန တဿေဝ ပဒဿ အညဗ္ဗိ အတ္ထဝိကပုံ ဒဿေန္တော သုသမန္တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ တတ္ထ ဇာတာတိ တသ္မိံ သိခါပ္ပတ္တဘာဝနာဝိသေသေ ဇာတာ။ အနဝဇ္ဇာတိ ကိလေသာနံ အာရမ္မဏဘာဝါနုပဂမနေန ကိလေသ-ဒေါသဝိရဟိတာ။ ကုသလာတိ ဇာတိဝသေန ကုသလာ။ ဗောဓိပက္ခိယာတိ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန ဗောဓိတိ လဒ္ဓနာမဿ အရိယဿ ပက္ခေ ဘဝတ္တာ ဗောဓိပက္ခိယာ။ ပက္ခေ ဘဝတ္တာတိ ဟိ ဥပကာရဘာဝေ ဌိတတ္တာ။ တေ စ “စက္ကာရောသတိ-ပဋ္ဌာနာ စက္ကာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ စက္ကာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဋိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါအရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ”တိ သတ္တတိံသ ဓမ္မော။ ဣဒံ သမန္တိ ဣဒံ မဂ္ဂက္ခဏေ ဓမ္မဇာတံ သမုစ္ဆေဒဝသေန ကိလေသေ သမေတိ ဝိနာသေတိတိ သမံ နာမ။ နိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ ဒုက္ခနိရောဓတ္တာ နိရောဓော၊ ဝါနသင်္ခါတာယ တဏှာယ အဘာဝါ နိဗ္ဗာနံ။ ဣဒံ သုသမန္တိ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗသင်္ခတဝိသမာပ-ဂတတ္တာ သုဠု သမန္တိ သုသမံ နာမ။ ဉာတန္တိ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ခါတံ သမံ

၁-မ ၃-၂၇-၃၃၊ ၃၈-၇၅၊ ၃၁၁-၃၁၉-ပိဋကဒီပနီ။

အသမ္မောဟတော ဉာဏေန ဉာတံ၊ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ သုသမံ အာရမ္မဏတော ဉာဏေန ဉာတံ။ တဒေဝ ဒွယံ တေနော စက္ခုနာ ဝိယ ဒိဋ္ဌံ။ ဝိဒိတန္တိ တဒေဝ ဒွယံ သန္တာနေ ဥပ္ပါဒနေ အာရမ္မဏကရဏေန စ ပဋိလဒ္ဓံ။ ဉာတံ ဝိယ ပညာယ သန္တိကတံ ဖဿိတဉ္စ။ “အသလ္လိနံ အသမ္ပုဋ္ဌာ အသာရဒ္ဓေါကောဂ္ဂ”န္တိ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ပဒဿ အတ္ထပ္ပကာသနံ။ တတ္ထ အာရဒ္ဓန္တိ ပဋ္ဌပိတံ။ အသလ္လိနန္တိ အသင်္ကုစိတံ။ ဥပဋ္ဌိတာတိ ဥပဂန္တာ ဋ္ဌိတာ။ အသမ္ပုဋ္ဌာတိ အဝိနဋ္ဌာ။ ပဿဒ္ဓေါတိ နိဗ္ဗုတော။ အသာရဒ္ဓေါတိ နိဒ္ဓရထော။ သမာဟိတန္တိ သမံ ဋ္ဌပိတံ။ ကောဂ္ဂန္တိ အဝိက္ခိတ္တံ။

“စတ္တာရော သုသမာရဒ္ဓါ”တိအာဒိ သကလဿ သုသမာရဒ္ဓဝစနဿ မူလတ္ထော။ “အတ္ထိ သမ”န္တိအာဒိ ပန သုသမဝစနဿ, “ဉာတ”န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓဝစနဿ ဝိကပ္ပတ္တာ။ တတ္ထာယံ ပဒတ္ထသံသန္ဓနာ—“သမာ စ သုသမာ စ သမသုသမာ”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ကေဒေသသရူပေကသေသံ ကတွာ “သုသမာ” ဣဇ္ဇေဝ ဝုတ္တာ ယထာ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ နာမရူပဉ္စ နာမရူပဉ္စိ။ “ဣဒံ သမံ, ဣဒံ သုသမ”န္တိ ပန အနညာပေက္ခံ ကတွာ နပုံသကဝစနံ ကတံ။ ယသ္မာ ပန ဉာတမ္ပိ ဒိဋ္ဌန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဒိဋ္ဌဉ္စ အာရဒ္ဓဉ္စ အတ္ထတော ဧကံ။ ဝိဒိတသန္တိကတဖဿိတာနိ ပန ဉာတဒေဝစနာနိ၊ တသ္မာ ဉာတန္တိ အာရဒ္ဓတ္ထောယေဝ ဝုတ္ထော ဟောတိ။

အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိရိယံ အသလ္လိနန္တိ အယံ ပန အာရဒ္ဓဝစနဿ ဥဇ-ကဒတ္ထာယေဝ။ ဥပဋ္ဌိတာ သတိတိအာဒိနိ ပန သမ္ပယုတ္တဝိရိယဿ ဥပကာရက-ဓမ္မဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ၊ န အာရဒ္ဓဝစနဿ အတ္ထဒဿနတ္ထံ။ ပုရိမေန အတ္ထေန သုဋ္ဌာ သမာရဒ္ဓါတိ သုသမာရဒ္ဓါ စ, ဣမိနာ အတ္ထေန သုသမာ အာရဒ္ဓါတိ သုသမာရဒ္ဓါ စ ဧကသေသေ ကတေ “သုသမာရဒ္ဓါ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမမတ္ထံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ “တေန ဝုစ္စတိ သုသမာရဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တံ။

အနုပုဗ္ဗန္တိ ယထာနုက္ကမေနာတိ အတ္ထော၊ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗံ အနုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒီဃံ အဿာသဝသေနာတိ ဒီဃန္တိဝုတ္တအဿာသဝသေန။ ပုရိမာ ပုရိမာတိ ပုရိမာ ပုရိမာ သတိ။ ဧတေန ပုဗ္ဗန္တိပဒဿ အတ္ထော ဝုတ္ထော ဟောတိ။ ပန္နိမာ ပန္နိမာတိ သတိယေဝ။ ဧတေန အနုတိပဒဿ အတ္ထော ဝုတ္ထော ဟောတိ။ ဥဘယေန ပုဗ္ဗဉ္စ အနု စ ပရိစိတာတိ အတ္ထော ဝုတ္ထော ဟောတိ။ ဥပရိ သောဋ္ဌသ ဝတ္ထုနိ ဝိတ္တာရေတွာ ဝစနတော ဣဓ သင်္ခိပိတွာ “ပဋိ-နိဿဂ္ဂါနုပဿိ”တိ အန္တိမမေဝ ဒဿိတံ။ ယသ္မာ သိခါပုတ္တဘာဝနဿ သဗ္ဗာပိ

အာနာပါနဿတိယော ပုနပ္ပုနံ ယထာရုစိ ပဝတ္တနတော အနုပရိစိတာပိ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “အညမညံ ပရိစိတာ စေဝ ဟောန္တိ အနုပရိစိတာ စာ”တိ။

ယထတ္ထာတိ ယသာသဘာဝတ္ထာ။ အတ္တဒမထတ္ထောတိ အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ အတ္တနော နိဗ္ဗိသေဝနတ္ထော။ သမထတ္ထောတိ သိတိဘာဝတ္ထော။ ပရိနိဗ္ဗာ- ပနတ္ထောတိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန။ အဘိညတ္ထောတိ သဗ္ဗဓမ္မဝသေန။ ပရိညတ္ထာဒယော မဂ္ဂဉာဏကိဗ္ဗဝသေန။ သစ္စာဘိသမယတ္ထော စတုန္ဒံ သစ္စာနံ ကောပဋိဝေဓဒဿနဝသေန။ နိရောဓေ ပတိဋ္ဌာပကတ္ထော အာရမ္မဏကရဏ- ဝသေန။

ဗုဒ္ဓေါတိပဒဿ အဘာဝေပိ ဗုဒ္ဓေနာတိပဒေ ယော သော ဗုဒ္ဓေါ။ တံ နိဒ္ဓိသိတုကာမေန ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ။ သယမ္ဘူတိ ဥပဒေသံ ဝိနာ သယမေဝ ဘူတော။ အနာစရိယကောတိ သယမ္ဘူပဒဿ အတ္ထဝိဝရဏံ။ ယော ဟိ အာစရိယံ ဝိနာ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ သော သယမ္ဘူ နာမ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသူတိအာဒိ အနာစရိယကဘာဝဿ အတ္ထပုကာသနံ။ အန- နုဿုတေသူတိ အာစရိယံ အနနုဿုတေသု။ သာမန္တိ သယမေဝ။ အဘိ- သဗ္ဗုဇ္ဈိတိ ဘုသံ သမ္မာ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ တတ္ထ စ သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏီတိ တေသု စ သစ္စေသု သဗ္ဗညုဘာဝံ ပါပုဏီ။ ယထာ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တာ သဗ္ဗညုနော ဟောန္တိ။ တထာ သစ္စာနံ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော- တိပိ ပါဌော။ ဗလေသု စ ဝသီဘာဝန္တိ ဒသသု စ တထာဂတဗလေသု ဣဿရဘာဝံ ပါပုဏီ။ ယော သော ဧဝံ ဘူတော။ သော ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ သဗ္ဗေသု ဓဗ္ဗေသု အပ္ပဋိဟာဘဉာဏနိမိတ္တာနုတ္တရဝိမောက္ခာမိ- ဂမပရိဘာဝိတံ ခန္ဓသန္တာနံ ဥပါဒါယ ပဏ္ဍတ္တိကော၊ သဗ္ဗညုတပဒဋ္ဌာနံ ဝါ သစ္စာဘိသမ္မောဓိမုပါဒါယ ပဏ္ဍတ္တိကော သတ္တဝိသေသော ဗုဒ္ဓေါ။ ဧတ္တာဝတာ အတ္ထတော ဗုဒ္ဓဝိဘာဝနာ ကတာ ဟောတိ။

၁၆၂။ ဣဒါနိ ဗျဉ္ဇနတော ဝိဘာဝေန္တော ဗုဒ္ဓေါတိ ကေနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါတိ- အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယထာ သောကေ အဝဂန္တာ အဝဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဗုဇ္ဈိတာ သစ္စာနိတိ ဗုဒ္ဓေါ။ ယထာ ပဏ္ဍသောသာ ဝါတာ ပဏ္ဍသုသာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝံ ဗောဓေတာ ပဇာယာတိ ဗုဒ္ဓေါ။ သဗ္ဗညုတယ ဗုဒ္ဓေါတိ သဗ္ဗဓမ္မဗုဇ္ဈနသမတ္တာယ ဗုဒ္ဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဗ္ဗဒဿာဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဉာဏစက္ခုနာ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အနညနေယျတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ အညေန အဗောဓနိယတော သယမေဝ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိသဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ နာနာဂုဏဝိသဝနတော^၁ ပဒုမမိဝ ဝိကသနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒီဏာသဝသင်္ခါ-
တေန ဗုဒ္ဓေါတိ အာဒိဟိ ဆဟိ ပရိယာယေဟိ ဝိတ္တသင်္ကောစကရဓမ္မပ္ပဟာနေန နိဒ္ဒက္ခယဝိဗုဒ္ဓေါ ပုရိသော ဝိယ သဗ္ဗကိလေသနိဒ္ဒက္ခယဝိဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သင်္ခါ သင်္ခါတန္တိ အတ္ထတော ဧကတ္တာ သင်္ခါတေနာတိ ဝစနဿ ကောဋ္ဌာသေနာတိ အတ္ထော။ တဏှာလေပဒိဋ္ဌိလေပါဘာဝေန နိရူပလေပ-
သင်္ခါတေန။ သဝါသနာနံ သဗ္ဗကိလေသာနံ ပဟိနတ္တာ ဧကန္တဝစနေန ဝိသေသေတွာ ဧကန္တဝိတရာဂေါတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧကန္တနိက္ကိလေသောတိ ရာဂဒေါသမောဟာဝသေသေဟိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ နိက္ကိလေသော။ ကော-
ယနမဂ္ဂံ ဂတောတိ ဗုဒ္ဓေါတိ ဂမနတ္တာနံ ဓာတူနံ ဗုဇ္ဈနတ္ထတ္တာ ဗုဇ္ဈနတ္တာပိ ဓာဘုယော ဂမနတ္တာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ကောယနမဂ္ဂံ ဂတတ္တာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကောယနမဂ္ဂေါတိ စေတ္ထ—

“မဂ္ဂေါ ပန္နော ပထော ပဇ္ဇော၊ အဗ္ဗသံ ဝဋ္ဋုမာယနံ။
နာဝါ ဥတ္တရသေတု စ၊ ကုလ္လော စ ဘိသိ သင်္ကမော”တိ ၂—

မဂ္ဂဿ ဗဟူသု နာမေသု အယနနာမေန ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဧကမဂ္ဂဘူတော မဂ္ဂေါ၊ န ဒွေဓာပထဘူတောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဧကေန အယိတဗ္ဗော မဂ္ဂေါတိ ကောယနမဂ္ဂေါ။ ဧကေနာတိ ဂဏသင်္ကဏိကံ ပဟာယ ပဝိဝေကေန စိတ္တေန။ အယိတဗ္ဗောတိ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော။ အယန္တိ ဝါ ဧတေနာတိ အယနော၊ သံသာရတော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ ဧကေသံ အယနော ကောယနော။ ဧကေတိ သေဋ္ဌာ၊ သဗ္ဗသတ္တသေဋ္ဌာ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တသ္မာ ကောယန-
မဂ္ဂေါတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ အယနဘူတော မဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယတိတိ ဝါ အယနော၊ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ ဧကသ္မိံ အယနော မဂ္ဂေါတိ ကောယနမဂ္ဂေါ၊ ဧကသ္မိံယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဝတ္တမာနော မဂ္ဂေါ၊ န အညတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အပိ စ ဧကံ အယတိတိ ကောယနော၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာမုခဘာဝနာနယပ္ပဝတ္ထောပိ အပရဘာဂေ ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဂစ္ဆတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ ကောယနမဂ္ဂေါတိ ဧကနိဗ္ဗာနဂမနမဂ္ဂေါတိ အတ္ထော။
ဧကော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဗုဒ္ဓေါတိ န ပရေဟိ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကိံ ပန သယမေဝ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အပုဒ္ဓိဝိဟတတ္တာ ပုဒ္ဓိပဋိလဘာ ဗုဒ္ဓေါတိ ပုဒ္ဓိ

ဗုဒ္ဓံ ဗောဓောတိ ပရိယာယဝစနမေတံ။ တတ္ထ ယထာ နီလရတ္တဂုဏယောဂါ နီလော ပဋေဝ ရတ္တော ပဋေဝာဘိ ဝုစ္စဘိ၊ ဧဝံ ဗုဒ္ဓဂုဏယောဂါ ဗုဒ္ဓေါတိ ဣပေတုံ ဝုတ္တံ။

တတော ပရံ ဗုဒ္ဓေါတိ နေတံ နာမန္တိအာဒိ “အတ္ထမနုဂတာ အယံ ပညတ္တိ”တိ ဣနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဖိတ္တာ သဟာယာ။ အမစ္စာ ဘစ္စာ။ ဣတိ ဝိတုပက္ခိကာ။ သာလောဟိတာ မာတုပက္ခိကာ။ သမဏာ ပဗ္ဗဇူ- ပဂတာ။ မြာဟုဏာ ဘောဝါဒိနော၊ သမိတပါပဗာဟိတပါပါ ဝါ။ ဒေဝတာ သက္ကာဒယော မြဟ္မာနော စ။ ဝိမောက္ခန္တိကန္တိ ဝိမောက္ခော အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ ဝိမောက္ခဿ အန္တော အရဟတ္တဖလံ၊ တသ္မိံ ဝိမောက္ခန္တေ ဘဝံ ဝိမောက္ခန္တိကံ နာမ။ သဗ္ဗညုဘာဝေါ ဟိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သိဇ္ဈတိ၊ အရဟတ္တဒလောဒယေ သိဒ္ဓေါ ဟောဘိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗညုဘာဝေါ ဝိမောက္ခန္တေ ဘာဝေါ ဟောတိ။ တံ နေမိတ္တိကမ္ပိံ နာမံ ဝိမောက္ခန္တေ ဘဝံ နာမ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိမောက္ခန္တိကမေဘံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာန”န္တိ။ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိလာဘာတိ မဟာဗောဓိရုက္ခမူလေ ယထာ- ဝုတ္တက္ခန္တေ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိလာဘေန သဟ။ သန္တိကာ ပညတ္တိတိ အရဟတ္တဖလသန္တိကိရိယာယ၊ သဗ္ဗဓမ္မသန္တိကိရိယာယ ဝါ ဇာတာ ပညတ္တိ။ ယဒိဒံ ဗုဒ္ဓေါတိ ယာ အယံ ဗုဒ္ဓေါတိ ပညတ္တိ၊ အယံ ဗျူနတော ဗုဒ္ဓ- ဝိဘာဝနာ။

“ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ”တိဂါထာပါဒဿ ပန ဣမိနာ ပဒဘာဇနိယေ ဝုတ္တတ္ထေန အယံ သံသန္ဓနာ—အာနာပါနဿတိယော စ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ၊ ယေန ပကာရေန ဒေသိတာ။ ယထာသဒ္ဓေန သင်္ဂဟိတာ ဒသ ယထတ္ထာ စ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ၊ ယေန ပကာရေန ဒေသိတာတိ ပကာရတ္ထဿ စ ယထာသဒ္ဓဿ၊ သဘာဝတ္ထဿ စ ယထာသဒ္ဓဿ သရူပေကသေသဝသေန ဧကသေသံ ကတွာ “ယထာ”တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပဒဘာဇနိယေ ပနဿ ယထတ္ထေသု ဧကေကဿ ယောဇနာဝသေန “ဒေသိတော”တိ ဧကဝစနံ ကတံ။

“သောတိ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ဟောတိ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ”တိ ဝုတ္တတ္ထာ အာဒိပဒေဝိ ယဿ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါတိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ လောကတ္ထော ဝုတ္တောယေဝ။ ပဘာသေတိတိ အတ္တနော ဣဏဿ ပါကဋံ ကရေတိတိ

အတ္ထော။ အဘိသဗ္ဗဒ္ဓတ္တာတိ သာဝကပါရမိဉာဏေနပိ ပဋိဝိဒ္ဓဘာဝေန။
ဩဘာသေတိတိ ကာမာဝစရဘူတံ လောကံ။ ဘာသေတိတိ ရူပါဝစရဘူတံ
လောကံ။ ပဘာသေတိတိ အရူပါဝစရဘူတံ လောကံ။

အရိယဉာဏန္တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ။ မဟိကာ မုတ္တောတိ မဟိကာယ
မုတ္တော။ မဟိကာတိ နိဟာရော ဝုစ္စတိ။ မဟိယာ မုတ္တောတိပိ ပါဠော။
ဓူမရဇာ မုတ္တောတိ ဓူမတော စ ရဇတော စ မုတ္တော။ ရာဟုဂဟဏာ
ဝိပ္ပမုတ္တောတိ ရာဟုနော စန္ဒဿ အာသန္နုပက္ကိလေသတ္တာ ဒွိဟိ ဥပသဂ္ဂေဟိ
ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ ဘာသတေ ဣတိ သဩဘာသဠေန။ တပတေ ဣတိ
သတေဠေန။ ဝိရောစတေ ဣတိ ရုစိရဠေန။ ဝေမေဝန္တိ ဧဝံ ဧဝံ။ ယသ္မာ ပန
စန္ဒောပိ သယံ ဘာသန္တော တပန္တော ဝိရောစန္တော ဣမံ ဩကာသလောကံ
ဩဘာသေတိ။ ဘိက္ခု စ ပညာယ ဘာသန္တော တပန္တော ဝိရောစန္တော ဣမံ
ခန္ဓာဒိလောကံ ပညာယ ဩဘာသေတိ။ တသ္မာ ဥဘယတြာပိ “ဘာသေတိ”တိ
အဝတွာ “ဘာသတေ” ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဟိ ဝုတ္တေ ဟေတုအတ္ထောပိ ဝုတ္တော
ဟေတိ။ အတိဝိသဒတရာဘသူရိယောပမံ အဂ္ဂဟေတွာ ကသ္မာ စန္ဒောပမာ
ဂဟိတာတိ စေ? သဗ္ဗကိလေသပရိဋ္ဌာဟဂူပသမေန သန္တဿ ဘိက္ခုနော
သန္တဂုဏယုတ္တစန္ဒောပမာ အနုဗ္ဗဝိကာတိ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ အာနာ-
ပါနဿတိဘာဝနာသိဒ္ဓိသာဓကံ ယောဂါဝစရံ ထုနိတွာ ဣမာနိ တေရသ
ဝေါဒါနေ ဉာဏာနိတိ တာနိ ဉာဏာနိ နိဂမေတွာ ဒသေတိတိ။

ဝေါဒါနဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သတောကာရိဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၆၃။ သတောကာရိဉာဏနိဒ္ဒေသေ မာတိကာယံ ဣမ ဘိက္ခုတိ ဣမသ္မိံ
သာသနေ ဘိက္ခု။ အယံ ဟိ ဧတ္ထ ဣဒသဒ္ဓေါ သဗ္ဗပ္ပကာရအာနာပါနဿတိ-
သမာဓိနိဗ္ဗတ္တကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္ဓိဿသဘူတသာသနပရိဒီပနော၊ အည-
သာသနဿ တထာဘာဝပဋိသေဓနော စ။ ဝုတ္တံ ဟေဘံ “ဣဓေဝ ဘိက္ခုဝေ
သမဏော။ ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟိ”တိ။

အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါတိ
ဣဒမဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ။

ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ဒိဃရတ္တံ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု အနုဝိသင်္ဂု စိတ္တံ အာနာပါနဿတိသမာဓိအာရမ္မဏံ အဘိရုဟိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ကုဋ္ဌဂေါဏယုတ္တရထော ဝိယ ဥပ္ပထမေဝ ဓာဝတိ။ တသ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဂေါပေါ ကုဋ္ဌခေဒယာ သဗ္ဗံ ဒီရံ ပိဝိဘွာ ဝဗိုဘံ ကုဋ္ဌဝစ္စံ ဒမေတုကာမော ခေဒတော အပနေဘွာ ဧကမန္တေ မဟန္တံ ထန္တံ နိခဏိဘွာ တတ္ထ ယောတ္တေန ဗန္ဓေယျ၊ အထဿ သော ဝစ္ဆော ဣတော စိတော စ ဝိပ္ပန္နိဘွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော တမေဝ ထန္တံ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနော ဒိဃရတ္တံ ရူပါရမ္မဏာဒိရသပါနဝဗိုတံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဒမေတုကာမေန ရူပါဒိအာရမ္မဏတော အပနေဘွာ အရညံ ဝါ ရုက္ခမူလံ ဝါ သုညာဂါရံ ဝါ ပဝေသေဘွာ တတ္ထ အဿာသပဿာသထမ္ဘေ သတိယောတ္တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဧဝမဿ တံ စိတ္တံ ဣတော စိတော စ ဝိပ္ပန္နိဘွာပိ ပုဗ္ဗေ အာစိဏ္ဏာရမ္မဏံ အလဘမာနံ သတိယောတ္တံ ဆိန္ဒိဘွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တံ တမေဝါရမ္မဏံ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဥပနိသီဒတိ စေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိ စ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္စံ ဒမံ” နရော ဣဓ။
 ဗန္ဓေယျေဝံ သကံ စိတ္တံ၊ သဘိယာရမ္မဏေ ဒဋ္ဌ”န္တိ ၂။

ဧဝမဿ တံ သေနာသနံ ဘာဝနာနုရူပံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ယသ္မာ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပဘေဒေ မုဒ္ဒဘူဘံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကနံ ဝိသေသာဓိဂမဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒဋ္ဌာနံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဓသမာကုလံ ဂါမန္တံ အပရိစ္စဇိဘွာ န သုကရံ ဘာဝေတုံ သဒ္ဓကဏူကတ္တာ ဈာနဿ။ အဂါမကေ ပန အရညေ သုကရံ ယောဂါဝစရေန ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟေဘွာ အာနာပါနစတုက္ကဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေဘွာ တဒေဝ ပါဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္ပသိဘွာ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ။ တသ္မာ တဿ အနုရူပံ သေနာသနံ ဥပဒိသန္တော ဘဂဝါ “အရညဂတော ဝါ”တိအာဒိမာဟ၊ တထေဝ ထေရော။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယ ဟိ ဘဂဝါ၊ သော ယထာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော နဂရဘူမိ” ပဿိဘွာ သုဋ္ဌ၊ ဥပပရိက္ခိဘွာ “ဧတ္ထ နဂရံ မာပေထာ”တိ ဥပဒိသတိ၊ သောတ္ထိနာ စ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ ရာဇကုလတော မဟာသက္ကာရံ လဘတိ၊ ဧဝမေဝံ ယောဂါဝစရဿ အနုရူပံ သေနာသနံ ဥပပရိက္ခိဘွာ “ဧတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဋ္ဌိတဗ္ဗ”န္တိ ဥပဒိသတိ၊ တတော တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနမနုယုတ္တေန ယောဂိနာ

၁-ဒမံ (သီ) ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၁၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၂၊ ဒိ-ဋ္ဌ ၂-၃၅၃၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၂၅၂-ဝိဇ္ဇေယျ။

ကမေန အရဟတ္တေ ပတ္တေ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ”တိ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘတိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု “ဒီပိသဒိသော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ မဟာဒီပိရာဇာ အရညေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ နိဿာယ နိလိယိတွာ ဝနမဟိံသဂေါကဏ္ဍသူကရာဒယော မိဂေ ဂဏှာတိ။ ဧဝမေဝံ အယံ အရညာဒိသု ကမ္မဋ္ဌာနမနုယုဇ္ဇန္တော ဘိက္ခု ယထာက္ကမေန သောတာပတ္တိသကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂေ စေဝ အရိယဖလာနိ စ ဂဏှာတိတိ ဝေဒိတဗျော။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“ယထာပိ ဒီပိကော နာမ၊ နိလိယိတွာ ဂဏှတေ” မိဂေ။
တထေဝါယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ယုတ္တယောဂေါ ဝိပဿကော။
အရညံ ပဝိသိတွာန၊ ဂဏှာတိ ဖလမုတ္တမ”န္တိ ၂။

တေနဿ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိ^၁ အရညသေနာသနံ ဒဿေန္တော “အရည-ဂတော ဝါ”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ အရညဂတောတိ ဥပရိ ဝုတ္တလက္ခဏံ ယံကိဉ္စိ ပဝိဝေကသုခံ အရညံ ဂတော။ ရုက္ခမူလဂတောတိ ရုက္ခသမိပံ ဂတော။ သုညာဂါရဂတောတိ သုညံ ဝိဝိတ္တောကာသံ ဂတော။ ဧတ္ထ စ ဌပေတွာ အရညဉ္စ ရုက္ခမူလဉ္စ အဝသေသ-သတ္တဝိဓသေနာသနံ ဂတောပိ “သုညာဂါရဂတော”တိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိ။ နဝရိဓံ ဟိ သေနာသနံ။ ယထာဟ “သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္တရံ ဂိရိဂဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဗောကာသံ ပလာလပုဉ္စ”န္တိ ၃။ ဧဝမဿ ဥတုတ္တယာနုကူလံ ဓာတုစရိယာနုကူလဉ္စ အာနာပါနဿတိဘာဝနာ-နုရူပံ သေနာသနံ ဥပဒိသိတွာ အလိနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ သန္တမိရိယာပထံ ဥပဒိ-သန္တော နိသီဒတိတိ အာဟ။ အထဿ နိသဇ္ဇာယ ဒဠဘာဝံ အဿာသပဿာ-သာနံ ပဝတ္တနသမတ္တတံ^၄ အာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟူပါယဉ္စ ဒဿေန္တော ပလ္လင်္ဂံ^၅ အာဘုဇိတွာဘိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပလ္လင်္ဂံန္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနံ။ အာဘုဇိတွာဘိ ဗန္ဓိတွာ။ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာတိ ဥပရိမသရိရံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ အဋ္ဌာရသ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကေ ကောဋီယာ ကောဋီ^၆ ပဋိပါဒေတွာ။ ဧဝံ ဟိ နိသိန္ဓဿ စမ္ပမံသနာရူနိ န ပဏမန္တိ။ အထဿ ယာ တေသံ ပဏမန-ပစ္စယာ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာသု အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ပရိပတတိ၊ ဝုဒ္ဓိံ ဖာတိ^၇ ဥပဂစ္စတိ။

၁-ဂဏှတိ (သီ) ၂-၃ ၁၁-၃၅၂-ပိဋေ မိလိန္ဒပဉ္စေ။
၃-အဘိ ၂-၂၅၃-ပိဋေ။ ၄-ပဝတ္တနသုခတံ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၂-ပိဋေ။)

ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ တဒါ တေ သန္တာ ဟောန္တိ ဝုပသန္တာ။ တေသု ဝုပသန္တေသု အဿာသပဿာသာ သုခုမာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ။ “အတ္ထိ န ခေါ၊ နတ္ထိ”တိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပုတ္တာ ဟောန္တိ။ သေယျထာပိ ပုရိသဿ ဓာဝိတွာ ပဗ္ဗတာ ဝါဩရောဟိတွာ မဟာဘာရံဝါသီသတော ဩရောပေတွာ ဌိတဿ ဩဋ္ဌာရိကာ အဿာသပဿာသာ ဟောန္တိ၊ နာသိကာ နပ္ပဟောတိ၊ မုခေန အဿသန္တောပိ ပဿသန္တောပိ တိဋ္ဌတိ။ ယဒါ ပနေသ တံ ပရိသမံ ဝိနောဒေတွာ နှတွာ စ ဝိဝိတွာ စ အလ္လသာဠကံ ဟဒယေ ကတွာ သိတာယ ဆာယာယ နိပဇ္ဇော ဟောတိ၊ အထဿ တေ အဿာသပဿာသာ သုခုမာ ဟောန္တိ “အတ္ထိ န ခေါ၊ နတ္ထိ”တိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပုတ္တာ၊ ဧဝမေဝံ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အပရိဂ္ဂဟိတကာလေတိ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ တထာ ဟိဿ ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ “ဩဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေမိ”တိ အာဘောဂသမန္ဓာဟာရမနသိကာရော နတ္ထိ၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပန အတ္ထိ။ တေနဿ အပရိဂ္ဂဟိတကာလတော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယသင်္ခါရော သုခုမော ဟောတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“သာရဒ္ဓေ ကာယေ စိတ္တေ စ၊ အဓိမတ္တံ ပဝတ္တတိ။
 အသာရဒ္ဓမ္ပိ ကာယမ္ပိ၊ သုခုမံ သမ္ပဝတ္တတိ”တိ ၁။

ပရိဂ္ဂဟေပိ ၂ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ သုခုမော။ တသ္မိမ္ပိ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ပဌမဇ္ဈာနေ သုခုမော။ ပဌမဇ္ဈာနေ စ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနေ သုခုမော။ ဒုတိယဇ္ဈာနေ စ တတိယဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဋ္ဌာရိကော၊ တတိယဇ္ဈာနေ သုခုမော။ တတိယဇ္ဈာနေ စ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဋ္ဌာရိကော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ အတိသုခုမော အပ္ပဝတ္တိမေဝ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ တာဝ ဒီဃဘာဏကသံယုတ္တဘာဏကနံ မတံ။

မဇ္ဈိမဘာဏကာ ပန “ပဌမဇ္ဈာနေ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ သုခုမော”တိ ဧဝံ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမဇ္ဈာနတော ဥပရူပရိဇ္ဈာနူပစာရေပိ သုခုမတရံ ဣစ္ဆန္တိ။ သဗ္ဗေသံယေဝ ပန မတေန အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ။ပ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ပဋိပ္ပဿန္တတိ။ အယံ တာဝ သမထေ နယော။

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၇၊ ဝိ-၄ ၂-၁၇-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-ပရိဂ္ဂဟိတကာလေပိ (က)

ဝိပဿနာယံ ပန အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ဩဠာရိကော၊ မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ ဥပါဒါရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ သကလရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ အရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာယ သုခုမော။ သောပိ ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာယ ဩဠာရိကော၊ ဗလဝိပဿနာယ သုခုမော။ တတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ပစ္ဆိမေန ပစ္ဆိမေန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝမေတ္ထ ဩဠာရိကသုခုမတာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ တာဝေတ္ထ ကာယာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တဿ ပဌမစတုက္ကဿ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဣဒမေဝ စတုက္ကံ အာဒိကမ္ပိကဿ ကမ္မဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဣတရာနိ ပန တိဏိ စတုက္ကာနိ ဧတ္ထ ပတ္တဇ္ဈာနဿ ဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာနုပဿနာဝသေန၊ တသ္မာ ဣမံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ အာနာပါနစတုက္ကဇ္ဈာနပဒဋ္ဌာနာယ ဝိပဿနာယ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုကာမေန အာဒိကမ္ပိကေန ကုလပုတ္တေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန သီလပရိသောဓနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကတွာ သတ္တင်္ဂသမန္ဓာဂတဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ ပဉ္စသန္တိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ တတြိမေ ပဉ္စ သန္ဓယော ဥဂ္ဂဟော ပရိပုစ္ဆာ ဥပဋ္ဌာနံ အပ္ပနာ လက္ခဏန္တိ။ တတ္ထ ဥဂ္ဂဟော နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥဂ္ဂဏှနံ။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ပရိပုစ္ဆနံ။ ဥပဋ္ဌာနံ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥပဋ္ဌာနံ။ အပ္ပနာ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ အပ္ပနာ။ လက္ခဏံ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ လက္ခဏံ။ “ဧဝံ လက္ခဏမိဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ”န္တိ ကမ္မဋ္ဌာနသဘာဝူပဓာရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ ပဉ္စသန္တိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တော အတ္တနာပိ န ကိလမတိ၊ အာစရိယမ္ပိ န ဝိဟေသေတိ။ တသ္မာ ထောက် ဥဒ္ဓိသာပေတွာ ဗဟုံ ကာလံ သဇ္ဈာယိတွာ ဧဝံ ပဉ္စသန္တိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစရိယဿ သန္တိကေ ဝါ အညတ္ထ ဝါ အဋ္ဌာရသ ဒေါသယုတ္တေ ဝိဟာရေ ဝဇ္ဇေတွာ ပဉ္စင်္ဂသမန္ဓာဂတေ သေနာသနေ ဝသန္တေန ဥပစ္ဆိန္နုဒ္ဓကပလိဗောဓေန ကတဘတ္တကိစ္စေန ဘတ္တသမ္ပဒံ ပဋိဝိနောဒေတွာ သုခနိသိန္ဓေန ရတနတ္ထယဂုဏာနုဿရဏေန စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတွာ

၁-ဘိလက္ခဏာရမ္မဏိက (ဂဏ္ဍိပဒေ) ၂-ပရိပုစ္ဆနာ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၀-ပိဋေ)
၃-န ဝိဟေဋ္ဌတိ (က)

အာစရိယုဂ္ဂဟတော ကေပဒမ္ပိ အာရိဟာပေန္တေန ဣဒံ အာနာပါနဿတိ-
ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။ တတြာယံ မနသိကာရဝိမိ—

“ဂဏနာ အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာ ဌပနာ သလ္လက္ခဏာ။
ဝိဝဇ္ဇနာ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ တေသဉ္စ ပဋိပဿနာ”တိ။

တတ္ထ ဂဏနာတိ ဂဏနာယေဝ။ အနုဗန္ဓနာတိ အနုဂမနာ။ ဖုသနာတိ
ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနံ။ ဌပနာတိ အပ္ပနာ။ သလ္လက္ခဏာတိ ဝိပဿနာ။ ဝိဝဇ္ဇနာတိ မဂ္ဂေါ။
ပါရိသုဒ္ဓိတိ ဖလံ။ တေသဉ္စ ပဋိပဿနာတိ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ တတ္ထ ဣမိနာ
အာဒိကမ္ပိကေန ကုလပုတ္တေန ပဌမံ ဂဏနာယ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။
ဂဏေန္တေန ပန ပဉ္စန္ဒံ ဟေဋ္ဌာ န ဌပေတဗ္ဗံ၊ ဒသန္တံ ဥပရိ န နေတဗ္ဗံ၊ အန္တရာ
ခဏ္ဍံ န ဒဿေတဗ္ဗံ။ ပဉ္စန္ဒံ ဟေဋ္ဌာ ဌပေန္တဿ ဟိ သမ္မာမေ ဩကာသေ
စိတ္တုပ္ပါဒေါ ဝိပုန္ဒတိ သမ္မာမေ ဝဇေ သန္တိရုဒ္ဓဂေါဂဏော ဝိယ။ ဒသန္တံ ဥပရိ
နေန္တဿ ဂဏနနိဿိတောဝ စိတ္တုပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ အန္တရာ ခဏ္ဍံ ဒဿေန္တဿ
“သိခါပုတ္တံ န ခေါ မေ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ နော”တိ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ၊ တသ္မာ ဧတေ
ဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ ဂဏေတဗ္ဗံ။

ဂဏေန္တေန စ ပဌမံ ဒန္ဓဂဏနာယ ခညမာပကဂဏနာယ ဂဏေတဗ္ဗံ။
ခညမာပကော ဟိ နာဠိ ပူရေတွာ “ဧက”န္တိ ဝတွာ ဩကိရတိ၊ ပုန ပူရေန္တော
ကိဉ္စိ ကစဝရံ ဒိသ္မာ ဆဇ္ဇေန္တော “ဧကံ ဧက”န္တိ ဝဒတိ။ ဒေဝေ နယော ဒွေ
ဒွေတိအာဒိသု။ ဧဝမေဝံ ဣမိနာပိ အဿာသပဿာသေသု ယော ဥပဋ္ဌာတိ၊
တံ ဂဟေတွာ “ဧကံ ဧက”န္တိ အာဒိ ကတွာ ယာဝ “ဒသ ဒသာ”တိ ပဝတ္တမာနံ
ပဝတ္တမာနံ ဥပလက္ခေတွာဝ ဂဏေတဗ္ဗံ။ တဿ ဧဝံ ဂဏယတော နိက္ခမန္တာစ
ပဝိသန္တာ စ အဿာသပဿာသာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ။

အထာနေန တံ ဒန္ဓဂဏနံ ခညမာပကဂဏနံ ပဟာယ သီဃဂဏနာယ
ဂေါပါလကဂဏနာယ ဂဏေတဗ္ဗံ။ ဆေကော ဟိ ဂေါပါလကော သက္ခရာ-
ဒယော ဥစ္ဆရေန ဂဟေတွာ ရဇ္ဇုဒဏ္ဍဟတ္ထော ပါတောဝ ဝဇံ ဂန္တာ ဂါဝေါ
ပိဋိယံ ပဟရိတွာ ပလိသတ္တမ္ပမတ္တကေ နိသိန္ဓော ဒွါရံ ပတ္တံ ပတ္တံယေဝ ဂါဝံ
“ဧကော ဒွေ”တိ သက္ခရံ ဒိပိတွာ ဒိပိတွာ ဂဏေတိ။ တိယာမရတ္တိံ သမ္မာမေ
ဩကာသေ ဒုက္ခံ ပုတ္တဂေါဂဏော နိက္ခမန္တော အညမညံ ဥပနိဗံသန္တော
ဝေဂေန ဝေဂေန ပုဉ္စပုဉ္စော ဟုတွာ နိက္ခမတိ။ သော ဝေဂေန ဝေဂေန
“တိဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒသာ”တိ ဂဏေတိယေဝ၊ ဧဝမဿာပိ ပုရိမနယေန

ဂဏယတော အဿာသပဿာသာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ သီဃံ သီဃံ ပုနပ္ပုနံ သဗ္ဗရန္တိ။ တတော တေန “ပုနပ္ပုနံ သဗ္ဗရန္တိ”တိ ဥတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ အဂ္ဂဟေတွာ ဒွါရပ္ပတ္တံ ဒွါရပ္ပတ္တံယေဝ ဂဟေတွာ “ဧကော ဒွေ တိဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ၊ ဧကော ဒွေ တိဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ၊ ဧကော ဒွေ တိဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ သတ္တံ။ပ။ အဋ္ဌ နဝ ဒသာ”တိ သီဃံ သီဃံ ဂဏေတဗ္ဗမေဝ။ ဂဏနာပဋိဗဒ္ဓေ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနေ ဂဏနဗလေနေဝ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ အရိတ္တပတ္တမ္ပနဝသေန စဏ္ဍသောတေ နာဝါဌပနမိဝ။

တဿေဝံ သီဃံ သီဃံ ဂဏယတော ကမ္မဋ္ဌာနံ နိရန္တရံ ပဝတ္တံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။ အထ “နိရန္တရံ ပဝတ္တတိ”တိ ဥတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ ဝါတံ အပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဂေန ဝေဂေန ဂဏေတဗ္ဗံ။ အန္တော- ပဝိသနဝါတေန ဟိ သဒ္ဓိံ စိတ္တံ ပဝေသယတော အပ္ပန္တရံ ဝါတပ္ပာ- ဟတံ မေဒပူရိတံ ဝိယ ဟောတိ။ ဗဟိနိက္ခမနဝါတေန သဒ္ဓိံ စိတ္တံ နိဟာရ- တော ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ။ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌောကာသေ ပန သတိံ ဌပေတွာ ဘာဝေန္တဿေဝ ဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အန္တော စ ဗဟိ စ ဝါတံ အပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဂေန ဝေဂေန ဂဏေတဗ္ဗံ”န္တိ။

ကိဝစိရံ ပနေတံ ဂဏေတဗ္ဗန္တိ? ယာဝ ဝိနာ ဂဏနာယ အဿာသပဿာ- သာရမ္ပဏေ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ။ ဗဟိ ဝိသဋ္ဌဝိတက္ကဝိစ္ဆေဒံ ကတွာ အဿာသ- ပဿာသာရမ္ပဏေ သတိ သဏ္ဍာပနတ္တံယေဝ ဟိ ဂဏနာတိ။

ဧဝံ ဂဏနာယ မနသိ ကတွာ အနုဗန္ဓနာယ^၁ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။ အနုဗန္ဓနာ နာမ ဂဏနံ ပဋိသံဟရိတွာ သတိယာ နိရန္တရံ အဿာသပဿာသာနံ အနုဂမနံ။ တဉ္စ ခေါ န အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနုဂမနဝသေန။ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာ- နာနိ တဿာနုဂမနေ အာဒိနဝါ စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာယေဝ။

တသ္မာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကရောန္တေန န အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေန မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ အပိစ ခေါ ဖုသနာဝသေန စ ဌပနာဝသေန စ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။ ဂဏနာနုဗန္ဓနာဝသေန ဝိယ ဟိ ဖုသနာဌပနာဝသေန ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိ။ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌောနေယေဝ ပန ဂဏေန္တော ဂဏနာယ စ ဖုသနာယ စ မနသိ ကရောတိ။ တဗ္ဗေဝ ဂဏနံ ပဋိသံဟရိတွာ တေ သတိယာ အနုဗန္ဓန္တော၊ အပ္ပနာဝသေန စ စိတ္တံ ဌပေန္တော “အနုဗန္ဓနာယ စ ဖုသနာယ စ ဌပနာယ စ

၁-အနုဗန္ဓနာဝသေန (သိ)

မနသိကရောတီ”တိ ဝုစ္စတိ။ သွာယမတ္ထော အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တပရံဇ္ဇဒေါဝါ-
ရိကောပမာဟိ ဣဓေဝ ပါဠိယံ ဝုတ္တကကစူပမာယ စ ဝေဒိတဗျော။

တကြာယံ ပရံဇ္ဇောပမာ—သေယျထာပိ ပရံဇ္ဇော ဒေါလာယ ကိဋ္ဌတံ
မာတာပုတ္တာနံ ဒေါလံ ဒိပိက္ခာ တတ္ထေဝ ဒေါလာထမ္ဘမူလေ နိသိန္ဒော ကမေန
အာဂစ္ဆန္တဿ စ ဂစ္ဆန္တဿ စ ဒေါလာဖလကဿ ဥဘော ကောဋီယော မဇ္ဈဉ္စ
ပဿတိ၊ န စ ဥဘောကောဋီမဇ္ဈာနံ ဒဿနတ္ထံ ဗျာဝဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဝေမေဝ
ဘိက္ခု သတိဝသေန ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘမူလေ ဌတ္တာ အဿာသပဿာသဒေါလံ
ဒိပိက္ခာ တတ္ထေဝ နိမိတ္တေ သတိယာ နိသိန္ဒော ကမေန အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ
ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေ အဿာသပဿာသနံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ
သတိယာ အနုဂစ္ဆန္တော တတ္ထေဝ^၁ စိတ္တံ ဌပေတွာ ပဿတိ၊ န စ တေသံ
ဒဿနတ္ထံ ဗျာဝဋ္ဌော ဟောတိ။ အယံ ပရံဇ္ဇောပမာ။

အယံ ပန ဒေါဝါရိကောပမာ—သေယျထာပိ ဒေါဝါရိကော နဂရဿ
အန္တော စ ဗဟိ စ ပုရိသေ “ကော တံ၊ ကုတော ဝါ အာဂတော၊ ကုဟိ” ဝါ
ဂစ္ဆသိ၊ ကိ” ဝါ တေ ဟတ္ထေ”တိ န ဝိမံသတိ။ န ဟိ တဿ တေ ဘာရာ၊
ဒွါရပုတ္တံ ဒွါရပုတ္တံယေဝ ပန ဝိမံသတိ၊ ဝေမေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အန္တော-
ပဝိဋ္ဌဝါတာ စ ဗဟိနိက္ခန္တဝါတာ စ န ဘာရာ ဟောန္တိ၊ ဒွါရပုတ္တာ ဒွါရပုတ္တာ-
ယေဝ ဘာရာတိ အယံ ဒေါဝါရိကောပမာ။

ကကစူပမာ ပန “နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ”တိအာဒိနာ^၂ နယေန
ဣဓ ဝုတ္တာယေဝ။ ဣဓ ပနဿ အာဂတာဂတဝသေန အမနသိကာရမတ္ထမေဝ
ပယောဇနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောတော ကဿစိ န စိရေနေဝ နိမိတ္တဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
အဝသေသဗျာနင်္ဂပဋိမဏ္ဍိတာ အပ္ပနာသင်္ခါတာ ဌပနာ စ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ကဿစိ
ပန ဂဏနာဝသေနေဝ မနသိကာရကာလတော ပဘုတိ( )^၃ ယထာ သာရဒ္ဓ-
ကာယဿ မဉ္ဇေ ဝါ ပိဋေ ဝါ နိသိဒတော မဉ္ဇပိဋံ ဩနမတိ ဝိကူဇတိ၊ ပစ္စတ္တရဏံ
ဝလိံ ဂဏှာတိ၊ အသာရဒ္ဓကာယဿ ပန နိသိဒတော နေဝ မဉ္ဇပိဋံ ဩနမတိ
န ဝိကူဇတိ၊ န ပစ္စတ္တရဏံ ဝလိံ ဂဏှာတိ၊ တူလပိစုပူရိတံ ဝိယ မဉ္ဇပိဋံ

၁-တတ္ထ စ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၂-ပိဋေ) ၂-ဒု ၉-၁၆၉-ပိဋေ။
၃-(အနတ္တမတော ဩဋ္ဌာရိကအဿာသပဿာသနိရောဓဝသေန ကာယဒရထေ ဝုပသန္တေ
ကာယောပိ စိတ္တံ လဟာကံ ဟောတိ၊ သရီရံ အာကာသေ လင်္ခနာကာရပုတ္တံ ဝိယ
ဟောတိ။) (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၄-ပိဋေ)

ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အသာရဒ္ဒေါ ကာယော လဟုကော ဟောတိ။
ဧဝမေဝံ ဂဏနာဝသေန မနသိကာရကာလတော ပဘုတိ အနုက္ကမတော
ဩဠာရိကအဿာသပဿာသနိရောဓဝသေန ကာယဒရထေ ဝူပသန္တေ
ကာယောပိ စိတ္တံဗ္ဗိ လဟုကံ ဟောတိ။ သရိရံ အာကာသေ လဃံနာကာရပုတ္တံ
ဝိယ ဟောတိ။

တဿ ဩဠာရိကေ အဿာသပဿာသေ နိရုဒ္ဓေ သုခုမအဿာသပဿာ-
သနိမိတ္တာရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ။ တသ္မိဗ္ဗိ နိရုဒ္ဓေ အပရာပရံ တတော
သုခုမတရံ သုခုမတရံ အဿာသပဿာသနိမိတ္တာရမ္မဏံ ပဝတ္တတိယေဝ။
သွာယမတ္ထော ဥပရိ ဝုတ္တကံသထာလောပမာယ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ ဟိ အညာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဥပရူပရိ ဝိဘူတာနိ ဟောန္တိ။ န တထာ
ဣဒံ။ ဣဒံ ပန ဥပရူပရိ ဘာဝေန္တဿ သုခုမတ္တံ ဂစ္ဆတိ။ ဥပဋ္ဌာနဗ္ဗိ န ဥပဂစ္ဆတိ။
ဧဝံ အနုပဋ္ဌဟန္တေ ပန တသ္မိ တေန ဘိက္ခုနာ “အာစရိယံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ ဝါ
“နဋ္ဌံ ဒါနိ မေ ကမ္မဋ္ဌာန”န္တိ ဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ န ဂန္တဗ္ဗံ။ ဣရိယာပထံ
ဝိကောပေတွာ ဂစ္ဆတော ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနံ နဝနဝမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ
ယထာနိသိန္ဓေနေဝ ဒေသတော အာဟရိတဗ္ဗံ။

တကြာယံ အာဟရဏူပါယော—တေန ဘိက္ခုနာ ကမ္မဋ္ဌာနဿ အနုပ-
ဋ္ဌာနဘာဝံ ဥတွာ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခိတဗ္ဗံ “ဣမေ အဿာသပဿာသာ နာမ
ကတ္ထ အတ္ထိ၊ ကတ္ထ နတ္ထိ။ ကဿ ဝါ အတ္ထိ၊ ကဿ ဝါ နတ္ထိ”တိ။ အထေဝံ
ပဋိသဉ္ဇိက္ခတော၊ “ဣမေ အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ နတ္ထိ၊ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂါနံ နတ္ထိ၊
တထာ အသညီဘူတာနံ မတာနံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နာနံ ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီနံ
နိရောဓသမာပန္နာန”န္တိ ဥတွာ ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာ ပဋိစောဒေတဗ္ဗော “နန
တံ ပဏ္ဍိတ နေဝ မာတုကုစ္ဆိ ဂတော၊ န ဥဒကေ နိမုဂ္ဂေါ၊ န အသညီဘူတော၊ န
မတော၊ န စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နော၊ န ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီ၊ န နိရောဓသမာပန္နော။
အတ္ထိယေဝ တေ အဿာသပဿာသာ၊ မန္တပညတာယ ပန ပရိဂ္ဂဟေတံ န
သက္ကောသိ”တိ။ အထာနေန ပကတိဖုဋ္ဌဝသေန စိတ္တံ ဌပေတွာ မနသိကာရော
ပဝတ္ထေတဗ္ဗော။ ဣမေ ဟိ ဒီဃနာသိကဿ နာသာပုဋ် ဃန္တေန္တာ ပဝတ္တန္တိ။
ရဿနာသိကဿ ဥတ္တရောဋ္ဌံ။ တသ္မာနေန ဣမံ နာမ ဌာနံ ဃန္တေန္တိတိ နိမိတ္တံ
ဌပေတဗ္ဗံ။ ဣမမေဝ ဟိ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ
မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပါနဿတိဘာဝနံ ဝဒါမိ”တိ။ ကိဉ္စာပိ

၁-ဘာဝေန္တဿ ဘာဝေန္တဿ(သီ) ၂-ပဋိသဉ္ဇိက္ခတာ(က)
၃-မ ၃-၁၂၇၊ သံ ၃-၂၉၄-ပိဋေသု။
ပဋိသံ-၄ ၂-၇

ဟိ ယံကိဉ္စိ ကမ္မဋ္ဌာနံ သတဿ သမ္ပဇာနဿေဝ သမ္ပဇတိ၊ ဣတော အညံ ပန မနသိကရောန္တဿ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဣဒံ ပန အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဂရုကံ ဂရုကဘာဝနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ မဟာပုရိသာနံယေဝ မနသိ- ကာရဘူဒိဘူဘံ၊ န စေဝ ဣတ္တရံ၊ န စ ဣတ္တရသတ္တသမာသေဝိတံ။ ယထာ ယထာ မနသိ ကရိယတိ၊ တထာ တထာ သန္တဉ္စေဝ ဟောတိ သုခုမဉ္စ။ တသ္မာ ဣတ္ထ ဗလဝတိ သတိ စ ပညာ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။

ယထာ ဟိ မဋ္ဌသာဠကဿ တုန္ဒကရဏကာလေ သူစိပိ သုခုမာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ သူစိပါသဝေခနမ္ပိ တတော သုခုမတရံ၊ ဧဝမေဝံ မဋ္ဌသာဠကသဒိသဿ ဣမဿ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဘာဝနာကာလေ သူစိပဋိဘာဂါ သတိပိ သူစိပါသ- ဝေခနပဋိဘာဂါ တံသမ္ပယုတ္တာ ပညာပိ ဗလဝတိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တာဟိ စ ပန သတိပညာဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ အညတြ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။

ယထာ ဟိ ကဿကော ခေတ္တံ ကသိတွာ ဗလိဗဒ္ဓေ မုဉ္စိတွာ ဂေါစရမုခေ ကတွာ ဆာယာယ နိသိန္နော ဝိဿမေယျ၊ အထဿ တေ ဗလိဗဒ္ဓါ ဝေဂေန အဋ္ဌဝိ° ပဝိသေယျ။ ယော ဟောတိ ဆေကော ကဿကော၊ သော ပုန ဘေ ဂဟေတွာ ယောဇေတုကာမော န တေသံ အနုပဒံ ဂန္တော အဋ္ဌဝိ° အာဟိဏ္ဏတိ၊ အထ ခေါ ရသ္မိဉ္စ ပတောဒဉ္စ ဂဟေတွာ ဥဇုကမေဝ တေသံ နိပါတနတိတ္ထံ ဂန္တော နိသိဒတိ ဝါ နိပဇ္ဇတိ ဝါ၊ အထ တေ ဂေါဏေ ဒိဝသ- ဘာဂံ စရိတွာ နိပါတနတိတ္ထံ ဩတရိတွာ နတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဌိတေ ဒိသ္မာ ရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ ပတောဒေန ဝိဇ္ဈန္တော အာနေတွာ ယောဇေတွာ ပုန ကမ္မံ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝံ တေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ အညတြ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။ သတိရသ္မိ° ပန ပညာပတော- ဒဉ္စ ဂဟေတွာ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသေ စိတ္တံ ဌပေတွာ မနသိကာရော ပဝတ္ထေ- တဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဟိဿ မနသိကရောတော န စိရသေဝ တေ ဥပဋ္ဌဟန္တိ နိပါတနတိတ္ထေ ဝိယ ဂေါဏာ။ တတော တေန သတိရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ တသ္မိ°ယေဝ ဌာနေ ယောဇေတွာ ပညာပတောဒေန ဝိဇ္ဈန္တေန ပုနပျံနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္စိတဗ္ဗံ။ တသေဝံမနုယုဉ္စေတော န စိရသေဝ နိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိ။ တံ ပနေတံ န သဗ္ဗေသံ ဧကသဒိသံ ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ကဿစိ သုခသမ္ပဿံ ဥပ္ပါဒယမာနော တူလပိစု ဝိယ ကပ္ပါသပိစု ဝိယ ဝါတဓာရာ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌာတိတိ ဧကစ္စေ အာဟု။

အယံ ပန အဋ္ဌကထာသု ဝိနိစ္ဆယော—ဣဒံ ဟိ ကဿစိ တာရကရူပံ
ဝိယ မဏိဂုဋ္ဌိကာ ဝိယ မုတ္တာဂုဋ္ဌိကာ ဝိယ စ, ကဿစိ ခရသမ္ပဿံ
ဟုတွာ ကပ္ပိသဋ္ဌိ ဝိယ ဒါရုသာရသုစိ ဝိယ စ, ကဿစိ ဒိဃပါမင်္ဂသုတ္တံ
ဝိယ ကုသုမဒါမံ ဝိယ ဓူမသိခါ ဝိယ စ, ကဿစိ ဝိတ္တတံ မက္ကဋက-
သုတ္တံ ဝိယ ဝလာဟကပဋ္ဌလံ ဝိယ ပဒုမပုပ္ဖံ ဝိယ ရထစက္ကံ ဝိယ စန္ဒ-
မဏ္ဍလံ ဝိယ သူရိယမဏ္ဍလံ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တဉ္စ ပနေတံ ယထာ
သမ္ပဟုလေသု ဘိက္ခုသု သုတ္တန္တံ သဇ္ဈာယိတွာ နိသိန္ဓေသု ဧကေန ဘိက္ခုနာ
“တုမှာကံ ကိဒိသံ ဟုတွာ ဣဒံ သုတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိ”တိ ဝုတ္တေ ဧကော “မယံ
မဟတိ ပဗ္ဗတေယျာ နဒိ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ”တိ အာဟ။ အပရော “မယံ
ဧကော ဝနရာဇိ ဝိယ”။ အညော “မယံ ဧကော သီတဏ္ဍာယော သာခါသမ္ပန္ဓော
ဖလဘာရဘရိတော ရုက္ခော ဝိယာ”တိ။ တေသံ ဟိ တံ ဧကမေဝ သုတ္တံ
သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဧကမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ သညာနာန-
တာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ။ သညဇံ ဟိ ဧတံ သညာနိဒါနံ သညာပဘဝံ၊
တသ္မာ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတေ ပန နိမိတ္တေ တေန ဘိက္ခုနာ အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ
အာရောစေတဗ္ဗံ “မယံ ဘန္ဓေ ဧဝရူပံ နာမ ဥပဋ္ဌာတိ”တိ။ အာစရိယေန ပန
“နိမိတ္တမိဒံ အာဝုသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုနပ္ပုနံ မနသိ ကရောဟိ သပ္ပုရိသာ”တိ
ဝတ္တဗ္ဗော။ အထာနေန နိမိတ္တေယေဝ စိတ္တံ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဧဝမဿာယံ ဣတော
ပဘုတိ ဌပနာဝသေန ဘာဝနာ ဟောတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပေါရာဏေဟိ—

“နိမိတ္တေ ဌပယံ စိတ္တံ၊ နာနာကာရံ ဝိဘာဝယံ။
ဧရော အဿာသပဿာသေ၊ သကံ စိတ္တံ နိဗန္ဓတိ”တိ။

တဿေဝံ နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတော ပဘုတိ နိဝရဏာနိ ဝိက္ခမ္ဘိတာနေဝ
ဟောန္တိ၊ ကိလေသာ သန္ဓိသိန္ဓာဝ၊ စိတ္တံ ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတမေဝ။
အထာနေန တံ နိမိတ္တံ နေဝ ဝဏ္ဏတော မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ န လက္ခဏတော
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ အဝိစ ခေါ ခတ္တိယမဟေသိယာ စက္ကဝတ္တိဂဗ္ဗော ဝိယ
ကဿကေန သာလိယဝဂဗ္ဗော ဝိယ စ အာဝါသာဒီနိ သတ္တ အသပ္ပိယာနိ
ဝဇ္ဇေတွာ တာနေဝ သတ္တ သပ္ပိယာနိ သေဝန္နေန သာဓုကံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ အထ နံ
ဧဝံ ရက္ခိတွာ ပုနပ္ပုနံ မနသိကာရဝသေန ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဋ္ဌိံ ဂမယိတွာ ဒသဝိဓံ
အပ္ပနာကောသလ္လံ သမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ ဝိရိယသမတာ ယောဇေတဗ္ဗာ။ တဿေဝံ

ဃဇေန္တဿ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာနုက္ကမေန တသ္မိံ နိမိတ္တေ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဧဝံ နိဗ္ဗတ္တစတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနော ပနေတ္ထ ဘိက္ခု သလ္လက္ခဏာ-
ဝိဝဇ္ဇနာဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဇေတွာ ပါရိသုဒ္ဓိံ ပတ္တုကာမော တဒေဝ ဈာနံ
ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝသိပ္ပတ္တံ ပဂုဏံ ကတွာ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ ဝိပဿနံ
ပဋ္ဌပေတိ။ ကထံ? သော ဟိ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ အဿာသပဿာသာနံ
သမုဒယော ကရဇကောယော စ စိတ္တဉ္စာတိ ပဿတိ။ ယထာ ဟိ ကမ္မာရဂဂ္ဂ-
ရိယာ ဓမမာနာယ ဘတ္တဉ္စ ပုရိသဿ စ တဇ္ဇံ ဝါယာမံ ပဋိစ္စ ဝါတော
သဉ္စရတိ၊ ဧဝမေဝံ ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ ပဋိစ္စ အဿာသပဿာသာတိ။ တတော
အဿာသပဿာသေ စ ကာယဉ္စ ရူပန္တိ၊ စိတ္တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တေ စ ဓမ္မေ အရူပန္တိ
ဝဝတ္ထပေတိ။

ဧဝံ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသတိ၊ ပရိယေသန္တော စ
တံ ဒိသ္မာ တီသုပိ အဒ္ဓါသု နာမရူပဿ ပဝတ္တိံ အာရဗ္ဘ ကင်္ဂံ ဝိတရတိ၊
ဝိတိဏ္ဏကင်္ခေါ ကလာပသမ္ပသနဝသေန “အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ”တိ တိလက္ခဏံ
အာရောပေတွာ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဥပ္ပန္နေ ဩဘာသာဒယော
ဒသ ဝိပဿနပတ္တိလေသေ ပဟာယ ဥပတ္တိလေသဝိမုတ္တံ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ-
ဉ္ဇာဏံ “မဂ္ဂေါ”တိ ဝဝတ္ထပေတွာ ဥဒယံ ပဟာယ ဘင်္ဂါနုပဿနံ ပတွာ
နိရန္တရံ ဘင်္ဂါနုပဿနေန ဘယတော ဥပဋ္ဌိတေသု သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒန္တော
ဝိရဇန္တော ဝိမုစ္စန္တော ယထာက္ကမေန စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂေ ပါပုဏိတွာ
အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌာယ ဧကေနဝိသတိဘေဒဿ ပစ္စဝေက္ခဏာဉ္ဇာဏဿ
ပရိယန္တံ ပတ္တော သဒေဝကဿ လောကဿ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော ဟောတိ။
ဧတ္တာဝတာ စဿ ဂဏနံ အာဒိံ ကတွာ ဝိပဿနာပရိယောသာနာ အာနာ-
ပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာ သမတ္တာ ဟောတိတိ အယံ သဗ္ဗာကာရတော
ပဌမစတုက္ကဝဏ္ဏနာ။

ဣတရေသု ပန တီသု စတုက္ကေသု ယသ္မာ ဝိသု ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနယော
နာမ နက္ခိ၊ တသ္မာ အနုပဒဝဏ္ဏနာနယေနေဝ တေသံ ဧဝမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဝီတိပဋိသံဝေဒိတိ ဝီတိံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကင်္ဂံ ကရောန္တော
အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။ တတ္ထ ဒွိဟာကာရေဟိ ဝီတိ
ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏတော စ အသမ္မောဟတော စ။

ကထံ အာရမ္မဏတော ဝီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ? သပိတိကေ ဒွေ
ဈာနေ သမာပဇ္ဇတိ၊ တဿ သမာပတ္တိက္ခဏေ ဈာနပဋိလာဘေန အာရမ္မဏ-
တော ဝီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ။

ကထံ အသမ္ပောဟတော? သပ္ပိတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ ပီတိံ ခယတော ဝယတော သမ္ပသတိ၊ တဿ ဝိပဿနာ- က္ခန္ဓေ လက္ခဏပဋိဝေဓေန အသမ္ပောဟတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဧတေနော နယေန အဝသေသပဒါနိပိ အတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဝိသေသမတ္တံ—တိဏ္ဏံ ဈာနာနံ ဝသေန သုခပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ စတုန္ဒမ္ပိ ဈာနာနံ ဝသေန စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝိဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စိတ္တသင်္ခါရောတိ ဝေဒနာသညာက္ခန္ဓာ။ ပဿန္တယံ စိတ္တသင်္ခါရန္တိ ဩဠာရိကံ ဩဠာရိကံ စိတ္တ- သင်္ခါရံ ပဿမ္ဘန္တော၊ နိရောဓေန္တောတိ အတ္ထော။ သော ဝိတ္ထာရတော ကာယသင်္ခါရေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစေတ္ထ ဝီတိပဒေ ပီတိသိသေန ဝေဒနာ ဝုတ္တာ၊ သုခပဒေ သရူပေနော ဝေဒနာ။ ဒွိသု စိတ္တသင်္ခါရပဒေသု “သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တသင်္ခါရာ”တိ ဝစနတော သညာသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာတိ ဧဝံ ဝေဒနာနုပဿနာနယေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတိယစတုက္ကေပိ စတုန္တံ ဈာနာနံ ဝသေန စိတ္တပဋိသံဝိဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တန္တိ စိတ္တံ မောဒေန္တော ပမောဒေန္တော ဟာသေန္တော ပဟာသေန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။ တတ္ထ ဒွိဟာ- ကာရေဟိ အဘိပ္ပမောဒေါ ဟောတိ သမာဓိဝသေန စ ဝိပဿနာဝသေန စ။

ကထံ သမာဓိဝသေန? သပ္ပိတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇတိ၊ သော သမာပတ္တိက္ခန္ဓေ သမ္ပယုတ္တာယ ပီတိယာ စိတ္တံ အာမောဒေတိ ပမောဒေတိ။ ကထံ ဝိပဿနာဝသေန? သပ္ပိတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ ပီတိံ ခယတော ဝယတော သမ္ပသတိ။ ဧဝံ ဝိပဿနာက္ခန္ဓေ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ ပီတိံ အာရမ္မဏံ ကတွာ စိတ္တံ အာမောဒေတိ ပမောဒေတိ။ ဧဝံ ပဋိပန္နော “အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခ- တိ”တိ ဝုစ္စတိ။

သမာဒဟံ စိတ္တန္တိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမံ အာဒ- ဟန္တော သမံ ဌပေန္တော၊ တာနိ ဝါ ပန ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တံ ခယတော ဝယတော သမ္ပသတော ဝိပဿနာက္ခန္ဓေ လက္ခဏပဋိဝေဓေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာယ ခဏိက- စိတ္တေကဂ္ဂတာယ ဝသေနပိ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမံ အာဒဟန္တော သမံ ဌပေန္တော “သမာဒဟံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”တိ ဝုစ္စတိ။

ဝိမောစယံ စိတ္တန္တိ ပဌမဇ္ဈာနေန နိဝရဏေဟိ စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော၊ ဒုတိယေန ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ၊ တတိယေန ပီတိယာ၊ စတုတ္ထေန သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော၊ တာနိ ဝါ ပန ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တံ ခယတော ဝယတော သမ္ပသတိ။ သော ဝိပဿနာက္ခဏေ အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညာတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော၊ ဒုက္ခာနုပဿနာယ သုခသညာတော၊ အနတ္တာနုပဿနာယ အတ္တသညာတော၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ နန္ဒိတော၊ ဝိရာဂါနုပဿနာယ ရာဂတော၊ နိရောဓာနုပဿနာယ သမုဒယတော၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ အာဒါနတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော အဿသတိ စေဝ ပဿသတိ စ။ တေန ဝုစ္စတိ “ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”တိ။ ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာဝသေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထစတုက္ကေ ပန အနိစ္စာနုပဿီတိ ဧတ္ထ တာဝ အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အနိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စာနုပဿီ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ အနိစ္စန္တိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ကသ္မာ? ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝါ။ အနိစ္စတာတိ တေသံယေဝ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ၊ ဟုတွာ အဘာဝေါဝါ၊ နိဗ္ဗတ္တာနံ တေနေဝါကာရေန ဖာဋ္ဌတွာ ခဏဘဏ်န ဘေဒေါတိ အတ္ထော။ အနိစ္စာနုပဿနာတိ တဿာ အနိစ္စတာယ ဝသေန ရူပါဒိသု “အနိစ္စ”န္တိ အနုပဿနာ။ အနိစ္စာနုပဿီတိ တာယ အနုပဿနာယ သမန္ဓာဂတော။ တသ္မာ ဧဝံဘူတော အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ ဣဓ “အနိစ္စာနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိရာဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထ ပန ဒွေ ဝိရာဂါ ခယဝိရာဂေါ စ အစ္စန္တဝိရာဂေါ စ။ တတ္ထ ခယဝိရာဂေါတိ သင်္ခါရာနံ ခဏဘဏ်။ အစ္စန္တဝိရာဂေါတိ နိဗ္ဗာနံ။ ဝိရာဂါနုပဿနာတိ တဒုဘယဒဿနဝသေန ပဝတ္တာ ဝိပဿနာ စ မဂ္ဂေါ စ။ တာယ ဒုဝိဓာယဝိ အနုပဿနာယ သမန္ဓာဂတော ဟုတွာ အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ “ဝိရာဂါနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ နိရောဓာနုပဿီပဒေဝိ ဧသေဝ နယော။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထာပိ ဒွေ ပဋိနိဿဂ္ဂါ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂေါယေဝ အနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိပဿနာ ဟိ တဒဂ်ဝသေန သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ ပရိစ္စတေ၊ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန စ တဗ္ဗိပရိတေ

နိဗ္ဗာနေ တန္တိန္ဒတာယ ပက္ခန္တတိတိ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စေဝ ပက္ခန္တနပဋိ-
နိဿဂ္ဂေါ စာတိ ဝုစ္စတိ။ မဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒဝသေန သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ
ကိလေသေ ပရိစ္စတေတိ၊ အာရမ္မဏကရဏေန စ နိဗ္ဗာနေ ပက္ခန္တတိတိ ပရိစ္စာဂ-
ပဋိနိဿဂ္ဂေါ စေဝ ပက္ခန္တနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စာတိ ဝုစ္စတိ။ ဥဘယမ္ပိ ပန ပုရိမ-
ပုရိမဗြဟ္မဏာနံ အနုအနု ပဿနတော အနုပဿနာတိ ဝုစ္စတိ။ တာယ ဒုဝိဓာယပိ
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ သမန္ဓာဂတော ဟုတွာ အဿသန္ဓော စ ပဿသန္ဓော
စ “ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”တိ
ဝေဒိတဗျော။

ဧတ္ထ စ “အနိစ္စာနုပဿိ”တိ တရုဏဝိပဿနာယ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ “ဝိရာဂါ-
နုပဿိ”တိ တတော ဗလဝတရာယ သင်္ခါရေသု ဝိရဇ္ဇနသမတ္ထာယ ဝိပဿနာယ
ဝသေန၊ “နိရောဓာနုပဿိ”တိ တတော ဗလဝတရာယ ကိလေသနိရောဓန-
သမတ္ထာယ ဝိပဿနာယ ဝသေန၊ “ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ”တိ မဂ္ဂဿ အာသန္ဓ-
ဘူတာယ အတိတိက္ခာယ ဝိပဿနာယ ဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ပန
မဂ္ဂေါပိ လတ္တတိ၊ သော အဘိန္ဓောယေဝ။ ဧဝမိဒံ စတုက္ကံ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန
ဝုတ္တံ၊ ပုရိမာနိ ပန တိဏိ သမထဝိပဿနာဝသေနာတိ။

အာနာပါနဿတိမာတိကာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆၄။ ဣဒါနိ ယထာနိက္ခိတ္တံ မာတိကံ ပဋိပင်္ဂါယာ ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ
ဣဓာတိ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိ-
အာဒိဟိ ဒသဟိ ပဒေဟိ သိက္ခတ္တယသင်္ခါတံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနမေဝ ကထိတံ။
တံ ဟိ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒိဋ္ဌိတိ ဝုစ္စတိ၊ တဿေဝ ခမနဝသေန ခန္တိ၊
ရုစ္စနဝသေန ရုစိ၊ ဂဟဏဝသေန အာဒါယော၊ သဘာဝဋ္ဌေန ဓမ္မော၊
သိက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဝိနယော၊ တဒုဘယေနပိ ဓမ္မဝိနယော၊ ပဝုတ္တဝသေန
ပါဝစနံ၊ သေဋ္ဌစရိယဋ္ဌေန မြဟ္မစရိယံ၊ အနုသိဋ္ဌိဒါနဝသေန သတ္ထုသာသနန္တိ
ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ “ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ”တိအာဒိသု ဣမိဿာ ဗုဒ္ဓဒိဋ္ဌိယာ ဣမိဿာ
ဗုဒ္ဓခန္တိယာ ဣမိဿာ ဗုဒ္ဓရုစိယာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓအာဒါယေ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓဓမ္မေ ဣမသ္မိံ
ဗုဒ္ဓဝိနယေ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓဓမ္မဝိနယေ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓပါဝစနေ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓမြဟ္မစရိယေ
ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓသတ္ထုသာသနေတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ အပိစေတံ ၂ သိက္ခတ္တယ-
သင်္ခါတံ သကလံ ပါဝစနံ ဘဂဝတာ ဒိဋ္ဌတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂ-
မတ္တာ စ ဒိဋ္ဌိ။ ဘဂဝတော ခမနဝသေန ခန္တိ။ ရုစ္စနဝသေန ရုစိ။ ဂဟဏဝသေန

အာဒါယော။ အတ္တနော ကာရကံ အပါယေ အပတမာနံ ဓာရေတီတိ ဓမ္မော။
 သောဝ သံကိလေသပက္ခံ ဝိနေတီတိ ဝိနယော။ ဓမ္မော စ သော ဝိနယော
 စာတိ ဓမ္မဝိနယော၊ ကုသလဓမ္မေဟိ ဝါ အကုသလဓမ္မာနံ ဒေဝ ဝိနယောတိ
 ဓမ္မဝိနယော။ တေနေဝ ဝုတ္တံ “ယေ စ ခေါ တံ ဂေါတမိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ
 ဣမေ ဓမ္မာ ဝိရာဂါယ သံဝတ္တန္တိ၊ နော သရာဂါယ။ပ။ ဧကံသေန ဂေါတမိ
 ဓာရေယျာသိ ဒေသော ဓမ္မော ဒေသော ဝိနယော ဧတံ သတ္ထုသာသန”န္တိ။
 ဓမ္မေန ဝါ ဝိနယော, န ဒဏ္ဍာဒီဟီတိ ဓမ္မဝိနယော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဒဏ္ဍေနကေ ဒမယန္တိ၊ အင်္ကျံသေဟိ ကသာဟိ စ။
 အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန၊ နာဂေါ ဒန္တော မဟေသိနာ”တိ ၂။

တထာ “ဓမ္မေန နယမာနာနံ၊ ကာ ဥသုယာ ဝိဇာနတ”န္တိ ၃။ ဓမ္မာယ ဝါ
 ဝိနယော ဓမ္မဝိနယော။ အနဝဇ္ဇဓမ္မတ္ထံ ဟေသ ဝိနယော၊ န ဘဝဘောဂါမိသတ္ထံ။
 တေနာဟ ဘဂဝါ “နယိဒံ ဘိက္ခဝေ မြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ဇနကုဟနတ္ထ”န္တိ ၄
 ဝိတ္တာရော။ ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ အာဟ “အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခေါ အာဝုသော
 ဘဂဝတိ မြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ”တိ ၅။ ဝိသုဒ္ဓိံ ဝါ နယတီတိ ဝိနယော၊ ဓမ္မတော
 ဝိနယော ဓမ္မဝိနယော။ သံသာရဓမ္မတော ဟိ သောကာဒိဓမ္မတော ဝါ ဒေဝ
 ဝိသုဒ္ဓိံ နိဗ္ဗာနံ နယတိ၊ ဓမ္မဿ ဝါ ဝိနယော, န တိတ္ထကရာနန္တိ ဓမ္မဝိနယော။
 ဓမ္မဘူတော ဟိ ဘဂဝါ၊ တဿေဝ ဒေဝ ဝိနယော။ ယသ္မာ ဝါ ဓမ္မာ ဧဝ
 အဘိညေယျာ ပရိညေယျာ ပဟာတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ သန္တိကာတဗ္ဗာ စ၊
 တသ္မာ ဒေဝ ဓမ္မေသု ဝိနယော၊ န သတ္တေသု န ဇီဝေသု စာတိ ဓမ္မဝိနယော။
 သာတ္ထသဗျဉ္ဇနတာဒီဟိ အညေသံ ဝစနတော ပဓာနံ ဝစနန္တိ ပဝစနံ၊ ပဝစနမေဝ
 ပါဝစနံ။ သဗ္ဗစရိယာဟိ ဝိသိဋ္ဌစရိယဘာဝေန မြဟ္မစရိယံ။ ဒေဝမနုဿာနံ
 သတ္ထုဘူတဿ ဘဂဝတော သာသနန္တိ သတ္ထုသာသနံ၊ သတ္ထုဘူတံ ဝါ သာသ-
 နန္တိပိ သတ္ထုသာသနံ။ “ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ
 ဒေသိတော ပညက္ခော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္တာ”တိ ၆ ဟိ ဓမ္မဝိနယောဝ
 သတ္တာတိ ဝုတ္တော။ ဧဝမေတေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပန
 ဣမသ္မိံယေဝ သာသနေ သဗ္ဗာကာရအာနာပါနဿတိသမာဓိနိဗ္ဗတ္တကော
 ဘိက္ခု ဝိဇ္ဇတိ၊ န အညတြ၊ တသ္မာ တတ္ထ တတ္ထ “ဣမိဿာ”တိ စ “ဣမသ္မိ”န္တိ စ
 အယံ နိယမော ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ “ဣဓာ”တိမာတိကာယ
 နိဒ္ဒေသဿ အတ္ထော။

၁-အံ ၃-၁၀၇၊ ဝိ ၄-၄၄၉-ပိဋေသု။ ၂-မ ၂-၃၀၀၊ ဝိ ၄-၃၅၇-ပိဋေသု။ ၃-ဝိ ၃-၅၅-ပိဋေ။
 ၄-ခု ၁-၂၁၄၊ အံ ၁-၃၃၄-ပိဋေသု။ ၅-မ ၁-၂၀၄-ပိဋေ။ ၆-ဒိ ၂-၁၂၆-ပိဋေ။

ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော ဝါတိအာဒိနာ စ ဘိက္ခုသဒ္ဒဿ ဝစနတ္ထံ အဝတွာ
ဣဓာမိပ္ပေတဘိက္ခုယေဝ ဒဿိတော။ တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနော စ သော ကံလေသာနံ
အသမုစ္ဆိန္ဒတ္တာ၊ ကလျာဏော စ သီလာဒိပဋိပတ္တိယုတ္တတ္တာတိ ပုထုဇ္ဇန-
ကလျာဏော၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏောဝ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော။ အဓိသီလာ-
ဒိနိ သိက္ခတိတိ သေက္ခော။ သောတာပန္နော ဝါ သကဒါဂါမိ ဝါ အနာဂါမိ ဝါ။
အကုပ္ပေါ စလယိတုမသက္ကုဏေယျော အရဟတ္တဖလဓမ္မော အဿာတိ
အကုပ္ပဓမ္မော။ သောပိ ဟိ ဣမံ သမာဓိံ ဘာဝေတိ။

အရညနိဒ္ဒေသေ ဝိနယပရိယာယေန တာဝ “ဌပေတွာ ဂါမဇ္ဇ ဂါမုပစာရဇ္ဇ
အဝသေသံ အရည”န္တိ အာဂတံ။ သုတ္တန္တပရိယာယေန အာရညကံ ဘိက္ခု
သန္ဓာယ “အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဇ္ဇဓနသတိကံ ပစ္စိမ”န္တိ အာဂတံ။
ဝိနယသုတ္တန္တာ ပန ဥဘောပိ ပရိယာယဒေသနာ နာမ၊ အဘိဓမ္မော နိပ္ပရိ-
ယာယဒေသနာတိ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အရညံ ဒေသေတံ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ
ဣန္ဒြီလောတိ ဝုတ္တံ၊ ဣန္ဒြီလတော ဗဟိ နိက္ခမိတွာတိ အတ္ထော။ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ
ဣန္ဒြီလန္တိပိ ပါဌော၊ ဣန္ဒြီလံ အတိက္ကမိတွာ ဗဟိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဣန္ဒြီလောတိ စေတ္ထ ဂါမဿ ဝါ နဂရဿ ဝါ ဥမ္မာရော။

ရုက္ခမူလနိဒ္ဒေသေ ရုက္ခမူလဿ ပါကဋတ္တာ တံ အဝတွာဝ ယတ္ထာတိ-
အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ရုက္ခမူလေ။ အာသန္တိ နိသီဒန္တိ ဧတ္တာတိ
အာသနံ။ ပညတ္တန္တိ ဌပိတံ။ မဇ္ဇော ဝါတိအာဒိနိ အာသနဿ ပဘောဒဝစနာနိ။
မဇ္ဇောပိ ဟိ နိသဇ္ဇာယပိ ဩကာသတ္တာ ဣဓ အာသနေသု ဝုတ္ထော။ သော ပန
မသာရကဗုဒ္ဓိကာဗဒ္ဓကုဋ္ဌိရပါဒကအာဟစ္စပါဒကာနံ အညတရော။ ဝိဋ္ဌံ တေသံ
အညတရမေဝ။ ဘိသိတိ ဥဏ္ဍာဘိသိစောဋ္ဌဘိသိဝါကဘိသိတိဏဘိသိပဏ္ဍ-
ဘိသိနံ အညတရ။ တန္တိကာတိ တာလပဏ္ဍာဒိဟိ စိနိတွာ ကတာ။ စမ္မဓဇ္ဈောတိ
နိသဇ္ဇာရဟော ယော ကောစိ စမ္မဓဇ္ဈော။ တိဏသန္တရာဒယော တိဏာဒိနိ
ဝုဓ္မေတွာ ကတာ။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ရုက္ခမူလေ။ စင်္ဂမတိ ဝါတိအာဒိဟိ
ရုက္ခမူလဿ စတုဣရိယာပထပဝတ္တနယောဂျတာ ကထိတာ။ “ယတ္ထာ”တိ-
အာဒိဟိ သဗ္ဗပဒေဟိ ရုက္ခမူလဿ သန္တန္တယတာ ဇနဝိဝိတ္တတာ၊ စ ဝုတ္တာ
ဟောတိ။ ကေနစိတိ ကေနစိ သမူဟေန။ တံ သမူဟံ ဘိန္တိတွာ ဝိတ္တာရေန္တော
ဂဟဋ္ဌေဟိ ဝါ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ဝါတိ အာဟ။ အနာကိဏ္ဍန္တိ အသံကိဏ္ဍံ အသမ္မာဓံ။
ယဿ သေနာသနဿ သမန္တာ ဂါဝုတမ္ပိ အမုယောဇနမ္ပိ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝနဂဟနံ

၁-ဝိ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၂၃၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-အဘိ ၂-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိဝိတ္တတာ (က)

နဒီဂဟနံ ဟောတိ၊ န ကောစိ အဝေလာယ ဥပသင်္ကမိတုံ သက္ကောတိ၊ ဣဒံ သန္တိကေပိ အနာကိဏ္ဍံ နာမ။ ယံ ပန အခုယောဇနိကံ ဝါ ယောဇနိကံ ဝါ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဒူရတာယ ဧဝ အနာကိဏ္ဍံ နာမ။

ဝိဟာရေတိ အခုယောဂါဒိမုတ္တကော အဝသေသာဝါသော။ အခုယော-
ဂေါတိ သုပဏ္ဍဝက်ဂေဟံ။ ပါသာဒေါတိ ဒွေ ကဏ္ဍိကာ ဂဟေတွာ ကတော
ဒိဃပါသာဒေါ။ ဟမ္ဘိယန္တိ ဥပရိအာကာသတလေ ပတိဋ္ဌိတကူဋ္ဌာဂါရပါသာ-
ဒေါယေဝ။ ဂုဟာတိ ဣဋ္ဌကာဂုဟာ သိလာဂုဟာ ဒါရုဂုဟာ ပံသုဂုဟာတိ
ဧဝံ ဟိ ခန္ဓကဋ္ဌကထာယံ^၁ ဝုတ္တံ။ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယံ^၂ ပန ဝိဟာရေတိ သမန္တာ
ပရိဟာရပထံ အန္တောယေဝ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ စ ဒသေတွာ ကတ-
သေနာသနံ။ ဂုဟာတိ ဘူမိဂုဟာ၊ ယတ္ထ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဒီပံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ။
ပဗ္ဗတဂုဟာ ဝါ ဘူမိဂုဟာ ဝါတိ ဣဒံ ဒွယံ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ မာတိကာယ
သဗ္ဗကာလသာဓာရဏလက္ခဏဝသေန “နိသီဒတိ”တိ ဝတ္တမာနဝစနံ ကတံ၊ ဣဓ
ပန နိသီန္ဓဿ ဘာဝနာရမ္မသဗ္ဗာဝတော နိသဇ္ဇာရမ္မပရိယောသာနဒဿနတ္ထံ
နိသီန္ဓောတိ နိဋ္ဌာနဝစနံ ကတံ။ ယသ္မာ ပန ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ နိသီန္ဓဿ
ကာယော ဥဇုကော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အဓိပ္ပေတမေဝ
ဒသေန္တော ဥဇုကောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဌိတော သုပဏိဟိတောတိ
ဥဇုကံ ပဏိဟိတတ္တာ? ဥဇုကော ဟုတွာ ဌိတော၊ န သယမေဝါတိ အတ္ထော။
ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌောတိ ပရိဂ္ဂဟိတဋ္ဌော။ ကိံ ပရိဂ္ဂဟိတံ? နိယျာနံ။ ကိံ နိယျာနံ?
အာနာပါနဿတိသမာဓိယေဝ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ နိယျာနံ။ တေနာဟ
နိယျာနဋ္ဌောတိ။ မုခသဒ္ဓဿ ဇေဋ္ဌကတ္ထဝသေန သံသာရတော နိယျာနဋ္ဌော
ဝုတ္ထော။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌောတိ သဘာဝဋ္ဌောယေဝ။ သဗ္ဗေဟိ ပနေတေဟိ ပဒေဟိ
ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ သတိံ ကတွာတိ အတ္ထော ဝုတ္ထော ဟောတိ။ ကေစိ
ပန “ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌောတိ သတိယာ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ နိယျာနဋ္ဌောတိ အဿာသ-
ပဿာသာနံ ပဝိသနံနိက္ခမနဒ္ဓါရဋ္ဌော”တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ပရိဂ္ဂဟိတအဿာသ-
ပဿာသနိယျာနံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၆၅။ မာတ္တိံသာယ အာကာရေဟိတိ တာသု တာသု အဝတ္ထာသု
ယထာက္ကမေန လဗ္ဘမာနာနံ အနဝသေသပရိယာဒါနဝသေန ဝုတ္တံ။ ဒီဃံ
အဿာသဝသေနာတိ မာတိကာယ “ဒိဃ”န္တိဝုတ္တအဿာသဝသေန။ ဧဝံ
သေသေသု။ ဧကဂ္ဂတန္တိ ဧကဂ္ဂဘာဝံ။ အဝိက္ခေပန္တိ အဝိက္ခိပနံ။ ဧကဂ္ဂတာ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပဏိဟိတတ္တာ ဌပိတတ္တာ (သိ)

ဧဝံ ဟိ နာနာရမ္ပဏေသု စိတ္တဿ အဝိက္ခိပနတော အဝိက္ခေပေါတိ ဝုစ္စတိ။
ပဇာနတောတိ အသမ္မောဟဝသေန ပဇာနန္တဿ၊ ဝိန္ဒန္တဿာတိ ဝါ အတ္ထော။
“အဝိက္ခေပေါ မေ ပဋိလဒ္ဓေါ”တိ အာရမ္ပဏကရဏဝသေန ပဇာနန္တဿ ဝါ။
တာယ သတိယာတိ တာယ ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ။ တေန ဉာဏေနာတိ
တေန အဝိက္ခေပဇာနနဉာဏေန။ သတော ကာရိ ဟောတီတိ ဧတ္ထ ယသ္မာ
ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ဧဝံ သတိ သတိတိ အဓိပ္ပေတာ၊ ယထာဟ “သတိမာ ဟောတိ
ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော”တိ။ တသ္မာ “သတော”တိ
ဝစနေနေဝ ဉာဏမ္ပိ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။

၁၆၆။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေတိ ဒိဿသင်္ခါတေ ကာလေ။ ဒိဿော ဟိ မဂ္ဂေါ
အဒ္ဓါနောတိ ဝုစ္စတိ။ အယမ္ပိ ကာလော ဒိဿတ္တာ အဒ္ဓါနော ဝိယ အဒ္ဓါနောတိ
ဝုတ္ထော။ “အဿသတိ”တိ စ “ပဿသတိ”တိ စ အဿာသဉ္စ ပဿာသဉ္စ ဝိသုံ
ဝိသုံ ဝတွာပိ ဘာဝနာယ နိရန္တရပုဝတ္တိဒဿနတ္ထံ “အဿသတိပိ ပဿသတိပိ”တိ
ပုန သမာသေတွာ ဝုတ္တံ။ ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဘာဝနာဘိဝုဒ္ဓိယာ
ဘိယျောဘာဝါယ ဆန္ဒော ဇာယတိ။ သုခုမတရန္တံ ပဿန္တနသဗ္ဗာဝတော ဝုတ္တံ။
ပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဘာဝနာပါရိပုရိယာ ဝီတိ ဇာယတိ။ အဿာသ-
ပဿာသာပိ စိတ္တံ ဝိတ္တတီတိ အဿာသပဿာသေ နိဿာယ ပဋိဘာဂနိမိတ္ထေ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ ပကတိအဿာသပဿာသတော စိတ္တံ နိဝတ္တတိ။ ဥပေက္ခာ သဏ္ဍာတီတိ
တသ္မိံ ပဋိဘာဂနိမိတ္ထေ ဥပစာရပုနာသမာဓိပတ္တိယာ ပုန သမာဓာနေ ဗျာပါရာ-
ဘာဝတော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ သဏ္ဍာတိ နာမ။ နဝဟာကာရေဟီတိ ဧတ္ထ
ဘာဝနာရမ္ပတော ပဘုတိ ပုရေ ဆန္ဒုပ္ပါဒါ “အဿသတိပိ ပဿသတိပိ”တိ
ဝုတ္တာ တယော အာကာရာ၊ ဆန္ဒုပ္ပါဒတော ပဘုတိ ပုရေ ပါမောဇ္ဇုပ္ပါဒါ
တယော၊ ပါမောဇ္ဇုပ္ပါဒတော ပဘုတိ တယောတိ နဝ အာကာရာ။ ကာယောတိ
စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍာပိ အဿာသပဿာသာ သမူဟဋ္ဌေန ကာယော။ ပကတိ-
အဿာသပကတိပဿာသေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တမ္ပိ အဿာသပဿာသာတိ
နာမံ လဘတိ။ ဥပဋ္ဌာနံ သတိတိ တံ အာရမ္ပဏံ ဥပေစ္စ တိဋ္ဌတီတိ သတိ
ဥပဋ္ဌာနံ နာမ။ အနုပဿနာ ဉာဏန္တိ သမထဝသေန နိမိတ္တကာယာ-
နုပဿနာ၊ ဝိပဿနာဝသေန နာမကာယရူပကာယာနုပဿနာ ဉာဏန္တိ
အတ္ထော။ ကာယော ဥပဋ္ဌာနန္တိ သော ကာယော ဥပေစ္စ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထ သတိတိ
ဥပဋ္ဌာနံ နာမ။ နော သတိတိ သော ကာယော သတိ နာမ န ဟောတီတိ
အတ္ထော။ တာယ သတိယာတိ ဣဒါနိ ဝုတ္တာယ သတိယာ။ တေန ဉာဏေနာတိ

ဣဒါနေဝ ဝုတ္တေန ဣဏေန။ တံ ကာယံ အနုပဿတီတိ သမထဝိပဿနာ-
ဝသေန ယထာဝုတ္တံ ကာယံ အနုဂန္ဓာ ဈာနသမ္ပယုတ္တဣဏေန ဝါ ဝိပဿနာ-
ဣဏေန ဝါ ပဿတိ။

မာတိကာယ ကာယာဒိနံ ပဒါနံ အဘာဝေပိ ဣမဿ စတုက္ကဿ
ကာယာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တတ္တာ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ “ကာယေ ကာယာနုပဿနာ-
သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ”တိ ဝစနံ သန္ဓာယ ကာယပဒနိဒ္ဒေသော ကတော။
ကာယေ ကာယာနုပဿနာတိ ဗဟုဝိဓေ ကာယေ တဿ တဿ ကာယဿ
အနုပဿနာ။ အထ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ၊ န အညဓမ္မာနုပဿနာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တာသုဘဘူတေ ကာယေ န နိစ္စသုခတ္တသုဘာ-
နုပဿနာ၊ အထ ခေါ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တာသုဘတော ကာယသေဝ အနုပဿနာ။
အထ ဝါ ကာယေ အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ ဣတ္ထိတိ ဝါ ပုရိသောတိ ဝါ ဂဟေ-
တဗ္ဗဿ ကဿစိ အနုပဿနတော တသေဝ ကာယမတ္တဿ အနုပဿနာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပရိ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿနာတိအာဒိသု တီသုပိ
ဧသေဝ နယော။ သတိယေဝ ဥပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာယ
သမ္ပယုတ္တံ သတိပဋ္ဌာနံ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ တဿ ဘာဝနာ
ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ။

၁၆၇။ တံ ကာယန္တိ အနိဒ္ဓိဋ္ဌေပိ နာမရူပကာယေ ကာယသဒ္ဓေန တဿာပိ
သင်္ဂဟိတတ္တာ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ ဝိယ ကတွာ ဝုတ္တံ။ အနိစ္စာနုပဿနာဒယော ဟိ
နာမရူပကာယေ ဧဝ လဗ္ဘန္တိ၊ န နိမိတ္တကာယေ။ အနုပဿနာ စ ဘာဝနာ
စ ဝုတ္တတ္တာ ဧဝ။ ဒီသံ အဿာသပဿာသဝသေနာတိအာဒိ အာနာ-
ပါနဿတိဘာဝနာယ အာနိသံသံ ဒသေတုံ ဝုတ္တံ။ တဿာ ဟိ သတိ-
ဝေပုလ္လတာဣဏဝေပုလ္လတာ စ အာနိသံသော။ တတ္ထ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ
အဝိက္ခေပံ ပဇာနတောတိ ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနဿ ဝိပဿနာကာလေ စိတ္တေကဂ္ဂတံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဝိဒိတာ ဝေဒနာတိ သာမညတော ဥဒယဒဿနေန ဝိဒိတာ
ဝေဒနာ။ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိတိ ခယတော ဝယတော သုညတော ဝိဒိတာ
ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝိဒိတာ အတ္တတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိတိ သာမညတော ဝယဒဿနေန ဝိဒိတာ
ဝိနာသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိဇ္ဇန္တိတိ အတ္ထော။ သညာဝိတက္ကေသုပိ ဧသေဝ နယော။
ဣမေသု ပန တီသု ဝုတ္တေသု သေသာ ရူပဓမ္မာပိ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။ ကသ္မာ
ပန ဣမေ တယော ဧဝ ဝုတ္တာတိ စေ? ဒုပ္ပရိဂ္ဂဟတ္တာ။ ဝေဒနာသု တာဝ
သုခဒုက္ခာ ပါကဋ္ဌာ၊ ဥပေက္ခာ ပန သုခုမာ ဒုပ္ပရိဂ္ဂဟာ၊ န သုဋ္ဌ၊ ပါကဋ္ဌာ။
သာပိ စဿ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ၊ သညာ အာကာရမတ္တဂ္ဂါဟကတ္တာ န

ယထာသဘာဝဂ္ဂါဟိနိ။ သာ စ သဘာဝသာမညလက္ခဏဂ္ဂါဟကေန ဝိပဿနာ-
ဗြူဏေန သမ္ပယုတ္တာ အတိ ဝိယ အပါကဋ္ဌာ။ သာပိ စဿ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ၊
ဝိတက္ကော ဗြူဏပတိရူပကတ္တာ ဗြူဏတော ဝိသုံ ကတွာ ဒုပ္ပရိဂ္ဂဟော။ ဗြူဏ-
ပတိရူပကော ဟိ ဝိတက္ကော။ ယထာဟ “ယာ စာဝုသော ဝိသာခ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ယော စ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ပညာက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ”တိ။ သောပိ
စဿ ဝိတက္ကော ပါကဋ္ဌာ ဟောတိတိ ဧဝံ ဒုပ္ပရိဂ္ဂဟေသု ဝုတ္တေသု သေသာ
ဝုတ္တာဝ ဟောန္တိတိ။ ဣမေသံ ပန ပဒါနံ နိဒ္ဒေသေ ကထံ ဝိဒိတာ ဝေဒနာ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ပုစ္ဆိတွာ တံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ ဝေဒနပ္ပါဒဿ ဝိဒိတက္ကယေဝ
ဝိဿဇ္ဇိတေ ဝေဒနာယ ဝိဒိတက္ကံ ဝိဿဇ္ဇိတံ ဟောတိတိ ကထံ ဝေဒနာယ
ဥပ္ပါဒေါ ဝိဒိတော ဟောတိတိအာဒိမာဟ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။
အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာတိအာဒယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာ ဧဝ။
ဣမိနာဝ နယေန သညာဝိတက္ကာပိ ဝေဒိတဗျာ။ ဝိတက္ကဝါရေ ပန “ဖဿ-
သမုဒယာ ဖဿနိရောဓာ”တိ အဝတွာ ဖဿဋ္ဌာနေ သညာသမုဒယာ သညာ-
နိရောဓာတိ ဝုတ္တံ။ တံ ကသ္မာ ဣတိ စေ? သညာမူလကတ္တာ ဝိတက္ကဿ။
“သညာနာနတ္ထံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္ထ”န္တိ၊ ဟိ ဝုတ္တံ။

အနိစ္စတော မနသိကရောတောတိအာဒိသု စ “ဝေဒနံ အနိစ္စတော မနသိ-
ကရောတော”တိအာဒိနာ နယေန တသ္မိံ တသ္မိံ ဝါရေ သော သောယေဝ ဓမ္မော
ယောဇေတဗျော။ ယသ္မာ ပန ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝိပဿနာကိစ္စ-
ကရဏေ အသမတ္တတ္တာ ဝိပဿနာယ အနုပကာရိကာ၊ တသ္မာယေဝ စ
ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေသု နာဂတာ။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာယ ပန သညာယ ကိစ္စမေဝ
အပရိဗျတ္တံ၊ တသ္မာ သာ ဝိပဿနာယ ဧကန္တမနုပကာရိကာ ဧဝ။ ဝိတက္ကံ ပန
ဝိနာ ဝိပဿနာကိစ္စမေဝ နတ္ထိ။ ဝိတက္ကသဟာယာ ဟိ ဝိပဿနာ သကကိစ္စံ
ကရောတိ။ ယထာဟ—

ပညာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ အာရမ္မဏံ
နိစ္ဆေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဝိတက္ကေ ပန အာကောဋေတွာ အာကော-
ဋေတွာ ဒေန္တေ သက္ကောတိ။ ကထံ? ယထာ ဟိ ဟေရညိကော
ကဟာပဏံ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ သဗ္ဗဘာဂေသု ဩလောကေတု-
ကာမောသမာနောပိ န စက္ခုတလေနေဝ? ပရိဝတ္ထေတုံ သက္ကောတိ၊
အင်္ဂုလိပဗ္ဗေဟိ ပန ပရိဝတ္ထေတွာ ပရိဝတ္ထေတွာ ဣတော စိတော စ
ဩလောကေတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝ န ပညာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ

အနိစ္စာဒိဝသေန အာရမ္မဏံ နိစ္ဆေတုံ သက္ကောတိ၊ အဘိနိရောပန-
လက္ခဏေန ပန အာဟနနပရိယာဟနနရသေန ဝိတက္ကေန
အာကောဋေန္တေန ဝိယ ပရိဝတ္တေန္တေန ဝိယ စ အာဒါယာဒါယ^၁
ဒိန္နမေဝ နိစ္ဆေတုံ သက္ကောတိ”တိ ၂။

တသ္မာ ဝေဒနာသညာနံ ဝိပဿနာယ အနုပကာရတ္တာ လက္ခဏမတ္တဝသေ-
နေဝ ဒဿေတုံ “ဝေဒနာယ သညာယာ”တိ တတ္ထ တတ္ထ ဧကဝစနေန
နိဒ္ဒေသော ကတော။ ယတ္ထကော ပန ဝိပဿနာယ ဘေဒေါ၊ တတ္ထကော
ဝေ ဝိတက္ကဿာတိ ဒဿေတုံ “ဝိတက္ကာန”န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ဗဟုဝစနေန
နိဒ္ဒေသော ကတောတိ ဝတ္ထု ယုဇ္ဇတိ။

၁၆၈။ ပုန ဒီဃံ အဿာသပဿာသဝသေနာတိအာဒိ အာနာပါန-
ဿတိဘာဝနာယ သမ္ပတ္တိံ ဘာဝနာဖလဉ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သမော-
ဓာနေတီတိ အာရမ္မဏံ ဌပေတိ၊ အာရမ္မဏံ ပတိဋ္ဌာပေတီတိ ဝါ အတ္ထော။
သမောဒဟနဗျာပါရာဘာဝေဝိ ဘာဝနာပါရိပုရိယာ ဧဝ သမောဒဟတိ နာမ။
ဂေါစရန္တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ သင်္ခါရာရမ္မဏံ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ဖလက္ခဏေ စ နိဗ္ဗာနာ-
ရမ္မဏံ။ သမတ္တန္တိ သမမေဝ အတ္ထော၊ သမဿ ဝါ အတ္ထောတိ သမတ္ထော။ တံ
သမတ္တံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ မဂ္ဂံ သမောဓာနေတီတိ မဂ္ဂဖလက္ခ-
ဏေယေဝ ဂေါစရံ နိဗ္ဗာနမေဝ။ အယံ ပုဂ္ဂလောတိ အာနာပါနဿတိဘာဝနံ
အနုယုတ္ထော ယောဂါဝစရောဝ။ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏေတိတ္ထေပန “ကာယေ”တိ-
ပဒေန သင်္ဂဟိတေ နာမရူပကာယသင်္ခါတေ သင်္ခါတာရမ္မဏေ တေနေဝ ကမေန
မဂ္ဂေ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ စ။ ယံ တဿာတိအာဒိဟိ အာရမ္မဏဂေါစရသဒ္ဓါနံ
ဧကတ္ထတာ ဝုတ္တာ။ တဿာတိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ။ ပဇာနာတီတိ ပုဂ္ဂလော
ပဇာနနာ ပညာတိ ပုဂ္ဂလော ပညာယ ပဇာနာတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
အာရမ္မဏဿ ဥပဋ္ဌာနန္တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ သင်္ခါရာရမ္မဏဿ၊ မဂ္ဂဖလက္ခဏေ
နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဿ ဥပဋ္ဌာနံ သတိ။ ဧတ္ထ စ ကမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ ယထာ ရညော
ဥပဋ္ဌာနန္တိ။ အဝိက္ခေပေါတိ သမာဓိ။ အဓိဋ္ဌာနန္တိ ယထာဝုတ္တသင်္ခါရာရမ္မဏံ
နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဉ္စ။ တံ ဟိ အဓိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထ စိတ္တန္တိ အဓိဋ္ဌာနံ။ ဝေါဒါနန္တိ ဉာဏံ။
တံ ဟိ ဝေါဒါယတိ ဝိသုဇ္ဈတိ တေန စိတ္တန္တိ ဝေါဒါနံ။ လိနပက္ခိကော သမာဓိ
အလိနဘာဝပ္ပတ္တိယာ သမဘူတတ္တာ သမံ၊ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ ဉာဏံ အနုဒ္ဓတ-
ဘာဝပ္ပတ္တိယာ သမဘူတတ္တာ သမံ။ တေန ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလက္ခဏေသု

၁-အာဒါယ (က) ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၄၆-ဝိဋ္ဌေ။

သမထဝိပဿနာနံ ယုဂနဒ္ဓတာ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ သတိ ပန သဗ္ဗတ္ထိကတ္တာ တဒုဘယသမတာယ ဥပကာရိကာတိ သမံ၊ အာရမ္မဏံ သမတာမိဋ္ဌာနတ္တာ သမံ။ အနဝဇ္ဇဋ္ဌောတိ ဝိပဿနာယ အနဝဇ္ဇသဘာဝေါ။ နိက္ခေသဋ္ဌောတိ မဂ္ဂဿ နိက္ခိလေသသဘာဝေါ။ နိက္ခိလေသဋ္ဌောတိ ဝါ ပါဋ္ဌော။ ဝေါဒါနဋ္ဌောတိ ဖလဿ ပရိသုဒ္ဓသဘာဝေါ။ ပရမဋ္ဌောတိ နိဗ္ဗာနဿ သဗ္ဗဓမ္မုတ္တမသဘာဝေါ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ တံ တံ သဘာဝံ အသမ္မောဟတော ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဧတ္ထ စ “အာရမ္မဏဿ ဥပဋ္ဌာန” န္တိ အာဒိဟိ သမ္မာ ပဋိဝေဓော ၂ ဝုတ္တာ။ ဧတ္ထေဝ စ ဝေါဒါနဋ္ဌ- ပဋိဝေဓဿ ဝုတ္တတ္တာ တေန ဧကလက္ခဏာ အနဝဇ္ဇဋ္ဌနိက္ခိလေသဋ္ဌပရမဋ္ဌာ လက္ခဏဟာရဝသေန ဝုတ္တာယေဝ ဟောန္တိ။ ယထာဟ—

“ဝုတ္တမိ ဧကဓမ္မေ၊ ယေ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏာ ကေဝိ။
ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ သဗ္ဗေ၊ သော ဟာရော လက္ခဏော နာမာ” တိ ၃။

အနဝဇ္ဇဋ္ဌော နိက္ခိလေသဋ္ဌော စေတ္ထ အဝိက္ခေပသင်္ခါတဿ သမဿ အတ္ထော ပယောဇနန္တိ သမတ္ထော၊ ဝေါဒါနဋ္ဌော ဝိပဿနာမဂ္ဂဝေါဒါနံ သန္ဓာယ သမမေဝ အတ္ထောတိ သမတ္ထော၊ ဖလဝေါဒါနံ သန္ဓာယ မဂ္ဂဝေါဒါန- သင်္ခါတဿ သမဿ အတ္ထောတိ သမတ္ထော၊ ပရမဋ္ဌော ပန သမမေဝ အတ္ထောတိ ဝါ နိဗ္ဗာနပယောဇနတ္တာ သဗ္ဗဿ သမဿ အတ္ထောတိ ဝါ သမတ္ထော၊ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမဉ္စ သမတ္တဉ္စ ဧကဒေသသရူပေကသေသံ ကတွာ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ ဝုတ္တံ။ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂဓမ္မာ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလက္ခဏေပိ လဗ္ဘန္တိ၊ မဂ္ဂေါ စ တိသေသာ စ ဝိသုဒ္ဓိယော မဂ္ဂဖလက္ခဏေယေဝ၊ ဝိမောက္ခော စ ဝိဇ္ဇာ စ ခယေ ဉာဏဉ္စ မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ၊ ဝိမုတ္တိ စ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏဉ္စ ဖလက္ခဏေ- ယေဝ၊ သေသာ ဝိပဿနာက္ခဏေပိတိ။ ဓမ္မဝါရေ ဣမေ ဓမ္မေ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏေ သမောဓာနေတိတိ နိဗ္ဗာနံ ဌပေတွာ သေသာ ယထာယောဂံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ ပန ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ။ အဝုတ္တတ္တာ ပနေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ ဧဝ။ ဧကေကစတုက္ကဝသေနတ္ထ နိယျာနေ ဒဿိတေပိ စတုက္ကန္တော- ဂဓဿ ဧကေကဿာပိ ဘာဂဿ နိယျာနဿ ဥပနိဿယတ္တာ ဧကေကဘာဂ- ဝသေန နိယျာနံ ဒဿိတံ။ န ဟိ ဧကေကံ ဝိနာ နိယျာနံ ဟောတိတိ။

ဒီဃံအဿာသပဿာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆၉။ ရဿနိဒ္ဒေသေ ဣတ္ထရသင်္ခါတေတိ ပရိတ္တသင်္ခါတေ ကာလေ။ သေသ- မေတ္ထ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-သမထာမိဋ္ဌာနတ္တာ (သီ)   ၂-သမပဋိဝေဓော (သီ)   ၃-၃ ၁၀-၃-ပိဋ္ဌေ နေတ္ထိယံ။

၁၇၀။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒိနိဒ္ဒေသေ အရူပဓမ္မေသု ဝေဒနာယ ဩဋ္ဌာရိ-
 ကတ္တာ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပဌမံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏသံဝေဒိကာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ၊
 တတော ယံ ဝေဒေတိ၊ တံ သဗ္ဗာနာတိတိ ဧဝံ ဝေဒနာဝိသယဿ အာကာ-
 ရဂ္ဂါဟိကာ သညာ၊ တတော သညာဝသေန အဘိသင်္ခါရိကာ စေတနာ၊
 တတော “ဖုဋ္ဌော ဝေဒေတိ၊ ဖုဋ္ဌော သဗ္ဗာနာတိ၊ ဖုဋ္ဌော စေတေတိ”တိ^၁
 ဝစနတော ဖဿော၊ တတော သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏလက္ခဏော မနသိကာရော၊
 စေတနာဒီဟိ သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဝုတ္တော။ ဧဝံ တီသု ခန္ဓေသု ဝုတ္တေသု တံနိဿယော
 ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဝုတ္တောဝ ဟောတိ။ နာမဉ္ဇာတိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ နာမဉ္ဇ။ နာမ-
 ကာယော စာတိ ဣဒံ ပန နာမေန နိဗ္ဗာနဿပိ သင်္ဂဟိတတ္တာ လောကုတ္တရာနဉ္စ
 အဝိပဿနပဂတ္တာ တံ အပနေတုံ ဝုတ္တံ။ “ကာယော”တိ ဟိ ဝစနေန နိဗ္ဗာနံ
 အပနိတံ ဟောတိ နိဗ္ဗာနဿ ရာသိဝိနိမုတ္တတ္တာ။ ယေ ဝ ဝုစ္ဆန္တိ စိတ္တသင်္ခါရာတိ
 “သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါစိတ္တသင်္ခါရာ”တိ၊
 ဧဝံ ဝုစ္စမာနာပိ စိတ္တသင်္ခါရာ ဣဓ နာမကာယေနဝ သင်္ဂဟိတာတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ မဟာဘူတာတိ မဟန္တပါတုဘာဝတော မဟာဘူတသာမညတော
 မဟာပရိဟာရတော မဟာဝိကာရတော မဟန္တဘူတတ္တာ စာတိ မဟာဘူတာ။
 တေ ပန ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောတိ စတ္တာရော။ စတုန္ဒဉ္စ မဟာ-
 ဘူတာနံ ဥပါဒါယဂ္ဂုပန္တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ စတ္တာရော မဟာဘူတေ
 ဥပါဒါယ နိဿာယ အမုဋ္ဌိတွာ ပဝတ္တရူပန္တိ အတ္တော။ တံ ပန စက္ခု သောတံ
 ဃာနံ ဇိဝှါ ကာယော ရူပံ သဒ္ဓေါ ဂန္ဓော ရသော ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ပုရိသိန္ဒြိယံ
 ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဟဒယဝတ္ထု ဩဇာ ကာယဝိညတ္တိ ဝစိဝိညတ္တိ အာကာသဓာတု
 ရူပဿ လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ဥပစယော သန္တတိ ဇရတာ အနိစ္စ-
 တာတိ စတုဝိသတိဝိဓံ။ အဿာသော စ ပဿာသော စာတိ ပါကတိကော-
 ယေဝ။ အဿာသပဿာသေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တမ္ပိ တဒေဝ နာမံ
 လဘတိ ပထဝီကသိဏာဒီနိ ဝိယ။ ရူပသရိက္ခကတ္တာ ရူပန္တိ စ နာမံ လဘတိ
 “ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ။ နိမိတ္တဉ္စ ဥပနိဗန္ဓနာတိ သတိဥပ-
 နိဗန္ဓနာယ နိမိတ္တဘူတံ အဿာသပဿာသာနံ ဖုသနဋ္ဌာနံ။ ယေ ဝ ဝုစ္ဆန္တိ
 ကာယသင်္ခါရာတိ “အဿာသပဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယ-
 ပဋိဗဒ္ဓါ ကာယသင်္ခါရာ”တိ^၃ ဧဝံ ဝုစ္စမာနာပိ ကာယသင်္ခါရာ ဣဓ ရူပကာယေနဝ
 သင်္ဂဟိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-သံ ၂-၂၉၂-ဝိဇ္ဇေ။
 ၂-အဘိ ၁-၅၅၊ ဒီ ၃-၂၁၆-ဝိဋ္ဌာဒိသု။
 ၂-၃ ၉-၁၀၇၊ မ-၁ ၃၇၆-ဝိဇ္ဇေသု။
 ၄-၃ ၉-၁၀၃၊ မ ၁-၃၇၆-ဝိဇ္ဇေသု။

တေ ကာယာ ပဋိဝိဒိတာ ဟောန္တိတိ ဈာနက္ခဏေ အဿာသပဿာသ-
နိမိတ္တကာယာ ဝိပဿနာက္ခဏေ အဝသေသရူပါရူပကာယာ အာရမ္မဏတော
ပဋိဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ အသမ္မောဟတော ပဋိဝိဒိတာ ဟောန္တိ။
အဿာသပဿာသဝသေန ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနဿ ယောဂိဿ ဥပ္ပန္နဝိပဿနာမဂ္ဂေဝိ
သန္ဓာယ ဒီဃံ အဿာသပဿာသဝသေနာတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အာဝဇ္ဇတော ပဇာနတောတိအာဒိနိ သီလကထာယံ ဝုတ္တတ္တာနိ။ တေ
ဝုတ္တပ္ပကာရေ ကာယေ အန္တောကရိတွာ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒိ”တိ ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒိ အဿာသပဿာသနံ သံဝရဋ္ဌေနာတိအာဒိသု
“သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒိ”တိဝုတ္တအဿာသပဿာသတော ဥပ္ပန္နဇ္ဈာနဝိပဿနာ-
မဂ္ဂေသု သံဝရောယေဝ သံဝရဋ္ဌေန သီလဝိသုဒ္ဓိ။ အဝိက္ခေပေါယေဝ အဝိက္ခေ-
ပဋ္ဌေန ဝိတ္တဝိသုဒ္ဓိ။ ပညာယော ဒဿနဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ ဈာနဝိပဿနာသု
ဝိရကိအဘာဝေဝိ ပါပါဘာဝမတ္တမေဝ သံဝရော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၇၁။ ပဿမ္ဘယန္တိအာဒိနံ နိဒ္ဒေသေ ကာယိကာတိ ရူပကာယေ ဘဝါ။
ကာယပဋိဗဒ္ဓါတိ ကာယံ ပဋိဗဒ္ဓါ ကာယံ နိဿိတာ၊ ကာယေ သတိ ဟောန္တိ၊
အသတိ န ဟောန္တိ၊ တသ္မာယေဝ တေ ကာယေန သင်္ခရိယန္တိတိ ကာယ-
သင်္ခါရာ။ ပဿမ္ဘေန္တောတိ နိဗ္ဗာပေန္တော သန္ဓိသီဒါပေန္တော။ ပဿမ္ဘန-
ဝစနေနေဝ ဩဠာရိကာနံ ပဿမ္ဘနံ သိဒ္ဓံ။ နိရောဓေန္တောတိ ဩဠာရိကာနံ
အနုပ္ပါဒနေန နိရောဓေန္တော။ ဝုပသမေန္တောတိ ဩဠာရိကေယေဝ ကေ-
သန္တတိပရိဏာမနယေန သန္တဘာဝံ နယန္တော။ သိက္ခတိတိ အဓိကာရဝသေန
အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိတိ သမ္ပန္နော၊ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခတိတိ ဝါ
အတ္ထော။

ဣဒါနိ ဩဠာရိကပဿမ္ဘနံ ဒဿေတုံ ယထာရူပေဟိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
ယထာရူပေဟိတိ ယာဒိဿေဟိ။ အာနမနာတိ ပစ္ဆတော နမနာ။ ဝိနမနာတိ
ဥဘယပဿတော နမနာ။ သန္ဓမနာတိ သဗ္ဗတောပိ နမန္တဿ သုဠု နမနာ။
ပဏမနာတိ ပုရတော နမနာ။ ဣဉ္ဇနာတိ ကမ္ပနာ။ ဖန္ဒနာတိ ဤသကံ စလနာ။
ပကမ္ပနာတိ ဘုသံ ကမ္ပနာ။ ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ ကာယဿ
အာနမနာ။ပ။ ပကမ္ပနာ၊ တထာရူပံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘယန္တိ စ၊ ယာ
ကာယဿ အာနမနာ။ပ။ ပကမ္ပနာ၊ တဉ္ဇ ပဿမ္ဘယန္တိ စ သမ္ပန္နော
ကာတဗ္ဗော။ ကာယသင်္ခါရေသု ဟိ ပဿန္တိတေသု ကာယဿ အာနမနာ-
ဒယော စ ပဿန္တိတာယေဝ ဟောန္တိတိ။ ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ

ကာယဿ န အာနမနာဒိကာ ဟောတိ၊ တထာရူပံ သန္တံ သုခုမဗ္ဗိ ကာယသင်္ခါရံ ပဿန္တယန္တိ စ၊ ယာ ကာယဿ န အာနမနာဒိကာ၊ တဉ္စ သန္တံ သုခုမံ ပဿန္တယန္တိ စ သမ္ဗန္ဓတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သန္တံ သုခုမန္တိ စ ဘာဝနပုံသကဝစနမေတံ။ ဣတိ ကိရုတိ ဣတ္ထ ဣတိ ဝေမတ္ထေ၊ ကိရ ယဒိအတ္ထေ။ ယဒိ ဧဝံ သုခုမကေပိ အဿာသပဿာသေ ပဿန္တယံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိတိ စောဒကေန စောဒနာ အာရဒ္ဓါ ဟောတိ။ အထ ဝါ ကိရုတိ စောဒကဝစနတ္တာ အသဒ္ဓဟနတ္ထေ အသဟနတ္ထေ ပရောက္ခတ္ထေ ၂ စ ယုဇ္ဇတိယေဝ၊ ဧဝံ သုခုမာနဗ္ဗိ ပဿန္တနံ သိက္ခတိတိ န သဒ္ဓဟာမိ န သဟာမိ အပစ္စက္ခံ မေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ သန္တေတိ ဧဝံ သုခုမာနံ ပဿန္တနေ သန္တေ။ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိတိ အဿာသပဿာသဝါတဿ ဥပလဒ္ဓိယာ။ ဥပလဒ္ဓိတိ ဝိညာဏံ။ အဿာသပဿာသဝါတံ ဥပလဒ္ဓမာနဿ တဒါရမ္မဏဿ ဘာဝနာဝိညာဏဿ ပဘာဝနာ ဥပ္ပါဒနာ န ဟောတိ၊ တဿ အာရမ္မဏဿ ဘာဝနာ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ န ဟောတိတိ ဘာဝနာယ သုခုမကာနဗ္ဗိ အဿာသပဿာသာနံ နိရောဓနတော တေသဉ္စ ဥပ္ပါဒနာ ပဝတ္တနာ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ အာနာပါနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိတိ အဿာသပဿာသဘာဝတောယေဝ တဒါရမ္မဏာယ ဘာဝနာဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာယ သတိယာ စ ပဝတ္တနာ န ဟောတိ။ တသ္မာယေဝ တံသမ္ပယုတ္တဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ စ ဘာဝနာ န ဟောတိ။ န စ နံ တန္တိ ဣတ္ထ စ နန္တိ နိပါတမတ္တံ “ဘိက္ခု စ န”န္တိ အာဒိသု ဝိယ။ တံ ဝုတ္တဝိမိံ သမာပတ္တိံ ပဏ္ဍိတာ န သမာပဇ္ဇန္တိပိ တတော န ဝုဠဟန္တိပိတိ သမ္ပန္နော။ စောဒနာပက္ခဿပရိဟာရဝစနေ ဣတိ ကိရုတိ ဝေမေဝ။ ဣတ္ထ ဝေကာရတ္ထေ ကိရသဒ္ဓေါ ဒဠဗ္ဗော။ ဧဝံ သန္တေတိ ဧဝံ ပဿန္တနေ သန္တေ ဧဝ။

ယထာ ကထံ ဝိယာတိ ယထာ တံ ဝုတ္တဝိဓာနံ ဟောတိ၊ တထာ တံ ကထံ ဝိယာတိ ဥပမံ ပုစ္ဆတိ။ ဣဒါနိ သေယျထာပီတိ တံ ဥပမံ ဒဿေတိ။ ကံသေတိ ကံသမယဘာဇနေ။ နိမိတ္တန္တိ တေသံ သဒ္ဓါနံ အာကာရံ။ “နိမိတ္တ”န္တိ စ သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ၊ နိမိတ္တဿာတိ အတ္ထော။ သဒ္ဓနိမိတ္တဉ္စ သဒ္ဓတော အနညံ။ သုဂ္ဂဟိတတ္တာတိ သုဠ ဥဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သုဂ္ဂဟိတတ္တာတိပိ ပါဠော၊ သုဠ

၁-တထာရူပံ (သီ)   ၂-အသဒ္ဓဟနတ္ထေ ပရောက္ခတ္ထေ (သီ)   ၃-ဝိ ၁-၁၇၅-ဝိဇ္ဇေ။

ဂဟိတတ္တာတိ အတ္ထော။ သုမနသိကတတ္တာတိ သုဠု အာဝဇ္ဇိတတ္တာ။ သူပဓာရိ-
တတ္တာတိ သုဠု စိတ္တေ ဌပိတတ္တာ။ သုခုမသဒ္ဓနိမိတ္တာရမ္မဏတာပီတိ တဒါ သုခု-
မာနမ္ပိ သဒ္ဓါနံ နိရုဒ္ဓတ္တာ အနုဂ္ဂဟိတသဒ္ဓနိမိတ္တဿ အနာရမ္မဏမ္ပိ သုခုမတရံ
သဒ္ဓနိမိတ္တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ သုခုမတရံ သဒ္ဓနိမိတ္တာရမ္မဏမ္ပိ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ။
သုခုမတရသဒ္ဓနိမိတ္တာရမ္မဏဘာဝတောပီတိ ဝါ အတ္ထော။ ဣမိနာဝ နယေန
အပ္ပနာယမ္ပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

ပဿန္တယန္တိအာဒိသု “ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရ”န္တိ ဝုတ္တာ အဿာသ-
ပဿာသာ ကာယောတိ ဝါ “ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရ”န္တိ ဧတ္ထ အဿာသ-
ပဿာသာ ကာယောတိ ဝါ ယောဇနာ ဝေဒိတဗျော။ ဘာဝနာဝိသုဒ္ဓိယာ
ကာယသင်္ခါရေ ပဿန္တမာနေပိ ဩဠာရိကံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿန္တမီတိ
ယောဂိနော အာဘောဂေ သတိ တေနာဒရေန အတိဝိယ ပဿန္တတိ။
အနုပဠဟန္တမ္ပိ သုခုမံ သုအာနယံ ဟောတိ။

အဋ္ဌ အနုပဿနာဉာဏာနီတိ “ဒိဃံ ရဿံ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒိ ပဿန္တယံ
ကာယသင်္ခါရ”န္တိ ဝုတ္တေသု စတုသု ဝတ္ထုသု အဿာသဝသေန စတဿော၊
ပဿာသဝသေန စတဿောတိ အဋ္ဌ အနုပဿနာဉာဏာနိ။ အဋ္ဌ စ ဥပ-
ဋ္ဌာနာနုဿတိယောတိ “ဒိဃံ အဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ
ပဇာနဘော သဘိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ”တိအာဒိနာ^၁ နယေန ဝုတ္တေသု စတုသု
ဝတ္ထုသု အဿာသဝသေန စတဿော၊ ပဿာသဝသေန စတဿောတိ အဋ္ဌ စ
ဥပဋ္ဌာနာနုဿတိယော။ အဋ္ဌ စုပဋ္ဌာနာနုဿတိယောတိပိ ပါဌော။ စတ္တာရိ
သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနီတိ ဘဂဝတာ အာနာပါနုဿတိသုတ္တန္တေ^၂ ဝုတ္တတ္တာ ပဌမ-
စတုက္ကဝသေန စတ္တာရိ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနီတိ။

ပဌမစတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇၂။ ဒုတိယစတုက္ကဿ ဝီတိပဋိသံဝေဒိနိဒ္ဒေသေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝီတိ
ပါမောဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထ ဝီတိတိ မူလပဒံ။ ပါမောဇ္ဇန္တိ တဿ အတ္ထပဒံ၊ ပမုဒိတ-
ဘာဝေါတိ အတ္ထော။ ယာ ဝီတိ ပါမောဇ္ဇန္တိအာဒိသု ယာ “ဝီတိ”တိ စ
“ပါမောဇ္ဇ”န္တိ စ ဝေမာဒိနိ နာမာနိ လဘတိ၊ သာ ဝီတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ
ဝီတိတိ သဘာဝပဒံ။ ပမုဒိတဿ ဘာဝေါ? ပါမောဇ္ဇံ။ အာမောဒနာ-
ကာရော အာမောဒနာ။ ပမောဒနာကာရော ပမောဒနာ။ ယထာ ဝါ

၁-ခု ၉-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၁၂၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပမုဒိတဘာဝေါ(သီ)

ဘေသဇ္ဇာနံ ဝါ တေလာနံ ဝါ ဥဏှောဒကသီတောဒကာနံ ဝါ ဧကတော-
 ကရဏံ မောဒနာတိ ဝုစ္ဆတိ၊ ဧဝမယမ္ပိ ဓမ္မာနံ ဧကတောကရဏေန မောဒနာ၊
 ဥပသဂ္ဂဝသေန ပန ပဒံ မဏှေတွာ^၁ အာမောဒနာ ပမောဒနာတိ ဝုတ္တံ။
 ဟာသေတိတိ ဟာသော၊ ပဟာသေတိတိ ပဟာသော၊ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရာန-
 မေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိတ္တိတိ ဝိတ္တံ၊ ဓနသေတံ နာမံ။ အယံ ပန သောမနဿ-
 ပစ္စယတ္တာ ဝိတ္တိသရိက္ခတာယ ဝိတ္တိ။ ယထာ ဟိ ဓနိနော ဓနံ ပဋိစ္စ
 သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဝီတိမတောပိ ဝီတိ^၂ ပဋိစ္စ သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 တသ္မာ “ဝိတ္တိ”တိ ဝုတ္တာ။ တုဋ္ဌိသဘာဝသဏ္ဍိတာယ ဟိ ဝီတိယာ ဧတံ နာမံ။
 ဝီတိမာ ပန ပုဂ္ဂလော ကာယစိတ္တာနံ ဥဂ္ဂတတ္တာ အတ္တဂ္ဂတတ္တာ “ဥဒဂ္ဂေါ”တိ
 ဝုစ္ဆတိ၊ ဥဒဂ္ဂဿ ဘာဂေါ ဩဒရံ။ အတ္တနော မနတာ အတ္တမနတာ။
 အနာဘိရဒ္ဓဿ ဟိ မနော ဒုက္ခပဒဋ္ဌာနတ္တာ န အတ္တနော မနော နာမ
 ဟောတိ၊ အဘိရဒ္ဓဿ သုခပဒဋ္ဌာနတ္တာ အတ္တနော မနော နာမ ဟောတိ၊
 ဣတိ အတ္တနော မနတာ အတ္တမနတာ၊ သကမနတာ သကမနဿ ဘာဂေါတိ
 အတ္ထော။ သာ ပန ယသ္မာန အညဿံ ကဿစိ အတ္တနော မနတာ၊ စိတ္တဿေဝ
 ပနေသော ဘာဂေါ စေတသိကော ဓမ္မော၊ တသ္မာ အတ္တမနတာ ဝိတ္တဿာတိ
 ဝုတ္တာ။ သေသမေတ္ထ စ ဥပရိ စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၇၃။ သုခပဋိသံဝေဒိနိဒ္ဒေသေ ခွေ သုခါနီတိ သမထဝိပဿနာဘူမိ-
 ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ကာယိကံ ဟိ သုခံ ဝိပဿနာယ ဘူမိ၊ စေတသိကံ သုခံ
 သမထဿ စ ဝိပဿနာယ စ ဘူမိ။ ကာယိကန္တိ ပသာဒကာယံ ဝိနာ၂
 အနုပ္ပတ္တိတော ကာယေ နိယုတ္တန္တိ ကာယိကံ။ စေတသိကန္တိ အဝိပ္ပယောဂ-
 ဝသေန စေတသိ နိယုတ္တန္တိ စေတသိကံ။ တတ္ထ ကာယိကပဒေန စေတသိကံ
 သုခံ ပဋိက္ခိပတိ၊ သုခပဒေန ကာယိကံ ဒုက္ခံ။ တထာ စေတသိကပဒေန
 ကာယိကံ သုခံ ပဋိက္ခိပတိ၊ သုခပဒေန စေတသိကံ ဒုက္ခံ။ သာတန္တိ မဓုရံ
 သုမဓုရံ။ သုခန္တိ သုခမေဝ, န ဒုက္ခံ။ ကာယသမ္ပဿဇန္တိ ကာယသမ္ပဿေ
 ဇာတံ။ သာတံ သုခံ ဝေဒယိတန္တိ သာတံ ဝေဒယိတံ၊ န အသာတံ ဝေဒယိတံ။
 သုခံ ဝေဒယိတံ၊ န ဒုက္ခံ ဝေဒယိတံ။ ပရတော တီဏိ ပဒါနိ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန
 ဝုတ္တာနိ။ သာတာ ဝေဒနာ၊ န အသာတာ။ သုခါ ဝေဒနာ၊ န ဒုက္ခာတိ
 အယမေဝ ပနေတ္ထ အတ္ထော။

စေတသိကသုခနိဒ္ဒေသော ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ယောဇေတဗ္ဗော။ စေ
 သုခါတိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော၊ တာနိ သုခါနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-ဝေဒေတွာ (သီ) ၂-ပသာဒကာယံ၊ တံ ဝိနာ (သီ)

၀၇၂] ၃-အာနာပါနဿတိကထာ ၅-သတောကာရိညဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ ၁၁၇

သေသမေတ္တ စတုက္ကေ ဟေဋ္ဌာ ပဌမစတုက္ကေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။
စတ္တာရိ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနိ ဒုတိယစတုက္ကဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိတိ။

ဒုတိယစတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇၆။ တတိယစတုက္ကနိဒ္ဒေသေ စိတ္တန္တိ မူလပဒံ။ ဝိညာဏန္တိ အတ္ထပဒံ။
ယံ စိတ္တန္တိအာဒိ ပီတိယံ ဝုတ္တနယေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ စိတ္တန္တိအာဒိသု
စိတ္တဝိစိတ္တတာယ စိတ္တံ။ အာရမ္မဏံ မိနမာနံ ဇာနာတိတိ မနော။ မာနသန္တိ
မနောယေဝ။ “အန္တလိက္ခစရော ပါသော၊ ယွာယံ စရတိ မာနသော”တိ^၁ ဟိ
တ္ထေ ပန သမ္ပယုတ္တကမေဓော^၂ မာနသောတိ ဝုတ္တော။

“ကထံ ဟိ ဘဂဝါ တုယံ၊ သာဝကော သာသနေ ရတော။

အပ္ပတ္တမာနသော သေက္ခော၊ ကာလံ ကယိရာ ဇနေ သုတာ”တိ^၃—

တ္ထေ အရဟတ္တံ မာနသန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန မနောဝ မာနသံ။ ဗျဉ္ဇနဝသေန
ဟေတံ ပဒံ ဝဗ္ဗိတံ။

ဟဒယန္တိ စိတ္တံ။ “စိတ္တံ ဝါတေ ဒိပိဿာမိ၊ ဟဒယံ ဝါတေ ဖာလေဿာမိ”တိ^၄
တ္ထေ ဥရော ဟဒယန္တိ ဝုတ္တံ။ “ဟဒယာ ဟဒယံ မညေ အညာယ တစ္ဆတိ”တိ^၅
တ္ထေ စိတ္တံ။ “ဝက္ကံ ဟဒယ”န္တိ^၆ တတ္ထေ ဟဒယဝတ္ထု။ ဣဓ ပန စိတ္တမေဝ အပ္ပန္န-
ရဋ္ဌေန “ဟဒယ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တဒေဝ ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန ပဏ္ဍရံ။ ဘဝဂံ သန္ဓာယေတံ
ဝုတ္တံ။ ယထာဟ “ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ၊ တဉ္စ ခေါ အာဂန္တုကေဟိ
ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌ”န္တိ^၇။ တတော နိက္ခန္တတ္တာ ပန အကုသလမ္ပိ
ဂင်္ဂါယ နိက္ခန္တာ နဒီ ဂင်္ဂါ ဝိယ၊ ဂေါဓာဝရိတော^၈ နိက္ခန္တာ ဂေါဓာဝရိ ဝိယ စ
“ပဏ္ဍရ”န္တေဝ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏံ စိတ္တံ ဥပက္ကိလေ-
သေန ကိလေသော န ဟောတိ၊ သဘာဝတော ပရိသုဒ္ဓမေဝ ဟောတိ၊
ဥပက္ကိလေသယောဂေ ပန သတိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာပိ
“ပဏ္ဍရ”န္တိ ဝတ္ထု ယုဇ္ဇတိ။

မနော မနာယတနန္တိ ဣဓ ပန မနောဂဟဏံ မနဿဝ အာယတန-
ဘာဝဒီပနတ္ထံ။ တေနတံ ဒီပေတိ “န ယိဒံ ဒေဝါယတနံ ဝိယ မနဿံ အာယ-
တနတ္တာ မနာယတနံ၊ အထ ခေါ မနော ဧဝ အာယတနံ မနာယတန”န္တိ။

၁-သံ ၁-၁၁၃၊ ဝိ ၃-၂၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-မနသမ္ပယုတ္တကမေဓော (က) ၃-သံ ၁-၁၂၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၂၀၉၊ ၃ ၁-၃၀၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၅-မ ၁-၃၀-ပိဋ္ဌေ။
၆-ဒီ၂-၂၃၃၊ မ ၁-၇၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၇-အံ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဂေါဒါဝရိတော (သီ)

အာယတနဋ္ဌော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောယေဝ။ မနတေ ဣတိ မနော၊ ဝိဇာနာတိတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပနာဟု—နာဋိယာ မိနမာနော ဝိယ မဟာ-တုလာယ ဓာရယမာနော ဝိယ စ အာရမ္မဏံ ဇာနာတိတိ မနော၊ တဒေဝ မနနလက္ခဏေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ ဣန္ဒြိယံ၊ မနောဝ ဣန္ဒြိယံ မနိန္ဒြိယံ။

ဝိဇာနာတိတိ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏမေဝ ခန္ဓော ဝိညာဏက္ခန္ဓော။ ရုဋ္ဌိတော ခန္ဓော ဝုတ္တော။ ရာသဋ္ဌေန ဟိ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ ဧကဒေသော ဧကံ ဝိညာဏံ။ တသ္မာ ယထာ ရုက္ခဿ ဧကဒေသံ ဆိန္ဒန္တော ရုက္ခံ ဆိန္ဒတိတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ ဧကဒေသဘူတံ ဧကမ္ပိ ဝိညာဏံ ရုဋ္ဌိတော “ဝိညာဏက္ခန္ဓော”တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန ရာသဋ္ဌောယေဝ ခန္ဓဋ္ဌော န ဟောတိ၊ ဧကောဋ္ဌာသဋ္ဌောပိ ခန္ဓဋ္ဌောယေဝ၊ တသ္မာ ဧကောဋ္ဌာသဋ္ဌေန ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-သောတိပိ အတ္ထော။ တဇ္ဇော မနောဝိညာဏဓာတုတိ တေသံ ဖဿာဒိနံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အနုစ္ဆရိကာ မနောဝိညာဏဓာတု။ ဣမသ္မိံ ဟိ ပဒေ ဧကမေဝ စိတ္တံ မိနနဋ္ဌေန မနော၊ ဝိဇာနနဋ္ဌေန ဝိညာဏံ၊ သဘာဝဋ္ဌေန၊ နိဿတ္တဋ္ဌေန ဝါ ဓာတုတိ တိဟိ နာမေဟိ ဝုတ္တံ။

၁၇၇။ အဘိပ္ပမောဒေါတိ အဓိကာ တုဋ္ဌိ။

၁၇၈။ သမာဓိနိဒ္ဒေသေ အစလဘာဝေန အာရမ္မဏေ တိဋ္ဌတိတိ ဋ္ဌိတိ။ ပရတော ပဒဒ္ဒယံ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝဇိတံ။ အပိစ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ အာရမ္မဏမိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ တိဋ္ဌတိတိ သဏ္ဍိတိ။ အာရမ္မဏံ သြဂါဟေတွာ အနုပဝိသိတွာ တိဋ္ဌတိတိ အဝဋ္ဌိတိ။ ကုသလပက္ခသ္မိံ ဟိ စတ္တာရော ဓမ္မာ အာရမ္မဏံ သြဂါဟန္တိ သဒ္ဓါ သတိ သမာဓိ ပညာတိ။ တေနေဝ သဒ္ဓါ “သြကပ္ပနာ”တိ ဝုတ္တာ၊ သတိ “အပိလာပနတာ”တိ၊ သမာဓိ “အဝဋ္ဌိတိ”တိ၊ ပညာ “ပရိယောဂါဟနာ”တိ။ အကုသလပက္ခေ ပန တယော ဓမ္မာ အာရမ္မဏံ သြဂါဟန္တိ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာတိ။ တေနေဝ တေ “သြဃာ”တိ ဝုတ္တာ။ ဥဒ္ဒစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တဿ ဝိသာဟာရဿ ပဋိပက္ခတော အဝိသာဟာရော၊ အဝိသာဟာရဏန္တိ အတ္ထော။ ဥဒ္ဒစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ဝဂ္ဂန္တံ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ နာမ၊ အယံ ပန တထာ၊ န ဟောတိတိ အဝိက္ခေပေါ။ ဥဒ္ဒစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန စိတ္တံ ဝိသာဟဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ၊ ဣတော စိတော စ ဟရိယတိ၊ အယံ ပန အဝိသာဟဋ္ဌဿ မာနသဿ ဘာဝေါတိ အဝိသာဟဋ္ဌမာနသတာ။

၁-ကရေတိတိ (သီ) ၂-တထာဝိဓော (အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၈၈-ပိဋေ)

သမထောတိ တိဝိဓော သမထော စိတ္တသမထော အဓိကရဏသမထော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိ။ တတ္ထ အဋ္ဌသု သမာပတ္တိသု စိတ္တေကဂ္ဂတာ စိတ္တ- သမထော နာမ။ တံ ဟိ အာဂမ္မ စိတ္တစလနံ စိတ္တဝိပုန္နနံ သမ္ပတိ ဝူပသမ္ပတိ။ တသ္မာ သော “စိတ္တသမထော” တိ ဝုစ္စတိ။ သမ္ပုခါဝိနယာဒိသတ္တဝိဓော အဓိ- ကရဏသမထော နာမ။ တံ ဟိ အာဂမ္မ တာနိ တာနိ အဓိကရဏာနိ သမ္ပန္နိ ဝူပသမ္ပန္နိ။ တသ္မာ သော “အဓိကရဏသမထော” တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပန သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ သမ္ပန္နိ ဝူပသမ္ပန္နိ။ တသ္မာ တံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိ ဝုစ္စတိ။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ စိတ္တသမထော အဓိပေတော။ သမာဓိလက္ခဏေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္ပတိတိ သမာဓိဗလံ။ သမ္မာသမာဓိတိ ယာထာဝသမာဓိ နိယျာနိကသမာဓိ ကုသလသမာဓိ။

၁၇၉။ ရာဂတော ဝိမောစယံ စိတ္တန္တိအာဒိဟိ ဒသဟိ ကိလေသဝတ္ထုဟိ ဝိမောစနံ ဝုတ္တံ။ ထိနဂ္ဂဟဏေနေဝ စေတ္ထ မိဒ္ဓဂ္ဂဟဏံ၊ ဥဒ္ဓစ္စဂ္ဂဟဏေနေဝ စ ကုက္ကုစ္စဂ္ဂဟဏံ ကတံ ဟောတိတိ အညေသု ပါဌေသု သဟစာရိတ္တာ ကိလေသဝတ္ထုတော ဝိမောစနဝစနေနေဝ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ နိဝရဏာဒိတော ဝိမောစနံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဟိ နိစ္စသညာဒိတော စ ဝိမောစနံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိတိ။ ကထံ တံ စိတ္တံ အနုပဿတိတိ ဧတ္ထ ပေယျာလေ စ အနိစ္စာ- နုပဿနာဒိဟိ နိစ္စသညာဒိနံ ပဟာနံ ဝုတ္တမေဝ။ စတ္တာရိ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနိ တတိယစတုက္ကဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိတိ။

တတိယစတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈၀။ စတုတ္ထစတုက္ကနိဒ္ဒေသေ “အနိဒ္ဓိဋ္ဌေ နပုံသက” န္တိ ဝစနတော အသုကန္တိ အနိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ “အနိစ္စန္တိ ကိံ အနိစ္စ” န္တိ နပုံသကဝစနေန ပုစ္ဆာ ကတာ။ ဥပ္ပါဒဝယဋ္ဌေနာတိ ဥပ္ပါဒဝယသင်္ခါတေန အတ္ထေန၊ ဥပ္ပါဒဝယသဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ပဉ္စက္ခန္ဓာ သဘာဝလက္ခဏံ၊ ပဉ္စန္ဓံ ခန္ဓာနံ ဥပ္ပါဒဝယာ ဝိကာရလက္ခဏံ။ ဧတေန ဟုတွာ အဘာဝေန အနိစ္စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေနစ စ အဋ္ဌကထာယံ “သင်္ခတလက္ခဏဝသေန အနိစ္စတာတိ တေသံယေဝ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တ” န္တိ စ ဝတွာပိ “ဟုတွာ အဘာဝေါ ဝါ” တိ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဟုတွာ အဘာဝါကာရော အနိစ္စလက္ခဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “ပဉ္စန္ဓံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ ပဿန္တော ဣမာနိ ပညာသ လက္ခဏာနိ” တိ ပေယျာလံ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဓမ္မာတိ ရူပက္ခန္ဓာဒယော^၂ ယထာဝုတ္တဓမ္မာ။

ဝိရာဂါနုပဿီနိဒ္ဒေသေ ဂူပေ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာတိ ဘင်္ဂါနုပဿနတော ပဋ္ဌာယ ပရတော ဝုတ္တေဟိ အနိစ္စဋ္ဌာဒိဟိ ဂူပက္ခန္ဓေ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ။ ဂူပဝိရာဂေတိ နိဗ္ဗာနေ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ အာဂမ္မ ဂူပံ ဝိရဇ္ဇတိ အပုနရုပ္ပတ္တိမ္မေတံ အာပဇ္ဇနေန နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ နိဗ္ဗာနံ “ဂူပဝိရာဂေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဆန္ဒဇာတော ဟောတီတိ အနုဿဝဝသေန ဥပ္ပန္နမ္မတ္တန္တော ဟောတိ။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တောတိ တသ္မိံယေဝ နိဗ္ဗာနေ သဒ္ဓါယ စ အဓိမုတ္တော နိစ္ဆိတော။ ဝိတ္တဉ္ဇဿ သွာဓိဋ္ဌိတန္တိ အဿ ယောဂိဿ စိတ္တံ ခယဝိရာဂသင်္ခါတေ ဂူပဘဂေ အာရမ္မဏဝသေန၊ အစ္စန္ဒဝိရာဂ- သင်္ခါတေ ဂူပဝိရာဂေ နိဗ္ဗာနေ အနုဿဝဝသေန သုဠု အဓိဋ္ဌိတံ သုဠု ပတိဋ္ဌိတံ ဟောတီတိ သမ္ပန္နတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဂူပေ ဝိရာဂါနုပဿီတိ ဂူပဿ ခယဝိရာဂေါ ဂူပေ ဝိရာဂေါတိ ပကတိဘုမ္မဝစနေန ဝုတ္တော။ ဂူပဿ အစ္စန္ဒဝိရာဂေါ ဂူပေ ဝိရာဂေါတိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနေန ဝုတ္တော။ တံ ဒုဝိဓမ္မိ ဝိရာဂံ အာရမ္မဏတော အဇ္ဈာသယတော စ အနုပဿနသီလော “ဂူပေ ဝိရာဂါနုပဿီ”တိ ဝုတ္တော။ ဒေသ နယော ဝေဒနာဒိသု။ နိရောဓာနုပဿီပဒနိဒ္ဒေသေပိ ဒေသေဝ နယော။

၁၈၁။ ကတိဟာကာရေဟိဘိအာဒိ ပနေတ္ထ ဝိသေသော— တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ- ဒိနံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနံ အာဒိနဝနိရောဓဒဿနေနေဝ ဂူပါဒိနမ္ပိ အာဒိနဝ- နိရောဓာ ဒဿိတာ ဟောန္တိ တေသမ္ပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနတိဝတ္တနတော။ ဣမိနာ ဧဝ စ ဝိသေသဝစနေန ဝိရာဂါနုပဿနတော နိရောဓာနုပဿနာယ ဝိသိဋ္ဌဘာဝေါ ဝုတ္တော ဟောတိ။ တတ္ထ အနိစ္စဋ္ဌေနာတိ ခယဋ္ဌေန၊ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန ဝါ။ ဒုက္ခဋ္ဌေနာတိ ဘယဋ္ဌေန၊ ပဋိပိဋ္ဌနဋ္ဌေန ဝါ။ အနတ္တဋ္ဌေနာတိ အသာရကဋ္ဌေန၊ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန ဝါ။ သန္တာပဋ္ဌေနာတိ ကိလေသသန္တာ- ပနဋ္ဌေန။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌေနာတိ ဇရာဘင်္ဂဝသေန ဒ္ဓိဓာ ပရိဏာမနဋ္ဌေန။ နိဒါန- နိရောဓေနာတိ မူလပစ္စယဘာဝေန။ နိရုဇ္ဈတိတိ န ဘဝတိ။ သမုဒယနိရော- ဓေနာတိ အာသန္နပစ္စယဘာဝေန။ မူလပစ္စယော ဟိ ဗျာဓိဿ အသပ္ပါယ- တောဇနံ ဝိယ နိဒါနန္တိ ဝုတ္တော၊ အာသန္နပစ္စယော ဗျာဓိဿ ဝါတပိတ္တသေမှာ ဝိယ သမုဒယောတိ ဝုတ္တော။ နိဒါနံ ဟိ နိစ္ဆယေန ဒဒါတိ ဖလမိတိ နိဒါနံ၊ သမုဒယော ပန သုဠု ဥဒေတိ ဧတသ္မာ ဖလမိတိ သမုဒယော။ ဇာတိ- နိရောဓေနာတိ မူလပစ္စယဿ ဥပ္ပတ္တိအဘာဝေန။ ပဘဝနိရောဓေနာတိ အာသန္နပစ္စယဿ ဥပ္ပတ္တိအဘာဝေန။ ဇာတိယေဝ ဟိ ပဘဝတိ ဧတသ္မာ ဒုက္ခန္တိ ပဘဝေါတိ ဝတ္တုယုဇ္ဇတိ။ ဟေတုနိရောဓေနာတိ ဇနကပစ္စယဘာဝေန။ ပစ္စယနိရောဓေနာတိ ဥပတ္တုပ္ပကပစ္စယဘာဝေန။ မူလပစ္စယောပိ ဟိ အာသန္န- ပစ္စယော စ ဇနကပစ္စယော စ ဥပတ္တုပ္ပကပစ္စယော စ ဟောတိယေဝ။ ဧတေဟိ

တိက္ခဝိပဿနာက္ခဏေ တဒင်္ဂနိရောဓော၊ မဂ္ဂက္ခဏေ သမုစ္ဆေဒနိရောဓော
ဝုတ္တော ဟောတိ။ ဉာဏုပ္ပါဒေနာတိ တိက္ခဝိပဿနာဉာဏဿ ဝါ မဂ္ဂဉာဏဿ
ဝါ ဥပ္ပါဒေန။ နိရောဓုပဋ္ဌာနေနာတိ ဝိပဿနာက္ခဏေ ပစ္စက္ခတော
ခယနိရောဓဿ အနုဿဝဝသေန နိရောဓသင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဥပဋ္ဌာနေန။
မဂ္ဂက္ခဏေ ပစ္စက္ခတော စ နိဗ္ဗာနဿ ဥပဋ္ဌာနေန။ ဧတေဟိ ဝိသယဝိသယိ-
နိယမောဝ ကတော ဟောတိ။ တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒနိရောဓော စ ဝုတ္တော ဟောတိ။

၁၇၂။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိပဒနိဒ္ဒေသေ ဂူပံ ပရိစ္စဇတိတိ အာဒိနဝဒဿနေန
နိရပေက္ခတာယ ဂူပက္ခန္ဓံ ပရိစ္စဇတိ။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန
ပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေန ပဋိနိဿဂ္ဂပဒဿ ပရိစ္စာဂဋ္ဌော
ဝုတ္တော၊ တသ္မာ ကိလေသာနံ ပဇဟနန္တိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ
ဝိပဿနာ ကိလေသေ တဒင်္ဂဝသေန ပရိစ္စဇတိ၊ မဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒဝသေန။
ဂူပနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ တံနိန္ဒတာယ ပက္ခန္ဓတိ၊
မဂ္ဂေါ အာရမ္မဏကရဏေန။ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ ပက္ခန္ဓနဋ္ဌေန ပဋိ-
နိဿဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေန ပဋိနိဿဂ္ဂပဒဿ ပက္ခန္ဓနဋ္ဌော ဝုတ္တော၊
တသ္မာ စိတ္တဿ နိဗ္ဗာနေ ဝိသယဇနန္တိ အတ္ထော။ စတ္တာရိ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနိ
စတုတ္ထစတုတ္ထဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ဇရာမရဏေ ဝတ္တဗ္ဗံ
ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သတိပဋ္ဌာနေသု စ “ကာယေ ကာယာ-
နုပဿနာ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿနာ”တိ ကာယစိတ္တာနံ ဧကတ္ထဝေါဟာရဝသေန
ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။ “ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿနာ၊ ဓမ္မေသု
ဓမ္မာနုပဿနာ”တိ ဝေဒနာဓမ္မာနံ နာနတ္ထဝေါဟာရဝသေန ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော
ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

စတုတ္ထစတုတ္ထနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
နိဋ္ဌိတာ စ သတောကာရိဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ။

၆-ဉာဏရာသိဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၇၃။ ဣဒါနိ ဆဟိ ရာသိဟိ ဥဒ္ဓိဋ္ဌဉာဏေသု စတုဝိသတိသမာဓိဉာဏ-
နိဒ္ဒေသေ တာဝ ကာယာနုပဿနာဒိနံ တိဏ္ဏံ စတုက္ကာနံ ဝသေန ဒွါဒသန္ဓံ
ဝတ္ထုနံ ဧကေကသ္မိံ အဿာသဝသေန ဧကော၊ ပဿာသဝသေန ဧကောတိ

ဒွေ ဒွေ သမာဓိတိ ဒွါဒသသု ဝတ္ထုသု စတုရိသတိ သမာဓယော ဟောန္တိ။
ဈာနက္ခဏေ တေဟိ သမ္ပယုတ္တာနိ စတုရိသတိသမာဓိဝသေန ဉာဏာနိ။

ဒွါသတ္တတိရိပဿနာဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဒီဃံ အဿာသာတိ “ဒီဃ”န္တိဝုတ္ထ-
အဿာသတော။ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဒီဃံ အဿာသဟေတု ဈာနံ ပဋိလဘိတွာ
သမာဟိတေန စိတ္တေန ရိပဿနာက္ခဏေ အနိစ္စတော အနုပဿနဋ္ဌေန
ရိပဿနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော ဥတ္တရတြာပိ။ တေသံယေဝ ဒွါဒသန္တံ
ဝတ္ထုနံ ဧကေကသ္မိံ အဿာသဝသေန တိဿေ၊ ပဿာသဝသေန တိဿေတိ
ဆ ဆ အနုပဿနာတိ ဒွါဒသသု ဝတ္ထုသု ဒွါသတ္တတိ အနုပဿနာ ဟောန္တိ။
တာ ဧဝ ဒွါသတ္တတိ အနုပဿနာ ဒွါသတ္တတိရိပဿနာဝသေန ဉာဏာနိ။

နိဗ္ဗိဒါဉာဏနိဒ္ဒေသေ အနိစ္စာနုပဿိ အဿသန္တိ အနိစ္စာနုပဿိ ဟုတွာ
အဿသန္တော၊ အနိစ္စာနုပဿိ ဟုတွာ ဝတ္ထေန္တောတိ အတ္ထော။ “အဿသ”န္တိ
စ ဣဒံ ဝစနံ ဟေတုအတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိတိ နိဗ္ဗိဒါ-
ဉာဏန္တိ ကလာပသမ္ပသနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဘင်္ဂါနုပဿနာပဝတ္တရိပဿနာ-
ဉာဏေန သင်္ခါရာနံ ယထာသဘာဝံ ဇာနာတိ၊ စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌမိဝ စ တေနေဝ
ဉာဏစက္ခုနာ ပဿတိ။ တသ္မာ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ နာမာတိ အတ္ထော၊ သင်္ခါရေသု
နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏံ နာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပရိ ဘယတူပဋ္ဌာနာဒိနံ မုဇ္ဈိတုကမျတာ-
ဒိနဉာဏာနံ ဝိသု အာဂတတ္တာ ဣမ ယထာဝုတ္တာနေဝ ရိပဿနာဉာဏာနိ
နိဗ္ဗိဒါဉာဏာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

နိဗ္ဗိဒါနုလောမဉာဏနိဒ္ဒေသေ အနိစ္စာနုပဿိ အဿသန္တိ အနိစ္စာနုပဿိ-
နော အဿသန္တဿ။ သာမိအတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဘယတူပဋ္ဌာနေ ပညာတိ-
ဝစနေနေဝ ဘယတူပဋ္ဌာနအာဒိနဝါနုပဿနာနိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏာနိ ဝုတ္တာနိ
ဟောန္တိ တိဏ္ဏံ ဧကလက္ခဏတ္တာ။ ဣမာနိ တိဏ္ဏိ ဉာဏာနိ အနန္တရာ ဝုတ္တာနံ
နိဗ္ဗိဒါဉာဏာနံ အနုကူလဘာဝေန အနုလောမတော နိဗ္ဗိဒါနုလောမဉာဏာနိတိ
ဝုတ္တာနိ။

နိဗ္ဗိဒါပဋိပုဿဒ္ဓိဉာဏနိဒ္ဒေသေ အနိစ္စာနုပဿိ အဿသန္တိ အနန္တရ-
သဒိသမေဝ။ ပဋိသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌနာ ပညာဘိဝစနေနေဝ မုဇ္ဈိတုကမျတာပဋိသင်္ခါ-
နုပဿနာသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏာနိ ဝုတ္တာနိ ဟောန္တိ တိဏ္ဏံ ဧကလက္ခဏတ္တာ။
“ပဋိသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌနာ”တိဝစနေနေဝ အနုလောမဉာဏမဂ္ဂဉာဏာနိပိ ဂဟိတာနိ

၁-ဥတ္တရတြာပိ (က) ၂-နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ (သိ)

ဟောန္တိ။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏအနုလောမဉာဏာနိပိ ဟိ နိဗ္ဗိဒါယ သိခါပုတ္တတ္တာ
နိဗ္ဗိဒါဇနနဗျာပါရပုဟာနေန နိဗ္ဗိဒါပင်္ဂုပုဿဒ္ဓိဉာဏာနိ နာမ ဟောန္တိ။ မဂ္ဂ-
ဉာဏံ ပန နိဗ္ဗိဒါပင်္ဂုပုဿဒ္ဓန္တေ ဥပ္ပဇ္ဇနတော နိဗ္ဗိဒါပင်္ဂုပုဿဒ္ဓိဉာဏံ နာမ
ဟောတိတိ အတိဝိယ ယုဇ္ဇတိတိ။ နိဗ္ဗိဒါနုလောမဉာဏေသု ဝိယ အာဒိဘူတံ
မုဗ္ဗိတုကမျတာဉာဏံ အဂ္ဂဟေတွာ “ပင်္ဂုသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌနာ”တိ အန္တေ ဉာဏ-
ဒ္ဓယဂ္ဂဟဏံ မဂ္ဂဉာဏသင်္ဂဟဏတ္ထံ။ မုဗ္ဗိတုကမျတာတိ ဟိ ဝုတ္တေ အနုလောမဉာဏံ
သင်္ဂယတိ၊ န မဂ္ဂဉာဏံ။ မဂ္ဂဉာဏံ ဟိ မုဗ္ဗိတုကမျတာ နာမ န ဟောတိ၊
ကိစ္စသိဒ္ဓိယံ သန္တိဋ္ဌနတော ပန သန္တိဋ္ဌနာ နာမ ဟောတိ။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ စ
“ဖုသနာတိ အပ္ပနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒဉ္စ မဂ္ဂဉာဏံ နိဗ္ဗာနေ အပ္ပနာတိ ကတွာ
သန္တိဋ္ဌနာ နာမ ဟောတိတိ “သန္တိဋ္ဌနာ”တိဝစနေန မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ သင်္ဂယတိ။
နိဗ္ဗိဒါနုလောမဉာဏာနိပိ အတ္ထတော နိဗ္ဗိဒါဉာဏာနေဝ’ ဟောန္တိတိ တာနိပိ
နိဗ္ဗိဒါဉာဏေဟိ သင်္ဂဟေတွာ နိဗ္ဗိဒါပင်္ဂုပုဿဒ္ဓိဉာဏာနိတိ နိဗ္ဗိဒါဂဟဏမေဝ
ကတံ၊ န နိဗ္ဗိဒါနုလောမဂ္ဂဟဏံ။ တီသုပိ စေတေသု ဉာဏဋ္ဌကနိဒ္ဒေသေသု
စတုတ္ထဿ ဓမ္မာနုပဿနာစတုက္ကဿ ဝသေန ဝုတ္တာနံ စတုန္တံ ဝတ္ထုနံ
ဧကေကသ္မိံ အဿာသဝသေန ဧကံ၊ ပဿာသဝသေန ဧကန္တိ ဒွေ ဒွေ
ဉာဏာနိတိ စတုသု ဝတ္ထုသု အဋ္ဌဉာဏာနိ ဟောန္တိ။

ဝိမုတ္တိသုခဉာဏနိဒ္ဒေသေ ပဟိနတ္တာတိ ပဟာနံ ဒသေတွာ တဿ ပဟာ-
နဿ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနတ္ထံ ဒသေန္တော သမုစ္ဆိန္ဒတ္တာတိ အာဟ။ ဝိမုတ္တိသုခေ
ဉာဏန္တိ ဖလဝိမုတ္တိသုခသမ္ပယုတ္တဉာဏဉ္စ ဖလဝိမုတ္တိသုခါရမ္ပဏပစ္စဝေက္ခဏ-
ဉာဏဉ္စ။ အနုသယဝတ္ထုဿ ကိလေသဿ ပဟာနေန ပရိယုဋ္ဌာနဒုစ္စရိတ-
ဝတ္ထုပ္ပဟာနံ ဟောတိတိ ဒဿနတ္ထံ ပန အနုသယာနံ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ ဧကဝိသတိ-
ဖလဉာဏံ သန္ဓာယ ပဟိနကိလေသဂဏနာယပိ ဉာဏဂဏနာ ကတာ ဟောတိ၊
ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဉ္စ သန္ဓာယ ပဟိနကိလေသပစ္စဝေက္ခဏဂဏနာယ ဖလပစ္စ-
ဝေက္ခဏဉာဏဂဏနာ ကတာ ဟောတိတိ။

ဉာဏရာသိဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
သဒ္ဓမ္ပပ္ပကာသိနိယာ ပင်္ဂုသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ
အာနာပါနဿတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဣန္ဒြိယကထာ

၁-ပဌမသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၀၄။ ဣဒါနိ အာနာပါနဿတိကထာနန္တရံ ကထိတာယ ဣန္ဒြိယကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ အနုပ္ပတ္တာ။ အယံ ဟိ ဣန္ဒြိယကထာ အာနာပါနဿတိ-
 ဘာဝနာယ ဥပကာရကာနံ ဣန္ဒြိယာနံ အဘာဝေ အာနာပါနဿတိဘာဝနာယ
 အဘာဝတော တဒုပကာရကာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိသောဓနာဒိဝိမိဒဿနတ္ထံ
 အာနာပါနဿတိကထာနန္တရံ ကထိတာတိ တဉ္စ ကထေတဗ္ဗံ ဣန္ဒြိယကထံ
 အတ္တနာ ဘဂဝတော သမ္ပါဒါ သုတံ ဝိညာတာဓိပ္ပာယ်သုတ္တန္တိကဒေသနံ
 ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကဘွာ တဒတ္ထပ္ပကာသနဝသေန ကထေတုကာမော ပဌမံ တာဝ ဧဝံ
 မေ သုတန္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ဧဝန္တိ နိပါတပဒံ။ မေတိအာဒိနိ နာမပဒါနိ။ ဝိဟရတိတိ ဣတ္ထ
 ဝိ-ဣတိ ဥပသဂ္ဂပဒံ၊ ဟရတိတိ အာချာတပဒန္တိ ဣမိနာ တာဝ နယေန
 ပဒဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗျော။

အတ္ထတော ပန ဥပမူပဒေသဂရဟပသံသနာကာရဝစနဂ္ဂဟဏေသု ဧဝံ-
 သဒ္ဓေါ ဒိဿတိ နိဒဿနတ္ထေ စ အဝဓာရဏတ္ထေ စ။ ဣဓ ပန ဧဝံသဒ္ဓေါ
 အာကာရတ္ထေ နိဒဿနတ္ထေ စ ဝိညုဇနေန ပဝုတ္တော^၁၊ တထေဝ အဝဓာရ-
 ဏတ္ထေ စ။

တတ္ထ အာကာရတ္ထေန ဧဝံသဒ္ဓေန တေမတ္ထံ ဒီပေတိ—နာနာနယနိပုဏ-
 မနေကဇ္ဈာသယသမုဋ္ဌာနံ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဝိဝိဓပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာ-
 ပဋိဝေဓဂန္တိရံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သကသကဘာသာနုပတော သောတပထ-
 မာဂစ္ဆန္တိ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ သဗ္ဗပ္ပကာရေန ကော သမတ္ထော ဝိညာတုံ၊
 သဗ္ဗထာမေန ပန သောတုကာမတံ ဇနေတွာပိ ဧဝံ မေ သုတံ၊ မယာပိ
 ဧကေနာကာရေန သုတန္တိ။

နိဒဿနတ္ထေန “နာဟံ သယမ္ဘ။ န မယာ ဣဒံ သမ္ဘိကတ”န္တိ အတ္တာနံ
 ပရိမောစေန္တော “ဧဝံ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဧဝံ သုတ”န္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သကလံ
 သုတ္တံ နိဒဿေတိ။

အဝဓာရဏတ္ထေန ထေရော သာရိပုတ္တော “တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမသာဝကာနံ
 ဘိက္ခုနံ မဟာပညာနံ ယဒိဒံ သာရိပုတ္တော”တိ^၂၊ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ

၁-ပညတ္တော (သီ) ၂-အံ ၁-၂၃-ပိဋေ။

ကေပုဂ္ဂလမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ယော ဧဝံ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ သမ္ပဒေဝ အနုပုဝတ္တေတိ။ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော။ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ သမ္ပဒေဝ အနုပုဝတ္တေတိ”တိဝေမာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ ပသတ္တဘာဝါနုရူပံ အတ္တနော ဓာရဏဗလံ ဒဿေန္တော သတ္တာနံ သောတုကာမတံ ဇနေတိ “ဧဝံ မေ သုတံ၊ တဉ္စ ခေါ အတ္တတော ဝါ ဗျဉ္စနတော ဝါ အနုနမနဓိကံ၊ ဧဝမေဝ၊ န အညထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ။

မေသဒ္ဓေါ ကရဏသမ္ပဒါနသာမိအတ္ထေသု ဒိဿတိ။ ဣဓ ပန “မယာ သုတံ၊ မမ သုတ”န္တိ စ အတ္တဒ္ဓယေ ယုဇ္ဇတိ။

သုတန္တိ အယံသဒ္ဓေါ သဥပသဂ္ဂေါ အနုပသဂ္ဂေါ စ ဝိဿုတဂမနကိလိန္ဒ- ဥပစိတအနုယောဂသောတဝိညေယျေသု ဒိဿတိ ဝိညာတေပိ စ သောတ- ဒ္ဓါရာနုသာရေန။ ဣဓ ပနဿ သောတဒ္ဓါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတန္တိ ဝါ ဥပဓာရဏန္တိ ဝါ အတ္ထော။ မေသဒ္ဓဿ ဟိ မယာတိအတ္ထေ သတိ “ဧဝံ မယာ သုတံ သောတဒ္ဓါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတ”န္တိ ယုဇ္ဇတိ၊ မမာတိအတ္ထေ သတိ “ဧဝံ မမ သုတံ သောတဒ္ဓါရာနုသာရေန ဥပဓာရဏ”န္တိ ယုဇ္ဇတိ။

အပိစ “ဧဝံ မေ သုတ”န္တိ အတ္တနာ ဥပ္ပါဒိတဘာဝံ အပ္ပဋိဇာနန္တော ပုရိမသဝနံ ဝိဝရန္တော “သမ္ပုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတမိဒံ မယာ တဿ ဘဂဝတော စတုဝေသာရဇ္ဇဝိသာရဒဿ ဒသဗလဓရဿ အာသဘဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော သီဟ- နာဒနာဒိနော သဗ္ဗသတ္တုတ္တမဿ ဓမ္မိဿရဿ ဓမ္မရာဇဿ ဓမ္မာဓိပတိနော ဓမ္မဒီပဿ ဓမ္မသရဏဿ သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တိနော သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ ဝစနံ၊ န ဧတ္ထ အတ္ထေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ ပဒေ ဝါ ဗျဉ္စနေ ဝါ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ကာတဗ္ဗာ”တိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ အဿဒ္ဓိယံ ဝိနာသေတိ၊ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ ဥပ္ပါဒေတိတိ။ တေနတံ ဝုစ္စတိ—

“ဝိနာသယတိ အဿဒ္ဓိံ၊ သဒ္ဓိံ ဝဇေတိ သာသနေ။
ဧဝံ မေ သုတမိစ္စေဝံ၊ ဝဒံ ဂေါတမသာဝကော”တိ။

ကေန္တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒနိဒ္ဒေသော။ သမယန္တိ ပရိစ္ဆိန္နနိဒ္ဒေသော။ ကေ သမယန္တိ အနိယမိတပရိဒီပနံ။ တတ္ထ သမယသဒ္ဓေါ—

သမဝါယေ ခဏေ ကာလေ၊ သမူဟေ ဟေတုဒိဋ္ဌိသု။
ပဋိလာဘေ ပဟာနေ စ၊ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတိ။

ဣဓ ပနဿ ကာလော အတ္ထော။ တေန သံဝစ္ဆရဥတုမာသဒ္ဓမာသရတ္တိန္ဒိဝ-
ပုဗ္ဗဏှမဇ္ဈန္တိကသာယနပဌမမဇ္ဈိမပစ္စိမယာမမုဟုတ္တာဒီသု ကာလပုဘောဒ-
ဘူတေသု သမယေသု ဧကံ သမယန္တိ ဒီပေတိ။

တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ဧတေသု သံဝစ္ဆရာဒီသု သမယေသု ယံ ယံ သုတ္တံ ယမိ
ယမိ သံဝစ္ဆရေ ဥတုမိ မာသေ ပက္ခေ ရတ္တိဘာဂေ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ဝုတ္တံ၊
သဗ္ဗံ တံ ထေရဿ သုဝိဒိတံ သုဝဝတ္ထာပိတံ ပညာယ။ ယသ္မာ ပန “ဧဝံ
မေ သုဘံ အသုကသံဝစ္ဆရေ အသုကဥတုမိ အသုကမာသေ အသုကပက္ခေ
အသုကရတ္တိဘာဂေ အသုကဒိဝသဘာဂေ ဝါ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေန သက္ကာ သုခေန
ဓာရေတုံ ဝါ ဥဒ္ဓိသိတုံ ဝါ ဥဒ္ဓိသာပေတုံ ဝါ၊ ဗဟု စ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တသ္မာ
ဧကေနဝ ပဒေန တမတ္ထံ သမောဓာနေတွာ “ဧကံ သမယ”န္တိ အာဟ။

ယေဝါဣမေ ဂစ္ဆောက္ကန္တိသမယော ဇာတိသမယော သံဝေဂသမယော
အဘိနိက္ခမနသမယော ဒုက္ကရကာရိကသမယော မာရဝိဇယသမယော အဘိ-
သမ္မောဓိသမယော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရသမယော ဒေသနာသမယော ပရိ-
နိဗ္ဗာနသမယောတိဝေမာဒယော ဘဂဝတော ဒေဝမနုဿေသု အတိဝိယ
ပကာသာ အနေကကာလပုဘောဒါ ဧဝ သမယာ၊ တေသု သမယေသု
ဒေသနာသမယသင်္ခါတံ ဧကံ သမယန္တိ ဒီပေတိ။ ယော စာယံ ဉာဏကရုဏာ-
ကိစ္စသမယေသု ကရုဏာကိစ္စသမယော၊ အတ္တဟိတပရဟိတပဋိပတ္တိသမယေသု
ပရဟိတပဋိပတ္တိသမယော၊ သန္နိပတိတာနံ ကရုဏီယဒ္ဓယသမယေသု ဓမ္မိ-
ကထာသမယော၊ ဒေသနာပဋိပတ္တိသမယေသု ဒေသနာသမယော၊ တေသုပိ
သမယေသု အညတရံ သမယံ သန္ဓာယ “ဧကံ သမယ”န္တိ အာဟ။

ယသ္မာပန “ဧကံ သမယ”န္တိ အစ္စန္တသံယောဂတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ ယံ ဟိ သမယံ
ဘဂဝါ ဣမံ အညံ ဝါ သုတ္တန္တံ ဒေသေသိ၊ အစ္စန္တမေဝ တံ သမယံ ကရုဏာ-
ဝိဟာရေန ဝိဟာသိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ဣဓ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော
ကတောတိ။

တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

“တံ တံ အတ္ထမပေက္ခိတွာ၊ ဘုဗ္ဗေန ကရဏေန စ။
အညတြိ သမယော ဝုတ္တော၊ ဥပယောဂေန သော ဣဓာ”တိ။

ပေါရာဏာပန ဝဏ္ဏယန္တိ—“တသ္မိံ သမယေ”တိ ဝါ “တေန သမယေနာ”တိ
ဝါ “တံ သမယ”န္တိ ဝါ အဘိလာပမတ္တဘေဒေါ သေ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဘုဗ္ဗမေဝတ္ထောတိ။

တသ္မာ “ဧကံ သမယ”န္တိ ဝုတ္တေပိ “ဧကသ္မိံ သမယေ”တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘဂဝါတိ ဂရူ။ ဂရုံ ဟိ လောကေ “ဘဂဝါ”တိ ဝဒန္တိ။ အယဉ္ဇ သဗ္ဗ- ဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဂရူ၊ တသ္မာ “ဘဂဝါ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပေါရာဏေဟိပိ ဝုတ္တံ—

“ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ၊ ဘဂဝါတိ ဝစနမုတ္တမံ။
ဂရူ ဂါရဝယုတ္တော သော၊ ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတိ”တိ။

အပိစ—

“ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ယုတ္တော၊ ဘဂေဟိ စ ဝိဘတ္တဝါ။
ဘတ္တဝါ ဝန္တဂမနော၊ ဘဝေသု ဘဂဝါ တတော”တိ—

ဣဓိဿာပိ ဂါထာယ ဝသေန အဿ ပဒဿ ဝိတ္တာရတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တောယေဝ။

တ္ထောဝတာ စေတ္ထ ဝေန္တိ ဝစနေန ဒေသနာသမ္ပတ္တိံ နိဒ္ဓိသတိ၊ မေ သုတန္တိ သာဝကသမ္ပတ္တိံ၊ ဧကံ သမယန္တိ ကာလသမ္ပတ္တိံ၊ ဘဂဝါတိ ဒေသကသမ္ပတ္တိံ။

သာဝတ္ထိယန္တိ ဧတ္ထ စ သဝတ္ထဿ ဣသိနော နိဝါသဋ္ဌာနဘူတာ နဂရိသာဝတ္ထိ၊ ယထာ ကာကန္တိ မာကန္တိတိ ဧဝံ တာဝ အက္ခရစိန္တကာ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပန ဘဏန္တိ—ယံ ကိဉ္စိ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ သဗ္ဗမေတ္ထ အတ္ထိတိ သာဝတ္ထိ၊ သတ္တသမာယောဂေ စ ကိံ ဘဏ္ဏမတ္ထိတိ ပုစ္ဆိတေ သဗ္ဗမတ္ထိတိပိ ဝစနမုပါဒါယ သာဝတ္ထိ။

“သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗုပကရဏံ၊ သာဝတ္ထိယံ သမောဟိတံ။
တသ္မာ သဗ္ဗမုပါဒါယ၊ သာဝတ္ထိတိ ပဝုစ္စတိ”တိ။

တဿံ သာဝတ္ထိယံ။ သမိပတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။ ဝိဟရတိတိ အဝိသေသေန ဣရိယာပထဒိဗ္ဗမြဟ္မအရိယဝိဟာရေသု အညတရဝိဟာရသမဂ္ဂိပရိဒီပနမေတံ၊ ဣဓ ပန ဌာနဂမနာသနသယနပုဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိ- ယာပထသမာယောဂပရိဒီပနံ။ တေန ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္တောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ “ဝိဟရတိ”စ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဘဂဝါ ဧကံ ဣရိယာပထပယောဂံ အညေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္တိတွာ အပရိပတန္တမတ္တ- ဘာဝံ ဟရတိ ပဝတ္ထေတိ၊ တသ္မာ “ဝိဟရတိ”တိ ဝုစ္စတိ။

ဇေတဝနေတိ ဧတ္ထ အတ္တနေော ပစ္စတ္တိကဇနံ ဇိနာတိတိ ဇေတော၊ ရညော ဝါ အတ္တနေော ပစ္စတ္တိကဇနေ ဇိတေ ဇာတောတိ ဇေတော၊ မင်္ဂလ- ကမျတာယ ဝါ တဿ ဧဝံ နာမမေဝ ကတန္တိ ဇေတော၊ ဝနယတိတိ ဝနံ၊ အတ္တသမ္ပဒါယ သတ္တာနံ ဘတ္တိ^၁ ကာရေတိ၊ အတ္တနိ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတိတိ အတ္ထော။ ဝနတေ ဣတိ ဝါ ဝနံ၊ နာနာဝိဓကုသုမဂန္ဓသမ္မောဒမတ္တကောကိ- လာဒိဝိဟင်္ဂါဘိရုတေဟိ^၂ မန္ဓမာရုတစလိတရက္ခသဘာဝိဝိဋ္ဌပပလ္လဝပလာသေဟိ “ဧဝ မံ ပဒါဘုဉ္ဇသ”တိ ပါဏိနေော ယာစတိ ဝိယာတိ အတ္ထော။ ဇေတဿ ဝနံ ဇေဘာနံ။ တဋ္ဌိ ဇေတေန ရာဇကုမာရေန ရောပိတံ သံဝဒ္ဓိတံ ပရိပါလိတံ၊ သော စ တဿ သာမီ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဇေတဝနန္တိ ဝုဇ္ဇတိ။ တသ္မိ^၃ ဇေတဝနေ။ ဝနဉ္စ နာမ ရောပိမံ သယံဇာတန္တိ ဒုဝိဓံ။ ဣဒဉ္စ ဝေဠုဝနာဒီနိ စ ရောပိမာနိ၊ အန္ဓဝနမဟာဝနာဒီနိ သယံဇာတာနိ။

အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေတိ သုဒတ္ထော နာမ သော ဂဟပတိ မာတာ- ပိတူ ဣ ကဘနာမဝသေန။ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓတာယ ပန ဝိဂတမစ္ဆေရတာယ ကရုဏာဒိဂုဏသမင်္ဂိတာယ စ နိစ္စကာလံ အနာထာနံ ပိဏ္ဍမဒါသိ၊ တေန အနာထပိဏ္ဍိကောတိ သင်္ခံ ဂတော။ အာရမန္တိ ဧတ္ထ ပါဏိနေော၊ ဝိသေသေန ဝါ ပဗ္ဗဒိတာတိ အာရာမော၊ တဿ ပုပ္ဖလောဒိသောဘာယ နာတိဒူရနစ္စာ- သန္ဓာဘဒိပဉ္စဝိဓသေနာသနင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ စ တတော တတော အာဂမ္မ ရမန္တိ အဘိရမန္တိ၊ အနုက္ကဏ္ဍိတာ ဟုတွာ နိဝသန္တိတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဝါ သမ္ပတ္တိယာ တတ္ထ တတ္ထ ဂတေပိ အတ္တနေော အပ္ပန္နရံ အာနေတွာ ရမာပေတိတိ အာရာမော။ သော ဟိ အနာထပိဏ္ဍိကေန ဂဟပတိနာ ဇေတဿ ရာဇကုမာရဿ ဟတ္ထတော အဋ္ဌာရသဟိ ဟိရညကောဋီဟိ ကောဋီသန္တရေန ကိဏိတွာ အဋ္ဌာ- ရသဟိ ဟိရညကောဋီဟိ သေနာသနာနိ ကာရာပေတွာ အဋ္ဌာရသဟိ ဟိရည- ကောဋီဟိ ဝိဟာရမဟံ နိဋ္ဌာပေတွာ ဧဝံ စတုပညာသဟိရညကောဋီပရိစ္စာဂေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ နိယျာဒိတော၊ တသ္မာ “အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမော”တိ ဝုဇ္ဇတိ။ တသ္မိ^၄ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။

ဧတ္ထ စ “ဇေတဝနေ”တိဝစနံ ပုရိမသာမိပရိကိတ္တနံ၊ “အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”တိ ပစ္စိမသာမိပရိကိတ္တနံ။ ကိမေတေသံ ပရိကိတ္တနေ ပယော- ဇနန္တိ? ပုညကာမာနံ ဒိဋ္ဌာနဂတိအာပဇ္ဇနံ။ တတ္ထ ဟိ ဒွါရကောဋ္ဌကပါသာဒ- မာပနေ ဘူမိဝိက္ကယလဒ္ဓါ အဋ္ဌာရသ ဟိရညကောဋီယော အနေကကောဋီ- အဂ္ဂနကာ ရက္ခာ စ ဇေတဿ ပရိစ္စာဂေါ၊ စတုပညာသ ဟိရညကောဋီယော

၁-ရတိ^၁ (က) ၂-....ဝိဟင်္ဂမဝိရုတေဟိ (သိ)

အနာထပိဏ္ဍိကဿ။ ဣတိ တေသံ ပရိကိတ္တနေန ဧဝံ ပုညကာမာ ပုညာနိ ကရောန္တိတိ ဒဿေန္တော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အညေပိ ပုညကာမေ တေသံ ဒိဋ္ဌာနဂတိအာပဇ္ဇနေ နိယောဇေတိ။

တတ္ထ သိယာ—ယဒိ တာဝ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ “ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ အထ တတ္ထ ဝိဟရတိ၊ “သာဝတ္ထိ-ယ”န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ န ဟိ သက္ကာ ဥဘယတ္ထ ဧကံ သမယံ ဝိဟရိတုန္တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နန အဝေါစုမှ “သမိပတ္ထေ ဘုမ္မဝစန”န္တိ။ တသ္မာ ယထာ ဂင်္ဂါယမုနာဒိနံ သမိပေ ဂေါယုထာနိ စရန္တာနိ “ဂင်္ဂါယ စရန္တိ၊ ယမုနာယ စရန္တိ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧဝမိဓာပိ ယဒိဒံ သာဝတ္ထိယာ သမိပေ ဇေတဝနံ အနာထ-ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမော၊ တတ္ထ ဝိဟရန္တော ဝုစ္စတိ “သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”တိ။ ဂေါစရဂါမနိဒဿနတ္ထံ ဟိဿ သာဝတ္ထိဝစနံ၊ ပဗ္ဗဇိတာနုရူပနိဝါသဋ္ဌာနနိဒဿနတ္ထံ သေသဝစနံ။

တတ္ထ သာဝတ္ထိကိတ္တနေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော ဂဟဋ္ဌာ-နုဂ္ဂဟကရဏံ ဒဿေတိ၊ ဇေတဝနာဒိကိတ္တနေန ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟကရဏံ။ တထာ ပုရိမေန ပစ္စယဂ္ဂဟဏတော အတ္တကိလမထာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနံ၊ ပစ္စိမေန ဝတ္ထု-ကာမပ္ပဟာနတော ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနုပါယံ။ အထ ဝါ ပုရိမေန စ ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂံ၊ ပစ္စိမေန ဝိဝေကာမိမုတ္တိံ။ ပုရိမေန ကရုဏာယံ ဥပဂမနံ၊ ပစ္စိမေန ပညာယ အပဂမနံ။ ပုရိမေန သတ္တာနံ ဟိတသုခနိပ္ပုဒါဒနာ-မိမုတ္တတံ၊ ပစ္စိမေန ပရဟိတသုခကရဏေ နိရူပလေပတံ။ ပုရိမေန ဓမ္မိကသုခါ-ပရိစ္စာဂနိမိတ္တံ ဖာသုဝိဟာရံ၊ ပစ္စိမေန ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာနုယောဂနိမိတ္တံ။ ပုရိမေန မနုဿာနံ ဥပကာရဗဟုလတံ၊ ပစ္စိမေန ဒေဝါနံ။ ပုရိမေန လောကေ ဇာတဿ လောကေ သံဝဒ္ဓဘာဝံ၊ ပစ္စိမေန လောကေန အနုပလိတ္တတံ။ ပုရိမေန “ဧကပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇန-ဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကပုဂ္ဂလော၊ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝစနတော ယဒတ္ထံ ဘဂဝါ ဥပ္ပန္နော၊ တဒတ္ထပရိဒီပနံ၊ ပစ္စိမေန ယတ္ထ ဥပ္ပန္နော၊ တဒနုရူပဝိဟာရပရိဒီပနံ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဌမံ လုမ္ဗိနိဝနေ၊ ဒုတိယံ ဗောဓိမဏ္ဍေတိ လောကိယလောကုတ္တရဿ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝနေယေဝ ဥပ္ပန္နော၊ တေနဿ ဝနေယေဝ ဝိဟာရံ ဒဿေတိတိ ဧဝမာဒိနာ နယေနတ္ထ အတ္ထ-ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-အံ ၁-၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တဒတ္ထပရိဒီပနံ (အံ-၄ ၁-၁၂-ပိဋ္ဌေ။) ပဋိသံ-၄ ၂-၉

တကြာတိ ဒေသကာလပရိဒီပနံ။ တံ ဟိ ယံ သမယံ ဝိဟရတိ၊ တကြ သမယေ၊ ယသ္မိံ စ ဇေတဝနေ ဝိဟရတိ၊ တကြ ဇေတဝနေတိ ဒီပေတိ။ ဘာသိတဗ္ဗယုတ္တေ ဝါ ဒေသကာလေ ဒီပေတိ။ န ဟိ ဘဂဝါ အယုတ္တေ ဒေသေ ကာလေ ဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ “အကာလော ခေါ တာဝ ဗာဟိယာ”တိအာဒိံ စေတ္ထ သာဓကံ။ ခေါတိ ပဒပူရဏမတ္ထေ အဝဓာရဏတ္ထေ အာဒိကာလတ္ထေ ဝါ နိပါတော။ ဘဂဝါတိ လောကဂရုဒီပနံ။ ဘိက္ခုတိ ကထာသဝနယုတ္တပုဂ္ဂလဝစနံ။ အပိစေတ္ထ “ဘိက္ခကောတိ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈပဂတောတိ ဘိက္ခု”တိအာဒိနာ၂ နယေန ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အာမန္တေသီတိ အာလပိ အဘာသိ သမ္ဗောဓေသိ၊ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ အညတြ ပန ဉ္ဇပနေပိ ပက္ခောသနေပိ။ ဘိက္ခဝေါတိ အာမန္တနာကာရဒီပနံ။ တေန တေသံ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခနသီလတာဘိက္ခနဓမ္မတာဘိက္ခနေသာဓုကာရိတာဒိဂုဏယောဂသိဋ္ဌေန ဝစနေန ဟိနာဓိကဇနသေဝိတံ ဝုတ္တိံ ပကာသေန္တော ဥဒ္ဓတဒိနဘာဝနိဂ္ဂဟံ ကရောတိ။ “ဘိက္ခဝေါ”တိ ဣမိနာ စ ကရုဏာဝိပ္ပျါရသောမ္မဟဒယနယနနိပါတပုဗ္ဗင်္ဂမေန ဝစနေန တေ အတ္ထနော မုခါဘိမုခေ ကရောန္တော တေနေဝ ကထေတုကမျတာဒီပကေန ဝစနေန နေသံ သောတုကမျတံ ဇနေတိ။ တေနေဝ စ သမ္ဗောဓနတ္ထေန ဝစနေန သာဓုကသဝနမနသိကာရေပိ တေ နိယောဇေတိ။ သာဓုကသဝနမနသိကာရာယတ္တာ ဟိ သာသနသမ္ပတ္တိ။

အပရေသု ဒေဝမနုဿေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ကသ္မာ ဘိက္ခုယေဝ အာမန္တေသီတိ စေ? ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌာသန္ဓသဒါသန္ဓိဟိတဘာဇနဘာဝတော။ သဗ္ဗပရိသသာဘေရဏာ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ။ ပရိသာယ စ ဇေဋ္ဌာ ဘိက္ခုပဌမုပ္ပန္နတ္တာ၊ သေဋ္ဌာ အနဂါရိယဘာဝံ အာဒိံ ကတွာ သတ္ထု စရိယာနုဝိဓာယကတ္တာ သကလသာသနပဋိဂ္ဂါဟကတ္တာ စ၊ အာသန္ဓာ တတ္ထ နိသိန္ဓေသု သတ္ထုသန္ဓိကတ္တာ၊ သဒါသန္ဓိဟိတာ သတ္ထုသန္ဓိကာဝစရတ္တာ၊ ဓမ္မဒေသနာယ စ တေ ဝေ ဘာဇနံ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပတ္တိသမ္ဘာဝတော။

တတ္ထ သိယာ—ကိမတ္ထံ ပန ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပဌမံ ဘိက္ခုအာမန္တေသိ၊ န ဓမ္မမေဝ ဒေသေသီတိ? သတိဇနနတ္ထံ။ ပရိသာယ ဟိ ဘိက္ခုအညံ စိန္တေန္တာပိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာပိ ဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တာပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တာပိ နိသိန္ဓာ ဟောန္တိ၊ တေ အနာမန္တေတွာ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ “အယံ ဒေသနာ ကိံနိဒါနာ ကိံပစ္စယာ ကတမာယ အတ္ထုပ္ပတ္တိယာ ဒေသိတာ”တိ သလ္လက္ခေတုံ အသက္ခောန္တာ ဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ ဝါ

၁-ခု ၁-၈၅-ပိဋေ။ ၂-အဘိ ၂-၂၅၄၊ ဝိ ၁-၂၈-ပိဋေသု။

ဂဏှေယျံ။ တေန တေသံ သတိဇနနတ္ထံ ဘဂဝါ ပဌမံ အာမန္တေတွာ ပစ္စာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ဘဒန္တေတိ ဂါရဝဝစနမေတံ၊ သတ္ထုနော ပဋိဝစနဒါနံ ဝါ။ အပိစေတ္ထ “ဘိက္ခဝေါ”တိ ဝဒမာနော ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ အာလပတိ၊ “ဘဒန္တေ”တိ ဝဒမာနာ တေ ဘဂဝန္တံ ပစ္စာလပန္တိ။ တထာ “ဘိက္ခဝေါ”တိ ဘဂဝါ အာဘာသတိ၊ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ပစ္စာဘာသန္တိ။ “ဘိက္ခဝေါ”တိ ပဋိဝစနံ ဒါပေတိ၊ ဘဒန္တေတိ ပဋိဝစနံ ဒေန္တိ။ တေ ဘိက္ခူတိ ယေ ဘဂဝါ အာမန္တေသိ။ ဘဂဝတော ပစ္စသောသုန္တိ ဘဂဝတော အာမန္တနံ ပဋိ- အသောသုံ၊ အဘိမုခါ ဟုတွာ သုဏိံသု သမ္ပဋိန္ဒိံသု ပဋိဂ္ဂဟေသုန္တိ အတ္ထော။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစာတိ ဘဂဝါ ဧတံ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သကလသုတ္တံ အဝေါစ။

တ္ထောဝတာ စ ယံ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန ကမလကုဝလယုဇ္ဇလ- ဝိမလသာဒုရသသလိလာယ ပေါက္ခရဏိယာ သုခါဝတရဏတ္ထံ နိမ္မလသိလာ- တလရစနဝိလာသသောပါနံ^၁ ဝိပ္ပကိဏ္ဏမုတ္တာဇာလသဒိသဝါလိကာကိဏ္ဏ- ပဏ္ဏရဘူမိဘာဂံ တိတ္ထံ ဝိယ၊ သုဝိဘတ္တဘိတ္တိဝိစိတြဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တဿ နက္ခတ္တ- ပထံ ဖုဿိတုကာမတာယ ဝိယ၊ ဝိဇ္ဇိတသမုဿယဿ ပါသာဒဝရဿ သုခါ- ရောဟဏတ္ထံ ဒန္တမယသဏှမုဒုဖလကကန္ဓနလတာဝိနဒ္ဒမဏိဂဏပုဘာသမုဒယု- ဇ္ဇလသောဘံ သောပါနံ ဝိယ၊ သုဝဏ္ဏဝလယနုပုရာဒိသံဃဋ္ဌနသဒ္ဓသမ္ဗိဿိတ- ကထိတဟသိတမရုဿရဂေဟဇနဝိစရိတဿ ဥဋ္ဌာရိဿရိယဝိဘဝသောဘိ- တဿ မဟာဃရဿ သုခပုဝေသနတ္ထံ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာပဝါဋ္ဌာဒိဇုတိ- ဝိသဒဝိဇ္ဇောတိတသုပ္ပတိဋ္ဌိတဝိသာလဒ္ဓါရကဝါဋ္ဌံ မဟာဒ္ဓါရံ ဝိယ အတ္ထဗျဉ္ဇန- သမ္ပန္နဿ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာဉာဏဂမ္ဘိရဘာဝသံသုစကဿ ဣမဿ သုတ္တဿ သုခါဝဂါဟဏတ္ထံ ကာလဒေသဒေသကပရိသာပဒေသပဋိမဏ္ဍိတံ နိဒါနံ ဘာသိတံ၊ တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

သုတ္တန္တေ ပဉ္စာတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိတိ ပရိစ္ဆိန္ဒဓမ္မ- နိဒဿနံ။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္ထော။

၁၇၅။ ဣဒါနိ ဣမံ သုတ္တန္တံ ဒေသေတွာ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တေ ဝုတ္တာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာဝိဓာနံ ဘာဝိတတ္ထံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဉ္စ ဒေသေတုကာမော ဣမာနိ ပဋိန္ဒြိယာနိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိသုဇ္ဈန္တိတိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပါပုဏန္တိ။ အဿဒ္ဓေတိ တီသု ရတနေသု သဒ္ဓါဝိရဟိတေ။ သဒ္ဓေတိ တီသု ရတနေသု သဒ္ဓါသမ္ပန္နေ။

၁-....ရစနဝိလာသသောဘိတရတနသောပါနံ (မ-ဋ ၁-၁၆-ပိဋေ)

သေဝတောတိ စိတ္တေန သေဝန္တဿ။ ဘဇတောတိ ဥပသင်္ကမန္တဿ။ ပယိရူပါ-
 သတောတိ သက္ကစ္စံ ဥပနိသိဒန္တဿ။ ပသာဒနိယေ သုတ္တန္တေတိ ပသာဒဇနကေ
 ရတနတ္တယဂုဏပဋိသံယုတ္တေ သုတ္တန္တေ။ ကုသိတေတိ ကုစ္ဆိတေန အာကာရေန
 သိဒန္တိတိ ကုသိဒါ၊ ကုသိဒါ ဧဝ ကုသိတာ။ တေ ကုသိတေ။ သမ္ဗုဒ္ဓာနေတိ
 စတုကိစ္စသာဓကဝိရိယပဋိသံယုတ္တသုတ္တန္တေ။ မုဋ္ဌဿတိတိ နဋ္ဌဿတိကေ။ သတိ-
 ပဋ္ဌာနေတိ သတိပဋ္ဌာနာဓိကာရကေ သုတ္တန္တေ။ ဈာနဝိမောက္ခေတိ စတုတ္ထဈာန-
 အဋ္ဌဝိမောက္ခတိဝိမောက္ခာဓိကာရကေ သုတ္တန္တေ။ ဒုပ္ပညေတိ နိပ္ပညေ၊
 ပညာဘာဝတော ဝါ ဒုဋ္ဌာ ပညာ ဧတေသန္တိ ဒုပ္ပညာ။ တေ ဒုပ္ပညေ။ ဂန္တိရ-
 ဉာဏစရိယန္တိ စတုသစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိပဋိသံယုတ္တေ သုတ္တန္တေ၊ ဉာဏကထာ-
 သဒိသေ ဝါ။ သုတ္တန္တက္ခန္ဓေတိ သုတ္တန္တကောဋ္ဌာသေ။ အဿဒ္ဓိယန္တိ အာဒိသု
 အဿဒ္ဓိယန္တိ အဿဒ္ဓဘာဝံ။ အဿဒ္ဓိယေ အာဒိနဝဒဿာဝိ အဿဒ္ဓိယံ
 ပဇဟန္တော သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယေ အာနိသံသဒဿာဝိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ
 ဘာဝေန္တော အဿဒ္ဓိယံ ပဇဟတိ။ ဒေသ နယော သေသေသု။ ကောသဇ္ဇန္တိ
 ကုသိတဘာဝံ။ ပမာဒန္တိ သတိဝိပွဝါသံ။ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ ဥဒ္ဓတဘာဝံ၊ ဝိက္ခေပန္တိ
 အတ္တော။ ပဟိနတ္တာတိ အပ္ပနာဝသေန ဈာနပါရိပူရိယာ ပဟိနတ္တာ။
 သုပ္ပဟိနတ္တာတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝသေန ဝိပဿနာပါရိပူရိယာ သုဋ္ဌ၊ ပဟိနတ္တာ။
 ဘာဝိတံ ဟောတိ သုဘာဝိတန္တိ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝိပဿနာယ
 ဟိ ဝိပက္ခဝသေန ပဟိနတ္တာ “သုပ္ပဟိနတ္တာ”တိ ဝတ္ထု ယုဇ္ဇတိ။ တသ္မာယေဝ
 စ “သုဘာဝိတ”န္တိ၊ န တထာ ဈာနေန။ ယသ္မာ ပန ပဟာတဗ္ဗာနံ ပဟာနေန
 ဘာဝနာသိဒ္ဓိ၊ ဘာဝနာသိဒ္ဓိယာ စ ပဟာတဗ္ဗာနံ ပဟာနသိဒ္ဓိ ဟောတိ၊
 တသ္မာ ယမကံ ကတွာ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ။

၁၈၆။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝါရေ ဘာဝိတာနိ စေဝ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာနိ စာတိ
 ဘာဝိတာနံယေဝ သုဘာဝိတတာ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စာတိ
 ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနံယေဝ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတာ ဝုတ္တာ။ ဖလက္ခဏေ မဂ္ဂကိစ္စနိဗ္ဗတ္တိဝသေန
 ဘာဝိတတာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သမုဇ္ဈေဒဝိသုဒ္ဓိယောတိ မဂ္ဂ-
 ဝိသုဒ္ဓိယောယေဝ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိသုဒ္ဓိယောတိ ဖလဝိသုဒ္ဓိယော ဧဝ။

ဣဒါနိ ၂ တထာ ဝုတ္တဝိဓာနာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ကာရကပုဂ္ဂလဝသေန ယော-
 ဇေတွာ ဒဿေတုံ ကတိနံ ပုဂ္ဂလာနန္တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဝနေန ဗုဒ္ဓေါတိ
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတော ဓမ္မကထာသဝနေန စတုသစ္စံ ဗုဒ္ဓဝါ၊ ဉာတဝါတိ အတ္တော။

၁-သုပ္ပဟိနတ္တာ သုပ္ပဟိနန္တိ (က) ၂-စေံ ဣဒါနိ (သိ)

ဣဒံ ဘာဝိတိန္ဒြိယဘာဝဿ ကာရဏဝစနံ။ ဘာဝနာဘိသမယဝသေန ဟိ မဂ္ဂဿ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဖလက္ခဏေ ဘာဝိတိန္ဒြိယော ဟောတိ။ အဋ္ဌန္တမ္ပိ အရိယာနံ တထာဂတဿ သာဝကတ္တာ ဝိသေသေတွာ အရဟတ္တဖလဋ္ဌမေဝ ဒသေယန္တော ဝိဇ္ဇာသဝေတိ အာဟ။ သောယေဝ ဟိ သဗ္ဗကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ ဘာဝိတိန္ဒြိယောတိ ဝုတ္တော။ ဣတရေပိ ပန တံတံမဂ္ဂကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ ပရိယာယေန ဘာဝိတိန္ဒြိယာ ဧဝ။ တသ္မာ ဧဝ စ စတူသု ဖလက္ခဏေသု “ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ စေဝ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာနိ စာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန တေသံ ဥပရိမဂ္ဂတ္တာယ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ အတ္ထိယေဝ၊ တသ္မာ တေ န နိပ္ပရိယာယေန ဘာဝိတိန္ဒြိယာ။ သယံ ဘူတဋ္ဌေနာတိ အနာစရိယော ဟုတွာ သယမေဝ အရိယာယ ဇာတိယာ ဘူတဋ္ဌေန ဇာတဋ္ဌေန ဘဂဝါ။ သောပိ ဟိ ဘာဝနာသိဒ္ဓိဝသေန ဖလက္ခဏေ သယမ္ပူ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ သယံ ဘူတဋ္ဌေန ဘာဝိတိန္ဒြိယော။ အပ္ပမေယျဋ္ဌေနာတိ အနန္တဂုဏယောဂတော ပမာဏေတုံ အသက္ကုဏေယျဋ္ဌေန။ ဘဂဝါ ဖလက္ခဏေ ဘာဝနာသိဒ္ဓိတော အပ္ပမေယျောတိ။ တသ္မာယေဝ ဘာဝိတိန္ဒြိယော။

ပဌမသုတ္တန်နိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယသုတ္တန်နိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၀၇။ ပုန အညံ သုတ္တန္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣန္ဒြိယဝိဇာနံ နိဒ္ဓိသိတုကာမော ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေတိအာဒိကံ သုတ္တန္တံ ဒသေတိ။ တတ္ထ ယေ ဟိ ကေစီတိ အနဝသေသပရိယာဒါနံ၊ ဟိကာရော ပဒပူရဏမတ္ထေ နိပါတော။ သမဏာ ဝါ မြာဟ္မဏာ ဝါတိ လောကဝေါဟာရဝသေန ဝုတ္တံ။ သမုဒယန္တိ ပစ္စယံ။ အတ္တင်္ဂမန္တိ ဥပ္ပန္နာနံ အဘာဝဂမနံ၊ အနုပ္ပန္နာနံ အနုပ္ပါဒံ ဝါ။ အဿာဒန္တိ အာနိသံသံ။ အာဒိနဝန္တိ ဒေါသံ။ နိဿရဏန္တိ နိဂ္ဂမနံ။ ယထာဘူတန္တိ ယထာသဘာဝံ။ သမဏေသုတိ သမိတပါပေသု။ သမဏသမ္ပတာတိ န မယာ သမဏာတိ သမ္ပတာ။ “သမ္ပတာ”တိ ဝတ္တမာနကာလဝသေန ဝုစ္စမာနေ သဒ္ဓုလက္ခဏဝသေန “မေ”တိတ္ထေ သာမိဝစနမေဝ ဟောတိ။ မြာဟ္မဏေသုတိ ဗာဟိတပါပေသု။ သာမညတ္တန္တိ သမဏဘာဝဿ အတ္ထံ။ မြဟ္မညတ္တန္တိ မြာဟ္မဏဘာဝဿ အတ္ထံ။ ဒွယေနာပိ အရဟတ္တဖလမေဝ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ သာမညတ္တန္တိ ဟေဋ္ဌာ တိဏိ ဖလာနိ။ မြဟ္မညတ္တန္တိ အရဟတ္တဖလံ။ သာမည-မြဟ္မညန္တိ ဟိ အရိယမဂ္ဂေါယေဝ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ပစ္စက္ခေယေဝ အတ္တဘာဝေ။ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာတိ အတ္တနာယေဝ အဓိကေန ဉ္ဇဏေန ပစ္စက္ခံ ကတွာ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ပါပုဏိတွာ၊ နိပ္ပါဒေတွာ ဝါ။

၁၈၈။ သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသေ ပဌမံ ဣန္ဒြိယသမုဒယာဒိနံ ပဘောဒဂဏနံ ပုစ္ဆိတွာ ပုန ပဘောဒဂဏနာ ဝိဿန္တိတာ။ တတ္ထ အသီတိသတန္တိ အသီတိဥတ္တရံ သတံ။ ပဏှိတေဟိ “အသီတိသတ”န္တိ ဝုတ္တေဟိ အာကာရေဟိတိ ယောဇနာ။

ပုန ပဘောဒဂဏနာပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမေ ဂဏနာနိဒ္ဒေသေ အဓိမောက္ခတ္တာယာတိ အဓိမုစ္စနတ္တာယ သဒ္ဓဟနတ္တာယ။ အာဝဇ္ဇနာယ သမုဒယောတိ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တဿ သမုဒယော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ သမုဒယောတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ပစ္စယော၊ သဒ္ဓံ ဥပ္ပါဒေဿာမီတိ ပုဗ္ဗဘာဂါဝဇ္ဇနံ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံဇဝနဿ အာဝဇ္ဇနံ ပဌမဿ ဇဝနဿ အနန္တရပစ္စယော၊ ဒုတိယဇဝနာဒိနံ ဥပနိဿယပစ္စယော။ အဓိမောက္ခဝသေနာတိ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တအဓိမောက္ခဝသေန။ ဆန္ဒဿ သမုဒယောတိ ပုဗ္ဗဘာဂါဝဇ္ဇနပစ္စယာ ဥပ္ပန္နဿ အဓိမောက္ခသမ္ပယုတ္တဿ ယေဝါပနကဘူတဿ ဓမ္မစ္ဆန္ဒဿ သမုဒယော။ သောပန သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ သဟဇာတအညမညနိဿယသမ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ၊ ဆန္ဒာဓိပတိကာလေ အဓိပတိပစ္စယော စ ဟောတိ၊ သောယေဝ ဒုတိယဿ အနန္တရသမနန္တရအနန္တရူပနိဿယာသေဝနနတ္ထိဝိဂတဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣမိနာဝ နယေန မနသိကာရဿပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ကေဝလံ ဟေတ္ထ မနသိကာရေတိ သာရဏလက္ခဏော ယေဝါပနကမနသိကာရော။ အဓိပတိပစ္စယတာ ပနဿ န ဟောတိ။ သမ္ပယုတ္တေသု ဣမေသံ ဒွိန္ဒယေဝ ဂဟဏံ ဗလဝပစ္စယတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ဝသေနာတိ ဘာဝနာဘိဝုဒ္ဓိယာ ဣန္ဒြိယဘာဝံပတ္တဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ဝသေန။ ဧကတ္ထ ပဌာနန္တိ ဧကာရမ္မဏေ အစလဘာဝေန ဘုသံ ဌာနံ ဥပရူပရိ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယေ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသိန္ဒြိယာနိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧဝမေကေကဿ ဣန္ဒြိယဿ စတ္တာရော စတ္တာရော သမုဒယာတိ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိသတိ သမုဒယာ ဟောန္တိ။ ပုန စတုန္ဒံ သမုဒယာနံ ဧကေကသ္မိံ သမုဒယေ ပဉ္စပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ ယောဇေတွာ ဝိသတိ သမုဒယာ ဝုတ္တာ။ ပဌမဝိသတိ နာနာမဂ္ဂဝသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဒုတိယဝိသတိ ဧကမဂ္ဂဝသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ စတ္တာလီသ အာကာရာ ဟောန္တိ။ အတ္တင်္ဂမဝါရောပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ပန အတ္တင်္ဂမော ဣန္ဒြိယဘာဝနံ အနနယုတ္တဿ အပ္ပင်္ဂုလဒ္ဓါ ပင်္ဂုလာဘတ္တင်္ဂမော၊ ဣန္ဒြိယဘာဝနာယ ပရိဟိနဿ ပင်္ဂုလဒ္ဓပရိဟာနိ အတ္တင်္ဂမော၊ ဖလပ္ပတ္တဿ ပင်္ဂုပဿဒ္ဓိအတ္တင်္ဂမော။ ဧကတ္ထ အနုပဌာနန္တိ ဧကတ္ထ အနုပဌာနံ။

က-အဿာဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၇၉။ အဿာဒနိဒ္ဒေသေ အဿဒ္ဓိယဿ အနုပဋ္ဌာနန္တိ အဿဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော သဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ပသာဒနိယသုတ္တန္တေ ပစ္စဝေက္ခတော တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလိကဧရာတော စ အဿဒ္ဓိယဿ အနုပဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ အဿဒ္ဓိယပရိဋ္ဌာဟဿ အနုပဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထ အဿဒ္ဓဿ သဒ္ဓါကထာယ ပဝတ္တမာနာယ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ အဿဒ္ဓိယ-ပရိဋ္ဌာဟော။ အဓိမောက္ခစရိယာယ ဝေသာရဇ္ဇန္တိ သဒ္ဓါဝတ္ထုဝသေန ဝါ ဘာဝနာယ ဝါ ဝသိပ္ပတ္တဿ သဒ္ဓါပဝတ္တိယာ ဝိသာရဒဘာဝေါ ဟောတိ။ သန္တော စ ဝိဟာရာဓိဝမောတိ သမထဿ ဝါ ဝိပဿနာယ ဝါ ပဋိလာဘော။ သုခံ သောမနဿန္တိ ဧတ္ထ စေတသိကသုခဘာဝဒဿနတ္ထံ သောမနဿဝစနံ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယသမုဋ္ဌိတပဏီတရူပဖုဋ္ဌကာယဿ ကာယိကသုခမ္ပိ လဗ္ဘတိယေဝ။ သုခ-သောမနဿဿ ပဓာနဿာဒတ္တာ “အယံ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဿာဒေါ”တိ ဝိသေသေဘွာ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာဝ နယေန သေသိန္ဒြိယဿာဒါပိ ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ခ-အာဒိနဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၈၀။ အာဒိနဝနိဒ္ဒေသေ အနိစ္စဋ္ဌေနာတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အနိစ္စဋ္ဌေန။ သော အနိစ္စဋ္ဌာ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အာဒိနဝေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတရဒ္ဓယေပိ ဒေသဝ နယော။ ဣမေ သမုဒယတ္ထင်္ဂမဿာဒါဒိနဝါ လောကိယဣန္ဒြိယာနမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂ-နိဿရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၈၁။ နိဿရဏနိဒ္ဒေသေ အဓိမောက္ခဋ္ဌေနာတိအာဒိသု ဧကေကသ္မိံ ဣန္ဒြိယေ ပဉ္စ ပဉ္စ ကတွာ ပဉ္စန္ဓံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စဝိသတိ နိဿရဏာနိ မဂ္ဂဖလ-ဝသေန နိဒ္ဓိဋ္ဌာနိ။ တတ္ထ တတော ပဏီတတရသဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ပဋိလာဘာတိ တတော ဝိပဿနာက္ခဏေ ပဝတ္တသဒ္ဓိန္ဒြိယတော မဂ္ဂက္ခဏေ ပဏီတတရဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ပဋိလာဘဝသေန။ ပုရိမတရသဒ္ဓိန္ဒြိယာ နိဿဋံ ဟောတိတိ တသ္မိံ မဂ္ဂက္ခဏေ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ပုရိမတရတော ဝိပဿနာက္ခဏေ ပဝတ္တသဒ္ဓိန္ဒြိ-ယတော နိက္ခန္တံ ဟောတိ။ ဣမိနာဝ နယေန ဖလက္ခဏေ သဒ္ဓိန္ဒြိယမ္ပိ ဥဘယတ္ထ သေသိန္ဒြိယာနိပိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

၁၉၂။ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိတိ ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိအဋ္ဌသမာပတ္တိဝသေန အဋ္ဌ နိဿရဏာနိ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဒိအဋ္ဌာရသမဟာဝိပဿနာဝသေန အဋ္ဌာရသ နိဿရဏာနိ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိဝသေန အဋ္ဌ လောကုတ္တရနိဿရဏာနိ။ ဧဝံ ဈာနသမာပတ္တိမဟာဝိပဿနာမဂ္ဂဖလဝသေန စတုတ္ထိံသ နိဿရဏာနိ ပုရိမပုရိမသမတိက္ကမတော နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ နေက္ခမ္ပေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိတိအာဒိနိ ပန သတ္တတိံသ နိဿရဏာနိ ပဋိပက္ခပဟာနဝသေန ပဋိပက္ခတော နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ တတ္ထ နေက္ခမ္မာဒိသု သတ္တသု သတ္တ နိဿရဏာနိ ဥပစာရဘူမိဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ ဖလာနိ ပန ပဋိပက္ခပဟာနာဘာဝတော န ဝုတ္တာနိ။

၁၉၃။ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေဟိတိ ယာဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါ ဒိဋ္ဌိယာ သဟ ဧကသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဌိတာတိ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌာ။ တေဟိ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေဟိ။ ဩဋ္ဌာရိကေဟိတိ ထူလေဟိ ကာမရောဂဗျာပါဒေဟိ။ အဏုသဟဂတေဟိတိ သုခုမဘူတေဟိ ကာမရောဂဗျာပါဒေဟိယေဝ။ သဗ္ဗကိလေသေဟိတိ ရူပရာဂါဒိဟိ။ တေသု ဟိ ပဟိနေသု သဗ္ဗကိလေသာ ပဟိနာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ “သဗ္ဗကိလေသေဟိ”တိ ဝုတ္တံ။ အဝုတ္တတ္တာနိ ပနေတ္ထ ပဒါနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာနေဝါတိ။ သဗ္ဗေသညေဝ ဒိဏာသဝါနံ တတ္ထ တတ္ထ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိတိ “အဓိမောက္ခဋ္ဌေနာ”တိအာဒိသု ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေသု ဌာနေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဒိဏာသဝါနံ ယထာယောဂံ တတော တတော နိဿဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ ပဌမံ ဝုတ္တနယာ ဧဝ ယထာယောဂံ ဒိဏာသဝဝသေန ဝုတ္တာ။

ကထံ ပနေတာနိ နိဿရဏာနိ အသိတိသတံ ဟောန္တိတိ? ဝုစ္စတေ— မဂ္ဂဖလဝသေန ဝုတ္တာနိ ပဉ္စဝိသတိ၊ သမတိက္ကမဝသေန ဝုတ္တာနိ စတုတ္ထိံသ၊ ပဋိပက္ခဝသေန ဝုတ္တာနိ သတ္တတိံသတိ ပဌမဝါရေ သဗ္ဗာနိ ဆန္ဒဝတိ နိဿရဏာနိ ဟောန္တိ၊ ဧတာနိယေဝ ဒုတိယဝါရေ ဒိဏာသဝါနံ ဝသေန ဒွါဒသသု အပနီတေသု စတုရာသိတိ ဟောန္တိ။ ဣတိ ပုရိမာနိ ဆန္ဒဝတိ၊ ဣမာနိ စ စတုရာသိတိတိ အသိတိသတံ ဟောန္တိ။ ကတမာနိ ပန ဒွါဒသ ဒိဏာသဝါနံ အပနေတဗျာနိ? သမတိက္ကမတော ဝုတ္တေသု မဂ္ဂဖလဝသေန ဝုတ္တာနိ အဋ္ဌ နိဿရဏာနိ၊ ပဋိပက္ခတော ဝုတ္တေသု မဂ္ဂဝသေန ဝုတ္တာနိ စတ္တာရိတိ ဣမာနိ ဒွါဒသ အပနေတဗျာနိ။ အရဟတ္တဖလဝသေန ဝုတ္တာနိ ကသ္မာ အပနေတဗျာနိတိ စေ? သဗ္ဗပဌမံ ဝုတ္တာနံ ပဉ္စဝိသတိယာ နိဿရဏာနံ မဂ္ဂဖလဝသေန ဝလဟန္တတော။ အရဟတ္တဖလဝသေန နိဿရဏာနိ ဝုတ္တာနေဝ

ဟောန္တိ။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ ပန ဖလသမာပတ္တိံ ဥပရိမာ ဥပရိမာ န သမာပဇ္ဇန္တိ-
ယေဝါတိ ဟေဋ္ဌာတိဏိပိ ဖလာနိ န လတ္တန္တိယေဝ။ ဈာနသမာပတ္တိဝိပဿနာ-
နေက္ခမ္ဘာဒီနိ စ ကိရိယာဝသေန လတ္တန္တိ။ ပဉ္စပိ စေတာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ပုဗ္ဗမေဝ
ပဋိပက္ခာနံ ပဋိပုဿဒ္ဒတ္တာ ပဋိပက္ခတော နိဿဋ္ဌာနေဝ ဟောန္တိတိ။

ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၉၄။ ပုန အညံ သုတ္တန္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣန္ဒြိယဝိဓာနံ နိဒ္ဒိသိတုကာမော
ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သောတာပတ္တိယဇ်သုတိ ဣတ္ထ
သောတော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ သောတဿ အာပတ္တိ ဘုသံ
ပါပုဏနံ သောတာပတ္တိ၊ သောတာပတ္တိယာ အင်္ဂါနိ သမ္ဘာရာနိ သောတာ-
ပတ္တိအင်္ဂါနိ။ သောတာပန္နတာယ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိလာဘအင်္ဂါနိ။ သပ္ပုရိသ-
သံသေဝေါ သောတာပတ္တိအင်္ဂံ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ သောတာပတ္တိအင်္ဂံ၊ ယောနိ-
သောမနသိကာရော သောတာပတ္တိအင်္ဂံ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ သောတာပတ္တိ-
အင်္ဂံ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိအင်္ဂါနိ။ သေသာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ ဧဝ။
ဣဒဉ္စ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ သကဝိသယေ ဇေဋ္ဌကဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။
ယထာ ဟိ စတ္တာရော သေဋ္ဌိပုတ္တာ ရာဇာတိရာဇပဉ္စမေသု သဟာယေသု
“နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ ဝိထိံ ဩတိဏ္ဏေသု ဧကဿ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဂေဟံ
ဂတကာလေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှိ နိသီဒန္တိ၊ ဂေဟသာမိကောဝ “ဣမေသံ
ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဒေထ၊ ဣမေသံ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒီနိ ဒေထာ”တိ
ဂေဟေ ဝိစာရေတိ၊ ဒုတိယဿ တတိယဿ စတုတ္ထဿ ဂေဟံ ဂတကာလေ
ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှိ နိသီဒန္တိ၊ ဂေဟသာမိကောဝ “ဣမေသံ ခါဒနိယံ
ဘောဇနိယံ ဒေထ၊ ဣမေသံ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒီနိ ဒေထာ”တိ ဂေဟေ
ဝိစာရေတိ၊ အထ သဗ္ဗပစ္စာ ရညော ဂေဟံ ဂတကာလေ ကိဉ္စာပိ ရာဇာ
သဗ္ဗတ္ထ ဣဿရောဝံ၊ ဣမသ္မိံ ပန ကာလေ အတ္တနော ဂေဟေယေဝ “ဣမေသံ
ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဒေထ၊ ဣမေသံ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒီနိ ဒေထာ”တိ
ဝိစာရေတိ၊ ဧဝမေဝ သဒ္ဓါပဉ္စမကေသု ဣန္ဒြိယေသု တေသု သဟာယေသု
ဧကတော ဝိထိံ ဩတရန္တေသု ဝိယ ဧကာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေသုပိ ယထာ
ပဌမဿ ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှိ နိသီဒန္တိ၊ ဂေဟသာမိကောဝ

ဝိစာရေတိ၊ ဧဝံ သောတာပတ္တိအင်္ဂါနိ ပတွာ အဓိမောက္ခလက္ခဏံ သဒ္ဓိန္ဒြိယ-
 မေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ
 ဒုတိယဿ ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှိ နိဿိဒန္တိ၊ ဂေဟသာမိကောဝ
 ဝိစာရေတိ၊ ဧဝံ သမ္ပပ္ပဓာနာနိ ပတွာ ပဂ္ဂဟဏလက္ခဏံ ဝိရိယိန္ဒြိယမေဝ
 ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ တတိယဿ
 ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှိ နိဿိဒန္တိ၊ ဂေဟသာမိကောဝ ဝိစာရေတိ၊
 ဧဝံ သတ္တိပဋ္ဌာနာနိ ပတွာ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ သတိန္ဒြိယမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ
 ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ စတုတ္ထဿ ဂေဟေ ဣတရေ
 စတ္တာရော တုဏှိ နိဿိဒန္တိ၊ ဂေဟသာမိကောဝ ဝိစာရေတိ၊ ဧဝံ ဈာနာနိ ပတွာ
 အဝိက္ခေပလက္ခဏံ သမာဓိန္ဒြိယမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သေသာနိ
 တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗပစ္စွာ ရညော ဂေဟံ ဂတကာလေ ပန ယထာ
 ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှိ နိဿိဒန္တိ၊ ရာဇာဝ ဝိစာရေတိ၊ ဧဝံ အရိယသစ္စာနိ
 ပတွာ ပဇာနနလက္ခဏံ ပညိန္ဒြိယမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သေသာနိ
 တဒန္တယာနိ ဟောန္တိတိ။

က-ပဘေဒဂဏနနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၉၅။ သုတ္တန္တဿ ပဘေဒဂဏနာပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမေဝ ပဘေဒဂဏနနိဒ္ဒေ-
 သေ သပ္ပုရိသသံသေဝေတိ သောဘနာနံ ပုရိသာနံ သမ္မာ သေဝနေ။
 အဓိမောက္ခာဓိပတေယျဋ္ဌေနာတိ အဓိမောက္ခသင်္ခါတေန သေသိန္ဒြိယေသု
 အဓိပတိဘာဝဋ္ဌေန၊ သေသိန္ဒြိယာနံ ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ သဒ္ဓမ္မသဝနေတိ
 သတံ ဓမ္မော၊ သောဘနော ဝါ ဓမ္မောတိ သဒ္ဓမ္မော။ တဿ သဒ္ဓမ္မဿ သဝနေ။
 ယောနိသောမနသိကာရေတိ ဥပါယေန မနသိကာရေ။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ-
 ယာတိ ဧတ္ထ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မေ အနဂတော ဓမ္မော ဓမ္မာနုဓမ္မော၊ သီလ-
 သမာဓိပညာသင်္ခါတဿ ဓမ္မာနုဓမ္မဿ ပဋိပတ္တိ ပဋိပဇ္ဇနံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ။
 သမ္ပပ္ပဓာနာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။

ခ-စရိယာဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၉၆။ စရိယာဝါရေပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလံ
 ပဌမဝါရော ဣန္ဒြိယာနံ ဥပ္ပါဒနကာလဝသေန ဝုတ္တော၊ စရိယာဝါရော ဥပ္ပန္နာနံ
 အာသေဝနကာလဝသေန စ ပါရိပူရိကာလဝသေန စ ဝုတ္တော။ စရိယာ
 ပကတိ ဥဿန္တတာတိ ဟိ အတ္ထတော ဧကံ။

စာရဝိဟာရနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၉၇။ ဣဒါနိ စရိယာသမ္ပန္နေနော စာရဝိဟာရနိဒ္ဒေသဝသေန အပရေန ပရိယာယေန ဣန္ဒြိယဝိဓာနံ နိဒ္ဒိသိတုကာမော စာရော စ ဝိဟာရော စာတိ- အာဒိကံ ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ တဿ နိဒ္ဒေသမာဟ။ တတ္ထ ဥဒ္ဒေသေ တာဝ ယထာ စရန္တံ ဝိဟရန္တံ ဝိညူ သဗြဟ္မစာရီ ဂမ္ဘီရေသု ဌာနေသု ဩကပ္ပေယျံ— အဒ္ဓါ အယမာယသ္မာ ပတ္တော ဝါ ပါပုဏိဿတိ ဝါတိ^၁။ တထာ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နဿ စာရော စ ဝိဟာရော စ ဝိညူဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အနုဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ ပဋိဝိဒ္ဓေါတိ ဥဒ္ဒေသဿ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသေ စရိယာ စာရောယေဝ။ စာရော စရိယာတိ ဟိ အတ္ထတော ဧကံ။ တသ္မာ “စာရော”တိပဒဿ နိဒ္ဒေသေ “စရိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ **ဣရိယာပထစရိယာ**တိ ဣရိယာပထာနံ စရိယာ၊ ပဝတ္တနန္တိ အတ္တော။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အာယတနစရိယာ** ပန အာယ- တနေသု သတိသမ္ပဇညာနံ စရိယာ။ ပတ္တိတိ ဖလာနိ။ တာနိ ဟိ ပါပုဏိယန္တိတိ “ပတ္တိ”တိ ဝုတ္တာ။ သတ္တလောကဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာ အတ္တာ လောကတ္တာတိ အယံ ဝိသေသော။

ဣဒါနိ တာသံ စရိယာနံ ဘူမိ^၁ ဒဿေန္တော စတူသု **ဣရိယာပထေသု**တိ- အာဒိမာဟ။ **သတိပဋ္ဌာနေသု**တိ အာရမ္မဏသတိပဋ္ဌာနေသု။ သတိပဋ္ဌာနေသုပိ ဝုစ္စမာနေသု သတိတော အနညာနိ ဝေါဟာရဝသေန အညာနိ ဝိယ ကတွာ ဝုတ္တံ။ **အရိယသစ္စေသု**တိ ပုဗ္ဗဘာဂလောကိယသစ္စဉာဏေန ဝိသုံ ဝိသုံ သစ္စ- ပရိဂ္ဂဟဝသေန ဝုတ္တံ။ **အရိယမဂ္ဂေသု သာမညဖလေသု**တိ စ ဝေါဟာရဝသေ- နေဝ ဝုတ္တံ။ **ပဒေသေတိ** လောကတ္ထစရိယာယ ဧကဒေသေ။ နိပ္ပဒေသတော ဟိ လောကတ္ထစရိယံ ဗုဒ္ဓါ ဧဝ ကရေန္တိ။ ပုန တာ ဧဝ စရိယာယော ကာရက- ပုဂ္ဂလဝသေန ဒဿေန္တော **ပဏိဓိသမ္ပန္နာနန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပဏိဓိသမ္ပန္နာ နာမ ဣရိယာပထာနံ သန္တတ္တာ ဣရိယာပထဂုတ္တိယာ သမ္ပန္နာ အကမ္ပိတ- ဣရိယာပထာ ဘိက္ခုဘာဝါနုရူပေန သန္တေန ဣရိယာပထေန သမ္ပန္နာ။ **ဣန္ဒြိ- ယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရာနန္တိ** စက္ခာဒိသု ဆသု ဣန္ဒြိယေသု အတ္တနော အတ္တနော ဝိသယေ ပဝတ္တဧကေကဒ္ဓါရဝသေန ဝုတ္တံ ဒ္ဓါရံ ဧတေသန္တိ ဂုတ္တဒ္ဓါရာ။ တေသံ ဂုတ္တဒ္ဓါရာနံ။ **ဒ္ဓါရန္တိ** စေတ္ထ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရဝသေန စက္ခာဒယော ဧဝ။ **အပ္ပမာဒ- ဝိဟာရိနန္တိ** သီလာဒိသု အပ္ပမာဒဝိဟာရဝတံ။ **အဓိစိတ္တမနုယုတ္တာနန္တိ** ဝိပဿနာယ ပါဒကဘာဝေန အဓိစိတ္တသင်္ခါတံ သမာဓိမနုယုတ္တာနံ။ **ဗုဒ္ဓိ- သမ္ပန္နာနန္တိ** နာမရူပဝဝတ္တာနံ အာဒိ^၁ ကဟွာ ယာဝ ဂေါတြဘု၊ တာဝ ပဝတ္တေန

၁-ပါပုဏိဿတိ ဝါ (က)

ဤဏေန သမ္ပန္နာနံ။ သမ္ပာပဋိပန္နာနန္တိ စတုမဂ္ဂက္ခဏေ။ အဓိဂတဖလာနန္တိ စတုဖလက္ခဏေ။

အဓိမုစ္စန္တောတိ အဓိမောက္ခံ ကရောန္တော။ သဒ္ဓါယ စရတိတိ သဒ္ဓါဝသေန ပဝတ္တတိ။ ပဂ္ဂဏှန္တောတိ စတုသမ္ပပ္ပဓာနဝီရိယေန ပဒဟန္တော။ ဥပဋ္ဌာပေန္တောတိ သတိယာ အာရမ္မဏံ ဥပဋ္ဌာပေန္တော။ အဝိက္ခေပံ ကရောန္တောတိ သမာဓိဝသေန ဝိက္ခေပံ အကရောန္တော။ ပဇာနန္တောတိ စတုသစ္စပဇာနနပညာယ ပကာရေန ဇာနန္တော။ ဝိဇာနန္တောတိ ဣန္ဒြိယသမ္ပယုတ္တဇဝနပုဗ္ဗင်္ဂမေန အာဝဇ္ဇနဝိညာဏေန အာရမ္မဏံ ဝိဇာနန္တော။ ဝိညာဏစရိယာယာတိ အာဝဇ္ဇနဝိညာဏစရိယဝသေန။ ဧဝံ ပဋိပန္နဿာတိ သဟဇဝနာယ ဣန္ဒြိယစရိယာယ ပဋိပန္နဿ။ ကုသလာ ဓမ္မာ အာယာပေန္တိတိ သမထဝိပဿနာဝသေန ပဝတ္တာ ကုသလာ ဓမ္မာ ဘုသံ ယာပေန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ အတ္ထော။ အာယတနစရိယာယာတိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘုသံ ယတနစရိယာယ၊ ဃဋ္ဌနစရိယာယ ပဝတ္တနစရိယာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိတိ ဝိက္ခမ္ဘနဘဒင်္ဂသမုခစ္ဆဒပဋိပုဿဒ္ဓိဝသေန ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဒဿနစရိယာဒယော ဝုတ္တတ္တာယေဝ။

သဒ္ဓါယ ဝိဟရတိတိအာဒိသု သဒ္ဓါဒိသမင်္ဂိဿ ဣရိယာပထဝိဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အနုဗုဒ္ဓေါတိ အနုမာနဗုဒ္ဓိယာ။ ပဋိဝိဒ္ဓေါတိ ပစ္စက္ခဗုဒ္ဓိယာ။ ယသ္မာ အဓိခောက္ခဋ္ဌာဒိသု အနုဗုဒ္ဓေသု ပဋိဝိဒ္ဓေသု စ စာရော စ ဝိဟာရော စ အနုဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ အနုဗောဓပဋိဝေဓေသု အဓိမောက္ခဋ္ဌာဒယော စ နိဒ္ဓိဋ္ဌာ။

ဧဝံ သဒ္ဓါယ စရန္တန္တိအာဒိသု ဧဝန္တိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ နိဒ္ဓိသန္တော ယထာသဒ္ဓဿ အတ္တံ နိဒ္ဓိသတိ။ ဝိညူတိအာဒိသုပိ ယထာသဘာဝံ ဇာနန္တိတိ ဝိညူ။ ဝိညာတံ သဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တိ ပါကဋံ ကရောန္တိတိ ဝိဘာဝီ။ အသနိ ဝိယသိလုစူယေ ကိလေသေ မေဓတိ ဟိံသတိတိ မေဓာ၊ ဒိပ္ပံ ဂဟဏာဓာရဏဋ္ဌေန ဝါ မေဓာ၊ မေဓာ ဧတေသံ အတ္တိတိ မေဓာဝီ။ ဤဏဂတိယာ ပဏ္ဍန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ပဏ္ဍိတာ။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပဒါယ သမန္နာဂတတ္တာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ။ သဟ မြဟံ စရိယံ ဥတ္တမံ ပဋိပဒံ စရန္တိတိ သမြဟ္မစာရိနော။ အပလောကနကမ္မာဒိစဘုဗ္ဗိဓံ ကမ္မံ ဧကတော ကရဏဝသေန ဧကံ ကမ္မံ။ တထာ ပဉ္စဝိဓော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော ဧကုဒ္ဓေသော။ သမာ သိက္ခာ ဧတေသန္တိ သမသိက္ခာ၊ သမသိက္ခာနံ ဘာဝေါ သမသိက္ခတာ။ သမသိက္ခာတာတိပိ ပဋ္ဌန္တိ။ ယေသံ ဧကံ ကမ္မံ ဧကော ဥဒ္ဓေသော သမသိက္ခတာ၊ တေ သမြဟ္မစာရိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

“ဈာနာနိ”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဈာနာတိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော။ ဝိမောက္ခာတိ တယော ဝါ အဋ္ဌ ဝါ ဝိမောက္ခာ။ သမာဓိတိ သဝိတက္ကသဝိစာရအဝိတက္က-
ဝိစာရမတ္တအဝိတက္ကာဝိစာရာ တယော သမာဓိ။ သမာပတ္တိယောတိ သုညတာ-
နိမိတ္တာပုဏိဟိတာ။ အဘိညာယောတိ ဆ အဘိညာ။

ဧကော အံသော ဘာဂေါ,န ဒုတိယောတိ ဧကံသော၊ ဧကံသဿ အတ္ထဿ
ဝစနံ ဧကံသဝစနံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဝိသေသတော
ပန သမံ, သမန္တာ ဝါ သေတိ ပဝတ္တတိတိ သံသယော၊ နတ္ထေတ္ထ သံသယောတိ
နိသံသယော။ ဧကသ္မိယေဝ အနိစ္ဆယတာ ဟုတွာ ဣတရမ္ပိ ကင်္ခတိတိ ကင်္ခါ၊
နတ္ထေတ္ထ ကင်္ခါတိ နိက္ခင်္ခေါ။ ဒွိဓာ ဘာဂေါ ဒွေဇ္ဈံ၊ နတ္ထေတ္ထ ဒွေဇ္ဈန္တိ အဒွေဇ္ဈော။
ဒွိဓာ ဇေယတိ ဝိ ကမ္ပေတိတိ ဒွေဇ္ဇကံ၊ နတ္ထေတ္ထ ဒွေဇ္ဇကန္တိ အဒွေဇ္ဇကော။
နိယောဂေန နိယမေန ဝစနံ နိယောဂဝစနံ။ နိယျာဂဝစနန္တိပိ ပဋ္ဌန္တိ။
အပဏ္ဏကဿ အဝိရဒ္ဓဿ နိယျာနိကဿ အတ္ထဿ ဝစနံ အပဏ္ဏကဝစနံ။
အဝတ္တာပနဝစနန္တိ နိစ္ဆယဝစနံ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဟေတံ ဝိစိကိစ္ဆာဘာဝဿ ဝေဝစနံ။
ပိယဿ အတ္ထဿ သဗ္ဗာဝတော ဝစနံ, ပိယမေဝါတိ ပိယဝစနံ။ တထာ
ဂရူဝစနံ။ သဟ ဂါရဝေန ဂရုဘာဝေန သဂါရဝံ။ ပတိဿယနံ ပတိဿယော၊
ပရံဂရံကတွာ နိဿယနံ အပဿယနန္တိ အတ္ထော။ ပတိဿဝနံ ဝါ ပတိဿဝေါ၊
နိဝါတဝုတ္တိတာယ ပရဝစနသဝစနန္တိ အတ္ထော။ ဥဘယထာပိ ပရဇေဋ္ဌကဘာဝ-
သေတံ နာမံ။ သဟ ဂါရဝေန ဝတ္တတိတိ သဂါရဝံ။ သဟ ပတိဿယေန,
ပတိဿဝေန ဝါ ဝတ္တတိတိ သပုတိဿယံ။ “သပုတိဿဝ”န္တိ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗေ ယကာရံ၊
ဝကာရံ ဝါ လောပံ ကတွာ “သပုတိဿ”န္တိ ဝုတ္တံ။ အဓိကံ ဝိသိဋ္ဌံ ဝစနံ အဓိဝစနံ၊
သဂါရဝဉ္စ တံ သပုတိဿဉ္စာတိ သဂါရဝသပုတိဿံ၊ သဂါရဝသပုတိဿံ
အဓိဝစနံ သဂါရဝသပုတိဿာဓိဝစနံ။ ဥဘယတ္ထာပိ ဝေဝစနဝိကပ္ပနာနတ္ထ-
ဝသေန ပုနပ္ပုနံ တေန္တိ ဝုတ္တံ။ ပတ္ထော ဝါ ပါပုဏိဿတိ ဝါတိ ဈာနာဒီနိ-
ယေဝါတိ။

တတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၉၀။ ပုန ပဋ္ဌမသုတ္တမေဝ နိက္ခိပိတွာ အပရေန အာကာရေန ဣန္ဒြိယာနိ
နိဒ္ဓိသတိ။ တတ္ထ ကတိဟာကာရေဟိ ကေနဋ္ဌေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိတိ ကတိဟိ

အာကာရေဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ ကေနဋ္ဌေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာကာရေ စ ဒဋ္ဌဗ္ဌဋ္ဌ ပုစ္ဆတိ။
 ဆဟာကာရေဟိ တေနဋ္ဌေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာနီတိ ဆဟိ အာကာရေဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။
 တေနော ဆအာကာရသင်္ခါတေနဋ္ဌေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေနာတိ အဓိ-
 ပတိဘာဝဋ္ဌေန။ အာဒိဝိသောဓနဋ္ဌေနာတိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာဒိဘူတဿ
 သီလဿ ဝိသောဓနဋ္ဌေန။ အဓိမတ္တဋ္ဌေနာတိ ဗလဝဋ္ဌေန။ ဗလဝံ ဟိ အဓိကာ
 မတ္တာ ပမာဏံ အဿာတိ အဓိမတ္တန္တိ ဝုစ္ဆတိ။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ ပတိဋ္ဌာန-
 ဋ္ဌေန။ ပရိယာဘိနဋ္ဌေနာတိ ခေပနဋ္ဌေန။ ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌေနာတိ ပတိဋ္ဌာ-
 ပနဋ္ဌေန။

က-အာဓိပတေယျဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၉၉။ အာဓိပတေယျဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ အဿဒ္ဓိယံ ပဇဟတောတိအာဒိ
 ဧကေကဿေဝ ဣန္ဒြိယဿ ပဋိပက္ခပဇဟနဝစနံ ဧကက္ခဏေပိ အတ္တနော
 အတ္တနော ပဋိပက္ခပဟာနကိစ္စသာဓနေ အဓိပတိဘာဝသာဓနတ္ထံ ဝုတ္တံ။
 သေသာနိ စတ္တာရိ ဣန္ဒြိယာနိ တံသမ္ပယုတ္တာနေဝ ဝုတ္တာနိ။ နာနာက္ခဏေသု
 ဝါ ဧကေကံ ဣန္ဒြိယံ ဓုရံ ကတွာ တဿ တဿ ပဋိပက္ခဿ တံ တံ ဣန္ဒြိယံ
 ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ကတွာ ဝုတ္တန္တိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကာမန္တန္တံ
 ပဇဟတောတိအာဒိ ပန ဧကက္ခဏဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

ခ-အာဒိဝိသောဓနဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂၀၀။ အာဒိဝိသောဓနဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ အဿဒ္ဓိယသံဝရဋ္ဌေန သီလဝိသုဒ္ဓိတိ
 အဿဒ္ဓိယဿ နိဝါရဏဋ္ဌေန ဝိရတိအတ္ထေန သီလမလဝိသောဓနတော
 သီသဝိသုဒ္ဓိ နာမ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အာဒိဝိသောဓနာတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ဥပနိဿယ-
 ဝသေန အာဒိဘူတဿ သီလဿ ဝိသောဓနာ။ ဣမိနာဝ နယေန သေသာနိပိ
 ကာမန္တန္တာဒိသံဝရဏမူလကာနိ စ ဣန္ဒြိယာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဂ-အဓိမတ္တဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂၀၁။ အဓိမတ္တဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ဘာဝနာယ ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
 သဒ္ဓဿ ပုဂ္ဂလဿ သဒ္ဓါပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မံ သုတွာ ဝါ သဒ္ဓိန္ဒြိယဘာဝနာယ
 အဿာဒံ ဒိသွာ ဝါ သဒ္ဓိန္ဒြိယေ ကုသလော ဓမ္မန္တန္တော ဇာယတိ။ ပါမောဇ္ဇံ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဆန္ဒဇာတတ္တာ ဒုပ္ပလပိတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပမုဒိတတ္တာ
 ဗလဝပိတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဿဒ္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပီတိယာ ပီဏိတတ္တာ ကာယစိတ္တ-
 ပဿဒ္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပဿဒ္ဓကာယစိတ္တတ္တာ စေတသိကံ သုခံ

ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဩဘာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ** သုခေန အဘိသန္ဓတ္တာ ဉာဏောဘာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **သံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ** ဉာဏောဘာသေန ဝိဒိတသင်္ခါရာဒိနဝတ္တာ သင်္ခါရပဝတ္တိယံ သံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **သံဝေဇေတွာ စိတ္တံ သမာဒဟတိတိ** သံဝေဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ တေနေဝ သံဝေဂေန စိတ္တံ သမာဟိတံ ကရေတိ။ **သာဓုကံ ပဂ္ဂဏှာ-တိတိ** လိနဒ္ဒတဘာဝံ မောစေတွာ သုဠု ပဂ္ဂဏှာတိ။ **သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခတိတိ** ဝီရိယဿ သမံ ဟုတွာ ပဝတ္တတ္တာ ပုန ဝီရိယသမတာနိယောဇနေ ဗျာပါရံ အကရောန္တော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာဝသေန သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ နာမ။ **ဥပေက္ခာဝသေနာတိ** သမဝါဟိတလက္ခဏာယ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ ဝသေန။ **နာနတ္ထကိလေသေဟိတိ** ဝိပဿနာယ ပဋိပက္ခဘူတေဟိ နာနာသဘာဝေဟိ ကိလေသေဟိ။ **ဝိမောက္ခဝသေနာတိ** ဘင်္ဂါနုပဿနတော ပဋ္ဌာယ နာနတ္ထ-ကိလေသေဟိ ဝိမုစ္စနဝသေန။ **ဝိမုတ္တတ္တာတိ** နာနတ္ထကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ။

တေ ဓမ္မာတိ ဆန္ဒာဒယော ဓမ္မာ။ **ဧကရသာ ဟောန္တိတိ** ဝိမုတ္တိရသေန ဧကရသာ ဟောန္တိ။ **ဘာဝနာဝသေနာတိ** ဧကရသဘာဝနာဝသေန။ **တတော ပဏီတတရေ ဝိဝေဒန္တိတိ** တေန ကာရဏေန ဝိပဿနာရမ္မဏတော ပဏီတတရေ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ ဝိဝေဒနာနုပဿနာသင်္ခါတေန ဂေါတြဘုဉာဏေန ဆန္ဒာဒယော ဓမ္မာ နိဝတ္တန္တိ။ သင်္ခါရာရမ္မဏတော အပဂန္တာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ ပဝတ္တန္တိတိ အတ္ထော။ **ဝိဝေဒနာဝသေနာတိ** ဧဝံ ဂေါတြဘုခဏေ သင်္ခါရာ-ရမ္မဏတော ဝိဝေဒနဝသေန။ **ဝိဝေဒိတတ္တာ တတော ဝေါသဇ္ဇတိတိ** မဂ္ဂ-သမင်္ဂိပုဂ္ဂလော မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ ဒုဘတောဝုဠာနဝသေန ဝိဝေဒိတတ္တာ တေနေဝ ကာရဏေန ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ဝေါသဇ္ဇတိ။ **ဝေါသဇ္ဇိတတ္တာ တတော နိရုဇ္ဈန္တိတိ** မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ဝေါသဇ္ဇိတတ္တာ တေနေဝ ကာရဏေန ကိလေသာ စ ခန္ဓာ စ အနုပ္ပတ္တိ-နိရောဓဝသေန နိရုဇ္ဈန္တိ။ **ဝေါသဇ္ဇိတတ္တာတိ** စ အာသံသာယံ ဘူတဝစနံ ကတံ။ ကိလေသနိရောဓေ သတိ ခန္ဓနိရောဓသပ္ပာဝတော စ ခန္ဓနိရောဓော ဝုတ္တော။ **နိရောဓဝသေနာတိ** ယထာဝုတ္တနိရောဓဝသေန။ တဿေဝ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဒွေ ဝေါသဂ္ဂေ ဒဿေတုကာမော **နိရောဓဝသေန ဒွေ ဝေါသဂ္ဂါတိ** အာဒိမာဟ။ ဒွေပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာ ဧဝ။ **အဿဒ္ဓိယဿ ပဟာနာယ ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ** အာဒိသုပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝိတ္တာရတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝီရိယိန္ဒြိယာဒိမူလကေသုပိ ဝါရေသု ဧသေဝ နယော။ ဣမိနာဝ နယေန အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌနိဒ္ဒေသောပိ ဝိတ္တာရတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဧကဝလံ ဟေတ္ထ အဓိဋ္ဌာတိတိ** ဝိသေသော၊ ပတိဋ္ဌာတိတိ အတ္ထော။

ဆ-င-ပရိယာဒါနဋ္ဌပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂၀၂-၂၀၃။ ပရိယာဒါနဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ ပရိယာဒိယတိတိ ခေပေတိ။ ပတိ-
 ဋ္ဌာပကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ သဒ္ဓေါ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမောက္ခေ ပတိဋ္ဌာပေတိတိ
 သဒ္ဓါသမ္ပန္နော “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ”တိ အဓိမုစ္စန္တော
 သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမောက္ခေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလဝိသေသေန ဣန္ဒြိယ-
 ဘာဝနာဝိသေသော နိဒ္ဓိဋ္ဌော။ သဒ္ဓဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမောက္ခေ ပတိဋ္ဌာ-
 ပေတိတိ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ တံယေဝ သဒ္ဓံ ပတိဋ္ဌာပေတိ။
 တထာ အဓိမုစ္စန္တံ အဓိမောက္ခေ ပတိဋ္ဌာပေတိတိ။ ဣမိနာ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ-
 ဝိသေသေန ပုဂ္ဂလဝိသေသော နိဒ္ဓိဋ္ဌော။ ဧဝံ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏန္တော ပဂ္ဂဟေ
 ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေန္တော ဥပဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ စိတ္တံ သမာ-
 ဒဟန္တော အဝိက္ခေပေ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ပဿန္တော
 ဒဿနေ ပတိဋ္ဌာပေတိတိ သေသေသုပိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယောဂါ-
 ဝေရေတိ သမထယောဂေ၊ ဝိပဿနာယောဂေ ဝါ အဝေရတိတိ ယောဂါ-
 ဝေရော။ အဝေရတိတိ ပဝိသိတွာ^၁ စရတိတိ။

စတုတ္ထသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဣန္ဒြိယသမောဓာနဝဏ္ဏနာ

၂၀၄။ ဣဒါနိ သမာဓိံ ဘာဝယတော ဝိပဿနံ ဘာဝယတော စ ဣန္ဒြိယ-
 သမောဓာနံ^၂ ဒဿေဘုကာမော ပဌမံ တာဝ ဥပဋ္ဌာနကောသလ္လပ္ပဘေဒိ
 နိဒ္ဓိသိတုံ ပုထုဇ္ဇနော သမာဓိံ ဘာဝေန္တော^၁တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနော
 သမာဓိံ ဘာဝေန္တော^၁တိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သမာဓိံ ဘာဝေန္တော။ သေက္ခဿ
 ဝိတရာဂဿ စ ပန လောကုတ္တရောပိ သမာဓိံ လဗ္ဘတိ။ အာဝဇ္ဇိတတ္တာတိ
 ကသိဏာဒိနိမိတ္တဿ အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ကသိဏာဒိပရိကမ္ပံ ကတွာ တတ္ထ ဥပ္ပါဒိတ-
 နိမိတ္တတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာရမ္မဏူပဋ္ဌာနကုသလောတိ တဿ ဥပ္ပါဒိ-
 တဿ နိမိတ္တဿေဝ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ သမထနိမိတ္တူပဋ္ဌာနကုသလောတိ
 အစ္စာရဒ္ဓဝီရိယတာဒိဟိ ဥဒ္ဓတေ စိတ္တေ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ-
 ဘာဝနာဝသေန စိတ္တောပသမနိမိတ္တဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တူ-
 ပဋ္ဌာနကုသလောတိ အတိသိထိလဝီရိယတာဒိဟိ လိနေ စိတ္တေ ဓမ္မဝိစယဝီရိယ-
 ဝိတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာဝသေန စိတ္တပဂ္ဂဟနိမိတ္တဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။

၁-ပဝိသေတွာ (က) ၂-ဣန္ဒြိယသမောဓာနံ (သိ)

အဝိက္ခေပူပဋ္ဌာနကုသလောတိ အနုဒ္ဓတာလိနစိတ္တဿ သမ္ပယုတ္တဿ သမာဓိဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ ဩဘာယူပဋ္ဌာနကုသလောတိ ပညာပယောဂမန္တတာယ နိရဿာဒေ စိတ္တေ အဋ္ဌသံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန စိတ္တံ သံဝေဇေတွာ ဉ္ဇဏောဘာသဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ အဋ္ဌ သံဝေဂဝတ္ထုနိ နာမ ဇာတိ-ဇရာဗျာဓိမရဏာနိ စတ္တာရိ၊ အပါယဒုက္ခံ ပဉ္စမံ၊ အတိတေ ဝဇ္ဇမူလကံ ဒုက္ခံ၊ အနာဂတေ ဝဇ္ဇမူလကံ ဒုက္ခံ၊ ပစ္စုပ္ပန္နေ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခန္တိ။ သမ္ပဟံသနူပဋ္ဌာနကုသလောတိ ဥပသမသုခါနဓိဂမေန နိရဿာဒေ စိတ္တေ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃဂုဏာနုဿရဏေန စိတ္တံ ပသာဒေန္တော သမ္ပဟံသနဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ ဥပေက္ခူပဋ္ဌာနကုသလောတိ ဥဒ္ဓတာဒိဒေါသဝိရဟိတေ စိတ္တေ နိဂ္ဂဟဂ္ဂဟာဒိသု ဗျာပါရာဘာဝကရဏေန ဥပေက္ခာယ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ သေက္ခောတိ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခတိတိ သေက္ခော။ ဧကတ္တူပဋ္ဌာန-ကုသလောတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိနံ ပဟိနတ္တာ နေက္ခမ္မာဒိနော ဧကတ္တဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။

ဝိတရာဂေါတိ သဗ္ဗသော ပဟိနရာဂတ္တာ ဝိတရာဂေါ ဒိဏာသဝေါ။ ဉာဏူပဋ္ဌာနကုသလောတိ အရဟာ ဓမ္မေသု ဝိဂတသမ္မောဟတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ အသမ္မောဟဉ္ဇဏဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ ဝိမုတ္တူပဋ္ဌာနကုသလောတိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိယာ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ ဝိမုတ္တိတိ ဟိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ အဓိပ္ပေတာ။

၂၀၅။ ဝိပဿနာဘာဝနာယ ဥပဋ္ဌာနာနုပဋ္ဌာနေသု အနိစ္စတောတိ-အာဒိနိ နိစ္စတောတိအာဒိနိ စ သီလကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ပါဠိတော ပန “အာယူဟနာနုပဋ္ဌာနကုသလော ဝိပရိဏာမူပဋ္ဌာနကုသလော အနိမိတ္တူပဋ္ဌာနကုသလော နိမိတ္တာနုပဋ္ဌာနကုသလော အပ္ပဏိဟိတူပဋ္ဌာန-ကုသလော ပဏိမိအနုပဋ္ဌာနကုသလော အဘိနိဝေသာနုပဋ္ဌာနကုသလော”တိ ဧတေသု သာမိဝစနေန သမာသပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော။ သေသေသု ပန နိဿက္ကဝစနေန ပါဠော။

၂၀၆။ သုညတူပဋ္ဌာနကုသလောတိ ပနေတ္ထ သုညတော ဥပဋ္ဌာနကုသ-လောတိ ဝါ သုညတာယ ဥပဋ္ဌာနကုသလောတိ ဝါ ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပန နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂနိရောဓပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ ယထာဘူတဉ္ဇဏဒဿနံ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ ဝိဝဇ္ဇနာနုပဿနာတိ ဣမာ အဋ္ဌ

မဟာဝိပဿနာ အတ္တနော သဘာဝဝိသေသေန ဝိသေသိတာ၊ န အာရမ္မဏ-
 ဝိသေသေန၊ တသ္မာ ဣမာသံ အဋ္ဌန္တံ “အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနကုသလော
 ဟောတိ”တိအာဒိနိ ဝစနာနိ ဝိယ “နိဗ္ဗိဒါတော ဥပဋ္ဌာနကုသလော
 ဟောတိ”တိအာဒိနိ ဝစနာနိ န ယုဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ ဧဝ ဣမာ အဋ္ဌ န ယောဇိတာ။
 အာဒိနဝါနုပဿနာ ပန “သုညတူပဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ၊ အဘိ-
 နိဝေသာနုပဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ”တိ ဣမိနာ ယုဂလကဝစနေနေဝ
 အတ္တတော “အာဒိနဝတော ဥပဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ၊ အာလယာဘိ-
 နိဝေသာနုပဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ”တိ ယောဇိတာဝ ဟောတိတိ သရူပေန
 န ယောဇိတာ။ ဣတိ ပုရိမာ စ အဋ္ဌ၊ အယဉ္ဇ အာဒိနဝါနုပဿနာတိ အဋ္ဌာရသသု
 မဟာဝိပဿနာသု ဣမာ နဝ အယောဇေတွာ ဣတရာ ဧဝ နဝ ယောဇိတာတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဉာဏူပဋ္ဌာနကုသလောတိ သေက္ခော ဝိပဿနုပတ္တိလေသာနံ
 အဘာဝတော ဝိပဿနာဘာဝနာယ ဉာဏဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ သမာဓိ-
 ဘာဝနာယ ပန နိကန္တိသဗ္ဗာဝတော ဉာဏူပဋ္ဌာနေ ကုသလောတိ န ဝုတ္တော။

ဝိသညောဂူပဋ္ဌာနကုသလောတိ “ကာမယောဂဝိသညောဂေါဘဝယောဂ-
 ဝိသညောဂေါ ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသညောဂေါ အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသညောဂေါ”တိ^၁
 စတုဓာ ဝုတ္တဿ ဝိသညောဂဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ သညောဂါနုပဋ္ဌာန-
 ကုသလောတိ ကာမယောဂဘဝယောဂဒိဋ္ဌိယောဂါဝိဇ္ဇာယောဂဝသေန စတုဓာ
 ဝုတ္တဿ သညောဂဿ အနုပဋ္ဌာနေ ကုသလော။ နိရောဂူပဋ္ဌာနကုသလောတိ
 “ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော နိဗ္ဗာနနိန္ဒံ စိတ္တံ ဟောတိ
 နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရံ ဝိဝေကဋ္ဌံ နေက္ခမ္ဘာဘိရတံ ဗျန္တိဘူတံ သဗ္ဗသော
 အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ”တိ^၂ ဝုတ္တဒိဏာသဝဗလဝသေန နိဗ္ဗာနနိန္ဒစိတ္တတ္တာ
 ဒိဏာသဝေါဝ နိရောဓသင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလော။

အာရမ္မဏူပဋ္ဌာနကုသလဝသေနာတိအာဒိသု ကုသလန္တိ ဉာဏံ။ ဉာဏမ္ပိ
 ဟိ ကုသလပုဂ္ဂလယောဂတော ကုသလံ ယထာ ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂလယောဂတော
 “ပဏ္ဍိတာ ဓမ္မာ”တိ^၃။ တသ္မာ ကောသလ္လဝသေနာတိ အတ္တော။

၂၀၇။ ဣဒါနိ စတုသဒ္ဓိယာ အာကာရေဟိတိအာဒိ ဉာဏကထာယံ^၄
 ဝုတ္တမ္ပိ ဣန္ဒြိယကထာသမ္ပန္နေန ဣဓာနေတွာ ဝုတ္တံ။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ဒီ ၃-၁၉၂-ပိဋေ။ ၂-အံ ၃-၃၉၇၊ ၃-၉-၃၅၅-ပိဋေသု (အတ္တတော သမာနံ)
 ၃-အဘိ ၁-၁၃-ပိဋေ။ ၄-၃ ၉-၁၁၁-ပိဋေ။

၂၀၈။ ပုန သမန္တစက္ခုသမ္ပန္နေန ဣန္ဒြိယဝိဓာနံ ဝတ္တုကာမော န တဿ အပ္ပိဗ္ဗေမိဓတ္ထိ ကိဉ္စိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သမန္တစက္ခုတိ သဗ္ဗညုတညာဏံ။ ပညိန္ဒြိယဿ ဝသေနာတိအာဒိနာ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ အဝိယောဂိတံ ဒသေတိ။ သဒ္ဓဟန္တော ပဂ္ဂဏှာတိတိအာဒိဟိ ဧကေကိန္ဒြိယမူလကေဟိ ပဉ္စဟိ စတုက္ကေဟိ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ နိန္ဒပယောဂကာလေ ဝါ မဂ္ဂက္ခဏေ ဝါ ဧကရသဘာဝံ အညမညပစ္စယဘာဝဉ္စ ဒသေတိ။ သဒ္ဓဟိတတ္တာ ပဂ္ဂဟိတန္တိအာဒိဟိ ဧကေကိန္ဒြိယမူလကေဟိ ပဉ္စဟိ စတုက္ကေဟိ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ နိဗ္ဗတ္တိကာလေ ဝါ ဖလကာလေ ဝါ ဧကရသဘာဝံ အညမညပစ္စယဘာဝဉ္စ ဒသေတိ။ ပုန ဗုဒ္ဓစက္ခုသမ္ပန္နေန ဣန္ဒြိယဝိဓာနံ ဝတ္တုကာမော ယံ ဗုဒ္ဓစက္ခုတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဗုဒ္ဓစက္ခုတိ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏံ အာသယာနသယဉာဏဉ္စ။ ဗုဒ္ဓဉာဏန္တိ စ ဣဒံ တဒေဝ ဒွယံ၊ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝါတိ။

သဒ္ဓမ္ပပုကာသိနိယာ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ
 ဣန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဝိမောက္ခကထာ

၁-ဝိမောက္ခဒွေသဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ ဣဒါနိ ဣန္ဒြိယကထာနန္တရံ ကထိတာယ ဝိမောက္ခကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ အနုပုတ္တာ။ အယံ ဟိ ဝိမောက္ခကထာ ဣန္ဒြိယဘာဝနာနုယုတ္တဿ ဝိမောက္ခသဗ္ဗာဝတော ဣန္ဒြိယကထာနန္တရံ ကထိတာ။ တဉ္စ ကထေန္တော ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတသုတ္တန္တဒေသနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ကထေသိ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ သုညတော ဝိမောက္ခောတိအာဒိသု သုညတာကာရေန နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တော အရိယမဂ္ဂေါ သုညတော ဝိမောက္ခော။ သော ဟိ သုညတာယ ဓာတုယာ ဥပ္ပန္နတ္တာ သုညတော၊ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမောက္ခော။ ဧတေနေဝ နယေန အနိမိတ္တာကာရေန နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တော အနိမိတ္တော၊ အပ္ပဏိဟိတာကာရေန နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တော အပ္ပဏိဟိတောတိ ဝေဒိတဗျော။

ဧကော ဟိ အာဒိတောဝံ အနိစ္စတော သင်္ခါရေ သမ္မသတိ။ ယသ္မာ ပန န အနိစ္စတော သမ္မသနမတ္ထေနော မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဒုက္ခတောပိ အနတ္တတောပိ သမ္မသိတဗ္ဗမေဝ၊ တသ္မာ ဒုက္ခတောပိ အနတ္တတောပိ သမ္မသတိ။ တဿ ဧဝံ ပဋိပန္နဿ အနိစ္စတော စေ သမ္မသနကာလေ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ အယံ အနိစ္စတော အဘိနိဝိသိတွာ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ သစေ ပနဿ ဒုက္ခတော အနတ္တတော သမ္မသနကာလေ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ အယံ အနိစ္စတော အဘိနိဝိသိတွာ ဒုက္ခတော၊ အနတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ ဒေသ နယော ဒုက္ခတော အနတ္တတော အဘိနိဝိသိတွာ ဝုဋ္ဌာနေသုပိ။ ဧတ္ထ စ ယောပိ အနိစ္စတော အဘိနိဝိဋ္ဌော၊ ယောပိ ဒုက္ခတော၊ ယောပိ အနတ္တတော။ ဝုဋ္ဌာနကာလေ စေ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တယောပိ ဇနာ အဓိမောက္ခဗဟုလာ ဟောန္တိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ပဋိလဘန္တိ၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ သဒ္ဓါ-နုသာရိနော ဟောန္တိ၊ သတ္တသု ဌာနေသု သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ။ သစေ ပန ဒုက္ခတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တယောပိ ဇနာ ပဿဒ္ဓိဗဟုလာ ဟောန္တိ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ ပဋိလဘန္တိ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ကာယသင်္ခါရေနာ ဟောန္တိ။ ယဿ ပနေတ္ထ အရူပဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ဟောတိ၊ သော အဂ္ဂဗလေ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ ဟောတိ။ အထ နေသံ အနတ္တတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တယောပိ ဇနာ ဝေဒဗဟုလာ ဟောန္တိ၊ ပညိန္ဒြိယံ ပဋိလဘန္တိ၊ သုညတ-ဝိမောက္ခေန ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ ဓမ္မာနုသာရိနော ဟောန္တိ၊ ဆသု ဌာနေသု ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တာ၊ အဂ္ဂဗလေ ပညာဝိမုတ္တာတိ။

အပိစ မဂ္ဂေါ နာမ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ နာမံ လဘတိ သရသေန ဝါ ပစ္စနိကေန ဝါ သဂုဏေန ဝါ အာရမ္မဏေန ဝါ အာဂမနေန ဝါ။ သစေ ဟိ သင်္ခါရုပေက္ခာ အနိစ္စတော သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန ဝိမုစ္ဆတိ။ သစေ ဒုက္ခတော သမ္မသိတွာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန ဝိမုစ္ဆတိ။ သစေ အနတ္တတော သမ္မသိတွာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သုညတဝိမောက္ခေန ဝိမုစ္ဆတိ။ ဣဒံ သရသတော နာမံ နာမ။ အနိစ္စာနုပဿနာယ ပန သင်္ခါရာနံ ဃနဝိနိဇ္ဈာဂံ ကတွာ နိစ္စနိမိတ္တဓုဝနိမိတ္တသဿတနိမိတ္တာနိ ပဟာယ အာဂ-တတ္တာ အနိမိတ္တော၊ ဒုက္ခာနုပဿနာယ သုခသညံ ပဟာယ ပဏိဓိပတ္ထနံ သုက္ခာပေတွာ အာဂတတ္တာ အပ္ပဏိဟိတော၊ အနတ္တာနုပဿနာယ အတ္တသတ္တ-ပုဂ္ဂလသညံ ပဟာယ သင်္ခါရေ သုညတော ဒိဋ္ဌတ္တာ သုညတောတိ ဣဒံ ပစ္စနိကတော နာမံ နာမ။ ရာဂါဒိဟိ ပန သုညတ္တာ သုညတော၊ ရူပနိမိတ္တာဒိနံ၊

၁-၈ (သီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၀၁-ဝိဇ္ဇေ စ)

ရာဂနိမိတ္တာဒိနံယေဝ ဝါ အဘာဝေန အနိမိတ္တာ၊ ရာဂပဏိမိအာဒိနံ အဘာဝတော အပ္ပဏိဟိတောတိ ဣဒမဿ သဂုဏတော နာမံ နာမ။ သောယံ သုညံ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတဉ္စ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကရောတိတိပိ သုညတော အနိမိတ္တာ အပ္ပဏိဟိတောတိ ဝုစ္ဆတိ။ ဣဒမဿ အာရမ္မဏတော နာမံ နာမ။ အာဂမနံ ပန ဒုဝိဓံ ဝိပဿနာဂမနံ မဂ္ဂါဂမနဉ္စ။ တတ္ထ မဂ္ဂေ ဝိပဿနာဂမနံ လဗ္ဘတိ၊ ဖလေ မဂ္ဂါဂမနံ။ အနတ္တာနုပဿနာ ဟိ သုညတာ နာမ၊ သုညတ-ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ သုညတော၊ သုညတမဂ္ဂဿ ဖလံ သုညတံ။ အနိစ္စာ-နုပဿနာ အနိမိတ္တာ နာမ၊ အနိမိတ္တဝိပဿနာယ^၁ မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တာ။ ဣဒံ ပန နာမံ အဘိဓမ္မပရိယာယေ န လဗ္ဘတိ၊ သုတ္တန္တပရိယာယေ ပန လဗ္ဘတိ။ တတ္ထ ဟိ ဂေါတြဘုဉ္ဇဏံ အနိမိတ္တံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ အနိမိတ္တနာမကံ ဟုတွာ သယံ အာဂမနိယဋ္ဌာနေ ဌတွာ မဂ္ဂဿ နာမံ ဒေတိတိ ဝဒန္တိ။ တေန မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တာတိ ဝုတ္တော။ မဂ္ဂါဂမနေန ဖလံ အနိမိတ္တန္တိ ယုဇ္ဇတိယေဝ။ ဒုက္ခာနုပဿနာ သင်္ခါရေသု ပဏိဓိ^၂ သုက္ခာပေတွာ အာဂတတ္တာ အပ္ပဏိဟိတာ နာမ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ အပ္ပဏိဟိတော၊ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂဿ ဖလံ အပ္ပဏိဟိတန္တိ ဧဝံ ဝိပဿနာ အတ္တနော နာမံ မဂ္ဂဿ ဒေတိ၊ မဂ္ဂေါ ဖလဿာတိ ဣဒံ အာဂမနတော နာမံ နာမ။ ဧဝံ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိမောက္ခ-ဝိသေသံ နိယမေတိတိ။

ဧဝံ ဘဂဝတာ ဒေသိတေ တယော မဟာဝတ္ထုကေ ဝိမောက္ခေ ဥဒ္ဓိသိတွာ တံနိဒ္ဒေသဝသေနေဝ အပရေပိ ဝိမောက္ခေ နိဒ္ဓိသိတုကာမော အပိစ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဝိမောက္ခာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အပိစာတိ အပရပရိယာယဒဿနံ။ ကထံ တေ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဟောန္တိ၊ နနု တေ ပဉ္စသတ္တတိတိ? သစ္စံ ယထာရုတဝသေန ပဉ္စသတ္တတိ။ ဘဂဝတာ ပန ဒေသိတေ တယော ဝိမောက္ခေ ဌပေတွာ အညဝိမောက္ခေ နိဒ္ဓိသနတော ဣမေသံ တဒဝရောဓတော စ ဣမေ တယော န ဂဏေတဗ္ဗာ၊ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခာဒယော တယောပိ ဝိမောက္ခာ စတုဓာ ဝိတ္ထာရ-ဝစနေယေဝ အန္တောဂဓတ္တာ န ဂဏေတဗ္ဗာ၊ “ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော”တိ ဧတ္ထ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော ပဌမံ ဥဒ္ဓိဋ္ဌေန ဧကနာမိကတ္တာ န ဂဏေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဣမေသု သတ္တသု အပနိတေသု သေသာ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဝိမောက္ခာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သန္တေ သုညတဝိမောက္ခာဒယော တယော ပုန ကသ္မာ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာတိ စေ? ဥဒ္ဓေသေန သင်္ဂဟေတွာ တေသမ္ပိ နိဒ္ဒေသကရဏတ္ထံ။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာဒယော ပန တယော ပဘေဒံ ဝိနာ

၁-အနိမိတ္တာနုပဿနာယ (သိ)

မူလရာသိဝသေန ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ ပဏိဟိတဝိမောက္ခပဋိပက္ခဝသေန ပုန အပ္ပဏိဟိတော
ဝိမောက္ခော ဥဒ္ဓိဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာဒိသု အဇ္ဈတ္တတော ဝုဋ္ဌာတီတိ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနော။ အနု-
လောမေန္တိတိ အနုလောမာ။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာနံ ပဋိပ္ပဿန္တိ အပဂမာ အဇ္ဈတ္တ-
ဝုဋ္ဌာနပဋိပ္ပဿန္တိ။ ဣဒိတိ အဇ္ဈတ္တံ ကေသာဒိသု ဥပ္ပါဒိတံ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ၊ တံ
ရူပဿ အတ္ထိတိ ရူပိ။ ရူပါနိ ပဿတီတိ ဗဟိဒ္ဓါ နိလကသိဏာဒိရူပါနိ
ဈာနစက္ခုနာ ပဿတိ။ ဣမိနာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုကေသု ကသိဏေသု ဈာန-
ပဋိလဘော ဒဿိတော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီတိ အဇ္ဈတ္တံ န ရူပသညီ၊
အတ္တနော ကေသာဒိသု အနုပ္ပါဒိတရူပါဝစရဇ္ဈာနောတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ
ဗဟိဒ္ဓါ ပရိကမ္ဘံ ကတွာ ဗဟိဒ္ဓါဝ ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနတာ ဒဿိတာ။ သုဘန္တေဝ
အဓိမုတ္တောတိ “သုဘ”မိစ္ဆေဝ အာရမ္မဏေ အဓိမုတ္တော။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ
အန္တောအပ္ပနာယံ “သုဘ”န္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ ယော ပန အပ္ပဋိကူလာ-
ကာရေန သတ္တာရမ္မဏံ ဖရန္တော ဝိဟရတိ၊ သော ယသ္မာ “သုဘ”န္တေဝ
အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဥဒ္ဓေသော ကတောတိ။ အပ္ပိတပ္ပိတသမယေ
ဧဝ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိသဗ္ဘာဝတော^၁ သမယဝိမောက္ခော။ သောယေဝ သကိစ္စ-
ကရဏဝသေန အပ္ပိတသမယေ ဧဝ နိယုတ္တောတိ သာမယိကော။ သာမာယိ-
ကောတိပိ ပါဋ္ဌော။ ကောပေတုံ ဘဒ္ဓိတုံ သက္ကုဏေယျတာယ ကုပ္ပေါ။
လောကံ အနတိက္ကမနတော လောကေ နိယုတ္တောတိ လောကိကော။
လောကိယောတိပိ ပါဋ္ဌော။ လောကံ ဥတ္တရတိ၊ ဥတ္တိဏ္ဏောတိ ဝါ လောကုတ္တ-
ရော။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန သဟ အာသဝေဟိတိ သာသဝေါ။ အာရမ္မဏ-
ကရဏဝသေန သမ္ပယောဂဝသေန စ နတ္ထေတ္ထ အာသဝါတိ အနာသဝေါ။
ရူပသင်္ခါတေန သဟ အာမိသေနာတိ သာမိသော။ သဗ္ဗသော ရူပါရူပပ္ပဟာနာ
နိရာမိသတောပိ နိရာမိသတရောတိ နိရာမိသာ နိရာမိသတရော။ ပဏိဟိတောတိ
တဏှာဝသေန ပဏိဟိတော ပတ္တိတော။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန သညော-
ဇနေဟိ သံယုတ္တတ္တာ သညုတ္တော။ ဧကတ္တဝိမောက္ခောတိ ကိလေသေဟိ
အနဇ္ဈာရုဋ္ဌတ္တာ ဧကသဘာဂေါ ဝိမောက္ခော။ သညာဝိမောက္ခောတိ ဝိပဿနာ-
ဉာဏမေဝ ဝိပရိတသညာယ ဝိမုစ္စနတော သညာဝိမောက္ခော။ တဒေဝ
ဝိပဿနာဉာဏံ သမ္ပောဟတော ဝိမုစ္စနဝသေန ဉာဏမေဝ ဝိမောက္ခောတိ
ဉာဏဝိမောက္ခော။ သီတိသီယာဝိမောက္ခောတိ ဝိပဿနာဉာဏမေဝ သီတိ

၁-ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိသဘာဝတော (က)

ဘဝေယျာတိ ပဝတ္ထော ဝိမောက္ခော သီတိသိယာဝိမောက္ခော။ သီတိသိကာ-
ဝိမောက္ခောတိပိ^၁ ပါဠော၊ သီတိဘာဝိကာယ ဝိမောက္ခောတိ တဿ အတ္ထံ
ဝဏ္ဏယန္တိ။ ဈာနဝိမောက္ခောတိ ဥပစာရပုနာဘေဒံ လောကီယလောကုတ္တရ-
ဘေဒဉ္စ ဈာနမေဝ ဝိမောက္ခော။ အနုပါဒါ စိတ္တဿ ဝိမောက္ခောတိ အနုပါဒိ-
ယိတွာ ဂဟဏံ အကတွာ စိတ္တဿ ဝိမောက္ခော။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ
ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဝိမောက္ခဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဝိမောက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂၁၀။ ကတမောတိအာဒိကေ ဥဒ္ဒေသဿ နိဒ္ဒေသေ ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိတိ-
ဧဝံ ဥပပရိက္ခတိ။ သုညမိဒန္တိ ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ သုညံ။ ကေန သုညံ? အတ္တေန ဝါ
အတ္တနိယေန ဝါ။ တတ္ထ အတ္တေန ဝါတိ ဗာလဇနပရိကပ္ပိတဿ အတ္တနော
အဘာဝါ တေန အတ္တနာ စ သုညံ။ အတ္တနိယေန ဝါတိ တဿ ပရိကပ္ပိတဿ
အတ္တနော သန္တကေန စ သုညံ။ အတ္တနော အဘာဝေနေဝ အတ္တနိယာဘာဝေါ။
အတ္တနိယဉ္စ နာမ နိစ္စံ ဝါ သိယာ သုခံ ဝါ၊ တဒုဘယမ္ပိ နတ္ထိ။ တေန နိစ္စ-
ပဋိက္ခေပေန အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သုခပဋိက္ခေပေန ဒုက္ခာနုပဿနာ စ ဝုတ္တာ
ဟောတိ။ သုညမိဒံ အတ္တေန ဝါတိ အနတ္တာနုပဿနာယေဝ ဝုတ္တာ။ သောတိ
သော ဧဝံ တိဟိ အနုပဿနာဟိ ဝိပဿမာနော ဘိက္ခု။ အဘိနိဝေသံ န
ကရောတိတိ အနတ္တာနုပဿနာဝသေန အတ္တာဘိနိဝေသံ န ကရောတိ။

နိမိတ္တံ န ကရောတိတိ အနိစ္စာနုပဿနာဝသေန နိစ္စနိမိတ္တံ န ကရောတိ။
ပဏိဓိံ န ကရောတိတိ ဒုက္ခာနုပဿနာဝသေန ပဏိဓိံ န ကရောတိ။ ဣမေ
တယော ဝိမောက္ခာ ပရိယာယေန ဝိပဿနာက္ခဏေ တဒင်္ဂဝသေနာပိ လဗ္ဗန္တိ၊
နိပ္ပရိယာယေန ပန သမုစ္ဆေဒဝသေန မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ။ စတ္တာရိ ဈာနာနိ
အဇ္ဈတ္တံ နိဝရဏာဒိဟိ ဝုဠာနတော အဇ္ဈတ္တဝုဠာနော ဝိမောက္ခော။ စတသော
အရူပသမာပတ္တိယော အာရမ္မဏေဟိ ဝုဠာနတော ဗဟိဒ္ဓါဝုဠာနော ဝိမော-
က္ခော။ အာရမ္မဏမ္ပိ ဟိ ဗာဟိရာယတနာနိ ဝိယ ဣဓ “ဗဟိဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣမေ
ဒွေ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခာ၊ ဒုဘတော ဝုဠာနော ပန သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခော။

နိဝရဏေဟိ ဝုဠာတိတိအာဒိဟိ အဇ္ဈတ္တဝုဠာနံ သရူပတော ဝုတ္တံ။
ရူပသညာယာတိအာဒိဟိ ကသိဏာဒိအာရမ္မဏသမတိက္ကမဿ^၂ ပါကဋတ္တာ

၁-သီတိသိတာဝိမောက္ခောတိပိ (သီ) ၂-အာရမ္မဏေ သမတိက္ကမဿ (က)

တံ အဝတွာ သုတ္တန္တေသု ဝုတ္တရူပသညာဒိသမတိက္ကမော ဝုတ္တော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-
ဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသာတိ သမာသပဒံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝိစိကိစ္ဆာယ
သီလဗ္ဗတပရာမာသာတိ ဝိစ္ဆေဒေါ။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

၂၁၁။ ဝိတက္ကော စာတိအာဒိဟိ ဈာနာနံ သမာပတ္တိနဉ္စ ဥပစာရဘူမိယော
ဝုတ္တော။ အနိစ္စာနုပဿနာတိအာဒိဟိ စတုန္တံ မဂ္ဂါနံ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ ဝုတ္တော။
ပဋိလာဘော ဝါတိ ပဉ္စဝိဓဝသိပ္ပတ္တိယာ ဗျာပိတော ပတ္ထဋ္ဌော လာဘောတိ
ပဋိလာဘော။ ဝသိပ္ပတ္တိယာ ဟိ သဗ္ဗော ဈာနပယောဂေါ စ သမာပတ္တိ-
ပယောဂေါ စ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဋိလာဘော “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
ဝိမောက္ခော”တိ ဝုတ္တော။ ဝိပါကော ပန ဈာနဿ သမာပတ္တိယာ စ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ
ဟောတိတိ ဥဇုကမေဝ။ ကေစိ ပန “ဥပစာရပယောဂဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ
ဈာနဿ သမာပတ္တိယာ စ ပဋိလာဘော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဈာနသမာပတ္တိ-
ပဋိလာဘော ‘ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမောက္ခော’တိ ဝုစ္စတိ”တိ ဝဒန္တိ။

၂၁၂။ အဇ္ဈတ္တိ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ။ ပစ္စတ္တိ အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ပဝတ္တံ။
ဥဘယေနာပိ နိယကဇ္ဈတ္တမေဝ ဒီပေတိ။ နီလနိမိတ္တိ နီလမေဝ။ နီလသညံ
ပဋိလာဘတိတိ တသ္မိံ နီလနိမိတ္တေ နီလမိတိသညံ ပဋိလာဘတိ။ သုဂ္ဂဟိတံ
ကရောတိတိ ပရိကမ္မဘူမိယံ သုဋ္ဌ၊ ဥဂ္ဂဟိတံ ကရောတိ။ သူပဓာရိတံ ဥပဓာရေ-
တိတိ ဥပစာရဘူမိယံ သုဋ္ဌ၊ ဥပဓာရိတံ ကတွာ ဥပဓာရေတိ။ သွာဝတ္ထိတံ
အဝတ္ထာပေတိတိ အပ္ပနာဘူမိယံ သုဋ္ဌ၊ နိစ္ဆိတံ နိစ္ဆိနာတိ။ ဝဝတ္ထာပေတိတိပိ
ပါဌော။ အဇ္ဈတ္တံ ဟိ နီလပရိကမ္မံ ကရောန္တော ကေသေ ဝါ ပိတ္တေ ဝါ
အက္ခိတာရကာယံ ဝါ ကရောတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ နီလနိမိတ္တေတိ နီလပုပ္ဖနီလဝတ္ထ-
နီလဓာတုနံ အညတရေ နီလကသိဏေ။ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိတိ စိတ္တံ ဥပနေတိ။
ဝီတာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။ အာသေဝတိတိ တမေဝ သညံ အာဒိတော
သေဝတိ။ ဘာဝေတိတိ ဝနေတိ။ ဗဟုလိကရောတိတိ ပုနပ္ပုနံ ကရောတိ။
ရူပန္တိ နီလနိမိတ္တံ ရူပံ။ ရူပသညိတိ တသ္မိံ ရူပေ သညာ ရူပသညာ၊ သာ အဿ
အတ္ထိတိ ရူပသညိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝီတနိမိတ္တာဒိသု ဝီတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မေဒေ
ဝါ ဆဝိယာ ဝါ အက္ခိနံ ဝီတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ လောဟိတပရိကမ္မံ
ကရောန္တော မံသေ ဝါ လောဟိတေ ဝါ ဇိဝှိယ ဝါ ဟတ္ထတလပါဒတလေသု
ဝါ အက္ခိနံ ရတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ ဩဒါတပရိကမ္မံ ကရောန္တော အဋ္ဌိမိ ဝါ
ဒန္တေ ဝါ နခေ ဝါ အက္ခိနံ သေတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပန္တိ
အဇ္ဈတ္တံ ရူပနိမိတ္တံ နတ္ထိတိ အတ္ထော။

မေတ္တာသဟဂတေနာတိ ပဌမဒုတိယတတိယဇ္ဈာနဝသေန မေတ္တာယ သမန္ဓာဂတေန။ စေတသာတိ စိတ္တေန။ ဧကံ ဒိသန္တိ ဧကံ ဧကိဿာ ဒိသာယ ပဌမပရိဂ္ဂဟိတံ သတ္တံ ဥပါဒါယ ဧကဒိသာပရိယာပန္နသတ္တဖရဏဝသေန ဝုတ္တံ။ ဖရိတွာတိ ဖုသိတွာ အာရမ္မဏံ ကတွာ။ ဝိဟရတိတိ မြဟ္မဝိဟာရာမိဋ္ဌိတံ ဣရိယာ- ပထဝိဟာရံ ပဝတ္တေတိ။ တထာ ဒုတိယန္တိ ယထာ ပုရတ္ထိမာဒိသု ယံကိဋ္ဌိ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၊ တထေဝ တဒနန္တရံ ဒုတိယံ တတိယံ စတုတ္ထံ ဝါတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဥဒ္ဓန္တိ ဧတေနော နယေန ဥပရိမံ ဒိသန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဓော တိရိယန္တိ အဓောဒိသမ္ဘိ တိရိယံ ဒိသမ္ဘိ ဧဝမေဝ။ တတ္ထ စ အဓောတိ ဟေဋ္ဌာ။ တိရိယန္တိ အနုဒိသာ။ ဧဝံ သဗ္ဗဒိသာသု အဿမဏ္ဍလိကာယ အဿမိဝ မေတ္တာသဟဂတံ စိတ္တံ သာရေတိပိ ပစ္စာသာရေတိပိတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဧကမေကံ ဒိသံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဩဓိသော မေတ္တာဖရဏံ ဒဿိတံ။ သဗ္ဗဒီတိ- အာဒိ ပန အနောဓိသော ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သဗ္ဗဒီတိ သဗ္ဗတ္ထ။ သဗ္ဗတ္တ- တာယာတိ သဗ္ဗေသု ဟိနမဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌမိတ္တသပတ္တမဇ္ဈိတ္တာဒိပုဘောဒေသု အတ္တ- တာယ၊ “အယံ ပရသတ္ထော”တိ ဝိဘာဂံ အကတွာ အတ္တသမတာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ သဗ္ဗတ္တတာယာတိ သဗ္ဗေန စိတ္တဘာဝေန၊ ဤသကမ္ဘိ ဗဟိ အဝိက္ခိပမာနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဗ္ဗာဝန္တန္တိ သဗ္ဗသတ္တဝန္တိ၊ သဗ္ဗသတ္တ- ယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ သဗ္ဗဝန္တန္တိပိ ပါဋ္ဌော။ လောကန္တိ သတ္တလောကံ။

ဝိပူလေနာတိ ဧဝမာဒိပရိယာယဒဿနတော ပနေတ္ထ ပုန “မေတ္တာသဟ- ဂတေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ဝါ ဧတ္ထ ဩဓိသော ဖရဏေ ဝိယ ပုန တထာ- သဒ္ဓေါ ဝါ ဣတိ-သဒ္ဓေါ ဝါ န ဝုတ္တော၊ တသ္မာ ပုန “မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ”တိ ဝုတ္တံ၊ နိဂမနဝသေန ဝါ ဧတံ ဝုတ္တံ။ ဝိပူလေနာတိ ဧတ္ထ ဖရဏ- ဝသေန ဝိပူလတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဘူမိဝသေန ပန တံ မဟဂ္ဂတံ။ တံ ဟိ ကိလေသ- ဝိက္ခမ္ဘနသမတ္တတာယ ဝိပူလဖလတာယ ဒီဃသန္တာနတာယ စ မဟန္တဘာဝံ ဂတံ၊ မဟန္တဟိ ဝါ ဥဋ္ဌာရစ္ဆန္ဒဝိရိယစိတ္တပညေဟိ ဂတံ ပဋိပန္နန္တိ မဟဂ္ဂတံ။ ပဂုဏဝသေန အပ္ပမာဏသတ္တာရမ္မဏဝသေန စ အပ္ပမာဏံ။ ဗျာပါဒပစ္စတ္ထိ- ကပ္ပဟာနေန အဝေရံ။ ဒေါမနဿပ္ပဟာနတော အဗျာပန္နံ၊ နိဒ္ဒါကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိတိ ဘိက္ခုနော စိတ္တဿ အပ္ပဋိကူလာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ သေသေသုပိ ဝုတ္တနယေနော ကရုဏာမုဒိတာဥပေက္ခာဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ကရုဏာယ ဝိဟေသာပစ္စတ္ထိကပ္ပဟာနေန၊ အဝေရံ၊ မုဒိတာယ အရတိပစ္စတ္ထိကပ္ပဟာနေန။

၁-အဗျာပန္နံ (သိ) ၂-စိတ္တဝိဟေသပစ္စတ္ထိကပ္ပဟာနေန (သိ)

ဥပေက္ခာသဟဂတေနာတိ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန ဥပေက္ခာယ သမန္တာဂတေန။ ရာဂပစ္စက္ခိကပ္ပဟာနေန အဝေရံ၊ ဂေဟသိတသောမနဿပ္ပဟာနတော အဗျာပဇ္ဇံ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဟိ အကုသလံ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟယောဂတော သဗျာပဇ္ဇမေဝါတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။

၂၁၃။ သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗာကာရေန၊ သဗ္ဗာသံ ဝါ၊ အနဝသေသာနန္တိ အတ္ထော။ ရူပသညာနန္တိ သညာသိသေန ဝုတ္တရူပါဝစရဇ္ဈာနာနဉ္စေ တဒါရမ္မဏာနဉ္စ။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနမ္ပိ ဟိ ရူပန္တိ ဝုစ္စတိ “ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ”တိအာဒိသု၊ တဿ အာရမ္မဏမ္ပိ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ “သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ”တိအာဒိသု။ တသ္မာ ဣမ ရူပေ သညာ ရူပသညာတိ ဧဝံ သညာသိသေန ဝုတ္တရူပါဝစရဇ္ဈာနသေတံ အဓိဝစနံ။ ရူပံ သညာ အဿာတိ ရူပသညံ၊ ရူပမဿ နာမန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ပထဝီကသိကာဒိဘေဒဿ တဒါရမ္မဏဿ စေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမတိက္ကမာတိ ဝိရာဂါနိရောဓာ စ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? တောသံ ကုသလဝိပါကကိရိယာဝသေန ပဉ္စဒသန္တံ ဈာနသင်္ခါတာနံ ရူပသညာနံ၊ ဧတေသဉ္စ ပထဝီကသိကာဒိဝသေန နဝန္တံ အာရမ္မဏသင်္ခါတာနံ ရူပသညာနံ သဗ္ဗာကာရေန၊ အနဝသေသာနံ ဝါ ဝိရာဂါ စ နိရောဓာ စ ဝိရာဂဟေတု စေဝ နိရောဓဟေတု စ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗသော အနတိက္ကန္တရူပသညေန ဧတံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရိတုန္တိ။ ယသ္မာ ပန အာရမ္မဏသမတိက္ကမေန ပတ္တဗျာ ဧတာ သမာပတ္တိယော၊ န ဧကသ္မိံယေဝ အာရမ္မဏေ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနိ ဝိယ။ အာရမ္မဏေ အဝိရတ္တဿ စ သညာသမတိက္ကမော န ဟောတိ၊ တသ္မာ အယံ အာရမ္မဏသမတိက္ကမဝသေနာပိ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ကတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋိသညာနံ အတ္တင်္ဂမာတိ စက္ခာဒိနံ ဝတ္ထုနံ ရူပါဒိနံ အာရမ္မဏာနဉ္စ ပဋိသတေန ဥပ္ပန္နာ သညာ ပဋိသသညာ၊ ရူပသညာဒိနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တာသံ ကုသလဝိပါကာနံ ပဉ္စန္တံ၊ အကုသလဝိပါကာနံ ပဉ္စန္တံ သဗ္ဗသော ဒသန္တမ္ပိ ပဋိသသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ ပဟာနာ အသမုပ္ပါဒါ၊ အပ္ပဝတ္တိံ ကတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကာမဉ္စေတာ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနိ သမာပန္နဿပိ န သန္တိ၊ န ဟိ တသ္မိံ သမယေ ပဉ္စဒါရဝသေန စိတ္တံ ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ အညတ္တ ပဟိနာနံ သုခဒုက္ခာနံ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ဝိယ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိနံ တတိယမဂ္ဂေ ဝိယ စ ဣမသ္မိံ ဈာနေ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ ဣမဿ ဈာနဿ ပသံသာဝသေန တောသံ

၁-ခု ၉-၂၃၁၊ အဘိ ၁-၆၅-ပိဋေသု။ ၂-အဘိ ၁-၅၉-ပိဋေ။

ဧတ္ထ ဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ ကိဉ္ဇာပိ တာ ရူပါဝစရံ သမာပန္နဿ န သန္တိ။ အထ ခေါ န ပဟိနတ္တာ န သန္တိ။ န ဟိ ရူပဝိရာဂါယ ရူပါဝစရဘာဝနာ သံဝတ္တတိ။ ရူပါယတ္တာယေဝ စ တောသံ ပဝတ္တိ။ အယံ ပန ဘာဝနာ ရူပဝိရာဂါယ သံဝတ္တတိ။ တသ္မာ တာ ဧတ္ထ ပဟိနာတိ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဝတ္တံ၊ ကေသေနေဝ ဧဝံ ဓာရေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ တာသံ ဟိ ဣတော ပုဗ္ဗေ အပ္ပဟိနတ္တာယေဝ “ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နဿ သဒ္ဓေါ ကဏှကော”တိ^၁ ဝုတ္တော ဘဂဝတာ။ ဣမ စ ပဟိနတ္တာယေဝ အရူပသမာပတ္တိနံ အာနေဉ္စတာ သန္တဝိမောက္ခတာ စ ဝုတ္တာ။

နာနတ္ထသညာနံ အမနသိကာရာတိ နာနတ္ထေ ဝါ ဂေါစရေ ပဝတ္တာနံ သညာနံ၊ နာနတ္တာနံ ဝါ သညာနံ။ ယသ္မာ ဟေတာ ရူပသဒ္ဓါဒိဘေဒေ နာနတ္ထေ နာနာသဘာဝေ ဂေါစရေ ပဝတ္တန္တိ။ ယသ္မာ စေတာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလသညာ၊ ဒွါဒသ အကုသလသညာ၊ ကောဒသ ကာမာဝစရကုသလဝိပါကသညာ၊ ဒွေ အကုသလဝိပါကသညာ၊ ကောဒသ ကာမာဝစရကိရိယာသညာတိ ဧဝံ စတုစတ္တာလီသမ္ပိ သညာ နာနတ္တာ နာနာသဘာဝါ အညမညဝိသဒိသာ၊ တသ္မာ “နာနတ္ထသညာ”တိ ဝုတ္တာ။ တာသံ သဗ္ဗသော နာနတ္ထသညာနံ အမနသိကာရာ အနာဝဇ္ဇနာ စိတ္တေ စ အနုပ္ပါဒနာ^၂။ ယသ္မာ တာ နာဝဇ္ဇတိ စိတ္တေ စ န ဥပ္ပါဒေတိ န မနသိကရောတိ န ပစ္စဝေက္ခတိ။ တသ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယသ္မာ စေတ္ထ ပုရိမာ ရူပသညာ ပဋိဃသညာ စ ဣမိနာ ဈာနေန နိဗ္ဗတ္တေ ဘဝေပိ န ဝိဇ္ဇန္တိ။ ပဂေဝ တသ္မိံ ဘဝေ ဣမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏကာလေ။ တသ္မာ တာသံ သမတိက္ကမာ အတ္တင်္ဂမာတိ ဒွေဓာပိ အဘာဝေါယေဝ ဝုတ္တော။ နာနတ္ထသညာသု ပန ယသ္မာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလသညာ၊ နဝ ကိရိယာသညာ၊ ဒသာကုသလသညာတိ ဣမာ သတ္တဝိသတိ သညာ ဣမိနာ ဈာနေန နိဗ္ဗတ္တေ ဘဝေ ဝိဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ တာသံ အမနသိကာရာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထာပိ ဟိ ဣမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တော တာသံ အမနသိကာရာယေဝ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တာ ပန မနသိကရေန္တော အသမာပန္နော ဟောတိတိ။ သင်္ခေပတော စေတ္ထ “ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ”တိဣမိနာ သဗ္ဗရူပါဝစရဓမ္မာနံ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ “ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္ထသညာနံ အမနသိကာရာ”တိဣမိနာ သဗ္ဗေသံ ကာမာဝစရစိတ္တစေတသိကာနံ ပဟာနဉ္စ အမနသိကာရာ စ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-အံ ၃-၃၆၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အနုပ္ပါဒနာယ (သိ)

အနန္တော အာကာသောတိ ဧတ္ထ ပညတ္တိမတ္တတ္တာ နာဿ ဥပ္ပါဒန္တော ဝါ
 ဝယန္တော ဝါ ပညာယတိတိ အနန္တော၊ အနန္တဖရဏာဝသေနာပိ အနန္တော။
 န ဟိ သော ယောဂီ ဧကဒေသဝသေန ဖရတိ၊ သကလဝသေနော ဖရတိ။
 အာကာသောတိ ကသိဏုပ္ပါဒိမာကာသော။ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒိနိ
 ဝုတ္တတ္တာနိ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိ တံ ပတွာ နိပ္ပါဒေတွာ တဒနုရူပေန
 ဣရိယာပထေန ဝိဟရတိ။ တဒေဝ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော သမာပတ္တိ။

အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဈာနမ္ပိ
 အာကာသာနဉ္စာယတနံ အာရမ္မဏမ္ပိ။ အာရမ္မဏမ္ပိ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော
 အာကာသာနဉ္စံ စ တံ ပဌမဿ အာရုပ္ပဇ္ဈာနဿ အာရမ္မဏတ္တာ ဒေဝါနံ
 ဒေဝါယတနံ ဝိယ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာယတနဉ္စာတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊
 တထာ အာကာသာနဉ္စံ စ တံ တဿ ဈာနဿ သဉ္စာတိဟေတုတ္တာ “ကမ္မောဇာ
 အဿာနံ အာယတန” န္တိအာဒိနိ ဝိယ သဉ္စာတိဒေသဋ္ဌေန အာယတနဉ္စာတိပိ
 အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဧဝမေတံ ဈာနဉ္စ အာရမ္မဏဉ္စာတိ ဥဘယမ္ပိ
 အပ္ပဝတ္တိကရဏေန စ အမနသိကရဏေန စ သမတိက္ကမိတွာဝ ယသ္မာ ဣဒံ
 ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတမ္ပိ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတမေကဇ္ဈိ ကတွာ
 “အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ” တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတမ္ပိ။ အနန္တံ
 ဝိညာဏန္တိ တံယေဝ “အနန္တော အာကာသော” တိ ဖရိတွာ ပဝတ္တံ ဝိညာဏံ
 “အနန္တံ ဝိညာဏ” န္တိ မနသိကရောန္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မနသိကာရဝသေန
 ဝါ အနန္တံ။ သော ဟိ တံ အာကာသာရမ္မဏံ ဝိညာဏံ အနဝသေသတော
 မနသိကရောန္တော အနန္တံ မနသိ ကရောတိ။

ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ဧတ္ထာပိ စ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဈာနမ္ပိ
 ဝိညာဏဉ္စာယတနံ အာရမ္မဏမ္ပိ။ အာရမ္မဏမ္ပိ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော
 ဝိညာဏဉ္စံ စ တံ ဒုတိယဿ အာရုပ္ပဇ္ဈာနဿ အာရမ္မဏတ္တာ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန
 အာယတနဉ္စာတိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ တထာ ဝိညာဏဉ္စံ စ တံ တဿေဝ
 ဈာနဿ သဉ္စာတိဟေတုတ္တာ သဉ္စာတိဒေသဋ္ဌေန အာယတနဉ္စာတိပိ ဝိညာ-
 ဏဉ္စာယတနံ။ ဧဝမေတံ ဈာနဉ္စ အာရမ္မဏဉ္စာတိ ဥဘယမ္ပိ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန
 စ အမနသိကရဏေန စ သမတိက္ကမိတွာဝ ယသ္မာ ဣဒံ အာကိဉ္စာယတနံ
 ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတမ္ပိ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတမေကဇ္ဈိ ကတွာ “ဝိညာဏဉ္စာယတနံ
 သမတိက္ကမ္မာ” တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတမ္ပိ။ နတ္ထိ ကိဉ္စိတိ နတ္ထိ နတ္ထိ၊ သုညံ သုညံ၊
 ဝိဝိတ္တံ ဝိဝိတ္တန္တိ ဧဝံ မနသိကရောန္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ဧတ္ထာပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဈာနဗ္ဗိ အာကိဉ္ဇညာယတနံ အာရမ္မဏဗ္ဗိ။ အာရမ္မဏဗ္ဗိ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော အာကိဉ္ဇညဉ္ဇ တံ တတိယဿ အာရပ္ပဇ္ဈာနဿ အာရမ္မဏတ္တာ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာယတနဉ္ဇာတိ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ တထာ အာကိဉ္ဇညဉ္ဇ တံ တဿေဝ ဈာနဿ သဉ္ဇာတိဟေတုတ္တာ သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန အာယတနဉ္ဇာတိပိ အာကိဉ္ဇညာယတနံ။ ဧဝမေတံ ဈာနဉ္ဇ အာရမ္မဏဉ္ဇာတိ ဥဘယဗ္ဗိ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန စ အမနသိကရဏေန စ သမတိက္ကမိတွာဝ ယသ္မာ ဣဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗိ၊ တသ္မာ ဥဘယမေတမေကဇ္ဈိ ကတွာ “အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ”တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗိ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓကထာ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာဝ။

“ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ”တိအာဒိကာ သတ္တ ဝိမောက္ခာ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ သုဋ္ဌ၊ ဝိမုစ္စနဋ္ဌေန အာရမ္မဏေ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌ၊ မုစ္စနဋ္ဌေန စ ဝိမောက္ခာ၊ နိရောဓသမာပတ္တိ ပန စိတ္တစေတသိကေဟိ ဝိမုတ္တဋ္ဌေန ဝိမောက္ခော။ သမာပတ္တိသမာပန္နသမယေ ဝိမုတ္တော ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌိတသမယေ အဝိမုတ္တော ဟောတိတိ သမယဝိမောက္ခော။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဝသေန အစ္စန္ဒဝိမုတ္တတ္တာ အရိယမဂ္ဂါ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိဝသေန အစ္စန္ဒဝိမုတ္တတ္တာ သာမညဗလာနိ၊ နိဗ္ဗာနာရဏဝိမုတ္တိဝသေန အစ္စန္ဒဝိမုတ္တတ္တာ နိဗ္ဗာနံ အသမယဝိမောက္ခော။ တထာ သာမယိကာသာမယိကဝိမောက္ခော။

ပမာဒံ အာဂမ္မ ပရိဟာယတိတိ ကုဗ္ဗေ၊ တထာ န ပရိဟာယတိတိ အကုဗ္ဗေ။ လောကာယ သံဝတ္တတိတိ လောကီယော။ အရိယမဂ္ဂါ လောကံ ဥတ္တရန္တိတိ လောကုတ္တရာ၊ သာမညဗလာနိ နိဗ္ဗာနဉ္ဇ လောကတော ဥတ္တိဏ္ဏာတိ လောကုတ္တရာ။ အာဒိတ္တံ အယောဂုဋ် မက္ခိကာ ဝိယ တေဇဿဒံ လောကုတ္တရံ ဓမ္မံ အာသဝါ နာလမ္ပန္တိတိ အနာသဝေ။ ရူပပ္ပဋိသညုတ္တောတိ ရူပဇ္ဈာနာနိ။ အရူပပ္ပဋိသညုတ္တောတိ အရူပသမာပတ္တိယော။ တဏှာယ အာလမ္ဗိတော ပဏိဟိတော။ အနာလမ္ဗိတော အပ္ပဏိဟိတော။ မဂ္ဂဗလာနိ ကောရမ္မဏတ္တာ ကေနိဋ္ဌတ္တာ စ ကေတ္တဝိမောက္ခော၊ နိဗ္ဗာနံ အဒုတိယတ္တာ ကေတ္တဝိမောက္ခော၊ အာရမ္မဏနာနတ္တာ ဝိပါကနာနတ္တာ စ နာနတ္တဝိမောက္ခော။

၂၁၄။ သိယာတိ ဘဝေယျ၊ ဒသ ဟောန္တိတိ စ ဧကော ဟောတိတိ စ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ “သိယာ”တိ စ ဧတံ ဝိဝိဝစနံ၊ န ပုစ္ဆာဝစနံ။ ဝတ္ထု-ဝသေနာတိ နိစ္စသညာဒိဒသဝတ္ထုဝသေန ဒသ ဟောန္တိ။ ပရိယာယေနာတိ

ဝိမုစ္ဆနပရိယာယေန ဧကော ဟောတိ။ သိယာတိ ကထဉ္စ သိယာတိ ယံ ဝါ သိယာတိ ဝိဟိတံ၊ တံ ကထံ သိယာတိ ပုစ္ဆတိ။ အနိစ္စာနုပဿနဉာဏန္တိ သမာသပဒံ။ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏန္တိ ဝါ ပါဌော။ တထာ သေသေသုပိ။ နိစ္စတော သညာယာတိ နိစ္စတော ပဝတ္တာယ သညာယ၊ “နိစ္စ”န္တိ ပဝတ္တာယ သညာယာတိ အတ္ထော။ ဒေ နယော သုခတော အတ္တတော နိမိတ္တတော သညာယာတိ ဧတ္ထာပိ။ နိမိတ္တတောတိ စ နိစ္စနိမိတ္တတော။ နန္ဒိယာ သညာယာတိ နန္ဒိဝသေန ပဝတ္တာယ သညာယ၊ နန္ဒိသမ္ပယုတ္တာယ သညာယာတိ အတ္ထော။ ဒေ နယော ရာဂတော သမုဒယတော အာဒါနတော ပဏိဓိတော အဘိ- နိဝေသတော သညာယာတိ ဧတ္ထာပိ။ ယသ္မာ ပန ခယဝယဝိပရိဏာမာ- နုပဿနာ တိဿော အနိစ္စာနုပဿနာဒီနံ ဗလဝဘာဝါယ ဗလဝပစ္စယဘူတာ ဘင်္ဂါနုပဿနာဝိသေသာ။ ဘင်္ဂဒဿနေန ဟိ အနိစ္စာနုပဿနာ ဗလဝတိ ဟောတိ။ အနိစ္စာနုပဿနာယ စ ဗလဝတိယာ ဇာတာယ “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ”တိ^၁ ဒုက္ခာနတ္တာနုပဿနာပိ ဗလဝတိယော ဟောန္တိ။ တသ္မာ အနိစ္စာနုပဿနာဒီသု ဝုတ္တာသု တာပိ တိဿော ဝုတ္တာဝ ဟောန္တိ။ ယသ္မာ စ သုညတာနုပဿနာ^၂ “အဘိနိဝေသတော သညာယ မုစ္စတိ”တိ ဝစနေနေဝ သာရာဒါနာဘိနိဝေသသမ္မောဟာဘိနိဝေသအာလယာဘိနိဝေ- သသညောဂါဘိနိဝေသတော သညာယ မုစ္စတိတိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ၊ အဘိနိဝေသာဘာဝေနေဝ အပ္ပဋိသင်္ခါတော သညာယ မုစ္စတိတိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာဒယော ပဉ္စပိ အနုပဿနာ န ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ အဋ္ဌာရသသု မဟာဝိပဿနာသု ဧတာ အဋ္ဌ အနုပဿနာ အဝတွာ ဒသေဝ အနုပဿနာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၁၅။ အနိစ္စာနုပဿနာ ယထာဘူတံ ဉာဏန္တိ အနိစ္စာနုပဿနာယေဝ ယထာဘူတဉာဏံ။ ဥဘယမ္ပိ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ယထာဘူတဉာဏန္တိ ဉာဏတ္ထော ဝုတ္ထော။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ သမ္မောဟာ အညာဏာတိ သမ္မောဟဘူတာ အညာဏာ။ မုစ္စတိတိ ဝိမောက္ခတ္ထော ဝုတ္ထော။

၂၁၆။ အနိစ္စာနုပဿနာ အနုတ္တရံ သီတိဘာဝဉာဏန္တိ ဧတ္ထ သာသနေ- ယေဝ သမ္ဘာဝတော ဥတ္တမဋ္ဌေန အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရဿ ပစ္စယတ္တာ ဝါ အနုတ္တရံ၊ သီတိဘာဝေါ ဧဝ ဉာဏံ သီတိဘာဝဉာဏံ။ တံ အနိစ္စာနုပဿနာသင်္ခါတံ အနုတ္တရံ သီတိဘာဝဉာဏံ။ “ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု

၁-သံ ၂-၁၉-ပိဋေ။ ၂-သုညတာနုပဿနာယ (က)

ဘဗ္ဗော အနုတ္တရံ သီတိဘာဝံ သစ္စိကာတု” နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် အနုတ္တရော သီတိဘာဝေါ နာမ။ ဣမ ပန ဝိပဿနာ အနုတ္တရော သီတိဘာဝေါ။ နိစ္စတော သန္တာပပရိဋ္ဌာဟဒရထာ မုစ္စတိတိတ္ထောပိ “နိစ္စ” နိစ္စ ပဝတ္တကိလေသာ ဝေ ဣမ စာမုတြိ စ သန္တာပနဋ္ဌေန သန္တာပေါ၊ ပရိဒဟနဋ္ဌေန ပရိဋ္ဌာဟော၊ ဥဏှဋ္ဌေန ဒရထောတိ ဝုစ္စန္တိ။

၂၁၇။ နေက္ခမံ ဈာယတီတိ ဈာနန္တိ အာဒယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာ။ နေက္ခမာဒီနိ စေတ္ထ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာနေဝ။

၂၁၈။ အနုပါဒါ စိတ္တဿ ဝိမောက္ခောတိ ဣမ ဝိပဿနာယေဝ။ “တေဒတ္တာ ကထာ၊ တေဒတ္တာ မန္တနာ၊ ယဒိဒံ အနုပါဒါ စိတ္တဿ ဝိမောက္ခော” တိ၂ ဣ ပန နိဗ္ဗာန် အနုပါဒါ စိတ္တဿ ဝိမောက္ခော။ ကတိဟုပါဒါ- နေဟီတိ ကတိဟိ ဥပါဒါနေဟိ။ ကတမာ ကေပါဒါနာတိ ကတမတော ကေပါဒါနတော။ ဣဒံ ကေပါဒါနာတိ ဣတော ဧကတော ဥပါဒါနတော။ ဣဒန္တိ ပုဗ္ဗဉာဏာပေက္ခံ ဝါ။ ဥပါဒါနတော မုစ္စနေသု ယသ္မာ အာဒိတော သင်္ခါရာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ ပဿိတွာ ပဿိတွာ အနိစ္စာနုပဿနာယ ဝိပဿတိ၊ ပစ္စာ သင်္ခါရာနံ ဘင်္ဂမေဝ ပဿိတွာ အနိမိတ္တာနုပဿနာယ ဝိပဿတိ။ အနိစ္စာနုပဿနာဝိသေသောယေဝ ဟိ အနိမိတ္တာနုပဿနာ။ သင်္ခါရာနံ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန စ ဘင်္ဂဒဿနေန စ အတ္တာဘာဝေါ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ တေန ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ စ အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ စ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနေနေဝ စ “သီလဗ္ဗတေန အတ္တာ သုဇ္ဈတိ” တိ ဒဿနဿ အဘာဝတော သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ယသ္မာ စ အနတ္တာ- နုပဿနာယ ဥဇုကမေဝ အတ္တာဘာဝံ ပဿတိ၊ အနတ္တာနုပဿနာဝိသေသော- ယေဝ စ သုညတာနုပဿနာ၊ တသ္မာ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနာ- ဒီဟိ တီဟိ ဥပါဒါနေဟိ မုစ္စန္တိ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဒီနံယေဝ ပန စတဿန္တံ တဏှာယ ဥဇုဝိပစ္စနိကတ္တာ အနိစ္စာနုပဿနာဒီနံ စတဿန္တံ၊ ကာမုပါဒါနတော မုစ္စနံ န ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ အာဒိတော ဒုက္ခာနုပဿနာယ “သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ” တိ ပဿတော ပစ္စာ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာယ စ “သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ” တိ ပဿတော သင်္ခါရာနံ ပတ္တနာ ပဟိယတိ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဝိသေသောယေဝ ဟိ အပ္ပဏိ- ဟိတာနုပဿနာ။ ယသ္မာ စ သင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ နိဗ္ဗိန္ဒန္တဿ

၃-အံ ၂-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၂၀၉၊ အံ ၁-၁၉၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-တိဿန္တံ (သီ)

ဝိရာဂါနုပဿနာယ ဝိရဇ္ဇန္တဿ သင်္ခါရာနံ ပတ္ထနာ ပဟိယတိ၊ တသ္မာ ဣမာနိ စတ္တာရံ ဉာဏာနိ ကာမုပါဒါနတော မုစ္ဆန္တိ။ ယသ္မာ နိရောဓာနုပဿနာယ ကိလေသေ နိရောဓေတိ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ ကိလေသေ ပရိစ္စတေတိ၊ တသ္မာ ဣမာနိ ဒွေ ဉာဏာနိ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ မုစ္ဆန္တိတိ ဧဝံ သဘာဝနာနတ္ထေန စ အာကာရနာနတ္ထေန စ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဝိမောက္ခာ နိဋ္ဌိဋ္ဌာ။

၂၁၉။ ဣဒါနိ အာဒိတော ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနံ တိဏ္ဏံ ဝိမောက္ခာနံ မုခါနိ ဒဿေတွာ ဝိမောက္ခမုခပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဣန္ဒြိယဝိသေသံ ပုဂ္ဂလဝိသေသဉ္စ ဒဿေတုကာမော တိဏ္ဏိ ခေါ ပနိမာနိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိမောက္ခမုခါနိတိ တိဏ္ဏံ ဝိမောက္ခာနံ မုခါနိ။ လောကနိယျာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ တေဓာတုကလောကတော နိယျာနာယ နိဂ္ဂမနာယ သံဝတ္တန္တိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋ္ဌုမတော သမနုပဿနာယာတိ သဗ္ဗေသံ သင်္ခါရာနံ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန ပရိစ္ဆေဒတော စေဝ ပရိဝဋ္ဌုမတော စ သမနုပဿနာယ။ လောကနိယျာနံ ဟောတိတိ ပါဌသေသော။ အနိစ္စာနုပဿနာ ဟိ ဥဒယတော ပုဗ္ဗေ သင်္ခါရာ နတ္ထိတိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ တေသံ ဂတိံ သမဇ္ဇေသမာနာ ဝယတော ပရံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧတ္ထေဝ အန္တရဓာယန္တိတိ ပရိဝဋ္ဌုမတော ပရိယန္တတော သမနုပဿတိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရာ ဟိ ဥဒယေန ပုဗ္ဗန္တပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ဝယေန အပရန္တပရိစ္ဆိန္ဒာ။ အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ စိတ္တသမ္ပက္ခန္တနာယာတိ ဝိပဿနာက္ခဏေပိ နိဗ္ဗာနနိန္ဒတာယ အနိမိတ္တာကာရေန ဥပဋ္ဌာနတော အနိမိတ္တသင်္ခါတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ စိတ္တပဝိသနတာယ စ လောကနိယျာနံ ဟောတိ။ မနော သမုတ္တေဇနာယာတိ စိတ္တသံဝေဇနတာယ။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ ဟိ သင်္ခါရေသု စိတ္တံ သံဝိဇ္ဇတိ။ အပ္ပဏိဟိတာယ စ ဓာတုယာတိ ဝိပဿနာက္ခဏေပိ နိဗ္ဗာနနိန္ဒတာယ အပ္ပဏိဟိတာကာရေန ဥပဋ္ဌာနတော အပ္ပဏိဟိတသင်္ခါတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ။ သဗ္ဗဓမ္မေတိ နိဗ္ဗာနဿ အဝိပဿနုပဂတ္ထေပိ အနတ္တသဘာဝသဗ္ဗာဝတော “သဗ္ဗသင်္ခါရေ”တိ အဝတွာ “သဗ္ဗဓမ္မေ”တိ ဝုတ္တံ။ ပရတော သမနုပဿနာယာတိ ပစ္စယာယတ္တတ္တာ အဝသဘာယ အဝိဓေယျတာယ စ “နာဟံ န မမ”န္တိ ဧဝံ အနတ္တတော သမနုပဿနာယ။ သုညတာယ စ ဓာတုယာတိ ဝိပဿနာက္ခဏေပိ နိဗ္ဗာနနိန္ဒတာယ သုညတာကာရေန ဥပဋ္ဌာနတော သုညတာသင်္ခါတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏ္ဏိ ဝစနာနိ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တာနုပဿနာနံ ဝသေန ဝုတ္တာနိ။ တေနေဝ တဒနန္တရံ အနိစ္စတော မနသိကရောတောတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ခယတောတိ ဝိယနတော။ ဘယတောတိ သဘာယတော။ သုညတောတိ အတ္တရဟိတတော။

အဝိမောက္ခဗဟုလန္တိ အနိစ္စာနုပဿနာယ “ခဏဘင်္ဂဝသေန သင်္ခါရာ တိဇ္ဇန္တိ”တိ သဒ္ဓါယ ပဋိပန္နဿ ပစ္စက္ခတော ခဏဘင်္ဂဒဿနေန “သစ္စံ ဝတာဟ ဘဂဝါ”တိ ဘဂဝတိ သဒ္ဓါယ သဒ္ဓါဗဟုလံ စိတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ပဒေသသင်္ခါရာနံ အနိစ္စတံ ပဿိတွာ “ဧဝံ အနိစ္စာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ”တိ အဓိမုစ္စနတော အဝိမောက္ခဗဟုလံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ပဿဒ္ဓိ-ဗဟုလန္တိ ဒုက္ခာနုပဿနာယ စိတ္တက္ခောဘကရာယ ပဏိဓိယာ ပဇဟနတော စိတ္တဒရထာဘာဝေန ပဿဒ္ဓိဗဟုလံ စိတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ဒုက္ခာနုပဿနာယ သံဝေဂဇနနတော သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဒဟနတော ဝိက္ခေပါဘာဝေန ပဿဒ္ဓိဗဟုလံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဝေဒဗဟုလန္တိ အနတ္တာနုပဿနာယ ဗာဟိရ-ကေဟိ အဒိဋ္ဌံ ဂမ္ဘီရံ အနတ္တလက္ခဏံ ပဿတော ဉာဏဗဟုလံ စိတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ “သဒေဝကေန လောကေန အဒိဋ္ဌံ အနတ္တလက္ခဏံ ဒိဋ္ဌ”န္တိ တုဋ္ဌဿ တုဋ္ဌိဗဟုလံ စိတ္တံ ဟောတိ။

အဝိမောက္ခဗဟုလော သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ပဋိလဘတိတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ အဝိမောက္ခော ဗဟုလံ ပဝတ္တမာနော ဘာဝနာပါရိပုရိယာ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ နာမ ဟောတိ၊ တံ သော ပဋိလဘတိ နာမ။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော သမာဓိန္ဒြိယံ ပဋိလဘတိတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဿဒ္ဓိဗဟုလဿ “ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ”တိ^၁ ဝစနတော ဘာဝနာပါရိပုရိယာ ပဿဒ္ဓိပစ္စယာ သမာဓိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ တံ သော ပဋိလဘတိ နာမ။ ဝေဒဗဟုလော ပညိန္ဒြိယံ ပဋိလဘတိတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝေဒေါ ဗဟုလံ ပဝတ္တမာနော ဘာဝနာပါရိပုရိယာ ပညိန္ဒြိယံ နာမ ဟောတိ၊ တံ သော ပဋိလဘတိ နာမ။

အာဓိပတေယျံ ဟောတိတိ ဆန္ဒာဒိကေ အဓိပတိဘူတေပိ သင်္ကိစ္စနိပ္ပါဒန-ဝသေန အဓိပတိ ဟောတိ ပဓာနော ဟောတိ။ ဘာဝနာယာတိ ဘုမ္မဝစနံ၊ ဥပရူပရိ ဘာဝနတ္ထာယ ဝါ။ တဒန္ဓယာ ဟောန္တိတိ တံ အနုဂါမိနိ တံ အနုဝတ္တိနိ ဟောန္တိ။ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စ သဟ-ဥပ္ပါဒနဘာဝေန ဥပကာရကာ ဟောန္တိ ပကာသဿ ပဒိပေါဝိယ။ အညမည-ပစ္စယာ ဟောန္တိတိ အညမညံ ဥပ္ပါဒနပတ္တမ္ဘနဘာဝေန ဥပကာရကာ ဟောန္တိ အညမညပတ္တမ္ဘကံ တိဒဏ္ဍံ ဝိယ။ နိဿယပစ္စယာ ဟောန္တိတိ အဓိဋ္ဌာနာကာရေန နိဿယာကာရေန စ ဥပကာရကာ ဟောန္တိ တရုစိတ္တကမ္မာနံ ပထဝီပဋ္ဌာဒိ ဝိယ။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ကေဝတ္ထုကကောရမ္မဏ-ကေုပ္ပါဒကေနိရောသင်္ခါတေန သမ္ပယုတ္တဘာဝေန ဥပကာရကာ ဟောန္တိ။

၁-ခု ၉-ဂဉာအံ ၂-၁၀-ပိဋ္ဌာဒိယ။

၂၂၀။ ပဋိဝေဓကောလေတိ မဂ္ဂက္ခန္ဓာ သစ္စပဋိဝေဓကောလေ။ ပညိန္ဒြိယံ အာဓိပတေယျံ ဟောတီတိ မဂ္ဂက္ခန္ဓာ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ သစ္စဒဿန-
 ကိစ္စကရဏဝသေန စ ကိလေသပ္ပဟာနကိစ္စကရဏဝသေန စ ပညိန္ဒြိယမေဝ
 ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ။ ပဋိဝေဓာယာတိ သစ္စပဋိဝိဇ္ဇနတ္ထာယ။ ဧကရသာတိ
 ဝိမုတ္တိရသေန။ ဒဿနဋ္ဌေနာတိ သစ္စဒဿနဋ္ဌေန။ ဧဝံ ပဋိဝိဇ္ဇန္တောပိ
 ဘာဝေတိ၊ ဘာဝေန္တောပိ ပဋိဝိဇ္ဇတီတိ မဂ္ဂက္ခန္ဓာ သင်္ကိယေဝ ဘာဝနာယ
 စ ပဋိဝေဓဿ စ သမ္ဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အနတ္တာနုပဿနာယ ဝိပဿနာက္ခ-
 ဏေပိ ပညိန္ဒြိယဿေဝ အာဓိပတေယျတ္တာ “ပဋိဝေဓကောလေပီ” တိ အပိသဒ္ဓေါ
 ပယုတ္တော။

၂၂၁။ အနိစ္စတော မနသိကရောတော ကတမိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတီတိ-
 အာဒိ ဣန္ဒြိယဝိသေသေန ပုဂ္ဂလဝိသေသံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဓိမတ္တန္တိ
 အဓိကံ။ တတ္ထ သဒ္ဓိန္ဒြိယသမာဓိန္ဒြိယပညိန္ဒြိယာနံ အဓိမတ္တတာ သင်္ခါရပေက္ခာယ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိတ္ထေ အဝိသေသေတွာ ဝုတ္တေပိ ဥပရိ
 ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တတ္တာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဌပေတွာ သေသေသု သတ္တသု
 ဌာနေသု သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိ-
 မတ္တတ္တာ ဟောတိ၊ န သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိမတ္တတ္တာ သဗ္ဗတ္ထ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိပိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခန္ဓာ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိမတ္တတ္တာယေဝ
 သေသေသု သမာဓိန္ဒြိယပညိန္ဒြိယာဓိမတ္တတ္ထေပိ သတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောယေဝ
 နာမ ဟောတီတိ ဝဒန္တိ။ ကာယသက္ခိ ဟောတီတိ အဋ္ဌသုပိ ဌာနေသု ကာယ-
 သက္ခိ နာမ ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဟောတီတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုတ္တောတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိမတ္တတ္တာ
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခန္ဓာ သဒ္ဓဟန္တော စတုသုပိ ဖလက္ခန္ဓာသု ဝိမုတ္တောတိ
 သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထယက္ခန္ဓာ သဒ္ဓါဝိမုတ္တတ္ထံ ဣဒါနိ
 ဝက္ခတိ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခန္ဓာ ပန သဒ္ဓါနုသာရိတ္ထံ ပစ္ဆာ ဝက္ခတိ။ ဖုဋ္ဌတ္တာ
 သန္တိကတောတိ ကာယသက္ခိတိ သုက္ခဝိပဿကတ္ထေ သတိဥပစာရဇ္ဈာနဖဿဿ
 ရူပါရူပဇ္ဈာနလဘိတ္တေ သတိ ရူပါရူပဇ္ဈာနဖဿဿ ဖုဋ္ဌတ္တာ နိဗ္ဗာနံ သန္တိ-
 ကတောတိ ကာယသက္ခိ၊ နာမကာယေန ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဈာနဖဿေ စ နိဗ္ဗာနေ
 စ သက္ခိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌတ္တာ ပတ္တောတိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တောတိ သောတာပတ္တိ-
 မဂ္ဂက္ခန္ဓာ သမ္ပယုတ္တေန ပညိန္ဒြိယေန ပဌမံ နိဗ္ဗာနဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ ပစ္ဆာ
 သောတာပတ္တိဖလာဒိဝသေန နိဗ္ဗာနံ ပတ္တောတိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ ပညိန္ဒြိယသင်္ခါတာယ

ဒိဋ္ဌိယာ နိဗ္ဗာန် ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခန္ဓာ ပန ဓမ္မာ-
 နုဿာရိတ္တံ ပစ္စာ ဝက္ခတိ။ သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုစ္စတိတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ သဒ္ဓိန္ဒြိ-
 ယဿ အဓိမတ္တတ္တာ သကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂက္ခန္ဓာသု သဒ္ဓဟန္တော
 ဝိမုစ္စတိတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော။ ဧတ္ထ ဝိမုစ္စမာနောပိ အာသံသာယ ဘူတဝစနဝသေန
 “ဝိမုတ္တော”တိ ဝုတ္တော။ ဈာနဖဿန္တိ တိဝိဓံ ဈာနဖဿံ။ “ဈာနဖဿ”န္တိ အာဒိနိ
 “ဒုက္ခာ သင်္ခါရာ”တိ အာဒိနိ စ ပဌမံ ဝုတ္တံ ဒွယမေဝ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တာနိ။ ဉာတံ
 ဟောတိတိအာဒိနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာနိ။ ဧတ္ထ စ ဈာနလာဘိ ပုဂ္ဂလော သမာ-
 မိန္ဒြိယဿ အနုကူလာယ ဒုက္ခာနုပဿနာယ ဧဝ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂဖလာနိ
 ပါပုဏာတိတိ အာစရိယာနံ အဓိပ္ပာယော။

သိယာတိ သိယံ၊ ဘဝေယျန္တိ အတ္တော။ “သိယာ”တိ ဧတံ ဝိဝိဝစနမေဝ။
 တယော ပုဂ္ဂလာတိ ဝိပဿနာနိယမေန ဣန္ဒြိယနိယမေန စ ဝုတ္တာ တယော
 ပုဂ္ဂလာ။ ဝတ္ထုဝသေနာတိ တိသု အနုပဿနာသု ဧကေကဣန္ဒြိယဝတ္ထုဝသေန။
 ပရိယာယေနာတိ တေနဝ ပရိယာယေန။ ဣဒိနာ ဝါရေန ကိံ ဒဿိတံ
 ဟောတိ? ဟေဋ္ဌာ ဧကေကိဿာ အနုပဿနာယ ဧကေကဿ ဣန္ဒြိယဿ
 အာဓိပစ္စံ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တန္တိ စ, ကဒါစိ တိသုပိ အနုပဿနာသု
 ဧကေကဿေဝ ဣန္ဒြိယဿ အာဓိပစ္စံ ဟောတိတိ စ ဒဿိတံ ဟောတိ။ အထ
 ဝါ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာက္ခန္ဓာ တိဿန္တမ္ပိ အနုပဿနာနံ သဗ္ဘာဝတော တာသု
 ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာသု တေသံ တေသံ ဣန္ဒြိယာနံ အာဓိပစ္စံ အပေက္ခိတွာ မဂ္ဂ-
 ဖလက္ခန္ဓာသု သဒ္ဓါဝိမုတ္တာဒိနိ နာမာနိ ဟောန္တိတိ။ ဧဝံ ဟိ ဝုစ္စမာနေ ဟေဋ္ဌာ
 ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာယ ဥပရိ စ ကတော ဣန္ဒြိယာဓိပစ္စပုဂ္ဂလနိယမော
 သုကတောယေဝ နိစ္စလောယေဝ စ ဟောတိ။ အနန္တရဝါရေ ‘သိယာတိ
 အညောယေဝါတိ ဧဝံ’ သိယာတိ အတ္တော။ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တောယေဝ
 နိယမော။

ဣဒါနိ မဂ္ဂဖလဝသေန ပုဂ္ဂလဝိသေသံ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ အနိစ္စတော
 မနသိကရောတော။ပ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပဋိလဘတိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဒ္ဓံ
 အနုဿရတိ အနုဂစ္ဆတိ, သဒ္ဓါယ ဝါ နိဗ္ဗာန် အနုဿရတိ အနုဂစ္ဆတိတိ
 သဒ္ဓါနုဿာရိ။ သန္တိကတန္တိ ပစ္စက္ခကတံ။ အရဟတ္တန္တိ အရဟတ္တဖလံ။ ပညာ-
 သင်္ခါတံ ဓမ္မံ အနုဿရတိ, တေန ဝါ ဓမ္မေန နိဗ္ဗာန် အနုဿရတိတိ ဓမ္မာနုဿာရိ။

၂၂၂။ ပုန အပရေဟိ ပရိယာယေဟိ ဣန္ဒြိယတ္တယဝိသေသေန ပုဂ္ဂလ-
 ဝိသေသံ ဝဏ္ဏေတုကာမော ယေ ဟိ ကေစိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဘာဝိတာ
 ဝါတိ အတိတေ ဘာဝယိံသု ဝါ။ ဘာဝေန္တိ ဝါတိ ပစ္စုပ္ပန္နေ။ ဘာဝိဿန္တိ
 ဝါတိ အနာဂတေ။ အဓိဂတာ ဝါတိအာဒိ ဧကေကန္တိကံ ပုရိမဿ ပုရိမဿ
 အတ္ထဝိဝရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဖဿိတာ ဝါတိ ဉာဏဖုသနာယ ဖုသိံသု ဝါ။
 ဝသိပ္ပတ္တာတိ ဣဿရဘာဝံ ပတ္တာ။ ပါရမိပ္ပတ္တာတိ ဝေါသာနံ ပတ္တာ။ ဝေသာ-
 ရဇ္ဇပ္ပတ္တာတိ ဝိသာရဒဘာဝံ ပတ္တာ။ သဗ္ဗတ္ထ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာဒယော ဟေဋ္ဌာ
 ဝုတ္တက္ခဏေသုယေဝ၊ သတိပဋ္ဌာနာဒယော မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ။ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေတိ
 “ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ” တိအာဒိကေ^၁ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ ဧဝ ပတ္တာ။

တိသော သိက္ခာတိ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာ
 မဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဧဝ သိက္ခမာနာ။ ဒုက္ခံ ပရိဇာနန္တိတိအာဒိနိ မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ။
 ပရိညာပဋိဝေဓံ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ ပရိညာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ပရိညာယ
 ပဋိဝိဇ္ဈတဗ္ဗန္တိ ဝါ ပရိညာပဋိဝေဓံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ သဗ္ဗဓမ္မာဒိဟိ ဝိသေ-
 သေတွာ အဘိညာပဋိဝေဓာဒယော ဝုတ္တာ။ သန္တိကိရိယာပဋိဝေဓော ပန
 မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏဉာဏသိဒ္ဓိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။ ဧဝမိဓ
 ပဉ္စ အရိယပုဂ္ဂလာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ စ ပညာဝိမုတ္တာ
 စာတိ ဣမေ ဒွေ အနိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ အညတ္ထ^၂ ပန “ယော ပန ဒုက္ခတော မနသိ-
 ကရောန္တော ပဿဒ္ဓိဗဟုလော သမာဓိန္ဒြိယံ ပဋိလဘတိ၊ သော သဗ္ဗတ္ထ
 ကာယသက္ခိ နာမ ဟောတိ၊ အရူပဇ္ဈာနံ ပန ပတွာ အဂ္ဂဖလံ^၃ ပတ္တော
 ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ နာမ ဟောတိ။ ယော ပန အနတ္တတော မနသိ-
 ကရောန္တော ဝေဒဗဟုလော ပညိန္ဒြိယံ ပဋိလဘတိ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ
 ဓမ္မာနုသာရိ ဟောတိ၊ ဆသု ဌာနေသု ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ အဂ္ဂဖလေ ပညာ-
 ဝိမုတ္တာ” တိ ဝုတ္တံ။ တေ ဣဓ ကာယသက္ခိဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တေဟိယေဝ သင်္ဂဟိတာ။
 အတ္ထတော ပန အရူပဇ္ဈာနေန စေဝ အရိယမဂ္ဂေန စာတိ ဥဘတောဘာဂေန
 ဝိမုတ္တာတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ။ ပဇာနန္တော ဝိမုတ္တာတိ ပညာ-
 ဝိမုတ္တာတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဣန္ဒြိယပုဂ္ဂလဝိသေသာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။

၂၂၃-၂၂၆။ ဣဒါနိဝိမောက္ခပုဗ္ဗင်္ဂမမေဝ ဝိမောက္ခဝိသေသံ ပုဂ္ဂလဝိသေသဉ္စ
 ဒသေတုကာမော အနိစ္စတော မနသိကရောတောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒွေ
 ဝိမောက္ခာတိ အပ္ပဏိဟိတသုညတဝိမောက္ခာ။ အနိစ္စာနုပဿနာဂမနဝသေန
 ဟိ အနိမိတ္တဝိမောက္ခောတိ လဒ္ဓနာမော မဂ္ဂေါ ရာဂဒေါသမောဟပဏိဓိနံ

၁-ခု ၉-၂၃၁၊ အဘိ ၁-၆၅-ပိဋေသု။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၉၇-ပိဋေ။ ၃-မဂ္ဂဖလံ (သီ)

အဘာဝါ သဂုဏတော စ တေသံယေဝ ပဏိဓိနံ အဘာဝါ အပ္ပဏိဟိတန္တိ
 လဒ္ဓနာမံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကရေတီတိ အာရမ္မဏတော စ အပ္ပဏိဟိတ-
 ဝိမောက္ခောတိ နာမမ္ပိ လဘတိ။ တထာ ရာဂဒေါသမောဟေဟိ သုညတ္တာ
 သဂုဏတော စ ရာဂါဒီဟိယေဝ သုညတ္တာ သုညတန္တိ လဒ္ဓနာမံ နိဗ္ဗာနံ
 အာရမ္မဏံ ကရေတီတိ အာရမ္မဏတော စ သုညတဝိမောက္ခောတိ နာမမ္ပိ
 လဘတိ။ တသ္မာ တေ ဒွေ ဝိမောက္ခာ အနိမိတ္တဝိမောက္ခန္ဓယာ နာမ ဟောန္တိ။
 အနိမိတ္တမဂ္ဂတော အနညေပိ အဋ္ဌန္တံ မဂ္ဂင်္ဂါနံ ဧကေကဿမဂ္ဂင်္ဂဿ ဝသေန သဟ-
 ဇာတာဒိပစ္စယာ စ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပုန ဒွေ ဝိမောက္ခာတိ သုညတာ-
 နိမိတ္တဝိမောက္ခာ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဂမနဝသေန ဟိ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခောတိ
 လဒ္ဓနာမော မဂ္ဂေါ ရူပနိမိတ္တာဒိနံ ရာဂနိမိတ္တာဒိနံ နိစ္စနိမိတ္တာဒိနဉ္စ အဘာဝါ
 သဂုဏတော စ တေသံယေဝ နိမိတ္တာနံ အဘာဝါ အနိမိတ္တသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ
 အာရမ္မဏံ ကရေတီတိ အာရမ္မဏတော စ အနိမိတ္တဝိမောက္ခောတိ နာမမ္ပိ
 လဘတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနော ယောဇေတဗ္ဗံ။ ပုန ဒွေ ဝိမောက္ခာတိ
 အနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခာ။ ယောဇေနာ ပနေတ္ထ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။

ပဋိဝေဓကာလေတိ ဣန္ဒြိယာနံ ဝုတ္တက္ကမေနော ဝုတ္တံ။ မဂ္ဂက္ခဏံ ပန မုဉ္ဇိတွာ
 ဝိပဿနာက္ခဏေ ဝိမောက္ခော နာမ နတ္ထိ။ ပဌမံ ဝုတ္တောယေဝ ပန မဂ္ဂဝိမောက္ခော
 “ပဋိဝေဓကာလေ”တိ ဝစနေန ဝိသေသေတွာ ဒဿိတော။ “ယော စာယံ
 ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော”တိအာဒိကာ ဒွေ ဝါရာ စ “အနိစ္စတော မနသိ-
 ကရောန္တော သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပဋိလဘတိ”တိအာဒိကော ဝါရော စသဒ္ဓိတ္တော၊
 ဝိမောက္ခဝသေန ပန ယောဇေတွာ ဝိတ္တာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေ ဟိ ဧကေဝ
 နေက္ခမ္ပန္တိ အာဒိကော ဝါရော ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ဧတ္တာဝတာ
 ဝိမောက္ခပုဂ္ဂလဝိသေသာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိတိ။

၂၂၇။ ပုန ဝိမောက္ခမုခါနိ စ ဝိမောက္ခေ စ အနေကဓာ နိဒ္ဒိသိတုကာမော
 အနိစ္စတော မနသိကရောန္တောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယထာဘူတန္တိ ယထာ-
 သဘာဝေန။ ဇာနာတီတိ ဣဏေန ဇာနာတိ။ ပဿတီတိ တေနော ဣဏေန
 စက္ခုနာ ဝိယ ပဿတိ။ တဒန္တယေနာတိ တဒနုဂမနေန၊ တဿ ပစ္စက္ခတော
 ဣဏေန ဒိဋ္ဌဿ အနုဂမနေနာတိ^၁ အတ္ထော။ ကင်္ခါ ပဟိယတီတိ
 အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စာနိစ္စကင်္ခါ၊ ဣတရာဟိ ဣတရကင်္ခါ။ နိမိတ္တန္တိ သန္တတိသန-
 ဝိနိဗ္ဗောဂေန နိစ္စသညာယ ပဟိနတ္တာ အာရမ္မဏဘူတံ သင်္ခါရနိမိတ္တံ ယထာဘူတံ
 ဇာနာတိ။ တေန ဝုစ္စတိ သမ္မာဒဿနန္တိ တေန ယထာဘူတဇာနနေန တံ ဣဏံ

၁-အနုမာနေနာတိ (က)

“သမ္မာဒဿန” နှိ ဝုစ္စတိ။ ပဝတ္တန္တိ ဒုက္ခပုတ္တာကာရေ သုခသညံ ဥဒ္ဓါဇေတွာ သုခသညာယ ပဟာနေန ပဏိဓိသင်္ခါတာယ တဏှာယ ပဟိနတ္တာ သုခသမ္ပတမ္ပိ ဝိပါကပဝတ္တံ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ။ နိမိတ္တန္တ ပဝတ္တန္တာတိ နာနာဓာတု-မနသိကာရသမ္ဘဝေန သမူဟသနဝိနိဗ္ဗောဂေန ဥဘယထာပိ အတ္တသညာယ ပဟိနတ္တာ သင်္ခါရနိမိတ္တန္တ ဝိပါကပဝတ္တန္တ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ။ ယန္တ ယထာဘူတံ ဉာဏန္တိအာဒိတ္တယံ ဣဒါနိ ဝုတ္တမေဝ၊ န အညံ။ ဘယတော ဥပဋ္ဌာတီတိ နိစ္စသုခအတ္တာဘာဝဒဿနတော ယထာက္ကမံ တံ တံ ဘယတော ဥပဋ္ဌာတိ။ ယာ စ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာတိ အာဒိနာ “ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ-ဉာဏံ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏံ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ မုဇ္ဈိတုကမ္ပတာဉာဏံ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ သင်္ခါရ-ပေက္ခာဉာဏံ အနုလောမဉာဏ” နှိ ဝုတ္တေသု ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-သင်္ခါတေသု နဝသု ဝိပဿနာဉာဏေသု ဘယတုပဋ္ဌာနသမ္ပန္နေန အဝတ္ထာ-ဘေဒေန ဘိန္နာနိ ဧကဋ္ဌာနိ တိဏိ ဉာဏာနိ ဝုတ္တာနိ၊ န သေသာနိ။

ပုန တီသု အနုပဿနာသု အန္တေ ဌိတာယ အနန္တရာယ အနတ္တာနုပဿ-နာယ သမ္ပန္နေန တာယ သဟ သုညတာနုပဿနာယ ဧကဋ္ဌတံ ဒဿေတုံ ယာ စ အနတ္တာနုပဿနာ ယာ စ သုညတာနုပဿနာတိအာဒိမာဟ။ ဣမာနိ ဟိ ဒွေ ဉာဏာနိ အတ္ထတော ဧကမေဝ၊ အဝတ္ထာဘေဒေန ပန ဘိန္နာနိ။ ယထာ စ ဣမာနိ၊ တထာ အနိစ္စာနုပဿနာ စ အနိမိတ္တာနုပဿနာ စ အတ္ထတော ဧကမေဝ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ စ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ စ အတ္ထတော ဧကမေဝ ဉာဏံ၊ ဧကဝလံ အဝတ္ထာဘေဒနေဝ ဘိန္နာနိ။ အနတ္တာနုပဿနာ-သုညတာနုပဿနာနန္တ ဧကဋ္ဌတာယ ဝုတ္တာယ တေသံ နိန္တံ နိန္တမ္ပိ ဉာဏာနံ ဧကလက္ခဏတ္တာ ဧကဋ္ဌတာ ဝုတ္တာဝ ဟောတီတိ။ နိမိတ္တံ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ “သင်္ခါရနိမိတ္တံ အဒ္ဓါဝံ တာဝကာလိက” နှိ အနိစ္စလက္ခဏဝသေန ဇာနိတွာ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကာမဇ္ဇ န ပဌမံ ဇာနိတွာ ပစ္စာ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေါဟာရဝသေန ပန “မနဇ္ဇ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏ” နှိ အာဒိနိ၊ ဝိယ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ သဒ္ဓသတ္ထဝိဒူပိ စ “အာဒိစ္စံ ပါပုဏိတွာ တမော ဝိဂစ္ဆတိ” တိ-အာဒိသု ဝိယ သမာနကာလေပိ ဣမံ ပဒံ ဣစ္ဆန္တိ။ ဧကတ္တနယေန ဝါ ပုရိမဇ္ဇ ပစ္စိမဇ္ဇ ဧကံ ကတွာ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမိနာ နယေန ဣတရသ္မိမ္ပိ ပဒဒ္ဓယေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ မုဇ္ဈိတုကမ္ပတာဒိနံ တိဏ္ဏံ ဉာဏာနံ ဧကဋ္ဌတာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။

၁-ယန္တ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ဉာဏန္တိ (သိ) ၂-သံ ၂-၂၆၁၊ မ ၁-၃၂၆၊ မ ၃-၃၂၈-ဝိဋ္ဌာဒိသု။

နိမိတ္တာ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာတီတိ သင်္ခါရနိမိတ္တေ ဒေါသဒဿနေန တတ္ထ အနုလ္လိန-
 တာယ သင်္ခါရနိမိတ္တာ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ အနိမိတ္တေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတီတိ
 သင်္ခါရနိမိတ္တပဋိပက္ခေန အနိမိတ္တသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ တန္တိန္ဒတာယ စိတ္တံ ပဝိသတိ။
 သေသာနုပဿနာဒ္ဓယေပိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ နိရောဓေ
 နိဗ္ဗာနဓာတုယာတိ^၁ ဣမ ဝုတ္တေနောပဌမာနုပဿနာဒ္ဓယမ္ပိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။
 နိရောဓေတိပိ ပါဌော။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနဝိဝေဒေန ပညာတိ ဝုဋ္ဌာနသမ္ပန္နေန
 ဂေါတြဘုဉာဏံ ဝုတ္တံ။ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာတိ ဂေါတြဘုဉာဏမေဝ။ ဣတရထာ ဟိ
 ဧကဋ္ဌတာ န ယုဇ္ဇတိ။ “အသင်္ခတာ ဓမ္မာ၊ အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ ဝါ
 စတုမဂ္ဂဝသေန ဝါ ဗဟုဝစနံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ဝိမောက္ခောတိ မဂ္ဂေါ၊
 မဂ္ဂေါ စ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနော၊ တသ္မာ တေန သမ္ပန္နေန ယာ စ ဒုဘတော-
 ဝုဋ္ဌာနဝိဝေဒေန ပညာတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၂၂၀။ ပုန ဝိမောက္ခာနံ နာနာက္ခဏာနံ ဧကက္ခဏပရိယာယံ ဒဿေတု-
 ကာမော ကတိဟာကာရေဟိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အာဓိပတေယျဋ္ဌေနာတိ
 ဇေဋ္ဌကဋ္ဌေန။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ အဘိနိဟာရဋ္ဌေနာတိ
 ဝိပဿနာဝိထိတော နိဟာရဏဋ္ဌေန^၃။ နိဗျာနဋ္ဌေနာတိ နိဗ္ဗာနုပဂမနဋ္ဌေန။
 အနိစ္စတော မနသိကရောတောတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာက္ခဏေယေဝ။ အနိ-
 မိတ္တာ ဝိမောက္ခောတိ မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ။ ဧသ နယော သေသေသု။ စိတ္တံ
 အဓိဋ္ဌာတီတိ စိတ္တံ အဓိကံ ကတွာ ဌာတိ၊ စိတ္တံ ပတိဋ္ဌာပေတီတိ အဓိပ္ပါယော။
 စိတ္တံ အဘိနိဟာရတီတိ ဝိပဿနာဝိထိတော^၄၊ စိတ္တံ နိဟာရတိ။ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ
 နိဗျာတီတိ နိရောဓသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ ဥပဂစ္ဆတီတိ ဧဝံ အာကာရနာနတ္ထတော
 စတုဓာ နာနာက္ခဏတာ ဒဿိတာ။

ဧကက္ခဏတာယ သမောဓာနဋ္ဌေနာတိ ဧကဇ္ဈံ သမောသရဏဋ္ဌေန။
 အဓိဂမနဋ္ဌေနာတိ ဝိန္ဒနဋ္ဌေန။ ပဋိလာဘဋ္ဌေနာတိ ပါပုဏနဋ္ဌေန။ ပဋိဝေဓ-
 ဋ္ဌေနာတိ ဉာဏေန ပဋိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန။ သန္တိကီရိယဋ္ဌေနာတိ ပစ္စက္ခကရဏဋ္ဌေန။
 ဖဿနဋ္ဌေနာတိ^၅ ဉာဏဖုသနာယ ဖုသနဋ္ဌေန။ အဘိသမယဋ္ဌေနာတိ အဘိမုခံ
 သမာဂမနဋ္ဌေန။ ဧတ္ထ “သမောဓာနဋ္ဌေနာ”တိ မူလပဒံ၊ သေသာနိ အဓိဂမ-
 ဝေဝစနာနိ။ တသ္မာယေဝ ဟိ သဗ္ဗေသံ ဧကတော ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ။ နိမိတ္တာ
 မုစ္စတီတိ နိစ္စနိမိတ္တတော မုစ္စတိ။ ဣမိနာ ဝိမောက္ခဋ္ဌော ဝုတ္တော။ ယတော
 မုစ္စတီတိ ယတော နိမိတ္တတော မုစ္စတိ။ တတ္ထ န ပဏိဒဟတီတိ တသ္မိ^၆

၁-နိရောဓနိဗ္ဗာနဓာတုယာတိ (သီ) ၂-အဘိ ၁-၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိပဿနာဝိထိတော နိဟာရဋ္ဌေန (သီ)
 ၄-ဝိပဿနာဝိထိတော (သီ) ၅-ဖုသနဋ္ဌေနာတိ (သီ)

နိမိတ္တေ ပတ္တနံ န ကရောတိ။ ယတ္ထ န ပဏိဒဟတိတိ ယသ္မိံ နိမိတ္တေ န ပဏိဒဟတိ။ တေန သုညောတိ တေန နိမိတ္တေန သုညော။ ယေန သုညောတိ ယေန နိမိတ္တေန သုညော။ တေန နိမိတ္တေန အနိမိတ္တောတိ ဣမိနာ အနိမိတ္တဋ္ဌော ဝုတ္တော။

ပဏိဓိယာ မုစ္စတိတိ ပဏိဓိတော မုစ္စတိ။ “ပဏိဓိ မုစ္စတိ”တိ ပါဠော နိဿက္ကတ္တောယေဝ။ ဣမိနာ ဝိမောက္ခဋ္ဌော ဝုတ္တော။ ယတ္ထ န ပဏိဒဟတိတိ ယသ္မိံ ဒုက္ခေ န ပဏိဒဟတိ။ တေန သုညောတိ တေန ဒုက္ခေန သုညော။ ယေန သုညောတိ ယေန ဒုက္ခနိမိတ္တေန သုညော။ ယေန နိမိတ္တေနာတိ ယေန ဒုက္ခနိမိတ္တေန။ တတ္ထ န ပဏိဒဟတိတိဣမိနာ အပ္ပဏိဟိတဋ္ဌော ဝုတ္တော။ အဘိနိဝေသာ မုစ္စတိတိဣမိနာ ဝိမောက္ခဋ္ဌော ဝုတ္တော။ ယေန သုညောတိ ယေန အဘိနိဝေသနိမိတ္တေန သုညော။ ယေန နိမိတ္တေနာတိ ယေန အဘိနိဝေသနိမိတ္တေန။ ယတ္ထ န ပဏိဒဟတိ။ တေန သုညောတိ ယသ္မိံ အဘိနိဝေသနိမိတ္တေန န ပဏိဒဟတိ။ တေန အဘိနိဝေသနိမိတ္တေန သုညော။ ဣမိနာ သုညတဋ္ဌော ဝုတ္တော။

၂၂၉။ ပုန အဋ္ဌဝိမောက္ခာဒိနိ နိဒ္ဒိသိတုကာမော အတ္ထိ ဝိမောက္ခောတိ- အာဒိမာဟ။ တတ္ထ နိစ္စတော အဘိနိဝေသာတိအာဒိနိ သညာဝိမောက္ခေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗာဘိနိဝေသေဟိတိ ဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ အဘိနိဝေသေဟိ။ ဣတိ အဘိနိဝေသမုစ္စနဝသေန သုညတဝိမောက္ခာ နာမ ဇာတာ၊ တေယေဝ နိစ္စာဒိနိမိတ္တမုစ္စနဝသေန အနိမိတ္တဝိမောက္ခာ၊ နိစ္စန္တိအာဒိပဏိဓိဟိ မုစ္စနဝသေန အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခာ။ ဧတ္ထ စ ပဏိဓိ မုစ္စတိတိ သဗ္ဗတ္ထ နိဿက္ကတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဏိဓိယာ မုစ္စတိတိ ဝါ ပါဠော။ “သဗ္ဗပဏိဓိဟိ မုစ္စတိ”တိ စေတ္ထ သာဓကံ။ ဧဝံ တိဿော အနုပဿနာ တဒဂ်ဝိမောက္ခတ္တာ စ သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခဿ ပစ္စယတ္တာ စ ပရိယာယေန ဝိမောက္ခောတိ ဝုတ္တာ။

၂၃၀။ တတ္ထ ဇာတာတိ အနန္တရေ ဝိပဿနာဝိမောက္ခေပိ သတိ ဣမိဿာ ကထာယ မဂ္ဂဝိမောက္ခာဓိကာရတ္တာ တသ္မိံ မဂ္ဂဝိမောက္ခေ ဇာတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနုပဿနာသလောတိ ရာဂါဒိဝဇ္ဇဝိရဟိတာ ကုသလာ။ ဝိစ္ဆေဒံ ကတ္တာ ဝါ ပါဠော။ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာတိ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္ဗုဒ္ဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ

ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ”တိ” ဝုတ္တာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယ-
 ဓမ္မာ။ ဣဒံ မုခန္တိ ဣဒံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဓမ္မဇာတံ အာရမ္မဏတော နိဗ္ဗာနပဝေသာယ
 မုခတ္တာ မုခံ နာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေသံ ဓမ္မာနန္တိ တေသံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ
 ဓမ္မာနံ။ ဣဒံ ဝိမောက္ခမုခန္တိ နိဗ္ဗာနံ ဝိက္ခမ္ဘနတဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
 နိဿရဏဝိမောက္ခေသု နိဿရဏဝိမောက္ခောဝ။ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ
 ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာ-
 ယတိ”တိ” ဝုတ္တတ္တာ ဥတ္တမဋ္ဌေန မုခဉ္ဇာတိ ဝိမောက္ခမုခံ။ ဝိမောက္ခဉ္ဇ
 တံ မုခဉ္ဇ ဝိမောက္ခမုခန္တိ ကမ္မဓာရယသမာသဝသေန အယမေဝ အတ္ထော
 ဝုတ္တော။ ဝိမောက္ခဉ္ဇာတိ ဧတ္ထ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော။ တိဏိ အကုသလ-
 မူလာနိတိ လောဘဒေါသမောဟာ။ တိဏိ ဒုစ္စရိတာနိတိ ကာယဝစီ-
 မနောဒုစ္စရိတာနိ။ သဗ္ဗေပိ အကုသလာ ဓမ္မာတိ အကုသလမူလေဟိ
 သမ္ပယုတ္တာ ဒုစ္စရိတေဟိ သမ္ပယုတ္တာ စ အသမ္ပယုတ္တာ စ သေဝိတဗ္ဗဒေါမ-
 နဿာဒီနိ ဌပေတွာ သဗ္ဗေပိ အကုသလာ ဓမ္မာ။ ကုသလမူလသုစရိတာနိ
 ဝုတ္တပဋိပက္ခေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာတိ ဝုတ္တနယေနေဝ
 သမ္ပယုတ္တာ အသမ္ပယုတ္တာ စ ဝိမောက္ခဿ ဥပနိဿယဘူတာ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ
 ဓမ္မာ။ ဝိဝဇ္ဇကထာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ။ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇသမ္ပန္နေန ပနေတ္ထ သေသ-
 ဝိဝဇ္ဇာပိ ဝုတ္တာ။ အာသေဝနာတိ အာဒိတော သေဝနာ။ ဘာဝနာတိ
 တဿေဝ ဝနာ။ မဟုလီကမ္မန္တိ တဿေဝ ဝသိပ္ပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနံ ကရဏံ။
 မဂ္ဂဿ ပန ဧကက္ခဏေယေဝ ကိစ္စသာနေဝသေန အာသေဝနာဒီနိ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာနိ။ ပဋိလာဘော ဝါ ဝိပါကော ဝါတိအာဒိနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာ-
 နေဝါတိ။

သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသိနိယာ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ
 ဝိမောက္ခကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဂတိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၁။ ဣဒါနိ တဿာ ဝိမောက္ခပုတ္တိယာ ဟေတုဘူတံ ဟေတုသမ္ပတ္တိ
 ဒဿေန္တေန ကထိတာယ ဂတိကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ ဒုဟေတုကပဋိ-
 သန္တိကဿာပိ ဟိ “နတ္ထိ ဈာနံ အပညဿာ”တိ” ဝစနတော ဈာနမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၁-မ ၃-၂၇-၃၃၊ ၃ ၈-၇၅၊ ၃ ၁၁-၃၁၉-ပိဋကဒီပနီ။
 ၂-၃ ၁-၂၅၄၊ အံ ၁-၃၄၃-ပိဋကဒီပနီ။
 ၃-၃ ၁-၆၆-ပိဋကဒီပနီ။

ကို ပန ဝိမောက္ခော။ တတ္ထ ဂတိသမ္ပတ္တိယာတိ နိရယတိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိ-
 ဝိသယမနုဿဒေဝသင်္ခါတာသု ပဉ္စသု ဂတိသု မနုဿဒေဝသင်္ခါတာယ ဂတိ-
 သမ္ပတ္တိယာ။ ဧတေန ပုရိမာ တိဿော ဂတိဝိပတ္တိယော ပဋိက္ခိပတိ။ ဂတိယာ
 သမ္ပတ္တိ ဂတိသမ္ပတ္တိ၊ သုဂတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဂတိတိ စ သဟောက္ခာသာ ခန္ဓာ။
 ပဉ္စသု စ ဂတိသု ပေတ္တိဝိသယဂ္ဂဟဏေနေဝ အသုရကာယောပိ ဂဟိတော။
 ဒေဝါတိ ဆ ကာမာဝစရဒေဝါ ဗြဟ္မာနော စ။ ဒေဝဂ္ဂဟဏေန အသုရာပိ
 သင်္ဂဟိတာ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေတိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တပဋိသန္တိက္ခဏေ။ ခဏောပိ ဟိ
 ဉာဏသမ္ပယုတ္တယောဂေန တေနော ဝေါဟာရေန ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗျော။
 ကတိနံ ဟေတုနန္တိ အလောဘာဒေါသာမောဟဟေတုသု ကတိနံ ဟေတုနံ။
 ဥပပတ္တိတိ ဥပပဇ္ဇနံ၊ နိဗ္ဗတ္တိတိ အတ္ထော။

ယသ္မာ ပန သုဒ္ဒကုလဇာတာပိ တိဟေတုကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တေ
 သန္ဓာယ ပဌမပုစ္ဆာ။ ယသ္မာ စ ယေဘုယျေန မဟာပုညာ တိသု မဟာသာလ-
 ကုလေသု ဇာယန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ တိဏ္ဍံ ကုလာနံ ဝသေန တိဿော ပုစ္ဆာ။
 ပါဠော ပန သဒ္ဓိတ္ထော။ မဟတိ သာလာ ဧတေသန္တိ မဟာသာလာ၊ မဟာ-
 ဆရာ^၁ မဟာဝိဘဝါတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ မဟာ သာရော ဧတေသန္တိ
 မဟာသာရာတိ ဝတ္တဗျေ ရ-ကာရဿ လ-ကာရံ ကတွာ “မဟာသာလာ”တိ
 ဝုတ္တံ။ ခတ္တိယာ မဟာသာလာ၊ ခတ္တိယေသု ဝါ မဟာသာလာတိ ခတ္တိယ-
 မဟာသာလာ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ တတ္ထ ယဿ ခတ္တိယဿ ဂေဟေ
 ပစ္ဆိမန္တေန ကောဋိသတံ ဓနံ နိဓာနဂတံ ဟောတိ၊ ကဟာပဏာနဉ္စ ဝိသတိ
 အဗ္ဗဏာနိ ဒိဝသံ ဝလဉ္စေ နိက္ခမန္တိ၊ အယံ ခတ္တိယမဟာသာလော နာမ။
 ယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ ပစ္ဆိမန္တေန အသိတိကောဋိဓနံ နိဓာနဂတံ
 ဟောတိ၊ ကဟာပဏာနဉ္စ ဒသ အဗ္ဗဏာနိ ဒိဝသံ ဝလဉ္စေ နိက္ခမန္တိ၊ အယံ
 ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော နာမ။ ယဿ ဂဟပတိဿ ဂေဟေ ပစ္ဆိမန္တေန
 စတ္တာလိသကောဋိဓနံ နိဓာနဂတံ ဟောတိ၊ ကဟာပဏာနဉ္စ ပဉ္စ အဗ္ဗဏာနိ
 ဒိဝသံ ဝလဉ္စေ နိက္ခမန္တိ၊ အယံ ဂဟပတိမဟာသာလော နာမ။

ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနဉ္စ ဧကန္တတိဟေတုကတ္တာ “ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ”တိ
 န ဝုတ္တံ၊ မနုဿေသု ပန ဒုဟေတုကာဟေတုကာနဉ္စ သမ္ဘာဝတော၊ ကာမာ-
 ဝစရေသု ဒေဝေသု ဒုဟေတုကာနဉ္စ သမ္ဘာဝတော သေသေသု “ဉာဏ-
 သမ္ပယုတ္တေ”တိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ကာမာဝစရဒေဝါ ပဉ္စကာမဂုဏရတိယာ ကိဋ္ဌန္တိ၊
 သရီရဇုတိယာ စ ဇောတန္တိတိ ဒေဝါ၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မာနော ဈာနရတိယာ

ကိဋ္ဌန္တိ၊ သရီရဇုတိယာ စ ဇောတန္တိတိ ဒေဝါ၊ အရူပါဝစရဗြဟ္မာနော ဈာန-
ရတိယာ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ဣဏဇုတိယာ စ ဇောတန္တိတိ ဒေဝါ။

၂၃၂။ ကုသလကမ္မဿ ဇေနက္ခဏေတိ အတိတဇာတိယာ ဣဓ တိဟေတုက-
ပဋိသန္ဓိဇနကဿ တိဟေတုကကာမာဝစရကုသလကမ္မဿ စ ဇေနဝီထိယံ
ပုနပ္ပါနံ ဥပ္ပတ္တိဝသေန သတ္တဝါရံ ဇေနက္ခဏေ၊ ပဝတ္တနကာလေတိ အတ္ထော။
တယော ဟေတူ ကုသလာတိ အလောဘော ကုသလဟေတု အဒေါသော
ကုသလဟေတု အမောဟော ကုသလဟေတု။ တသ္မိံ ခဏေ ဇာတစေတနာ-
ယာတိ တသ္မိံ ဝုတ္တက္ခဏေယေဝ ဇာတာယ ကုသလစေတနာယ။ သဟဇာတ-
ပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စ သဟဥပ္ပါဒနဘာဝေန ဥပကာရကာ
ဟောန္တိ။ တေန ဝုစ္စတိတိ တေန သဟဇာတပစ္စယဘာဝေန ဝုစ္စတိ။
ကုသလမူလပစ္စယာပိ သင်္ခါရာတိ ကေစိတ္တက္ခဏိကပစ္စယာကာရနယေန ဝုတ္တိ။
“သင်္ခါရာ”တိ စ ဗဟုဝစနေန တတ္ထ သင်္ခါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတာ သဗ္ဗေ စေတသိကာ
ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အပိသဒ္ဓေန သင်္ခါရပစ္စယာပိ ကုသလမူလာနိတိပိ ဝုတ္တိ
ဟောတိ။

နိကန္တိက္ခဏေတိ အတ္တနော ဝိပါကံ ဒါတုံ ပစ္စုပဋိတကမ္မေ ဝါ တထာ
ပစ္စုပဋိတကမ္မေန ဥပဋ္ဌာပိတေ ကမ္မနိမိတ္တေ ဝါ ဂတိနိမိတ္တေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ
နိကန္တိက္ခဏေ။ နိကန္တိတိ နိကာမနာ ပတ္တနာ။ အာသန္ဓမရဏဿ ဟိ မောဟေန
အာကုလစိတ္တတ္တာ အဝိစိဇာသယပိ နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိံ ပန သေသေသု
နိမိတ္တေသု။ ဒွေ ဟေတူတိ လောဘော အကုသလဟေတု မောဟော အကု-
သလဟေတု။ ဘဝနိကန္တိ ပန ပဋိသန္ဓိအနန္တရံ ပဝတ္တဘဝင်္ဂဝီထိတော ဝုဋ္ဌိတ-
မတ္တဿေဝ အတ္တနော ခန္ဓသန္တာနံ အာရဗ္ဗ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ
အာမန္တာ”တိ ဝေမာဒိံ ဣဒမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဇာတစေတ-
နာယာတိ အကုသလစေတနာယ။

ပဋိသန္ဓိက္ခဏေတိ တေန ကမ္မေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ တယော ဟေတူတိ
အလောဘော အဗျာကတဟေတု အဒေါသော အဗျာကတဟေတု အမောဟော
အဗျာကတဟေတု။ တသ္မိံ ခဏေ ဇာတစေတနာယာတိ ဝိပါကာဗျာကတ-
စေတနာယ။ နာမရူပပစ္စယာပိ ဝိညာဏန္တိ ဧတ္ထ တသ္မိံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ
တယော ဝိပါကဟေတူ သေသစေတသိကာ စ နာမံ၊ ဟဒယဝတ္ထု ရူပံ။

၁-အဘိ ၇-၁၅-ပိဋေ ဓမ္မယမကေ။

တတော နာမရူပပစ္စယတောပိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ ပဝတ္တတိ။ ဝိညာဏပစ္စယာပိ နာမရူပန္တိ ဧတ္ထာပိ နာမံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ၊ ရူပံ ပန ဣဓ သဟေတုကမနုဿ- ပဋိသန္ဓိယာ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ ဝတ္ထုဒသကံ ကာယဒသကံ ဘာဝဒသကန္တိ သမတိံသ ရူပါနိ၊ သံသေဒဇာနံ ဩပပါတိကာနဉ္စ ပရိပုဏ္ဏာ- ယတနာနံ စက္ခုဒသကံ သောတဒသကံ ဃာနဒသကံ ဇိဝှါဒသကဉ္စာတိ သမသတ္တတိ ရူပါနိ။ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ နာမရူပံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ- ပစ္စယာ ပဝတ္တတိ။

ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ဧတ္ထ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ လဗ္ဗမာနာနိ ရူပါနိ ရူပက္ခန္ဓော၊ သဟဇာတာ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာ သညာက္ခန္ဓော၊ သေသစေတသိကာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော။ သဟဇာတ- ပစ္စယာ ဟောန္တိတိ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ ရူပက္ခန္ဓေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ အရူပိနော ခန္ဓာ စ ဟဒယရူပဉ္စ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ မဟာဘူတာပိ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ။ အည- မညပစ္စယာ ဟောန္တိတိ အညမညံ ဥပ္ပါဒနုပတ္တမ္ဘနဘာဝေန ဥပကာရကာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ စ အညမညပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညပစ္စယာ ဟောန္တိ။ နိဿယပစ္စယာ ဟောန္တိတိ အဓိဋ္ဌာ- နာကာရေန နိဿယာကာရေန စ ဥပကာရကာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ စ အညမညံ နိဿယပစ္စယာ ဟောန္တိတိ သဟဇာတာ ဝိယ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ဧကဝတ္ထုကာဒိဘာဝါနုပ- ဂမနေန ဝိပ္ပယုတ္တဘာဝေန ဥပကာရကာ ဟောန္တိ၊ အရူပိနော ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓိ- ရူပါနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ ဟဒယရူပံ အရူပိနံ ခန္ဓာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော ဟောတိ။ “ပဉ္စက္ခန္ဓာ”တိ ဟေတ္ထ ဧဝံ ယထာလာဘာဝသေန ဝုတ္တံ။

စတ္တာရော မဟာဘူတာတိ ဧတ္ထ တယော ပစ္စယာ ပဌမံ ဝုတ္တာယေဝ။ တယော ဇိဝိတသင်္ခါရတိ အာယု စ ဥဿာ စ ဝိညာဏဉ္စ။ အာယုတိ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယဉ္စ။ ဥဿာတိ တေဇောဓာတု။ ဝိညာဏန္တိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ။ တောနိ ဟိ ဥပရူပရိ ဇိဝိတသင်္ခါရံ သင်္ခရေန္တိ ပဝတ္တေန္တိတိ ဇိဝိတသင်္ခါရ။ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိတိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ ပဋိသန္ဓိ- ဝိညာဏဉ္စ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနဉ္စ ဟဒယရူပဿ စ အညမညသဟ- ဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ တေဇောဓာတု တိဏ္ဍံ မဟာဘူတာနံ အညမည- သဟဇာတပစ္စယော ဟောတိ၊ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယောဝ၊

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ သဟဇာတရူပါနံ ပရိယာယေန သဟဇာတပစ္စယော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အညမညပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ နိဿယပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ဒွယံ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏန္တ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာနံ အညမညပစ္စယာ ဟောန္တိ။ အညမညနိဿယပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တနယေနဝ ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောန္တိတိ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏန္တ ပဋိသန္ဓိရူပါနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ပန အညမညနိဿယဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတ္ထေ န ယုဇ္ဇတိ။ တသ္မာ “တယော ဇီဝိတသင်္ခါရာ”တိ ယထာလာဘဝသေန ဝုတ္တံ။ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ဝုတ္တနယေနဝ စတုပစ္စယတ္ထေ ယောဇေတဗ္ဗံ။ စုဒ္ဒသ ဓမ္မာတိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ စတ္တာရော မဟာဘူတာ၊ တယော ဇီဝိတသင်္ခါရာ၊ နာမဉ္စ ရူပဉ္စာတိ ဧဝံ ဂဏနာဝသေန စုဒ္ဒသ ဓမ္မာ။ တေသဉ္စ ဥပရိ အညေသဉ္စ သဟဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေါ ဝုတ္တနယော ဧဝ။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောန္တိတိ ပုန ဧကဝတ္ထုကဧကောရမ္မဏဧကုပ္ပါဒဧကနိရောဓသင်္ခါတေန သမ္ပယုတ္တဘာဝေန ဥပကာရကာ ဟောန္တိ။

ပဋိန္ဒြိယာနိတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ။ နာမဉ္စာတိ ဣဓ ဝေဒနာဒယော တယော ခန္ဓာ။ ဝိညာဏဉ္စာတိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ။ ပုန စုဒ္ဒသ ဓမ္မာတိ စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ ပဋိန္ဒြိယာနိ၊ တယောဟေတု၊ နာမဉ္စ ဝိညာဏဉ္စာတိ ဧဝံ ဂဏနာဝသေန စုဒ္ဒသ ဓမ္မာ။ အဋ္ဌဝိသတိ ဓမ္မာတိ ပုရိမာ စ စုဒ္ဒသ၊ ဣမေ စ စုဒ္ဒသတိ အဋ္ဌဝိသတိ။ ဣဓ ရူပဿာပိ ပဝိဋ္ဌတ္တာ သမ္ပယုတ္တပစ္စယံ အပနေတွာ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော ဝုတ္တော။

ဧဝံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိဇ္ဇမာနဿ တဿ တဿ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဿ တံ တံ ပစ္စယဘေဒံ ဒဿေတွာ ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ ဟေတု နိဂမေတွာ ဒဿေန္တော ဣမေသံ အဋ္ဌန္တံ ဟေတုနံ ပစ္စယာ ဥပပတ္တိ ဟောတီတိ အာဟ။ ကမ္မာယူဟ-နက္ခဏေ တယော ကုသလဟေတု၊ နိကန္တိက္ခဏေ ဒွေ အကုသလဟေတု၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ တယော အဗျာကတဟေတုတိ ဧဝံ အဋ္ဌ ဟေတု။ တတ္ထ တယော ကုသလဟေတု၊ ဒွေ အကုသလဟေတု စ ဣဓ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ပဝတ္တိယာ ဥပနိဿယပစ္စယာ ဟောန္တိ။ တယော အဗျာကတဟေတု ယထာယောဂံ ဟေတုပစ္စယသဟဇာတပစ္စယဝသေန ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ သေသဝါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အရူပါဝစရာနံ ပန ရူပါဘာဝါ နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာပိ နာမန္တိ ဝုတ္တံ။ ရူပမိဿကစုဒ္ဒသကောပိ စ ပရိဟိနော။ တဿ ပရိဟိနတ္တာ “အဋ္ဌဝိသတိ ဓမ္မာ”တိ ဝါရော စ န လဗ္ဘတိ။

၂၃၃။ ဣဒါနိ ဝိမောက္ခဿ ပစ္စယဘူတံ တိဟေတုကပဋိသန္တိံ ဒဿေတွာ တေနေဝ သမ္ပန္နေန ဒုဟေတုကပဋိသန္တိဝိသေသဉ္စ ဒဿေတုကာမော ဂတိ- သမ္ပတ္တိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေတိအာဒိမာဟ။ ကုသလကမ္မဿ ဇဝနက္ခဏေတိ အတိတဇာတိယာ ဣမ ပဋိသန္တိဇနကဿ ဒုဟေတုကကုသလကမ္မဿ ဝုတ္တ- နယေနေဝ ဇဝနက္ခဏေ။ ဒွေ ဟေတူတိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တတ္တာ အလောဘော ကုသလဟေတု အဒေါသော ကုသလဟေတု။ ဒွေ အဗျာကတဟေတူပိ အလောဘာဒေါသာယေဝ။

စတ္တာရိ ဣန္ဒြိယာနီတိ ပညိန္ဒြိယဝဇ္ဇာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ စတ္တာရိ။ ဒွါဒသ ဓမ္မာတိ ပညိန္ဒြိယဿ အမောဟဟေတုဿ စ ပရိဟိနတ္တာ ဒွါဒသ။ တေသံ ဒွိန္ဒယေဝ ပရိဟိနတ္တာ ဆဗ္ဗိသတိ။ ဆန္တံ ဟေတုနန္တိ ဒွိန္ဒ ကုသလဟေတုနံ၊ ဒွိန္ဒ အကုသလဟေတုနံ၊ ဒွိန္ဒ ဝိပါကဟေတုနန္တိ ဧဝံ ဆန္တံ ဟေတုနံ။ ရူပါရူပါဝစရာ ပနေတ္ထ ဧကန္တတိဟေတုကတ္တာ န ဂဟိတာ။ သေသံ ပဌမဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ ဒုဟေတုကပဋိသန္တိယာ ဒုဟေတုကကမ္မဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ တိဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကပဋိသန္တိ န ဟောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာယံ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကသယံ တိပိဋကမဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေ “တိဟေ- တုကကမ္မေန ပဋိသန္တိ တိဟေတုကာဝ ဟောတိ၊ ဒုဟေတုကာဟေတုကာ န ဟောတိ။ ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကာဟေတုကာ ဟောတိ၊ တိဟေတုကာ န ဟောတိ” တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဣမာယ ပါဠိယာ သမေတိ။ ယံ ပန တိပိဋကစူဠ- နာဂတ္ထေရဿ စ မောရဝါပိဝါသိမဟာဒတ္ထတ္ထေရဿ စ ဝါဒေသု “တိဟေတု- ကကမ္မေန ပဋိသန္တိ တိဟေတုကာပိ ဟောတိ ဒုဟေတုကာပိ၊ အဟေတုကာ န ဟောတိ။ ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကာပိ ဟောတိ အဟေတုကာပိ၊ တိဟေတုကာ န ဟောတိ” တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဣမာယ ပါဠိယာ ဝိရုဒ္ဓံ ဝိယ ဒိဿတိ။ ဣမိဿာ ကထာယ ဟေတုအဓိကာရတ္တာ အဟေတုကပဋိသန္တိ န ဝုတ္တာတိ။

ဂတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၄။ ဣဒါနိ တဿာ ဟေတုသမ္ပတ္တိယာ ပစ္စယဘူတံ ကမ္မံ ဒဿေန္နေန ကထိတာယ ကမ္မကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ အဟောသိ ကမ္မံ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကောတိအာဒိသု အတိတဘဝေသု ကတဿ ကမ္မဿ

၁-အဘိ-ဋ ၁-၃၀၇-ပိဋ္ဌာဒိသု။

အတိတဘဝေသုယေဝ ဝိပက္ကဝိပါကံ ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တံ။ တဿေဝ အတိတဿ ကမ္မဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဿ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဿ စ ပစ္စယဝေကလ္လေန အတိတဘဝေသုယေဝ အဝိပက္ကဝိပါကဉ္စ အတိတေယေဝ ပရိနိဗ္ဗုတဿ စ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဥပပဇ္ဇဝေဒနီယ-အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ^၁ ကမ္မဿ အဝိပက္ကဝိပါကဉ္စ ဂဟေတွာ အဟောသိ ကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ အတိတဿေဝ ကမ္မဿ အဝိပက္ကဝိပါကဿ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝေ ပစ္စယသမ္ပတ္တိယာ ဝိပစ္စမာနံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အဟောသိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ အတိတဿေဝ ကမ္မဿ အတိက္ကန္တဝိပါကကာလဿ စ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ စ အဝိပစ္စမာနံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အဟောသိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ အတိ-တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာရဟဿ အဝိပက္ကဝိပါကဿ အနာဂတေ ဘဝေ ပစ္စယသမ္ပတ္တိယာ ဝိပစ္စိတဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အဟောသိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ အတိတဿေဝ ကမ္မဿ အတိက္ကန္တဝိပါကကာလဿ စ အနာဂတဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗဿ စ^၂ အဝိပစ္စိတဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ^၃ အဟောသိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ အတိတကမ္မံ အဘိတပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝိပါကာဝိပါကဝေသေန ဆဓာ ဒဿိတံ။

ပစ္စုပ္ပန္နဘဝေ ကတဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဿ ကမ္မဿ ဣဓေဝ ဝိပစ္စမာနံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အတ္ထိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ တဿေဝ ပစ္စုပ္ပန္နဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဝေကလ္လေန ဣဓ အဝိပစ္စမာနဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ ဣဓ အဝိပစ္စမာနဉ္စ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အတ္ထိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿေဝ ကမ္မဿ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဿ စ အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ စ အနာဂတဘဝေ ဝိပစ္စိတဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အတ္ထိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿေဝ ကမ္မဿ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဿ ပစ္စယဝေကလ္လေန အနာဂတဘဝေ အဝိပစ္စိတဗ္ဗဉ္စ အနာဂတဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗဿ အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ အဝိပစ္စိတဗ္ဗဉ္စ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ အတ္ထိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မံ ပစ္စုပ္ပန္နာ-နာဂတဝိပါကာဝိပါကဝေသေန စတုဓာ ဒဿိတံ။

အနာဂတဘဝေ ကာတဗ္ဗဿ ကမ္မဿ အနာဂတဘဝေ ဝိပစ္စိတဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ ဘဝိဿတိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ တဿေဝ

၁-အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ (သိ၊ က၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၃၆-ပိဋေ စ)
 ၂-ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ စ (သိ) ၃-အဝိပါကံ ဂဟေတွာ (သိ)

အနာဂတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဝေကလ္လေန အဝိပစ္စိတဗ္ဗဉ္စ အနာဂတဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗဿ အဝိပစ္စိတဗ္ဗဉ္စ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ ဘဝိဿတိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ အနာဂတကမ္မံ အနာဂတဝိပါကာ-
 ဝိပါကဝသေန ဒွိဓာ ဒဿိတံ။ တံ သဗ္ဗံ ဧကတော ကတွာ ဒွါဒသဝိဓေန ကမ္မံ
 ဒဿိတံ ဟောတိ။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌတွာ တိဏိ ကမ္မစတုက္ကာနိ အာဟရိတွာ ဝုစ္စန္တိ—တေသု
 ဟိ ဝုတ္တေသု အယမတ္ထော ပါကဋတရော ဘဝိဿတိတိ။ စတုဗ္ဗိဓံ ဟိ ကမ္မံ
 ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ အပရပရိယာယဝေဒနီယံ အဟောသိကမ္မန္တိ။
 တေသု ဧကဇဝနဝိထိယံ သတ္တသု စိတ္တေသု ကုသလာ ဝါ အကုသလာ ဝါ
 ပဌမဇဝနစေတနာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မံ နာမ။ တံ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ
 ဝိပါကံ ဒေတိ။ တထာ အသက္ကောန္တံ ပန “အဟောသိ ကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မ-
 ဝိပါကော, န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော, နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဣမဿ
 တိကဿ ဝသေန အဟောသိကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ အတ္တသာဓိကာ ပန
 သတ္တမဇဝနစေတနာ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကမ္မံ နာမ။ တံ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ
 ဝိပါကံ ဒေတိ။ တထာ အသက္ကောန္တံ ဝုတ္တနယေနေဝ အဟောသိကမ္မံ နာမ
 ဟောတိ။ ဥဘိန္တံ အန္တရေ ပန ပဉ္စမဇဝနစေတနာ အပရပရိယာယဝေဒနီယကမ္မံ
 နာမ။ တံ အနာဂတေ ယဒါ ဩကာသံ လဘတိ၊ တဒါ ဝိပါကံ ဒေတိ။ သတိ
 သံသာရပုဝတ္တိယာ အဟောသိကမ္မံ နာမ န ဟောတိ။

အပရမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ ကမ္မံ ယဂ္ဂရုကံ ယဗ္ဗဟုလံ ယဒါသန္တံ ကဋတ္တာ ဝါ ပန
 ကမ္မန္တိ။ တတ္ထ ကုသလံ ဝါ ဟောတု အကုသလံ ဝါ၊ ဂရုကာဂရုကေသု ယံ
 ဂရုကံ မာတုဃာတာဒိကမ္မံ ဝါ မဟဂ္ဂတကမ္မံ ဝါ၊ တဒေဝ ပဌမံ ဝိပစ္စတိ။
 တထာ ဗဟုလာဗဟုလေသုပိ ယံ ဗဟုလံ ဟောတိ သုသီလျံ ဝါ ဒုသီလျံ ဝါ၊
 တဒေဝ ပဌမံ ဝိပစ္စတိ။ ယဒါသန္တံ နာမ မရဏကာလေ အနုဿရိတကမ္မံ ဝါ
 ကတကမ္မံ ဝါ။ ယံ ဟိ အာသန္နမရဏော^၁ အနုဿရိတံ သက္ကောတိ ကာတံ ဝါ၊
 တေနေဝ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧတေဟိ ပန တိဟိ မုတ္တံ ပုနပ္ပုနံ လဒ္ဓါသေဝနံ ကဋတ္တာ
 ဝါ ပန ကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ တေသံ အဘာဝေ တံ ပဋိသန္တိ^၂ အာကမုတိ။

အပရံ ဝါ စတုဗ္ဗိဓံ ကမ္မံ ဇနကံ ဥပတ္တမ္ပကံ ဥပဝိဋ္ဌကံ ဥပဃာတကန္တိ။ တတ္ထ
 ဇနကံ နာမ ကုသလမ္ပိ ဟောတိ အကုသလမ္ပိ။ တံ ပဋိသန္တိယံ ပဝတ္ထေပိ

၁-အာသန္နမရဏော (သီ၊က)

ရူပါရူပဝိပါကံ ဇနေတိ။ ဥပတ္တန္တကံ ပန ဇနေတုံ န သက္ကောတိ၊ အညေန ကမ္မေန ဒိန္နာယ ပဋိသန္ဓိယာ ဇနိတေ ဝိပါကေ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခဒုက္ခံ ဥပတ္တန္တေတိ၊ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တေတိ။ ဥပပိဋကံ အညေန ကမ္မေန ဒိန္နာယ ပဋိသန္ဓိယာ ဇနိတေ ဝိပါကေ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခဒုက္ခံ ပိဋ္ဌေတိ ဗာဓေတိ၊ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တိတုံ န ဒေတိ။ ဥပဃာတကံ ပန ကုသလမ္ပိ အကုသလမ္ပိ သမာနံ အညံ ဒုဗ္ဗလကမ္ပံ ဃာတေတွာ တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတွာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရေတိ။ ဧဝံ ပန ကမ္မေန ကတေ ဩကာသေ တံ ဝိပါကံ ဥပ္ပန္နံ နာမ ဝုစ္စတိ။

ဣတိ ဣမေသံ ဒွါဒသန္တံ ကမ္မာနံ ကမ္မန္တရဉ္စ ဝိပါကန္တရဉ္စ ဗုဒ္ဓါနံ ကမ္မဝိပါက-
ဉ္စာဏသေဝ ယာထာဝသရသတော ပါကဋံ ဟောတိ အသာဓာရဏံ သာဝ-
ကေဟိ။ ဝိပဿကေန ပန ကမ္မန္တရံ ဝိပါကန္တရဉ္စ ဧကဒေသတော ဇာနိတဗ္ဗံ။
တသ္မာ အယံ မုခမတ္တဒဿနေန ကမ္မဝိသေသော ပကာသိတောတိ။

၂၃၅။ ဧဝံ သုဒ္ဓိကကမ္မဝသေန ပဌမဝါရံ ဝတွာ တဒေဝ ကမ္ပံ ဒွိဓာ
ဝိဘဇိတွာ ကုသလာကုသလာဒိယုဂလဝသေန ဒသဟိ ပရိယာယေဟိ အပရေ
ဒသ ဝါရာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ အာရောဂျဋ္ဌေန ကုသလံ၊ အနာရောဂျဋ္ဌေန အကုသလံ၊
ဣဒံ ဒုကံ ဇာတိဝသေန ဝုတ္တံ။ အကုသလမေဝ ရာဂါဒိဒေါသသံယောဂေန
သာဝန္တံ၊ ကုသလံ တဒဘာဝေန အနဝန္တံ။ အကုသလံ အပရိသုဒ္ဓတ္တာ၊
ကဏှာဘိဇာတိဟေတုတ္တာ ဝါ ကဏှံ၊ ကုသလံ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ၊ သုက္ကာဘိဇာတိ-
ဟေတုတ္တာ ဝါ သုက္ကံ။ ကုသလံ သုခဝုဒ္ဓိမတ္တာ သုခုဒ္ဓိယံ၊ အကုသလံ ဒုက္ခဝုဒ္ဓိ-
မတ္တာ ဒုက္ခုဒ္ဓိယံ။ ကုသလံ သုခဖလဝတ္တာ သုခဝိပါကံ၊ အကုသလံ ဒုက္ခဖလ-
ဝတ္တာ ဒုက္ခဝိပါကန္တိ ဧဝမေတေသံ နာနာကာရေ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဝိပလ္လာသကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၆။ ဣဒါနိ တဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဘူတေ ဝိပလ္လာသေ ဒသေန္နေန
ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဝိပလ္လာသကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။
သုတ္တန္တေ တာဝ သညာဝိပလ္လာသာတိ သညာယ ဝိပလ္လတ္တဘာဝါ ဝိပရိတ-
ဘာဝါ၊ ဝိပရိတသညာတိ အတ္ထော။ သေသဒ္ဓယေသုပိ ဧသေဝ နယော။
စိတ္တကိစ္စဿ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနေ ဒိဋ္ဌိဝိရဟိတာယ အကုသလသညာယ သကကိစ္စဿ
ဗလဝကာလေ သညာဝိပလ္လာသော။ ဒိဋ္ဌိဝိရဟိတသေဝ အကုသလစိတ္တဿ

သကကိစ္စဿ ဗလဝကာလေ စိတ္တဝိပလ္လာသော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တေ စိတ္တေ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော။ တသ္မာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလော သညာဝိပလ္လာသော၊ တတော ဗလဝတရော စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ သဗ္ဗဗလဝတရော ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော။ အဇာတ-ဗုဒ္ဓိဒါရကဿ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ ဟိ သညာ အာရမ္မဏဿ ဥပဋ္ဌာနာကာရမတ္တဂ္ဂဟဏတော။ ဂါမိကပုရိသဿ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ စိတ္တံ လက္ခဏပဋိဝေဓဿာပိ သမ္မာပနတော။ ကမ္မာရဿ မဟာသဏ္ဍာသေန အယောဂဟဏံ ဝိယ ဒိဋ္ဌိ အဘိနိဝိဿ ပရာမသနတော။ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ သညာဝိပလ္လာသောတိ အနိစ္စေ ဝတ္ထုသ္မိံ “နိစ္စံ ဣဒ”န္တိ ဧဝံ ဂဟေတွာ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာ သညာဝိပလ္လာသော။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ န သညာဝိပလ္လာသော န စိတ္တဝိပလ္လာသော န ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောတိ စတုသု ဝတ္ထုသု ဒွါဒသန္တံ ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟာနံ အဘာဝါ ယာထာဝဂ္ဂဟဏံ ဝုတ္တံ။

ဂါထာသု အနတ္တနိ ဝ အတ္တာတိ အနတ္တနိ အတ္တာတိ ဧဝံသညိနောတိ အတ္ထော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတောတိ န ကေဝလံ သညိနောဝ၊ သညာယ ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇ-မာနာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာပိ ဟတော။ စိတ္တစိတ္တာတိ သညာဒိဋ္ဌိဟိ ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ဒိတ္တေန ဝိဗ္ဗန္တေန စိတ္တေန သမန္ဓာဂတော။ ဝိသညိနောတိ ဒေသနာမတ္တမေတံ၊ ဝိပရိတသညာစိတ္တဒိဋ္ဌိနောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ သညာပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ ဒိဋ္ဌိယာ ပဌမံ စတုဟိ ပဒေဟိ သညာဝိပလ္လာသော ဝုတ္တော၊ တတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတောတိ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ စိတ္တစိတ္တာတိ စိတ္တဝိပလ္လာသော။ ဝိသညိနောတိ တိဟိ ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟေဟိ ပကတိသညာဝိရဟိတာ မောဟံ ဂတာ “မုစ္ဆိတော ဝိသ-ဝေဂေန၊ ဝိသညိသမပဇ္ဇထာ”တိတ္ထေ ဝိယ။ တေ ယောဂယုတ္တာ မာရဿာတိ တေ ဇနာ သတ္တာ မာရဿ ယောဂေ ယုတ္တာ နာမ ဟောန္တိ။ အယောဂက္ခေမိ-နောတိ စတုဟိ ယောဂေဟိ ဤတိဟိ ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အပ္ပတ္တာ။ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သံသာရန္တိ တေယေဝ ပုဂ္ဂလာ သံသာရံ သံသာရန္တိ။ ကသ္မာ? ဇာတိမရဏ-ဂါမိနော ဟိ တေ၊ တသ္မာ သံသာရန္တိတိ အတ္ထော။ ဗုဒ္ဓါတိ စတုသစ္စဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုနော။ ကာလတ္တယသာဓာရဏဝသေန ဗဟုဝစနံ။ လောကသ္မိန္တိ ဩကာသလောကေ။ ပဘင်္ဂရာတိ လောကဿ ပညာလောကံ ကရာ။ ဣမံ ဓမ္မံ ပကာသေန္တိတိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနံ ဓမ္မံ ဇောတေန္တိ။ ဒုက္ခုပသမဂါမိနန္တိ ဒုက္ခဝုပသမံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ သုတ္တာနာတိ တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မံ သုတွာန။ သပ္ပညာတိ ဘဗ္ဗဘူတာ ပညဝန္တော။ သစိတ္တံ ပစ္စလဒ္ဓုတိ ဝိပလ္လာသဝဇ္ဇိတံ သကစိတ္တံ ပဋိလဘိတွာ။ ပဋိအလဒ္ဓုတိ ပဒစ္ဆေဒေါ။ အထ ဝါ ပဋိလဘိသု

ပဋိအလဒ္ဓါန္တိ ပဒစ္ဆေဒေါ။ အနိစ္စတော ဒက္ခန္တိ^၁ အနိစ္စဝသေနေဝ အဒ္ဓသံသု။
အနတ္တနိ အနတ္တာတိ အနတ္တာနံ အနတ္တာတိ အဒ္ဓက္ခံ။ အထဝါ အနတ္တနိ ဝတ္ထုသ္မိ^၂
အတ္တာနတ္တိတိ အဒ္ဓက္ခံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာတိ ဂဟိတသမ္မာဒဿနာ။ သဗ္ဗံ
ဒုက္ခံ ဥပစ္စရန္တိ သကလံ ဝဇ္ဇဒုက္ခံ သမတိက္ကန္တာ။

ပဟိနာပဟိနပုစ္ဆာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿာတိ သောတာပန္နဿ။ ဒုက္ခေ သုခန္တိ
သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ မောဟကာလုဿိယဿ အပ္ပဟိနတ္တာ
သညာမတ္တံ ဝါ စိတ္တမတ္တံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနာဂါမိဿပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိံ ပန
သောတာပန္နဿ။ ဣမေ ဒွေ အရဟတောယေဝ ပဟိနာ။ အသုဘေ သုဘန္တိ
သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ သကဒါဂါမိဿပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိံ ပန
သောတာပန္နဿ။ ဣမေ ဒွေ အနာဂါမိဿ ပဟိနာတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။
တသ္မာ ဣဒံ ဒွယံ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
အနာဂါမိနော ကာမရာဂဿ ပဟိနတ္တာ “အသုဘေ သုဘ”န္တိ သညာစိတ္တ-
ဝိပလ္လာသာနဉ္စ ပဟာနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒွိသု ဝတ္ထု။ ဣတိအာဒိဟိ ပဒေဟိ
ပဟိနာပဟိနေ နိဂမေတွာ ဒဿေတိ။ တတ္ထ “အနိစ္စေ နိစ္စ”န္တိ, “အနတ္တနိ
အတ္တာ”တိ ဣမေသု ဒွိသု ဝတ္ထု။ သု ဆ ဝိပလ္လာသာ ပဟိနာ။ “ဒုက္ခေ သုခ”န္တိ,
“အသုဘေ သုဘ”န္တိ ဣမေသု ဒွိသု ဝတ္ထု။ သု ဒွေ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသာ ပဟိနာ။
ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု ဒွေတိ ပဌမံ လိဒိတံ၊ ပစ္ဆာ ဆာတိ။ စတုသု ဝတ္ထု။ ဣတိ
စတ္တာရိ ဧကတော ကတွာ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌာတိ ဒွိသု ဆ, ဒွိသု ဒွေတိ အဋ္ဌ။
စတ္တာရောတိ ဒုက္ခာသုဘဝတ္ထု။ သု ဧကေကသ္မိ^၃ ဒွေ ဒွေ သညာစိတ္တဝိပလ္လာသာတိ
စတ္တာရော။ ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု “ဆ ဒွိသု”တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေသုပိ ဧဝမေဝ
လိဒိတန္တိ။

ဝိပလ္လာသကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၇။ ဣဒါနိ တေသံ တိဏ္ဏံ ဝိပလ္လာသာနံ ပဟာနကရံ အရိယမဂ္ဂံ
ဒဿေန္တေန ကထိတာယ မဂ္ဂကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ မဂ္ဂေါတိ
ကေနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါတိ ယော ဗုဒ္ဓသာသနေ မဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတိ၊ သော ကေနဋ္ဌေန
မဂ္ဂေါ နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပဟာနာယာတိအာဒိသု

၁-အနိစ္စတဒ္ဓက္ခန္တိ (က)

ဒသသု ပရိယာယေသု ပဌမော ပဌမော တဿ တဿ မဂ္ဂံဿ ဥဇုဝိပစ္စနိက-
 ဝသေန ဝုတ္တော။ မဂ္ဂေါ စေဝ ဟေတု စာတိ တဿ တဿ ကိစ္စဿ
 ကရဏာယ ပဋိပဒဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ၊ သမ္မာပကဋ္ဌေန ဟေတု။ တေန မဂ္ဂဿ
 ပဋိပဒဋ္ဌော သမ္မာပကဋ္ဌော စ ဝုတ္တော ဟောတိ။ “အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိ-
 ပဒါ”တိအာဒိသု^၁ ဟိ ပဋိပဒါ မဂ္ဂေါ။ “မဂ္ဂဿ နိယျာနဋ္ဌော ဟေတုဋ္ဌော”တိ-
 အာဒိသု^၂ သမ္မာပကော ဟေတု။ ဧဝံ ဒွိဟိ ဒွိဟိ ပဒေဟိ “မဂ္ဂေါတိ ကေနဋ္ဌေန
 မဂ္ဂေါ”တိ ပုစ္ဆာယ ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ ဟောတိ။ သဟဇာတာနံ ဓမ္မာနံ
 ဥပတ္တန္တနာယာတိ အတ္တနာ သဟဇာတာနံ အရူပဓမ္မာနံ သဟဇာတအည-
 မညနိဿယာဒိဘာဝေန ဥပတ္တန္တနဘာဝါယ။ ကိလေသာနံ ပရိယာဒါနာ-
 ယာတိ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈာနံ ဝုတ္တာဝသေသကိလေသာနံ ခေပနာယ။ ပဋိဝေဓာဒိ-
 ဝိသောဓနာယာတိ ဣ ယသ္မာ “ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ သီလဉ္စ
 သုဝိသုဒ္ဓိံ ဒိဋ္ဌိံ စ ဥဇုကာ”တိ^၃ ဝစနတော သီလဉ္စ ဒိဋ္ဌိံ စ သစ္စပဋိဝေဓဿ
 အာဒိ။ သော စ အာဒိမဂ္ဂက္ခဏေ ဝိသုဇ္ဈတိ။ တသ္မာ “ပဋိဝေဓာဒိဝိသော-
 ဓနာယာ”တိ ဝုတ္တံ။ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနာယာတိ သမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ သကကိစ္စေ
 ပတိဋ္ဌာနာယ။ စိတ္တဿ ဝေါဒါနာယာတိ စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓဘာဝါယ။
 ဝိသေသာဓိဂမာယာတိ လောကိယတော ဝိသေသပဋိလာဘာယ။ ဥတ္တရိ
 ပဋိဝေဓာယာတိ လောကိယတော ဥတ္တရိ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ။ သစ္စာဘိ-
 သမယာယာတိ စတုန္တံ သစ္စာနံ ကောဘိသမယာယ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန ကေ-
 ပဋိဝေဓာယ။ နိရောဓေ ပတိဋ္ဌာပနာယာတိ စိတ္တဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ နိဗ္ဗာနေ
 ပတိဋ္ဌာပနတ္ထာယ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏာဒိသု အဋ္ဌ မဂ္ဂံါနိ ကေတော ကတွာ
 တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသပ္ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဝစနေ ကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။
 ယသ္မာ ဥပရူပရိမဂ္ဂေနာပိ သုဋ္ဌ၊ အာဒိဝိသောဓနာ သုဋ္ဌ၊ စိတ္တဝေါဒါနဉ္စ
 ဟောတိ၊ တသ္မာ တာနိပိ ပဒါနိ ဝုတ္တာနိ။

ဒဿနမဂ္ဂေါတိအာဒိဟိ ယာဝ ပရိယောသာနာ တဿ ဓမ္မဿ လက္ခဏ-
 ဝသေန မဂ္ဂဋ္ဌော ဝုတ္တော။ တာနိ သဗ္ဗာနိပိ ပဒါနိ အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ
 ဝုတ္တတ္တာနေဝ။ ဧဝမေတ္ထ ယထာသမ္ဘဝံ လောကိယလောကုတ္တရော မဂ္ဂေါ
 နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ဟေတုဋ္ဌေန မဂ္ဂေါတိ စ အဋ္ဌကိကော မဂ္ဂေါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ နိပ္ပရိယာယ-
 မဂ္ဂတ္တာ စဿ ပုန “မဂ္ဂေါ”တိ န ဝုတ္တံ။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယာတိအာဒိနိ
 စ ဣန္ဒြိယာဒိနံ အတ္ထဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ န မဂ္ဂဋ္ဌဝသေန။ သစ္စာနိတိ စေတ္ထ
 သစ္စဉာဏာနိ။ သဗ္ဗေပိ တေ ဓမ္မာ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိပဒဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ။ အန္တေ ဝုတ္တံ

၁-သံ ၃-၆-၂၃-ဝိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-ခု ၉-၂၉၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၃-၁၂၄-၁၄၃-ဝိဋ္ဌာဒိသု။

နိဗ္ဗာန် ပန သံသာရဒုက္ခာဘိဘူတေဟိ ဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ
မဂ္ဂိယတိ ဂဝေသီယတိတိ မဇ္ဈိတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-မဏ္ဍပေယျကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၀။ ဣဒါနိ တဿ မဂ္ဂဿ မဏ္ဍပေယျတ္ထံ ဒဿေန္တေန ကထိတာယ
ဘဂဝတော ဝစနေကဒေသပုဗ္ဗင်္ဂမာယ မဏ္ဍပေယျကထာယ အပုဗ္ဗတ္ထာနု-
ဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ မဏ္ဍပေယျန္တိ ယထာ သမ္ပန္နံ နိမ္မလံ ဝိပုသန္တံ သပ္ပိ သပ္ပိမဏ္ဍောတိ
ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဝိပုသန္တဋ္ဌေန မဏ္ဍော၊ ပါတဗ္ဗဋ္ဌေန ပေယျံ။ ယံ ဟိ ပိဝိတွာ အန္တရ-
ဝီထိယံ ပတိတာ ဝိသညိနော အတ္တနော သာဠကာဒိနမ္ပိ အဿာမိကာ
ဟောန္တိ။ တံ ပသန္တမ္ပိ န ပါတဗ္ဗံ။ မယံ ပန ဣဒံ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သာသန-
ဗြဟ္မစရိယံ သမ္ပန္နတ္တာ နိမ္မလတ္တာ ဝိပုသန္တတ္တာ မဏ္ဍဉ္စ ဟိတသုခါဝဟတ္တာ
ပေယျဉ္စာတိ မဏ္ဍပေယျန္တိ ဒီပေတိ။ မဏ္ဍော ပေယျော ဧတ္တာတိ မဏ္ဍပေယျံ။
ကိံ တံ? သာသနဗြဟ္မစရိယံ။ ကသ္မာ သိက္ခတ္တယံ ဗြဟ္မစရိယံ နာမ?
ဥတ္တမဋ္ဌေန နိဗ္ဗာန် ဗြဟ္မံ နာမ၊ သိက္ခတ္တယံ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ ပဝတ္တနတော
ဗြဟ္မတ္ထာယ စရိယာတိ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။ သာသနဗြဟ္မစရိယန္တိ တံယေဝ။
သတ္တာ သမ္ပုဒိဘူတောတိ ဣဒမေတ္ထ ကာရဏဝစနံ။ ယသ္မာ ပန သတ္တာ
သမ္ပုဒိဘူတော၊ တသ္မာ ဝိရိယပယောဂံ ကတွာ ပိဝထေတံ မဏ္ဍံ။
ဗာဟိရကံ ဟိ ဘေသဇ္ဇမဏ္ဍံ ဝေဇ္ဇဿ အသမ္ပုခါ ပိဝန္တာနံ ပမာဏံ ဝါ
ဥဂ္ဂမနနိဂ္ဂမနံ ဝါ န ဇာနာမာတိ အာသင်္ကာ ဟောတိ။ ဝေဇ္ဇဿ သမ္ပုခါ ပန
ဝေဇ္ဇော ဇာနိဿတိတိ နိရာသင်္ကာ ပိဝန္တိ။ ဧဝမေဝံ အမှာကဉ္စ ဓမ္မဿာမိ
သတ္တာ သမ္ပုဒိဘူတောတိ ဝိရိယံ ကတွာ ပိဝထာတိ မဏ္ဍပါနေ သန္ဓိ-
ယောဇေတိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေဟိ ယထာရဟံ အနုသာသတိတိ
သတ္တာ။ အပိစ “သတ္တာဘဂဝါ သတ္တဝါဟော” တိအာဒိနာ ၂ နိဒ္ဒေသနယေနပေတ္ထ
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သန္ဓိဿမာနော မုခေါ ဘူတောတိ သမ္ပုဒိဘူတော။

မဏ္ဍပေယျနိဒ္ဒေသေ တိဇ္ဈမဏ္ဍောတိ တိဓာဘာဝေါ တိဇ္ဈံ။ တိဇ္ဈေန
မဏ္ဍော တိဇ္ဈမဏ္ဍော၊ တိဝိဓေန မဏ္ဍောတိ အတ္ထော။ သတ္တရိ သမ္ပုဒိ-
ဘူတေတိ ဣဒံ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏမဏ္ဍတ္တယဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ပရိနိဗ္ဗုတေပိ

၁-ပေယျော (က) ၂-၃ ၇-၃၅၃-ဝိဇ္ဇေ မဟာနိဒ္ဒေသေ။

ပန သတ္တရိ ဧကဒေသေန မဏ္ဍတ္တယံ ပဝတ္တတိယေဝ။ တေနေဝ စဿ နိဒ္ဒေသေ
“သတ္တရိ သမ္ပုဒါဘူတေ”တိ အဝတွာ ကတမော ဒေသနာမဏ္ဍောတိအာဒိ
ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒေသနာမဏ္ဍောတိ ဓမ္မဒေသနာ ဧဝ မဏ္ဍော။ ပဋိဂ္ဂဟမဏ္ဍောတိ
ဒေသနာပဋိဂ္ဂါဟကော ဧဝ မဏ္ဍော။ မြဟ္မစရိယမဏ္ဍောတိ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယ-
မေဝ မဏ္ဍော။

အာစိက္ခနာတိ ဒေသေတဗ္ဗာနံ သစ္စာဒိနံ ဣမာနိ နာမာနီတိ နာမဝသေန
ကထနာ။ ဒေသနာတိ ဒဿနာ။ ပညာပနာတိ ဇာနာပနာ၊ ဉာဏမုခေ
ဌပနာဝါ။ အာသနံ ဌပေန္တောဟိ “အာသနံ ပညာပေတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ ပဌပနာတိ
ပညာပနာ၊ ပဝတ္တနာတိ အတ္ထော၊ ဉာဏမုခေ ဌပနာ ဝါ။ ဝိဝရဏာတိ
ဝိဝဋ္ဌကရဏံ၊ ဝိဝရိတွာ ဒဿနာတိ အတ္ထော။ ဝိဘဇနာတိ ဝိဘာဂကိရိယာ၊
ဝိဘာဂတော ဒဿနာတိ အတ္ထော။ ဥတ္တာနိကဗ္ဗန္တိ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏံ။
အထ ဝါ အာစိက္ခနာတိ ဒေသနာဒိနံ ဆန္ဓံ ပဒါနံ မူလပဒံ။ ဒေသနာဒိနိ
ဆ ပဒါနိ တဿ အတ္ထဝိဝရဏတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ ဒေသနာတိ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညူနံ
ဝသေန သင်္ခေပတောပဌမံ ဥဒ္ဒေသဝသေန ဒေသနာ။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညူ ဟိသင်္ခေပေန
ဝုတ္တံ ပဌမံ ဝုတ္တန္တ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ ပညာပနာတိ ဝိပဋိတညူနံ ဝသေန တေသံ စိတ္တ-
တောသနေန ဗုဒ္ဓိနိသာနေန စ^၁ ပဌမံ သဒ္ဓိတ္တဿ ဝိတ္တာရတော နိဒ္ဒေသဝသေန
ပညာပနာ။ ပဌပနာတိ တေသံယေဝ နိဒ္ဓိဋ္ဌဿ နိဒ္ဒေသဿ ပဋိနိဒ္ဒေသဝသေန
ဝိတ္တာရတရဝစနေန^၂ ပညာပနာ။ ဝိဝရဏာတိ နိဒ္ဓိဋ္ဌဿာပိ ပုနပျုနံ ဝစနေန ဝိ-
ရဏာ။ ဝိဘဇနာတိ ပုနပျုနံ ဝုတ္တဿာပိ ဝိဘာဂကရဏေန ဝိဘဇနာ။
ဥတ္တာနိကဗ္ဗန္တိ ဝိဝဋ္ဌဿ ဝိတ္တာရတရဝစနေန၊ ဝိဘတ္တဿ စ နိဒဿနဝစနေန
ဥတ္တာနိကရဏံ။ အယံ ဒေသနာ နေယျာနမ္ပိ ပဋိဝေဓာယ ဟောတိ။ ယေဝါ-
ပနညေပိ ဧကစိတိ ပိယင်္ဂရမာတာဒိကာ ဝိနိပါတိကာ ဂဟိတာ။ ဝိညာတာ-
ရောတိ ပဋိဝေဓဝသေန လောကုတ္တရဓမ္မံ ဝိညာတာရော။ ဧတေ ဟိ ဘိက္ခု-
အာဒယော ပဋိဝေဓဝသေန ဓမ္မဒေသနံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍန္တိတိ ပဋိဂ္ဂဟာ။ အယမေဝါတိ-
အာဒိနိ ပဌမဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တတ္တာနိ။ အရိယမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနေန သံသန္တနတော
မြဟ္မတ္ထာယ စရိယာတိ မြဟ္မစရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။

၂၃၉။ ဣဒါနိ အစိမောက္ခမဏ္ဍောတိအာဒိဟိ တသ္မိံ မဂ္ဂက္ခဏေ ဝိဇ္ဇ-
မာနာနိ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါနိ မဏ္ဍပေယျဝိဓာနေ ယောဇေတွာ ဒဿေတိ။

၁-ဗုဒ္ဓိနိသာမနေန စ (ဂဏ္ဍိပဒေ) ၂-ဝိတ္တာရကရဏေန (သိ)

တတ္ထ အဓိမောက္ခမဏ္ဍောတိ အဓိမောက္ခသင်္ခါတော မဏ္ဍော။ ကသဇ္ဇောတိ ပသာဒဝိရဟိတော အာဝိလော။ ဆန္ဒေတွာတိ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဟာယ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိမောက္ခမဏ္ဍံ ပိဝတီတိ မဏ္ဍပေယျန္တိ သဒ္ဓိန္ဒြိယတော။ အဓိမောက္ခမဏ္ဍဿ အနညတ္ထေပိ သတိ အညံ ဝိယ ကတွာ ဝေါဟာရဝသေန ဝုစ္စတိ။ ယထာ လောကေ နိသဒပေါတကော နိသဒပေါတသရီရဿ အနညတ္ထေပိ သတိ နိသဒပေါတဿ သရီရန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ စ ပါဠိယံ “ဗုသိတတ္ထ”န္တိအာဒိသု^၁ ဓမ္မတော အနညောပိ ဘာဝေါ အညော ဝိယ ဝုတ္ထော။ ယထာ စ အဋ္ဌကထာယံ “ဗုသနလက္ခဏော ဖဿော”တိအာဒိသု^၂ ဓမ္မတော အနညမ္ပိ လက္ခဏံ အညံ ဝိယ ဝုတ္တံ။ ဝေဓိဒန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပိဝတီတိ စေတ္ထတံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော တံ မဏ္ဍံ ပိဝတီတိ ကတွာ တေန ပုဂ္ဂလေန သော မဏ္ဍော ပါတဗ္ဗတော မဏ္ဍပေယျံ နာမ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “မဏ္ဍပေယျော”တိ စ ဝတ္ထဗ္ဗေ “မဏ္ဍပေယျ”န္တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော။ သေသာနမ္ပိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပုဗ္ဗေသု ပန ပရိဋ္ဌာဟောတိ ဝိဏနလက္ခဏာယ ဝီတိယာ ပဋိပက္ခော ကိလေသသန္တာပေါ။ ဒုဋ္ဌုန္တိ ဥပသမပဋိပက္ခော ကိလေသဝသေန ဩဋ္ဌာရိကဘာဝေါ အသန္တာဘာဝေါ။ အပ္ပဋိသင်္ခါတိ ပဋိသင်္ခါနပဋိပက္ခော ကိလေသဝသေန အသမဝါဟိတဘာဝေါ။

၂၄၀။ ပုန အညေန ပရိယာယေန မဏ္ဍပေယျဝိမိ^၁ နိဒ္ဓိသိတုကာမော အတ္ထိ မဏ္ဍောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ တတ္တာတိ တသ္မိ^၂ သဒ္ဓိန္ဒြိယေ။ အတ္ထရသောတိအာဒိသု သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိမုစ္စနံ အတ္ထော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဓမ္မော။ တဒေဝနာနာကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိ။ တဿ အတ္ထဿ သမ္ပတ္တိ အတ္ထရသော။ တဿ ဓမ္မဿ သမ္ပတ္တိ ဓမ္မရသော။ တဿာ ဝိမုတ္တိယာ သမ္ပတ္တိ ဝိမုတ္တိရသော။ အထ ဝါ အတ္ထပဋိလဘာရတိ အတ္ထရသော။ ဓမ္မပဋိလဘာရတိ ဓမ္မရသော။ ဝိမုတ္တိပဋိလဘာရတိ ဝိမုတ္တိရသော။ ရတီတိ စ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ တဒါရမ္မဏာ ဝါ ဝီတိ။ ဣမိနာ နယေန သေသပဒေသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမသ္မိ^၁ ပရိယာယေ မဏ္ဍဿ ပေယျံ မဏ္ဍပေယျန္တိ အတ္ထော ဝုတ္ထော ဟောတိ။

ဧဝံ ဣန္ဒြိယာဒိဗောဓိပက္ခိယဓမ္မပဋိပါဋိယာ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါနံ ဝသေန မဏ္ဍပေယျံ ဒသေတွာ ပုန အန္တေ ဌိတံ မြဟ္မစရိယမဏ္ဍံ ဒသေန္တော မဂ္ဂဿ ပဓာနတ္တာ မဂ္ဂံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ဥပ္ပဋိပါဋိဝသေန မဂ္ဂင်္ဂဗောဇ္ဈင်္ဂဗလဣန္ဒြိယာနိ

၁-အဘိ ၁-၁၈-၉၁-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၅၁-ပိဋ္ဌေ။

ဒဿေသိ။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယာ မဏ္ဍောတိအာဒယော ယထာ-
ယောဂံ လောကီယလောကုတ္တရာ မဏ္ဍော။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။
တထဋ္ဌေန သစ္စာ မဏ္ဍောတိ ဧတ္ထ ပန ဒုက္ခသမုဒယာနံ မဏ္ဍောတ္တာဘာဝါ
မဟာဟတ္ထိပဒသုတ္တေ^၁ ဝိယ သစ္စဉာဏာနိ သစ္စာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသိနိယာ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ
မဏ္ဍပေယျကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတာ စ မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၂-ယုဂနဒ္ဒဝဂ္ဂ

၁-ယုဂနဒ္ဒကထာဝဏ္ဏနာ

၁။ ဣဒါနိ မဏ္ဍပေယျဂုဏဿ အရိယမဂ္ဂဿ ယုဂနဒ္ဒဂုဏံ ဒဿေန္နေန ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ယုဂနဒ္ဒကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ ယသ္မာ ပန ဓမ္မသေနာပတိ ဓမ္မရာဇေ ဓရမာနေယေဝ ဓမ္မရာဇဿ ပရိနိဗ္ဗာနသံဝစ္ဆရေ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ တသ္မာ ဓမ္မရာဇေ ဓရမာနေယေဝ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန ဒေသိတံ ဣဒံ သုတ္တန္တံ တဿေဝ သမ္မုခါ သုတွာ ဧဝံ မေ သုတန္တိအာဒိ- မာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ အာယသ္မာတိ ပိယဝစနံ ဂရုဝစနံ သဂါရဝ- သပ္ပတိဿဝစနံ၊ အာယုမာတိ အတ္ထော။ အာနန္ဒောတိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ သော ဟိ ဇာယမာနောယေဝ ကုလေ အာနန္ဒံ ဘုသံ တုဋ္ဌိံ အကာသိ။ တသ္မာဿ “အာနန္ဒော”တိ နာမံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကောသမ္ဗိယန္တိ ဧဝံ- နာမကေ နဂရေ။ တဿ ဟိ နဂရဿ အာရာမပေါက္ခရဏီအာဒိသု တေသု တေသု ဌာနေသု ကောသမ္ဗရက္ခာ ဥဿန္တာ အဟေသုံ၊ တသ္မာ တံ ကောသမ္ဗိတိ သင်္ခံ အဂမာသိ။ “ကုသမ္ဗဿ ဣသိနော အဿမတော အဝိဒူရေ မာပိ- တတ္တာ”တိ ဧကေ။

ဃောသိတာရာမေတိ ဃောသိတသေဋ္ဌိနာ ကာရိတေ အာရာမေ။ ကော- သမ္ဗိယံ ဟိ တယော သေဋ္ဌိနော အဟေသုံ ဃောသိတသေဋ္ဌိ ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိ ပါဝါရိကသေဋ္ဌိတိ။ တေ တယောပိ “လောကေ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော”တိ သုတွာ ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဒါနူပကရဏာနိ ဂါဟာပေတွာ သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ ဇေတဝနသမိပေ ခန္ဓာဝါရံ ဗဒ္ဓိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝန္တိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ နိသိန္တာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတွာ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အခုမာသ- မတ္တံ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ သကဇနပဒဂမနတ္တံ ဘဂဝန္တံ ယာစိတွာ “သုညာဂါရေ ခေါ ဂဟပတယော တထာဂတာ အဘိ- ရမန္တိ”တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တေ “ဒိန္တာ နော ဘဂဝတာ ပဋိညာ”တိ ဥတွာ အတိ- ဝိယ တုဋ္ဌာ ဒသဗလံ ဝန္တိတွာ နိက္ခန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ယောဇနေ ယောဇနေ ဘဂဝတော နိဝါသတ္ထံ ဝိဟာရံ ကာရေန္တာ အနုပုဗ္ဗေန ကောသမ္ဗိံ ပတွာ အတ္တနော အတ္တနော အာရာမေ မဟန္တံ ဓနပရိစ္စာဂံ ကတွာ ဘဂဝတော

၁-ဂရုဝစနံ (သီ၊က) ၂-သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနံ (သီ)

ဝိဟာရေ ကာရာပယိံသု။ တတ္ထ ဘောသိတသေဋ္ဌိနာ ကာရိတော ဘောသိတာ-
ရာမော နာမ အဟောသိ၊ ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိနာ ကာရိတော ကုက္ကုဋ္ဌရာမော
နာမ၊ ပါဝါရိကသေဋ္ဌိနာ အဗ္ဗဝနေ ကာရိတော ပါဝါရိကဗ္ဗဝနံ နာမ။ တံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ဘောသိတသေဋ္ဌိနာ ကာရိတေ အာရာမေ”တိ။

အာဝုသော ဘိက္ခုဝေါတိ ဧတ္ထ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော သာဝကေ အာလပန္တာ
“ဘိက္ခုဝေါ”တိ အာလပန္တိ။ သာဝကာ ပန “ဗုဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိသာ မာ
ဟောမာ”တိ “အာဝုသော”တိ ပဌမံ ဝတွာ ပစ္ဆာ “ဘိက္ခုဝေါ”တိ ဝဒန္တိ။
ဗုဒ္ဓေဟိ စ အာလပိတေ ဘိက္ခုသံဘော “ဘဒန္တေ”တိ ပဋိဝစနံ ဒေတိ။
သာဝကေဟိ အာလပိတေ “အာဝုသော”တိ။

ယော ဟိ ကောစိတိ အနိယမဝစနံ။ ဧတေန တာဒိသာနံ သဗ္ဗဘိက္ခုနံ
ပရိယာဒါနံ။ မမ သန္တိကေတိ မမ သမိပေ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တန္တိ အတ္တနာ
အရဟတ္တဿ ပတ္တံ။ နပုံသကေ ဘာဝေ သိဒ္ဓဝစနံ။ အရဟတ္တံ ပတ္တန္တိ ဝါ
ပဒစ္ဆေဒေါ၊ အတ္တနာ ပတ္တံ အရဟတ္တန္တိ အတ္ထော။ အရဟတ္တပ္ပတ္တံ အတ္တာနန္တိ
ဝါ ပါဌသေသော။ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိတိ ဥပရိ ဝုစ္စမာနေဟိ စတူဟိ ပဋိပဒါ-
မဂ္ဂေဟိ၊ န အရိယမဂ္ဂေဟိ။ “စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ”တိ ဝိသုံ စ ဝုတ္တတ္တာ ကဿစိ
အရဟတော ပဌမဿ အရိယမဂ္ဂဿ ဓမ္မဒ္ဓစ္စပုဗ္ဗင်္ဂမော မဂ္ဂေါ၊ ဧကဿ
အရိယမဂ္ဂဿ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ ဧကဿ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ ဧကဿ ယုဂ-
နဒ္ဓပုဗ္ဗင်္ဂမောတိ ဧဝံ စတ္တာရောပိ ပဋိပဒါ မဂ္ဂါ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတေသံ
ဝါ အညတရေနာတိ ဧတေသံ စတုန္တံ ပဋိပဒါနံ မဂ္ဂါနံ ဧကေန ဝါ၊
ပဋိပဒါမဂ္ဂေန အရဟတ္တပ္ပတ္တံ ဗျာကရောတိတိ အတ္ထော။ သုက္ခဝိပဿကဿ ဟိ
အရဟတော ဓမ္မဒ္ဓစ္စပုဗ္ဗင်္ဂမံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပတွာ သေသမဂ္ဂတ္တယဗ္ဗိ
သုဒ္ဓဝိပဿနာဟိယေဝ ပတ္တဿ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ ဓမ္မဒ္ဓစ္စပုဗ္ဗင်္ဂမမဂ္ဂါ ဟောတိ။
ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟံ ပတွာ ဝါ အပ္ပတွာ ဝါ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာဒိနံ တိဏ္ဏံ ပဋိပဒါနံ
မဂ္ဂါနံ ဧကေကဿ ဝသေန ပတ္တစတုမဂ္ဂဿ အရဟတော အရဟတ္တပ္ပတ္တိ
ဣတရဧကေကမဂ္ဂပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟောတိ။ တသ္မာ အာဟ “ဧတေသံ ဝါ အည-
တရေနာ”တိ။

သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိတိ သမထံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ
ဝိပဿနံ ဘာဝေတိ၊ ပဌမံ သမာဓိံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပစ္ဆာ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိတိ
အတ္ထော။ မဂ္ဂေါ သန္ဓာယတိတိ ပဌမော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တတိ။
သော တံ မဂ္ဂန္တိအာဒိသု ဧကစိတ္တက္ခဏိကဿ မဂ္ဂဿ အာသေဝနာဒိနိ နာမ
နတ္ထိ၊ ဒုတိယမဂ္ဂါဒယော ပန ဥပ္ပါဒေန္တော တမေဝ မဂ္ဂံ “အာသေဝတိ

ဘာဝေတိ ဗဟုလိကရောတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ သညောဇနာနိ ပဟိယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တိဟောန္တိတိ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ကမေန သဗ္ဗေ သညောဇနာ ပဟိယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တိဟောန္တိ။ အနုသယာ ဗျန္တိဟောန္တိတိ စ ပုန အနုပုတ္တိယာ ဝိဂတန္တာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

ပုန စပရန္တိ ပုန စ အပရံ ကာရဏံ။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝေတိတိ ဝိပဿနံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပုရောစာရိကံ ကတွာ သမထံ ဘာဝေတိ၊ ပဌမံ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပစ္စာ သမာဓိံ ဘာဝေတိတိ အတ္ထော။ ယုဂနန္ဒံ ဘာဝေတိတိ ယုဂနန္ဒံ ကတွာ ဘာဝေတိ။ ဧတ္ထ တေနေဝ စိတ္တေန သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ တေနေဝ သင်္ခါရေ သမ္ပဿိတုံ န သက္ကာ။ အယံ ပန ယာဝတာ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇတိ၊ တာဝတာ သင်္ခါရေ သမ္ပဿတိ။ ယာဝတာ သင်္ခါရေ သမ္ပဿတိ၊ တာဝတာ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇတိ။ ကထံ? ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တတော ဝုဠာယ သင်္ခါရေ သမ္ပဿတိ။ သင်္ခါရေ သမ္ပဿိတွာ ဒုတိယဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တတော ဝုဠာယ သင်္ခါရေ သမ္ပဿတိ။ သင်္ခါရေ သမ္ပဿိတွာ တတိယဇ္ဈာနံ။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တတော ဝုဠာယ သင်္ခါရေ သမ္ပဿတိ။ ဧဝံ သမထဝိပဿနံ ယုဂနန္ဒံ ဘာဝေတိ နာမ။

ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ မာနသံ ဟောတိတိ ဧတ္ထ မန္တပညာနံ ဝိပဿကာနံ ဥပတ္တိလေသဝတ္ထုတ္တာ ဝိပဿနပတ္တိလေသသညိတေသု ဩဘာသာဒီသု ဒသသု ဓမ္မေသု ဘန္တတာဝသေန ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ ဝိက္ခေပသင်္ခါတံ ဥဒ္ဓစ္စံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စံ၊ တေန ဓမ္မဒ္ဓစ္စေန ဝိဂ္ဂဟိတံ ဝိရူပဂ္ဂဟိတံ ဝိရောဓမာပါဒိတံ မာနသံ စိတ္တံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ မာနသံ ဟောတိ၊ တေန ဝါ ဓမ္မဒ္ဓစ္စေန ကာရဏ- ဘူတေန တမ္မုလကတဏှာမာနဒိဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဝိဂ္ဂဟိတံ မာနသံ ဟောတိ။ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသန္တိ ဝါ ပါဌော။ ဟောတိ သော အာရုသော သမယောတိ ဣမိနာ မဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္ထာနေန တံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စံ ပဋိဗာဟိတွာ ပုန ဝိပဿနာဝိထိံ ပဋိပန္နကာလံ ဒသေတိ။ ယံ တံ စိတ္တန္တိ ယသ္မိံ သမယေ တံ ဝိပဿနာဝိထိံ ဩက္ကမိတွာ ပဝတ္တံ စိတ္တံ။ အဇ္ဈတ္တမေဝ သန္တိဋ္ဌတိတိ ဝိပဿနာဝိထိံ ပစ္စောတရိတွာ တသ္မိံ သမယေ ဂေါစရဇ္ဈတ္တသင်္ခါတေ အာရမ္မဏေ သန္တိဋ္ဌတိ ပတိဋ္ဌာတိ။ သန္တိသီဒတိတိ တတ္ထေဝ ပဝတ္တိဝသေန သမ္မာ နိသီဒတိ။ ဧကောဒိ ဟောတိတိ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။ သမာဓိယတိတိ သမ္မာ အာဓိယတိ သုဋ္ဌု ဌိတံ ဟောတိတိ။

အယံ သုတ္တန္တဝဏ္ဏနာ။

၁-သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂။ တဿ သုတ္တန္တဿ နိဒ္ဒေသကထာယ တတ္ထ ဇာတေ ဓမ္မေတိ တသ္မိံ သမာဓိသ္မိံ ဇာတေ စိတ္တစေတသိကေ ဓမ္မေ။ အနိစ္စတော အနုပဿနဋ္ဌေနာတိ- အာဒိနာ ဝိပဿနာယ ဘေဒံ ဒဿေတိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂေါတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတော မဂ္ဂေါ။ အဋ္ဌသု မဂ္ဂင်္ဂေသု ဧကေကောပိ ဟိ မဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတိ။ အာသေဝတီတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝသေန။ အာဝေတီတိ သကဒါဂါမိမဂ္ဂုပ္ပါဒနေန။ ဗဟုလိ- ကရောတီတိ အနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂုပ္ပါဒနေန။ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ အဝတ္ထာဘေဒေပိ သတိ အာဝဇ္ဇနာဒိနံ သာဓာရဏတ္တာ သဒိသမေဝ ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ။

၃။ အာလောကသညာပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာနံ အန္တရာပေယျာလေ အဝိက္ခေ- ပါဒိနိ စ ဈာနသမာပတ္တိကသိဏာနုဿတိအသုဘာ စ ဒိဃံ အဿာသာဒိနိ စ အာနန္တရိကသမာဓိဗြဟ္မာနိဒ္ဒေသေ နိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ သဒ္ဓိတ္တာနိ။ တတ္ထ စ အဝိက္ခေပ- ဝသေနာတိ ပုဗ္ဗဘာဂါဝိက္ခေပဝသေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ အနိစ္စာနုပဿိ အဿာသ- ဝသေနာတိအာဒိကေ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန ဝုတ္တစတုက္ကေ ပန တရုဏ- ဝိပဿနာကာလေ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တသမာဓိပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဗလဝဝိပဿနာ ဝေဒိတဗျာ။

၄။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမဝါရေ ပဌမံ အနိစ္စတောတိအာဒိနာ အာရမ္မဏံ အနိယမေတွာ ဝိပဿနာ ဝုတ္တာ၊ ပစ္ဆာ ရူပံ အနိစ္စတောတိအာဒိနာ အာရမ္မဏံ နိယမေတွာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ဇာတာနန္တိ တဿာ ဝိပဿနာယ ဇာတာနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ။ ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာတိ^၂ ဧတ္ထ ဝေါသဂ္ဂေါ^၂ နိဗ္ဗာနံ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ သင်္ခတဝေါသဂ္ဂတော ပရိစ္စာဂတော “ဝေါသဂ္ဂေါ”တိ ဝုတ္တော။ ဝိပဿနာ စ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ စ နိဗ္ဗာနနိန္ဒတာယ အဇ္ဈာသယဝသေန နိဗ္ဗာနေ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ နိဗ္ဗာနပတိဋ္ဌာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ။ ပတိဋ္ဌာပိ ဟိ အာလမ္ဗိယတီတိ အာရမ္မဏံ နာမ ဟောတိ၊ နိဗ္ဗာနေ ပတိဋ္ဌဋ္ဌနေဝ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ။ အညတ္ထ ပါဠိယမ္ပိ ဟိ ပတိဋ္ဌာ “အာရမ္မဏ”န္တိ ဝုစ္စန္တိ။ ယထာဟ “သေယျထာပိ အာဝုသော နဋ္ဌာဂါရံ ဝါ တိဏာဂါရံ ဝါ သုက္ခံ ကောဋ္ဌာပံ တေရောဝသိကံ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဥပသင်္ကမေယျ၊ လဘေထ အဂ္ဂိ ဩတာရံ၊ လဘေထ အဂ္ဂိ အာရမ္မဏ”န္တိအာဒိ^၄။ တသ္မာ တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာယ နိဗ္ဗာနပတိဋ္ဌာဘာဝေန ဟေတုဘူတေန ဥပ္ပါဒိ- တော ယော စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာသင်္ခါတော ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေါ အဝိက္ခေပေါ။

၁-ခု ၉-၉၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝေဿဂ္ဂါရမ္မဏတာတိ (သိ၊ က)
၃-ဝေဿဂ္ဂေါ (သိ၊ က၊ ဂဏ္ဍိပဒေ စ) ၄-သံ ၂-၃၉၁-ပိဋ္ဌေ။

သော သမာဓိတိံ ဝိပဿနာတော ပစ္စာ ဥပ္ပါဒိတော နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော သမာဓိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ တသ္မာယေဝ ဟိ ဣတိ ပဌမံ ဝိပဿနာ၊ ပစ္စာ သမထောတိ ဝုတ္တံ။

၅။ ယုဂနဒ္ဒနိဒ္ဒေသေ ယသ္မာ ဟေဋ္ဌာ သုတ္တန္တဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တော ယုဂ-
နဒ္ဒက္ကမော ပုရိမဒ္ဒယနိဒ္ဒေသနယေနေဝ ပါကဋ္ဌော၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ယုဂနဒ္ဒက္ကမော
ပန န ပါကဋ္ဌော၊ တသ္မာ ပုဗ္ဗဘာဂေ အနေကန္တိကံ ယုဂနဒ္ဒဘာဝနံ အဝတွာ
မဂ္ဂက္ခဏေ ဧကန္တေန လဗ္ဘမာနယုဂနဒ္ဒဘာဝနမေဝ ဒသေန္တော သောဋ္ဌသဟိ
အာကာရေဟိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အာရမ္မဏဋ္ဌေနာတိအာဒိသု သတ္တရသသု
အာကာရေသု အန္တေ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ယုဂနဒ္ဒံ မူလပဒေန ဧကဋ္ဌတ္တာ တံ ဝိပ္ပဟာယ
သေသာနံ ဝသေန “သောဋ္ဌသဟိ”တိ ဝုတ္တံ။ အာရမ္မဏဋ္ဌေနာတိ အာလမ္ဗနဋ္ဌေန၊
အာရမ္မဏဝသေနာတိ အတ္တော။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ ဂေါစရဋ္ဌေနာတိ
အာရမ္မဏဋ္ဌေပိ သတိ နိဿယိတဗ္ဗဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ ပဟာနဋ္ဌေနာတိ ပဇဟနဋ္ဌေန။
ပရိစ္စာဂဋ္ဌေနာတိ ပဟာနေပိ သတိ ပုန အနာဒိယနေန ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန။
ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ ဥဂ္ဂမနဋ္ဌေန။ ဝိဝေဒနဋ္ဌေနာတိ ဥဂ္ဂမနေပိ သတိ အပုနရာ-
ဝဋ္ဌနေန နိဝတ္တနဋ္ဌေန။ သန္တဋ္ဌေနာတိ နိဗ္ဗုတဋ္ဌေန။ ပဏိတဋ္ဌေနာတိ နိဗ္ဗုတ-
ဋ္ဌေပိ သတိ ဥတ္တမဋ္ဌေန၊ အတပ္ပကဋ္ဌေန ဝါ။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေနာတိ ဗန္ဓနာပဂတဋ္ဌေန။
အနာသဝဋ္ဌေနာတိ ဗန္ဓနမောက္ခေပိ သတိ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တမာနာသဝ-
ဝိရဟိတဋ္ဌေန ။ တရဏဋ္ဌေနာတိ အနောသိဒိတွာ ပိလဝနဋ္ဌေန၊ အတိက္ကမန-
ဋ္ဌေန ဝါ။ အနိမိတ္တဋ္ဌေနာတိ သင်္ခါရနိမိတ္တဝိရဟိတဋ္ဌေန။ အပ္ပဏိဟိတဋ္ဌေနာတိ
ပဏိမိဝိရဟိတဋ္ဌေန။ သုညတဋ္ဌေနာတိ အဘိနိဝေသဝိရဟိတဋ္ဌေန။ ဧကရသ-
ဋ္ဌေနာတိ ဧကကိစ္စဋ္ဌေန။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေနာတိ အညမညံ အနတိက္ကမနဋ္ဌေန။
ယုဂနဒ္ဒဋ္ဌေနာတိ ယုဂလကဋ္ဌေန။

ဥဒ္ဒစ္စံ ပဇဟတော၊ အဝိဇ္ဇံ ပဇဟတောတိ ယောဂိနော တဿ တဿ
ပဋိပက္ခပ္ပဟာနဝသေန ဝုတ္တံ။ နိရောဓော စေတ္ထ နိဗ္ဗာနမေဝ။ အညမညံ
နာတိဝတ္တန္တိတိ သမထော စေ ဝိပဿနံ အတိဝတ္တေယျ၊ လိနပက္ခိကတ္တာ
သမထဿ စိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ။ ဝိပဿနာ စေ သမထံ အတိ-
ဝတ္တေယျ၊ ဥဒ္ဒစ္စပက္ခိကတ္တာ ဝိပဿနာယ စိတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စာယ သံဝတ္တေယျ။ တသ္မာ
သမထော စ ဝိပဿနံ အနတိဝတ္တမာနော ကောသဇ္ဇပါတံ န ကရောတိ၊
ဝိပဿနာ သမထံ အနတိဝတ္တမာနာ ဥဒ္ဒစ္စပါတံ န ကရောတိ။ သမထော သမံ

၁-ပဝတ္တမာနာသဝါ ဝိရဟိတဋ္ဌေန (က)

ပဝတ္တမာနော ဝိပဿနံ ဥဒ္ဓစ္စပါတတော ရက္ခတိ၊ ဝိပဿနာ သမံ ပဝတ္တမာနာ သမထံ ကောသဇ္ဇပါတတော ရက္ခတိ။ ဝေမိမေ ဥဘော အညမညံ အနတိ-
 ဝတ္တနကိစ္စေန ဧကကိစ္စာ၊ သမာ ဟုတွာ ပဝတ္တမာနေန^၁ အညမညံ အနတိဝတ္တ-
 မာနာ အတ္ထသိဒ္ဓိကရာ ဟောန္တိ။ တေသံ မဂ္ဂက္ခဏေ ယုဂနဒ္ဓတ္ထံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ-
 ဝိပဿနာက္ခဏေ ယုဂနဒ္ဓတ္တာယေဝ ဟောတိ။ ပဟာနပရိစ္စာဂဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဌန-
 ကရဏာနံ မဂ္ဂကိစ္စဝသေန ဝုတ္တတ္တာ သကလဿ မဂ္ဂကိစ္စဿ ဒဿနတ္ထံ
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသာ စ ခန္ဓာ စ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသာ စ ခန္ဓာ စ
 နိဒ္ဓိဋ္ဌာ။ သေသာနံ န တထာ ဝုတ္တတ္တာ ပဋိပက္ခဓမ္မမတ္တဒဿနဝသေန ဥဒ္ဓစ္စာဝိဇ္ဇာ
 ဝေ နိဒ္ဓိဋ္ဌာ။ ဝိဝဋ္ဌတောတိ နိဝတ္တန္တဿ။

သမာဓိ ကာမာသဝါ ဝိမုတ္တော ဟောတိတိ သမာဓိဿ ကာမတ္တန္တပဋိ-
 ပက္ခတ္တာ ဝုတ္တံ။ ရာဂဝိရာဂါတိ ရာဂဿ ဝိရာဂေါ သမတိက္ကမော ဧတိဿာ
 အတ္တိတိ ရာဂဝိရာဂါ၊ “ရာဂဝိရာဂတော”တိ နိဿက္ကဝစနံ ဝါ။ တထာ
 အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ။ စေတောဝိမုတ္တိတိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တော သမာဓိ။ ပညာဝိမုတ္တိတိ
 မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ပညာ။ တရတောတိ တရန္တဿ။ သဗ္ဗပဏိဓိဟိတိ ရာဂဒေါသ-
 မောဟပဏိဓိဟိ၊ သဗ္ဗပတ္တနာဟိ ဝါ။ ဧဝံ စုဒ္ဓသ အာကာရေ ဝိဿဇ္ဇိတွာ
 ဧကရသဋ္ဌဉ္စ အနတိဝတ္တနဋ္ဌဉ္စ အဝိဘဇိတွာဝ^၂ ဣမေဟိ သောဠသဟိ အာကာ-
 ရေဟိတိ အာဟ။ ကသ္မာ? တေသံ စုဒ္ဓသန္တံ အာကာရာနံ ဧကေကဿ
 အဝသာနေ “ဧကရသာ ဟောန္တိ၊ ယုဂနဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ အညမညံ နာတိဝတ္တန္တိ”တိ
 နိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ တေ ဒွေပိ အာကာရာ နိဒ္ဓိဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ “သောဠသဟိ”တိ
 အာဟ။ ယုဂနဒ္ဓဋ္ဌော ပန ဥဒ္ဓေသေပိ န ဘဏိတောယေဝါတိ။

၂-ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝါရနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ

၆။ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝါရေ အနိစ္စတော မနသိကရောတော ဩဘာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
 ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ဌိတဿ တိဟိ အနုပဿနာဟိ ပုနပ္ပုနံ သင်္ခါရေ
 ဝိပဿန္တဿ ဝိပဿန္တဿ ဝိပဿနာဉ္စာသု ပရိပါကဂတေသု တဒဂံဝသေန
 ကိလေသပ္ပဟာနေန ပရိသုဒ္ဓမိတ္တဿ အနိစ္စတော ဝါ ဒုက္ခတော ဝါ အနတ္တတော
 ဝါ မနသိကာရက္ခဏေ ဝိပဿနာဉ္စာနာဘာဝေန ပကတိယာဝ ဩဘာသော
 ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပဌမံ တာဝ အနိစ္စတော မနသိကရောတော ဩဘာသော
 ကထိတော။ အကုသလော ဝိပဿကော တသ္မိံ ဩဘာသေ ဥပ္ပဇ္ဇေ “န စ ဝတ
 မေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပေါဩဘာသော ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော၊ အဒ္ဓါ မဂ္ဂံ ပတ္တောမိ၊ ဖလံ

၁-ပဝတ္တမာနာ (သီ) ၂-အဝိဿဇ္ဇိတွာဝ (သီ)

ပတ္တောမှီ”တိ အမဂ္ဂယေဝ “မဂ္ဂေါ”တိ, အဖလမေဝ “ဖလ”န္တိ ဂဏှာတိ။ တဿ အမဂ္ဂံ “မဂ္ဂေါ”တိ, အဖလံ “ဖလ”န္တိ ဂဏှာတော ဝိပဿနာဝီထိ ဥက္ကန္တာ ဟောတိ။ သော အတ္တနော ဝိပဿနာဝီထိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝိက္ခေပမာပန္နော ဝါ သြဘာသမေဝ တဏှာဒိဋ္ဌိမညနာဟိ မညမာနော ဝါ နိဿိဒတိ။ သော ခေါ ပနာယံ သြဘာသော ကဿစိ ဘိက္ခုနော ပလ္လင်္ဂဋ္ဌာနမတ္တမေဝ သြဘာသေန္တော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကဿစိ အန္တောဂဗ္ဘံ၊ ကဿစိ ဗဟိဂဗ္ဘမ္ပိ၊ ကဿစိ သကလဝိဟာရံ၊ ဂါဝုတံ အဗုယောဇနံ ယောဇနံ ဒွိယောဇနံ။ ပ။ ကဿစိ ပထဝိတလတော ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ ဧကာလောကံ ကုရုမာနော။ ဘဂဝတော ပန ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ သြဘာသေန္တော ဥဒပါဒိ။ အယံ ဟိ သြဘာသော စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတေပိ အန္ဓကာရေ တံ တံ ဌာနံ သြဘာသေန္တော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သြဘာသော ဓမ္မောတိ သြဘာသံ အာဝဇ္ဇတီတိ အယံ သြဘာသော မဂ္ဂဓမ္မော ဖလဓမ္မောတိ ဝါ တံ တံ သြဘာသံ မနသိ ကရောတိ။ တတော ဝိက္ခေပေါ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ တတော သြဘာသတော ဓမ္မောတိ အာဝဇ္ဇနကရဏတော ဝါ ယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိက္ခေပေါ၊ သော ဥဒ္ဓစ္စံ နာမာတိ အတ္ထော။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝိဂ္ဂဟိတမာနသောတိ တေန ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝိရောဓိတစိတ္တော၊ တေန ဝါ ဥဒ္ဓစ္စေန ကာရဏဘူတေန တမ္ဗုလကကိလေသုပ္ပတ္တိယာ ဝိရောဓိတစိတ္တော ဝိပဿကော ဝိပဿနာဝီထိ သြက္ကမိတွာ ဝိက္ခေပံ ဝါ တမ္ဗုလကကိလေသေသု ဝါ ဌိတတ္တာ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဥပဋ္ဌာနာနိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ “တေန ဝုစ္စတိ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသောတိ” ဧဝံ ဣတိသဒ္ဓေါယောဇေတဗျော။ ဟောတိ သော သမယောတိ ဧဝံ အဿာဒဝသေန ဥပတ္တိလိဋ္ဌစိတ္တဿာပိ ယောဂိနော သစေ ဥပပရိက္ခာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ—ဝိပဿနာ နာမ သင်္ခါရာရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနိ၊ ဣမာနိ စ စိတ္တာနိ သင်္ခါရာရမ္မဏာနိ၊ တသ္မာ နာယမောဘာသော မဂ္ဂေါ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယေဝ နိဗ္ဗာနဿ လောကိကော မဂ္ဂေါတိ မဂ္ဂါမဂ္ဂံ ဝဝတ္ထပေတွာ တံ ဝိက္ခေပံ ပရိဝဇ္ဇယိတွာ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ဌတွာ သာဓုကံ သင်္ခါရေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿတိ။ ဧဝံ ဥပပရိက္ခန္တဿ သော သမယော ဟောတိ။ ဧဝံ အပဿန္တော ပန “မဂ္ဂဖလပတ္တောမှီ”တိ အဓိမာနိကော ဟောတိ။

ယံ တံ စိတ္တန္တိ ယံ တံ ဝိပဿနာစိတ္တံ။ အဇ္ဈတ္တမေဝါတိ အနိစ္စာနုပဿနာယ အာရမ္မဏေ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေယေဝ။ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ တဿေဝ ယောဂါဝစရဿ ရူပါရူပဓမ္မေ တုလယန္တဿ တိရယန္တဿ ဝိဿဋ္ဌဗုဒ္ဓိဝဇ္ဇိရမိဝ

အဝိဟတဝေဂံ တိဒိဏံ သူရမတိဝိသဒံ ဝိပဿနာဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿေဝ တသ္မိံ သမယေ ခုဒ္ဒိကာ ဝီတိ ခဏိကာ ဝီတိ ဩက္ကန္တိကာ ဝီတိ ဥဗ္ဗေဂါ ဝီတိ ဖရဏာ ဝီတိတိ အယံ ပဉ္စဝိဓာ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ ဝီတိ သကလသရီရံ ပူရယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဿန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿေဝ တသ္မိံ သမယေ ကာယစိတ္တာနံ နေဝ ဒရထော န ဂါရဝတာ န ကက္ခဋတာ န အကမ္မညတာ န ဂေလညတာ န ဝက်တာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ ပနဿ ကာယစိတ္တာနိ ပဿဒ္ဓါနိ လဟူနိ မုဒ္ဒနိ ကမ္မညာနိ ပဂုဏာနိ သုဝိသဒါနိ ဥဇုကာနိယေဝ ဟောန္တိ။ သော ဣမေဟိ ပဿဒ္ဓါဒိဟိ အနုဂ္ဂဟိတကာယ- စိတ္တော တသ္မိံ သမယေ အမာနုသိံ နာမ ရတိံ အနုဘဝတိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
 အမာနုသိ ရတိ ဟောတိ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။
 ယတော ယတော သမ္မသတိ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
 လဘတိ ဝီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတံ တံ ဝိဇာနတ”န္တိ ၁။

ဝေမဿ ဣမံ အမာနုသိံ ရတိံ သာဓယမာနာ လဟုတာဒိဟိ သဟိတာ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ ကာယစိတ္တပဿန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿေဝ တသ္မိံ သမယေ သကလသရီရံ အဘိသန္ဓယမာနံ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တံ သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အဓိမောက္ခော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿေဝ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တစေတသိ- ကာနံ အတိသယပသာဒဘူတာ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ သဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဂ္ဂဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿေဝ တသ္မိံ သမယေ အသိထိလမနစ္စာရဒ္ဓံ သုပဂ္ဂဟိတံ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တံ ဝီရိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥပဋ္ဌာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿေဝ တသ္မိံ သမယေ သူပဋ္ဌိတာ သုပုတိဋ္ဌိတာ နိခါတာ အစလာ ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော ယံ ယံ ဌာနံ အာဝဇ္ဇတိ သမန္ဓာ- ဟရတိ မနုသိ ကရောတိ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တံ တံ ဌာနမဿ ဩက္ကန္တိတွာ ၂ ပက္ခန္တိတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော ပရလောကော ဝိယ သတိယာ ဥပဋ္ဌာတိ။

ဥပေက္ခာတိ ဝိပဿနုပေက္ခာ စေဝ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ စ။ တသ္မိံ ဟိ သမယေ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု မဇ္ဈတ္တဘူတာ ဝိပဿနုပေက္ခာပိ ဗလဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မနောဒ္ဓါရေ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာပိ။ သာ ဟိဿ တံ တံ ဌာနံ အာဝဇ္ဇန္တဿ ဝိဿဋ္ဌဗုဒ္ဓိ- ဝဇီရမိဝ ပတ္တပုဋေ ပက္ခန္တတတ္တနာရာစော ဝိယ စ သူရာ တိဒိဏာ ဟုတွာ

၁-ခု ၁-၆၇-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။ ၂-ဩက္ကန္တိတွာ (သီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၇၂-ပိဋေ စ)

ဝဟတိ။ ဧဝံ ဟိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။ ဝိပဿနုပေက္ခာတိ စေတ္ထ “ဝိပဿနာ-
 သမ္ပယုတ္တာ တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ”တိ အာစရိယာ ဝဒန္တိ။ ဝိပဿနာဉာဏေ
 ဟိ ဂယမာနေ “ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝိပဿနာဉာဏဿ အာဂတတ္တာ ပုနရုတ္တိ-
 ဒေါသော ဟောတိ။ တတိယဇ္ဈာနဝဏ္ဏနာယဉ္စ “သင်္ခါရပေက္ခာဝိပဿနုပေက္ခာ-
 နမ္ပိ အတ္ထတော ဧကိဘာဝေါ။ ပညာ ဧဝံ ဟိ သာ၊ ကိစ္စဝသေန ဒွိဓာ ဘိန္နာ”တိ
 ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာယ တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာယ ဝုစ္စမာနာယ
 ပုနရုတ္တိဒေါသော စ န ဟောတိ၊ တတိယဇ္ဈာနဝဏ္ဏနာယ စ သမေတိ။ ယသ္မာ
 စ ပဉ္စသု ဣန္ဒြိယေသု “ဉာဏံ အဓိမောက္ခော ပဂ္ဂဟော ဥပဋ္ဌာနံ”န္တိ ပညိန္ဒြိယ-
 သဒ္ဓိန္ဒြိယဝိရိယိန္ဒြိယသတိန္ဒြိယာနိ နိဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ ပန အနိဒ္ဓိဋ္ဌံ ဟောတိ၊
 ယုဂဒ္ဒဝသေနာပိ စ သမာဓိန္ဒြိယံ နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ
 သမပ္ပဝတ္ထော သမာဓိ ပုန သမာဓာနေ ဗျာပါရပ္ပဟာနကရဏေန “ဥပေက္ခာ”တိ
 ဝုတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဧဝံ ဩဘာသာဒိပဋိမဏ္ဍိတာယ ဝိပဿနာယ အာလယံ
 ကုရမာနာ သုခုမာသန္တာကာရာနိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယာ ကိလေသောတိ ပရိဂ္ဂဟေ-
 တုမ္ပိ န သက္ကာ ဟောတိ။ ယထာ စ ဩဘာသေ၊ ဧဝံ ဧတေသုပိ အညတရသ္မိံ
 ဥပ္ပန္နန္တ ယောဂါဝစရော “န စ ဝတ မေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဉာဏံ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊
 ဧဝရူပါ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သုခံ အဓိမောက္ခော ပဂ္ဂဟော ဥပဋ္ဌာနံ ဥပေက္ခာ နိကန္တိ
 ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ အဒ္ဓါ မဂ္ဂံ ပတ္ထောမ္ပိ၊ ဖလံ ပတ္ထောမ္ပိ”တိ အမဂ္ဂမေဝ “မဂ္ဂေါ”တိ၊
 အဖလမေဝ “ဖလ”န္တိ ဂဏှာတိ။ တဿ အမဂ္ဂံ “မဂ္ဂေါ”တိ၊ အဖလဉ္စ “ဖလ”န္တိ
 ဂဏှတော ဝိပဿနာဝိထိ ဥက္ကန္တာ ဟောတိ။ သော အတ္တနော မူလကမ္မဋ္ဌာနံ
 ဝိဿဇ္ဇေတွာ နိကန္တိမေဝ အဿာဒေန္တော နိသီဒတိ။ ဧတ္ထ စ ဩဘာသာ-
 ဒယော ဥပက္ကိလေသဝတ္ထုတာယ ဥပက္ကိလေသတိ ဝုတ္တာ၊ န အကုသလတ္တာ။
 နိကန္တိ ပန ဥပက္ကိလေသော စေဝ ဥပက္ကိလေသဝတ္ထု စ။ ဝတ္ထုဝသေနေဝ စေတေ
 ဒဿ၊ ဂါဟဝသေန ပန သမတိံသ ဟောန္တိ။ ကထံ? “မမ ဩဘာသော
 ဥပ္ပန္နော”တိ ဂဏှတော ဟိ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟော ဟောတိ၊ “မနာပေါ ဝတ
 ဩဘာသော ဥပ္ပန္နော”တိ ဂဏှတော မာနဂ္ဂါဟော၊ ဩဘာသံ အဿာ-
 ဒယတော တဏှာဂ္ဂါဟော။ ဣတိ ဩဘာသေ ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာဝသေန တယော
 ဂါဟာ။ တထာ သေသေသုပီတိ ဧဝံ ဂါဟဝသေန သမတိံသ ဥပက္ကိလေသာ
 ဟောန္တိ။ ဒုက္ခတော မနသိကရောတော၊ အနတ္တတော မနသိကရောတောတိ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၇၃-ပိဋကေ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၅၇-ပိဋကေ။
 ဖဒ္ဓိသံ-ဋ ၂-၁၃

ဝါရေသုပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧကေနအနုပဿနာဝသေန ဟေတ္ထ ဧကေနဿ ဝိပဿနပတ္တိလေသုပုတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဧကဿေဝ။

တီသု အနုပဿနာသု။ ဧဝံ အဘေဒတော ဝိပဿနာဝသေန ဥပတ္တိလေသေ ဒဿေတွာ ပုန ဘေဒဝသေန ဒဿေန္တော ဂ္ဂပံ အနိစ္စတော မနသိကဇရာ- တောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဇရာမရဏံ အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနန္တိ ဇရာမရဏဿ အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနံ။

၇။ ယသ္မာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာနံ သမတိံသာယ ဥပတ္တိလေသာနံ ဝသေန အကု- သလော အဗျတ္တော ယောဂါဝစရော ဩဘာသာဒိသု ဝိကမ္ပတိ၊ ဩဘာသာ- ဒိသု ဧကေနံ “ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ သနေ- ပဿတိ၊ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော ဩဘာသေ စေဝ ဉာဏေ စာတိ- အာဒိဂါထာဒ္ဓယမာဟ။ တတ္ထ ဝိကမ္ပတိတိ ဩဘာသာဒိကေ အာရမ္မဏေ နာနာကိလေသဝသေန ဝိဝိဓာ ကမ္ပတိ ဝေဓတိ။ ယေဟိ စိတ္တံ ပဝေဓတိတိ ယေဟိ ပဿဒ္ဓိသုခေဟိ စိတ္တံ နာနာကိလေသဝသေန နာနပုကာရေန ဝေဓတိ ကမ္ပတိ။ တသ္မာ ပဿဒ္ဓိယာ သုခေ စေဝ ယောဂါဝစရော ဝိကမ္ပတိတိ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယ စေဝါတိ ဥပေက္ခာသင်္ခါတာယ အာဝဇ္ဇနာယ စေဝ ဝိကမ္ပတိ၊ အာဝဇ္ဇနပေက္ခာယ စေဝ ဝိကမ္ပတိတိ အတ္ထော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပန “ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယဉာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဥပေက္ခာယ စာတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပုကာရာယ ဥပေက္ခာယ စ ဝိကမ္ပတိ၊ နိကန္တိယာ စ ဝိကမ္ပတိတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ဒ္ဓိန္တံ ဥပေက္ခာနံ နိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ ဟေဋ္ဌာ “ဥပေက္ခာ ဥပုဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ စ ဉာယထာ အတ္ထော ဝုတ္တော။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိသု စ ဧကေနိဿာယေဝ အာဝဇ္ဇနပေက္ခာယ သဗ္ဘာဝတော ဧကေနာယေဝ အနုပဿနာ အနိစ္စံ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ အနတ္တာတိ ပုနပုနံ ဘာဝိယတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ကုသလော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော ယောဂါဝစရော ဩဘာ- သာဒိသု ဥပုဇ္ဇေသု “အယံ ခေါ မေ ဩဘာသော ဥပုဇ္ဇော၊ သော ခေါ ပနာယံ အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော ခယဓမ္မော ဝယဓမ္မော ဝိရာဂ- ဓမ္မော နိရောဓဓမ္မော”တိ ဣတိ ဝါ နံ ပညာယ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ ဥပပရိက္ခတိ။ အထ ဝါ ပနဿ ဧဝံဟောတိ—သစေဩဘာသော အတ္တာ ဘဝေယျ၊ “အတ္တာ”တိ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇေယျ။ အနတ္တာဝ ပနာယံ “အတ္တာ”တိ ဂဟိတော။ တသ္မာယံ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာတိ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိံ ဥပုဋ္ဌါဇေတိ။ သစေ ဩဘာသော

နိစ္စော ဘဝေယျ။ “နိစ္စော”တိ ဂဟေတုံဝဋ္ဋေယျ။ အနိစ္စောဝပနာယံ “နိစ္စော”တိ ဂဟိတော။ တသ္မာယံ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဋေန အနိစ္စောတိ ပဿန္တော မာနံ သမုဋ္ဌါဋ္ဌေတိ။ သစေ ဩဘာသော သုခေါ ဘဝေယျ။ “သုခေါ”တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋေယျ။ ဒုက္ခောဝ ပနာယံ “သုခေါ”တိ ဂဟိတော။ တသ္မာယံ ဥပ္ပါဒဝယပဋိ- ပိဋ္ဌနဋ္ဌေန ဒုက္ခောတိ ပဿန္တော နိကန္တိ° ပရိယာဒိယတိ။ ယထာ စ ဩဘာ- သေ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ။

ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဩဘာသံ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ သမနုပဿတိ။ ဉာဏံ။ ပ။ နိကန္တိ° “နေတံ မမ၊ နေသော- ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ သမနုပဿတိ။ ဧဝံ သမနုပဿန္တော ဩဘာသာဒိသု န ကမ္မတိ န ဝေဓတိ။ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒသေယန္တော ဣမာနိ ဒသ ဌာနာနိတိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ ဒသ ဌာနာနိတိ ဩဘာသာဒိနိ။ ပညာ ယဿ ပရိစ္ဆိတာတိ ယဿ ဥပတ္တိလေသဝိမုတ္တာယ ပညာယ ပရိစိတာနိ ပုနပ္ပုနံ ဖုဋ္ဌာနိ ပရိဘာဝိတာနိ။ ဓမ္မဒ္ဒစ္စကုသလော ဟောတီတိ သော ပညာယ ပရိစိတဒသဋ္ဌာနော ယောဂါဝစရော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ဓမ္မဒ္ဒစ္စဿ ယထာသဘာဝပဋိဝေဓေန ဆေကော ဟောတိ။ န စ သမ္မောဟ ဂစ္ဆတီတိ ဓမ္မဒ္ဒစ္စကုသလတ္တာယေဝ တဏှာမာနဒိဋ္ဌုပ္ပါဋ္ဌဝသေန° သမ္မောဟဉ္စ န ဂစ္ဆတိ။

ဣဒါနိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ ဝိဝိ° အပရေန ပရိယာယေန ဝိဘာဝေတွာ ဒသေယန္တော ဝိက္ခိပတိ ဧဝံ ကိလိဿတိ စာတိအာဒိဂါထမာဟ။ တတ္ထ မန္တပညော ယောဂါဝစရော ဩဘာသာဒိသု ဝိက္ခေပဉ္စ အဝသေသကိလေ- သုပ္ပတ္တိဉ္စ ပါပုဏာတိ။ မဇ္ဈိမပညော ဝိက္ခေပမေဝ ပါပုဏာတိ၊ နာဝသေသ- ကိလေသုပ္ပတ္တိ°၊ သော အဓိမာနိကော ဟောတိ။ တိက္ခပညော ဝိက္ခေပံ ပါပုဏိတွာပိ တံ အဓိမာနံ ပဟာယ ဝိပဿနံ အာရဘတိ။ အတိတိက္ခပညော န ဝိက္ခေပံ ပါပုဏာတိ၊ န စာဝသေသကိလေသုပ္ပတ္တိ°။ ဝိက္ခိပတိ ဧဝံတိ တေသု မန္တပညော ဓမ္မဒ္ဒစ္စသင်္ခါတံ ဝိက္ခေပဉ္စေဝ ပါပုဏိယတိ။ ကိလိဿတိ စာတိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိကိလေသေဟိ ကိလေသိယတိ စ၊ ဥပတာပိယတိ ဝိဗာ- ဝိယတီတိ အတ္ထော။ စေတိ စိတ္တဘာဝနာတိ တဿ မန္တပညဿ ဝိပဿနာ- စိတ္တဘာဝနာ ကိလေသေသုယေဝ ဌာနတော ပဋိပက္ခာဝိဟတတ္တာ စဝတိ၊ ပရိပတတီတိ အတ္ထော။ ဝိက္ခိပတိ န ကိလိဿတိတိ မဇ္ဈိမပညော ဝိက္ခေပေန ဝိက္ခိပတိ၊ ကိလေသေဟိ န ကိလိဿတိ။ ဘာဝနာ ပရိဟာယတီတိ တဿ မဇ္ဈိမပညဿ အဓိမာနိကတ္တာ ဝိပဿနာရမ္ဘာဘာဝေန ဝိပဿနာ ပရိဟာယတိ။

၁-တဏှာမာနဒိဋ္ဌုပ္ပါဒဝသေန (က) ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။

နပ္ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ ဝိက္ခိပတိ န ကိလိဿတိတိ တိက္ခပညောပိ ဝိက္ခေပေန ဝိက္ခိပတိ၊ ကိလေသေဟိ န ကိလိဿတိ။ ဘာဝနာ န ပရိဟာယတိတိ တဿ တိက္ခပညဿ သန္တေပိ ဝိက္ခေပေ တံ အဓိမာနဝိက္ခေပံ ပဟာယ ဝိပဿနာ- ရမ္မသမ္ဘာဝေန ဝိပဿနာဘာဝနာ န ပရိဟာယတိ၊ ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ န စ ဝိက္ခိပတေ စိတ္တံ န ကိလိဿတိတိ အတိတိက္ခပညဿ စိတ္တံ န ဝိက္ခေပေန ဝိက္ခိပတိ၊ န စ ကိလေသေဟိ ကိလိဿတိ။ န စတိ စိတ္တဘာဝနာတိ တဿ ဝိပဿနာစိတ္တဘာဝနာ န စတိ၊ ဝိက္ခေပကိလေသာဘာဝေန ယထာဌာနေ တိဋ္ဌတိတိ အတ္ထော။

ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိတိအာဒိသု ဣဒါနိ ဝုတ္တေဟိ ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ဟေတုဘူတေဟိ၊ ကရဏဘူတေဟိ ဝါ ဩဘာသာဒိကေ ဒသ ဌာနေ စိတ္တဿ သင်္ခေပေန စ ဝိက္ခေပေန စ ဝိဂ္ဂဟိတံ မာနသံ ဝိက္ခေပကိလေသုပ္ပတ္တိ- ဝိရဟိတော စတုတ္ထော ကုသလော မဟာပညော ယောဂါဝစရော မန္တပညာဒီနံ တိဏ္ဏံ ယောဂါဝစရနံ မာနသံ ဧဝေ ဧဝေ ဟောတိတိ နာနပ္ပကာရတော ဇာနာတိတိ သမ္ပန္နတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ ဝေဒိဘဗ္ဗာ။ သင်္ခေပေါတိ စေတ္ထ ဝိက္ခေပဿ^၁ စေဝ ကိလေသာနု ဥပ္ပတ္တိဝသေန စိတ္တဿ လိနဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိက္ခေပေါတိ “ဝိက္ခိပတိ န ကိလိဿတိ”တိ ဒွိသု ဌာနေသု ဝုတ္တဝိက္ခေပဝသေန စိတ္တဿ ဥဒ္ဓတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ယုဂနဒ္ဒကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သစ္စကထာဝဏ္ဏနာ

ဂ။ ဣဒါနိ ယုဂနဒ္ဒဂုဏဿ အရိယမဂ္ဂဿ ဝသေန သစ္စဋ္ဌံ သစ္စပဋိဝေဓ- ဝိသေသံ သစ္စလက္ခဏာဒိဝိဓာနဉ္စ ဒသေသန္တေန ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ သစ္စကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ တထာနီတိ ယထာသဘာဝဝသေန တစ္ဆာနိ^၂။ ယထာသဘာဝဘူတာနေဝ ဟိ ဓမ္မဇာတာနိ သစ္စဋ္ဌေန သစ္စာနိ။ သစ္စဋ္ဌော ပဌမဉ္စုဏ္ဏနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တော။ အဝိတထာ- နီတိ ဝုတ္တသဘာဝေ ဝိပရိယာယဝိရဟိတာနိ။ န ဟိ သစ္စာနိ အသစ္စာနိ နာမ ဟောန္တိ။ အနညထာနီတိ အညသဘာဝဝိရဟိတာနိ။ န ဟိ အသစ္စာနိ သစ္စာနိ နာမ ဟောန္တိ။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဘိက္ခဝေ တထမေတန္တိ ဘိက္ခဝေ

၁-စိတ္တဝိက္ခေပဿ (သိ) ၂-သစ္စာနိ (က)

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယံ ဝုစ္စတိ၊ ဧတံ ယထာသဘာဝတ္တာ တထံ။ ဒုက္ခမေဝ ဟိ ဒုက္ခံ။ ဝုတ္တသဘာဝေ ဝိပရိယာယာဘာဝတော အဝိတထံ။ န ဟိ ဒုက္ခံ အဒုက္ခံ နာမ ဟောတိ။ အညသဘာဝဝိရဟိတတ္တာ အနညထံ။ န ဟိ ဒုက္ခံ သမုဒယာဒိသဘာဝံ ဟောတိ။ သမုဒယာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။

၁-ပဌမသုတ္တန်နိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

တထဋ္ဌေနာတိ ယထာသဘာဝဋ္ဌေန။ ဝိဠုနဋ္ဌာဒယော ဉာဏကထာယံ ဝုတ္တတ္တာယေဝ။

၉။ ဧကပ္ပဋိဝေဓာနီတိ ဧကေန မဂ္ဂဉာဏေန ပဋိဝေဓော၊ ဧကတော ဝါ ပဋိဝေဓော ဧတေသန္တိ ဧကပ္ပဋိဝေဓာနိ။ အနတ္တဋ္ဌေနာတိ စတုန္ဒမ္ဗိ သစ္စာနံ အတ္တဝိရဟိတတ္တာ အနတ္တဋ္ဌေန။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ—ပရမတ္ထတော ဟိ သဗ္ဗာနေဝ သစ္စာနိ ဝေဒကကာရကနိဗ္ဗုတဂမကာဘာဝတော သုညာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

“ဒုက္ခမေဝ ဟိ၊ န ကောစိ ဒုက္ခိတော၊
ကာရကော န၊ ကိရိယာဝ ဝိဇ္ဇတိ။
အတ္ထိ နိဗ္ဗုတိ၊ န နိဗ္ဗုတော ပုမာ၊
မဂ္ဂမတ္ထိ၊ ဂမကော န ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

အထ ဝါ—

“ဓုဝသုဘသုခတ္တသုညံ၊
ပုရိမဒ္ဒယ’မတ္တသုည’မမတပဒံ။
ဓုဝသုခအတ္တဝိရဟိတော၊
မဂ္ဂေါဇ္ဇတိ သုညတာ တေသု”တိ။

သစ္စဋ္ဌေနာတိ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌေန။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေနာတိ မဂ္ဂက္ခဏေ ပဋိဝိဇ္ဇိ-
တဗ္ဗဋ္ဌေန။ ဧကသင်္ဂဟိတာနီတိ တထဋ္ဌာဒိနာ ဧကေကေနေဝ အတ္ထေန
သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဧကဂဏနံ ဂတာနီတိ အတ္ထော။ ယံ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တံ ဧကတ္တန္တိ
ယသ္မာ ဧကေန သင်္ဂဟိတံ၊ တသ္မာ ဧကတ္တန္တိ အတ္ထော။ သစ္စာနံ ဗဟုတ္ထေဝိ
ဧကတ္တမပေက္ခိတွာ ဧကဝစနံ ကတံ။ ဧကတ္တံ ဧကေန ဉာဏေန ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ
ပုဗ္ဗဘာဂေ စတုန္ဒံ သစ္စာနံ နာနတ္ထေကတ္တံ သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတွာ ဌိတော

မဂ္ဂက္ခန္ဓာ ဧကေန မဂ္ဂညန္ဓာန တထဋ္ဌာဒိတံတံကေတ္တံ^၁ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ကထံ? နိရောဓသစ္စဿ တထဋ္ဌာဒိကေ ကေတ္တေ ပဋိဝိဒ္ဓေ သေသသစ္စာနမ္ပိ တထဋ္ဌာဒိကံ ကေတ္တံ ပဋိဝိဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ ယထာ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ နာနတ္ထေကတ္တံ သွာဝတ္တိတံ ဝဝတ္ထပေတွာ ဌိတဿ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနကာလေ အနိစ္စတော ဝါ ဒုက္ခတော ဝါ အနတ္တတော ဝါ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ကေသ္မိမ္ပိ ခန္ဓေ အနိစ္စာဒိတော ဒိဋ္ဌေ သေသခန္ဓာပိ အနိစ္စာဒိတော ဒိဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ၊ ဧဝမိဒန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဒုက္ခဿ ဒုက္ခဋ္ဌော တထဋ္ဌောတိ ဒုက္ခသစ္စဿ ပိဋ္ဌနဋ္ဌာဒိကော စတုဗ္ဗိဓော အတ္ထော သဘာဝဋ္ဌေန တထဋ္ဌော။ သေသသစ္စေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သောယေဝ စတုဗ္ဗိဓော အတ္ထော အတ္တာဘာဝတော အနတ္တဋ္ဌော။ ဝုတ္တသဘာဝေ အဝိသံဝါဒကတော သစ္စဋ္ဌော။ မဂ္ဂက္ခန္ဓာ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတော ပဋိဝေဓဋ္ဌော ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၀။ ယံ အနိစ္စန္တိအာဒိ သာမညလက္ခဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ဒဿိတံ။ တတ္ထ ယံ အနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ တံ အနိစ္စန္တိ ဒုက္ခသမုဒယမဂ္ဂါ ဂဟိတာ။ တာနိ ဟိ တိဏိ သစ္စာနိ အနိစ္စာနိ ခေဝ အနိစ္စတ္တာ ဒုက္ခာနိ စ။ ယံ အနိစ္စဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ၊ တံ အနတ္တာတိ တာနိယေဝ တိဏိ ဂဟိတာနိ။ ယံ အနိစ္စဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ အနတ္တာ စာတိ တေဟိ တိဟိ သဟ နိရောဓသစ္စဉ္စ သင်္ဂဟိတံ။ စတ္တာရိပိ ဟိ အနတ္တာယေဝ။ တံ တထန္တိ တံ သစ္စစတုက္ကံ သဘာဝဘူတံ။ တံ သစ္စန္တိ တဒေဝ သစ္စစတုက္ကံ ယထာသဘာဝေ အဝိသံဝါဒကံ။ နဝဟာကာရေဟိတိ- အာဒိသု “သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျ”^၂ န္တိ ဝစနတော အဘိညဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခဿ ပရိညဋ္ဌေ၊ သမုဒယဿ ပဟာနဋ္ဌေ၊ မဂ္ဂဿ ဘာဝနဋ္ဌေ၊ နိရောဓဿ သစ္စိကိရိ- ယဋ္ဌေ အာဝေနိကေပိ ဣဓ စတုသုပိ သစ္စေသု ဉ္စတပရိညာသဗ္ဗာဝတော ပရိညဋ္ဌေန၊ စတုသစ္စဒဿနေန ပဟာနသဗ္ဗာဝတော ပဟာနဋ္ဌေန၊ စတုသစ္စ- ဘာဝနာသဗ္ဗာဝတော ဘာဝနဋ္ဌေန၊ စတုန္ဒံ သစ္စာနံ သစ္စိကိရိယသဗ္ဗာဝတော သစ္စိကိရိယဋ္ဌေနာတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နဝဟာကာရေဟိ တထဋ္ဌေနာတိ- အာဒိသု ပဌမံ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

၁၁။ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိတိအာဒိသု တထဋ္ဌာဒယော ဉ္စဏကထာယံ ဝုတ္တတ္တာ။ ဧတေသံ နိဒ္ဓေသေပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၂။ သစ္စာနံ ကတိ လက္ခဏာနိတိအာဒိသု ဥပရိ ဝတ္တဗ္ဗာနိ ဆ လက္ခဏာနိ သင်္ခတာသင်္ခတဝသေန ဒွိဓာ ဘိဒ္ဓိတွာ ဒွေ လက္ခဏာနိတိ အာဟ။

၁-တထဋ္ဌာဒိတတ္ထံ ကေတ္တံ (သိ) ၂-၃၉-၆၊ သံ ၂-၂၅၈-ပိဋ္ဌေသု။

တတ္ထ သင်္ခတလက္ခဏန္တ အသင်္ခတလက္ခဏန္တာတိ “တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ။ တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ အသင်္ခတဿ အသင်္ခတလက္ခဏာနိ န ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ န ဝယော ပညာယတိ၊ န ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ”တိ^၁ ဧဝံ ဝုတ္တံ သင်္ခတဿ သင်္ခတမိတိ လက္ခဏန္တ အသင်္ခတဿ အသင်္ခတမိတိ လက္ခဏန္တ။ သင်္ခတံ ပန န လက္ခဏံ၊ လက္ခဏံ န သင်္ခတံ။ န စ သင်္ခတံ ဝိနာ လက္ခဏံ ပညာပေတုံ သက္ကာ၊ နပိ လက္ခဏံ ဝိနာ သင်္ခတံ။ လက္ခဏေန ပန သင်္ခတံ ပါကဋံ ဟောတိ။

ပုန တဒေဝ လက္ခဏဒွယံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေန္တော ဆ လက္ခဏာနိတိ အာဟ။ သင်္ခတနံ သစ္စာနန္တိ ဒုက္ခသမုဒယမဂ္ဂသစ္စာနံ။ တာနိ ဟိ ပစ္စယေဟိ သင်္ခမ္ပ ကတတ္တာ သင်္ခတာနိ။ ဥပ္ပါဒေါတိ ဇာတိ။ ပညာယတိတိ ဇာနိယတိ။ ဝယောတိ ဘင်္ဂေါ။ ဌိတနံ အညထတ္တန္တိ ဌိတိပ္ပတ္တာနံ အညထာဘာဝေါ ဇရာ။ တိဏ္ဏံ သင်္ခတသစ္စာနံ နိပ္ပန္နတ္တာ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ ဝုတ္တံ၊ တေသံယေဝ ပန ဥပ္ပါဒဿ၊ ဇရာယ ဘင်္ဂဿ စ အနိပ္ပန္နတ္တာ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ သင်္ခတနိဿိတတ္တာ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ န ပညာယတိတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ သင်္ခတ-ဝိကာရတ္တာ ပန သင်္ခတန္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဒုက္ခသမုဒယာနံ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂါ သစ္စ-ပရိယာပန္နာ၊ မဂ္ဂသစ္စဿ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂါ န သစ္စပရိယာပန္နာတိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ “သင်္ခတနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ သင်္ခတာပိ ဥပ္ပါဒလက္ခဏမ္ပိ ကာလသင်္ခါတော တဿ ခဏောပိ ပညာယတိ၊ ဥပ္ပါဒေ ဝိတိဝတ္ထေ သင်္ခတာပိ ဇရာလက္ခဏမ္ပိ ကာလ-သင်္ခါတော တဿ ခဏောပိ ပညာယတိ၊ ဘင်္ဂက္ခဏေ သင်္ခတာပိ ဇရာပိ ဘင်္ဂလက္ခဏမ္ပိ ကာလသင်္ခါတော တဿ ခဏောပိ ပညာယတိ”တိ ခန္ဓကဝဂ္ဂ-ဋ္ဌကထာယံ^၂ ဝုတ္တံ။ အသင်္ခတဿ သစ္စဿာတိ နိရောဓသစ္စဿ။ တံ ဟိ ပစ္စယေဟိ သမာဂမ္ပ အကတတ္တာ သယမေဝ နိပ္ပန္နန္တိ အသင်္ခတံ။ ဌိတဿာတိ နိစ္စတ္တာ ဌိတဿ၊ န ဌာနပ္ပတ္တတ္တာ။ ပုန တဒေဝ လက္ခဏဒွယံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေ-န္တော ဒွါဒသ လက္ခဏာနိတိ အာဟ။

စတုန္တံ သစ္စာနံ ကတိ ကုသလာတိအာဒိသု အဗျာကတန္တိ ဝိပါကာဗျာကတံ ကိရိယာဗျာကတံ ရူပါဗျာကတံ နိဗ္ဗာနာဗျာကတန္တိ စတုသု အဗျာကတေသု နိဗ္ဗာနာဗျာကတံ။ စတ္တာရိပိ ဟိ ကုသလာကုသလလက္ခဏေန န ဗျာကတတ္တာ အဗျာကတာနိ။ သီယာ ကုသလန္တိ ကာမာဝစရရူပါဝစရာရူပါဝစရကုသလာနံ

၁-အံ ၁-၁၅၀-ပိဋေ။ ၂-ဒုက္ခသစ္စပရိယာပန္နာ (က) ၃-သံ-ဋ ၂-၂၄၆-ပိဋေ။

ဝသေန ကုသလဗြူ ဘဝေယျ။ သိယာ အကုသလန္တိ တဏှံ ဌပေတွာ သေသာ-
 ကုသလဝသေန။ သိယာ အဗျာကတန္တိ ကာမာဝစရရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိပါက-
 ကိရိယာနံ ရူပါနဉ္စ ဝသေန။ သိယာ တိဏှိ သစ္စာနိတိအာဒိသု သင်္ဂဟိတာနိတိ
 ဂဏိတာနံ။ ဝတ္ထုဝသေနာတိ အကုသလကုသလာဗျာကတဒုက္ခသမုဒယ-
 နိရောဓမဂ္ဂသင်္ခါတဝတ္ထုဝသေန။ ယံ ဒုက္ခသစ္စံ အကုသလန္တိ ဌပေတွာ တဏှံ
 အဝသေသံ အကုသလံ။ အကုသလဋ္ဌေန ဒွေ သစ္စာနိ ကေသစ္စေန သင်္ဂဟိတာ-
 နိတိ ဣမာနိ ဒွေ ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာနိ အကုသလဋ္ဌေန ကေသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ၊
 အကုသလသစ္စံ နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ကေသစ္စံ ဒွိဟိ သစ္စေဟိ သင်္ဂဟိ-
 တန္တိ ဧကံ အကုသလသစ္စံ ဒွိဟိ ဒုက္ခသမုဒယသစ္စေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ယံ ဒုက္ခသစ္စံ
 ကုသလန္တိ တေဘူမကံ ကုသလံ။ ဣမာနိ ဒွေ ဒုက္ခမဂ္ဂသစ္စာနိ ကုသလဋ္ဌေန
 ကေသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုသလသစ္စံ နာမ ဟောတိ။ ဧကံ ကုသလသစ္စံ
 ဒွိဟိ ဒုက္ခမဂ္ဂသစ္စေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ယံ ဒုက္ခသစ္စံ အဗျာကတန္တိ တေဘူမက-
 ဝိပါကကိရိယာ ရူပဉ္စ။ ဣမာနိ ဒွေ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာနိ အဗျာကတဋ္ဌေန
 ကေသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဧကံ အဗျာကတသစ္စံ နာမ ဟောတိ။ ဧကံ
 အဗျာကဘသစ္စံ ဒွိဟိ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ တိဏှိ သစ္စာနိ
 ကေသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိတိ သမုဒယမဂ္ဂနိရောဓသစ္စာနိ ဧကေန အကုသလ-
 ကုသလာဗျာကတဘူတေန ဒုက္ခသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ။ ဧကံ သစ္စံ တိဟိ
 သစ္စေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဧကံ ဒုက္ခသစ္စံ ဝိသု အကုသလကုသလအဗျာ-
 ကဘူတေဟိ သမုဒယမဂ္ဂနိရောဓသစ္စေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ကေဓိ ပန “ဒုက္ခ-
 သမုဒယသစ္စာနိ အကုသလဋ္ဌေန သမုဒယသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဒုက္ခမဂ္ဂသစ္စာနိ
 ကုသလဋ္ဌေန မဂ္ဂသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ၊ န ဒဿနဋ္ဌေန။ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာနိ
 အဗျာကတဋ္ဌေန နိရောဓသစ္စေန သင်္ဂဟိတာနိ၊ န အသင်္ခတဋ္ဌေနာ”တိ
 ဝဏ္ဏယန္တိ။

၂-ဒုတိယသုတ္တန္တပါဠိဝဏ္ဏနာ

၁၃။ ပုန အညဿ သုတ္တန္တဿ အတ္ထဝသေန သစ္စပုဂ္ဂိုလေဓံ နိဒ္ဒိသိတု-
 ကာမော ပုဗ္ဗေ မေ ဘိက္ခဝေဘိအာဒိကံ သုတ္တန္တံ အာဟရိဟ္တာ ဒဿေသိ။
 တတ္ထ ပုဗ္ဗေ မေ ဘိက္ခဝေ သမ္မောဓာတိ ဘိက္ခဝေ မမ သမ္မောဓိတော သဗ္ဗညု-
 တညာဏတော ပုဗ္ဗေ။ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿာတိ သဗ္ဗမ္မေ အပုဂ္ဂိုလိဒ္ဓဿ။ ဗောဓိ-
 သတ္တဿေဝ သတောဘိ ဗောဓိသတ္တဘူဘဿေပ။ တေဒဟောသီတိ ဗောဓိ-
 ပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဓဿ ဧတံ ပရိဝိတတ္တိတံ အဟောသိ။ အဿာဒေါတိ အဿာ-
 ဒီယတိတိ အဿာဒေါ။ အာဒိနဝေါတိ ဒေါသော။ နိဿရဏန္တိ အပဂမနံ။

သုခန္တိ သုခယတိတိ သုခံ၊ ယဿုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ သုခိတံ ကရောတိတိ အတ္ထော။
 သောမနဿန္တိ ပီတိသောမနဿယောဂတော သောဘနံ မနော အဿာတိ
 သုမနော၊ သုမနဿ ဘာဝေါ သောမနဿံ၊ သုခမေဝ ပီတိယောဂတော
 ဝိသေသိတံ။ အနိစ္စန္တိ အဒ္ဓါဝံ။ ဒုက္ခန္တိ ဒုက္ခဝတ္ထုတ္တာ သင်္ခါရဒုက္ခတ္တာ စ ဒုက္ခံ။
 ဝိပရိကာမဓမ္မန္တိ အဝသိ ဟုတ္တာ ဇရာဘဂ်ဝသေန ပရိဝတ္တနပကတိကံ။ ဧတေန
 အနတ္တဘာဝေါ ဝုတ္တော ဟောတိ။ ဆန္ဒရာဂဝိနယောတိ ဆန္ဒသင်္ခါတဿ
 ရာဂဿ သံဝရဏံ၊ န ဝဏ္ဏရာဂဿ။ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိ တဿေဝ ဆန္ဒရာဂဿ
 ပဇဟနံ။

ယာဝကီဝဇ္ဇာတိအာဒိသု ယာဝ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ။ ပ။
 ယထာဘူတံ နာဗ္ဗညာသိံ န အဓိကေန ဉာဏေန ပဋိဝိဇ္ဇိံ၊ တာဝ အနုတ္တရံ
 သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အနုတ္တရံ သဗ္ဗညုဘာဝံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဘိသမေတာဝိ
 အရဟန္တိ နေဝါဟံ ပစ္စညာသိံ နေဝ ပဋိညံ အကာသိန္တိ သမ္ဗန္ဓတော အတ္ထော။
 ကီဝဇ္ဇာတိ နိပါတမတ္ထံ။ ယတောတိ ယသ္မာ၊ ယဒါ ဝါ။ အထာတိ အနန္တရံ။
 ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥပါဒါတိ ဒဿနကိစ္စကရဏေန ဒဿနသင်္ခါတံ
 ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဉ္စ မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အကုပ္ပေါတိ ကောပေတုံ စာလေတုံ အသက္ကု-
 ဏေယျာ။ ဝိမုတ္တိတိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ။ တောယ ဧဝ ဖလပစ္စဝေက္ခဏာယ
 မဂ္ဂနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာပိ ဝုတ္တာဝ ဟောန္တိ။ အယမန္တိမာ ဇာတိတိ အယံ
 ပစ္စိမာ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိ။ နတ္ထိဒါနိ ပုနန္တဝေါတိ ဣဒါနိ ပုန ဥပ္ပတ္တိ နတ္ထိ။ ဧတေန
 ပဟိနကိလေသပစ္စဝေက္ခဏာ ဝုတ္တာ။ အရဟတော ဟိ အဝသိဋ္ဌကိလေသ-
 ပစ္စဝေက္ခဏာ န ဟောတိ။

၃-ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄။ သစ္စပ္ပဋိဝေခဉာဏယောဇနက္ကမေ စ အယံ ရူပဿ အဿာဒေါတိ
 ပဟာနပ္ပဋိဝေခေတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ “အယံ တဏှာသမ္ပယုတ္တော ရူပဿ အဿာ-
 ဒေါ”တိ ဥတွာ မဂ္ဂက္ခဏေ သမုဒယပ္ပဟာနသင်္ခါတော သမုဒယသစ္စပ္ပဋိဝေခေ။
 သမုဒယသစ္စန္တိ သမုဒယသစ္စပ္ပဋိဝေခဉာဏံ။ အရိယသစ္စာရမ္မဏဉာဏမ္ပိ ဟိ “ယေ-
 ကေမိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ စတုသု အရိယသစ္စေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ”တိ-
 အာဒိသု၊ ဝိယ “သစ္စ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ရူပဿ အာဒိနဝေါတိ ပရိညာ-
 ပဋိဝေခေတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ “အယံ ရူပဿ အာဒိနဝေါ”တိ ဥတွာ မဂ္ဂက္ခဏေ
 ဒုက္ခပရိညာသင်္ခါတော ဒုက္ခသစ္စပ္ပဋိဝေခေ။ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဒုက္ခသစ္စပ္ပဋိဝေခဉာဏံ။
 ဣဒံ ရူပဿ နိဿရဏန္တိ သန္တိကိရိယာပဋိဝေခေတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ “ဣဒံ ရူပဿ

နိဿရဏ”န္တိ ဥက္ခာ မဂ္ဂက္ခဏေ နိရောဓသတ္တိကိရိယာသင်္ခါတော နိရောဓ-
 သစ္စပ္ပဋိဝေဓော။ နိရောဓသစ္စန္တိ နိရောဓသစ္စာရမ္ပဏံ နိရောဓသစ္စပ္ပဋိဝေဓဉာဏံ။
 ယာ ဣမေသု တီသု ဌာနေသျှတိ ဣမေသု ယထာဝုတ္တေသု တီသု သမုဒယ-
 ဒုက္ခနိရောဓေသု ပဋိဝေဓဝသေန ပဝတ္တာ ယာ ဒိဋ္ဌိ ယော သင်္ခယောတိ
 ယောဇနာ။ ဘာဝနာပဋိဝေဓောတိ အယံ မဂ္ဂဘာဝနာသင်္ခါတော မဂ္ဂ-
 သစ္စပ္ပဋိဝေဓော။ မဂ္ဂသစ္စန္တိ မဂ္ဂသစ္စပ္ပဋိဝေဓဉာဏံ။

၁၅။ ပုန အပရေန ပရိယာယေန သစ္စာနိ စ သစ္စပ္ပဋိဝေဓဉာဏေ ဒဿေန္တော
 သစ္စန္တိ ကတိဟာကာရေဟိ သစ္စန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ သဗ္ဗေပိ
 သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိဿိန္တာ ဇရာမရဏာဒိကဿ ဒုက္ခသစ္စဿ
 ဇာတိအာဒိကံ သမုဒယသစ္စံ “ကိ” န ခေါ”တိ ဒေသန္တိ၊ တထာ ဒေသန္တာ စ
 ဇရာမရဏာဒိကဿ ဒုက္ခသစ္စဿ ဇာတိအာဒိကံ သမုဒယသစ္စံ “ပစ္စယော”တိ
 ဝဝတ္ထပေန္တော ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ တသ္မာ သာ စ ဒေသနာ သော စ ပရိဂ္ဂဟော သစ္စာနံ
 ဒေသနတ္တာ ပရိဂ္ဂဟတ္တာ စ “သစ္စ”န္တိ ကတွာ ဒေသနဋ္ဌေန ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေနာတိ
 ဝုတ္တံ။ အယဉ္စ ဝိမိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနဗ္ဗိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ လဗ္ဘတိယေဝ၊ သာဝကာနံ ပန
 အနုဿဝဝသေန ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ လဗ္ဘတိ။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေနာတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ
 တထာ ဒေသိဘာနံ ပရိဂ္ဂဟိတာနဉ္စ မဂ္ဂက္ခဏေ ဧကပဋိဝေဓဋ္ဌေန။

ကိံနိဒါနန္တိအာဒိသု နိဒါနာဒိနိ သဗ္ဗာနိ ကာရဏဝေဝစနာနိ။ ကာရဏံ
 ဟိ ယသ္မာ ဖလံ နိဒေတိ “ဟန္တ နံ ဂဏှထာ”တိ အပ္ပေတိ ဝိယ၊ တသ္မာ
 “နိဒါန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ဖလံ တတော သမုဒေတိ၊ ဇာယတိ၊ ပဘဝတိ၊ တသ္မာ
 သမုဒယော၊ ဇာတိ၊ ပဘဝေါတိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—ကိံ နိဒါနံ
 ဧတဿာတိ ကိံနိဒါနံ။ ဧကော သမုဒယော ဧတဿာတိ ကိံသမုဒယံ။
 ကာ ဇာတိ ဧတဿာတိ ကိံဇာတိကံ။ ဧကော ပဘဝေါ ဧတဿာတိ
 ကိံပဘဝံ။ ယသ္မာ ပန တဿ ဇာတိ ယထာဝုတ္တေန အတ္ထေန နိဒါနဉ္စေ
 သမုဒယော စ ဇာတိ စ ပဘဝေါ စ၊ တသ္မာ ဇာတိနိဒါနန္တိအာဒိမာဟ။
 ဇရာမရဏန္တိ ဒုက္ခသစ္စံ။ ဇရာမရဏသမုဒယန္တိ တဿ ပစ္စယံ သမုဒယသစ္စံ။
 ဇရာမရဏနိရောဓန္တိ နိရောဓသစ္စံ။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒန္တိ
 မဂ္ဂသစ္စံ။ ဣမိနာဝ နယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၆။ နိရောဓပ္ပဇာနနာတိ အာရမ္ပဏကရဏေန နိရောဓဿ ပဇာနနာ။
 ဇာတိ သိယာ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သိယာ သမုဒယသစ္စန္တိ ဘဝပစ္စယာ ပညာယနဋ္ဌေန

၁-ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော (သိ)

ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယဋ္ဌေန သမုဒယသစ္စံ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။
 အဝိဇ္ဇာ သိယာ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ပန အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယဋ္ဌေနာတိ။
 သစ္စကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ

၁၇။ ဣဒါနိ သစ္စပုဂ္ဂိုလေသိဒ္ဓိံ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိသေသံ ဒဿေန္တေန ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိဿ ဝါ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။—ယာ ဟိ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၊ ယာယ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ လီနဒ္ဓစ္စပတိဋ္ဌာနာယူဟနကာမသုခတ္တကိလမထာနုယောဂဥစ္ဆေဒသဿတာဘိနိဝေသာဒိနံ အနေကေသံ ဥပဒ္ဒဝါနံ ပဋိပက္ခဘူတာယ သတိဓမ္မဝိစယဝိရိယဝိတိပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသင်္ခါတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ အရိယသာဝကော ဗုဇ္ဈတိတိ ကတွာ ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ။ ဗုဇ္ဈတိတိ ကိလေသသန္တာနနိဒ္ဒါယ ဝုဋ္ဌဟတိ။ စတ္တာရိ ဝါ အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ သစ္စိကရောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ “သတ္ထ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္မောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ။ တဿာ ဓမ္မသာမဂ္ဂိသင်္ခါတာယ ဗောဓိယာ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဈာနင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါဒယော ဝိယ။ ယောပေသ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဧတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ ဗုဇ္ဈတိတိ ကတွာ အရိယသာဝကော ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ။ တဿ ဗောဓိဿ အင်္ဂါတိပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သေနင်္ဂရထင်္ဂါဒယော ဝိယ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ “ဗုဇ္ဈနကဿ ပုဂ္ဂလဿ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါဒိနံ အတ္ထော အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တော။

ဗောဇ္ဈင်္ဂတ္ထနိဒ္ဒေသေ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တိတိ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကဿ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ? မဂ္ဂဖလေဟိ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စဝေက္ခဏာယ ကတကိစ္စဿ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ မဂ္ဂေန ဝါ ကိလေသနိဒ္ဒါတော ပဗုဇ္ဈနတ္ထာယ ဖလေန ပဗုဒ္ဓဘာဝတ္ထာယာပိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဗလဝဝိပဿနာယပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဗောဓာယ

၁-အဝိဇ္ဇာသမုဒယော သမုဒယဋ္ဌေနာတိ (သီ)
 ၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ (သီ၊ က)၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ (အဘိ-ဋ ၂-၂၉၆-ပိဋ္ဌေ)
 သံ-ဋ ၃-၁၇၆-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၃-သံ ၃-၁၃၉၊ ဒိ ၃-၈၃-ပိဋ္ဌာဒိသု။

သံဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ အယံ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ သာဓာရဏတ္ထော။
 တိသုပိ ဟိ ဌာနေသု ဗောဓိယာ နိဗ္ဗာနပဋိဝေဓာယ သံဝတ္တန္တိ။ တေန
 ဗောဓိယာ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗုဒ္ဓန္တိတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ** အာဒိဟိ
 ပဉ္စဟိ စဟုက္ကေဟိ ဝုတ္တာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပ္ပတ္တိဌာနံ အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ
 ဝုတ္တံ။ အပိ စ **ဗုဒ္ဓန္တိတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ** သင်္ကစ္စကရဏေ သမတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ
 ကတ္တုနိဒ္ဒေသော။ **ဗုဒ္ဓနဋ္ဌေနာတိ** သင်္ကစ္စကရဏသမတ္တတ္ထေပိ သတိ ကတ္တုနော
 အဘာဝဒဿနတ္ထံ ဘာဝနိဒ္ဒေသော။ **ဗောဓေန္တိတိ** ဗောဇ္ဈင်္ဂါဘာဝနာယ ဗုဒ္ဓန္တောနံ
 ယောဂီနံ ပယောဇကတ္တာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဟေတုကတ္တုနိဒ္ဒေသော။ **ဗောဓန-**
ဋ္ဌေနာတိ ပဌမံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပယောဇကဟေတုကတ္တုနာ ဘာဝနိဒ္ဒေသော။
 ဧဘေဟိ ဗောဓိယာ အင်္ဂါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗောဓိပက္ခိယဋ္ဌေနာတိ**
 ဗုဒ္ဓနဋ္ဌေန ဗောဓိတိ လဒ္ဒနာမဿ ယောဂိဿ ပက္ခေ ဘဝတ္တာ။ အယမေတေသံ
 ယောဂီနော ဥပကာရကတ္တုနိဒ္ဒေသော။ ဧတေဟိ ဗောဓိဿ အင်္ဂါတိ
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗုဒ္ဓိလဘနဋ္ဌေနာတိ** အာဒိကေ ဆက္ကေ **ဗုဒ္ဓိလဘန-**
ဋ္ဌေနာတိ သောဂါဝစရေန ဗုဒ္ဓိယာ ပါပုဏနဋ္ဌေန။ **ဇောပနဋ္ဌေနာတိ** သတ္တာနံ
 ပတိဋ္ဌာပနဋ္ဌေန။ **ပါပနဋ္ဌေနာတိ** ပတိဋ္ဌာပိတာယ နိဋ္ဌာပနဋ္ဌေန။ ဣမေ
 ဝိပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပတိ-အဘိ-သံ-ဣတိ တိဟိ ဥပသဂ္ဂေဟိ ဝိသေသိတာ
 မဂ္ဂဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝဒန္တိ။ သဗ္ဗေသမ္ဘိ ဓမ္မဝေါဟာရေန နိဒ္ဓိဋ္ဌာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ
 ဗောဓိယာ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မူလမူလကာဒိဒသကဝဏ္ဏနာ

၁၈။ မူလဋ္ဌေနာတိအာဒိကေ မူလမူလကေ ဒသကေ မူလဋ္ဌေနာတိ
 ဝိပဿနာဒိသု ပုရိမာ ပုရိမာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနဉ္စ
 သဟဇာတဓမ္မာနဉ္စ အညမညဉ္စ မူလဋ္ဌေန။ **မူလစရိယဋ္ဌေနာတိ** မူလံ
 ဟုဘာ စရိယာ ပဝတ္တိ မူလစရိယာ။ တေန မူလစရိယဋ္ဌေန၊ မူလံ ဟုတွာ
 ပဝတ္တနဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ **မူလပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေနာတိ** တေ ဧဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ
 အာဒိတော ပဘုတိ ဥပ္ပါဒနက္ခာယ ပရိဂ္ဂဟာနက္ခာယ ပရိဂ္ဂဟာ၊ မူလာနိယေဝ
 ပရိဂ္ဂဟာ မူလပရိဂ္ဂဟာ။ တေန မူလပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန။ တေ ဧဝ အညမညံ ပရိ-
 ဝါရဝသေန **ပရိဝါရဋ္ဌေန**။ ဘာဝနာပါရိပုရိဝသေန **ပရိပူရဏဋ္ဌေန**။ နိဋ္ဌံ
 ပါပုဏနဝသေန **ပရိပါကဋ္ဌေန**။ တေ ဧဝ မူလာနိ စ ဆဗ္ဗိဓာ ပဘောဒဘိန္နတ္တာ
 ပဋိသမ္ဘိဒါ စာတိ မူလပဋိသမ္ဘိဒါ။ တေန **မူလပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌေန**။ **မူလပဋိသမ္ဘိဒါ-**
ပါပနဋ္ဌေနာတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဘာဝနာနုယုတ္တဿ ယောဂီနော တံ မူလပဋိသမ္ဘိဒံ

ပါပနဋ္ဌေန။ တဿေဝ ယောဂိနော တဿာ မူလပဋိသန္တိဒါယ ဝသိဘာဝ-
 ဋ္ဌေန။ သေသေသုပိ ဤဒိသေသု ပုဂ္ဂလဝေါဟာရေသု ဗောဓိဿ အင်္ဂါတိ
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မူလပဋိသန္တိဒါယ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တာ-
 နန္ဒိတိ ဤဒိသေသုပိ နိဋ္ဌာဝစနေသု ဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝသိဘာဝံ
 ပတ္တာနန္တိပိ ပါဌော။

မူလမူလကဒသကံ နိဋ္ဌိတံ။

သေသေသုပိ ဟေတုမူလကာဒိသု နဝသု ဒသကေသု ဣမိနာဝ နယေန
 သာဓာရဏဝစနာနံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အသာဓာရဏေသု ပန ယထာ-
 ဝုတ္တာ ဧဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ယထာဝုတ္တာနံ ဓမ္မာနံ ဇနကတ္တာ ဟေတု နာမ ဟောန္တိ။
 ဥပတ္တန္တကတ္တာ ပစ္စယာ နာမ။ တေ ဧဝ တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိသုဒ္ဓိ-
 ဘူတတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ။ ဝဇ္ဇဝိရဟိတတ္တာ အနဝဇ္ဇာ နာမ။ “သဗ္ဗေပိ ကုသလာ
 ဓမ္မာ နေက္ခမ္မ”န္တိ ဝစနတော နေက္ခမ္မံ နာမ။ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ
 တဒင်္ဂဝိမုတ္တိအာဒိဝသေန ဝိမုတ္တိ နာမ။ မဂ္ဂဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝိသယီဘူတေဟိ
 အာသဝေဟိ ဝိရဟိတတ္တာ အနာသဝါ။ တိဝိဓာပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကိလေသေဟိ
 သုညတ္တာ တဒင်္ဂဝိဝေကာဒိဝသေန ဝိဝေကာ။ ဝိပဿနာမဂ္ဂဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပရိစ္စာဂ-
 ဝေါသဂ္ဂတ္တာ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂတ္တာ စ ဝေါသဂ္ဂါ။ ဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပက္ခန္ဓန-
 ဝေါသဂ္ဂတ္တာ ဝေါသဂ္ဂါ။

၁၉။ မူလဋ္ဌံ ပုဇ္ဈန္တိတိအာဒယော ဧကေကပဒဝသေန နိဋ္ဌိဋ္ဌာ နဝ
 ဒသကာ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တာနန္တိ ပဒံ ပန ဝတ္တမာန-
 ဝစနာဘာဝေန န ယောဇိတံ။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌာဒယော အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ
 ဝုတ္တတ္တာ။

၂၀။ ပုန ထေရော အတ္တနာ ဒေသိတံ သုတ္တန္တံ ဥဒ္ဓိသိတွာ တဿ နိဒ္ဒေသ-
 ဝသေန ဗောဇ္ဈင်္ဂိဝိမိ ဒသေတုကာမော ဧကံ သမယန္တိအာဒိကံ နိဒါနံ ဝတွာ
 သုတ္တန္တံ တာဝ ဥဒ္ဓိသိ။ အတ္တနာ ဒေသိတသုတ္တတ္တာ ဧဝ စေတ္ထ ဧဝံ မေ
 သုတန္တိ န ဝုတ္တံ။ အာယသ္မာ နာရိပုတ္တောတိ ပနေတ္ထ ဒေသကဗျတ္တိဘာဝတ္ထံ
 အတ္တာနံ ပရံ ဝိယ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဤဒိသံ ဟိ ဝစနံ လောကေ ဂန္ဓေသု
 ပယုဇ္ဇန္တိ။ ပုဗ္ဗဏှသမယန္တိ သကလံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ။ အစ္စန္တံသံယောဂတ္ထေ
 ဥပယောဂဝစနံ။ သေသဒ္ဓယေပိ ဒေသေဝ နယော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဣတိ

၁-၃ ၁-၂၇၁-နဒိသောတသုတ္တန္တကထာယံ။ ၂-ဗဟုယုဇ္ဇန္တိ(သိ)

စေ မေ ဟောတီတိ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဧဝံ ဧဝံ မယံ ဟောတီ။ အပ္ပမာ-
 ဏောတိ မေ ဟောတီတိ အပ္ပမာဏောတိ ဧဝံ မေ ဟောတီ။ သုသမာ-
 ရဒ္ဓေါတိ မေ ဟောတီတိ သုဋ္ဌ ပရိပုဏ္ဏောတိ ဧဝံ မေ ဟောတီ။ တိဋ္ဌန္တိ
 နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏေ ပဝတ္တိဝသေန တိဋ္ဌန္တိ။ စတိတိ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏတော အပ-
 ဂစ္ဆတိ။ သေသဗောဇ္ဈင်္ဂေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ရာဇမဟာမတ္တဿာတိ ရညော မဟာအမစ္စဿ၊ မဟတိယာ ဝါ ဘောဂ-
 မတ္တာယ ဘောဂပ္ပမာဏေန သမန္ဓာဂတဿ။ နာနာရတ္တာနန္တိ နာနာရင်္ဂ-
 ရတ္တာနံ၊ ပူရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ နာနာရတ္ထေဟီတိ အတ္ထော။ ဒုဿကရဏ္ဏ-
 ကောတိ ဒုဿပေဋ္ဌာ။ ဒုဿယုဂန္တိ ဝတ္ထယုဂလံ။ ပါရုပိတုန္တိ အတ္ထာဒေတံ။
 ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တေ ထေရဿ ဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထိတာ။ ယဒါ ဟိ ထေရော
 သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ သီသံ ကတွာ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တဒါ ဣတရေ
 တဒန္တယာ ဟောန္တိ။ ယဒါ ဓမ္မဝိစယာဒီသု အညတရံ၊ တဒါ သေသာပိ
 တဒန္တယာ ဟောန္တိတိ ဧဝံ ဖလသမာပတ္တိယာ အတ္တနော စိဏ္ဏဝသိဘာဝံ
 ဒသေန္တော ထေရော ဣမံ သုတ္တန္တံ ကထေသီတိ။

သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂၁။ ကထံ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဣတိ စေ ဟောတီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ
 သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ သီသံ ကတွာ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တဿ အညေသု
 ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ဧဝံ အယံ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဟောတီတိ ဣတိ
 စေ ပဝတ္တဿ ကထံ သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဟောတီတိ အတ္ထော။
 ယာဝတာ နိရောဓုပဋ္ဌာတီတိ ယတ္ထကေန ကာလေန နိရောဓော ဥပဋ္ဌာတိ၊
 ယတ္ထကေ ကာလေ အာရမ္ပဏတော နိဗ္ဗာနံ ဥပဋ္ဌာတီတိ အတ္ထော။ ယာဝတာ
 အနိတိ ယတ္ထကေန ပရိမာဏေန ဇာလာ။ ကထံ အပ္ပမာဏော ဣတိ စေ
 ဟောတီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ န အပ္ပမာဏေပိ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ ဝိဇ္ဇမာနေ ဧဝံ
 အယံ အပ္ပမာဏော ဟောတီတိ ဣတိ စေ ပဝတ္တဿ သော အပ္ပမာဏော
 သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ပမာဏဗဒ္ဓါတိ ကိလေသာ
 စ ပရိယုဋ္ဌာနာ စ ပေါနောဘဝိကသင်္ခါရာ စ ပမာဏဗဒ္ဓါ နာမ ဟောန္တိ။
 “ရာဂေါပမာဏကရဏော၊ ဒေါသောပမာဏကရဏော၊ မောဟောပမာဏ-
 ကရဏော”တိ ၂၀ စနတော ရာဂါဒယော ယဿ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ “အယံ ဧတ္ထကော”တိ
 တဿ ပမာဏကရဏတော ပမာဏံ နာမ။ တသ္မိံ ပမာဏေ ဗဒ္ဓါ ပဋိဗဒ္ဓါ

အာယတ္တာတိ ကိလေသာဒယော ပမာဏဗဒ္ဓါ နာမ ဟောန္တိ။ ကိလေသာတိ အနုသယဘူတာ၊ ပရိယုဋ္ဌာနာတိ သမုဒါစာရပုတ္တကိလေသာ။ သင်္ခါရာ ပေါနောဘဝိကာတိ ပုနပ္ပုနံ ဘဝကရဏံ ပုနဘဝေါ၊ ပုနဘဝေါ သီလမေတေသန္တိ ပေါနဘဝိကာ၊ ပေါနဘဝိကာ ဧဝ ပေါနောဘဝိကာ။ ကုသလာကုသလကမ္မသင်္ခါတာ သင်္ခါရာ။ အပ္ပမာဏောတိ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ပမာဏဿ အဘာဝေန အပ္ပမာဏော။ မဂ္ဂဖလာနမ္ပိ အပ္ပမာဏတ္တာ တတော ဝိသေသနတ္ထံ အစလဋ္ဌေန အသင်္ခတဋ္ဌေနာတိ ဝုတ္တံ။ ဘင်္ဂါဘာဝတော အစလော၊ ပစ္စယာဘာဝတော အသင်္ခတော။ ယော ဟိ အစလော အသင်္ခတော စ၊ သော အတိဝိယ ပမာဏဝိရဟိတော ဟောတိ။

ကထံ သုသမာရဒ္ဓေါ ဣတိ စေ ဟောတိတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ အနန္တရံ ဝုတ္တနယေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝိသမာတိ သယဉ္စ ဝိသမတ္တာ၊ ဝိသမဿ စ ဘာဝဿ ဟေတုတ္တာ ဝိသမာ။ သမဓမ္မောတိ သန္တဋ္ဌေန ပဏီတဋ္ဌေန သမော ဓမ္မော။ ပမာဏာဘာဝတော သန္တော။ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ ဝစနတော သဗ္ဗဓမ္မုတ္တမဋ္ဌေန ပဏီတော။ တသ္မိံ သမဓမ္မောတိ ဝုတ္တေ သုသမေ အာရဒ္ဓေါ သုသမာရဒ္ဓေါ။ အာဝဇ္ဇိတတ္တာတိ ဖလသမာပတ္တိယာ ပဝတ္တကာလံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အနုပ္ပါဒါဒိသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဿ ဥပ္ပန္နတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တိဋ္ဌတိတိ ပဝတ္တတိ။ ဥပ္ပါဒါဒိနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာနိ။ သေသဗောဇ္ဈင်္ဂမူလကေသုပိ ဝါရေသု ဧသေဝ နယော။

ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-မေတ္တာကထာဝဏ္ဏနာ

၂၂။ ဣဒါနိ ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာနန္တရံ ကထိတာယ ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာဂတိယာ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ မေတ္တာကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ အာသေဝိတာယာတိ အာဒရေန သေဝိတာယ။ အာဝိတာယာတိ ဝနိတာယ။ ဗဟုလိကတာယာတိ ပုနပ္ပုနံ ကတာယ။ ယာနိကတာယာတိ ယုတ္တယာနသဒိသာယ ကတာယ။ ဝတ္ထုကတာယာတိ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဝတ္ထုဝိယ ကတာယ။ အနုဋ္ဌိတာယာတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာယ။ ပရိစိတာယာတိ သမန္တတော စိတာယ ဥပစိတာယ။ သုသမာရဒ္ဓါယာတိ သုဋ္ဌာ သမာရဒ္ဓါယ

၁-အံ ၁-၃၄၃၊ ၃ ၁-၂၅၄-ပိဋ္ဌေသု။

သုကတာယ။ အာနိသံသာတိ ဂုဏာ။ ပါဠိကင်္ခါတိ ပဋိကဒိတဗ္ဗာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ သုခံ သုပတိတိ ယထာ သေသဇနာ သမ္ပရိဝတ္တမာနာ ကာကစ္ဆမာနာ ဒုက္ခံ သုပန္နိ။ ဧဝံ အသုပိဘွာ သုခံ သုပတိ။ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တောပိ သမာပတ္တိံ သမာပန္နော ဝိယ ဟောတိ။ သုခံ ပဋိပုဇ္ဈတိတိ ယထာ အညေ နိတ္ထုနန္တာ ဝိဇ္ဇန္တာ သမ္ပရိဝတ္တန္တာ ဒုက္ခံ ပဋိပုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝံ အပဋိပုဇ္ဈိတွာ ဝိကသမာနဇိဝ ပဒုမံ သုခံ နိဗ္ဗိကာရံ ပဋိပုဇ္ဈတိ။ န ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိတိ သုပိနံ ပဿန္တောပိ ဘဒ္ဒကမေဝ သုပိနံ ပဿတိ။ စေတိယံ ဝဋ္ဌန္တော ဝိယ ပူဇံ ကရောန္တော ဝိယ ဓမ္မံ သုဏန္တော ဝိယ စ ဟောတိ။ ယထာ ပနညေ အတ္တာနံ စောရေဟိ ပရိဝါရိတံ ဝိယ ဝါဠေဟိ ဥပဒ္ဓုတံ ဝိယ ပပါတေ ပတန္တံ ဝိယ စ ပဿန္တိ။ န ဧဝံ ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ။ မနုဿာနံ ဝိယော ဟောတိတိ ဥရေ အာမုတ္တမုတ္တာဟာရော ဝိယ သီဓေ ဝိဠန္တမာလာ ဝိယ စ မနုဿာနံ ဝိယော ဟောတိ မနာပေါ။ အမနုဿာနံ ဝိယော ဟောတိတိ ယထေဝ စ မနုဿာနံ။ ဧဝံ အမနုဿာနမ္ပိ ဝိယော ဟောတိ။ ဒေဝတာ ရက္ခန္တိတိ ပုတ္တဗိဝ မာတာပိတရော ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ။ နာဿ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ သတ္တံ ဝါ ကမတိတိ မေတ္တာဝိဟာရိဿ ကာယေ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ သတ္တံ ဝါ န ကမတိ န ပဝိသတိ။ နာဿ ကာယံ ဝိကောပေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣဝံ ဝိတ္တံ သမာဓိယတိတိ မေတ္တာဝိဟာရိနော ဝိပုမေဝ ဝိတ္တံ သမာဓိယတိ။ နတ္ထိ တဿ ဒန္တာယိတတ္တံ။ မုခေဏော ဝိပုသီဒတိတိ ဗန္ဓနာ ပမုတ္တတာလပက္ကံ ဝိယ စဿ ဝိပုသန္ဓဝဏ္ဏံ မုခံ ဟောတိ။ အသမ္ပုဇ္ဇော ကာလံ ကရေတိတိ မေတ္တာဝိဟာရိနော သမ္မောဟမရဏံ နာမ နတ္ထိ။ အသမ္ပုဇ္ဇော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တော ဝိယ ကာလံ ကရေတိ။ ဥတ္တရိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တောတိ မေတ္တာသမာပတ္တိတော ဥတ္တရိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တံ အသက္ကောန္တော ဣတော စဝိတွာ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ ဝိယ မြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတိတိ မြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။

မေတ္တာနိဒ္ဒေသေ အနောဓိသော ဖရဏာတိ ဩဓိ မရိယာဒါ။ န ဩဓိ အနောဓိ။ တဘော အနောဓိသော၊ အနောဓိတောတိ အတ္ထော၊ နိပုဒေသတော ဖုသနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဩဓိသောတိ ပဒေသဝသေန။ ဒိသာဖရဏာတိ ဒိသာသု ဖရဏာ။ သဗ္ဗေတိ အနဝသေသပရိယာဒါနံ။ သတ္တာတိပဒဿ အတ္ထော ဉာဏကထာမာတိကာဝဗ္ဗနာယံ ဝုတ္ထော၊ ရုဠိသဒ္ဓေန ပန ဝိတရူဂေသုပိ အယံ ဝေါဟာရော ဝတ္တတိ ဝိလိဝမယေပိ ဗိဇ္ဇနိဝိသေသေ တာလဝဏ္ဏဝေါဟာရော ဝိယ။ အဝေရာတိ ဝေရရဟိတာ။ အဗျာပဇ္ဇာတိ ဗျာပါဒရဟိတာ။ အနိယာတိ နိဒ္ဒါက္ခာ။ အနိဋ္ဌိတိပိ ပါဠော။ သုဒိ အတ္တာနံ

ပရိဟရန္တံ^၁တိ သုခိတာ ဟုတွာ အတ္တဘာဝံ ဝတ္တယန္တံ။ “အဝေရာ”တိ စ သကသန္တာနေ စ ပရေ ပဋိစ္စ၊ ပရသန္တာနေ စ ဣတရေ ပဋိစ္စ ဝေရာဘာဝေါ ဒဿိတော။ “အဗျာပဇ္ဇာ”တိအာဒိသု ဝေရာဘာဝါ တမ္မုလကဗျာပါဒါ- ဘာဝေါ။ “အနိဿာ”တိ ဗျာပါဒါဘာဝါ တမ္မုလကဒုက္ခဘာဝေါ။ “သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တံ”တိ ဒုက္ခဘာဝါသုခေန အတ္တဘာဝပရိဟရဏံ ဒဿိတန္တိ ဧဝမေတ္ထ ဝစနသမ္ပန္နော ဝေဒိတဗျောတိ။ ဣမေသု စ “အဝေရာ ဟောန္တံ”တိ- အာဒိသု စတုသုပိ ဝစနေသု ယံ ယံ ပါကဋံ ဟောတိ။ တဿ တဿ ဝသေန မေတ္တာယ ဖရတိ။

ပါဏာတိအာဒိသု ပါဏနတယ^၁ ပါဏာ၊ အဿာသပဿာသာယတ္ထ- ဝုတ္တိတာယာတိ အတ္ထော။ ဘူတတ္တာ ဘူတာ၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ အတ္ထော။ ပုံ ဝုစ္စတိ နိရယော၊ တံ ပုံ၂ ဂလန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ ပုဂ္ဂလာ။ အတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ သရီရံ၊ ခန္ဓပဉ္စကမေဝ ဝါ၊ တံ ဥပါဒါယ ပညတ္တိမတ္တသဗ္ဗာဝတော။ တသ္မိ^၂ အတ္တဘာဝေ ပရိယာပန္နာ ပရိစ္ဆိန္နာ အန္တောဂဓာတိ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာ။ ယထာ စ သတ္တာတိ ဝစနံ၊ ဧဝံ သေသာနိပိ ရုဠိဝသေန အာရောပေတွာ သဗ္ဗာနေတာနိ သဗ္ဗသတ္တဝေဝစနာနိတိ ဝေဒိတဗျာနိ။ ကာမဉ္စ အညာနိပိ “သဗ္ဗေ ဇန္တံ သဗ္ဗေ ဇီဝါ”တိအာဒိနိ သဗ္ဗသတ္တဝေဝစနာနိ အတ္ထိ၊ ပါကဋဝသေန ပန ဣမာနေဝ ပဉ္စ ဂဟေတွာ “ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနောမိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတော- ဝိမုတ္တိ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယေ ပန “သတ္တာ ပါဏာ”တိအာဒိနံ န ကေဝလံ ဝစနမတ္တတောဝါ၊ အထ ခေါ အတ္တတောဝိ နာနတ္တမေဝ ဣစ္ဆေယျ။ တေသံ အနောမိသော ဖရဏာ ဝိရုဇျတိ။ တသ္မာ တထာ အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ ဣမေသု ပဉ္စသု အာကာရေသု အညတရဝသေန အနောမိသော မေတ္တာယ ဖရတိ။

ဩဓိသော ဖရဏေ ပန ဣတ္ထိယော ပုရိသာတိ လိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ၊ အရိယာ အနရိယာတိ အရိယပုထုဇ္ဇနဝသေန၊ ဒေဝါမနုဿာ ဝိနိပါတိကာတိ ဥပပတ္တိ- ဝသေန။ ဒိသာဖရဏေပိ ဒိသာဝိဘာဝံ အကတွာ သဗ္ဗဒိသာသု “သဗ္ဗေ သတ္တာ”တိအာဒိနာ နယေန ဖရဏတော အနောမိသော ဖရဏာ ဟောတိ။ သဗ္ဗဒိသာသု “သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော”တိအာဒိနာ နယေန ဖရဏတော ဩဓိသော ဖရဏာ။

ယသ္မာ ပန အယံ တိဝိဓာပိ မေတ္တာဖရဏာ အပ္ပနာပတ္တစိတ္တဿ ဝသေန ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ တီသု ဝါရေသု အပ္ပနာ ဂဟေတဗျာ။ အနောမိသော ဖရဏေ

၁-ပါဏတယ (သီ) ၂-တသ္မိ (သီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၀၃-ပိဋေ စ)
 ပဋိသံ-၅ ၂-၁၄

တာဝ “သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တူ” တိ ဧကော, “အဗျာပဇ္ဇာ ဟောန္တူ” တိ ဧကော, “အနိဿာ ဟောန္တူ” တိ ဧကော, “သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ” တိ ဧကော။ တာနိပိ ဟိ စတ္တာရိ ဟိတောပသံဟာရဝသေနဝ ဝုတ္တာနိ။ ဟိတောပသံဟာရလက္ခဏာ ဟိ မေတ္တာ။ ဣတိ “သတ္တာ” တိအာဒိသု ပဉ္စသု အာကာရေသု စတဿန္တံ စတဿန္တံ အပ္ပနာနံ ဝသေန ဝိသတိ အပ္ပနာ ဟောန္တိ။ ဩဓိသော ဖရဏေ “သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော” တိအာဒိသု သတ္တသု အာကာရေသု စတဿန္တံ စတဿန္တံ ဝသေန အဋ္ဌဝိသတိ အပ္ပနာ။ ဒိသာဖရဏေ ပန “သဗ္ဗေ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သတ္တာ” တိအာဒိနာ နယေန ဧကမေကိဿာ ဒိသာယ ဝိသတိ ဝိသတိ ကတွာ ဒွေ သတာနိ, “သဗ္ဗာ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဣတ္ထိယော” တိအာဒိနာ နယေန ဧကမေကိဿာ ဒိသာယ အဋ္ဌဝိသတိ အဋ္ဌဝိသတိ ကတွာ အသိတိ ဒွေ သတာနိတိ စတ္တာရိ သတာနိ အသိတိ စ အပ္ပနာ။ ဣတိ သဗ္ဗာနိပိ ဣဓ ဝုတ္တာနိ အဋ္ဌဝိသာဓိကာနိ ပဉ္စ အပ္ပနာသတာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ စ မေတ္တာယ တိဝိဓေန ဖရဏာ ဝုတ္တာ၊ တထာ ကရုဏာမုဒိတာဥပေက္ခာနမ္ပိ ဝုတ္တာဝ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ဣန္ဒြိယဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၃။ အထ မေတ္တာပသံဟာရာကာရံ ဣန္ဒြိယာဒိပရိဘာဝနဉ္စ ဒဿေတုံ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဝိဋ္ဌနံ ဝဇ္ဇေတွာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိဋ္ဌနန္တိ အဗ္ဘန္တရဟော သရိရဝိဋ္ဌနံ။ ဥပဿာတန္တိ ဗာဟိရတော သရိရောပဿာတံ။ သန္တာပန္တိ ယထာ တထာ ဝါစိတ္တသန္တာပနံ။ ပရိယာဒါနန္တိ ပကတိယာ ဇိဝိတာဒိပရိက္ခယံ။ ဝိဟေသန္တိ ပရတော ဇိဝိတဝိဟေဌနံ။ ဝဇ္ဇေတွာတိ ဝိဋ္ဌနာဒိသု ဧကေကံ အတ္တနော စိတ္တေနဝ အပနေတွာ။ ဣမာနိ ဝိဋ္ဌနာဒိနိ ပဉ္စ ပဒါနိ မေတ္တာပသံဟာရဿ ပဋိပက္ခဝိဝဇ္ဇနဝသေန ဝုတ္တာနိ။ အဝိဋ္ဌနာယာတိအာဒိနိ မေတ္တာပသံဟာရဝသေန။ အဝိဋ္ဌနာယာတိ အဝိဋ္ဌနာကာရေန၊ သဗ္ဗေ သက္ခေ မေတ္တာယတိတိ သမ္ပန္နော။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ မာ ဝေရိနော မာ ခုက္ခိနော မာ ခုက္ခိတတ္တာတိ ဣမာနိပိ တိဏိ မေတ္တာပသံဟာရဿ ပဋိပက္ခပဋိက္ခေပဝစနာနိ။ မာ-ဝစနဿ မာ ဟောန္တူတိ အတ္ထော။ အဝေရိနော သုခိနော သုခိတတ္တာတိ ဣမာနိ တိဏိ မေတ္တာပသံဟာရဝစနာနိ။ “အဗျာပဇ္ဇာ အနိဿာ” တိ ဣဒံ ဒွယံ “သုခိနော” တိ ဝစနေန သင်္ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သုခိတတ္တာတိ တဿေဝ သုခဿ နိစ္စပ္ပဝတ္ထိဒဿနံ။ “သုခိတတ္တာ” တိ စ “သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ” တိ စ အတ္ထတော ဧကံ။ “အဝိဋ္ဌနာယာ” တိအာဒိဟိ ဝါ အဗျာပဇ္ဇာနိဿဝစနာနိ သင်္ဂဟိတာနိ။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိတိ “အဝိဋ္ဌနာယာ” တိအာဒယော

ပဉ္စ မေတ္တာပသံဟာရာကာရာ “အဝေရိနော ဟောန္တူ” တိအာဒယော တယော
 မေတ္တာပသံဟာရာကာရာတိ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ။ မေတ္တာယတီတိ
 သိနိယတိ။ တံ ဓမ္မံ စေတယတီတိ တံ ဟိတောပသံဟာရံ စေတယတိ
 အဘိသန္ဓဟတိ၊ ပဝတ္ထေတီတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌာနေဟိ ဝိမုစ္စတီတိ
 မေတ္တာယ ပဋိပက္ခဘူတေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဗျာပါဒသမုဒါစာရေဟိ ဝိက္ခမ္ဘနတော
 ဝိမုစ္စတိ။ မေတ္တာ စ စေတော စ ဝိမုတ္တိ စာတိ ကောယေဝ မေတ္တာ တိဓာ
 ဝဏ္ဏိတာ။

အဝေရိနော ခေမိနော သုခိနောတိ ဣမာနိ တီဏိ ပဒါနိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေ
 အာကာရေ သင်္ခေပေန သင်္ဂဟေတွာ ဝုတ္တာနိ။ သဒ္ဓါယ အဝိမုစ္စတီတိအာဒိနာ
 နယေန ဝုတ္တာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ မေတ္တာယ သမ္ပယုတ္တာနိယေဝ။ အာသေဝနာတိ-
 အာဒိသု ဆသု ဝါရေသု အာသေဝိယတိ ဧတေဟိ မေတ္တာတိ အာသေဝနာ။
 တထာ အာဝနာ ဗဟုလီကမ္ပံ။ အလင်္ကာရာတိ ဝိဘူသနာ။ သွာလင်္ကာတတိ
 သုဋ္ဌ၊ အလင်္ကာတာ ဘူသိတာ။ ပရိက္ခာရာတိ သမ္ဘာရာ။ သုပရိက္ခတတိ သုဋ္ဌ၊
 သမ္ဘတာ။ ပရိဝါရာတိ ရက္ခနဋ္ဌေန။ ပုန အာသေဝနာဒိနိ အဋ္ဌဝိသတိ ပဒါနိ
 မေတ္တာယ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ ပါရိပူရိတိ ပရိပုဏ္ဏဘာဝါ။
 သဟဂတတိ မေတ္တာယ သဟဂတာ။ တထာ သဟဇာတာဒယော။
 ပက္ခန္ဓနာတိ မေတ္တာယ ပဝိသနာ၊ ပက္ခန္ဓတိ ဧတေဟိ မေတ္တာတိ ဝါ ပက္ခန္ဓနာ။
 တထာ သံသီဒနာဒယော။ ဧတံ သန္တန္တိ ဖဿနာတိ ဧသာ မေတ္တာ သန္တာတိ
 ဧတေဟိ ဖဿနာ ဟောတီတိ ဧတံ သန္တန္တိ ဖဿနာ “တေဒဂ္ဂ” န္တိအာဒိသု
 ဝိယ နပုံသကဝစနံ။ သွာဓိဋ္ဌိတတိ သုဋ္ဌ၊ ပတိဋ္ဌိတာ။ သုသမုဂ္ဂတတိ သုဋ္ဌ၊
 သမုသိတာ။ သုဝိမုတ္တာတိ အတ္တနော အတ္တနော ပစ္စနိကေဟိ သုဋ္ဌ၊ ဝိမုတ္တာ။
 နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ မေတ္တာသမ္ပယုတ္တာ ဟုတွာ မေတ္တံ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဇောတေန္တိတိ
 ပါကဋံ ကရောန္တိ။ ပတာပေန္တိတိ? ဝိရောစေန္တိ။

၂-၄-ဗလဒိဝါရတ္တယဝဏ္ဏနာ

၂၄-၂၇။ ဣန္ဒြိယဝါရေ ဝုတ္တနယေနော ဗလဝါရောပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
 ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါရာ ပရိယာယေန ဝုတ္တာ၊ န ယထာလက္ခဏဝသေန။ မဂ္ဂင်္ဂါရေ
 သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဝဝသေန ဝုတ္တာ၊ န အပ္ပနာဝသေန။
 န ဟိ ဧတေ မေတ္တာယ သဟ ဘဝန္တိ။ သဗ္ဗေသံ ပါဏာနန္တိအာဒိနံ

၁-သမ္ဘူတာ (သီ)   ၂-အံ ၁-၂၃-ပိဋေ။   ၃-ပကာသေန္တိတိ (သီ)

သေသဝါရာနမ္ပိ သတ္တဝါရေ ဝုတ္တနယေနော အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ မေတ္တာ-
ဘာဝနာဝိဇာနံ ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော^၁ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ။

မေတ္တာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဝိရာဂကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀။ ဣဒါနိ မဂ္ဂပယောဇနပရိယောသာနာယ မေတ္တာကထာယ အနန္တရံ
ကထိတာယ ဝိရာဂသင်္ခါတမဂ္ဂပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဝိရာဂကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။
တတ္ထ ပဌမံ တာဝ “နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ” တိ^၂ ဝုတ္တာနံ ဒိန္ဒံ သုတ္တန္တပဒါနံ
အတ္ထံ နိဒ္ဓိသိတုကာမေန ဝိရာဂေါ မဂ္ဂေါ၊ ဝိမုတ္တိဖလန္တိ ဥဒ္ဓေသော ဌပိတော။
တတ္ထ ပဌမံ ဝစနတ္ထံ တာဝ နိဒ္ဓိသိတုကာမော ကထံ ဝိရာဂေါ မဂ္ဂေါတိ အာဒိ-
မာဟ။ တတ္ထ ဝိရဇ္ဇတိတိ ဝိရတ္တာ ဟောတိ။ သေသာနိ မဂ္ဂဉာဏနိဒ္ဓေသေ
ဝုတ္တတ္တာနိ။ ဝိရာဂေါတိ ယသ္မာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဝိရာဂေါ နာမာတိ
အတ္ထော။ သော စ ဝိရာဂေါ ယသ္မာ ဝိရာဂါရမ္မဏော။ ပ။ ဝိရာဂေ ပတိဋ္ဌိတော၊
တသ္မာ စ ဝိရာဂေါတိ ဧဝံ “ဝိရာဂါရမ္မဏော” တိ အာဒိနံ ပဉ္စန္ဒံ ဝစနာနံ သမ္ပန္နော
ဝေဒိတဗျော။ တတ္ထ ဝိရာဂါရမ္မဏောတိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော။ ဝိရာဂဂေါစရောတိ
နိဗ္ဗာနဝိသယော။ ဝိရာဂေ သမုဒါဂတောတိ နိဗ္ဗာနေ သမုပ္ပန္နော။ ဝိရာဂေ
ဋ္ဌိတောတိ ပဝတ္ထိဝသေန နိဗ္ဗာနေ ဌိတော။ ဝိရာဂေ ပတိဋ္ဌိတောတိ အနိဝတ္တန-
ဝသေန နိဗ္ဗာနေ ပတိဋ္ဌိတော။

နိဗ္ဗာနန္တ ဝိရာဂေါတိ နိဗ္ဗာနံ ဝိရာဂဟေတုတ္တာ ဝိရာဂေါ။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏ-
တာဇာတာတိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ ဇာတာ၊ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဘာဝေန ဝါ ဇာတာ။
တေ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သဗ္ဗေဝ ဖဿာဒယော ဓမ္မာ ဝိရဇ္ဇနဋ္ဌေန ဝိရာဂါ
ဟောန္တိတိ ဝိရာဂါ နာမ ဟောန္တိ။ သဟဇာတာနိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိသဟဇာတာနိ
သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိနိ သတ္ထ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။ ဝိရာဂံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝိရာဂေါ မဂ္ဂေါတိ ဝိရာဂံ
နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝိရာဂါရမ္မဏတ္တာ ဝိရာဂေါ နာမ၊
မဂ္ဂနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဧကေကမ္ပိ မဂ္ဂင်္ဂံ မဂ္ဂေါတိ နာမံ
လဘတိ။ ဣတိ ဧကေကဿ အင်္ဂဿ မဂ္ဂတ္ထေ ဝုတ္ထေ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာပိ မဂ္ဂတ္ထံ
ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာယေဝ စ ဧတေန မဂ္ဂေနာတိ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ဂဟေတွာ
ဝုတ္တံ။ ဗုဒ္ဓါ စာတိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပိ သင်္ဂဟိတာ။ တေပိ ဟိ “ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ဗုဒ္ဓါ
တထာဂတော စ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ စာ” တိ^၃ ဝုတ္တတ္တာ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၀၇-ပိဋ္ဌာဒိယ။ ၂-ဝိ ၃-၂၀၊ သံ ၂-၅၅-ပိဋ္ဌာဒိယ။ ၃-အံ ၁-၇၆-ပိဋ္ဌေ။

ဗုဒ္ဓါယေဝ။ အဂတန္တိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အဂတပုဗ္ဗံ။ ဒိသန္တိ သကလာယ ပဋိပတ္တိယာ ဒိဿတိ အပဒိဿတိ အဘိသန္ဓဟိယတိတိ ဒိသာ၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ ဝါ ပရမံ သုခန္တိ ဒိဿတိ အပဒိဿတိ ကထိယတိတိ ဒိသာ၊ သဗ္ဗဒုက္ခံ ဝါ ဒိဿန္တိ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ ဥဇ္ဈန္တိ တောယာတိ ဒိသာ။ တံ ဒိသံ။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယော သော အဋ္ဌဂီကော ဓမ္မသမူဟော၊ သော ဧတေန နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဂမနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ နာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပရပုဝါဒါနန္တိ ဝိသု ဝိသု သမဏာနံ ဗြာဟ္မဏာနဉ္စ ဣတော အညလဒ္ဓိကာနံ။ အဂ္ဂေါတိ တေသံ သေသမဂ္ဂါနံ ဝိသိဋ္ဌော။ သေဋ္ဌောတိ သေသမဂ္ဂတော အတိဝိယ ပသံသနိယော။ မောက္ခောတိ မုခေ သာဓု၊ သေသမဂ္ဂါနံ အဘိမုခေ အယမေဝ သာဓုတိ အတ္ထော။ ဥတ္တမောတိ သေသမဂ္ဂေ အတိဝိယ ဥတ္တိဏ္ဏော။ ပဝရောတိ သေသမဂ္ဂတော နာနပ္ပကာရေဟိ သံဘဇနိယော။ ဣတိတိ ကာရဏတ္ထေ နိပါတော။ တသ္မာ ဘဂဝတာ “မဂ္ဂါနံ အဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော”တိ ဝုတ္တောတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ ဝုတ္တံ ဟိ ဘဂဝတာ—

“မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော၊ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါ။
ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ၊ ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခမာ”တိ ၁။

တံ ဣဓ ဝိစ္ဆန္တိတွာ “မဂ္ဂါနံ အဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော”တိ ဝုတ္တံ။ သေသဝါရေသုဝိ ဣမိနာ စ နယေန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန စ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒဿနဝိရာဂေါတိအာဒိသု ဒဿနသင်္ခါတော ဝိရာဂေါ ဒဿနဝိရာဂေါ။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌတော ဗလဿ ဝိသိဋ္ဌတ္တာ ဣဓ ဣန္ဒြိယတော ဗလံ ပဌမံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယာနိတိအာဒိ ဣန္ဒြိယာဒိနံ အတ္ထဝိဘာဝနာ၊ န ဝိရာဂဿ။ တထဋ္ဌေန သစ္စာတိသစ္စဉာဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သီလဝိသုဒ္ဓိတိ သမ္မာဝါစာ- ကမ္မန္တာဇီဝါ။ ဝိတ္တဝိသုဒ္ဓိတိ သမ္မာသမာဓိ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပါ။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေနာတိ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသေဟိ မုတ္တဋ္ဌေန။ ဝိဇ္ဇာတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဝိမုတ္တိတိ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ။ အမတော ဂဓံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယောသာနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါတိ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏာဟိ မဂ္ဂိယတိတိ မဂ္ဂေါ။

ဣမသ္မိံ ဝိရာဂနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေပိ မဂ္ဂက္ခဏေယေဝ။ ဝိမုတ္တိ- နိဒ္ဒေသေ ဖလက္ခဏေ။ တသ္မာ ဆန္ဒမနသိကာရာပိ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာ။

၁-၃ ၁-၅၂-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

၂၉။ ဝိရာဂနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိမုတ္တိနိဒ္ဒေသေပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
 ဖလံ ပနေတ္ထ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိံ၊ နိဗ္ဗာနံ နိဿရဏဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိံ။
 “သဟဇာတာနိ သတ္တင်္ဂါနိ”တိအာဒိန ဝစနာနိ ဣဓ န လဗ္ဘန္တိတံ န ဝုတ္တာနိ။
 သယံ ဖလဝိမုတ္တတ္တာ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန ဝိမုတ္တိတိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။ သေသံ
 ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဝိရာဂကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋကထာ

၁-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၀။ ဣဒါနိ ဝိရာဂသင်္ခါတမဂ္ဂဝသေန သိဒ္ဓံ ပဋိသန္တိဒါပဘေဒံ ဒသေယန္တေန
 ကထိတာယ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋကထာယ အပုဗ္ဗ-
 တ္တာနဝဏ္ဏနာ။ သုတ္တန္တေ တာဝ ဗာရာဏသီယန္တိ ဗာရာဏသာ နာမ နဒီ၊
 ဗာရာဏသာယ အဝိဒူရေ ဘဝါ နဂရံ ဗာရာဏသီ။ တသံ ဗာရာဏသီယံ။
 ဣသိပတနေ မိဂဒါယေတိ ဣသိနံ ပတနုပ္ပတနဝသေန ဧဝံလဒ္ဓနာမေ မိဂါနံ
 အဘယဒါနဒိန္နဋ္ဌာနတ္တာ မိဂဒါယသင်္ခါတေ အာရာမေ။ တတ္ထ ဟိ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာ
 သဗ္ဗညုဇ္ဈသယော ပတန္တိ၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတ္ထံ နိသီဒန္တိတိ အတ္ထော။ နန္ဒမူလက-
 ပဗ္ဗာရတော သတ္တာဟစ္စယေန နိရောဓသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတာ အနောတတ္ထ-
 ဒဟေ ကတမုခဓောဝနကိစ္စာ အာကာသေန အာဂန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဇ္ဈသယော-
 ပေတ္ထ သမောသရဏဝသေန ပတန္တိ၊ ဥပေါသထတ္ထု အနုပေါသထတ္ထု သန္တိ-
 ပတန္တိ၊ ဂန္ဓမာဒနံ ပဋိဂစ္ဆန္တော စ တတော စ^၁ ဥပ္ပတန္တိတိပိ ဣမိနာ ဣသိနံ
 ပတနုပ္ပတနဝသေန တံ “ဣသိပတန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ “ဣသိပဒန”န္တိပိ ပါဋ္ဌော။
 ပဉ္စဝဂ္ဂိယေတိ—

“ကောဏ္ဍညော ဘဒ္ဒိယော ဝပျေ၊ မဟာနာမော စ အဿဇိ။
 ဧတေ ပဉ္စ မဟာထေရာ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂါတိ ဝုစ္စရေ”တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တာနံ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခူနံ ဝဂ္ဂေါ ပဉ္စဝဂ္ဂေါ၊ တသ္မိံ ပဉ္စဝဂ္ဂေ ဘဝါ
 တံပရိယာပန္နတ္တာတိ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ။ တေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ။ ဘိက္ခူ အာမန္တေသီတိ
 ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ ပါဒမူလေ ကတာဘိနိဟာရတော ပဋ္ဌာယ ပါရမိယော

၁-တတောဝ (သံ-ဋ ၃-၃၂၇-ပိဋေ)

ပူရေန္တော အနုပုဗ္ဗေန ပစ္စိမဘဝံ ပတွာ ပစ္စိမဘဝေ စ ကတာဘိနိက္ခမနော အနုပုဗ္ဗေန ဗောဓိမဏ္ဍိ ပတွာ တတ္ထ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဓော မာရဗလံ ဘိန္ဒိတွာ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိတွာ မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခံ ဝိသောဓေတွာ ပစ္စိမယာမာဝသာနေ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဥန္နာ-ဒေန္တော သမ္ပကမ္ပေန္တော သဗ္ဗညုတံ ပတွာ သတ္တ သတ္တာဟာနိ ဗောဓိမဏ္ဍေ ဝိတိနာမေတွာ မဟာဗြဟ္မာနာ အာယာစိတဓမ္မဒေသနော ဗုဒ္ဓစက္ခာနာ လောကံ ဝေါလောကေတွာ လောကာနုဂ္ဂဟေန ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု သညာပေတွာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတုကာမော အာမန္တေသိ။

ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာတိ ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ကောဋ္ဌာသာ။ ဣမဿ ပန ဝစနဿ သမုဒါဟာရေန သမုဒါဟာရနိဋ္ဌေါသော ဟေဋ္ဌာ အဝီစိံ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ပတွာ ဒသသဟဿိံ လောကဓာတုံ ပတ္ထရိတွာ အဋ္ဌာသိ၊ တသ္မိံယေဝ သမယေ အဋ္ဌာရသကောဋိသင်္ခါ ဗြဟ္မာနော သမာဂစ္ဆိံသု။ ပစ္စိမဒိသာယ သူရိယော အတ္တင်္ဂမေတိ၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေန ယုတ္တော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဘဂဝါ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန-သုတ္တန္တံ အာရဘန္တော “ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ပဗ္ဗဇိတေနာတိ ဂိဟိသံယောဇနံ ဝတ္ထုကာမံ ဆေတွာ ပဗ္ဗဇိတေန။ န သေဝိတဗ္ဗာတိ န ဝလဉ္စေတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗဇိတာနံယေဝ ဝိသေသတော ပဋိ-ပတ္တိယာ ဘာဇနဘူတတ္တာ “ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယော စာယံ ကာမေသု ကာမသုခန္တိကာနုယောဂေါတိ ယော စ အယံ ဝတ္ထုကာမေသု ကိလေသကာမသုခဿ၊ ကိလေသကာမသုခနိဿယဿ ဝါ အနုယောဂေါ။ ဟိနောတိ လာမကော။ ဂမ္မောတိ ဂါမဝါသိနံ သန္တကော။ ပေါထုဇ္ဇနိ-ကောတိ ပုထုဇ္ဇနေန အန္ဓဗာလဇနေန အာစိဏ္ဏော။ အနရိယောတိ န အရိ-ယော။ အထ ဝါ န ဝိသုဒ္ဓါနံ ဥတ္တမာနံ အရိယာနံ သန္တကော။ အနတ္ထသံဟိ-တောတိ န အတ္ထသံဟိတော၊ သုခါဝဟကာရဏံ အနိဿိတောတိ အတ္ထော။ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါတိ အတ္တနော ကိလမထဿ အနုယောဂေါ၊ အတ္တနော ဒုက္ခကရဏန္တိ အတ္ထော။ ဒုက္ခောတိ ကဏ္ဍကာပဿယသေယျာဒီဟိ အတ္တမာရဏေဟိ ဒုက္ခာဝဟော။ တပဿိဟိ “ဥတ္တမံ တပေါ”တိ ဂဟိတတ္တာ တေသံ စိတ္တာနုရက္ခနတ္ထံ ဣဓ “ဟိနော”တိ န ဝုတ္တံ၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မတ္တာ “ဂမ္မော”တိ စ၊ ဂိဟိဟိ အသာဓာရဏတ္တာ “ပေါထုဇ္ဇနိကော”တိ စ န ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပန ကေဘိစိ ပဗ္ဗဇိတပဋိညေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒေဟိ “ယတော ခေါ

ဘော အယံ အတ္တာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂိဘူတော ပရိ-
 စာရေတိ၊ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဘော အယံ အတ္တာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော
 ဟောဟိ”တိ^၁ ဂဟိတတ္တာ တေသံ စိတ္တာနုရက္ခနတ္ထဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နေ သုခတ္တာ စ
 တဿ ဓမ္မသမာဒါနဿ “ဒုက္ခော”တိ န ဝုပ္ပံ။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ
 ပစ္စုပ္ပန္နေ တဏှာဒိဋ္ဌိသံကိလိဋ္ဌသုခတ္တာ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကတ္တာ တဒနု-
 ယုတ္တာနံ တဏှာဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗဒ္ဒတ္တာ စ န သေဝိတဗ္ဗော၊ အတ္တကိလမထာနုယော-
 ဂေါ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဒိဋ္ဌိသံကိလိဋ္ဌဒုက္ခတ္တာ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကတ္တာ တဒနုယုတ္တာနံ
 ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗဒ္ဒတ္တာ စ န သေဝိတဗ္ဗော၊ **ဧတေ ခေါတိ**^၂ တေ ဧတေ။ **အနုပဂမ္မာတိ**
 န ဥပဂန္တာ။ **မဇ္ဈိမာတိ** သံကိလိဋ္ဌသုခဒုက္ခာနံ အဘာဝါ မဇ္ဈေ ဘဝါတိ
 မဇ္ဈိမာ။ သာ ဧဝ နိဗ္ဗာနံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ဧတာယာတိ **ပဋိပဒါ။** ‘**အဘိသမ္ပုဒ္ဓါတိ**
ပဋိဝိဒ္ဓါ။ **စက္ခုကရဏီတိ**အာဒိသု ပညာစက္ခု ကရေတိတိ **စက္ခုကရဏီ။**
ဉာဏကရဏီတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဥပသမာယာတိ** ကိလေသုပသမာယ။
အဘိညာယာတိ စတုန္ဒံ သစ္စာနံ အဘိဇာနနတ္ထာယ။ **သမ္မောဓာယာတိ**
 တေသံယေဝ သမ္မုဇ္ဈနတ္ထာယ။ **နိဗ္ဗာနာယာတိ** နိဗ္ဗာနသန္တိကိရိယတ္ထာယ။
 အထ ဝါ ဒဿနမဂ္ဂဉာဏံ ကရေတိတိ **စက္ခုကရဏီ။** ဘာဝနာမဂ္ဂဉာဏံ
 ကရေတိတိ **ဉာဏကရဏီ။** သဗ္ဗကိလေသာနံ **ဥပသမာယ။** သဗ္ဗဓမ္မာနံ **အဘိ-**
ညာယ။ အရဟတ္တဖလသမ္မောဓာယ။ ကိလေသာနဉ္စ ခန္ဓာနဉ္စ **နိဗ္ဗာနာယ။**
 သစ္စကထာ အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ။

ဧဝံ ဘဂဝါ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ အတ္တနိ ကတဗဟုမာနာနံ တေသံ အတ္တ-
 နော ပဋိဝေခက္ကမံ သုလ္လာ ပဋိပတ္တိယာ ဗဟုမာနာရောပနေန ပဋိပတ္တိယံ ဌတွာ
 သစ္စပ္ပဋိဝေခံ ပဿန္တော **ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ** မေ **ဘိက္ခဝေတိ**အာဒိနာ
 အတ္တနော ပဋိဝေခက္ကမံ ဒဿေသိ။ တတ္ထ **အနနုဿုတေ**သူတိ န အနုဿုတေသု၊
 ပရံ အနုဂန္တာ အဿုတေသူတိ အတ္ထော။ **စက္ခု**တိအာဒိနံ အတ္ထော ပရတော
 အာဝိ ဘဝိဿတိ။ **ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ**၊ **ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ**၊ **ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ**၊
ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ **အရိယသစ္စန္တိ** စတုန္ဒံ သစ္စာနံ ဒဿန-
 ပဋိဝေခော သေခဘူမိယံ။ **ပရိညေယျံ** ပဟာတဗ္ဗံ **သန္တိကာတဗ္ဗံ** ဘာဝေတဗ္ဗန္တိ
 စတုန္ဒံ သစ္စာနံ ဘာဝနာပဋိဝေခော သေခဘူမိယံယေဝ။ **ပရိညာတံ** ပဟိနံ
သန္တိကတံ ဘာဝိတန္တိ စတုန္ဒံ သစ္စာနံ ပစ္စဝေက္ခဏာ အသေခဘူမိယံ။

တိပရိဝဇ္ဇန္တိ သစ္စဉာဏကိစ္စဉာဏကတဉာဏသင်္ခါတာနံ တိဏ္ဍံ ပရိဝဇ္ဇာနံ
 ဝသေန တယော ပရိဝဇ္ဇာ အဿာတိ တိပရိဝဇ္ဇံ။ ဧတ္ထ ဟိ “ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ဣဒံ

၁-ဒိ ၁-၃၃-ပိဋေ။ ၂-ဧတေ တေတိ (သိ၊ က)

ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ” နှိ ဧဝံ စတုသု သစ္စေသု ယထာဘူတဉာဏံ သစ္စဉာဏံ နာမ။ တေသုယေဝ “ပရိညေယျံ ပဟာတဗ္ဗံ သစ္စိကာတဗ္ဗံ ဘာဝေတဗ္ဗ” နှိ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဇာနနဉာဏံ ကိစ္စဉာဏံ နာမ။ “ပရိညာတံ ပဟိနံ သစ္စိကတံ ဘာဝိတ” နှိ ဧဝံ တဿ ကိစ္စဿ ကတဘာဝဇာနနဉာဏံ ကတဉာဏံ နာမ။ ဒွါဒသာကာရန္တိ တေသံယေဝ ဧကေကသ္မိံ သစ္စေ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ အာကာရာနံ ဝသေန ဒွါဒသ အာကာရာ အဿာတိ ဒွါဒသာကာရံ။ ဉာဏဒဿနန္တိ ဧတေသံ တိပရိဝဇ္ဇာနံ ဒွါဒသန္တိ အာကာရာနံ ဝသေန ဥပ္ပန္တိ ဉာဏသင်္ခါတံ ဒဿနံ။ အတ္တမနာတိ သကမနာ။ သတ္တာနံ ဟိ သုခကာမတ္တာ ဒုက္ခပဋိကူလတ္တာ ပီတိသောမနဿယုတ္တမနော သကမနော နာမ။ ပီတိသောမနဿေဟိ အတ္တမနာ ဂဟိတမနာ ဗျာပိတမနာတိ ဝါ အတ္ထော။ အဘိနန္ဒုန္တိ အဘိမုခါ ဟုတွာ နန္ဒိံသု။ ဝေယျာကရဏေတိ သုတ္တန္တေ။ နိဂ္ဂါထကော ဟိ သုတ္တန္တော ကေဝလံ အတ္တဿ ဗျာကရဏတော ဝေယျာကရဏံ နာမ။ ဘညမာနေတိ ကထိယမာနေ။ ဝတ္တမာနသမိပေ ဝတ္တမာနဝစနံ ကတံ၊ ဘဏိတေတိ အတ္ထော။ ဝိရဇန္တိ ဝိဂတရာဂါဒိရဇံ။ ဝိတမလန္တိ ဝိဂတရာဂါဒိမလံ။ ရာဂါဒယော ဟိ အဇ္ဈောတ္တရဏဋ္ဌေန ရဇော နာမ။ ဒုသနဋ္ဌေန မလံ နာမ။ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ကတ္ထမိ ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ၊ ကတ္ထမိ အာဒိနိံ တိဏိ မဂ္ဂဉာဏာနိ၊ ကတ္ထမိ စတုတ္ထမဂ္ဂဉာဏမ္ပိ။ ဣဓ ပန ပဌမမဂ္ဂဉာဏမေဝ။ ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဝိပဿနာဝသေန ဧဝံ ပဝတ္တဿ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိတိ အတ္ထော။

ဓမ္မစက္ကေတိ ပဋိဝေဓဉာဏေ စ ဒေသနာဉာဏေ စ။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသိန္ဓဿ ဟိ ဘဂဝတော စတုသု သစ္စေသု ဒွါဒသာကာရံ ပဋိဝေဓဉာဏမ္ပိ ဣသိပတနေ နိသိန္ဓဿ ဒွါဒသာကာရမေဝ သစ္စဒေသနာယ ပဝတ္တကဒေသနာဉာဏမ္ပိ ဓမ္မစက္ကံ နာမ။ ဥဘယမ္ပိ ဟေတံ ဒံသဗလဿ ပဝတ္တဉာဏမေဝ။ တံ ဣမာယ ဒေသနာယ ပကာသေန္တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ နာမ။ တံ ပနေတံ ဓမ္မစက္ကံ ယာဝ အညာတကောဏှညတ္ထေရော အဋ္ဌာရသဟိ မြဟ္မကောဋီဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ န ပတိဋ္ဌာတိ၊ တာဝ ဘဂဝါ ပဝတ္ထေတိ နာမ။ ပတိဋ္ဌိတေ ပန ပဝတ္တိတံ နာမ။ တံ သန္ဓာယ “ပဝတ္တိတေ စ ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ” တိ ဝုတ္တံ။

ဘုမ္မာ ဒေဝါတိ ဘူမဋ္ဌကာ ဒေဝါ။ သဒ္ဓမနုဿာဝေ သုန္တိ ကေပ္ပဟာရေနေဝ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဧတံ ဘဂဝတာတိအာဒိနိ ဝဒန္တာ သဒ္ဓိံ အနုဿာဝယိံသု။

အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ “နယိဒံ တထာ”တိ ပဋိလောမံ ဝတ္ထေတုံ အသက္ကု-
 ဏေယျံ။ သန္တပတိတာ စေတ္ထ ဒေဝဗြဟ္မာနော ဒေသနာပရိယောသာနေ
 ကေပ္ပဟာရေနေဝ သာဓုကာရံ အဒံသု၊ သန္တပတိ အနာဂတာ ပန ဘုမ္မဒေဝါ-
 ဒယော တေသံ တေသံ သဒ္ဓံ သုတွာ သာဓုကာရမဒံသုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေသု
 ပန ပဗ္ဗဘရက္ခာဒိသု နိဗ္ဗတ္တာ ဘုမ္မဒေဝါ။ တေ စာတုမဟာရာဇိကပရိယာပန္နာ
 ဟောန္တပိ ဣမ ဝိသု ကတွာ ဝုတ္တာ။ စာတုမဟာရာဇိကတိ စ တေရဋ္ဌ-
 ဝိရုဋ္ဌကဝိရူပက္ခကုဝေရသင်္ခါတာ စတုမဟာရာဇာ ဒေဝတာ ဧတေသန္တိ
 စာတုမဟာရာဇိကာ။ တေ သိနေရဝေမဇ္ဈေ ဟောန္တိ။ တေသု ပဗ္ဗတဋ္ဌကာပိ
 အတ္ထိ အာကာသဋ္ဌကာပိ။ တေသံ ပရမ္မရာ စက္ကဝါဋ္ဌပဗ္ဗတံ ပတ္တာ။ ဒိဋ္ဌာပဒေါ-
 သိကာ မနောပဒေါသိကာ သိတဝလာဟကာ ဥဏှဝလာဟကာ စန္ဒိမာ
 ဒေဝပုတ္တော သူရိယော ဒေဝပုတ္တောတိ ဧတေ သဗ္ဗေပိ စာတုမဟာရာဇိက-
 ဒေဝသောကဋ္ဌာ ဧဝ။ တေတ္ထိံသ ဇနာ တတ္ထ ဥပ္ပန္နာတိ တာဝတိံသာ။ အပိစ
 “တာဝတိံသာ”တိ တေသံ ဒေဝါနံ နာမမေဝါတိပိ ဝုတ္တံ။ တေပိ အတ္ထိ
 ပဗ္ဗတဋ္ဌကာ အတ္ထိ အာကာသဋ္ဌကာ။ တေသံ ပရမ္မရာ စက္ကဝါဋ္ဌပဗ္ဗတံ ပတ္တာ၊
 တထာ ယာမာဒိနံ။ ဧကဒေဝလောကေပိ ဟိ ဒေဝါနံ ပရမ္မရာ စက္ကဝါဋ္ဌပဗ္ဗတံ
 အပ္ပတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ယာတာ ပယာတာ သမ္ပတ္တာတိ ယာမာ။
 တုဋ္ဌာ ပဟဋ္ဌာတိ တုသိတာ။ ပကတိပဋိယတ္တာရမ္မဏတော အတိရေကေန
 ရမိတုကာမကာလေ ယထာရုစိတေ ဘောဂေ နိဗ္ဗိနိတွာ နိဗ္ဗိနိတွာ ရမန္တိတိ
 နိဗ္ဗာနရတိ။ စိတ္တာစာရံ ဥတွာ ပရနိဗ္ဗိတေသု ဘောဂေသု ဝသံ ဝတ္ထေန္တိတိ
 ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တိ။ ဗြဟ္မကာယေ ဗြဟ္မသဋ္ဌာယ နိယုတ္တာတိ ဗြဟ္မကာယိကာ။
 သဗ္ဗေပိ ပဉ္စဝေါကာရဗြဟ္မာနော ဂဟိတာ။

တေန ခဏေနာတိ ဝစနံ ဝိသေသေတွာ တေန မုဟုတ္တေနာတိ ဝုတ္တံ။
 မုဟုတ္တသင်္ခါတေန ခဏေန၊ န ပရမတ္ထခဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယာဝ
 ဗြဟ္မလောကာတိ ဗြဟ္မလောကံ အန္တောကတွာ။ သဒ္ဓေါတိ သာဓုကာရသဒ္ဓေါ။
 ဒသသဟသီတိ ဒသသဟသီစက္ကဝါဋ္ဌဝတိ။ သင်္ခါတိ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂန္တိ သုဋ္ဌ၊ ကမ္ပိ။
 သမ္ပကမ္ပိတိ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂန္တိ အဓော ဩက္ကမန္တိ သုဋ္ဌ၊ ပကမ္ပိ။ သမ္ပဝေဓိတိ စတုဒိသာ
 ဝဂ္ဂန္တိ သုဋ္ဌ၊ ပဝေဓိ။ သမ္ပဒ္ဓဘာဝါယ မာတုကုန္တိ ဩက္ကမန္တေ စ ဗောဓိ-
 သတ္ထေ တတော နိက္ခမန္တေ စ မဟာပထဝီ ပုညတေဇေန အကမ္ပိတ္ထ၊
 အဘိသမ္ပောဓိယံ ပဋိဝေဓဉာဏတေဇေန။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ ဒေသနာဉာဏ-
 တေဇေန သာဓုကာရံ ဒါတုကာမာ ဝိယ ပထဝီ ဒေဝတာနုဘာဝေန အကမ္ပိတ္ထ၊
 အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇေန မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ စ ကာရုညေန စိတ္တသင်္ခါတံ

အသဟမာနာ ဝိယ ပထဝီ ဒေဝတာနုဘာဝေန အကမ္ပိတ္ထ။ အပ္ပမာဏောတိ
 ဝုဒ္ဓပ္ပမာဏော။ ဥဠာဇရာတိ ဧတ္ထ “ဥဠာရာနိ ဥဠာရာနိ ခါဒနိယာနိ ခါဒန္တိ”တိ-
 အာဒီသု^၁ မရုရံ ဥဠာရန္တိ ဝုတ္တံ။ “ဥဠာရာယ ဝတ္တဘောဂါယ စိတ္တံ န
 နမတိ”တိအာဒီသု^၂ ပဏိတံ ဥဠာရန္တိ ဝုတ္တံ။ “ဥဠာရာယ ခလု ဘဝံ ဝစ္ဆာ-
 ယနော သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသာယ ပသံသတိ”တိအာဒီသု^၃ သေဋ္ဌံ ဥဠာရန္တိ
 ဝုတ္တံ။ ဣမ ပန “ဝိပုလော ဥဠာဇရာ”တိ ဝုတ္တော။ **ဩဘာသောတိ** ဒေသနာ-
 ဉာဏာနုဘာဝေန စ ဒေဝတာနုဘာဝေန စ ဇာတဩဘာသော။ **လောကေတိ**
 စက္ကဝါဠဿ ဒသသဟသိယံယေဝ။ **အတိက္ကဓမ္မေ** ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ
 ဒေဝါနံ အယမာနုဘာဝေါ—နိဝတ္ထဝတ္ထပ္ပဘာ ဒွါဒသ ယောဇနာနိ ဖရတိ၊
 တထာ သရီရဿ အလင်္ကာရဿ ဝိမာနဿ စ။ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ
 အတိက္ကမိတွာယေဝါတိ အတ္တော။ **ဥဒါနန္တိ** သောမနဿဉာဏမယိကံ ဥဒါဟာရံ။
ဥဒါနေသီတိ ဥဒါဟရိ။ **အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညောတိ** ဣမဿပိ
 ဥဒါနဿ ဥဒါဟရဏသောသော ဒသသဟသိလောကဓာတုံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။
အညာသိကောဏ္ဍညောတိ^၄ ဘုသံ ဉာတကောဏ္ဍညောတိ အတ္တော။

စက္ခုအာဒိနံ နိဒ္ဒေသေ ဒဿနဋ္ဌေနာတိအာဒီသု ဧကမေဝ ဉာဏံ ယထာ-
 ဝုတ္တဿ နေယျဿ စက္ခုဝိယ ဒဿနကိစ္စကရဏေန စက္ခု။ ဉာဏကိစ္စကရဏေန
 ဉာဏံ။ နာနပ္ပကာရတော ဇာနနကိစ္စကရဏေန ပညာ။ အနဝသေသပဋိ-
 ဝေဓကရဏေန ဝိဇ္ဇာ။ သဗ္ဗထာ ဩဘာသကိစ္စကရဏေန အာလောကော
 နာမာတိ အတ္တော။ စက္ခု ဓမ္မောတိအာဒီသုပိ ဧကံယေဝ ဉာဏံ ကိစ္စ-
 နာနတ္ထေန ပဉ္စဓာ ဝဏ္ဏိတံ။ အာရမ္မဏာတိ ဥပတ္တန္တနဋ္ဌေန။ ဂေါစရာတိ
 ဝိသယဋ္ဌေန။ ဒဿနဋ္ဌေနာတိအာဒီသု ဉာဏကိစ္စံ ပဉ္စဓာ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ နယေန
 တီသု ဝါရေသု ဧကေကသ္မိံ ပဉ္စ ပဉ္စ ကတွာ ပန္နရသ ဓမ္မာ, ပန္နရသ အတ္တာ, ဒွီသု
 ပန္နရသကေသု တိံသ နိရုတ္တိယော၊ ပန္နရသသု ဓမ္မေသု ပန္နရသသု အတ္တေသု
 တိံသာယ နိရုတ္တိသုတိ သဋ္ဌိ ဉာဏာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သေသအရိယသစ္စေသုပိ
 ဧသေဝ နယော။ စတူသု အရိယသစ္စေသု ဧကေကသ္မိံ အရိယသစ္စေ ပန္နရသန္တံ
 ပန္နရသန္တံ ဓမ္မာနံ အတ္တာနဉ္စ ဝသေန သဋ္ဌိ ဓမ္မာ, သဋ္ဌိ အတ္တာ, သဋ္ဌိယာ ဓမ္မေသု
 သဋ္ဌိယာ အတ္တေသု စ ဝိသသတံ နိရုတ္တိယော၊ ဝိသာဓိကံ သတန္တိ အတ္တော။
 သဋ္ဌိယာ ဓမ္မေသု သဋ္ဌိယာ အတ္တေသု ဝိသုတ္တရသတေ နိရုတ္တိသုတိ ဧဝံ
 စတ္တာရိသဉ္စ ဒွေ စ ဉာဏသတာနိ။

၁-မ ၁-၃၀၁-ပိဋေ။
 ၂-မ ၃-၂၃၃-ပိဋေ။
 ၂-အံ ၃-၁၉၅-ပိဋေ။
 ၄-အညာကောဏ္ဍညောတိ (သိ)

၂-၃-သတိပဋ္ဌာနဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၁-၃၂။ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမေ ဣဒ္ဓိပါဒသုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမေ စ ပဋိသမ္ဘိဒါနိဒ္ဒေသေ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော စ ဂဏနာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄-၈-သတ္တဗောဓိသတ္တဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၃-၃၇။ သတ္တန္တံ ဗောဓိသတ္တာနံ သုတ္တန္တေသု ဧကေကသ္မိယေဝ သမုဒယေ စက္ခာဒယော ပဉ္စ၊ နိရောဓေ ပဉ္စာတိ ဒသ ဓမ္မာ၊ သမုဒယေ ဒဿနဋ္ဌာဒယော ပဉ္စ၊ နိရောဓေ ပဉ္စာတိ ဒသ အတ္တာ၊ တေသံ ဝသေန ဝိသတိ နိရုတ္တိယော စဟ္တာရိသံ ဉာဏာနိ။ သတ္တ ဧကတော ကတွာ ဝုတ္တဂဏနာ သုဝိညေယျာ ဧဝ။ သဗ္ဗညုတညာဏဝသေန ဝုတ္တပဋိသမ္ဘိဒါနိဒ္ဒေသေ ဧကေကမူလကေသု “ဉာတော ဒိဋ္ဌော ဝိဒိတော သမ္ဘိကတော ဖဿိတော ပညာယာ”တိ ဣမေသု ပဉ္စသု ဝစနေသု ဧကေကသ္မိယေဝ စက္ခာဒယော ပဉ္စ၊ ဒဿနဋ္ဌာဒယော ပဉ္စာတိ ပဉ္စပဉ္စကာနံ ဝသေန ပဉ္စဝိသတိ ဓမ္မာ၊ ပဉ္စဝိသတိ အတ္တာ၊ တဒ္ဓိဂုဏာ နိရုတ္တိယော၊ တဒ္ဓိဂုဏာနိ ဉာဏာနိ ဝေယျာနိ။ ပဉ္စ ဧကတော ကတွာ ဝုတ္တဝါရေပိ ပဉ္စက္ခတ္တံ ပဉ္စ ပဉ္စဝိသတိ ကတွာ ပဉ္စဝိသသတံ ဓမ္မာ၊ ပဉ္စဝိသသတံ အတ္တာ၊ တဒ္ဓိဂုဏာ နိရုတ္တိယော၊ တဒ္ဓိဂုဏာနိ ဉာဏာနိ ဝေယျာနိ။ အဓုတေယျာနိတိ စေတ္ထ ဒွေ သတာနိ စ ပညာသဉ္စ။ ခန္ဓာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမိနာဝ နယေန သစ္စဝါရပဋိသမ္ဘိဒါဝါရေ စ ဓမ္မာဒိဂဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၉-ဆဗ္ဗဓမ္မဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၈။ ဗုဒ္ဓဓမ္မဝါရေ ဒိယဓုသတန္တိ ဆက္ခတ္တံ ပဉ္စဝိသတိ သတဉ္စ ပညာသဉ္စ ဟောန္တိ၊ တဒ္ဓိဂုဏာ နိရုတ္တိယော တဒ္ဓိဂုဏာနိ ဉာဏာနိ။ ပဋိသမ္ဘိဒါမိကရဏေတိ ပဋိသမ္ဘိဒါမိကာရေ။ အဓုနဝဓမ္မသတာနိတိ ပဌမံ ဝုတ္တေသု စတုသု သစ္စေသု သဋ္ဌိ၊ စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သဋ္ဌိ၊ စတုသု သမ္မပ္ပဓာနေသု သဋ္ဌိ၊ သတ္တဗောဓိသတ္တဝေယျာကရဏေသု သတ္တတိ၊ အဘိညဋ္ဌာဒိသု ပဉ္စသု ပဉ္စဝိသသတံ၊ ခန္ဓဋ္ဌာဒိသု ပဉ္စသု ပဉ္စဝိသသတံ၊ ပုန စတုသု အရိယသစ္စေသု သတံ၊ စတုသု ပဋိသမ္ဘိဒါသု သတံ၊ ဆသု ဗုဒ္ဓဓမ္မေသု ဒိယဓုသတန္တိ ဧဝံ အဋ္ဌသတာနိ စ ပညာသဉ္စ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ အတ္တာပိ တတ္တကာ ဧဝ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝ သစ္စာဒိသု တီသု ဌာနေသု ဝိသသတံ နိရုတ္တိယော၊ သတ္တသု ဝေယျာကရဏေသု စဟ္တာရိသသတံ နိရုတ္တိယော၊ အဘိညဋ္ဌာဒိသု ခန္ဓဋ္ဌာဒိသု စ

အစုတေယျာနိ အစုတေယျာနိ နိရုတ္တိသတာနိ၊ အရိယသစ္စေသု ပဋိသန္တိဒါသု
 စ ဒွေ ဒွေ နိရုတ္တိသတာနိ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မေသု တီဏိ နိရုတ္တိသတာနိတိ ဧဝံ နိရုတ္တိ-
 သဟဿဉ္စ သတ္တနိရုတ္တိသတာနိ စ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝ သစ္စာဒီသု တီသု ဌာနေသု
 စတ္တာရိသာမိကာနိ ဒွေ ဒွေ ဉာဏသတာနိ၊ သတ္တသု ဝေယျာကရဏေသု
 အသိတိအဓိကာနိ ဒွေ ဉာဏသတာနိ၊ အဘိညဋ္ဌာဒီသု ခန္ဓဋ္ဌာဒီသု စ ပဉ္စပဉ္စ-
 ဉာဏသတာနိ၊ သစ္စေသု ပဋိသန္တိဒါသု စ စတ္တာရိ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိ၊
 ဗုဒ္ဓဓမ္မေသု ဆ ဉာဏသတာနိတိ ဧဝံ တီဏိ စ ဉာဏသဟဿာနိ စတ္တာရိ စ
 ဉာဏသတာနိ ဟောန္တိတိ။

ပဋိသန္တိဒါကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဓမ္မစက္ကကထာ

၁-သစ္စဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၉။ ပုန ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တန္တမေဝ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ကထိတာယ ဓမ္မ-
 စက္ကကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ ဒုက္ခဝတ္ထုကာတိ ကောဘိသမယ-
 ဝသေန ဒုက္ခံ ဝတ္ထု ဧတေသန္တိ ဒုက္ခဝတ္ထုကာ။ တဒေဝ ဒုက္ခံ ဝိသေသေတွာ
 သစ္စဝတ္ထုကာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သစ္စံ အာရမ္မဏံ ဥပတ္တန္တေ ဧတေသန္တိ
 သစ္စာရမ္မဏာ။ သစ္စံ ဂေါစရော ဝိသယော ဧတေသန္တိ သစ္စဂေါစရာ။
 သစ္စသင်္ဂဟိတာတိ မဂ္ဂသစ္စေန သင်္ဂဟိတာ။ သစ္စပရိယာပန္နာတိ မဂ္ဂသစ္စာယတ္တာ။
 သစ္စေ သမုဒါဂတာတိ ဒုက္ခပရိဇာနနေန ဒုက္ခသစ္စေ သမုပ္ပန္နာ။ တယာ တတ္ထေဝ
 ဋ္ဌိတာ ပတိဋ္ဌိတာ စ။

၄၀။ ဣဒါနိ “ပဝတ္တိတေ စ ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ”တိ ဝုတ္တံ ဓမ္မစက္ကံ
 နိဒ္ဒိသိတုကာမော ဓမ္မစက္ကန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒုဝိဓံ ဓမ္မစက္ကံ ပဋိဝေဓဓမ္မစက္ကံ
 ဒေသနာဓမ္မစက္ကဉ္စ။ ပဋိဝေဓဓမ္မစက္ကံ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ၊ ဒေသနာဓမ္မစက္ကံ
 ဣသိပတနေ။ ဓမ္မဉ္စ ပဝတ္တေတိ စက္ကဉ္စာတိ ပဋိဝေဓဓမ္မစက္ကံ ဝုတ္တံ၊ စက္ကဉ္စ
 ပဝတ္တေတိ ဓမ္မဉ္စာတိ ဒေသနာဓမ္မစက္ကံ။ ကထံ? ဘဂဝါ ဟိ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ
 နိသိန္ဓော မဂ္ဂက္ခဏေ^၁ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇျင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါဒိဘေဒံ ဓမ္မဉ္စ ပဝတ္တေတိ၊
 သောယေဝ စ ဓမ္မော ကိလေသသတ္တုဃာတာယ ပဝတ္တနတော ပဟရဏစက္ကံ

၁-နိသိန္ဓော (က)

ဝိယာတိ စက္ကဉ္စ။ ဓမ္မံ ပဝတ္ထေန္တောယေဝ ဘဂဝါ တံ စက္ကံ ပဝတ္ထေတိ နာမ။
 ဧတေန ဓမ္မောယေဝ စက္ကန္တိ ကမ္မဓာရယသမာသတာ ဝုတ္တာ ဟောတိ။
 ဣသိပတနေ နိသိန္ဒော ဘဂဝါ ဓမ္မဒေသနက္ခဏေ ဝေနေယျသန္တာနေ ကိလေသ-
 သတ္တုဃာတာယ ပဝတ္တနတော ပဟရဏစက္ကသဒိသံ ဒေသနာစက္ကဉ္စ ပဝတ္ထေတိ။
 ဝေနေယျသန္တာနေ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါဒိဘေဒံ ဓမ္မစက္ကဉ္စ ပဝတ္ထေတိ။
 ဧတေန ဓမ္မော စ စက္ကဉ္စ ဓမ္မစက္ကန္တိ ဒုန္ဒသမာသတာ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ယသ္မာ
 ပန ပဝတ္တကေ သတိ ပဝတ္တနာ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထာပိ “ပဝတ္ထေတိ” တိ
 ဝုတ္တံ။ ပဝတ္တနဋ္ဌေန ပန “စက္က” န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မေန
 ပဝတ္ထေတိတိ ဓမ္မစက္ကန္တိ အာဒိနိ ဒေသနာဓမ္မစက္ကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တာနိတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တတ္ထ ဓမ္မေန ပဝတ္ထေတိတိ ယထာသဘာဝတ္တာ ဓမ္မေန ပဝတ္တံ စက္ကန္တိ
 ဓမ္မစက္ကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မစရိယာယ ပဝတ္ထေတိတိ ဝေနေယျသန္တာနေ
 ဓမ္မတ္ထာယ ပဝတ္တံ စက္ကန္တိ ဓမ္မစက္ကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မေ ဌိတောတိအာဒိဟိ
 ဘဂဝတော ဓမ္မဘူတတာ ဓမ္မဿာမိတာ စ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ယထာဟ “သော
 ဟာဝုသော ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတိ စက္ခူဘူတော ဣဏဘူတော
 ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္ဒေတာ အမတဿ ဒါတာ
 ဓမ္မဿာမိ ကထာဂတော” တိ။ တသ္မာ တေဟိ ဓမ္မဿ စက္ကန္တိ ဓမ္မစက္ကန္တိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ ဌိတောတိ ဝိသယိဘာဝေန ဌိတော။ ပတိဌိတောတိ အစလဘာဝေန
 ပတိဌိတော။ ဝသိပ္ပတ္တောတိ ဣဿရဘာဝံ ပတ္တော။ ပါရမိပ္ပတ္တောတိ ကောဋိ-
 ပ္ပတ္တော။ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တောတိ ဝိသာရဒဘာဝံ ပတ္တော။ ဓမ္မေ ပတိဌာ-
 ပေန္တောတိအာဒိဟိ ဝေနေယျသန္တာနမပေက္ခိတွာ ဝုတ္တေဟိ ပန ဝစနေဟိ
 ဓမ္မဿာမိတာယ စ ဓမ္မတ္ထာယ စက္ကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မံ သက္ကဏေန္တောတိ-
 အာဒိဟိ ဓမ္မတ္ထာယ စက္ကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဟိ ဓမ္မံ သက္ကာရာဒိဝသေန
 ပဝတ္ထေတိ။ သော ဓမ္မတ္ထံ ပဝတ္ထေတိ။ ဓမ္မံ သက္ကဏေန္တောတိ ယထာ
 ကတော သော ဓမ္မော သုကတော ဟောတိ။ ဝေမေဝ နံ ကဏေန္တော။ ဓမ္မံ ဂရုံ
 ကဏေန္တောတိ တသ္မိံ ဂါရဝပ္ပတ္တိယာ တံ ဂရုံ ကဏေန္တော။ ဓမ္မံ မာနေန္တောတိ
 ဓမ္မံ ပိယဉ္စ ဘာဝနိယဉ္စ ကတွာ ဝိဟရန္တော။ ဓမ္မံ ပူဇေန္တောတိ တံ အပဒိသိတွာ
 ဒေသနာပဋိပတ္တိပူဇာယ ပူဇံ ကဏေန္တော။ ဓမ္မံ အပစာယမာနောတိ တဿေဝ
 ဓမ္မဿ သက္ကာရဂရုကာရေဟိ နိစဝုတ္တိတံ ကဏေန္တော။ ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတူတိ
 တံ ဓမ္မံ ဇေမိဝ ပုရက္ခတွာ ကေတုမိဝ စ ဥက္ခိပိတွာ ပဝတ္တိယာ ဓမ္မဒ္ဓဇော

ဓမ္မကေတု စ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ဓမ္မာဓိပတေယျောတိ ဓမ္မာဓိပတိတော အာဂတော ဘာဝနာဓမ္မဝသေနေဝ စ သဗ္ဗကိရိယာနံ ကရဏေန ဓမ္မာဓိ- ပတေယျော ဟုတွာ။ တံ ခေါ ပန ဓမ္မစက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ ကေနစိ နိဝတ္ထေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အပ္ပဋိဟတပဝတ္တိတာ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ သော ဓမ္မော ပဝတ္တနဋ္ဌေန စက္ကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဓမ္မော၊ တံ ဓမ္မံ ပဝတ္ထေတိတိ ဝေနေယျသန္တာနေ မဂ္ဂသမ္ပ- ယုတ္တသဒ္ဓိန္ဒြိယုပ္ပါဒနေန တံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဓမ္မံ ပဝတ္ထေတိတိ အတ္ထော။ ဒေသေ နယော သေသေသုပိ။ သစ္စာတိ သစ္စဉာဏာနိ။ ဝိပဿနာ စ ဝိဇ္ဇာ စ မဂ္ဂ- ဉာဏမေဝ။ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ အရဟတ္တဖလေ ဉာဏံ။ တမ္ပိ ဝေနေယျ- သန္တာနေ ပဝတ္ထေတိယေဝ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိဝေဓံ ကရောန္တောပဝတ္ထေတိယေဝ နာမ။

သမုဒယဝါရာဒီသု သမုဒယဝတ္ထုကာ နိရောဓဝတ္ထုကာ မဂ္ဂဝတ္ထုကာတိ ဝိသေသပဒံ ဒသေတော သဒ္ဓိတ္တာ။ ဧတ္တာပိ ဝုတ္တသဒိသံ ပဌမံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂-၃-သတိပဋ္ဌာနဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၁-၄၂။ သတိပဋ္ဌာနဗ္ဗဒ္ဓိပါဒပုဗ္ဗင်္ဂမဝါရာပိ မဂ္ဂက္ခဏဝသေန ဝုတ္တာ။ တေပိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိသေသပဒံ ဒသေတော သဒ္ဓိတ္တာတိ။

ဓမ္မစက္ကကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-လောကုတ္တရကထာဝဏ္ဏနာ

၄၃။ ဣဒါနိ လောကုတ္တရဓမ္မဝတိယာ ဓမ္မစက္ကကထာယ အနန္တရံ ကထိတာယ လောကုတ္တရကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ လောကုတ္တရပဒဿ အတ္ထော နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒယော သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ ယထာယောဂံ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာ။ တေ ဗုဇ္ဈန- ဋ္ဌေန ဗောဓိတိ ဧဝံလဒ္ဓနာမဿ အရိယဿ ပက္ခေ ဘဝတ္တာ ဗောဓိပက္ခိယာ နာမ။ ပက္ခေ ဘဝတ္တာတိ ဥပကာရဘာဝေ ဌိတတ္တာ။ တေသု အာရမ္မဏေသု ဩက္ကန္တိတွာ ပက္ခန္တိတွာ ဥပဋ္ဌာနတော ဥပဋ္ဌာနံ၊ သတိယေဝ ဥပဋ္ဌာနံ သတိ- ပဋ္ဌာနံ။ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ပနဿ အသုဘဒုက္ခာနိစ္စာနတ္တာကာရ- ဝဟဏဝသေန သုဘသုခနိစ္စအတ္တသညာပဟာနကိစ္စသာနေဝသေန စ ပဝတ္ထိ- တော စတုဓာ ဘေဒေါ ဟောတိ။ တသ္မာ စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ ဝုစ္စတိ။

ပဒဟန္တိ ဧတေနာတိ ပဓာနံ၊ သောဘနံ ပဓာနံ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္မာ ဝါ ပဒဟန္တိ
 ဧတေနာတိ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သောဘနံ ဝါ တံ ကိလေသဝိရူပပဝတ္တဝိရဟိတတော
 ပဓာနဉ္စ ဟိကသုခနိပ္ပုဒကဋ္ဌေန သေဋ္ဌဘာဝါဝဟနတော ပဓာနဘာဝကရဏ-
 တော ဝါတိ သမ္ပပ္ပဓာနံ။ ဝိရိယသေတံ အဓိဝစနံ။ တယိဒံ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နာနံ
 အကုသလာနံ ပဟာနာနုပ္ပတ္တိကိစ္စံ၊ အနုပ္ပန္နုပ္ပန္နာနု ကုသလာနံ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတိကိစ္စံ
 သာဓယတိတိ စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ။ တသ္မာ စတ္တာဓော သမ္ပပ္ပဓာနာတိ ဝုစ္စတိ။
 နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ဣဇ္ဈန္တိ ဧတောယ သတ္တာ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ
 ဟောန္တိတိ ဣဒိနာ ဝါ ပရိယာယေန ဣဒ္ဓိ၊ တဿာ သမ္ပယုတ္တောယ ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန
 ဖလဘူတာယ ပုဗ္ဗဘာဝကရဏဋ္ဌေန စ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါတိ **ဣဒ္ဓိပါဒေါ။**
 သော ဆန္ဒဝိရိယစိတ္တဝိမံသာဝသေန စတုဗ္ဗိဓောဝ ဟောတိ။ တသ္မာ စတ္တာဓော
 ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ ဝုစ္စတိ။ အဿဒ္ဓိယကောသဇ္ဇပမာဒဝိက္ခေပသမ္မောဟာနံ အဘိ-
 ဘဝနတော အဘိဘဝနသင်္ခါတေန အဓိပတိယဋ္ဌေန **ဣဒ္ဓိယံ။** အဿဒ္ဓိယာဒီဟိ
 အနဘိဘဝနိယတော အကမ္ဘိယဋ္ဌေန ဗလံ။ တဒုဘယမ္ဘိ သဒ္ဓါဝိရိယသတိ-
 သမာဓိပညာဝသေန ပဉ္စဝိဓံ ဟောတိ။ တသ္မာ **ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိတိ**
ဝုစ္စန္တိ။ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ ပန အင်္ဂဘာဝေန သတိအာဒယော သတ္တ ဓမ္မာ
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ နိယျာနဋ္ဌေန စ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါ ဟောန္တိ။ တေန
 ဝုစ္စတိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌကီကော မဂ္ဂေါတိ။

ဣတိ ဣမေ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ ပုဗ္ဗဘာဝေ လောကီယဝိပဿ-
 နာယ ဝတ္တမာနာယ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယံ ပရိဂ္ဂဏှတော စ ကာယာနုပဿနာ-
 သဘိပဋ္ဌာနံ၊ နဝဝိဓေန ဝေဒနံ ပရိဂ္ဂဏှတော စ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊
 သောဋ္ဌသဝိဓေန စိတ္တံ ပရိဂ္ဂဏှတော စ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ ပဉ္စဝိဓေန
 ဓမ္မေ ပရိဂ္ဂဏှတော စ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ
 အနုပ္ပန္နုပ္ပဗ္ဗံ ပရဿ ဥပ္ပန္နံ အကုသလံ ဒိသ္မာ “ယထာ ပဋိပန္နဿ တဿ တံ ဥပ္ပန္နံ၊
 န တထာ ပဋိပဋိဿာမိ၊ ဧဝံ မေ ဧတံ နုပ္ပဋိဿတိ” တိ တဿ အနုပ္ပဒါယ
 ဝါယမနကာလေ ပဌမံ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ အတ္တနော သမုဒါစာရပုတ္တမကုသလံ
 ဒိသ္မာ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမနကာလေ ဒုတိယံ၊ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ
 အနုပ္ပန္နုပ္ပဗ္ဗံ ဈာနံ ဝါ ဝိပဿနံ ဝါ ဥပ္ပါဒေတုံ ဝါယမန္တဿ တတိယံ၊ ဥပ္ပန္နံ
 ယထာ န ပရိဟာယတိ၊ ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ စတုတ္ထံ သမ္ပပ္ပဓာနံ။ ဆန္ဒ
 ဓရံ ကတ္တာ ကုသလုပ္ပုဒနကာလေ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဝိရိယံ၊ စိတ္တံ၊ ဝိမံသံ ဓရံ
 ကတ္တာ ကုသလုပ္ပုဒနကာလေ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ။ မိစ္ဆာဝါစာယ ဝိရမဏကာလေ

၁-ကိလေသဝိရူပပတ္တဝိရဟတော (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၁၉-ပိဋကေ။)

သမ္မာဝါစာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ၊ မိစ္ဆာဇီဝါ ဝိရမဏကာလေ သမ္မာဇီဝေါတိ ဧဝံ
 နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘန္တိ။ စတုမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဧကစိတ္တေ လဗ္ဘန္တိ၊ ဖလက္ခဏေ
 ဌပေတွာ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနေ အဝသေသာ တေတ္ထိံသ လဗ္ဘန္တိ။ ဧဝံ
 ဧကစိတ္တေ လဗ္ဘမာနေသု စေတေသု ဧကော နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ သတိ ကာယာ-
 ဒီသု သုဘသညာဒိပဟာနကိစ္စသာနေဝသေန “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ
 ဝုစ္စတိ။ ဧကမေဝ စ ဝီရိယံ အနုပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အနုပ္ပါဒါဒိကိစ္စသာနေဝသေန
 “စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ”တိ ဝုစ္စတိ။ သေသေသု ဟာပနဝဗျနံ နတ္ထိ။

အပိစ တေသု—

နဝ ဧကဝိဓာ ဧကော၊ ဒွေဓာထ စတုပဉ္စဓာ။
 အဋ္ဌဓာ နဝဓာ စေဝ၊ ဣတိ ဆဒ္ဒါ ဘဝန္တိ တေ။

နဝ ဧကဝိဓာတိ ဆန္ဒော စိတ္တံ ဝီတိ ပဿဒ္ဓိ ဉပေက္ခာ သင်္ကပ္ပေါ ဝါစာ
 ကမ္မန္တာ အာဇီဝေါတိ ဣမေ နဝ ဆဒ္ဓိဒ္ဓိပါဒါဒိဝသေန ဧကဝိဓာဝ ဟောန္တိ၊
 အညကောဋ္ဌာသံ န ဘဇန္တိ။ ဧကော ဒွေဓာတိ သဒ္ဓါ ဣန္ဒြိယဗလဝသေန ဒွေဓာ
 ဌိတာ။ အထ စတုပဉ္စဓာတိ အထညော ဧကော စတုဓာ၊ အညော ပဉ္စဓာ
 ဌိတောတိ အတ္ထော။ တတ္ထ သမာဓိ ဧကော ဣန္ဒြိယဗလဗောဇျင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဝသေန
 စတုဓာ ဌိတော၊ ပညာ တေသံ စတုန္တံ ဣဒ္ဓိပါဒကောဋ္ဌာသဿ စ ဝသေန
 ပဉ္စဓာ။ အဋ္ဌဓာ နဝဓာ စေဝါတိ အပရော ဧကော အဋ္ဌဓာ၊ ဧကော နဝဓာ
 ဌိတောတိ အတ္ထော။ စတုသတိပဋ္ဌာနဣန္ဒြိယဗလဗောဇျင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဝသေန သတိ
 အဋ္ဌဓာ ဌိတာ၊ စတုသမ္ပပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒဣန္ဒြိယဗလဗောဇျင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဝသေန ဝီရိယံ
 နဝဓာတိ။ ဧဝံ—

စုဒ္ဒသေဝ အသမ္ဘိန္တာ၊ ဟောန္တေတေ ဗောဓိပက္ခိယာ။
 ကောဋ္ဌာသတော သတ္တဝိဓာ၊ သတ္တတိံသ ပဘေဒတော။
 သကိစ္စနိပ္ပုဒနတော၊ သရူပေန စ ဝုတ္တိတော။
 သဗ္ဗေဝ အရိယမဂ္ဂဿ၊ သမ္ဘဝေ သမ္ဘဝန္တိ တေ။

ဧဝံ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တေ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ ဒသေတွာ ပုန တေ
 မဂ္ဂဖလေသု သဒ္ဓိပိတွာ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ သာမညဖလာနီတိ
 အာဟ။ သမဏဘာဝေါ သာမညံ၊ စတုန္တံ အရိယမဂ္ဂါနမေတံ နာမံ။ သာမညာနံ
 ဖလာနိ သာမညဖလာနိ။ နိဗ္ဗာနံ ပန သဗ္ဗေဟိ အသမ္ဘိဿမေဝ။ ဣတိ
 ဝိတ္ထာရတော သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယစတုမဂ္ဂစတုဖလနိဗ္ဗာနာနံ ဝသေန

ဆစက္ကာလီသ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ တတော သင်္ခေပေန စတုမဂ္ဂစတုဖလနိဗ္ဗာ-
 နာနံ ဝသေန နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ တတောပိ သင်္ခေပေန မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနံ
 ဝသေန တယော လောကုတ္တရဓမ္မာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ မဂ္ဂဖလာနဉ္စ
 လောကုတ္တရတ္ထေ ဝုတ္ထေ တံသမ္ပယုတ္တာနံ ဖဿာဒိနမ္ပိ လောကုတ္တရတ္တံ ဝုတ္ထမေဝ
 ဟောတိ။ ပဓာနဓမ္မဝသေန ပန သတိပဋ္ဌာနာဒယောဝ ဝုတ္တာ။ အဘိဓမ္မေ^၇ စ
 လောကုတ္တရဓမ္မနိဒ္ဒေသေ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာနံ ဖဿာဒိနံ လောကုတ္တရတ္တံ
 ဝုတ္ထမေဝါတိ။

လောကံ တရန္တိတိ လောကံ အတိက္ကမန္တိ။ သဗ္ဗမိဓ ဤဒိသံ ဝတ္တမာန-
 ကာလဝစနံ စက္ကာရော အရိယမဂ္ဂေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဟိ
 အပါယလောကံ တရတိ၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ ကာမာဝစရလောကေကဒေသံ
 တရတိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကာမာဝစရလောကံ တရတိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ
 ရူပါရူပါဝစရလောကံ တရတိ။ လောကာ ဥတ္တရန္တိတိ လောကာ ဥဂ္ဂန္တိ။
 လောကတောတိ စ လောကမှာတိ စ တဒေဝ နိဿက္ကဝစနံ ဝိသေသေတွာ
 ဒဿိတံ။ လောကံ သမတိက္ကမန္တိတိ ပဌမံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ တတ္ထ ဥပသဂ္ဂတ္ထံ
 အနပေက္ခိတွာ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ သဟ ဥပသဂ္ဂတ္ထေန ဝုတ္တံ။ လောကံ သမတိက္ကန္တာတိ
 ယထာဝုတ္တံ လောကံ သမ္မာ အတိက္ကန္တာ။ သဗ္ဗမိဓ ဤဒိသံ အတိတကာလဝစနံ
 ဖလနိဗ္ဗာနာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ဟိ ယထာဝုတ္တံ လောကံ
 အတိက္ကမိတွာ ဌိတာနိ၊ သဒါ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗလောကံ အတိက္ကမိတွာ ဌိတံ။
 လောကေန အတိရေကာတိ လောကတော အဓိကဘူတာ။ ဣဒံ သဗ္ဗေပိ
 လောကုတ္တရဓမ္မေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ နိဿရန္တိတိ နိဂ္ဂန္တိ။ နိဿဋ္ဌာတိ နိဂ္ဂတာ။
 လောကေန န တိဋ္ဌန္တိတိအာဒိနိ အဋ္ဌာရသ ဝစနာနိ သဗ္ဗလောကုတ္တရေသုပိ
 ယုဇ္ဇန္တိ။ န တိဋ္ဌန္တိတိ လောကေ အပရိယာပန္နတ္တာ ဝုတ္တံ။ လောကေန န လိမ္မန္တိတိ
 ခန္ဓသန္တာနေ ဝတ္တမာနာပိ တသ္မိံ န လိမ္မန္တိတိ အတ္ထော။ လောကေန န လိမ္မန္တိတိ
 အကတပဋိဝေဓာနံ ကေနစိ စိတ္တေန၊ ကတပဋိဝေဓာနံ အကုသလေန အပ္ပ-
 မတ္တေနပိ စိတ္တေန န လိမ္မန္တိတိ အတ္ထော။ အသံလိတ္တာ အနုပလိတ္တာတိ ဥပသဂ္ဂေန
 ဝိသေသိတံ။

ဝိပ္ပမုတ္တာတိ အလိတ္တတ္ထမေဝ နာနာဗျဉ္ဇနေန ဝိသေသိတံ။ ယေ ကေစိ ဟိ
 ယတ္ထ ယေန ဝါ အလိတ္တာ၊ တေ တတ္ထ တေန ဝါ ဝိပ္ပမုတ္တာ ဟောန္တိ။
 လောကာ ဝိပ္ပမုတ္တာတိအာဒိနိ တိဏိ နိဿက္ကဝသေန ဝုတ္တာနိ။ ဝိသညုတ္တာတိ
 ဝိပ္ပမုတ္တတ္ထဝိသေသနံ။ ယေ ကေစိ ဟိ ယတ္ထ ယေန ယတော ဝိပ္ပမုတ္တာ၊ တေ

၁-အဘိ ၁-၇၂-၁၁၈-ပိဋ္ဌာဒိသု။

တတ္ထ တေန တတော ဝိသညတ္တာ နာမ ဟောန္တိ။ လောကာ သုဇ္ဈန္တိတိ
 လောကမလံ ခောဝိတွာ လောကာ သုဇ္ဈန္တိ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိတိ တဒေဝ ဥပသဂ္ဂေန
 ဝိသေသိတံ။ ဝုဋ္ဌဟန္တိတိ ဥဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ။ ဝိဝုဋ္ဌန္တိတိ ဝိဝုဋ္ဌန္တိ။ န သန္တိတိ
 န လဂ္ဂန္တိ။ န ဝယန္တိတိ န ဝဏှိယန္တိ။ န ဗန္တိတိ န ဗာဓိယန္တိ။ သမုန္တိန္တိ
 အပ္ပဝတ္တိ ကရောန္တိ။ ယထာ စ လောကံ သမုန္တိန္တိတ္တိ။ တထေဝ “လောကာ
 ဝိသုဒ္ဓတ္တာ”တိအာဒိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ ပဋိပ္ပဿန္တိတိ နိရောဓေန္တိ။
 အပထာတိအာဒိနိ စတ္တာရိ သဗ္ဗေသုပိ လောကုတ္တရေသု ယုဇ္ဇန္တိ။ အပထာတိ
 အမဂ္ဂါ။ အဂတိတိ အပ္ပတိဋ္ဌာ။ အဝိသယာတိ အနာယတ္တာ။ အသာဓာ-
 ရဏာတိ အသမာနာ။ ဝမန္တိတိ ဥဂ္ဂိလန္တိ။ န ပစ္စာဝမန္တိတိ ဝုတ္တပဋိပက္ခ-
 နယေန ဝုတ္တံ။ ဝန္တိ ပုန န အဒန္တိတိ အတ္ထော။ ဧတေန ဝန္တိဿ သုဝန္တဘာဝေါ
 ဝုတ္ထော ဟောတိ။ အနန္တရဒုကတ္တယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝိသိနေန္တိတိ
 ဝိကိရန္တိ ဝိမုစ္ဆန္တိ။ န ဗန္တိတိ အတ္ထော။ န ဥဿိနေန္တိတိ န ဝိကိရန္တိ န ဝိမုစ္ဆန္တိ။
 “ဝိသိနေန္တိ”တိ “န ဥဿိနေန္တိ”တိ ရဿံ ကတွာပါဌော သုန္တရော။ ဝိရူပေန္တိတိ
 နိဗ္ဗာပေန္တိ။ န သံရူပေန္တိတိ န ဥဇ္ဇလန္တိ။ လောကံ သမတိက္ကမ္မ အဘိဘုယျ
 တိဋ္ဌန္တိတိ သဗ္ဗေပိ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ လောကံ သမ္မာ အတိက္ကမိတွာ အဘိ-
 ဘဝိတွာ စ တိဋ္ဌန္တိတိ လောကုတ္တရာ။ သဗ္ဗေဟိပိ ဣမေဟိ ယထာဝုတ္ထေဟိ
 ပကာရေဟိ လောကုတ္တရာနံ လောကတော ဥတ္တရဘာဝေါ အဓိကဘာဝေါ စ
 ဝုတ္ထော ဟောတိတိ။

လောကုတ္တရကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဗလကထာဝဏ္ဏနာ

၄၄။ ဣဒါနိ လောကုတ္တရကထာယ အနန္တရံ ကထိတာယ လောကုတ္တရ-
 ကထာဝတိယာ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဗလကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ
 အာဒိတော သုတ္တန္တဝသေန ပဉ္စ ဗလာနိ ဒသေတွာ တဒညာနိပိ ဗလာနိ
 ဒသေတုကာမော အပိစ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဗလာနိတိအာဒိမာဟ။ သဗ္ဗာနိပိ တံတံ-
 ပဋိပက္ခေဟိ အကမ္ဘိယဋ္ဌေန ဗလာနိ နာမ ဟောန္တိ။ ဟိရိဗလန္တိအာဒိသု
 ပါပတော ဟိရိယန္တိ ဧတာယာတိ ဟိရိ၊ လဇ္ဇာယေတံ နာမံ။ ပါပတော
 ဩတ္တပ္ပန္တိ ဧတေနာတိ ဩတ္တပ္ပံ။ ပါပတော ဥဗ္ဗေဂဿေတံ နာမံ။ အဇ္ဈတ္တ-
 သမုဋ္ဌာနာ ဟိရိ၊ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ။ အတ္တာမိပတိ ဟိရိ၊ လောကာမိပတိ

၁-နိဿန္တိတိ (သိ၊က)

အတ္တနော ဝသံ ကတွာ ပဝတ္တေတိ။ အဓိဋ္ဌာတိတိ ဝိဒဟတိ။ ဘာဝနာဗလာဒီနိ သဗ္ဗာနိပိ နေက္ခမ္မာဒီနိယေဝ။ မာတိကာဝဏ္ဏနာယ အညထာ ဝုတ္တော၊ အတ္တော ပန ဗျဉ္ဇနဝသေနေဝ ပါကဋ္ဌတ္တာ ဣဓ န ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမထဗလံ ဝိပဿနာဗလဉ္စ ဝိတ္တာရတော နိဒ္ဒိသိတွာ အဝသာနေ ဥဒ္ဒစ္စ- သဟဂတကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ န ကမ္မတိတိအာဒိ စ အဝိဇ္ဇာသဟဂတ- ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ န ကမ္မတိတိအာဒိ စ သမထဗလဝိပဿနာဗလာနံ လက္ခဏဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

သေခါသေခဗလေသု သဗ္ဗာဒိဋ္ဌိံ သိက္ခတိတိ သေခဗလန္တိ သေခပုဂ္ဂလော သဗ္ဗာဒိဋ္ဌိံ သိက္ခတိတိ သေခေါ၊ သာ သဗ္ဗာဒိဋ္ဌိ တဿ သေခဿ ဗလန္တိ သေခဗလန္တိ အတ္တော။ တတ္ထ သိက္ခိတတ္တာ အသေခဗလန္တိ အသေခပုဂ္ဂလော တတ္ထ သဗ္ဗာဒိဋ္ဌိယာ သိက္ခိတတ္တာ န သိက္ခတိတိအသေခေါ၊ သာယေဝ သဗ္ဗာဒိဋ္ဌိ တဿ အသေခဿ ဗလန္တိ အသေခဗလံ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗာသင်္ကပ္ပါဒိသု။ သဗ္ဗာဉာဏန္တိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ တမ္ပိ ဟိ လောကိကမ္ပိ ဟောန္တိ သေခဿ ပဝတ္တတ္တာ သေခဗလံ၊ အသေခဿ ပဝတ္တတ္တာ အသေခဗလန္တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗာ- ဝိမုတ္တိတိ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ဌပေတွာ သေသာ ဖလသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ကေစိ ပန “ဌပေတွာ လောကုတ္တရဝိမုတ္တိံ အဝသေသာဝိမုတ္တိယော သဗ္ဗာဝိမုတ္တိ” တိ ဝဒန္တိ။ တဿ သေခါသေခဗလတ္ထံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒီဏာသဝဗလေသု သဗ္ဗာနိပိ ဉာဏဗလာနိ။ ဒီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနောတိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ဒီဏာသဝေန ဘိက္ခုနာတိ အတ္တော။ အနိစ္စတောတိ ဟုတွာ အဘာဝါကာရေန အနိစ္စတော။ ယထာဘူတန္တိ ယထာသဘာဝတော။ ပညာယာတိ သဟဝိပဿနာယ မဂ္ဂပညာယ။ အနိစ္စတော သုဒိဋ္ဌာ ဒုက္ခတော အနတ္တတော သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ တဗ္ဗုလကတ္တာ။ ယန္တိ ဘာဝနပုံသကဝစနံ၊ ယေန ကာရဏေနာတိ ဝါ အတ္တော။ အာဂမ္မာတိ ပဋိစ္စ။ ပဋိဇာနာတိတိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထတိ ပဋိညံ ကရေတိ။ အင်္ဂါရကာသုပမာတိ မဟာဘိတာပဋ္ဌေန အင်္ဂါရကာသုယာ ဥပမိတာ။ ကာမာတိ ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။

ဝိဝေကနိန္ဒန္တိ ဖလသမာပတ္တိဝသေန ဥပမိဝိဝေကသင်္ခါတနိဗ္ဗာနနိန္ဒံ။ တယော ဟိ ဝိဝေကာ ကာယဝိဝေကော စိတ္တဝိဝေကော ဥပမိဝိဝေကောတိ။ ကာယ- ဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ။ စိတ္တဝိဝေကော စ အဓိစိတ္တမနယုတ္တာနံ။ ဥပမိဝိဝေကော စ နိရူပဓိနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခါရဂတာနံ၊ နိဿရဏဝိဝေကသင်္ခါတနိဗ္ဗာနနိန္ဒံ ဝါ။ ပဉ္စ ဟိ ဝိဝေကာ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော

တဒဂ်ဝိဝေကော သမုစ္ဆေဒဝိဝေကော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကော နိဿရဏဝိဝေကောတိ။ ဝိဝေကနိန္ဒန္တိ ဝိဝေကေ နိန္ဒံ။ ဝိဝေကပေါဏန္တိ ဝိဝေကေ နတံ။ ဝိဝေကပဗ္ဗာရန္တိ ဝိဝေကသိသဘာရံ။ ဒွေပိ ပုရိမဿေဝ ဝေဝစနာနိ။ ဝိဝေကဋ္ဌန္တိ ကိလေသေဟိ ဝဇ္ဇိတံ၊ ဒုရိဘူတံ ဝါ။ နေက္ခမ္မာဘိရတန္တိ နိဗ္ဗာနေ အဘိရတံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အဘိရတံ ဝါ။ ဗျန္တိဘူတန္တိ ဝိဂတန္တိဘူတံ၊ ဧကဒေသေနာပိ အနလ္လိနံ ဝိပုမုတ္တံ ဝိသံသဋ္ဌံ။ သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗထာ။ အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိတိ သံယောဂဝသေန အာသဝါနံ ကာရဏဘူတေဟိ ကိလေသဓမ္မေဟိတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဗျန္တိဘူတန္တိ ဝိဂတနိကန္တိဘူတံ၊ နိတ္တဏှန္တိ အတ္ထော။ ကုဘော? သဗ္ဗသော အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ သဗ္ဗေဟိ တေဘူမကဓမ္မေဟိတိ အတ္ထော။ ဣမ ဒသဟိ ဒိဏာသဝဗလေဟိ ဒိဏာသဝဿ လောကိယလောကုတ္တရော မဂ္ဂေါ ကထိတော။ “အနိစ္စတော သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ”တိ ဒုက္ခပရိညာဗလံ၊ “အင်္ဂါရကာသုပမာ ကာမာ”တိ သမုဒယပဟာနဗလံ၊ “ဝိဝေကနိန္ဒံ စိတ္တံ ဟောတိ”တိ နိရောဓသတ္တိကိရိယာဗလံ၊ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ-အာဒိ သတ္တဝိဓံ မဂ္ဂဘာဝနာဗလန္တိပိ ဝဒန္တိ။ ဒသ ဣဒ္ဓိဗလာနိ ဣဒ္ဓိကထာယ အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။

တထာဂတဗလနိဒ္ဒေသေ တထာဂတဗလာနိတိ အညေဟိ အသာဓာရဏာနိ တထာဂတဿေဝ ဗလာနိ။ ယထာ ဝါ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဗလာနိ ပုညဿယသမ္ပတ္တိယာ အာဂတာနိ၊ တထာ အာဂတဗလာနိတိပိ အတ္ထော။ တတ္ထ ဒုဝိဓံ တထာဂတဗလံ ကာယဗလံ ဉာဏဗလဉ္စ။ တေသု ကာယဗလံ ဟတ္ထိကုလာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပေါရာဏေဟိ—

“ကာဋ္ဌာဝကဉ္စ ဂင်္ဂေယျံ၊ ပဏ္ဍရံ တမ္ပပိင်္ဂလံ။
ဂန္ဓမင်္ဂလဟေမဉ္စ၊ ဥပေါသထဆဒ္ဓန္တိမေ ဒသာ”တိ ၁။

ဣမာနိ ဒသ ဟတ္ထိကုလာနိ။ တတ္ထ ကာဋ္ဌာဝကန္တိ ပကတိဟတ္ထိကုလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယံ ဒသန္တံ ပုရိသာနံ ကာယဗလံ၊ တံ ဧကဿ ကာဋ္ဌာဝကဿ ဟတ္ထိနော ဗလံ။ ယံ ဒသန္တံ ကာဋ္ဌာဝကာနံ ဗလံ၊ တံ ဧကဿ ဂင်္ဂေယျဿ ဗလံ။ ယံ ဒသန္တံ ဂင်္ဂေယျာနံ၊ တံ ဧကဿ ပဏ္ဍရဿ။ ယံ ဒသန္တံ ပဏ္ဍရာနံ၊ တံ ဧကဿ တမ္ပဿ။ ယံ ဒသန္တံ တမ္ပာနံ၊ တံ ဧကဿ ပိင်္ဂလဿ။ ယံ ဒသန္တံ ပိင်္ဂလာနံ၊ တံ ဧကဿ ဂန္ဓဟတ္ထိနော။ ယံ ဒသန္တံ ဂန္ဓဟတ္ထိနံ၊ တံ ဧကဿ မင်္ဂလဟတ္ထိနော။ ယံ ဒသန္တံ မင်္ဂလဟတ္ထိနံ၊ တံ ဧကဿ ဟေမဝတဿ။ ယံ

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၀၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၁၊ သံ-ဋ္ဌ ၂-၄၁-ပိဋေသျ၊

ဒသန္တံ ဟေမဝတာနံ၊ တံ ဧကဿ ဥပေါသထဿ။ ယံ ဒသန္တံ ဥပေါသထာနံ၊ တံ ဧကဿ ဆဒ္ဒန္တဿ။ ယံ ဒသန္တံ ဆဒ္ဒန္တာနံ၊ တံ ဧကဿ တထာဂတဿ ဗလံ။ နာရာယနသင်္ဘာတဗလန္တိပိ^၁ ဣဒမေဝ ဝုစ္စတိ။ တဒေတံ ပကတိဟတ္ထိနော ဂဏနာယ ဟတ္ထိနံ ကောဋိသဟဿဿ၊ ပုရိသဂဏနာယ ဒသန္တံ ပုရိသကောဋိသဟဿာနံ ဗလံ ဟောတိ။ ဣဒံ တာဝ တထာဂတဿ ကာယဗလံ။

ဤဏဗလံ ပန ဣဓ တာဝ အညတ္တ စ ပါဠိယံ အာဂတမေဝ ဒသဗလဉာဏံ၊ မဇ္ဈိမေ^၂ အာဂတံ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ၊ အဋ္ဌသု ပရိသာသု အကမ္မနဉာဏံ၊ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ သံယုတ္တကော^၃ အာဂတာနိ တေသတ္တတိ ဉာဏာနိ၊ သတ္တသတ္တတိ ဉာဏာနိတိ ဝေမညာနိပိ အနေကာနိ ဉာဏသဟဿာနိ။ ဧတံ ဉာဏဗလံ နာမ။ ဣဓာပိ ဉာဏဗလမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ ဉာဏံ ဟိ အကမ္မိယဋ္ဌေန ဥပတ္တမ္မနဋ္ဌေန စ ဗလန္တိ ဝုတ္တံ။

ဌာနဉ္စ ဌာနတောတိ ကာရဏဉ္စ ကာရဏတော။ ကာရဏံ ဟိ ယသ္မာ တတ္ထ ဖလံ တိဋ္ဌတိ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေဝ ပဝတ္တတိ စ၊ တသ္မာ ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ဘဂဝါ ယေ ယေ ဓမ္မာ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ ဟေတူ ပစ္စယာ ဥပ္ပါဒါယ၊ တံ တံ ဌာနန္တိ၊ ယေ ယေ ဓမ္မာ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ န ဟေတူ န ပစ္စယာ ဥပ္ပါဒါယ၊ တံ တံ အဋ္ဌာနန္တိ ပဇာနန္တော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယဒ္ဓိတိ ယေန ဉာဏေန။ ဣဒဓိတိ ဣဒဓိ ဌာနာဋ္ဌာနဉာဏံ၊ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ သေသပဒေသုပိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၁)

အာသဘံ ဌာနန္တိ သေဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဥတ္တမဋ္ဌာနံ၊ အာသဘာ ဝါ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ၊ တေသံ ဌာနန္တိ အတ္ထော။ အပိစ ဂဝသတဇေဋ္ဌကော ဥသဘော၊ ဂဝသဟဿဇေဋ္ဌကော ဝသဘော၊ ဝဇေသတဇေဋ္ဌကော ဝါ ဥသဘော၊ ဝဇေသဟဿဇေဋ္ဌကော ဝသဘော၊ သဗ္ဗဂဝသေဋ္ဌော သဗ္ဗပရိဿယသဟော သေတော ပါသာဒိကော မဟာဘာရဝဟော အသနိသတသဒ္ဓေဟိပိ အသန္တသနိယော^၄ နိသဘော၊ သော ဣဓ ဥသဘောတိ အဓိပ္ပေတော။ ဣဒဓိ ဟိ တဿ ပရိယာယဝစနံ။ ဥသဘဿ ဣဒဏိ အာသဘံ။ ဌာနန္တိ စတူဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိ^၅ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ အဝဋ္ဌာနံ။ ဣဒံ ပန အာသဘံ ဝိယာတိ အာသဘံ။ ယထေဝ ဟိ နိသဘာသင်္ခါတော ဥသဘော ဥသဘဗလေန သမန္ဓာဂတော စတူဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိ^၅

၁-.....သင်္ခါတဗလန္တိပိ (ဂဏ္ဍိပဒေ) ၂-မ ၁-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၁-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-အသမ္မကမ္မိယော (သံ-ဋ္ဌ ၂-၄၃၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၂၊ အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၁-ပိဋ္ဌေသု)
၅-အစလဋ္ဌာနံ (သီ၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၂၊ အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၁-ပိဋ္ဌေသု စ)

ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ အစလဋ္ဌာနေန^၁ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ တထာဂတောပိ ဒသဟိ တထာဂတ-
 ဗလေဟိ သမန္ဓာဂတော စတူဟိ ဝေသာရဇ္ဇပါဒေဟိ အဋ္ဌပရိသပထဝိ^၂ ဥပ္ပိ-
 ဋ္ဌေတွာ သဒေဝကေ လောကေ ကေနမိ ပစ္စတ္တိကေန ပစ္စာမိတ္တေန အကမ္ပိယော
 အစလဋ္ဌာနေန တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ တိဋ္ဌမာနော စ တံ အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ
 ဥပဂစ္ဆတိ န ပစ္စက္ခာတိ၊ အတ္တနိ အာရောပေတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အာသဘံ ဌာနံ
 ပဋိဇာနာတိ” တိ။

ပရိသာသုတိ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိ သမဏ စာတုမဟာရာဇိကတာဝ-
 တိ^၃ သမာရဗြဟ္မာနံ ဝသေန အဋ္ဌသု ပရိသာသု။ သီဟနာဒံ နဒတိတိ
 သေဋ္ဌနာဒံ အဆတ္တိတနာဒံ နဒတိ၊ သီဟနာဒသဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိ။
 အယမတ္ထော သီဟနာဒသုတ္တေန^၂ ဒီပေတဗ္ဗော။ ယထာ ဝါ သီဟော သဟန-
 တော ဟနနတော စ သီဟောတိ ဝုစ္ဆတိ၊ ဧဝံ တထာဂတော လောကဓမ္မာနံ
 သဟနတော ပရပ္ပဝါဒါနံ ဟနနတော သီဟောတိ ဝုစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တဿ
 သီဟဿ နာဒံ သီဟနာဒံ။ တတ္ထ ယထာ သီဟော သီဟဗလေန သမန္ဓာဂတော
 သဗ္ဗတ္ထ ဝိသာရဒေါ ဝိဂတလောမဟံသော သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဧဝံ တထာဂတ-
 သီဟောပိ တထာဂတဗလေဟိ သမန္ဓာဂတော အဋ္ဌသု ပရိသာသု ဝိသာရဒေါ
 ဝိဂတလောမဟံသော “ဣတိ ရူပ”^၅ န္တိအာဒိနာ^၆ နယေန နာနာဝိဓဒေသနာ-
 ဝိလာသသမ္ပန္နံ သီဟနာဒံ နဒတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ပရိသာသု သီဟနာဒံ
 နဒတိ” တိ။

ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတိတိ ဧတ္ထ ဗြဟ္မန္တိ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ဝိသုဒ္ဓိ။ စက္ကသဒ္ဓေါ
 ပနာယံ—

သမ္ပတ္တိယံ လက္ခဏေ စ၊ ရထင်္ဂေ ဣရိယာပထေ။
 ဒါနေ ရတနဓမ္မုရ၊ စက္ကာဒိသု စ ဒိဿတိ။
 ဓမ္မစက္ကေ ဣဓ မတော၊ တမ္ပိ ဒွေဓာ ဝိဘာဝယေ။

“စက္ကာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ၊ ယေဟိ သမန္ဓာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာန”^၅ န္တိ-
 အာဒိသု^၆ ဟိ အယံ သမ္ပတ္တိယံ ဒိဿတိ။ “ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ
 ဇာတာနိ ဟောန္တိ”^၇ တိ^၈ ဧတ္ထ လက္ခဏေ။ “စက္ကံ ဝဟတော ပဒ”^၉ န္တိ^၆ ဧတ္ထ
 ရထင်္ဂေ။ “စတုစက္ကံ နဝဒ္ဓါရ”^၇ န္တိ^၇ ဧတ္ထ ဣရိယာပထေ။ “ဒဒိ ဘုဇ္ဇ မာ စ

၁-အစလဋ္ဌာနေ(က)	၂-မ ၁-၉၇၊ ဒီ ၁-၁၅၃-ပိဋ္ဌေသု။	၃-သံ ၂-၇၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-အံ ၁-၃၄၁-ပိဋ္ဌေ။	၅-ဒိ ၂-၁၄-ပိဋ္ဌေ။	၆-ခု ၁-၁၃-ပိဋ္ဌေ။
	၇-သံ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။	

ပမာဒေါ၊ စက္ကံ ဝတ္တယ ကောသလာဓိပါ”တိ^၁ ဧတ္ထ ဒါနေ။ “ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ”တိ^၂ ဧတ္ထ ရတနစက္ကေ။ “မယာ ပဝတ္တိတံ စက္က”န္တိ^၃ ဧတ္ထ ဓမ္မစက္ကေ။ “ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေ”တိ^၄ ဧတ္ထ ဥရစက္ကေ။ “ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေနာ”တိ^၅ ဧတ္ထ ပဟရဏစက္ကေ။ “အသနိဝိစက္က”န္တိ^၆ ဧတ္ထ အသနိမဏ္ဍလေ။ ဣဓ ပနာယံ ဓမ္မစက္ကေ မတော။

တံ ပနေတံ ဓမ္မစက္ကံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ပဋိဝေဉ္ဇေဏဉ္စ ဒေသနာဉ္ဇာဏဉ္စ။ တတ္ထ ပညာပဘာဝိတံ အတ္တနော အရိယဖလာဝဟံ ပဋိဝေဉ္ဇာဏံ၊ ကရုဏာ-ပဘာဝိတံ သာဝကာနံ အရိယဖလာဝဟံ ဒေသနာဉ္ဇာဏံ။ တတ္ထ ပဋိဝေဉ္ဇာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဒုဝိဓံ။ တံ ဟိ အဘိနိက္ခမနတော ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ တုသိတဘဝနတော ဝါ ယာဝ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ ဒီပင်္ဂရဒသဗလတော ဝါ ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ ဒေသနာဉ္ဇာဏမ္ပိ ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တန္တိ ဒုဝိဓံ။ တံ ဟိ ယာဝ အညာတကောဏှညတ္ထေရဿ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ပဝတ္တမာနံ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ပဝတ္တံ နာမ။ တတ္ထ ပဋိဝေဉ္ဇာဏံ လောကုတ္တရံ၊ ဒေသနာဉ္ဇာဏံ လောကိယံ။ ဥဘယမ္ပိ ပနေတံ အညေဟိ အသာဓာရဏံ၊ ဗုဒ္ဓါနိယေဝ ဩရသ-ဉ္ဇာဏံ။ တေန ဝုတ္တံ “ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ”တိ။

ကမ္မသမာဒါနာနန္တိ သမာဒိယိတွာ ကတာနံ ကုသလာကုသလကမ္မာနံ၊ ကမ္မမေဝ ဝါ ကမ္မသမာဒါနံ။ ဌာနသော ဟေတုသောတိ ပစ္စယတော စေဝ ဟေတုတော စ။ တတ္ထ ဂတိဥပဓိကာလပယောဂါ ဝိပါကဿ ဌာနံ။ ကမ္မံ ဟေတု။ (၂)

သဗ္ဗတ္တဂါမိနိန္တိ သဗ္ဗဂတိဂါမိနိဉ္စ အဂတိဂါမိနိဉ္စ။ ပဋိပဒန္တိ မဂ္ဂံ။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ ဗဟူသုပိ မနုဿေသု ဧကမေဝ ပါဏံ သာတေန္တေသု ဣမဿ စေတနာ နိရယဂါမိနိ ဘဝိဿတိ၊ ဣမဿ တိရစ္ဆာန-ယောနိဂါမိနိတိ ဣမိနာ နယေန ဧကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ကုသလာကုသလစေတနာ-သင်္ခါတာနံ ပဋိပတ္တိနံ အဝိပရိတတော သဘာဝံ ဇာနာတိ။ (၃)

၁-ခု ၅-၁၇၃-ပိဋေ။ | ၂-ဒီ ၂-၁၄၁-ပိဋေ။ ၃-ခု ၁-၃၆၀-ပိဋေ။
 ၄-ခု ၅-၂၄-၁၃၂-ပိဋေသု။ ၅-ဒီ ၁-၄၉-ပိဋေ။ ၆-ဒီ ၃-၃၆၊ သံ ၁-၄၂၇-ပိဋေသု။

အနေကောတုန္တိ စက္ခုဓာတုအာဒိဟိ၊ ကာမဓာတုအာဒိဟိ ဝါ ဓာတုဟိ ဗဟုဓာတုံ။ နာနာဓာတုန္တိ တာသံယေဝ ဓာတုနံ ဝိလက္ခဏတ္တာ နာနပ္ပ- ကာရဓာတုံ။ လောကန္တိ ခန္ဓာယတနဓာတုလောကံ။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ တာသံ တာသံ ဓာတုနံ အဝိပရိတတော သဘာဝံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ (၄)

နာနာဓိမုတ္တိကတန္တိ ဟိနပဏိတာဒိအဓိမုတ္တိဟိ နာနာဓိမုတ္တိကဘာဝံ။ (၅)

ပရသတ္တာနန္တိ ပခာနသတ္တာနံ။ ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ တတော ပရေသံ ဟိနသတ္တာနံ။ ဧကတ္ထမေဝ ဝါ ဧတံ ပဒဒ္ဒယံ ဝေနေယျဝသေန ဘဂဝတော ဒွေဓာ ဝုတ္တံ။ ဣဓာပိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝုတ္တံ။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တန္တိ သဒ္ဓါဒိနံ ဣန္ဒြိယာနံ ပရဘာဝဉ္စ အပရဘာဝဉ္စ၊ ဝုဒ္ဓိဉ္စ ဟာနိဉ္စာတိ အတ္ထော။ (၆)

ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနန္တိ ပဌမာဒိနံ စတုန္တံ ဈာနာနံ, “ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ”တိအာဒိနံ အဋ္ဌန္တံ ဝိမောက္ခာနံ, သဝိတက္ကသဝိစာရာဒိနံ တိဏ္ဍံ သမာဓိနံ, ပဌမဈာနသမာပတ္တိအာဒိနဉ္စ နဝန္တံ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိနံ။ သံကိလေသန္တိ ဟာန- ဘာဂိယဓမ္မံ။ ဝေါဒါနန္တိ ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မံ။ ဝုဋ္ဌာနန္တိ ယေန ကာရဏေန ဈာနာဒိဟိ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ တံ ကာရဏံ။ တံ ပန “ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာနံ၊ တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန”န္တိ^၂ ဧဝံ ဝုတ္တံ ပဂုဏဈာနဉ္စေ ဘဝဂ်ဖလသမာပတ္တိ- ယော စ။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ ဟိ ပဂုဏဈာနံ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ “ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဘဝဂ်ေန ပန သဗ္ဗဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ နိရောဓသမာပတ္တိတော ဖလသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ “တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ (၇)

ပုဗ္ဗေနိဝါသဒိဗ္ဗစက္ခုအာသဝက္ခယဉာဏာနိ ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတာနေဝ။ (၈၊ ၉၊ ၁၀)

တတ္ထ အာသဝါနံ ခယာတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗကိလေသာနံ ခယာ။ အနာသဝန္တိ အာသဝဝိရဟိတံ။ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိန္တိ ဧတ္ထ စေတော- ဝစနေန အရဟတ္တဖလသမ္ပယုတ္ထော သမာဓိ၊ ပညာဝစနေန တံသမ္ပယုတ္တာ စ ပညာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ စ သမာဓိ ရာဂတော ဝိမုတ္တတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ၊ ပညာ အဝိဇ္ဇာယ ဝိမုတ္တတ္တာ ပညာဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ “ယော ဟိဿ ဘိက္ခဝေ သမာဓိ၊ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ယာ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ပညာ၊ တဒဿ ပညိန္ဒြိယံ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ

၁-ခု ၉-၂၃၁-ပိဋေ။ ၂-အဘိ ၂-၃၅၇-ပိဋေ။

အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တိ”တိ”။ အဝိစေတ္တ သမထဗလံ စေတောဝိမုတ္တိ၊
 ဝိပဿနာဗလံ ပညာဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ဣမသ္မိံယေဝ
 အတ္တဘာဝေ။ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာတိ အဓိကာယ ပညာယ အတ္တနာ-
 ယေဝ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ အပရပ္ပစ္စယေန ဥတွာတိ အတ္ထော။ ဥပသမ္ပန္နောတိ
 အဓိဂန္ဓာ၊ နိပ္ပါဒေတွာ ဝါ။ ဣမေသံ ပန ဒသန္တံ ဒသဗလဉာဏာနံ ဝိတ္ထာရော
 အဘိဓမ္မေ၂ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ပရဝါဒိကထာ ဟောတိ—ဒသဗလဉာဏံ နာမ ပါဠိယေက္ခံ ဉာဏံ
 နတ္ထိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏသေဝါယံ ပဘေဒေါတိ။ န တံ တထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အညမေဝ
 ဟိ ဒသဗလဉာဏံ၊ အညံ သဗ္ဗညုတညာဏံ။ ဒသဗလဉာဏံ ဟိ သကသကကိစ္စမေဝ
 ဇာနာတိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ တမ္ပိ၊ တတော အဝသေသမ္ပိ ဇာနာတိ။ ဒသဗလ-
 ဉာဏေသု ဟိ ပဌမံ ကာရဏာကာရဏမေဝ ဇာနာတိ၊ ဒုတိယံ ကမ္မန္တရ-
 ဝိပါကန္တရမေဝ၊ တတိယံ ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝ၊ စတုတ္ထံ ဓာတုနာနတ္တကာရဏ-
 မေဝ၊ ပဉ္စမံ သတ္တာနံ အဇ္ဈာသယာမိမုတ္တိမေဝ၊ ဆဋ္ဌံ ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခမုဒု-
 ဘာဝမေဝ၊ သတ္တမံ ဈာနာဒိဟိ သဒ္ဓိံ တေသံ သံကိလေသာဒိမေဝ၊
 အဋ္ဌမံ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တခန္ဓသန္တဝိမေဝ၊ နဝမံ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိမေဝ၊ ဒသမံ
 သစ္စပရိစ္ဆေဒမေဝ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန ဧတေဟိ ဇာနိတဗ္ဗူ၊ တတော
 ဥတ္တရိဉ္စ ပဇာနာတိ။ ဧတေသံ ပန ကိစ္စံ န သဗ္ဗံ ကရေတိ။ တံ ဟိ ဈာနံ
 ဟုတွာ အပ္ပေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣဒ္ဓိ ဟုတွာ ဝိကုဗ္ဗိတုံ န သက္ကောတိ၊ မဂ္ဂေါ
 ဟုတွာ ကိလေသေ ခေပေတုံ န သက္ကောတိ။

အဝိစ ပရဝါဒိ ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “ဒသဗလဉာဏံ နာမေတံ သဝိတက္ကသဝိစာရံ
 အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ အဝိတက္ကသဝိစာရံ ကာမာဝစရံ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ
 လောကီယံ လောကုတ္တရ”န္တိ။ ဇာနန္တော “ပဋိပါဠိယာ သတ္တ ဉာဏာနိ
 သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ”တိ ဝက္ခတိ။ “တတော ပရာနိ ဒွေ အဝိတက္က-
 အဝိစာရာနိ”တိ ဝက္ခတိ။ “အာသဝက္ခယဉာဏံ သိယာ သဝိတက္ကသဝိစာရံ၊
 သိယာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ၊ သိယာ အဝိတက္ကအဝိစာရ”န္တိ ဝက္ခတိ။ တထာ
 “ပဋိပါဠိယာ သတ္တ ကာမာဝစရာနိ၊ တတော ပရာနိ ဒွေ ရူပါဝစရာနိ၊ တတော
 အဝသာနေ ဧကံ လောကုတ္တရ”န္တိ ဝက္ခတိ။ “သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန သဝိတက္က-
 သဝိစာရမေဝ ကာမာဝစရမေဝ လောကီယမေဝါ”တိ ဝက္ခတိ။

၁-သံ ၃-၁၉၅-၁၉၇၊ ၃၉-၂၉၀-ပိဋေသု၊ (အတ္တတော သမာနံ) ၂-အဘိ ၂-၃၄၇-ပိဋာဒိသု။

ဝေမေတ္တ အပုဗ္ဗတ္တာနဝဏ္ဏနံ ဥတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တထာဂတော ပဌမံယေဝ
 ဌာနာဌာနဉ္စာနောန ဝေနေယျသတ္တာနံ အာသဝက္ခယာဓိဂမဿ ဝေဝ အနဓိ-
 ဂမဿ စ ဌာနာဌာနဘူတံ ကိလေသာဝရဏာဘာဝံ ပဿတိ လောကီယ-
 သမ္မာဒိဋ္ဌိဌာနဒဿနတော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဌာနာဘာဝဒဿနတော စ။ အထ
 နေသံ ကမ္မဝိပါကဉ္စာနောန ဝိပါကာဝရဏာဘာဝံ ပဿတိ တိဟေတုကပဋိ-
 သန္ဓိဒဿနတော။ သဗ္ဗတ္တဂါမိနိပဋိပဒါဉ္စာနောန ကမ္မာဝရဏာဘာဝံ ပဿတိ
 အာနန္တရိကကမ္မာဘာဝဒဿနတော။ ဧဝံ အနာဝရဏာနံ အနေကဓာတု-
 နာနာခာတုဉ္စာနောန အနုကူလဓမ္မဒေသနတ္ထံ စရိယာဝိသေသံ ပဿတိ ဓာတု-
 ဝေမတ္တဒဿနတော။ အထ နေသံ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉ္စာနောန အဓိမုတ္တိ^၁
 ပဿတိ ပယောဂံ အနာဒိယိဘူပိ အဓိမုတ္တိဝသေန ဓမ္မဒေသနတ္ထံ။ အထေဝံ
 ဒိဋ္ဌအဓိမုတ္တိနံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ-
 ဉ္စာနောန ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ပဿတိ သဒ္ဓါဒိနံ တိက္ခမုဒုဘာဝဒဿနတော။
 ဧဝံ ပရိညာတိန္ဒြိယပရောပရိယတ္တာပိ ပနေတေ သစေ ဒူရေ ဟောန္တိ။ အထ
 ဈာနာဒိဉ္စာနောန ဈာနာဒိသု ဝသိဘူတတ္တာ ဣဒ္ဓိဝိသေသေန ခိပ္ပံ ဥပဂစ္ဆတိ။
 ဥပဂန္တာ စ နေသံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉ္စာနောန ပုဗ္ဗဇာတိဝိဘာဝနံ ဒိဗ္ဗစက္ခာ-
 နဘာဝတော^၂ ပတ္တဗ္ဗေန စေတောပရိယဉ္စာနောန သမ္ပတိ စိတ္တဝိသေသံ
 ပဿန္တော အာသဝက္ခယဉ္စာနာနာဘာဝဒန အာသဝက္ခယဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ
 ဝိဂတသမ္မောဟတ္တာ အာသဝက္ခယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တသ္မာ ဣဒိနာ-
 နက္ခမေန ဣမာနိ ဒသ ဗလာနိ ဝုတ္တာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိတိ။

၄၅။ ဣဒါနိ သဗ္ဗဗလာနိ လက္ခဏတော နိဒ္ဓိသိတုကာမော ကေနဋ္ဌေန
 သဒ္ဓါဗလန္တိအာဒိနာ နယေန ပုစ္ဆံ ကတွာ အဿဒ္ဓိယေ အကမ္ပိယဋ္ဌေနာတိ-
 အာဒိနာ နယေန ဝိဿဇ္ဇနံ အကာသိ။ တတ္ထ ဟိရိယတိတိအာဒိ ပုဂ္ဂလာ-
 မိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ။ ဘာဝနာဗလာဒိသု အဓိဋ္ဌာနဗလပရိယန္တေသု “တတ္ထာ”တိ
 စ, “တေနာ”တိ စ, “တ”န္တိ စ နေက္ခမ္မာဒိကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 တေန စိတ္တံ ကေဂ္ဂန္တိ တေန သမာဓိနာ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိတိဝုတ္တံ ဟောတိ။
 တတ္ထ ဇာတေတိ တတ္ထ သမထေ သမ္ပယောဂဝသေန ဇာတေ၊ တသ္မိ^၃ ဝါ
 ဝိပဿနာရမ္မဏံ ဟုတွာ ဇာတေ။ တတ္ထ သိက္ခတိတိ တတ္ထ သေခဗလေ သေခေါ
 သိက္ခတိတိ သေခဗလန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ သိက္ခိတတ္တာတိ တတ္ထ အသေခ-
 ဗလေ အသေခဿ သိက္ခိတတ္တာ အသေခဗလံ။ တေန အာသဝါ ဒီဏာတိ
 တေန လောကီယလောကုတ္တရေန ဉ္စာနောန အာသဝါ ဒီဏာတိ တံ ဉ္စာဏံ

၁-ဒိဗ္ဗစက္ခာဉ္စာနာဘာဝတော (သိ)

ဒီကာသဝဗလံ။ လောကိယေနာပိ ဟိ ဣဏေန အာသဝါ ဒီကာ နာမ
 ဝိပဿနာယ အဘာဝေ လောကုတ္တရမဂ္ဂါဘာဝတော။ ဧဝံ ဒီကာသဝဿ
 ဗလန္တိ ဒီကာသဝဗလံ။ တဿ ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိဗလန္တိ တဿ ဣဒ္ဓိမတော
 ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိယေဝ ဗလံ ဣဒ္ဓိဗလံ။ အပ္ပမေယျဋ္ဌေနာတိ ယသ္မာ သာဝကာ
 ဌာနာဌာနာဒိနိ ဧကဒေသေန ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗာကာရေန ပဇာနနိယေဝ သန္ဓာယ
 “ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ”တိ^၁ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္ဇာပိ တီသု ဝိဇ္ဇာသု “ယထာ-
 ဘူတံ ပဇာနာတိ”တိ န ဝုတ္တံ၊ အညတ္ထ ပန ဝုတ္တတ္တာ တာသုပိ ဝုတ္တမေဝ
 ဟောတိ။ အညတ္တာတိ သေသေသု သတ္တသု ဣဏဗလေသု စ အဘိဓမ္မေ၂
 စ ဒသသုပိ ဗလေသု။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏံ ပန သဗ္ဗထာပိ သာဝကေဟိ
 အသာဓာရဏမေဝ။ တသ္မာ ဒသပိ ဗလာနိ သာဝကေဟိ အသာဓာရဏာနီတိ။
 အဓိမတ္တဋ္ဌေန အတုလိယဋ္ဌေန အပ္ပမေယျာနိ၊ တသ္မာယေဝ စ “အပ္ပမေယျဋ္ဌေန
 တထာဂတဗလ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ။

ဗလကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သုညကထာဝဏ္ဏနာ

၄၆။ ဣဒါနိ လောကုတ္တရဗလပရိယောသာနာယ ဗလကထာယ အနန္တရံ
 ကထိတာယ လောကုတ္တရသုညတာပရိယောသာနာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ
 သုညတာကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ သုတ္တန္တေ တာဝ အထာတိ ဝစနော-
 ပါဒါနေ နိပါတော။ ဧတေန အာယသ္မာတိအာဒိဝစနဿ ဥပါဒါနံ ကတံ
 ဟောတိ။ ခေါတိ ပဒပူရဏတ္ထေ နိပါတော။ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ
 ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ တသ္မာ ယတ္ထ ဘဂဝါ၊ တတ္ထ ဥပသင်္ကမီတိ ဧဝမေတ္ထ
 အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယေန ဝါကာရဏေန ဘဂဝါ ဒေဝမနုဿေဟိ ဥပသင်္ကမိ-
 တဗ္ဗော၊ တေနေဝ ကာရဏေန ဥပသင်္ကမီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
 ကေန စ ကာရဏေန ဘဂဝါ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော? နာနပ္ပကာရဂုဏဝိသေသာ-
 မိဂမာမိပ္ပါယေန၊ သာဒုဖလူပဘောဂါမိပ္ပါယေန ဒိဇဂဏေဟိ နိစ္စဖလိတ-
 မဟာရက္ခော ဝိယ၊ တေန ကာရဏေန ဥပသင်္ကမီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဥပသင်္ကမီတိ စ ဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပသင်္ကမိတွာတိ၊
 ဥပသင်္ကမနပရိယောသာနဒီပနံ။ အထ ဝါ ဧဝဉ္စ ဂတော တတော အာသန္နတရံ
 ဌာနံ ဘဂဝတော သမိပသင်္ဂါတံ ဂန္ဓာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-ခု ၉-၃၅၆-ပိဋက။

၂-အဘိ ၂-၃၂၉-ပိဋကဒီသု။

အဘိဝါဒေတွာတိ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ။ ဣဒါနိ ယေနဋ္ဌေန လောကေ
 အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတော၊ တံ ပုစ္ဆိတုကာမော ဒသနခသမောဓာန-
 သမုဇ္ဇလံ အဇ္ဈလိံ သိရသိ ပတိဋ္ဌပေတွာ **ကေမန္တံ နိသီဒိ။ ကေမန္တန္တိ စ**
 ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော “ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဟရန္တိ”တိ အာဒိသု ဝိယ။
 တသ္မာ ယသာ နိသိန္ဓော ကေမန္တံ နိသိန္ဓော ဟောတိ၊ တထာ နိသီဒိတိ ဝေမေတ္ထ
 အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧဘံ ဥပယောဂဝစနံ။ နိသီဒိတိ နိသဇ္ဇံ
 ကပ္ပေသိ။ ပဏ္ဍိတာ ဟိ ဒေဝမနုဿာ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာသန-
 ကုသလဘာယ ကေမန္တံ နိသီဒန္တိ၊ အယဉ္စ ထေရော တေသံ အညတရော၊
 တသ္မာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။

ကထံ နိသိန္ဓော ပန ကေမန္တံ နိသိန္ဓော ဟောတိတိ? ဆ နိသဇ္ဇဒေါသေ
 ဝဇ္ဇေတွာ။ သေယျထိဒံ? အတိဒူရံ အစွာသန္တံ ဥပရိဝါတံ ဥန္တတပ္ပဒေသံ
 အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ အတိပစ္စာတိ။ အတိဒူရေ နိသိန္ဓော ဟိ သစေ ကထေတုကာမော
 ဟောတိ၊ ဥစ္စာသဒ္ဓေန ကထေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ အစွာသန္ဓေ နိသိန္ဓော သံဃဇ္ဇနံ
 ကရောဘိ။ ဥပရိဝါတေ နိသိန္ဓော သရိရဂန္ဓေန ဗာဓေတိ။ ဥန္တတပ္ပဒေသေ နိသိန္ဓော
 အဂါရဝံ ပကာသေတိ။ အတိသမ္ဗုဒ္ဓါ နိသိန္ဓော သစေ ဒဋ္ဌကာမော ဟောတိ၊
 စက္ခုနာ စက္ခု အာဟာရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟောတိ။ အတိပစ္စာ နိသိန္ဓော သစေ
 ဒဋ္ဌကာမော ဟောတိ၊ ဂိဝံ ပသာရေတွာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ အယဉ္စ
 ဧတေ ဆ နိသဇ္ဇဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ နိသီဒိ။ တေန ဝုတ္တံ “ကေမန္တံ နိသီဒိ”တိ။
 ဧတဒဝေါစာတိ ဧတံ အဝေါစ။

သုညော လောကော သုညော လောကောတိ ဘန္တေ ဝုစ္စတိတိ ဣမသ္မိံ
 သာသနေ ပဋိပန္ဓေဟိ တေဟိ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ “သုညော လောကော သုညော
 လောကော”တိ ကထိယတိတိ အတ္ထော။ တဟိံ တဟိံ တာဒိသာနံ ဝစနာနံ
 ဗဟုကတ္တာ တေသံ သဗ္ဗေသံ သင်္ကဏနတ္ထံ အာမေဒ္ဓိတဝစနံ ကတံ။ ဧဝံ ဟိ
 ဝုတ္တေ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဝစနာနိ သင်္ကဟိတာနိ ဟောန္တိ။ ကိတ္တာဝတာတိ
 ကိတ္တကေန ပရိမာဏေန။ နု-ဣတိ သံသယတ္ထေ နိပါတော။ သုညံ အတ္ထေန
 ဝါ အတ္တနိယေန ဝါတိ “ကာရကော ဝေဒကော သယံဝသိ”တိ ဧဝံ လောက-
 ပရိကပ္ပိတေန အတ္တနာ စ အတ္တာဘာဝတောယေဝ အတ္တနော သန္တကေန
 ပရိက္ခာရေန စ သုညံ။ သဗ္ဗံ စက္ခာဒိ လောကိယံ ဓမ္မဇာတံ၊ တံယေဝ လုဇ္ဇန-
 ပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကောနာမ။ ယသ္မာ စ အတ္တာ စ ဧတ္ထ နတ္ထိ၊ အတ္တနိယဉ္စ ဧတ္ထ
 နတ္ထိ၊ တသ္မာ သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။ လောကုတ္တရောပိ

စ ဓမ္မော အတ္တတ္တနိယေဟိ သုညော ဧဝ၊ ပုစ္ဆာနုရူပေန ပန လောကီယောဝ
 ဓမ္မော ဝုတ္တော။ **သုညောတိ** စ ဓမ္မော နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ န ဟောတိ၊ တသ္မိံ
 ဓမ္မေ အတ္တတ္တနိယသာရဿ နတ္ထိဘာဝေါ ဝုတ္တော ဟောတိ။ လောကေ စ
 “သုညံ ဃရံ၊ သုညော ဃဇ္ဇော”တိ ဝုတ္တေ ဃရဿ ဃဇ္ဇဿ စ နတ္ထိဘာဝေါ
 ဝုတ္တော န ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဃရေ ဃဇ္ဇေ စ အညဿ နတ္ထိဘာဝေါ
 ဝုတ္တော ဟောတိ။ ဘဂဝတာ စ “ဣတိ ယံ ဟိ ခေါ တတ္ထ န ဟောတိ၊
 တေန တံ သုညံ သမနုပဿတိ။ ယံ ပန တတ္ထ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ တံ သန္တိ
 ဣဒမတ္ထိတိ ပဇာနာတိ”တိ အယမေဝ အတ္ထော ဝုတ္တော။ တထာ ဣယဂန္ဓေ
 စ သဒ္ဓဂန္ဓေ စ အယမေဝ အတ္ထော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တေ အနတ္တလက္ခဏ-
 မေဝ ကထိတံ။

၄၇။ သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသေ **သုညသုညန္တိ** အာဒိနိ ပဉ္စဝိသတိ မာတိကာပဒါနိ
 သုညသမ္ဗန္ဓေန ဥဒ္ဓိသိတွာ တေသံ နိဒ္ဒေသော ကတော။ တတ္ထ မာတိကာယ
 တာဝ သုညသင်္ခါတံ သုညံ၊ န အညေန ဥပပဒေန ဝိသေသိတန္တိ **သုညသုညံ** ။
 အသုကန္တိ အနိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ စေတ္ထ သုညတ္တမေဝ ဝါ အပေက္ခိတွာ နပုံသကဝစနံ
 ကာံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ သင်္ခါရောယေဝ^၁ သေသသင်္ခါရေဟိ သုညောတိ **သင်္ခါရ-**
သုညံ။ ဇရာဘင်္ဂဝသေန ဝိရူပေါ ပရိဏာမော ဝိပရိဏာမော၊ တေန ဝိပရိ-
 ဏာမေန သုညံ **ဝိပရိဏာမသုညံ**။ အဂ္ဂဉ္စ တံ အတ္တတ္တနိယေဟိ၊ သမ္ဗုသင်္ခါရေဟိ
 ဝါ သုညဉ္စာတိ **အဂ္ဂသုညံ**။ လက္ခဏမေဝ သေသလက္ခဏေဟိ သုညန္တိ **လက္ခဏ-**
သုညံ။ နေက္ခမ္ဘာဒိနာ ဝိက္ခမ္ဘနေန သုညံ **ဝိက္ခမ္ဘနသုညံ**။ **တဒင်္ဂသုညာဒိသုပိ**
 စတုသု ဧသေဝ နယော။ အဇ္ဈတ္တဉ္စ တံ အတ္တတ္တနိယာဒိဟိ သုညဉ္စာတိ **အဇ္ဈတ္တ-**
သုညံ။ ဗဟိဒ္ဓါ စ တံ အတ္တတ္တနိယာဒိဟိ သုညဉ္စာတိ **ဗဟိဒ္ဓါသုညံ**။ တဒုဘယံ
 အတ္တတ္တနိယာဒိဟိ သုညန္တိ **ဒုဘတောသုညံ**။ သမာနော ဘာဂေါ တေဿာတိ
 သဘာဂံ၊ သဘာဂဉ္စ တံ အတ္တတ္တနိယာဒိဟိ သုညဉ္စာတိ **သဘာဂသုညံ**၊
 သဒိသသုညန္တိ အတ္ထော။ ဝိဂတံ သဘာဂံ ဝိသဘာဂံ၊ ဝိသဘာဂဉ္စ တံ အတ္တတ္တ-
 နိယာဒိဟိ သုညဉ္စာတိ **ဝိသဘာဂသုညံ**၊ ဝိသဒိသသုညန္တိ အတ္ထော။ ကေသုစိ
 ပေါတ္ထကေသု သဘာဂသုညံ ဝိသဘာဂသုညံ နိဿရဏသုညာနန္တရံ လိဒိတံ။
 နေက္ခမ္ဘာဒိသေနာ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိနာ သုညာတိ **သေနာသုညံ**။ **ပရိဂ္ဂဟသုညာဒိသု**
 တီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကောရမ္မဏေ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ နာနာရမ္မဏဝိက္ခေပါ-
 ဘာဝတော ကေတ္တဉ္စ တံ နာနတ္ထေန သုညဉ္စာတိ **ကေတ္တသုညံ**။ တဗ္ဗိပရိတေန

၁-သုညံ သုညံ (သီ) ၂-သင်္ခါရယေဝ (သီ)

နာနတ္ထဉ္စတံ ဧကတ္တေန သုညဉ္စာတိ နာနတ္ထသုညံ။ နေက္ခမ္ဘာဒိခန္တိ ကာမတ္ထန္တာ-
 ဒိနာ သုညာတိ ခန္တိသုညံ။ အဓိဋ္ဌာနသုညေ ပရိယောဂါဟနသုညေ ဝ ဒေသေ
 နယော။ ပရိယောဂဟနသုညန္တိ ပါဌော။ သမ္ပဇာနဿာတိ သမ္ပဇညေန
 သမန္တာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ အရဟတော။ ပဝတ္တပရိယာဒါနန္တိ အန-
 ပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ။ သဗ္ဗသုညတာနန္တိ သဗ္ဗသုညာနံ။ ပရမတ္ထသုညန္တိ သဗ္ဗသင်္ခါရာ-
 ဘာဝတော ဥတ္တမတ္တဘူတံ သုညံ။

၄၈။ မာတိကာနိဒ္ဒေသေ နိစ္စေန ဝါတိ ဘင်္ဂံ အတိက္ကမိတွာ ပဝတ္တမာနဿ
 ကဿစိ နိစ္စဿ အဘာဝတော နိစ္စေန စ သုညံ။ ဓုဝေန ဝါတိ ဝိဇ္ဇမာန-
 ကာလေပိ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတာယ ထိရဿ ကဿစိ အဘာဝတော ဓုဝေန စ
 သုညံ။ သဿတေန ဝါတိ အဗ္ဗောဋ္ဌိန္တဿ သဗ္ဗကာလေ ဝိဇ္ဇမာနဿ ကဿစိ
 အဘာဝတော သဿတေန စ သုညံ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါတိ ဇရာ-
 ဘင်္ဂဝသေန အဝိပရိဏာမပကတိကဿ ကဿစိ အဘာဝတော အဝိပရိဏာမ-
 ဓမ္မေန စ သုညံ။ သုတ္တန္တေ အတ္တသုညဘာယ ဧဝ ဝုတ္တာယပိ နိစ္စသုညတဉ္စ
 သုခသုညတဉ္စ ဒဿေတုံ ဣမ နိစ္စေန ဝါတိအာဒိနိပိ ဝုတ္တာနိ။ အနိစ္စဿေဝ ဟိ
 ပိဋ္ဌာယောဂေန ဒုက္ခတ္တာ နိစ္စသုညတာယ ဝုတ္တာယ သုခသုညတာပိ ဝုတ္တာဝ
 ဟောတိ။ ရူပါဒယော ပနေတ္ထ ဆဝိသယာ, စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ ဆ ဝိညာဏာနိ,
 စက္ခုသမ္ပဿာဒယော ဆဖဿာ, စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာဒယော ဆ ဝေဒနာ
 စ သင်္ခိတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပုညာဘိသင်္ခါရောတိအာဒိသု ပုနာတိ အတ္တနော ကာရကံ, ပူရေတိ စဿ
 အဇ္ဈာသယံ, ပုဇ္ဇေ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတိတိ ပုညံ၊ အဘိသင်္ခါရောတိ ဝိပါကံ ကဋ္ဌတ္တာ-
 ရူပဉ္စာတိ အဘိသင်္ခါရော၊ ပုညံ အဘိသင်္ခါရော ပုညာဘိသင်္ခါရော။ ပုညပဋိ-
 ပက္ခတော အပုညံ အဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော။ န ဣဉ္စံ အနေဉ္စံ၊ အနေဉ္စံ
 ဘဝံ အဘိသင်္ခါရောတိ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော ဒါနသီလ-
 ဘာဝနာဝသေန ပဝတ္တာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ, ဘာဝနာဝသေ-
 နေဝ ပဝတ္တာ ပဉ္စ ရူပါဝစရကုသလစေတနာတိ တေရသ စေတနာ ဟောန္တိ။
 အပုညာဘိသင်္ခါရော ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန ပဝတ္တာ ဒွါဒသ အကုသလ-
 စေတနာ၊ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော ဘာဝနာဝသေနေဝ ပဝတ္တာ စတဿော
 အရူပါဝစရစေတနာတိ တယောပိ သင်္ခါရာ ဧကေနတိံသ စေတနာ ဟောန္တိ။
 ကာယသင်္ခါရောတိအာဒိသု ကာယတော ဝါ ပဝတ္တော, ကာယဿ ဝါ သင်္ခါ-
 ရောတိ ကာယသင်္ခါရော။ ဝစီသင်္ခါရစိတ္တသင်္ခါရေသုပိ ဒေသေ နယော။ အယံ

န ဟောတိ၊ ဇာတိဇရာမရဏာနိ စ ဥပ္ပါဒရဟိတာနိ ဇာတာနိ နာမ န ဟောန္တိ။ တေနေဝေတ္ထ “ဇာတာ ဇာတိ သဘာဝေန သုညာ၊ ဇာတံ ဇရာမရဏံ သဘာဝေန သုည” န္တိ ဧဝံ အနုဒ္ဓရိတွာ ဘဝမေဝ အဝသာနံ ကတွာ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ ယဒိ ဥပ္ပါဒရဟိတဿာပိ “ဇာတ” န္တိဝစနံ ယုဇ္ဇေယျ၊ “ဇာတာ ဇာတိ၊ ဇာတံ ဇရာမရဏ” န္တိ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဘဝေယျ။ ယသ္မာ ဥပ္ပါဒရဟိတေသု ဇာတိဇရာမရဏေသု “ဇာတ” န္တိဝစနံ န ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ “သဘာဝေန သုညံ အဝိဇ္ဇမာန” န္တိဝစနံ အဝိဇ္ဇမာနဿ ဥပ္ပါဒရဟိတတ္ထာ “ဇာတ” န္တိဝစနေန ဝိရုဇ္ဈတိ။ အဝိဇ္ဇမာနဿ စ “သုည” န္တိဝစနံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေန လောကဝစနေန စ ဘဂဝတော ဝစနေန စ ဉ္ဈယသဒ္ဓဂန္တဝစနေန စ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ အနေကောဟိ စ ယုတ္တိဟိ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ တံ ဝစနံ ကစဝရမိဝ ဆဒ္ဓိတဗ္ဗံ။ “ယံ ဘိက္ခဝေ အတ္ထိသမ္မတံ လောကေ ပဏ္ဍိတာနံ၊ အဟမ္ဘိ တံ အတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ နတ္ထိသမ္မတံ လောကေ ပဏ္ဍိတာနံ၊ အဟမ္ဘိ တံ နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထိသမ္မတံ လောကေ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ယမဟံ အတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ အတ္ထိသမ္မတံ လောကေ ပဏ္ဍိတာနံ၊ အဟမ္ဘိ တံ အတ္ထိတိ ဝဒါမိ” တိ’ အာဒိဟိ အနေကောဟိ ဗုဒ္ဓဝစနပ္ပမာဏေဟိ အနေကောဟိ စ ယုတ္တိဟိ ဓမ္မာ သကက္ခဏေ ဝိဇ္ဇမာနာ ဧဝါတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။

ဝိဂတံ ဂူပန္တိ ဥပ္ပဇိတွာ ဘင်္ဂံ ပတွာ နိရုဒ္ဓံ အတိတံ ရူပံ။ ဝိပရိဏတဉ္ဇေဝ သုညဉ္ဇာတိ ဇရာဘင်္ဂဝသေန ဝိရူပံ ပရိဏာမံ ပတ္တဉ္ဇ ဝတ္တမာနဿေဝ ဝိပရိဏာမသမ္ဘာဝတော အတိတဿ ဝိပရိဏာမာဘာဝတော တေန ဝိပရိဏာမေန သုညဉ္ဇာတိ အတ္ထော။ ဇာတာ ဝေဒနာတိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဇာတိဇရာမရဏံ ပန အနိပ္ပန္နတ္တာ သကဘာဝေန အနုပလဗ္ဗနိယတော ဣဓ န ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ “ဇာတာ ဇာတိ၊ ဇာတံ ဇရာမရဏ” န္တိအာဒိကေ ဒွေနယေ ပဟာယ ဘဝါဒိကမေဝ နယံ ပရိယောသာနံ ကတွာ ဌပိတံ။

အဂ္ဂန္တိ အဂ္ဂေ ဘဝံ။ သေဋ္ဌန္တိ အတိဝိယ ပသံသနိယံ။ ဝိသိဋ္ဌန္တိ အတိသယဘူတံ။ ဝိသေဋ္ဌန္တိပိ ပါဌော။ တိဓာပိ ပသတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သမ္မာပဋိပဒါယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော ပဒံ နာမ။ ယဒိဒန္တိ ယံ ဣဒံ။ ဣဒါနိ ဝတ္ထဗ္ဗံ နိဗ္ဗာနံ နိဒသေတိ။ ယသ္မာ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ သမထော ဟောတိ၊ ခန္ဓုပမိကိလေသုပမိ-အဘိသင်္ခါရုပမိကာမဂုဏုပမိသင်္ခါတာနံ ဥပမိနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တဏှာနံ ခယော ဝိရာဂေါ နိရာဓော စ ဟောတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော

သဗ္ဗပဓိပဋိနိဿရော တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓောတိ ဝုစ္စတိ။ နိဗ္ဗာနန္တိ သဘာဝလက္ခဏေန နိဂမိတံ။

လက္ခဏေသု ဟိ “တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗာလဿ ဗာလလက္ခဏာနိ ဗာလနိမိတ္တာနိ ဗာလာပဒါနာနိ။ ကတမာနိ တိဏိ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဗာလော ဒုစိန္တိတစိန္တိ စ ဟောတိ ဒုဗ္ဘာသိတဘာသိ စ ဒုက္ကဋကမ္မကာရီ စ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏိ ဗာလဿ ဗာလလက္ခဏာနိ ဗာလနိမိတ္တာနိ ဗာလာပဒါနာ- နိ”တိ^၁ ဝုတ္တံ။ ပဏ္ဍိတေဟိ ဗာလဿ ဗာလောတိ သလ္လက္ခဏတော တိဝိဓံ ဗာလလက္ခဏံ။ “တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ ပဏ္ဍိတလက္ခဏာနိ ပဏ္ဍိတ- နိမိတ္တာနိ ပဏ္ဍိတာပဒါနာနိ။ ကတမာနိ တိဏိ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတော သုစိန္တိတစိန္တိ စ ဟောတိ သုဘာသိတဘာသိ စ သုကတကမ္မကာရီ စ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏိ ပဏ္ဍိတဿ ပဏ္ဍိတလက္ခဏာနိ ပဏ္ဍိတနိမိတ္တာနိ ပဏ္ဍိတာ- ပဒါနာနိ”တိ^၂ ဝုတ္တံ။ ပဏ္ဍိတေဟိ ပဏ္ဍိတဿ ပဏ္ဍိတောတိ သလ္လက္ခဏတော တိဝိဓံ ပဏ္ဍိတလက္ခဏံ။

“တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ။ ကတမာနိ တိဏိ၊ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏိ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ”တိ^၃ ဝုတ္တံ။ ဥပ္ပါဒေါ ဧဝ သင်္ခတမိတိ လက္ခဏန္တိ သင်္ခတလက္ခဏံ။ ဧဝမိတရဒ္ဒယေပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိနာ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ သေသဒ္ဓိန္နံ^၄၊ ဌိတိက္ခဏေ သေသဒ္ဓိန္နံ^၄၊ ဘင်္ဂက္ခဏေ စ သေသဒ္ဓိန္နံ^၄ အဘာဝေါ ဒဿိတော။ ယံ ပနေတ္ထ ပေယျာလ- မုခေန ဇာတိယာ စ ဇရာမရဏဿ စ ဥပ္ပါဒါဒိလက္ခဏံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဝိပရိဏာမ- သုညတာယ ဇာတိဇရာမရဏာနိ ဟိတွာ ဘဝပရိယောသာနဿေဝ နယဿ ဝစနေန စ ဥပ္ပါဒါဒိနံ ဥပ္ပါဒါဒိအဝစနသမယေန စ ဝိရုဇ္ဈတိ။ လက္ခဏသောတေ ပတိတတ္တာ ပန သောတပတိတံ ကတွာ လိခိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ စ အဘိဓမ္မေ^၅ အဟေတုကဝိပါကမနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနံ သင်္ဂဟဝါရေ လဗ္ဘမာနမ္ပိ ဈာနင်္ဂ^၆ ပဉ္စဝိညာဏသောတေ ပတိတွာ ဂတန္တိ န ဥဒ္ဓဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမိဓာပိ သောတပတိတတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ ဇာတိဇရာမရဏဝန္တာနံ သင်္ခါရာနံ ဥပ္ပါဒါဒယော “ဇာတိဇရာမရဏံ အနိစ္စတော”တိအာဒိသု^၆ ဝိယ တေသံ ဝိယ ကတွာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-အံ ၁-၁၀၁၊ မ ၃-၂၀၁-ပိဋေသု။ ၂-အံ ၁-၁၀၀၊ မ ၃-၂၀၀-ပိဋေသု။
၂-အံ ၁-၁၅၀-ပိဋေ။ ၄-သေသံ ဒ္ဓိန္နံ (သီ)
၅-အဘိ ၁-၁၃၇-၁၃၈-ပိဋေသု။ ၆-ခု ၉-၈၃-၂၈၇-ပိဋေသု။

နေက္ခမ္ပေန ကာမတ္ထန္တော ဝိက္ခန္တိတော စေဝ သုညော စာတိ ကာမတ္ထန္တော
 နေက္ခမ္ပေန ဝိက္ခန္တိတော စေဝ နေက္ခမ္ပဿ တတ္ထ အဘာဝတော တေနေဝ
 ဝိက္ခန္တနသင်္ခါတေန နေက္ခမ္ပေန သုညော စ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇနာ
 ကာတဗ္ဗာ။ တဒဂ်ပ္ပဟာနသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေသုပိ စေတ္ထ တဒဂ်ဝသေန စ
 သမုစ္ဆေဒဝသေန စ ပဟိနံ ဒူရိကတမေဝ ဟောတိတိ ဣမိနာ ဒူရိကရဏဋ္ဌေန
 ဝိက္ခန္တနံ ဝုတ္တံ။

နေက္ခမ္ပေန ကာမတ္ထန္တော တဒဂ်သုညောတိ နေက္ခမ္ပေန ပဟိနော ကာမ-
 တ္ထန္တော တေန နေက္ခမ္ပသင်္ခါတေန အဂေန သုညော။ အထ ဝါ ယော ကောစိ
 ကာမတ္ထန္တော နေက္ခမ္ပဿ တတ္ထ အဘာဝတော နေက္ခမ္ပေန တေန အဂေန
 သုညော။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တဿ တဿ အဂ်ဿ
 တတ္ထ တတ္ထ အဘာဝမတ္တေနေဝ စေတ္ထ ဥပစာရပ္ပနာဈာနဝသေန စ
 ဝိပဿနာဝသေန စ တဒဂ်သုညတာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ ပဟာနဒီပကဿ ဝစနဿ
 အဘာဝေန ပန ဝိဝဋ္ဌနာနပဿနံယေဝ ပရိယောသာနံ ကတွာ ဝိပဿနာ
 နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ စတ္တာရော မဂ္ဂါ န နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ နေက္ခမ္ပေန ကာမတ္ထန္တော သမုစ္ဆိန္တော
 စေဝ သုညော စာတိအာဒိသု ဝိက္ခန္တေန ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
 တဒဂ်ဝိက္ခန္တနဝသေန ပဟိနာနိပိ စေတ္ထ သမုဒါစာရာဘာဝတော သမုစ္ဆိန္တာနိ
 နာမ ဟောန္တိတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန သမုစ္ဆေဒေါ ဝုတ္တော၊ တံတံသမုစ္ဆေဒ-
 ကိစ္စသာမနဝသေန ဝါ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တနေက္ခမ္ပာဒိဝသေန ဝုတ္တန္တိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိဿရဏသုညေသု စ ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
 တဒဂ်ဝိက္ခန္တနသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေသု ပနေတ္ထ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိမတ္တတ္တံ နိဿရမတ္တတ္တဉ္စ^၁
 ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။ ပဉ္စသုပိ ဧတေသု သုညေသု နေက္ခမ္ပာဒိနိယေဝ ဝိက္ခန္တန-
 တဒဂ်သမုစ္ဆေဒပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိဿရဏနာမေန ဝုတ္တာနိ။ အဇ္ဈတ္တန္တိ အဇ္ဈတ္တဘူတံ။
 ဗဟိဒ္ဓါတိ ဗဟိဒ္ဓါဘူတံ။ ဒုဘတောသုညန္တိ ဥဘယသုညံ။ ပစ္စတ္တာဒိသုပိ ဟိ
 တော-ဇူတိဝစနံ ဟောတိယေဝ။

ဆ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာဒိနိ ဆအဇ္ဈတ္တိကာယတနာဒိနံ ဘာဝေန သဘာ-
 ဝါနိ။ ပရေဟိ ဝိသဘာဝါနိ။ ဝိညာဏကာယာတိအာဒိသု စေတ္ထ ကာယ-
 ဝစနေန ဝိညာဏာဒိနိယေဝ ဝုတ္တာနိ။ နေက္ခမ္ပသနာဒိသု နေက္ခမ္ပာဒိနိယေဝ
 တဒတ္ထိကေဟိ ဝိညူဟိ ဒေသိယန္တိတိ ဒေသနာ။ အထ ဝါ ပုဗ္ဗဘာဂေ နေက္ခမ္ပာဒိနံ
 ဒေသနာပိ ကာမတ္ထန္တာဒိဟိ သုညာ၊ ကိံ ပန နေက္ခမ္ပာဒိနိတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
 ပရိဂ္ဂဟာဒိသု နေက္ခမ္ပာဒိနိယေဝ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဒေသိတာနိ အပရဘာဂေ

၁-ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိမတ္တတ္တာ နိဿရမတ္တတ္တဉ္စ (သိ)

ပရိဂ္ဂယုန္တိတိ ပရိဂ္ဂဟောတိ၊ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ ပတ္တိဝသေန ပဋိလဗ္ဗန္တိတိ ပဋိလ-
 ဘောတိ၊ ပဋိလဒ္ဓါနိ ဣဏဝသေန ပဋိဝိဇ္ဈိယန္တိတိ^၁ ပဋိဝေဓောတိ စ ဝုတ္တာနိ။
 ဧကတ္တသုညဉ္စ နာနတ္တသုညဉ္စ သင်္ကိယေဝ ပုစ္ဆိတွာ ဧကတ္တသုညံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
 နာနတ္တသုညံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ သင်္ကိ နိဂမနံ ကတံ။ ကသ္မာ န ဝိဿဇ္ဇိတန္တိ
 စေ? ဝုတ္တပရိယာယေနဝေတ္ထ ယောဇနာ ဣယတိတိ န ဝိဿဇ္ဇိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ—နေက္ခမ္ပံ ဧကတ္တံ၊ ကာမစ္ဆန္ဓော နာနတ္တံ၊ ကာမစ္ဆန္ဓော
 နာနတ္တံ၊ နေက္ခမ္ပေကတ္တေန သုညန္တိ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ခန္တိအာဒိသု နေက္ခမ္ပာဒိနိယေဝ ခမနတော ရုစ္စနတော ခန္တိတိ၊ ရောစိတာ-
 နိယေဝ ပဝိသိတွာ တိဋ္ဌနတော အဓိဋ္ဌာနန္တိ၊ ပဝိသိတွာ ဌိတာနံ ယထာရုစိမေဝ
 သေဝနတော ပရိယောဂါဟနန္တိ စ ဝုတ္တာနိ။ ဣဓ သဗ္ဗဇာနောတိအာဒိကော
 ပရမတ္ထသုညနိဒ္ဒေသော ပရိနိဗ္ဗာနဣဏနိဒ္ဒေသေ ဝဏ္ဏိတောယေဝ။

ဣမေသု စ သဗ္ဗေသု သုညေသု သင်္ခါရသုညံ ဝိပရိဏာမသုညံ လက္ခဏသုညဉ္စ
 ယထာဝုတ္တာနံ ဓမ္မာနံ အညမညအသမ္ဘိဿတာဒဿနတ္တံ။ ယတ္ထ ပန အကုသ-
 လပက္ခိကာနံ ကုသလပက္ခိကေန သုညတာ ဝုတ္တာ၊ တေန အကုသလေ
 အာဒိနဝဒဿနတ္တံ။ ယတ္ထ ပန ကုသလပက္ခိကာနံ အကုသလပက္ခိကေန
 သုညတာ ဝုတ္တာ၊ တေန ကုသလေ အာနိသံသဒဿနတ္တံ။ ယတ္ထ အတ္တတ္တနိ-
 ယာဒိဟိ သုညတာ ဝုတ္တာ၊ တံ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိဒါဇနနတ္တံ။ အဂ္ဂသုညံ
 ပရမတ္ထသုညဉ္စ နိဗ္ဗာနေ ဥဿာဟဇနနတ္တံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တေသု အဂ္ဂသုညဉ္စ ပရမတ္ထသုညဉ္စာတိ ဒွေ သုညာနိ အတ္ထတော ဧကမေဝ
 နိဗ္ဗာနံ အဂ္ဂပရမတ္ထဝသေန သဥပါဒိသေသအနုပါဒိသေသဝသေန စ ဒွိဓာ
 ကတွာ ဝုတ္တံ။ တာနိ ဒွေ အတ္တတ္တနိယသုညတော^၂ သင်္ခါရသုညတော စ
 သဘာဂါနိ။ “သုညသုညံ အဇ္ဈတ္တသုညံ ဗဟိဒ္ဓါသုညံ ဒုဘတောသုညံ သဘာဂ-
 သုညံ ဝိသဘာဂသုည”န္တိ ဣမာနိ ဆ သုညာနိ သုညသုညမေဝ ဟောတိ။
 အဇ္ဈတ္တာဒိဘေဒတော ပန ဆဓာ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ ဆ စ အတ္တတ္တနိယာဒိ-
 သုညတော သဘာဂါနိ။ သင်္ခါရဝိပရိဏာမလက္ခဏသုညာနိ၊ ဝိက္ခမ္ပနတဒင်္ဂ-
 သမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိဿရဏသုညာနိ၊ သေနာပရိဂ္ဂဟပဋိလဘာပဋိဝေဓ-
 သုညာနိ၊ ဧကတ္တနာနတ္တသုညာနိ၊ ခန္တိအဓိဋ္ဌာနပရိယောဂါဟနသုညာနိ စာတိ
 သတ္တရသသုညာနိ အတ္တနိ အဝိဇ္ဇမာနေဟိ တေဟိ တေဟိ ဓမ္မေဟိ သုညတ္တာ
 အဝိဇ္ဇမာနာနံ ဝသေန ဝိသံ ဝိသံ ဝုတ္တာနိ။ သင်္ခါရဝိပရိဏာမလက္ခဏသုညာနိ

၁-ပဋိဝိဇ္ဈိယန္တိတိ (သိ) ၂-အတ္တနိယေ သုညသုညတော (သိ)

ပန ဣတရေန ဣတရေန အသမ္ဘိဿဝသေန သဘာဂါနိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနာဒီနိ ပဉ္စ
ကုသလပက္ခေန သုညတ္တာ သဘာဂါနိ၊ ဒေနာဒီနိ စတ္တာရိ၊ ခန္တိအာဒီနိ စ
တိဏိ အကုသလပက္ခေန သုညတ္တာ သဘာဂါနိ၊ ဧကတ္တနာနတ္တသုညာနိ
အညမညပဋိပက္ခဝသေန သဘာဂါနိ။

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သမာသေန၊ တိဓာ ဒွေဓာ တထေကဓာ။

သုညာတိ သုညတ္ထဝိဒူ၊ ဝဏ္ဏယန္တိဓ သာသနေ။

ကထံ? သဗ္ဗေ တာဝ လောကီယာ ဓမ္မာ ဓုဝသုဘသုခအတ္တဝိရဟိတတ္တာ
ဓုဝသုဘသုခအတ္တသုညာ။ မဂ္ဂဖလဓမ္မာ ဓုဝသုခတ္တဝိရဟိတတ္တာ ဓုဝသုခတ္တ-
သုညာ။ အနိစ္စတ္တာယေဝ သုခေန သုညာ။ အနာသဝတ္တာ န သုဘေန သုညာ။
နိဗ္ဗာနဓမ္မော အတ္တဿေဝ အဘာဝတော အတ္တသုညော။ လောကီယလော-
ကုတ္တရာ ပန သဗ္ဗေပိ သင်္ခတာ ဓမ္မာ သတ္တဿ ကဿစိ အဘာဝတော
သတ္တသုညာ။ အသင်္ခတော နိဗ္ဗာနဓမ္မော တေသံ သင်္ခါရာနမ္ပိ အဘာဝတော
သင်္ခါရသုညော။ သင်္ခတာသင်္ခတာ ပန သဗ္ဗေပိ ဓမ္မာ အတ္တသင်္ခါတဿ ပုဂ္ဂလဿ
အဘာဝတော အတ္တသုညာတိ။

သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသိနိယာ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋကထာယ

သုညကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ယုဂနဒ္ဒဝဂ္ဂေါ။

နိဋ္ဌိတာ စ မဇ္ဈိမဝဂ္ဂဿ အပုပ္ဖတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။

၃-ပညာဝဂ္ဂ

၁-မဟာပညာကထာဝဏ္ဏနာ

၁။ ဣဒါနိ ဝိသေသတော ပညာပဒဋ္ဌာနဘူတာယ သုညကထာယ အနန္တရံ ကထိတာယ ပညာကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ အာဒိတော တာဝ သတ္တသု အနုပဿနာသု ဧကေကမူလကာ သတ္တ ပညာ ပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ပုန သတ္တာနုပဿနာမူလကာ ဧကေကုတ္တရမူလကာ စ တိသော ပညာ ပုစ္ဆံ အကတွာဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ဝေမာဒိတော ဒသပညာပါရိပုရိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ တတ္ထ အနိစ္စာနုပဿနာ တာဝ ယသ္မာ အနိစ္စတော ဒိဋ္ဌေသု သင်္ခါရေသု “ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခ”န္တိ ဒုက္ခတော စ “ယံ ဒုက္ခံ၊ တဒနတ္တာ”တိ အနတ္တတော စ ဇဝတိ၊ တသ္မာ သာ အာဝိတာ မဟုလိကတာ ဇဝနပညံ ပရိပူရေတိ။ သာ ဟိ သကဝိသယေသု ဇဝတိတိ ဇဝနာ၊ ဇဝနာ စ သာ ပညာ စာတိ ဇဝနပညာ။ ဒုက္ခာနုပဿနာ သမာဓိန္ဒြိယနိဿိတတ္တာ ဗလဝတိ ဟုတွာ ပဏိဓိံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ၊ တသ္မာ နိဗ္ဗေဓိကပညံ ပရိပူရေတိ။ သာ ဟိ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိတိ နိဗ္ဗေဓိကာ၊ နိဗ္ဗေဓိကာ စ သာ ပညာ စာတိ နိဗ္ဗေဓိကပညာ။ အနတ္တာနုပဿနာ သုညတာဒဿနေန ဝုဒ္ဓိပုတ္တိယာ မဟတ္တပုတ္တတ္တာ မဟာပညံ ပရိပူရေတိ။ သာ ဟိ ဝုဒ္ဓိပုတ္တတ္တာ မဟတိ စ သာ ပညာ စာတိ မဟာပညာ။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ယသ္မာ တိဿန္ဓယေဝ အနုပဿနာနံ ပုရိမတောပိ အာသေဝနာယ ဗလပုတ္တာဝတ္တတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒနသမတ္တာ ဟုတွာ တိက္ခာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တိက္ခပညံ ပရိပူရေတိ။ ဝိရာဂါနုပဿနာပိ ယသ္မာ တိဿန္ဓယေဝ အနုပဿနာနံ ပုရိမတောပိ အာသေဝနာဗလပုတ္တာနံ ဝုဒ္ဓတရာဝတ္တတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ ဝိရဇ္ဇနသမတ္တာ ဟုတွာ ဝိပုလာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝိပုလပညံ ပရိပူရေတိ။

နိရောဓာနုပဿနာပိ ယသ္မာ တိဿန္ဓယေဝ အနုပဿနာနံ ပုရိမတောပိ အာသေဝနာဗလပုတ္တာနံ ဝုဒ္ဓတရာဝတ္တတ္တာ ဝယလက္ခဏဝသေန သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ နိရောဓဒဿနသမတ္တာ ဟုတွာ ဝတ္တိရာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝတ္တိရပညံ ပရိပူရေတိ။ နိရောဓော ဟိ ဥတ္တာနပညေဟိ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌတ္တာ ဝတ္တိရော၊ တသ္မိံ ဝတ္တိရေ ဝါပေတ္တာ ပညာပိ ဝတ္တိရာ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာပိ ယသ္မာ တိဿန္ဓယေဝ အနုပဿနာနံ ပုရိမတောပိ အာသေဝနာဗလပုတ္တာနံ ဝုဒ္ဓတရာဝတ္တတ္တာ ဝယလက္ခဏဝသေန သဗ္ဗသင်္ခါရပဋိနိဿဇ္ဇနသမတ္တာ ဟုတွာ အသာမန္တာ ဟောတိ၊ ဝုဒ္ဓိပရိယန္တပုတ္တတ္တာ ဆဟိ ပညာဟိ ဒူရေ ဟောတိတိ အတ္ထော။

တသ္မာ သယံ အသာမန္တတ္တာ အသာမန္တပညံ ပရိပူရေတိ။ သာ ဟိ ဟေဋ္ဌိမ-
 ပညာဟိ ဒုရတ္တာ အသာမန္တာ, အသမိပါ ဝါ ပညာတိ အသာမန္တပညာ။
 ပဏ္ဍိစုံ ပရိပူရေန္တိတိ ပဏ္ဍိတဘာဝံ ပရိပူရေန္တိ။ ယသ္မာ ယထာဝုတ္တာ သတ္တ ပညာ
 ပရိပူဏ္ဏာ ဘာဝေတွာ ပဏ္ဍိတလက္ခဏပုတ္တော သိခပုတ္တဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ-
 သင်္ခါတေဟိ သင်္ခါရပေက္ခာနုလောမဂေါတြဘုဉ္ဇဏေဟိ ပဏ္ဍိတော ဟုတွာ
 ပဏ္ဍိစွေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ၊ တသ္မာ “ပဏ္ဍိစုံ ပရိပူရေန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။

အဋ္ဌ ပညာတိ ပဏ္ဍိစုံသင်္ခါတာယ ပညာယ သဟ သဗ္ဗာ အဋ္ဌ ပညာ။ ပုထု-
 ပညံ ပရိပူရေန္တိတိ ယသ္မာ တေန ပဏ္ဍိစွေန သမန္ဓာဂတော ဟုတွာ သော
 ပဏ္ဍိတော ဂေါတြဘုဉ္ဇဏာနန္တရံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ လောကုတ္တရ-
 ဘာဝပုတ္တိယာ လောကီယတော ပုထုဘူတတ္တာ ဝိသုဘူတတ္တာ ပုထုပညာတိ-
 သင်္ခါတံ မဂ္ဂဖလပညံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ “အဋ္ဌ ပညာ ပုထုပညံ ပရိပူရေန္တိ”တိ
 ဝုတ္တံ။

ဣမာ နဝ ပညာတိအာဒိသု တဿေဝ ကမေန အဓိဂတမဂ္ဂဖလဿ အရိယ-
 ပုဂ္ဂလဿ ပဏီတလောကုတ္တရဓမ္မောပယောဂေန ပဏီတစိတ္တသန္တာနတ္တာ
 ပဟဋ္ဌာကာရေနေဝ စ ပဝတ္တမာနစိတ္တသန္တာနဿ ဖလာနန္တရံ ဩတိဏ္ဏဘဝဂ်-
 တော ဝုဋ္ဌိတဿ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာ, တတော စ ဘဝဂ် ဩတရိတွာ ဝုဋ္ဌိတဿ
 ဖလပစ္စဝေက္ခဏာ, ဣမိနာဝ နယေန ပဟိနကိလေသပစ္စဝေက္ခဏာ, အဝသိဋ္ဌ-
 ကိလေသပစ္စဝေက္ခဏာ, နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာတိ ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပဝတ္တန္တိ။
 တာသု ပစ္စဝေက္ခဏာသု မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာ ဖလပစ္စဝေက္ခဏာ စ ပဋိဘာန-
 ပဋိသမ္ဘိဒါ ဟောတိ။ ကထံ? “ယံကိဉ္စိ ပစ္စယသမ္ပူတံ နိဗ္ဗာနံ ဘာသိတတ္ထော
 ဝိပါကော ကိရိယာတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အတ္ထော”တိ အဘိဓမ္မေ ပါဠိ အနုဂန္ဓာ
 တဒဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ နိဗ္ဗာနဿ စ အတ္တတ္တာ တဒါရမ္မဏံ မဂ္ဂဖလဉ္ဇဏံ
 “အတ္ထေသု ဉ္ဇဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ”တိ ဝစနတော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဟောတိ။
 တဿ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဘူတဿ မဂ္ဂဖလဉ္ဇဏဿ ပစ္စဝေက္ခဏဉ္ဇဏံ
 “ဉ္ဇဏေသု ဉ္ဇဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ”တိ ဝစနတော ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဟောတိ။ သာ စ ပစ္စဝေက္ခဏပညာ ဟာသာကာရေန ပဝတ္တမာနစိတ္တသန္တာ-
 နဿ ဟာသပညာ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ နဝ ပညာ ဟာသပညံ ပရိ-
 ပူရေန္တိတိ စ ဟာသပညာ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါတိ စ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗပုကာရာပိ
 ပညာ တဿ တဿ အတ္ထဿ ပါကဋကရဏသင်္ခါတေန ပညာပနဋ္ဌေန ပညာ၊
 တေန တေန ဝါ ပကာရေန ဓမ္မေ ဇာနာတိတိ ပညာ။

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၃၀၇၊ ၃ ၉-၁၁၅-ပိဋ္ဌေသု။

တဿာတိ တဿ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ။ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ။
 အတ္ထဝတ္ထာနုတောတိ ယထာဝုတ္တဿ ပဉ္စဝိသေ အတ္ထဿ ဝဝတ္ထာပနဝသေန။
 ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ သမဏကရဏီယကထာယံ^၁ “ဟေတုဖလံ နိဗ္ဗာနံ ဝစနတ္ထော အထ
 ဝိပါကံ ကိရိယာတိ အတ္ထေ ပဉ္စ ပဘေဒေ ပဌမန္တပဘေဒဂတံ ဉာဏ”န္တိ။
 အဓိဂတာ ဟောတီတိ ပဋိလဒ္ဓါ ဟောတိ။ သာယေဝ ပဋိလာဘသန္တိကိရိ-
 ယာယ သန္တိကတာ။ ပဋိလာဘဖဿေနေဝ ဖဿိတာ ပညာယ။ ဓမ္မဝတ္ထာ-
 နုတောတိ “ယော ကောစိ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော ဟေတု အရိယမဂ္ဂေါ ဘာသိတံ
 ကုသလံ အကုသလန္တိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဓမ္မော”တိ^၂ အဘိဓမ္မေ ပါဠိယာနု-
 သာရေနဝုတ္တာနံ ပဉ္စန္ဓုဓမ္မာနံ ဝဝတ္ထာပနဝသေန။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ သမဏကရဏီယ-
 ကထာယံ “ဟေတု အရိယမဂ္ဂေါ ဝစနံ ကုသလဉ္စ အကုသလဉ္စာတိ ဓမ္မေ ပဉ္စ
 ပဘေဒေ ဒုတိယန္တပဘေဒဂတံ ဉာဏ”န္တိ။ နိရုတ္တိဝတ္ထာနုတောတိ တေသံ
 တေသံ အတ္ထဓမ္မာနံ အနုရူပနိရုတ္တိနံ ဝဝတ္ထာပနဝသေန။ ပဋိဘာနဝတ္ထာနု-
 တောတိ ပဋိဘာနသင်္ခါတာနံ တိဏ္ဍံ ပဋိသန္တိဒါဉာဏာနံ ဝဝတ္ထာပနဝသေန။
 တဿိမာတိ နိဂမနဝစနမေတံ။

၂။ ဧဝံ သဗ္ဗသင်္ခါဟကဝသေန အနုပဿနာနံ ဝိသေသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ
 ဝတ္ထုဘေဒဝသေန ဒဿေန္တော ရူပေ အနိစ္စာနုပဿနာတိအာဒိမာဟ။ တံ
 ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ပုန ရူပါဒိသုယေဝ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်ဝသေန
 ဇဝနပညံ ဒဿေတုကာမော ကေဝလံ ရူပါဒိဝသေန စ အတိတာနာဂတ-
 ပစ္စုပ္ပန်ရူပါဒိဝသေန စ ပုစ္ဆံ ကတွာ ပုစ္ဆာကမေနေဝ ဝိဿဇ္ဇနံ အကာသိ။
 တတ္ထ သုဒ္ဓရူပါဒိဝိဿဇ္ဇနေသု ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဧဝ ပညာ အတိတာနာဂတ-
 ပစ္စုပ္ပန်မူလကေသု သဗ္ဗဝိဿဇ္ဇနေသု တေသု အတိတာဒိသု ဇဝနဝသေန
 ဇဝနပညာတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။

၃။ ပုန အနေကသုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပညာပဘေဒံ ဒဿေတုကာမော ပဌမံ
 တာဝ သုတ္တန္တေ ဥဒ္ဓိသိ။ တတ္ထ သပ္ပုရိသသံသေဝေါတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ
 သပ္ပုရိသာနံ ဘဇနံ။ သဒ္ဓမ္မဿဝနန္တိ တေသံ သပ္ပုရိသာနံ သန္တိကေ သီလာဒိ-
 ပဋိပတ္တိဒိပကဿ သဒ္ဓမ္မဝစနဿ သဝနံ။ ယောနိသောမနသိကာရောတိ
 သုတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခဏဝသေန ဥပါယေန မနသိကာရော။ ဓမ္မာနု-
 ဓမ္မပဋိပတ္တိတိ လောကုတ္တရဓမ္မေ အနုဂတဿ သီလာဒိပဋိပဒါဓမ္မဿ ပဋိပဇ္ဇနံ။

၁-သမဏကရဏီယကထာ နာမ မဟာနာမထေရေန ကတာ အဘိနဝသံဝဏ္ဏနာတိ ဂဏ္ဍိပဒေ ဝုတ္တံ။
 ၂-အဘိ-ဋ ၂-၃၇၀-ပိဋေ။

ပညာပဋိလာဘာယ ပညာဝုဒ္ဓိယာ ပညာဝေပုလ္လာယ ပညာမာဟုလ္လာယာတိ
ဣမာနိ စတ္တာရိ ပညာဝသေန ဘာဝဝစနာနိ။ သေသာနိ ဒွါဒသ ပုဂ္ဂလဝသေန
ဘာဝဝစနာနိ။

၁-သောဠသပညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၄။ သုက္ကန္တနိဒ္ဒေသေ ဆန္တံ အဘိညာဉာဏာနန္တိ ဣဒ္ဓိဝိဓိဗ္ဗသောတ-
စေဘောပုသုဗ္ဗေနိဝါသဒိဗ္ဗစက္ခုအာသဝါနံ ခယဉာဏာနံ။ တေသတ္တတိနံ
ဉာဏာနန္တိ ဉာဏကထာယ နိဒ္ဓိဋ္ဌာနံ သာဝကသာဓာရဏာနံ ဉာဏာနံ။
သတ္တသတ္တတိနံ ဉာဏာနန္တိ ဧတ္ထ—

သတ္တသတ္တရိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဉာဏဝတ္ထုနိ ဒေသေသာမိ၊ တံ
သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရေထ၊ ဘာသိသာမိတိ။ ကတမာနိ
ဘိက္ခဝေ သတ္တသတ္တရိ ဉာဏဝတ္ထုနိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ
ဉာဏံ၊ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ။ အတိတမ္ဗိ
အဒ္ဓါနံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ၊ အသတိ ဇာတိယာ
နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ၊ အနာဂတမ္ဗိ အဒ္ဓါနံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ-
မရဏန္တိ ဉာဏံ၊ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ။
ယမ္ဗိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ တမ္ဗိ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓ-
ဓမ္မန္တိ ဉာဏံ။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ ဉာဏံ။ပ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ
ဘဝေါတိ ဉာဏံ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဉာဏံ။ ဝေဒနာပစ္စယာ
တဏှာတိ ဉာဏံ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဉာဏံ။ သဠာယတန-
ပစ္စယာ ဖဿောတိ ဉာဏံ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ ဉာဏံ။
ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဉာဏံ။
အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ၊ အသတိ အဝိဇ္ဇာယ နတ္ထိ သင်္ခါရာတိ
ဉာဏံ။ အတိတမ္ဗိ အဒ္ဓါနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိဉာဏံ၊ အသတိ
အဝိဇ္ဇာယ နတ္ထိ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ။ အနာဂတမ္ဗိ အဒ္ဓါနံ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ၊ အသတိ အဝိဇ္ဇာယ နတ္ထိ သင်္ခါရာတိ
ဉာဏံ။ ယမ္ဗိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ တမ္ဗိ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ
နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ၊ ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တသတ္တရိ ဉာဏ-
ဝတ္ထုနိတိ—

ဧဝံ ဘဂဝတာ နိဒါနဝဂ္ဂေ ဝုတ္တာနိ သတ္တသတ္တတိ ဉာဏာနိ။ “ဇရာမရဏေ ဉာဏံ၊ ဇရာမရဏသမုဒယေ ဉာဏံ၊ ဇရာမရဏနိရောဓေ ဉာဏံ၊ ဇရာမရဏ-
နိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏ”န္တိ။ ဣမိနာ နယေန ကောဒသသု အင်္ဂေသု
စတ္တာရိစတ္တာရိကတွာ ဝုတ္တာနိ စတုစတ္တာရိသ ဉာဏဝတ္ထုနိ ပန ဣဓ န ဂဟိတာနိ။
ဥဘယတ္ထ စ ဉာဏာနိယေဝ ဟိတသုခဿ ဝတ္ထုနိတိ ဉာဏဝတ္ထုနိ။ လာဘောတိ-
အာဒိသု လာဘောယေဝ ဥပသဂ္ဂေန ဝိသေသေတွာ ပဋိလာဘောတိ
ဝုတ္တော။ ပုန တဿေဝ အတ္ထဝိဝရဏဝသေန ပတ္တိ သမ္ပတ္တိတိ ဝုတ္တံ။ ဖဿနာတိ
အဓိဂမဝသေန ဖုသနာ။ သန္တိကိရိယာတိ ပဋိလာဘသန္တိကိရိယာ။ ဥပ-
သမ္ပဒါတိ နိပ္ပါဒနာ။

သတ္တန္တံ စ သေက္ခာနန္တိ တိဿာ သိက္ခာ သိက္ခန္တိတိ သေက္ခသညိတာနံ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာဒိနံ သတ္တန္တံ။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ စာတိ နိဗ္ဗာနဂါမိ-
နိယာ ပဋိပဒါယ ယုတ္တတ္တာ သုန္ဒရဋ္ဌေန ကလျာဏသညိတဿ ပုထုဇ္ဇနဿ။
ဝဓိတံ ဝဓုနံ ဧတာယာတိ ဝဓိတဝဓုနာ။ ယထာဝုတ္တာနံ အဋ္ဌန္တမ္ပိ ပညာနံ
ဝသေန ဝိသေသတော စ အရဟတော ပညာဝသေန ပညာဝုဒ္ဓိယာ။ တထာ
ပညာဝေပုလ္လာယ။ မဟန္တေ အတ္ထေ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိအာဒိသု ပဋိသမ္ဘိ-
ဒပ္ပတ္တော အရိယသာဝကော အတ္တာဒယော အာရမ္မဏကရဏေန ပရိဂ္ဂဏှာတိ။
သဗ္ဗာပိ မဟာပညာ အရိယသာဝကာနံယေဝ။ တဿာ စ ပညာယ ဝိသယာ
ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာ ဧဝ။

ပုထုနာနာခန္ဓေသုတိအာဒိသု နာနာသဒ္ဓေါ ပုထုသဒ္ဓဿ အတ္ထဝစနံ။ ဉာဏံ
ပဝတ္တတိတိ ပုထုပညာတိ တေသု တထာဝုတ္တေသု ခန္ဓာဒိသု ဉာဏံ ပဝတ္တတိတိ
ကတွာ တံ ဉာဏံ ပုထုပညာ နာမာတိ အတ္တော။ နာနာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေသုတိ
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ ဝသေန ပစ္စယဗဟုတ္တာ ဝုတ္တံ။ နာနာသုညတမနု-
ပလဗ္ဗေသုတိ ဥပလဗ္ဗနံ ဥပလဗ္ဗော၊ ဂဟဏန္တိ အတ္တော။ န ဥပလဗ္ဗော
အနုပလဗ္ဗော၊ အနုပလဗ္ဗာနံ ဗဟုတ္တာ ဗဟုဝစနေန အနုပလဗ္ဗာ၊ ပဉ္စ-
ဝိသတိသုညတဝသေန ဝါ နာနာသုညတာသု အတ္တတ္တနိယာဒိနံ အနုပလဗ္ဗာ
နာနာသုညတာနုပလဗ္ဗာ။ တေသု။ “နာနာသုညတာနုပလဗ္ဗေသု”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ
“အဒုက္ခမသုခါ”တိအာဒိသု၊ ဝိယ မ-ကာရော ပဒသန္တိဝသေန ဝုတ္တော။ ဣမာ
ပဉ္စ ပညာ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနေဟိ သာဓာရဏာ၊ နာနာအတ္တာဒိသု ပညာ
အရိယာနံယေဝ။ ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏေ ဓမ္မေတိ လောကိယဓမ္မေ။ ဣမိနာ

အဝသာနပရိယာယေန လောကီယတော ပုထုဘူတနိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ ပုထု-
ဘူတာ ဝိသုံဘူတာ ပညာတိ ပုထုပညာ နာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝိပုလပညာ မဟာပညာနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဝုတ္တေ ဓမ္မေ ပရိဂ္ဂ-
ဏန္တဿ ဂုဏမဟန္တတာယ တေသံ ဓမ္မာနံ ပရိဂ္ဂါဟိကာယ စ ပညာယ
မဟန္တတာ^၁၊ တေသံ ဓမ္မာနံ သယမေဝ မဟန္တတ္တာ ဥဋ္ဌာရတ္တာ ဓမ္မာနဉ္စ ပညာယ
စ ဝိပုလဘာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဂန္တီရပညာ ပုထုပညာနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ စ
ဓမ္မာ တေ စ အနုပလဗ္ဘာ သာ စ ပညာ ပကတိဇနေန အလဗ္ဘနေယျပတိ-
ဋ္ဌတ္တာ ဂန္တီရာ။

ယဿ ပုဂ္ဂလဿာဘိ အရိယပုဂ္ဂလဿေဝ။ အညော ကောစိတိ ပုထုဇ္ဇနော။
အဘိသမ္ဘဝိတုန္တိ သမ္မာပုဏိတုံ။ အနဘိသမ္ဘဝနိယောတိ သမ္မာပုဏိတုံ
အသက္ကုဏေယျော။ အညေဟိတိ ပုထုဇ္ဇနေဟေဝ။ အဋ္ဌမကဿာတိ အရဟတ္တ-
ဖလဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဂဏိယမာနေ အဋ္ဌမဘူတဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌဿ။
ဒူရေတိ ဝိပွကဋ္ဌေ။ ဝိဒူရေတိ ဝိသေသေန ဝိပွကဋ္ဌေ။ သုဝိဒူရေတိ သုဋ္ဌ၊ ဝိသေ-
သေန ဝိပွကဋ္ဌေ။ န သန္တိကေတိ န သမိပေ။ န သာမန္တာတိ န သမိပဘာဂေ။
ဣမာနိ ဒွေ ပဋိသေခသဟိတာနိ ဝစနာနိ ဒူရဘာဝဿေဝ နိယမနာနိ။
ဥပါဒါယာဘိ ပဋိစ္စ။ သောတာပန္နဿာတိ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌဿ။ ဧတေ-
နေဝ တံတံမဂ္ဂပညာ တံတံဖလပညာယ ဒူရေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပစ္စေက-
သမ္ပုဒ္ဓေါတိ ဥပသဂ္ဂေန ဝိသေသိတံ။ ဣတရဒ္ဓယံ ပန သုဒ္ဓမေဝ အာဂတံ။

၅။ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ သဒေဝကဿ စ လောကဿ ပညာ တထာဂတဿ
ပညာယ ဒူရေ”တိအာဒိနိ ဝတွာ တမေဝ ဒူရဋ္ဌံ အနေကပ္ပကာရတော
ဒဿေဘုကာမော ပညာပဘေဒကုသလောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပညာ-
ပဘေဒကုသလောတိ အတ္တနော အနန္တဝိကပ္ပေ ပညာပဘေဒေ ဆေကော။
ပဘိန္ဒုဉာဏောတိ အနန္တပ္ပဘေဒပတ္တဉာဏော။ ဧတေန ပညာပဘေဒ-
ကုသလတ္ထေပိ သဘိ တာသံ ပညာနံ အနန္တဘေဒတ္ထံ ဒဿေတိ။ အဓိဂတ-
ပဋိသန္တိဒေါတိ ပဋိလဒ္ဓအဂ္ဂစတုပဋိသန္တိဒါဉာဏော။ စတုဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တောတိ
စတ္တာရိ ဝိသာဒဒဘာဝသင်္ခါတာနိ ဉာဏာနိ ပတ္တော။ ယထာဟ—

“သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော ‘ဣမေ ဓမ္မာ အနဘိ-
သမ္ပုဒ္ဓါ’တိ၊ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ မြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ

၁-မဟန္တတာယ (သိ)

ဝါ မာရော ဝါ မြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟ ဓမ္မေန ပဋိ-
စောဒေသတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိ၊ ဧတမဟံ
ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော
ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။ ဒီဏာသဝဿ တေ ပဋိဇာနတော
'ဣမေ အာသဝါ အပရိက္ခိဏာ'တိ၊ 'ယေ ခေါပန တေ အန္တရာယိကာ
ဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ၊ 'ယဿ
ခေါပန တေ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော၊ သော န နိယျာတိ
တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ'တိ၊ တကြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ
မြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ မြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ
လောကသ္မိံ သဟ ဓမ္မေန ပဋိစောဒေသတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ
န သမနုပဿာမိ၊ ဧတမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော
ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ"တိ။

ဒသဗလဗလဓာရီတိ ဒသ ဗလာနိ ဧတေသန္တိ ဒသဗလာ၊ ဒသဗလာနံ
ဗလာနိ ဒသဗလဗလာနိ၊ တာနိ ဒသဗလဗလာနိ ဓာရယတိတိ ဒသဗလ-
ဗလဓာရီ၊ ဒသဗလဗညဏဗလဓာရီတိ အတ္တော။ ဧတေဟိ တိဟိ ဝစနေဟိ
အနန္တပ္ပဘေဒါနံ နေယျာနံ ပဘေဒမုခမတ္တံ ဒသိတံ။ သောယေဝ ပညာ-
ပယောဂဝသေန အဘိမင်္ဂလသမ္ပတဋ္ဌေန ပုရိသာသဘော။ အသန္တာသဋ္ဌေန
ပုရိသသီဟော။ မဟန္တဋ္ဌေန ပုရိသနာဂေါ။ ပဇာနနဋ္ဌေန ပုရိသာဇညော။
လောကကိစ္စဓုရဝဟနဋ္ဌေန ပုရိသဓောရယော။

အထ တေဇာဒိကံ အနန္တဗညဏတော လဒ္ဓံ ဂုဏဝိသေသံ ဒသေတုကာမော
တေသံ တေဇာဒိနံ အနန္တဗညဏမူလကဘာဝံ ဒသေန္တော အနန္တဗညဏောတိ
ဝတွာ အနန္တတေဇောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အနန္တဗညဏောတိ ဂဏန-
ဝသေန စ ပဘာဝဝသေန စ၂ အန္တဝိရဟိတဗညဏော။ အနန္တတေဇောတိ
ဝေနေယျသန္တာနေ မောဟတမဝိမေနေန အနန္တဗညဏတေဇော။ အနန္တ-
ယသောတိ ပညာဂုဏေဟေဝ လောကတ္တယဝိတ္တတာနန္တကိတ္တိသောသော။
အဇောတိ ပညာနေသမိဒ္ဓိယာ သမိဒ္ဓေါ။ မဟဒ္ဓနောတိ ပညာနေဝစုတ္တေဝိ
ပဘာဝမဟတ္တေန၊ မဟန္တံ ပညာနေမဿံတိ မဟဒ္ဓနော။ မဟာဓနောတိဝိ
ပါဋ္ဌော။ ဓနဝါတိ ပသံသိတဗ္ဗပညာနေဝတ္တာ နိစ္စယုတ္တပညာနေဝတ္တာ
အတိသယဘူတပညာနေဝတ္တာ ဓနဝါ။ ဧတေသုပိ ဟိ တီသု အတ္ထေသု ဣဒံ
ဝစနံ သဒ္ဓဝိဒူ ဣန္ဒြိယံ။

၁-အံ ၁-၃၁၅၊ မ ၁-၁၀၃-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-သဘာဝဝသေန စ (က) ၃-သဘာဝမဟတ္တေန (က)

ဧဝံ ပညာဂုဏေန ဘဂဝတော အတ္တသမ္ပတ္တိသိဒ္ဓိံ ဒဿေတွာ ပုန ပညာ-
 ဂုဏေနော လောကဟိတသမ္ပတ္တိသိဒ္ဓိံ ဒဿေန္တော နေတာတိအာဒိမာဟ။
 တတ္ထ ဝေနေယျေ သံသာရသင်္ခါတဘယဋ္ဌာနတော နိဗ္ဗာနသင်္ခါတခေမဋ္ဌာနံ
 နေတာ။ တတ္ထ နယနကာလေ ဧဝ သံဝရဝိနယပဟာနဝိနယဝသေန ဝေနေယျေ
 ဝိနေတာ။ ဓမ္မဒေသနာကာလေ ဧဝ သံသယစ္ဆေဒနေန အနုနေတာ။ သံသယံ
 ဆိန္ဒိက္ခာ ပညာပေတဗ္ဗံ အတ္ထံ ပညာပေတာ။ တထာ ပညာပိတာနံ နိစ္ဆယ-
 ကရဏေန နိဇ္ဈာပေတာ။ တထာ နိဇ္ဈာယိတဿ အတ္တဿ ပဋိပတ္တိပယောဇန-
 ဝသေန ပေက္ခေတာ။ တထာပဋိပန္ဓေ ပဋိပတ္တိဖလေန ပသာဒေတာ။ သော
 ဟိ ဘဂဝါတိ ဧတ္ထ ဟိ-ကာရော အနန္တရံ ဝုတ္တဿ အတ္တဿ ကာရဏော-
 ပဒေသေ နိပါဘော။ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာတိ သကသန္တာနေ န
 ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗဿ ဆအသာဓာရဏဉာဏဟေတုဘူတဿ အရိယမဂ္ဂဿ ဗောဓိမူလေ
 လောကဟိတတ္ထံ သကသန္တာနေ ဥပ္ပါဒေတာ။ အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ
 သဉ္ဇနေတာတိ ဝေနေယျသန္တာနေ အသဉ္ဇာတပုဗ္ဗဿ သာဝကပါရမိဉာဏ-
 ဟေတုဘူတဿ အရိယမဂ္ဂဿ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတော ပဘုတိ ယာဝဇ္ဇကာလာ
 ဝေနေယျသန္တာနေ သဉ္ဇနေတာ။ သာဝကဝေနေယျာနမ္ပိ ဟိ သန္တာနေ
 ဘဂဝတော ဝုတ္တဝစနေနေဝ အရိယမဂ္ဂဿ သဉ္ဇနနတော ဘဂဝါ သဉ္ဇ-
 နေတာ နာမ ဟောတိ။ အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတတိ အဋ္ဌဓမ္မသမန္ဓာ-
 ဝတာနံ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ ကတာဘိနိဟာရာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ
 ဗျာကရဏံ ဒတွာ အနက္ခာတပုဗ္ဗဿ ပါရမိတာမဂ္ဂဿ, “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ
 ဗျာကရဏမတ္ထေနော ဝါ ဗောဓိမူလေ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗဿ အရိယမဂ္ဂဿ အက္ခာတာ။
 အယံ နယော ပစ္စေကဗောဓိသတ္တဗျာကရဏေပိ လဗ္ဘတိယေဝ။

မဂ္ဂညူတိ ပစ္စေကဏာဝသေန အတ္တနာ ဥပ္ပါဒိတအရိယမဂ္ဂဿ ဉာတာ။
 မဂ္ဂဝိဂ္ဂတိ ဝေနေယျသန္တာနေ ဇနေတဗ္ဗဿ အရိယမဂ္ဂဿ ကုသလော။
 မဂ္ဂကောဝိဒေါတိ ဗောဓိသတ္တာနံ အက္ခာတဗ္ဗမဂ္ဂေ ဝိစက္ခဏော။ အထ ဝါ
 အဘိသမ္ဗောဓိပဋိပတ္တိမဂ္ဂညူ၊ ပစ္စေကဗောဓိပဋိပတ္တိမဂ္ဂဝိဒူ၊ သာဝကဗောဓိ-
 ပဋိပတ္တိမဂ္ဂကောဝိဒေါ။ အထ ဝါ “ဧတေန မဂ္ဂေန အတံသု ပုဗ္ဗေ၊ တရိဿန္တိ-
 ယေဝ တရန္တိ ဩဃ”န္တိ ၂ ဝစနတော ယထာယောဂံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္န-
 ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ မဂ္ဂဝသေန စ သုညတာနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂဝသေန
 စ ဥပ္ပဋိတညူဝိပဋိတညူနေယျပုဂ္ဂလာနံ မဂ္ဂဝသေန စ ယထာက္ခမေနတ္ထ-
 ယောဇနံ ကရေန္တိ။ မဂ္ဂါနုဂါဒိ စ ပနာတိ ဘဂဝတာ ဂတမဂ္ဂါနုဂါဒိနော

၁-သဉ္ဇာနေတာတိ (သိ) ၂-သံ ၃-၁၆ ၂-ဝိဇ္ဇေ။

ဟုတွာ။ ဧတ္ထ စ-သဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထေ နိပါတော။ ဧတေန စ ဘဂဝတော မဂ္ဂုပ္ပါဒနာဒိဂုဏာဓိဂမာယ ဟေတု ဝုတ္တော ဟောတိ။ ပန-သဒ္ဓေါ ကတတ္ထေ နိပါတော။ တေန ဘဂဝတာ ကတမဂ္ဂကရဏံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပစ္ဆာ သမန္နာ-ဂတာ**တိ ပဌမံ ဂတဿ ဘဂဝတော ပစ္ဆာဂတသီလာဒိဂုဏေန သမန္နာဂတာ။ ဣတိ ထေရော “အနုပုန္ဓဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ” တိအာဒိဟိ ယသ္မာ သဗ္ဗေပိ ဘဂဝတော သီလာဒယော ဂုဏာ အရဟတ္တမဂ္ဂမေဝ နိဿာယ အာဂတာ၊ တသ္မာ အရဟတ္တမဂ္ဂမေဝ နိဿာယ ဂုဏံ ကထေသိ။

ဇာနံ ဇာနာတိတိ ဇာနိတဗ္ဗံ ဇာနာတိ၊ သဗ္ဗညုတာယ ယံကိဉ္စိ ပညာယ ဇာနိတဗ္ဗံ နာမ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပဉ္စနေယျပထဘူတံ ပညာယ ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ **ပဿံ ပဿတိ**တိ ပဿိတဗ္ဗံ ပဿတိ၊ သဗ္ဗဒဿာဝိတာယ တံယေဝ နေယျပထံ စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌိံ ဝိယ ကရောန္တော ပညာစက္ခုနာ ပဿတိတိ အတ္ထော။ ယထာ ဝါ ဧကစ္စော ဝိပရိတံ ဂဏှန္တော ဇာနန္တောပိ န ဇာနာတိ၊ ပဿန္တောပိ န ပဿတိ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါ။ ဘဂဝါ ပန ယထာသဘာဝံ ဂဏှန္တော ဇာနန္တော ဇာနာတိယေဝ၊ ပဿန္တော ပဿတိယေဝ။ သွာယံ ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေန **စက္ခုဘူတော**။ ဝိဒိတတာဒိအတ္ထေန **ဉာဏဘူတော**။ အဝိပရိတသဘာဝဋ္ဌေန ဝါ ပရိယတ္တိဓမ္မပဝတ္တနတော ဟဒယေန စိန္တေတွာ ဝါစာယ နိစ္ဆာရိတဓမ္မမယောတိ ဝါ **ဓမ္မဘူတော**။ သေဠဋ္ဌေန **ဗြဟ္မဘူတော**။ အထ ဝါ စက္ခု ဝိယ ဘူတောတိ **စက္ခုဘူတော**။ ဉာဏံ ဝိယ ဘူတောတိ **ဉာဏဘူတော**။ ဓမ္မော ဝိယ ဘူတောတိ **ဓမ္မဘူတော**။ ဗြဟ္မာ ဝိယ ဘူတောတိ **ဗြဟ္မဘူတော**။ သွာယံ ဓမ္မဿ ဝစနတော, ဝတ္တနတော ဝါ **ဝတ္တာ**။ နာနပ္ပကာရေဟိ ဝစနတော, ဝတ္တနတော ဝါ **ပဝတ္တာ**။ အတ္ထံ နိဟရိတွာ နိဟရိတွာ နယနတော **အတ္ထဿ နိန္ဒေတာ**။ အမတာဓိဂမာယ ပဋိပတ္တိဒေသနတော, အမတပ္ပကာသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနာယ အမတဿ အဓိဂမာပနတော **အမတဿ ဒါတာ**။ လောကုတ္တရဓမ္မဿ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ ဝေနေယျာနုရူပေန ယထာသုခံ လောကုတ္တရဓမ္မဿ ဒါနေန စ, ဓမ္မေသု စ ဣဿရောတိ **ဓမ္မဿာဓိ**။ **တထာဂတပဒံ** ဟေဠာ ဝုတ္တတ္ထံ။

ဣဒါနိ “ဇာနံ ဇာနာတိ” တိအာဒိဟိ ဝုတ္တံ ဂုဏံ သဗ္ဗညုတာယ ဝိသေသေတွာ ဒဿေတုကာမော သဗ္ဗညုတံ သာဓေန္တော နတ္ထိတိအာဒိမာဟ။ ဧဝံဘူတဿ ဟိ တဿ ဘဂဝတော ပါရမိတာပုညဗလပ္ပဘာဝနိပ္ပန္နေန အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန သဗ္ဗဓမ္မေသု သဝါသနဿ သမ္မောဟဿ ဝိဟတတ္တာ **အသန္တိကတံ** နာမ နတ္ထိ။ အသမ္မောဟတော သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဉာတတ္တာ **အညာတံ** နာမ နတ္ထိ။

တထေဝ စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ စက္ခုနာ ဝိယ ဉာဏစက္ခုနာ ဒိဋ္ဌတ္တာ အဒိဋ္ဌံ နာမ နတ္ထိ။ ဉာဏေန ပန ပတ္တတ္တာ အဝိဒိတံ နာမ နတ္ထိ။ အသမ္မောဟသန္တိကိရိယာယ သန္တိကတတ္တာ အသန္တိကတံ နာမ နတ္ထိ။ အသမ္မောဟပညာယ ဖုဋ္ဌတ္တာ ပညာယ အဖဿိတံ နာမ နတ္ထိ။ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နံ ကာလံ ဝါ ဓမ္မံ ဝါ။ ဥပါဒါယာတိ အာဒါယ၊ အန္တောကတွာတိ အတ္ထော။ “ဥပါဒါယာ”တိ ဝစနေ-
 နေဝ ကာလဝိနိမုတ္တံ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ “အတိတာ”ဒိဝစနာနိ စ “နတ္ထိ”တိ အာဒိဝစနေနေဝ သဋ္ဌိယန္တိ၊ “သဗ္ဗေ”တိ အာဒိဝစနေန ဝါ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာတိ သဗ္ဗသင်္ဘာသင်္ဘတဓမ္မပရိယာဒါနံ။ သဗ္ဗာကာရေနာတိ သဗ္ဗဓမ္မသု ကေကဿေဝ ဓမ္မဿ အနိစ္စာကာရာဒိသဗ္ဗာကာရပရိယာဒါနံ။ ဉာဏမုခေတိ ဉာဏာဘိမုခေ။ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိတိ ဩသရဏံ ဥပေန္တိ။ “ဇာနိတဗ္ဗ”န္တိ-
 ပဒံ “နေယျ”န္တိပဒဿ အတ္ထဝိဝရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။

အတ္တတ္ထော ဝါတိအာဒိသု ဝါ-သဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော။ အတ္တတ္ထောတိ အတ္တနော အတ္ထော။ ပရတ္ထောတိ ပရေသံ တိဏ္ဍံ လောကာနံ အတ္ထော။ ဥဘယတ္ထောတိ အတ္တနော စ ပရေသဉ္ဇာတိ သင်္ကိယေဝ ဥဘိန္တံ အတ္ထော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကောတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ နိယုတ္ထော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မပုယောဇနော ဝါ အတ္ထော။ သမ္မရာယေ နိယုတ္ထော၊ သမ္မရာယပုယောဇနော ဝါ သမ္မရာယိကော။ ဥတ္တာ-
 နောတိအာဒိသု ဝေါဟာရဝသေန ဝတ္တဗ္ဗော သုခပတိဋ္ဌတ္တာ ဥတ္တာနော။ ဝေါဟာရံ အတိက္ကမိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော သုညတာပဋိသံယုတ္ထော ဒုက္ခပတိဋ္ဌတ္တာ ဂန္တိရော။ လောကုတ္တရော အစူန္တတိရောက္ခတ္တာ ဂူဋ္ဌော။ အနိစ္စတာဒိကော သနာဒိဟိ ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ ပဋိစ္ဆန္တော။ အပ္ပစုရဝေါဟာရေန ဝတ္တဗ္ဗော ယထာရုတံ အဂ္ဂဟေတွာ အဓိပ္ပါယဿ နေတဗ္ဗတ္တာ နေယျော။ ပစုရဝေါဟာရေန ဝတ္တဗ္ဗော ဝစနမတ္ထေန အဓိပ္ပါယဿ နိတတ္တာ နိတော။ သုပရိသုဒ္ဓသီလ-
 သမာဓိဝိပဿနတ္ထော တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝဇ္ဇဝိရဟိတတ္တာ အနဝဇ္ဇော။ ကိလေသသမုစ္ဆေဒနတော အရိယမဂ္ဂတ္ထော နိတ္တိလေသော။ ကိလေသပဋိ-
 ပုဿဒ္ဓတ္တာ အရိယဖလတ္ထော ဝေါဒါနော။ သင်္ဘတာသင်္ဘတေသု အဂ္ဂဓမ္မတ္တာ နိဗ္ဗာနံ ပရမတ္ထော။ ပရိဝတ္တတိတိ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ ဝိသယဘာဝတော အဗဟိ-
 ဘူဘတ္တာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ဗျာပိတွာ ဝါ သမန္တာ ဝါ အာလိဂိတွာ ဝါ ဝိသေသေန ဝါ ဝတ္တတိ။

သဗ္ဗံ ကာယကမ္မန္တိအာဒိဟိ ဘဂဝတော ဉာဏမယတံ ဒဿေတိ။ ဉာဏာ-
 နုပရိဝတ္တတိတိ ဉာဏံ အနုပရိဝတ္တတိ၊ ဉာဏဝိရဟိတံ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ အပ္ပဋိဟတန္တိ နိရာဝရဏတံ ဒဿေတိ။ ပုန သဗ္ဗညုတံ ဥပမာယ

အပုဋ္ဌောယေဝ “ပဉ္စပုစ္ဆာယ ဧတ္တကာ ဒေါသာ၊ ဝိဿဇ္ဇေန ဧတ္တကာ၊ အတ္ထေ ပဒေ အက္ခရေ ဧတ္တကာတိ ဣမေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆန္တော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇေယျာ”တိ ဣတိ ဩဝဋ်ကသာရံ ကတွာ အာနိတေ ပဉ္စေ ဓမ္မကထာယ အန္တရေ ပက္ခိပိတွာ ဝိဒံသေတိ။ တေ ပဏှိတာ “သေယျာ ဝတ နော၊ ယေ မယံ ဣမေ ပဉ္စေ န ပုစ္ဆိမှ။ သစေပိ မယံ ပုစ္ဆေယျာမ၊ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ နော ကတွာ သမဏော ဂေါတမော ခိပေယျာ”တိ အတ္တမနာ ဘဝန္တိ။ အပိစ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ပရိသံ မေတ္တာယ ဖရန္တိ။ မေတ္တာယ စ ဖရဏေန ဒသဗလေသု မဟာဇနဿ စိတ္တံ ပသီဒတိ။ ဗုဒ္ဓါ နာမ ရူပဂ္ဂုပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ ဒဿနသမ္ပန္နာ မရုဿရာ မုဒုဇိဝှါ သုဖုသိတဒန္တာဝရဏာ အမတေန ဟဒယံ သိဉ္စန္တာ ဝိယ ဓမ္မံ ကထေန္တိ။ တတြ နေသံ မေတ္တာဖရဏေန ပသန္ဓစိတ္တာနံ ဧဝံ ဟောတိ— ဧဝရူပံ အဒ္ဓေဇ္ဈကထံ အမောဃကထံ နိယျာနိကကထံ ကထေန္တေန ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ န သက္ခိဿာမ ပစ္စနိကဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုန္တိ အတ္တနော ပသန္ဓဘာဝေနေဝ ပဉ္စ န ပုစ္ဆန္တိတိ။

ကထိတာ ဝိသဇ္ဇိတာ စာတိ ဧဝံ တုမေ ပုစ္ဆထာတိ ပုစ္ဆိတပညာနံ ဥစ္စာရဏေန တေ ပညာ ဘဂဝတာ ကထိတာ ဧဝ ဟောန္တိ။ ယထာ စ တေ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗာ၊ တထာ ဝိသဇ္ဇိတာ ဧဝ ဟောန္တိ။ နိဒ္ဓိဋ္ဌကာရဏာတိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဣမိနာ ဟေတုနာ ဧဝံ ဟောတိတိ ဧဝံ သဟေတုကံ ကတွာ ဝိသဇ္ဇေန ဘဂဝတာ နိဒ္ဓိဋ္ဌကာရဏာ ဧဝ ဟောန္တိ တေ ပညာ။ ဥပက္ခိတ္တကာ စ တေ ဘဂဝတော သမ္ပဇ္ဇန္တိတိ တေ ခတ္ထိယပဏှိတာဒယော ဘဂဝတော ပဉ္စ- ဝိသဇ္ဇေနေနဝ ဘဂဝတော သမိပေ ခိတ္တကာ ပါဒခိတ္တကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သာဝကာ ဝါသမ္ပဇ္ဇန္တိ ဥပါသကာ ဝါတိ အတ္ထော၊ သာဝကသမ္ပတ္တိံ ဝါ ပါပုဏန္တိ ဥပါ- သကသမ္ပတ္တိံ ဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထာတိ အနန္တရတ္ထေ၊ တေသံ ဥပက္ခိတ္တက- သမ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝါတိ အတ္ထော။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ဌာနေ၊ တသ္မိံ အဓိကာရေ ဝါ။ အတိရောစတိတိ အတိဝိယ ဇောတေတိ ပကာသတိ။ ယဒိဒံ ပညာယာတိ ယာယံ ဘဂဝတော ပညာ၊ တာယ ပညာယ ဘဂဝါဝ အတိရောစတိတိ အတ္ထော။ ဣတိသဒ္ဓေါ ကာရဏတ္ထေ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန အဂ္ဂေါ အသာမန္တ- ပညောတိ အတ္ထော။

၆။ ရာဂံ အဘိဘုယျတိတိ ဘူရိပညာတိ သာ သာ မဂ္ဂပညာ အတ္တနာ ဝဇ္ဇိ ရာဂံ အဘိဘုယျတိ အဘိဘဝတိ မဒ္ဒတိတိ ဘူရိပညာ။ ဘူရိတိ ဟိ ဖုဋ္ဌဋ္ဌော

ဝါ မေဓာ။ ပရိဏာယိကာတိ ယဿုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ သတ္တံ ဟိတပဋိပတ္တိယံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ ယာထာဝလက္ခဏပဋိဝေဓေ စ ပရိနေတိတိ ပရိဏာယိကာ။ ဣမေဟေဝ အညာနိပိ ပညာပရိယာယဝစနာနိ ဝုတ္တာနိ ဟောန္တိ။

ပညာဗဟုလ္လန္တိ ပညာ ဗဟုလာ အဿာတိ ပညာဗဟုလော၊ တဿ ဘာဝေါပညာဗဟုလ္လံ။ တဉ္စ ဗဟုလံ ပဝတ္တမာနာ ပညာ ဧဝ။ ဣဓေကဇ္ဈောတိ- အာဒိသု ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော ဝါ အရိယော ဝါ။ ပညာ ဂရုကာ အဿာတိ ပညာဂရုကော။ ပညာ စရိတံ ပဝတ္တံ အဿာတိ ပညာစရိတော။ ပညာ အာသယော အဿာတိ ပညာသယော။ ပညာယ အဓိမုတ္တောတိ ပညာ- ဓိမုတ္တော။ ပညာ ဧဝ ဇေဘူတာ အဿာတိ ပညာဇေဘော။ ပညာ ဧဝ ကေတုဘူတာ အဿာတိ ပညာကေတု။ ပညာ ဧဝ အဓိပတိ ပညာဓိပတိ၊ ပညာဓိပတိတော အာဂတတ္တာ ပညာဓိပတေယျော။ ဓမ္မသဘာဝဝိစိနံ ဗဟုလမဿာတိ ဝိစယဗဟုလော။ နာနပ္ပကာရေန ဓမ္မသဘာဝဝိစိနံ ဗဟု- လမဿာတိ ပဝိစယဗဟုလော။ ပညာယ ဩဂါဟေတွာ တဿ တဿ ဓမ္မဿ ခါယနံ ပါကဋကရဏံ ဩက္ခာယနံ၊ ဩက္ခာယနံ ဗဟုလမဿာတိ ဩက္ခာယန- ဗဟုလော။ ပညာယ တဿ တဿ ဓမ္မဿ သမ္မာ ပေက္ခဏာ သမ္ပေက္ခာ၊ သမ္ပေက္ခာယ အယနံ ပဝတ္တနံ သမ္ပေက္ခာယနံ၊ သမ္ပေက္ခာယနံ ဓမ္မော ပကတိ အဿာတိ သမ္ပေက္ခာယနဓမ္မော။ တံ တံ ဓမ္မံ ဝိဘူတံပါကဋံ ကတွာ ဝိဟရတိတိ ဝိဘူတဝိဟာရိ၊ ဝိဘူတော ဝိဟာရော ဝါ အဿ အတ္ထိတိ ဝိဘူတဝိဟာရိ။ သာ ပညာ စရိတံ၊ ဂရုကာ၊ ဗဟုလာ အဿာတိ တစ္စရိတော တဂ္ဂရုကော တဗ္ဗဟုလော။ တဿံ ပညာယံ နိဇ္ဇော၊ ပေါဏော၊ ပဗ္ဗာရော၊ အဓိမုတ္တောတိ တန္တိဇ္ဇော တပ္ပေါဏော တပ္ပဗ္ဗာရော တဒဓိမုတ္တော။ သာ ပညာ အဓိပတိ တဒဓိပတိ၊ တတော အာဂတော တဒဓိပတေယျော။ “ပညာဂရုကော”တိအာဒိနိ “ကာမံ သေဝန္တိယေဝ ဇာနာတိ အယံ ပုဂ္ဂလော ကာမဂရုကော”တိအာဒိသု ဝိယ ပုရိမဇာတိတော ပဘုတိ ဝုတ္တာနိ။ “တစ္စရိတော”တိအာဒိနိ ဣမိဿာ ဇာတိယာ ဝုတ္တာနိ။

သီသပညာ စ လဟုပညာ စ ဟာသပညာ စ ဇဝနပညာ စ လောကီယ- လောကုတ္တရမိဿကာ။ ခိပ္ပဋ္ဌေန သီသပညာ။ လဟုကဋ္ဌေန လဟုပညာ။ ဟာသဗဟုလဋ္ဌေန ဟာသပညာ။ ဝိပဿနူပဂသင်္ခါရေသု စ ဝိသင်္ခါရေ စ ဇဝနဋ္ဌေန ဇဝနပညာ။ သီသံ သီသန္တိ ဗဟုန္တံ သီလာဒိနံ သင်္ဂဟတ္ထံ ဒွိက္ခတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ။ သီလာနိတိ စာရိတ္တဝါရိတ္တဝသေန ပညတ္တာနိ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလာနိ။

ဣန္ဒြိယသံဝရန္တိ စက္ခာဒိနံ ဆန္တံ ဣန္ဒြိယာနံ ရာဂပဋိသပ္ပဝေသံ အကတွာ သတိ-
 ကဝါဠေန ဝါရဏံ ထကနံ။ ဘောဇနေ မတ္တညုတန္တိ ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂ-
 ဝသေန ဘောဇနေ ပမာဏညဘာဝံ။ ဇာဂရိယာနုယောဂန္တိ ဒိဝသဿ
 တိသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ ရတ္တိယာ ပဌမပစ္စိမကောဋ္ဌာသေသု စ ဇာဂရတိ န
 နိဒ္ဒါယတိ၊ သမဏခမ္မမေဝ စ ကရောတိတိ ဇာဂရော၊ ဇာဂရဿ ဘာဝေါ၊
 ကမ္ဘံ ဝါ ဇာဂရိယံ၊ ဇာဂရိယဿ အနုယောဂေါ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ။
 တံ ဇာဂရိယာနုယောဂံ။ သီလက္ခန္ဓန္တိ သေက္ခံ အသေက္ခံ ဝါ သီလက္ခန္ဓံ။ ဧဝ-
 မိတရေပိ ခဒ္ဒာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပညာက္ခန္ဓန္တိ မဂ္ဂပညဉ္စ သေက္ခာသေက္ခာနံ
 လောကီယပညဉ္စ။ ဝိပုတ္တိက္ခန္ဓန္တိ ဖလဝိပုတ္တိံ။ ဝိပုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓန္တိ ပစ္စ-
 ဝေက္ခဏဉာဏံ။

ဟာသဗဟုလောတိ မူလပဒံ။ ဝေဒဗဟုလောတိ တဿာ ဧဝ ပီတိယာ
 သမ္ပယုတ္တသောမနဿဝေဒနာဝသေန နိဒ္ဒေသပဒံ။ တုဋ္ဌိဗဟုလောတိ နာတိ-
 ဗလဝပီတိယာ တုဋ္ဌာကာရဝသေန။ ပါမောဇ္ဇဗဟုလောတိ ဗလဝပီတိယာ
 ပမုဒိတဘာဝဝသေန။

၇။ ယံ ကိဉ္စိ ဣပန္တိအာဒိ သမ္ပသနဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တတ္ထံ။ တုလယိတွာတိ
 ကလာပသမ္ပသနဝသေန တုလေဟာ။ တိရယိတွာတိ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ-
 ဝသေန တိရယိတွာ။ ဝိဘာဝယိတွာတိ ဘင်္ဂါနုပဿနာဒိဝသေန ပါကဋံ ကတွာ။
 ဝိဘူတံ ကတွာတိ သင်္ခါရပေက္ခာနုလောမဝသေန ဖုဋံ ကတွာ။ တိက္ခပညာ
 လောကုတ္တရာ ဧဝ။ ဥပ္ပန္နန္တိ သမထဝိပဿနာဝသေန ဝိက္ခမ္ဘနကဒင်္ဂဝသေန
 ပဟိနမ္ပိ အရိယမဂ္ဂေန အသမ္ပဟတတ္တာ ဥပ္ပတ္တိဓမ္မတံ အနတိတတာယ အသမ္ပ-
 ဟတုပ္ပန္နန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ နာဓိဝါသေတိတိ သန္တာနံ အာရော-
 ပေတွာန ဝါသေတိ။ ပဇဟတိတိ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဇဟတိ။ ဝိနောဒေတိတိ
 ဒိပတိ။ ဗျန္တိကရောတိတိ ဝိဂတန္တံ ကရောတိ။ အနဘာဝံ ဂမေတိတိ အန
 အဘာဝံ ဂမေတိ၊ ဝိပဿနာနက္ခမေန အရိယမဂ္ဂံ ပတွာ သမုစ္ဆေဒဝသေန
 အဘာဝံ ဂမယတိတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ကာမပဋိသံယုတ္ထော ဝိတက္ကော ကာမ-
 ဝိတက္ကော။ “ဣမေ သတ္တာ မရန္တံ” တိ ပရေသံ မရဏပဋိသံယုတ္ထော ဝိတက္ကော
 ဗျာပါဒဝိတက္ကော။ “ဣမေ သတ္တာ ဝိဟိံသိယန္တံ” တိ ပရေသံ ဝိဟိံသာပဋိ-
 သံယုတ္ထော ဝိတက္ကော ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ ပါပကေတိ လာမကေ။ အကု-
 သလေ ဓမ္မေတိ အကောသလ္လသမ္ဘူတေ ဓမ္မေ။

နိဗ္ဗေဒိကပညာတိ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂပညာ ဧဝ။ ဥဗ္ဗေဂ-
 ဗဟုလောတိ ဉာဏဘယဝသေန ဘယဗဟုလော။ ဥတ္တာသဗဟုလောတိ

ဗလဝဘယဗဟုလော။ ဣဒံ ပုရိမသေဝ အတ္ထဝိဝရဏံ။ ဥက္ကဏ္ဍနဗဟုလောတိ သင်္ခါရတော ဥဒ္ဓံ ဝိသင်္ခါရာဘိမုခတာယ ဥက္ကဏ္ဍနဗဟုလော။ အနဘိရတိ-ဗဟုလောတိ ဥက္ကဏ္ဍနဝသေနေဝ အဘိရတိအဘာဝံ ဒီပေတိ။ ဣဒါနိပိ တမတ္ထံ ဒွိဟိ ဝစနေဟိ ဝိဝရတိ။ တတ္ထ ဗဟိမုခေါတိ သင်္ခါရတော ဗဟိဘူတ-နိဗ္ဗာနဘိမုခေါ။ န ရမတိတိနဘိရမတိ။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗန္တိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အန္တံ ပါပေတွာ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ။ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗန္တိ တသေဝ အတ္ထဝစနံ၊ အန္တ-ကရဏေနေဝ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ လောဘက္ခန္ဓန္တိ လောဘရာသိံ၊ လောဘကောဋ္ဌာသံ ဝါ။ ဣမာဟိ သောဋ္ဌသဟိ ပညာဟိ သမန္နာဂတောတိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန အရဟာယေဝ ဝုတ္တော။ ဥပရိ “ဧကော သေက္ခပဋိ-သမ္ဘိဒ္ဓပ္ပတ္တော”တိ ဝုတ္တတ္တာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနောပိ လဗ္ဘန္တိယေဝ။

၂-ပုဂ္ဂလဝိသေသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၈။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာတိအာဒိဟိ ပဋိသမ္ဘိဒ္ဓပ္ပတ္တပုဂ္ဂလဝိသေသပဋိပါဋိံ ဒသေတိ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗယောဂေါတိ အတိတဇာတိသု ပဋိသမ္ဘိဒ္ဓပ္ပတ္တိဟေတုဘူတော ပုည-ပယောဂေါ။ တေနာတိ တေန ပုဗ္ဗယောဂကာရဏေန။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ အတိရေကော ဟောတိတိ အတိရိတ္တော ဟောတိ၊ အတိရေကယောဂတော ဝါ “အတိရေကော”တိ ဝုတ္တော။ အဓိကော ဟောတိတိ အဂ္ဂေါ ဟောတိ။ ဝိသေသော ဟောတိတိ ဝိသိဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဝိသေသယောဂတော ဝါ ဝိသေသော။ ဉာဏံ ပဘိဇ္ဇတိတိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏပ္ပဘေဒံ ပါပုဏာတိ။

ဗဟုဿုတောတိ ဗုဒ္ဓဝစနဝသေန။ ဒေသနာဗဟုလောတိ ဓမ္မဒေသနာ-ဝသေန။ ဂဂ္ဂပနိဿိတောတိ ပညာယ အဓိကံ ဂရုံ ဥပနိဿိတော။ ဝိဟာရ-ဗဟုလောတိ ဝိပဿနာဝိဟာရဗဟုလော၊ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရဗဟုလော ဝါ။ ပစ္စဝေက္ခဏာဗဟုလောတိ ဝိပဿနာဝိဟာရေ သတိ ဝိပဿနာပစ္စ-ဝေက္ခဏာဗဟုလော၊ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေ သတိ ဖလသမာပတ္တိပစ္စ-ဝေက္ခဏာဗဟုလော။ သေခပဋိသမ္ဘိဒ္ဓပ္ပတ္တောတိ သေခေါ ဟုတွာ ပဋိသမ္ဘိ-ဒ္ဓပ္ပတ္တော။ ဧဝံ အသေခပဋိသမ္ဘိဒ္ဓပ္ပတ္တော။ သာဝကပါရမိပ္ပတ္တောတိ ဧတ္ထ မဟာပညာနံ အဂ္ဂဿ မဟာသာဝကဿ သတ္တသဋ္ဌိယာ သာဝကဉာဏာနံ ပါရဂမနံ ပါရမီ၊ သာဝကဿ ပါရမီ သာဝကပါရမီ၊ တံ သာဝကပါရမိံ ပတ္တောတိ သာဝကပါရမိပ္ပတ္တော။ သာဝကပါရမိတာပ္ပတ္တောတိ ဝါ ပါဋ္ဌော။

သတ္တသဋ္ဌိယာ သာဝကဉာဏာနံ ပါလကော ပူရကော စ သော မဟာ-
 သာဝကော ပရမော၊ တဿ ပရမဿ အယံ သတ္တသဋ္ဌိဘောဒါ ဉာဏကိရိယာ
 ပရမဿ ဘာဝေါ၊ ကမ္မံ ဝါတိ ပါရမီ၊ တဿ သာဝကဿ ပါရမီ သာဝက-
 ပါရမီ၊ တံ ပက္ခောတိ သာဝကပါရမိပ္ပက္ခော။ သာဝကပါရမိပ္ပက္ခောတိ
 မဟာမောဂ္ဂလ္လာနက္ခေရာဒိကော ယော ကောစိ သာဝကော။ သာဝကပါရ-
 မိပ္ပက္ခသာဝကဟော အတိရေကဿ အညဿ သာဝကဿ အဘာဝါ
 ဧကော ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါတိ အာဟ။ ပုန ပညာပဘောဒကုသလောတိအာဒိဟိ
 ဝုတ္တက္ခမေဝ နိဂမေဘော ဒဿေသိတိ။ ဉာဏကထာယ ယေဘုယျေန အနေ-
 ကာနိ ဉာဏာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ ပညာကထာယ ယေဘုယျေန ကောပိ ပညာ
 နာနာကာရဝသေန နာနာကာဘော ဝုတ္တာတိ အယံ ဝိသေသော။

မဟာပညာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ

၉။ ဣဒါနိ ပညာကထာယ အနန္တရံ ပညာနဘာဝံ ဒဿေန္တေန ကထိတာယ
 ဣဒ္ဓိကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ ပုစ္ဆာသု တာဝ ကာ ဣဒ္ဓိတိ သဘာဝ-
 ပုစ္ဆာ။ ကတိ ဣဒ္ဓိယောတိ ပဘောဒပုစ္ဆာ။ ကတိ ဘူမိယောတိ သမ္ဘာရပုစ္ဆာ။
 ကတိ ပါဒါဟိ ပတိဋ္ဌပုစ္ဆာ။ ကတိ ပဒါနိတိ အာသန္ဓကာရဏပုစ္ဆာ။ ကတိ
 မူလာနိဘိ အာဒိကာရဏပုစ္ဆာ။ ဝိသဇ္ဇနေသု ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိတိ နိပ္ပတ္တိအတ္ထေန
 ပဋိလာဘဋ္ဌေန စာတိ အတ္ထော။ ယံ ဟိ နိပ္ပဇ္ဇတိ ပဋိလတ္တတိ စ၊ တံ ဣဇ္ဈတိတိ
 ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေတံ သမိဇ္ဈတိ”တိ။
 “နေက္ခမ္မံ ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိ၊ ပဋိဟရတိတိ ပါဋိဟာရိယ”န္တိအာဒိ။ အပရော
 နယော—ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ၊ ဥပါယသမ္ပဒါယေတံ အဓိဝစနံ။ ဥပါယသမ္ပဒါ ဟိ
 ဣဇ္ဈတိ အဓိပ္ပေတဖလပ္ပသဝနတော။ ယထာဟ “အယံ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ
 သီလဝါ ကလျာဏခမ္ဘော၊ သစေ ပဏိဒဟိဿတိ ‘အနာဂတမဒ္ဒါနံ ရာဇာ
 အဿံ စက္ကဝတ္တိ’တိ။ ဣဇ္ဈိဿဘိ ဟိ သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ”တိ။
 အပရော နယော—တောယ သတ္တာ ဣဇ္ဈန္တိတိ ဣဒ္ဓိ။ ဣဇ္ဈန္တိတိ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ
 ဥက္ကံသဂတာ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၀။ ဒဿသု ဣဒ္ဓိသု အဓိဋ္ဌာနဝသေန နိပ္ပန္နတ္တာ အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိ။
 ပကတိဝဏ္ဏဝိဇယနဝိကာရဝသေန ပဝတ္တတ္တာ ဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓိ။ သရီရဗ္ဗန္တရေ

၁-၃၁-၃၉၉-ပိဋက။ ၂-၃ ၉-၄၀၄-ပိဋက။ ၃-သံ ၂-၄၉၁-ပိဋက။

အညဿ မနောမယဿ သရိရဿ နိပ္ပတ္တိဝသေန ပဝတ္တတ္တာ မနောမယာ
ဣဒ္ဓိ။ ဉာဏပုဝတ္တိတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ပစ္စာ ဝါ တံခဏေ ဝါ ဉာဏာနုဘာဝ-
 နိဗ္ဗတ္တော ဝိသေသော ဉာဏဝိပ္ပာရာ **ဣဒ္ဓိ။** သမာဓိတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ပစ္စာ ဝါ
 တံခဏေ ဝါ သမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော ဝိသေသော သမာဓိဝိပ္ပာရာ **ဣဒ္ဓိ။**
 စေတောဝသိပ္ပတ္တာနံ အရိယာနံယေဝ သမ္ဘဝတော အရိယာ **ဣဒ္ဓိ။** ကမ္မ-
 ဝိပါကဝသေန ဇာတော ဝိသေသော ကမ္မဝိပါကဇာ **ဣဒ္ဓိ။** ပုဗ္ဗေ ကတပုညဿ
 ဇာတော ဝိသေသော ပုညဝတော **ဣဒ္ဓိ။** ဝိဇ္ဇာယ ဇာတော ဝိသေသော
 ဝိဇ္ဇာမယာ **ဣဒ္ဓိ။** တေန တေန သမ္မာပယောဂေန တဿ တဿ ကမ္မဿ^၁
 ဣဇ္ဈနံ တတ္ထ တတ္ထ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ **ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ။**

ဣဒ္ဓိယာ စတဿော ဘူမိယောတိ အဝိသေသေတွာ ဝုတ္တေပိ ယထာ-
 လာဘဝသေန အဓိဋ္ဌာနဝိကုဗ္ဗနမနောမယိဒ္ဓိယာ ဧဝ ဘူမိယော၊ န သေသာနံ။
ဝိဝေကဇာ ဘူမိတိ ဝိဝေကတော ဝါ ဝိဝေကေ ဝါ ဇာတာ ဝိဝေကဇာ ဘူမိ။
ဝိတိသုခဘူမိတိ ဝိတိသုခယုတ္တာ ဘူမိ။ **ဥပေက္ခာသုခဘူမိတိ** တတြမဇ္ဈတ္တု-
 ပေက္ခာယ စ သုခေန စ ယုတ္တာ ဘူမိ။ **အဒုက္ခမသုခါဘူမိတိ** အဒုက္ခမသုခ-
 ဝေဒနာယုတ္တာ ဘူမိ။ တေသု ပဌမဒုတိယာနိ ဈာနာနိ ဝိတိဖရဏတာ၊
 တီဏိ ဈာနာနိ သုခဖရဏတာ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ စေတောဖရဏတာ။ ဧတ္ထ စ
 ပုရိမာနိ တီဏိ ဈာနာနိ ယသ္မာ ဝိတိဖရဏေန စ သုခဖရဏေန စ
 သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ဩက္ကမိတွာ လဟုမုဒုကမ္မညကာယော ဟုတွာ ဣဒ္ဓိ^၁
 ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ ဣမိနာ ပရိယာယေန ဣဒ္ဓိလာဘာယ သံဝတ္တနတော
 သတ္တရဘူမိယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ပန ဣဒ္ဓိလာဘာယ ပကတိ-
 ဘူမိယေဝ။ **ဣဒ္ဓိလာဘာယာတိ** အတ္တနော သန္တခနေ ပါတုဘာဝဝသေန
 ဣဒ္ဓိနံ လာဘာယ။ **ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယာတိ** ပရိဟိနာနံ ဝါ ဣဒ္ဓိနံ ဝိရိယာရမ္ဘ-
 ဝသေန ပုန လာဘာယ၊ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ပဒံ ဝဓိတံ။ **ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယာတိ**
 ဣဒ္ဓိယာ ဝိဝိဓကရဏဘာဝါယ။ **ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယာတိ** ဝိဝိဓံ ဝိသေသံ သဝတိ
 ဇနေတိ ပဝတ္တေတိတိ ဝိသဝိ၊ ဝိဝိဓံ သဝနံ ဝါ အဿ အတ္တိတိ ဝိသဝိ၊ တဿ
 ဘာဝေါ ဝိသဝိတာ။ တဿာ ဝိသဝိတာယ၊ ဣဒ္ဓိယာ ဝိဝိဓဝိသေသပဝတ္တန-
 ဘာဝါယာတိ အတ္ထော။ **ဣဒ္ဓိဝသီဘာဝါယာတိ** ဣဒ္ဓိယာ ဣဿရဘာဝါယ။
ဣဒ္ဓိဝေသာရဇာယာတိ ဣဒ္ဓိဝိသာရဒဘာဝါယ။ **ဣဒ္ဓိပါဒါ** ဉာဏကထာယံ
 ဝုတ္တတ္တာ။

၁-ဓမ္မဿ (သိ) ၂-ဝိဝိဓာ (က)

ဆန္ဒံ စေ ဘိက္ခု၊ နိဿာယာတိ ယဒိ ဘိက္ခု၊ ဆန္ဒံ နိဿာယ ဆန္ဒံ အဓိပတိံ ကရိတုာ။ လဘတံ သမာဓိန္နိ သမာဓိံ ပဋိလဘတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ တတ္ထ ဆန္ဒဝိရိယစိတ္တဝိမံသာ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ တံသမ္ပယုတ္တာ စတ္တာရော သမာဓိ စတ္တာရိ ပဒါနိတိ ဧဝံ အဋ္ဌ ပဒါနိ။ ယသ္မာ ပန ဣဒ္ဓိမုပ္ပါ- ဒေဘုကာမတာဆန္ဒော သမာဓိနာ ဧကတော နိယုတ္တောဝ ဣဒ္ဓိလာဘာယ သံဝတ္တတိ၊ တဏှာ ဝိရိယာဒယော၊ တသ္မာ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပဒါနိ ဝုတ္တာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ယံ တံ ဘဂဝတာ အဘိညာ ဥပ္ပါဒေတုကာမဿ ယောဂိနော ကတ္တဗ္ဗ- ယောဂဝိဓိံ ဒဿေန္တေန “သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယော- ဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပတ္တိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္စ- ပုတ္တေ”တိ စိတ္တဿ အာနေဉ္စ ဝုတ္တံ၊ တံ ထေရော သောဠသဓာ ဒဿေန္တော သောဠသမူလာနိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အနောနတန္တိ ကောသဇ္ဇဝသေန အနောနတံ၊ အသလ္လိနန္တိ အတ္ထော။ အနုန္ဒတန္တိ ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ဥဒ္ဓိံ န အာရဋ္ဌံ၊ အနုဒ္ဓတန္တိ အတ္ထော။ အနဘိနတန္တိ လောဘဝသေန န အဘိနတံ၊ အနလ္လိနန္တိ အတ္ထော။ အဘိကာမတာယ နတံ အဘိနတန္တိ၊ ဣဒံ တာဒိသံ န ဟောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရာဂေတိ၂ သင်္ခါရဝတ္ထုကေန လောဘေန။ အနပနတန္တိ ဒေါသ- ဝသေန န အပနတံ၊ န သန္ဓနန္တိ အတ္ထော။ “နတံ နတိ”တိ အတ္ထတော ဧကံ။ အပဂတနတန္တိ အပနတံ၊ ဣဒံ တာဒိသံ န ဟောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနိဿိတန္တိ အနတ္တတော ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒိဋ္ဌိဝသေန “အတ္တာ”တိ ဝါ “အတ္တနိယ”န္တိ ဝါ ကိဋ္ဌိံ န နိဿိတံ။ အပ္ပဋိဗဒ္ဓန္တိ ပစ္စုပကာရာသာဝသေန နပ္ပဋိဗဒ္ဓိံ။ ဆန္ဒရာဂေတိ သက္ကဝတ္ထုကေန လောဘေန။ ဝိပ္ပမုတ္တန္တိ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဝသေန ကာမရာဂတော ဝိပ္ပမုတ္တံ။ အထ ဝါ ပဉ္စဝိမုတ္တိဝသေန ကာမရာဂတော ဝိပ္ပမုတ္တံ။ အထ ဝါ ပဉ္စဝိမုတ္တိဝသေန တတော တတော ပဋိပက္ခတော ဝိပ္ပမုတ္တံ။ ဣဒံ ပုထုဇ္ဇနသေခါသေခါနမ္ပိ အဘိညာယ ဥပ္ပါဒနတော နိရောဓသမာပတ္တိ- ဉ္ဇဏေ “သောဠသဟိ ဉ္ဇဏစရိယာဟိ”တိ၄ ဝုတ္တနယေန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ဝုတ္တံ၊ ယထာသာဘဝသေန ပန ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကာမရာဂေတိ မေထုနရာဂေန။ ဝိသညုတ္တန္တိ ဝိက္ခမ္ဘနတော သေသကိလေသေဟိ ဝိသံယုတ္တံ၊ ဥက္ကဋ္ဌနယေန သမုစ္ဆေဒတော ဝါ ဝိပ္ပယုတ္တံ။ ကိလေသေတိ သေသကိလေသေန။ ဝိမရိယာ- ဒိကတန္တိ ဝိက္ခမ္ဘိတဗ္ဗမရိယာဒဝသေန ဝိဂတကိလေသမရိယာဒံ ကတံ၊ တေန

၁-ဝိ ၁-၁၊ ဒိ ၁-၇၁-ဝိနာဒိယ။
 ၃-ဆန္ဒရာဂေနာတိ(သိ)
 ၂-ရာဂေနာတိ(သိ)
 ၄-၃ ၉-၉၆-ဝိဋ္ဌေ။

တေန မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗမရိယာဒဝသေန ဝါ ဝိဂတကိလေသမရိယာဒံ ကတံ။
ကိလေသမရိယာဒေတိ တေန တေန ပဟိနေန ကိလေသမရိယာဒေန။ လိင်္ဂ-
 ဝိပလ္လာသော စေတ္တ ဒဋ္ဌဗျော။ **ဧကတ္တဂတန္တိ** ဧကာရမ္မဏဂတံ။ **နာနတ္တကိလေ-**
သေဟိတိ နာနာရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနေဟိ ကိလေသေဟိ။ ဣဒံ အာရမ္မဏ-
 မပေက္ခိတွာ ဝုတ္တံ၊ “အနောနတ”န္တိအာဒိ ပန ကိလေသေ ဧဝ အပေက္ခိတွာ။
ဩဘာသဂတန္တိ ပညာယ ဝိသဒပ္ပဝတ္တိဝသေန ပညောဘာသံ ဂတံ။ **အဝိဇ္ဇန္တ-**
ကာရေတိ ဗလဝအဝိဇ္ဇာယ။ စတသေသံ စ ဘူမိယော သောဠသ စ မူလာနိ
 ဣဒ္ဓိယာ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ စတ္တာရော စ ပါဒါ အဠ စ ပဒါနိ
 ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန စ သမ္ပယောဂဝသေန စ ဝုတ္တာနိတိ။

၁၀။ ဧဝံ ဣဒ္ဓိယာ ဘူမိပါဒပဒမူလဘူတေ ဓမ္မေ ဒသေတွာ ဣဒါနိ တာ
 ဣဒ္ဓိယော ဒသေန္တော ကတမာ **အဝိဋ္ဌာနာ** ဣဒ္ဓိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
 ဥဒ္ဓေသပဒါနံ အတ္ထော ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇေဏနိဒ္ဓေသေ ဝုတ္တောယေဝ။ **ဣဝ ဘိက္ခု**။ တိ
 ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု။ တေန သဗ္ဗပကာရဝသေန ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇေဏာရကဿ
 အညတ္ထ အဘာဝံ ဒီပေတိ။ ဣမေသံ ဒွိန္ဒံ ပဒါနံ နိဒ္ဓေသော ဟေဠာ ဝုတ္တတ္ထော။
 တေနေဝ စ ဣဒ္ဓိယာ ဘူမိပါဒပဒမူလဘူတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တေဟိ စုဒ္ဓသဟိ ပန္နရသဟိ ဝါ အာကာရေဟိ ပရိဒမိတစိတ္တတာ
 စ ဆန္ဒာဒိဇ္ဇေကောမိပတိသမာပဇ္ဇနဝသေန အာဝဇ္ဇနာဒိဝသိဘာဝဝသေန စ
 မုဒုကမ္မညကတစိတ္တတာ စ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ဗလဝပုဗ္ဗယောဂသမ္ပန္နော
 ပုဗ္ဗယောဂသမ္ပတ္တိယာ အရဟတ္တပဋိလာဘေနေဝ ပဋိလဒ္ဓါဘိညာဒိဂုဏော
 ဘိက္ခု ဘူမိအာဒိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဟောတိတိ ကတွာ သောပိ
 ဝုတ္တာဝ ဟောတိ။

ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိတိ ပထဝီကသိဏာရမ္မဏံ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ
 သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ သစေ သတံ ဣစ္ဆတိ၊ “သတံ ဟောမိ၊ သတံ ဟောမိ”တိ
 ပရိကမ္မကရဏဝသေန အာဝဇ္ဇတိ။ **အာဝဇ္ဇိတွာ** ဉာဏေန **အဝိဋ္ဌာတိ**တိ ဧဝံ
 ပရိကမ္မံ ကတွာ အဘိညာဉာဏေန အဝိဋ္ဌာတိ။ ဧတ္ထ ပရိကမ္မံ ကတွာ ပုန
 ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနံ န ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ န ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ အဋ္ဌကထာယံ၂
 “**အာဝဇ္ဇတိ**တိ ပရိကမ္မဝသေနေဝ ဝုတ္တံ၊ **အာဝဇ္ဇိတွာ** ဉာဏေန **အဝိဋ္ဌာတိ**တိ
 အဘိညာဉာဏဝသေန ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိ၊ တတော တေသံ
 ပရိကမ္မစိတ္တာနံ အဝသာနေ သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပတ္တိတော ဝုဠဟိတွာ ပုန

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂-ပိဋေ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၅-ပိဋေ။

‘ဗဟုကော ဟောမီ’တိ အာဝဇ္ဇိတွာ တတော ပရံ ပဝတ္တာနံ တိဏ္ဏံ စတုန္ဒံ ဝါ ပုဗ္ဗဘာဂဓိတ္တာနံ အနန္တရာ ဥပ္ပန္နေန သဗ္ဗိဋ္ဌာပနဝသေန အဓိဋ္ဌာနန္တိ လဒ္ဒနာမေန ဧကေနေဝ အဘိညာဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတ် ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝေမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ “ဘုဒ္ဓိတွာ သယတိ”တိ ဝုတ္တေ ပါနိယံ အပိဝိက္ခာ ဟက္ခဓောဝနာဒီနိ အကတွာ ဘုတ္တာနန္တရမေဝ သယတိတိ အတ္ထော န ဟောတိတိ အန္တရာ သန္တေသုပိ အညေသု ကိစ္စေသု “ဘုတွာ သယတိ”တိ ဝုတ္တတိ၊ ဝေဒိခာပီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဌမံ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနမ္ပိ ဟိ ပါဠိယံ အဝုတ္တမေဝါဟိ။ ဘေန ပန အဓိဋ္ဌာနဉာဏေန သဟေဝ သတံ ဟောတိ။ သဟဿေပိ သဘသဟဿေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ဧဝံ န ဣဇ္ဈတိ၊ ပုန ပရိကမ္ပံ ကတွာ ဒုတိယမ္ပိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အဓိဋ္ဌာတမ္ပံ။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ^၁ ဟိ “ဧကဝါရံ ဒွိဝါရံ သမာပဇ္ဇိဘုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ နိမိတ္တာရမ္ပဏံ၊ ပရိကမ္ပစိတ္တာနိ သဘာရမ္ပဏာနိ ဝါ သဟဿာရမ္ပဏာနိ ဝါ။ တာနိ စ ခေါ ဝဏ္ဏဝသေန၊ န ပဏ္ဏတ္ထိဝသေန။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တမ္ပိ တထေဝ သဘာရမ္ပဏံ ဝါ သဟဿာရမ္ပဏံ ဝါ။ တံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တအပ္ပနာစိတ္တမိဝ ဂေါတြဘုအနန္တရံ ဧကမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ။

ယထာယသ္မာ ဝုဋ္ဌပန္နကော ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုစာ ဟောတိတိ ဗဟုစာဘာဝဿ ကာယသက္ခိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဝတ္တမာနဝစနံ ပနေတ္ထ ထေရဿ တထာကရဏပကတိကတ္တာ တဿ ဓရမာနကာလတ္တာ စ ကတန္တိ ဝေဒိတမ္ပံ။ ဧကော ဟောတိတိ ဝါရေပိ ဧသေဝ နယော။

တတြိဒံ ဝတ္ထု၂—တေ ဒွေ ဘာတရော ကိရ ထေရာ ပန္နေ ဇာတတ္တာ “ပန္နက”တိ နာမံ လဘိံသု။ တေသု ဇေဋ္ဌော မဟာပန္နကော ပဗ္ဗဇိတွာ သဘ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သော အရဟာ ဟုတွာ ဝုဋ္ဌပန္နကံ ပဗ္ဗာဇေတွာ—

“ပဒုမံ ယထာ ကောကနဒိံ သုဂန္ဓံ၊
 ပါတော သိယာ ဖုလ္လမဝီတဂန္ဓံ။
 အင်္ဂီရသံ ပဿ ဝိရောစမာနံ၊
 တပန္နမာဒိစ္စမိဝန္တလိက္ခေ”တိ^၃—

၁-မဟာအဋ္ဌကထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၅၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၁၆၄-ဝိဋ္ဌေသုပိ။
 ၃-အံ ၂-၂၀၉၊ သံ ၁-၈၁-ဝိဋ္ဌေသု။

ဣမံ ဂါထံ အဒါသိ။ သော တံ စတူဟိ မာသေဟိ ပဂုဏံ ကာတုံ နာသက္ခိ။
 အထ နံ ထေရော “အဘဗ္ဗော တံ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ နိက္ခမ ဣတော”တိ
 အာဟ။ တသ္မိဉ္စ ကာလေ ထေရော ဘတ္တုဒ္ဓေသကော ဟောတိ။ ဇီဝကော
 ကောမာရဘစ္စော ဗဟံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ အာဒါယ အတ္တနော အမ္မဝနံ
 ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဓမ္မံ သုတွာ ဒသဗလံ ဝန္တိတွာ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 “သွေ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခါနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ အမှာကံ နိဝေသနေ
 ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ ထေရောပိ “ဌပေတွာ စူဠပန္နကံ သေသာနံ
 အဓိဝါသေမိ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ စူဠပန္နကော ဘိယျောသော မတ္တာယ
 ဒေါမနဿပုတ္တော ဟုဘွာ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ
 သာသနေ သာပေက္ခတာယ ဝိဟာရဒ္ဓါရကောဌကေ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ။

ဘဂဝါ တဿ ဥပနိဿယံ ဒိသွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကဿွာ ရောဒသိ”တိ
 အာဟ။ သော တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ ဘဂဝါ “န သဇ္ဈာယံ ကာတုံ
 အသက္ခောန္တော မမ သာသနေ အဘဗ္ဗော နာမ ဟောတိ၊ မာ သောစိ
 ပန္နကာ”တိ စက္ကစိတ္တတလေန^၁ ပါဏိနာ တဿ သိသံ ပရာမသိတွာ တံ
 ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ဂန္ဓကုဋိပမုခေ နိသီဒါပေတွာ ဣဒ္ဓိယာ
 အဘိသင်္ခတံ ပရိသုဒ္ဓံ ပိလောတိကခဏှံ “ဣမံ ပိလောတိကံ ‘ရဇောဟရဏံ
 ရဇောဟရဏ’န္တိ ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ဇန္တော နိသီဒ ပန္နကာ”တိ ဝတွာ တဿ
 ပိလောတိကခဏှံ ဒတွာ ကာလေ အာရောစိတေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော
 ဇီဝကဿ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ တဿ တံ ပိလောတိကခဏှံ
 တထာပရိမဇ္ဇန္တဿ ကိလိဋ္ဌံ ဟုတွာ ကမေန ကာဠဝဏှံ အဟောသိ။ သော
 “ဣဒံ ပရိသုဒ္ဓံ ပိလောဘိကခဏှံ၊ နတ္ထေတ္ထ ဒေါသော၊ အတ္တဘာဝံ နိဿာယ
 ပနာယံ ဒေါသော”တိ သညံ ပဋိလဘိတွာ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ဉာဏံ ဩတာရေတွာ
 ဝိပဿနံ ဝဓေသိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဩဘာသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပုရတော
 နိသီန္တော ဝိယ ပညာယမာနရူပေါ ဟုတွာ ဣမာ ဩဘာသဂါထာ အဘာသိ—

“ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
 ရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
 ဧတံ ရဇံ ဝိပုဇဟိတွ ၂ ဘိက္ခဝေါ၊
 ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။
 ဒေါသော။ ပ။ သာသနေ။

၁-စက္ကစိတ္တတလေန (သီ) ၂-ဝိပုဇဟိတွာန (က)

မောဟော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
 မောဟဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
 ဧတံ ရဇံ ဝိပုဇဟိတွံ ဘိက္ခဝေါ၊
 ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

အဓိစေတသော အပ္ပမဇ္ဇတော၊
 မုနိနော မောနပထေသု သိက္ခတော။
 သောကာ န ဘဝန္တိ တာဒိနော၊
 ဥပသန္တဿ သဒါ သတိမတော”တိ ၃။

ဂါထာပရိယောသာနေ ထေရော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သော မနောမယဇ္ဈာနလာဘိ ဟုတွာ ဧကော ဟုတွာ ဗဟုဓာ၊ ဗဟုဓာ ဟုတွာ ဧကော ဘဝိတုံ သမတ္ထော အဟောသိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေနဝဿ တိဏိ ပိဋကာနိ ဆ စ အဘိညာ အာဂမိံသု။

ဇီဝကောပိ ခေါ ဒသဗလဿ ဒက္ခိဏောဒကံ ဥပနာမေသိ။ သတ္တာ ပတ္တံ ဟတ္ထေန ပိဒဟိတွာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ပုဋ္ဌော “ဝိဟာရေ ဧကော ဘိက္ခု အတ္ထိ ဇီဝကာ”တိ အာဟ။ သော ပုရိသံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ အယျံ ဂဟေတွာ သိသံ ဧဟိ”တိ။ စူဠပန္နကတ္ထေရော တဿ ပုရိသဿ ပုရေ အာဂမနာယေဝ ဘာတရံ အတ္တနော ပတ္တဝိသေသံ ဉပေတုကာမော ဘိက္ခုသဟဿံ နိဗ္ဗိနိတွာ ဧကမ္ပိ ဧကေန အသဒိသံ၊ ဧကဿာပိ စ စိဝရဝိစာရဏာဒိသာမဏကကမ္ပံ အညေန အသဒိသံ အကာသိ။ ပုရိသော ဂန္တော ဝိဟာရေ ဗဟု ဘိက္ခု။ ဒိသော ပစ္စာဂန္တော “ဗဟု ဘန္တေ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ ပက္ခောသိတဗ္ဗံ အယျံ န ပဿာမိ”တိ ဇီဝကဿ ကထေသိ။ ဇီဝကော သတ္တာရံ ပုစ္ဆိတွာ တဿ နာမံ ဝတွာ ပုန တံ ပေသေသိ။ သော ဂန္တော “စူဠပန္နကော နာမ ကတရော ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အဟံ စူဠပန္နကော၊ အဟံ စူဠပန္နကော”တိ သကိံယေဝ မုခသဟဿံ ကထေသိ။ သော ပုန ဂန္တော “သဗ္ဗေပိ ကိရ စူဠပန္နကာ၊ အဟံ ပက္ခောသိတဗ္ဗံ န ဇာနာမိ”တိ အာဟ။ ဇီဝကော ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စတာယ “ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု”တိ နယတော အညာသိ။ ဘဂဝါ အာဟ “ဂစ္ဆ၊ ယံ ပဌမံ ပဿသိ၊ တံ စိဝရကဏ္ဍေ ဂဟေတွာ သတ္တာ တံ အာမန္တေတိတိ ဝတွာ အာနေဟိ”တိ။ သော ဂန္တော တထာ အကာသိ။ တာဝဒေဝ သဗ္ဗေပိ နိဗ္ဗိတာ အန္တရဓာယိံသု။ ထေရော တံ ဥပျောဇေတွာ မုခဓောဝနာဒိသရိရကိစ္စံ နိဋ္ဌပေတွာ ပဌမတရံ ဂန္တော

၁-ဝိပုဇဟိတွာန (က)   ၂-ခု ၇-၄၀၆-ပိဋ္ဌေ မဟာနိဒ္ဒေသေ။   ၃-ခု ၁-၁၂၇-ပိဋ္ဌေ။

ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဂဏိတော ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ စူဠပန္နကတ္ထေရေနေဝ ဘတ္တာနုမောဒနံ ဓမ္မကထံ ကထာပေသိ။ ထေရော ဒီဃမဇ္ဈိမာဂမပ္ပမာဏံ ဓမ္မကထံ ကထေသိတိ။

အညေ ဘိက္ခု။ အဓိဋ္ဌာနေန မနောမယံ ကာယံ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ တယော ဝါ စတ္တာရော ဝါ အဘိနိဗ္ဗိနန္တိ၊ ဗဟုကေ ဧကသဒိသေယေဝ စ ကတွာ နိဗ္ဗိနန္တိ ဧကဝိဓမေဝ ကမ္မံ ကုရုမာနေ။ စူဠပန္နကတ္ထေရော ပန ဧကာဝဇ္ဇနေနေဝ ဘိက္ခုသဟဿံ မာပေသိ။ ဒွေပိ ဇနေ န ဧကသဒိသေ အကာသိ၊ န ဧကဝိဓံ ကမ္မံ ကုရုမာနေ။ တသ္မာ မနောမယံ ကာယံ အဘိနိဗ္ဗိနန္တာနံ အဂ္ဂေါ နာမ ဇာတော။ အညေ ပန ဗဟူ အနိယမေတွာ နိဗ္ဗိတာ ဣဒ္ဓိမတာ သဒိသာဝ ဟောန္တိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု စ ဘာသိတတုဏှိဘာဝါဒိသု စ ယံ ယံ ဣဒ္ဓိမာ ကရေတိ၊ တံ တဒေဝ ကရေန္တိ။ သစေ ပန နာနာဝဏ္ဏံ ကာတုကာမော ဟောတိ ကေဓိ ပဌမဝယေ ကေဓိ မဇ္ဈိမဝယေ ကေဓိ ပစ္ဆိမဝယေ၊ တထာ ဒီဃကေသေ ဥပဗုဗ္ဗေ မုဏ္ဍေ မိဿကကေသေ ဥပဗုရတ္တစိဝရေ ပဏ္ဍုက- စိဝရေပဒဘာဏဓမ္မကထာသရဘညပဉ္စာပုစ္ဆနပဉ္စာဝိသဇ္ဇနရဇနပစနစိဝရသိဗ္ဗ- နဓောဝနာဒီနိ ကရောန္တေ အပရေဝိ ဝါ နာနပ္ပကာရကေ ကာတုကာမော ဟောတိ၊ တေန ပါဒကဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ “ဧတ္တကာ ဘိက္ခု။ ပဌမဝယာ ဟောန္တိ။”တိအာဒိနာ နယေန ပရိကမ္မံ ကတွာ ပုန သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန သဒ္ဓိံ ဣန္ဒြိတိန္ဒြိတပ္ပကာရာယေဝ ဟောန္တိတိ။ ဧသေဝ နယော ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိတိအာဒိသု။

အယံ ပန ဝိသေသော—ပကတိယာ ဗဟုကောတိ နိဗ္ဗိတကာလပ္ပန္နရေ နိဗ္ဗိတပကတိယာ ဗဟုကော။ ဣမိနာ စ ဘိက္ခုနာ ဧဝံ ဗဟုဘာဝံ နိဗ္ဗိနိတွာ ပုန “ဧကောဝ ဟုတွာ စက်မိဿာမိ၊ သဇ္ဈာယံ ကရိဿာမိ၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဝါ၊ “အယံ ဝိဟာရော အပ္ပဘိက္ခုကော၊ သစေ ကေဓိ အာဂမိ- သန္တိ ‘ကုတော ဣမေ ဧတ္တကာ ဧကသဒိသာ ဘိက္ခု။ အဒ္ဓါ ထေရဿ ဒေ အာနဘာဝေါ’တိ” မံ ဇာနိဿန္တိ”တိ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝါ အန္တရာဝ “ဧကော ဟောမိ”တိ ဣစ္ဆန္တေန ပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ “ဧကော ဟောမိ”တိ ပရိကမ္မံ ကတွာ ပုန သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ “ဧကော ဟောမိ”တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန သဒ္ဓိံ သေဝ ဧကော ဟောတိ။ ဧဝံ အကရောန္တော ပန ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန သယမေဝ ဧကော ဟောတိ။

၁၁။ အာဝိဘာဝန္တိပဒံ နိက္ခိပိတဿ ကေနစိ အနာဝဋ္ဌံ ဟောတီတိ ဝုတ္တတ္တာ
 ကေနစိ အနာဝဋ္ဌပဒေန အာဝိဘာဝပဒဿ ပါကဋ္ဌဘာဝတ္ထော ဝုတ္တော။
 “ဟောတီ”တိပဒေန “ကရောတီ”တိ ပါဌသေသော ဝုတ္တော ဟောတီ။ ပါကဋ္ဌံ
 ဟောန္တိ တိ အာဝိဘာဝေ ကတေ ဟောတီ။ ကေနစိ အနာဝဋ္ဌန္တိ ကုဋ္ဌာဒိနာ
 ယေန ကေနစိ အနာဝဋ္ဌံ အာဝရဏာဝိရဟိတံ။ အပ္ပဋိစ္ဆန္တန္တိ ဥပရိတော
 အတ္ထာဒိတံ။ တဒေဝ အနာဝဋ္ဌတ္တာ ဝိဝဋ္ဌံ။ အပ္ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ ပါကဋ္ဌံ။ တိရော-
 ဘာဝန္တိ အန္တရိဘဘာဝံ ကရောတီ။ အာဝဋ္ဌံယေဝ တေန အာဝရဏေန ဝိဟိတံ။
 ပဋိစ္ဆန္တံယေဝ တေန ပဋိစ္ဆာဒနေန ပဋိကုဋ္ဌိတံ။

အာကာသကသိဏသမာပတ္တိယာတိ ပရိစ္ဆေဒါကာသကသိဏေ ဥပ္ပါ-
 ဒိတာယ စတုတ္ထဉ္စာနသမာပတ္တိယာ။ လာဘီတိ လာဘော အဿ အတ္ထိတိ
 လာဘီ။ အပရိက္ခိတ္တေတိ ကေနစိ သမန္တတော အပရိက္ခိတ္တေ ပဒေသေ။ ဣဓ
 အာကာသကသိဏသေဝ ဝုတ္တတ္တာ တတ္ထ ဘာဝိတမေဝ ဈာနံ အာကာသ-
 ကရဏဿ ၂ ပစ္စယော ဟောတီ၊ န အညန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဥပရိအာပေါကသိဏာဒိသုပိ
 တဒါရမ္မဏမေဝ ဈာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ န အညံ။ ပထဝီ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဥဒကံ အာဝဇ္ဇတိ၊
 အာကာသံ အာဝဇ္ဇတိတိ ပကဘိပထဝီဥဒကအာကာသေ အာဝဇ္ဇတိ။ အန္တ-
 လိက္ခေတိ တဿ အာကာသဿ ပထဝီတော ဒူရာကာသဘာဝံ ဒီပေတိ။

၁၂။ စန္ဒိမသုရိယပရိမဇ္ဇနေ ကသိဏနိယမံ အကတွာ “ဣဒ္ဓိမာ စေတော-
 ဝသိပ္ပတ္တော”တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တတ္တာ နတ္ထေတ္ထ ကသိဏသမာပတ္တိနိယ-
 မောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နိသိန္ဓကော ဝါ နိပန္ဓကော ဝါတိ နိသိန္ဓော ဝါ နိပန္ဓော
 ဝါ။ ဣမေဟေဝ ဣတရဣရိယာပထဒွယမ္ပိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတီ။ ဟတ္ထပါသေ
 ဟောတူတိ ဟတ္ထသမိပေ ဟောတု။ ဟတ္ထပသေ ဟောတူတိပိ ပါဌော။ ဣဒံ
 တထာ ကာတုကာမဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ အယံ ပန တတ္ထ ဂန္ဓာပိ ဟတ္ထံ
 ဝဓေတွာပိ အာမသတိ။ အာမသတိတိ ဤသကံ ဖုသတိ။ ပရာမသတိတိ ဗာဠု
 ဖုသတိ။ ပရိမဇ္ဇတိတိ သမန္တတော ဖုသတိ။ ဂူပဂတန္တိ ဟတ္ထပါသေ ဌိတရူပမေဝ။

ဒူရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိတိ ပါဒကဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ဒူရေ
 ဒေဝလောကံ ဝါ မြဟ္မလောကံ ဝါ အာဝဇ္ဇတိ “သန္တိကေ ဟောတူ”တိ။
 အာဝဇ္ဇိက္ခာ ပရိကမ္ပံ ကတွာ ပုန သမာပဇ္ဇိက္ခာ ဝုဋ္ဌာယ ဣဏေန အဓိဋ္ဌာတိ
 “သန္တိကေ ဟောတူ”တိ။ သန္တိကေ ဟောတိ။ သေ နယော သေသပဒေသုပိ။

၁-အန္တရိကဘာဝံ (သီ) ၂-အာကာသကသိဏသ (သီ)

မြဟ္မလောကံ ပန ဂန္တုကာမဿ ဒူရဿ သန္တိကကရဏံ ဝတ္တာ မြဟ္မလောက-
 ဂမနဿ အနုပကာရမ္ပိ ဣမာယ ဣဒ္ဓိယာ ဣဇ္ဈမာနဝိသေသံ ဒဿေန္တော
 သန္တိကေပီတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ န ကေဝလံ ထောကကရဏဗဟုကရဏမေဝ၊
 “အမရရံ မရရ”န္တိ အာဒိသုပိ ယံ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဣဒ္ဓိမတော ဣဇ္ဈတိ။ အပရော
 နယော— ဣရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတီတိ ဒူရေ မြဟ္မလောကံ ဝါ မနုဿ-
 လောကဿ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိ။ သန္တိကေပိ ဣရေ အဓိဋ္ဌာတီတိ သန္တိကေ
 မနုဿလောကံ ဝါ ဒူရေ မြဟ္မလောကေ အဓိဋ္ဌာတိ။ ဗဟုကမ္ပိ ထောကံ
 အဓိဋ္ဌာတီတိ သစေ မြဟ္မာနော ဗဟူ သန္တိပတိတာ ဟောန္တိ၊ မဟာအတ္တ-
 ဘာဝတ္တာ ဒဿနုပစာရံ သဝနုပစာရံ ပဇဟန္တိ၊ ဒဿနုပစာရေ စ သဝနု-
 ပစာရေ စ ကေဇ္ဈံ သဒ္ဓိပိတွာ ဗဟုကမ္ပိ ထောကန္တိ အဓိဋ္ဌာတိ။ ထောကမ္ပိ
 ဗဟုကံ အဓိဋ္ဌာတီတိ သစေ မဟာပရိဝါရေန ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊
 ကေကတ္တာ ထောကံ အတ္တာနံ ဗဟုကံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ မဟာပရိဝါရော ဂစ္ဆတီတိ
 ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ သတိ စတုဗ္ဗိမ္ပိ တံ မြဟ္မလောကဂမနေ
 ဥပကာရော ဟောတိ။

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ တဿ မြဟ္မုနော ရူပံ ပဿတီတိ ဣဓ ဌိတော အာလောကံ
 ဝဇေတွာ ယဿ မြဟ္မုနော ရူပံ ဒဋ္ဌုကာမော၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ တဿ မြဟ္မုနော
 ရူပံ ပဿတိ။ ဣဓေဝ ဌိတော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ တဿ မြဟ္မုနော
 ဘာသမာနဿ သဒ္ဓိ သုဏာတိ။ စေတောပရိယဉာဏေန တဿ မြဟ္မုနော
 စိတ္တံ ပဇာနာတိ။ ဒိဿမာနေနာတိ စက္ခုနာ ပေက္ခိယမာနေန။ ကာယဝသေန
 စိတ္တံ ပရိဏာမေတီတိ ရူပကာယဿ ဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတိ။ ပါဒကဇ္ဈာန-
 စိတ္တံ ဂဟေတွာ ကာယေ အာရောပေတိ၊ ကာယာနဂတိကံ ကရောတိ ဒန္ဓ-
 ဂမနံ။ ကာယဂမနံ ဟိ ဒန္ဓံ ဟောတိ။ အဓိဋ္ဌာတီတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ၊
 သန္တိဋ္ဌာပေတီတိ အတ္ထော။ သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ဩက္ကမိတွာတိ ပါဒကဇ္ဈာ-
 နာရမ္မဏေန ဣဒ္ဓိစိတ္တေန သဟဇာတံ သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ဩက္ကမိတွာ
 ပဝိသိတွာ ဖုသိတွာ ပါပုဏိတွာ။ သုခသညာ စ နာမ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တသညာ။
 ဥပေက္ခာ ဟိ သန္တိ သုခန္တိ ဝုတ္တာ၊ သာယေဝ သညာ နိဝရဏေဟိ စေဝ
 ဝိတက္ကာဒိပစ္စနိကေဟိ စ ဝိမုတ္တတ္တာ လဟုသညာတိပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တံ
 ဩက္ကန္တဿ ပနဿ ကရဇကောယောပိ တူလပိစု ဝိယ သလ္လဟုကော ဟောတိ။
 သော ဧဝံ ဝါတက္ခိတ္တတူလပိစုနာ ဝိယ သလ္လဟုကေန ဒိဿမာနေန ကာယေန
 မြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော စ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ ပထဝီကသိဏဝသေန
 အာကာသေ မဂ္ဂံ နိမ္မိနိတွာ ပဒဿာ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အာကာသေ

ပထဝီကသိဏဝသေနေဝ ပဒေ ပဒေ ပဒုမံ နိဗ္ဗိနိတွာ ပဒုမေ ပဒုမေ ပဒံ နိက္ခိပန္နော ပဒသာ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ ဝါယောကသိဏဝသေန ဝါတံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ တူလပိစု ဝိယ ဝါယုနာ ဂစ္ဆတိ။ အပိစ ဂန္တုကာမတာဝ ဧတ္ထ ပမာဏံ။ သတိ ဟိ ဂန္တုကာမတာယ ဧဝံကတစိတ္တာဓိဋ္ဌာနော အဓိဋ္ဌာနဝေဂက္ခိတ္တောဝ သောဇိယာဝေဂက္ခိတ္တော သရော ဝိယ ဒိဿမာနော ဂစ္ဆတိ။

စိတ္တဝသေန ကာယံ ပရိဏာမေတိတိ ကရဇကာယံ ဂဟေတွာ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တေ အာရောပေတိ၊ စိတ္တာနုဂတိကံ ကရောတိ သိဿဂမနံ။ စိတ္တဂမနံ ဟိ သိဿံ ဟောတိ။ သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ဩက္ကမိတွာတိ ရူပကာယာရမ္မဏေန ဣဒ္ဓိစိတ္တေန သဟဇာတံ သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ပန စိတ္တဂမနမေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ အဒိဿမာနေန ကာယေန ဂစ္ဆန္တော ပနာယံ ကိံ တဿာဓိဋ္ဌာနစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဂစ္ဆတိ၊ ဥဒါဟု ငြိတိက္ခဏေ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါတိ ဝုတ္တေ “တိသုပိ ခဏေသု ဂစ္ဆတိ”တိ ထေရော အာဟ။ ကိံ ပန သော သယံ ဂစ္ဆတိ၊ နိဗ္ဗိတံ ပေသေတိတိ? ယထာရူစိ ကရောတိ။ ဣဓ ပနဿ သယံ ဂမနမေဝ အာဂတံ။

မနောမယန္တိ အင်္ဂုဒ္ဓာနမနေန နိဗ္ဗိတတ္တာ မနောမယံ။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂန္တိ သဗ္ဗအင်္ဂပစ္စင်္ဂန္တိ။ အဟနိန္ဒြိယန္တိ ဣဒံ စက္ခုသောတာဒီနံ သဏ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တံ၊ နိဗ္ဗိတရူပေ ပန ပသာဒေါ နာမ နတ္ထိ။ သစေ သော ဣဒ္ဓိမာ စက်မတိ၊ နိဗ္ဗိတောပိ တတ္ထ စက်မတိတိအာဒိ သဗ္ဗံ သာဝကနိဗ္ဗိတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဗုဒ္ဓနိဗ္ဗိတာ ပန ယံ ယံ ဘဂဝါ ကရောတိ၊ တံ တမ္ပိ ကရောန္တိ၊ ဘဂဝတော စိတ္တဝသေန အညမ္ပိ ကရောန္တိတိ။ ရူမာယတိ ပဇ္ဇလတိတိ တေဇောကသိဏဝသေန။ ဓမ္မံ ဘာသတိတိအာဒိနိ တိဏိ အနိယမေတွာ ဝုတ္တာနိ။ သန္တိဋ္ဌတိတိ သင်္ဂမ္ပ တိဋ္ဌတိ။ သလ္လပတိတိ သင်္ဂမ္ပ လပတိ။ သာကန္တံ သမာပဇ္ဇတိတိ အညမညဿ ဥတ္တရပစ္စုတ္တရဒါနဝသေန သံကထံ ကရောတိ။ ဧတ္ထ စ ယံ သော ဣဒ္ဓိမာ ဣဓေဝ ငြိတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သဒ္ဓိံ သုဏာတိ၊ စေတောပရိယဉာဏေန စိတ္တံ ပဇာနာတိ၊ ယမ္ပိ သော ဣဓေဝ ငြိတော တေန မြဟ္မုနာ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌတိ၊ သလ္လပတိ၊ သာကန္တံ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယမ္ပိဿ “ဒူရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိ”တိအာဒိကံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ယမ္ပိ သော ဒိဿမာနေန ဝါ အဒိဿမာနေန ဝါ ကာယေန မြဟ္မုလောကံ ဂစ္ဆတိ၊ ဧတ္တာဝတာ န ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ ယဉ္စ ခေါ “သော တဿ မြဟ္မုနော ပုရတော ရူပိ အဘိနိဗ္ဗိနာတိ”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တဝိဓာနံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္တာဝတာ

ကာယေန ဝသံ ဝတ္ထေတိ နာမ။ သေသံ ပန ကာယေန ဝသဝတ္တနာယ ပုဗ္ဗဘာဂဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တန္တိ။ အယံ တာဝ အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိ။

၁၃။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိနိဒ္ဓေသေ သိဒ္ဓိဿ ဘဂဝတော သာဝကနိဒဿနံ ဝိကုဗ္ဗ-
နိဒ္ဓိယာ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂလဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဒဿေန္တော ပဌမံ တာဝ
ဗြဟ္မလောကေ ဌိတော သဟဿိလောကဓာတုံ သရေန ဝိညာပေသီတိ အတိ-
ဝိယ အစ္စရိယအပ္ပုတဘူတံ သဟဿိလောကဓာတုယာ သဒ္ဓသဝနံ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိံ
ဒဿေသိ။ ဣဒါနိ တဿ ဝတ္ထုဿ ပရိဒီပနတ္ထမိဒံ ဝုစ္စတိ—ဣမသ္မာ ဟိ ကပ္ပု
ဧကတိံသေ ကပ္ပေ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ အနန္တရဇာတိယာ တုသိတပုရတော စဝိတွံ
အရုဏဝတီနဂရေ အရုဏဝတော ရညော ပဘာဝတိယာ နာမ မဟေသိယာ
ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိပက္ကဉ္ဇဏော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတွာ ဗောဓိမဏ္ဍေ
သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပဝတ္ထဝရဓမ္မစက္ကော အရုဏဝတိံ နိဿာယ
ဝိဟရန္တော ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃ-
ပရိဝါရော “အရုဏဝတိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမိ”တိ နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရဒ္ဓါရ-
ကောဋ္ဌကသမိပေ ဌိတော အဘိဘုံ နာမ အဂ္ဂသာဝကံ အာမန္တေသိ “အတိပုဂေါ
ခေါ ဘိက္ခု အရုဏဝတိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုံ။ ယေန အညတရော ဗြဟ္မလောကော
တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ ယထာဟ—

“အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဘိဘုံ
ဘိက္ခု အာမန္တေသိ ‘အာယာမ ဗြာဟ္မဏ ယေန အညတရော ဗြဟ္မ-
လောကော၊ တေနုပသင်္ကမိဿာမ ယာဝ ဘတ္တဿ ကာလော ဘဝိဿ-
တိ’တိ။ ‘ဧဝံ ဘန္တေ’တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဘိဘူ ဘိက္ခု သိဒ္ဓိဿ ဘဂဝတော
အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပစ္စဿေသိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ သိဒ္ဓိ
စ ဘဂဝါ အဘိဘူ စ ဘိက္ခု ယေန အညတရော ဗြဟ္မလောကော၊
တေနုပသင်္ကမိသု”တိ။”

တတ္ထ မဟာဗြဟ္မာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒိသ္မာ အတ္တမနော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ
ဗြဟ္မာသနံ ပညာပေတွာ အဒါသိ။ ထေရဿာပိ အနုစ္ဆရိကံ အာသနံ ပညာ-
ပယိံသု။ နိသိဒိ ဘဂဝါ ပညတ္ထေ အာသနေ၊ ထေရောပိ အတ္တနော ပတ္တာ-
သနေ နိသိဒိ။ မဟာဗြဟ္မာပိ ဒသဗလံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ တေနာဟ—
အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဘိဘုံ ဘိက္ခု

အာမန္တေသိ “ပဋိဘာတု မြာဟ္မဏ တံ မြဟ္မာနော စ မြဟ္မပရိသာယ စ မြဟ္မပါရိ-
 သဇ္ဇာနဉ္စ ဓမ္မိ ကထာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဘိဘူ ဘိက္ခု
 သိဒ္ဓိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိဿုဏိတွာ မြဟ္မာနော
 စ မြဟ္မပရိသာယ စ မြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနဉ္စ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ ထေရေ ဓမ္မကထံ
 ကထေန္တေ မြဟ္မာနော ဥဇ္ဈာယိံသု “စိရဿဉ္စ မယံ သတ္ထု မြဟ္မလောကာဂမနံ
 လဘိမှာ၊ အယဉ္စ ဘိက္ခု ဌပေတွာ သတ္တာရံ သယံ ဓမ္မကထံ အာရဘိ”တိ။
 သတ္တာ တေသံ အနတ္တမနဘာဝံ ဥတွာ အဘိဘုံ ဘိက္ခု တေဒဝေါ စ “ဥဇ္ဈာ-
 ယန္တိ ခေါ တေ မြာဟ္မဏ မြဟ္မာ စ မြဟ္မပရိသာ စ မြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ။ တေန
 ဟိ တံ မြာဟ္မဏ ဘိယျောသော မတ္တာယ သံဝေဇေဟိ”တိ။ ထေရော သတ္ထု
 ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ ကတွာ သဟဿိလောကဓာတုံ
 သရေန ဝိညာပေန္တော—

“အာရဟ္မထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
 ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဋ္ဌာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော။

ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟဿတိ။
 ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ”တိ။—

ဣမံ ဂါထာဒ္ဓယံ အဘာသိ။

ကို ပန ကတွာ ထေရော သဟဿိလောကဓာတုံ သရေန ဝိညာပေသိတိ?
 နီလကသိဏံ တာဝ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အဘိညာဉ္စဏေန စက္ကဝါဠ-
 သဟဿေ သဗ္ဗတ္ထ အန္ဓကာရံ ဖရိ။ တတော “ကိမိဒံ အန္ဓကာရ”န္တိ
 သတ္တာနံ အာဘောဂေ ဥပ္ပန္နေ အာလောကကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ
 အာလောကံ ဒဿေသိ။ “ကို အာလောကော အယ”န္တိ ဝိစိနန္တာနံ
 အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ စက္ကဝါဠသဟဿေ စ ဒေဝမနုဿာ အဇ္ဇလိံ
 ပဂ္ဂဏိတွာ ထေရံယေဝ နမဿမာနာ အဋ္ဌံသု။ ထေရော “မဟာဇနော မယံ
 ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သဒ္ဓံ သုဏာတူ”တိ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။ သဗ္ဗေ
 ဩသဋ္ဌာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ နိသိဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ဝိယ သဒ္ဓံ
 အဿောသုံ။ အတ္ထောပိ တေသံ ပါကဋော အဟောသိ။ တံ ဝိညာပနံ သန္ဓာယ
 “သရေန ဝိညာပေသိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ကတံ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ
 သန္ဓာယ ပုန သော ဒိဿမာနေနပီတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဓမ္မံ ဒေသေသီတိ ပဌမံ

ဝတ္ထုပုကာရံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ ဒဿေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ တတော ယထာဝတ္ထု-
 က္ကမေန ဒွေ ဂါထာ ဘာသန္တော သရေန ဝိညာပေသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဒိဿမာနေနပိ ကာယေနာတိအာဒိသု စ ဣတ္ထိဘူတလက္ခဏေ ကရဏာဝစနံ၊
 ဧဝံဘူတကာယော ဟုတွာတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ တံ ဝတ္ထု ဒဿေတွာ အညဿာပိ ဣဒ္ဓိမတော ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကရဏ-
 ဝိဓာနံ ဒဿေန္တော သော ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
 သောတိ ဟေဋ္ဌာ ဝတ္ထုဝိဓာနေန မုဒုကမ္မညကတစိတ္တော သော ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု။
 သစေ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ကာတုကာမော ဟောတိ၊ အတ္ထနော ပကတိဝဏ္ဏံ ပကတိ-
 သဏ္ဍာနံ ဝိဇဟိတွာ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ ဒဿေတိ။ ကထံ? ပထဝီကသိဏာ-
 ရမ္မဏာဘိညာပါဒကစတုတ္ထဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ “ဧဝရူပေါ ကုမာရကော
 ဟောမီ”တိ နိဗ္ဗိနိတဗ္ဗံ ကုမာရကဝဏ္ဏံ အာဝဇ္ဇိတွာ ကတပရိကမ္မာဝသာနေ
 ပုန သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ “ဧဝရူပေါ နာမ ကုမာရကော ဟောမီ”တိ
 အဘိညာဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိ၊ သဟ အဓိဋ္ဌာနေန ကုမာရကော ဟောတိတိ။
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကသိဏနိဒ္ဒေသေ “ပထဝီကသိဏဝသေန ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ
 ဟောတိတိအာဒိဘာဝေါ။ ပ။ ဧဝမာဒိနိ ဣဇ္ဈန္တိ”တိ ဝစနေန ဣဓ ပထဝီကသိ-
 ဏာရမ္မဏံ ပါဒကဇ္ဈာနံ ယုဇ္ဇတိ။ တတ္ထေဝ ပန အဘိညာနိဒ္ဒေသေ? ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ
 “ပထဝီကသိဏာဒိသု အညတရာရမ္မဏတော အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာ-
 ယာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထေဝ? စ “အတ္ထနော ကုမာရကဝဏ္ဏော အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗော”တိ
 ဝုတ္တံ၊ တံ နာဂါဒိနိဗ္ဗာနေ န ယုဇ္ဇတိ ဝိယ။ နာဂဝဏ္ဏာဒိနိဗ္ဗာနေပိ ဧသေဝ
 နယော။

တတ္ထ နာဂဝဏ္ဏန္တိ သပ္ပသဏ္ဍာနံ။ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏန္တိ ဂရုဋ္ဌသဏ္ဍာနံ။ ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏန္တိ
 သက္ကသဏ္ဍာနံ။ ဒေဝဝဏ္ဏန္တိ သေသဒေဝသဏ္ဍာနံ။ သမုဒ္ဒဝဏ္ဏံ ပန အာပေါ-
 ကသိဏဝသေန ဣဇ္ဈတိ။ ပတ္တိန္တိ ပဒါတိ။ ဝိဝိဓမ္မိ သေနာဗျူဟန္တိ ဟတ္ထိအာဒိနံ
 ဝသေန အနေကဝိဟိတံ သေနာသမူဟံ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ? ပန “ဟတ္ထိမ္မိ ဒဿေတိတိ-
 အာဒိ ပနေတ္ထ ဗဟိဒ္ဓါဝိ ဟတ္ထိအာဒိဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ‘ဟတ္ထိ
 ဟောမီ’တိ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ ‘ဟတ္ထိ ဟောတူ’တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အဿာဒိသုပိ
 ဧသေဝ နယော”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ “ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ”တိ ဝုတ္တမူလပဒေန
 စ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန စ ဝိရုဇ္ဈတိ။ ပါဠိယံ ဝုတ္တက္ကမေန ဟိ ပကတိဝဏ္ဏံ အဝိ-
 ဇဟိတွာ အဓိဋ္ဌာနဝသေန အညဿ ဒဿနံ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ နာမ၊ ပကတိ-
 ဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ အဓိဋ္ဌာနဝသေန အတ္ထနော အညထာဒဿနံ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ နာမ။

၁-ဟောတူဘိ (က)   ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။   ၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၅-ပိဋ္ဌေ။

၁၄။ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံ အဘိနိဗ္ဗိ-
 နာတိတိအာဒိသု ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု မနောမယိဒ္ဓိ ကာတုကာမော အာကာသ-
 ကသိဏာရမ္မဏပါဒကဇ္ဈာနတော ဝုဠာယ အတ္တနော ရူပကာယံ တာဝ အာဝဇ္ဇိ-
 တွာ ဝုတ္တနယေနေဝ “သုသိရော ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာတိ၊ သုသိရော ဟောတိ။
 အထ တဿ အပ္ပန္နရေ ပထဝီကသိဏဝသေန အညံ ကာယံ အာဝဇ္ဇိတွာ
 ပရိကမ္ပံ ကတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တဿ အပ္ပန္နရေ အညော
 ကာယော ဟောတိ။ သော တံ မုခတော အပ္ပုဟိတွာ ဗဟိ ဌပေတိ။ ဣဒါနိ
 တမတ္ထံ ဥပမာဟိ ပကာသေန္တော သေယျထာဒိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
 မုဇ္ဈမှာတိ မုဇ္ဈတိဏမှာ။ ဤသိကံ ပဝါဟေယျာတိ ကဠိရံ လုဇ္ဈေယျ။
 ကောသိယာတိ ကောသကတော။ ကရဏ္ဍာတိ ကရဏ္ဍာယ၊ ပုရာဏတစ-
 ကဉ္စကတောတိ အတ္ထော။ တတ္ထ စ ဥဒ္ဓရေယျာတိ စိတ္တေနဝဿ ဥဒ္ဓရဏံ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ဟိ အဟိ နာမ သဇာတိယံ ဌိတော၊ ကဋ္ဌန္တရံ ဝါ ရုက္ခန္တရံ ဝါ
 နိဿာယ၊ တစတော သရိရံ နိက္ကမုနပယောဂသင်္ခါတေန ထာမေန၊ သရိရံ
 ခါဒယမာနံ^၁ ဝိယ ပုရာဏတစံ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဣမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ
 သယမေဝ ကဉ္စကံ ပဇဟာတိ။

ဇံတ္ထ စ ယထာ ဤသိကာဒယော မုဇ္ဈာဒိဟိ သဒိသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမိဒံ
 မနောမယံ ရူပံ ဣဒ္ဓိမတာ သဗ္ဗာကာရေဟိ သဒိသမေဝ ဟောတိတိ
 ဒဿနတ္ထံ ဣမာ ဥပမာ ဝုတ္တာတိ။ “မနောမယေန ကာယေန၊ ဣဒ္ဓိယာ
 ဥပသင်္ကမိ”တိ၊^၂ ဇတ္ထ အဘိညာမနေန ကတကာယော မနောမယကာယော
 နာမ။ “အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပဇ္ဇတိ”တိ၊^၃ ဇတ္ထ ဈာနမနေန
 နိဗ္ဗိတ္တိတကာယော တေန မနေန ကတတ္တာ မနောမယကာယော နာမ။ ဣစ
 ပန အဘိညာမနေန ဥပ္ပါဒိတကာယော တေန မနေန ကတတ္တာ မနောမယ-
 ကာယော နာမ။ ဧဝံ သတိ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ စ ကတော
 မနောမယကာယော နာမ ဟောတိတိ စေ? ဟောတိယေဝ။ ဣစ ပန တာသံ
 ဝိသုံ ဝိသုံ ဝိသေသေန ဝိသေသေတွာ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိတိ စ ဝုတ္တတ္တာ
 အပ္ပန္နရတော နိမ္မာနမေဝ မနောမယိဒ္ဓိ နာမ။

၁၅။ ဉာဏဝိပ္ပါရိဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ ဉာဏဿ ဝိပ္ပါရော ဝေဂေါ အဿာ အတ္ထိတိ
 ဉာဏဝိပ္ပါရာ။ ဇတ္ထ စ သတ္တအနုပဿနာဝသေနေဝ ဣဒ္ဓိံ ဒဿေက္ခာ သေသာ
 ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ သင်္ခိတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-ခါဒမာနံ(သိ)   ၂-ခု ၂-၃၃၆-ဝိဇ္ဇေ ထေရဂါထာယံ။   ၃-ဝိ ၄-၃၄၂-ဝိဇ္ဇေ။

အာယသ္မတော ဗာကုလဿ^၁ ဉာဏဝိပ္ပာရာ ဣဒ္ဓိတိအာဒိသု ဗာကုလတ္ထေ-
 ရော တာဝ ခြီသု ကုလေသု ဝဗ္ဗိတတ္တာ ဧဝံလဒ္ဓနာမော ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု ကတာ-
 မိကာရော ပုညသမ္ပဒါယ သမ္ပန္နော ထေရော။ သော ဟိ မဟာသမ္ပတ္တိံ အနု-
 ဘဝမာနော ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တော အမှာကံ ဒသဗလဿ နိဗ္ဗတ္တိတော
 ပုရေတရမေဝ ကောသမ္ဘိယံ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ ဇာတကာလေ မင်္ဂလတ္ထာယ
 မဟာပဒ်ဝါရေန ယမုနံ နေတွာ သပရိဝါရာ ဓာတီ နိမုဇ္ဇနုမ္မုဇ္ဇနဝသေန
 ကိဋ္ဌာပေန္တိ နှာပေတိ။ ဧကော မဟာမစ္ဆော “ဘက္ခော မေ အယ”န္တိ မည-
 မာနော မုခံ ဝိဝရိတွာ ဥပဂတော။ ဓာတီ ဒါရကံ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာတာ။
 မဟာမစ္ဆော တံ ဂိလိ။ ပုညဝါ သတ္တော သယနဂတ္တံ ပဝိသိတွာ နိပန္နောဝိယ န
 ကိဋ္ဌိ ဒုက္ခံ ပါပုဏိ။ မစ္ဆော ဒါရကဿ တေဇေန တတ္ထကံ ဖာလံ^၂ ဂိလိတွာ^၃
 ဝိယ ဒယုမာနော ဝေဂေန တိံသယောဇနံ ဂန္တော ဗာရာဏသိဝါသိနော
 မစ္ဆဗန္ဓဿ ဇာလံ ပါဝိသိ။ သော ဒါရကဿ တေဇေန ဇာလတော နိဟဋ္ဌ-
 မတ္တောဝ မတော။ မစ္ဆဗန္ဓာ တံ သကလမေဝ အန္တရကာဇေန အာဒါယ
 “သဟဿေန ဒေမာ”တိ နဂရေ စရန္တော အသီတိကောဋီဇနဿ အပုတ္တကဿ
 သေဋ္ဌိဿ သရဒ္ဓါရံဂန္တော သေဋ္ဌိဘရိယာယ ဧကေန ကဟာပဏေန အဒံသု။ သာ
 တံ သယမေဝ ဖလကေ ဌပေတွာ ပိဋ္ဌိတော ဖာလေန္တိ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ
 ဒါရကံ ဒိသော “မစ္ဆကုစ္ဆိယံ မေ ပုတ္တော လဒ္ဓေါ”တိ နာဒံ နဒိတွာ ဒါရကံ
 အာဒါယ သာမိကံ ဥပဂစ္ဆိ။ သေဋ္ဌိ တာဝဒေဝ ဘေရိံ စရာပေတွာ ဒါရကံ
 အာဒါယ ရညော သန္တိကံ အာနေတွာ တမတ္တံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ “ပုညဝါ
 ဒါရကော၊ ပေါသေဟိ န”န္တိ အာဟ။ ဣတရမ္ဘိ သေဋ္ဌိကုလံ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ
 တတ္ထ ဂန္တော “အမှာကံ ပုတ္တော”တိ တံ ဒါရကံ ဂဏှိတုံ ဝိဝဒိ။ ဥဘောပိ ရာဇ-
 ကုလံ အဂမံသု။ ရာဇာ “ဒိန္နမ္ဘိ အပုတ္တကံ ကာတုံ န သက္ကာ၊ ဒိန္နမ္ဘိ ဒါယာဒေါ
 ဟောတူ”တိ အာဟ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွေပိ ကုလာနိ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာနိ
 အဟေသုံ။ တဿ ဒ္ဓိဟိ ကုလေဟိ ဝဗ္ဗိတတ္တာ “ဗာကုလကုမာရော”တိ နာမံ
 အကံသု။ တဿ ဝိညုတံ ပတ္တဿ ဒ္ဓိသုပိ နဂရေသု တယော တယော ပါသာဒေ
 ကာရေတွာ နာဋကာနိ ပစ္စုပဋ္ဌပေသုံ။ ဧကေကသ္မိံ နဂရေ စတ္တာရော စတ္တာရော
 မာသေ ဝသိ။ တဟိံ ဧကသ္မိံ နဂရေ စတ္တာရော မာသေဝုဋ္ဌဿ၊ သင်္ခာဋ-
 နာဝါသု မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ တတ္ထ နံ နာဋကေဟိ သဒ္ဓိံ အာရောပေတွာ မဟာ-
 သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနံ ဒ္ဓိဟိ မာသေဟိ ဣတရံ နဂရံ ဥပမုပထံ နေန္တိ။ ဣတရနဂရ-
 ဝါသိနော နာဋကာပိ “ဒ္ဓိဟိ မာသေဟိ ဥပမုပထံ အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ

၁-ဗတ္တုလဿ (သိ)၊ ဗာတ္တုလဿ (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၇-ပိဋ္ဌေ)၊ အံ-၈၁-၂၃၆၊ မ-၉ ၃-၁၃၅-ပိဋ္ဌေသုပိ။
 ၂-တတ္ထကပါလံ (သိ၊ မ-၉ ၃-၁၃၆-ပိဋ္ဌေ စ)   ၃-ဂိလိတော (က)   ၄-ဝတ္ထုတ္တံ (က)

တထေဝ ပစ္စုဂန္ဓာ ဒွိဟိ မာသေဟိ အတ္တနေော နဂရံ အာနေန္တိ။ ဣတရနာဋကာ မဇ္ဈေ နိဝတ္တိတွာ အတ္တနေော နဂရမေဝ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ စတ္တာရော မာသေ ဝသိဘွာ တေနေဝ နိယာမေန ပုန ဣတရနဂရံ ဂစ္ဆတိ။ ဝေမဿ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တဿ အသိတိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ။

တသ္မိံ သမယေ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏ်တွာ ပဝတ္ထ-
 ဝရဓမ္မစက္ကော အနုက္ကမေန စာရိကံ စရန္တော ကောသမ္ဘိံ ပါပုဏ်။ “ဗာရာ-
 ဏသိ”န္တိ မဇ္ဈိမဘာဏကာ။ ဗာကုလသေဋ္ဌိပိ ခေါ “ဒသဗလော အာဂတော”တိ
 သုတွာ ဗဟံ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဓမ္မကထံ သုတွာ
 ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓေါ ပဗ္ဗဇိ။ သော သတ္တာဟမေဝ ပုထုဇ္ဇနေော ဟုတွာ အဋ္ဌမေ
 အရုဏေ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏ်။ အထဿ ဒွိသု နဂရေသု
 ပရိစိတမာဘုဂါမာ အတ္တနေော ကုလသရာနိ အာဂန္ဓာ တတ္ထေဝ ဝသမာနာ
 စိဝရာနိ ကရိတွာ ပဟိဏ်သု။ ထေရော ဧကံ အစုမာသံ ကောသမ္ဘိဝါသိဟိ
 ပဟိတံ စိဝရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဧကံ အစုမာသံ ဗာရာဏသိဝါသိဟိတိ ဧတေနေဝ
 နိယာမေန ဒွိသု နဂရေသု ယံ ယံ ဥတ္တမံ၊ တံ တံ ထေရဿေဝ အာဟရိယတိ။
 ပဗ္ဗဇိတဿာပိဿ သုခေနေဝ အသိတိ ဝဿာနိ အဂမံသု။ ဥဘယတ္ထာပိဿ
 မုဟုတ္တမတ္တမ္ဘိ အပ္ပမတ္တကောပိ အာဗာဓော န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော။ သော ပစ္စိမေ
 ကာလေ ဗာကုလသုတ္တံ^၂ ကထေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ။ ဧဝံ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ
 အရောဂဘာဝေါ အာယသ္မတော ဗာကုလဿ ပစ္စိမဘဝိကဿ တေန
 အတ္တဘာဝေန ပဋိလဘိတဗ္ဗအရဟတ္တဉာဏာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ဉာဏဝိပွါရာ
 ဣဒ္ဓိ နာမ။ သုစရိတကမ္မဖလပ္ပတ္တဿ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏဿ အာနုဘာဝေနာတိပိ
 ဝဒန္တိ။

သံကိစ္စတ္ထေရောပိ? ပုဗ္ဗေ ကတပုညော ဓမ္မသေနာပတိတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကဿ
 သာဝတ္ထိယံ အစုကုလဿ ဓိတု ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိ။ သာ တသ္မိံ ကုစ္ဆိဂတေ
 ဧကေန ဗျာဓိနာ တံခဏံယေဝ ကာလမကာသိ၊ တဿာ သရိရေ ဈာပိယမာနေ
 ဌပေတွာ ဂဗ္ဘမံသံ သေသမံသံ ဈာပယိ။ အထဿာ ဂဗ္ဘမံသံ စိတကတော
 ဩတာရေတွာ ဒွိသု တိသု ဌာနေသု သူလေဟိ ဝိဇ္ဈိံသု။ သူလကောဋိ
 ဒါရကဿ အက္ခိကောဋိံ ဖုသိ။ ဧဝံ ဂဗ္ဘမံသံ ဝိဇ္ဈိတွာ အင်္ဂါရရာသိမ္ဘိ ပက္ခိပိတွာ
 အင်္ဂါရေဟေဝ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပက္ကမိံသု။ ဂဗ္ဘမံသံ ဈာယိ၊ အင်္ဂါရမတ္တကေ
 ပန သုဝဏ္ဏဗိဗ္ဗသဒိသော ဒါရကော ပဒုမဂဗ္ဗေ နိပန္နော ဝိယ အဟောသိ။
 ပစ္စိမဘဝိကသတ္တဿ ဟိ သိနေရနာ ဩတ္ထရိယမာနဿာပိ အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ

၁-ကာရာပေတွာ (သိ) ၂-မ ၃-၁၆၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၈၊ ဓမ္မပဒ-၈-ဝဂ္ဂေပိ ဝိတ္ထုဇရော။

၁၆။ သမာဓိဝိပွါရိဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သမာဓိ-
 ဝိပွါရာ ဣဒ္ဓိတိအာဒိသု အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေ-
 ရေန သဒ္ဓိံ ကပေါတကန္တရာယံ ဝိဟရတော ဇုဏှာယ ရတ္တိယာ နဝေါရောပိ-
 တေဟိ ကေသေဟိ အဗ္ဗောကာသေ နိသိန္ဓဿ ဧကော ဒုဋ္ဌယက္ခော
 သဟာယကေန ယက္ခေန ဝါရိယမာနောပိ သိသေ ပဟာရံ အဒါသိ။ ယဿ
 မေဃဿ ဝိယ ဂဇ္ဇတော^၁ သဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ ထေရော တဿ ပဟရဏ-
 သမယေ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ နိသိန္ဓော ဟောတိ။ အထဿ တေန ပဟာရေန
 န ကောဇံ အာဗာဓော အဟောသိ။ အယံ တဿ အာယသ္မတော သမာဓိ-
 ဝိပွါရာ ဣဒ္ဓိ။ ယထာဟ—

ဧဝံ မေ သုတံ၂—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ
 ဝေဠုဝနေ ကလန္တကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ
 စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ကပေါတကန္တ-
 ရာယံ ဝိဟရန္တိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော
 ဇုဏှာယ ရတ္တိယာ နဝေါရောပိတေဟိ ကေသေဟိ အဗ္ဗောကာသေ
 နိသိန္ဓော ဟောတိ အညတရံ သမာဓိံ သမာပဋိတွာ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဒွေ ယက္ခာ သဟာယကာ ဥတ္တရာယ
 ဒိသာယ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ဂစ္ဆန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏိယေန။ အဒ္ဓသံသု
 ခေါ တေ ယက္ခာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဇုဏှာယ ရတ္တိယာ
 နဝေါရောပိတေဟိ ကေသေဟိ အဗ္ဗောကာသေ နိသိန္ဓံ၊ ဒိသ္မာန
 ဧကော ယက္ခော ဒုတိယံ ယက္ခံ ဧတဒဝေါစ “ပဋိဘာတိ မံ သမ္မ
 ဣမဿ သမဏဿ သိသေ ပဟာရံ ဒါတု”န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သော
 ယက္ခော တံ ယက္ခံ ဧတဒဝေါစ “အလံ သမ္မ မာ သမဏံ
 အာသာဒေသိ၊ ဥဠာရော သော သမ္မ သမဏော မဟိဒ္ဓိကော
 မဟာနုဘာဝေါ”တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ။ ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သော ယက္ခော တံ ယက္ခံ
 ဧတဒဝေါစ “ပဋိဘာတိ မံ သမ္မ ဣမဿ သမဏဿ သိသေ ပဟာရံ
 ဒါတု”န္တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သော ယက္ခော တံ ယက္ခံ ဧတဒဝေါစ
 “အလံ သမ္မ မာ သမဏံ အာသာဒေသိ၊ ဥဠာရော သော သမ္မ
 သမဏော မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ”တိ။

၁-ဂဇ္ဇတော (က)

၂-ခု ၁-၁၂၃-ပိဋ္ဌာဒိသု။

အထ ခေါ် သော ယက္ခော တံ ယက္ခံ အနာဒိယိတွာ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သီသေ ပဟာရံ အဒါသိ။ တာဝ မဟာပဟာရော အဟောသိ၊ အပိ တေန ပဟာရေန သတ္တရတနံ ဝါ အဗုဋ္ဌမရတနံ ဝါ နာဂံ ဩသာရေယျ၊ မဟန္တံ ဝါ ပဗ္ဗတကူဠံ ပဒါလေယျ။ အထ စ ပန သော ယက္ခော “ဒယျာမိ ဒယျာမိ”တိ တတ္ထေဝ မဟာနိရယံ အပတာသိ။

အဒ္ဓသာ ခေါ် အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန တေန ယက္ခေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သီသေ ပဟာရံ ဒိယမာနံ၊ ဒိသ္မာ ယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ တေဒဝေါစ “ကစ္စိ တေ အာဂုသော သာရိပုတ္တ ခမနိယံ၊ ကစ္စိ ယာပနိယံ၊ ကစ္စိ န ကိဉ္စိ ဒုက္ခ”န္တိ။ ခမနိယံ မေ အာဂုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ ယာပနိယံ မေ အာဂုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ အပိ စ မေ သီသံ ထောက် ဒုက္ခန္တိ။

အစ္စရိယံ အာဂုသော သာရိပုတ္တ၊ အပ္ပုတံ အာဂုသော သာရိပုတ္တ၊ ယာဝ မဟိဒ္ဓိကော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော မဟာ- နုဘာဝေါ၊ ဣမ တေ အာဂုသော သာရိပုတ္တ အညတရော ယက္ခော သီသေ ပဟာရံ အဒါသိ။ တာဝ မဟာ ပဟာရော အဟောသိ၊ အပိ တေန ပဟာရေန သတ္တရတနံ ဝါ အဗုဋ္ဌမရတနံ ဝါ နာဂံ ဩသာ- ရေယျ၊ မဟန္တံ ဝါ ပဗ္ဗတကူဠံ ပဒါလေယျ။ အထ စ ပနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧဝမာဟ “ခမနိယံ မေ အာဂုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ ယာပနိယံ မေ အာဂုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ အပိ စ မေ သီသံ ထောက် ဒုက္ခ”န္တိ။

အစ္စရိယံ အာဂုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ အပ္ပုတံ အာဂုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ ယာဝ မဟိဒ္ဓိကော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မဟာနုဘာဝေါ၊ ယတြ ဟိ နာမ ယက္ခမ္ပိ ပဿိဿတိ၊ မယံ ပနေတရဟိ ပံသုပိသာစကမ္ပိ န ပဿာမာတိ။

အသောသိ ခေါ် ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ တေသံ ဥဘိန္နံ မဟာနာဂါနံ ဣမံ ဧဝရူပံ ကထာသလ္လာပံ။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ယဿ သေလူပမံ စိတ္တံ၊ ဌိတံ နာနုပကမ္ပတိ။
ဝိရတ္တ ရဇနိယေသု၊ ကောပနိယေ န ကုပ္ပတိ။
ယဿေဝ ဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ကုတော တံ ဒုက္ခမေဿတိ”တိ ၁။

ဧတ္ထ စ “ကုတော တံ ဒုက္ခမေဿတိ”တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တဝစနေန “တေန ပဟာရေန န ကောစိ အာဗာဓော အဟောသိ”တိ အဋ္ဌကထာဝစနံ အတိဝိယ သမေတိ။ တသ္မာ “အပိစ မေ သိသံ ထောက် ဒုက္ခ”န္တိ ဝစနေန ဒုက္ခဝေဒနာ န ဟောတိ။ သိသဿ ပန အကမ္ပညဘာဝံ သန္ဓာယ “ဒုက္ခ”န္တိ ဝုတ္တံ။ လောကေပိ ဟိ အကိစ္ဆေန ပရိဟရိတုံ သက္ကုဏေယျော သုခသီလော၊ ကိစ္ဆေန ပရိဟရိတုံ သက္ကုဏေယျော ဒုက္ခသီလောတိ ဝုစ္စတိ။ တမ္ပိ ခေါ် အကမ္ပညတံ သမာပတ္တိ-တော ဝုဋ္ဌိတသမယတ္တာ အဟောသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမာပတ္တိအပို့တသမယေ ဟိ တမ္ပိ န ဘဝေယျာတိ။ “ဧတရဟိ ပံသုပိသာစကမ္ပိ န ပဿာမာ”တိ ဒဋ္ဌံ အသမတ္တတာယ န ဝုတ္တံ၊ အဘိညာသု ဗျာပါရာဘာဝေန ဝုတ္တံ။ ထေရော ကိရ “ပစ္စိမာ ဇနတာ ပေါထုဇ္ဇနိကာယ ဣဒ္ဓိယာ သာရသညာ မာဟေသု”န္တိ ပစ္စိမံ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော ယေဘုယျေန ဣဒ္ဓိံ န ဝလဇ္ဇေသိ။ ထေရဂါထာယ စ—

“နေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသာယ၊ နပိ ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုနော။
စေတောပရိယာယ ဣဒ္ဓိယာ၊ စုတိယာ ဥပပတ္တိယာ။
သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ပဏိမိ မေ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ ၂—

ထေရေန သယမေဝ အဘိညာသု ပတ္တနာဘာဝေါ ဝုတ္တော။ ထေရော ပန သတ္တသဋ္ဌိယာ သာဝကပါရမီဉာဏေသု ပါရမိပ္ပတ္တောတိ။

သဋ္ဌိဝတ္ထေရံ ပန ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကံ နိရောဓ-သမာပန္န “ကာလင်္ကတော”တိ သလ္လက္ခေတွာ ဂေါပါလကာဒယော တိဏ-ကဋ္ဌာဒိနိ သံကမ္ပိတွာ အဂ္ဂိံ အဒံသု။ ထေရဿ စိဝရေ အံသုမတ္တမ္ပိ န ဈာယိတ္ထ။ အယမဿာယသ္မတော အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိဝသေန ပဝတ္တသမထာ-နဘာဝနိဗ္ဗတ္တတ္တာ သမာဓိဝိပ္ပုရါရာ ဣဒ္ဓိ။ ယထာဟ—

၁-ခု ၁-၁၂၃-ပိဋကဒီသု။ ၂-ခု ၂-၃၄၄-ပိဋက။

တေန ခေါ ပန ပါပိမ သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္ဓော ဟောတိ။ ကကုသန္ဓဿ ခေါ ပန ပါပိမ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိရုရသဇ္ဇိဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ယာဝတာ ပန ပါပိမ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကာ။ တေသု န စ ကောစိ အာယသ္မတာ ဝိရုရေန သမသမော ဟောတိ ယဒိဒံ ဓမ္မဒေသနာယ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ ပါပိမ ပရိယာယေန အာယသ္မတော ဝိရုရဿ ဝိရုရောတေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ အာယသ္မာ ပန ပါပိမ သဇ္ဇိဝေါ အရညဂတောပိ ရုက္ခမူလဂတောပိ သုညာဂါရဂတောပိ အပ္ပကသိရေနေဝ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇတိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ပါပိမ အာယသ္မာ သဇ္ဇိဝေါ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္ဓော နိသိန္ဓော ဟောတိ။ အဒ္ဓသံသု ခေါ ပါပိမ ဂေါပါလကာ ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော အာယသ္မန္တံ သဇ္ဇိဝံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္ဓံ၊ ဒိသ္မာန တေသံ ဧတဒဟောသိ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော၊ အပ္ပုတံ ဝတ ဘော၊ အယံ သမဏော နိသိန္ဓကော ကာလင်္ဂတော၊ ဟန္တ နံ ဒဟာမာ”တိ။

အထ ခေါ တေ ပါပိမ ဂေါပါလကာ ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဂေါမယဉ္စ သံကမ္ပိတွာ အာယသ္မတော သဇ္ဇိဝဿ ကာယေ ဥပစိနိတွာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခေါ ပါပိမ အာယသ္မာ သဇ္ဇိဝေါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန တာယ သမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စိဝရာနိ ပပွေါဋ္ဌေတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ဂါမံ ပိဏှာယ ပါပိသိ။ အဒ္ဓသံသု ခေါ တေ ပါပိမ ဂေါပါလကာ ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော အာယသ္မန္တံ သဇ္ဇိဝံ ပိဏှာယ စရန္တံ၊ ဒိသ္မာန နေသံ ဧတဒဟောသိ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော၊ အပ္ပုတံ ဝတ ဘော၊ အယံ သမဏော နိသိန္ဓကောဝ ကာလင်္ဂတော၊ သွာယံ ပဋိသဇ္ဇိဝိတော”တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧဝံ ပါပိမ ပရိယာယေန အာယသ္မတော သဇ္ဇိဝဿ သဇ္ဇိဝေါတေဝ သမညာ ဥဒပါဒိတိ ၁။

၁-မ ၁-၄၀၈-ပိဋေ။

ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရော^၁ ပန ပကတိယာဝ သမာပတ္တိဗဟုလော၊ သော အညတရသ္မိံ အရညေ ရတ္ထိံ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ နိသီဒိ၊ ပဉ္စသတာ စောရာ ဘဏ္ဍကံ ထေနေတွာ ဂစ္ဆန္တာ “ဣဒါနိ အမှာကံ အနုပဒံ ဂစ္ဆန္တာ နတ္ထိ”တိ ဝိဿမိတုကာမာ ဘဏ္ဍကံ ဩရောပယမာနာ “ခါဏုကော အယ”န္တိ မညမာနာ ထေရဿေဝ ဥပရိ သဗ္ဗဘဏ္ဍကာနိ ဌပေသုံ။ တေသံ ဝိဿမိတွာ ဂစ္ဆန္တာနံ ပဌမံ ဌပိတဘဏ္ဍကဿ ဂဟဏကာလေ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန ထေရော ဝုဋ္ဌာသိ။ တေ ထေရဿ စလနာကာရံ ဒိသ္မာ ဘိတာ ဝိရဝိံသု။ ထေရော “မာ ဘာယထ ဥပါသကာ၊ ဘိက္ခု အဟ”န္တိ အာဟ။ တေ အာဂန္တာ ဝန္တိတွာ ထေရဂတေန ပသာဒေန ပဗ္ဗဇိတွာ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္ထံ ပါပုဏိံသု။ တတော ပဘုတိ စ ထေရော ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရော နာမ အဟောသိ။ အယမေတ္ထ ပဉ္စဟိ ဘဏ္ဍကသတေဟိ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ တဿာ-ယသ္မတော အာဗာဓာဘာဝေါ သမာဓိဝိပွါရာ ဣဒ္ဓိ။

ဥတ္တရာ^၂ ပန ဥပါသိကာ ရာဇဂဟေ မဟာဓနဿ ပုဏ္ဏဿ သေဋ္ဌိနော မိတာ၊ ကုမာရိကကာလေယေဝ သဒ္ဓိံ မာတာပိတူဟိ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ၊ သာ ဝယပ္ပတ္တာ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိနော မဟတာ နိဗန္ဓေန တဿ ပုတ္တဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ဒိန္နာ။ သာ ဗုဒ္ဓဒဿနာယ ဓမ္မဿဝနာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခု-သံဃဿ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ ဩကာသံ အလဘမာနာ ဥပဒ္ဓါတာ ဟုတွာ တသ္မိံယေဝ နဂရေ သိရိမံ နာမ ဂဏိကံ ပက္ခောသာပေတွာ ဩကာသကရဏတ္ထမေဝ ပိတု ဃရာဝ အာနိတာနိ ပဉ္စဒသကဟာပဏသဟ-ဿာနိ တဿာ ဒတွာ “ဣမေ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ ဣမံ အခုမာသံ သေဋ္ဌိပုတ္တံ ပရိစရာဟိ”တိ တံ သာမိကဿ အပ္ပေတွာ သယံ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ “ဣမံ အခုမာသံ ဗုဒ္ဓဒဿနာဒီနိ လဘိဿာမီ”တိ တုဋ္ဌမာနသာ ယာဝ ပဝါရဏာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တာပေတွာ အခုမာသံ မဟာဒါနံ အဒါသိ၊ ပစ္စာဘတ္တံ မဟာနသေ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒီနိ သံဝိဒဟာပေတိ။ တဿာ သာမိကော “သွေ ပဝါရဏာ”တိ သိရိမာယ သဟ ဝါတပါနေ ဌတွာ ဗဟိ ဩလောကေန္တော တံ တထာဝိစရန္တိံ သေဒကိလိန္တံ ဆာရိကာယ ဩကိဏ္ဍံ အင်္ဂါရမသိမက္ခိတံ ဒိသ္မာ “အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ အဘုဋ္ဌိတွာ ကုသလံ နာမ ကရေတိ ဗာလာ”တိ ဟသိ။ ဥတ္တရာပိ တံ ဩလောကေတွာ “သမ္ပရာယတ္ထံ ကုသလံ န ကရေတိ ဗာလော”တိ ဟသိ။

၁-ဓမ္မပဒ-၈-၀၉၅ ဝိတ္ထာရဝတ္ထု အာဂတံ။ ၂-အံ-၄ ၁-၃၄၅၊ ဓမ္မပဒ-၁၇-၀၉၆ ဝိတ္ထာရဝတ္ထု။

သိရိမာ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ “အဟံ ဘရသမိနိ”တိ မညမာနာ ဣဿာပကတာ ဥတ္တရာယ ကုဇ္ဈိတွာ “ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေဿာမီ”တိ ပါသာဒါ ဩတရတိ။ ဥတ္တရာ တံ ဥတွာ ပိဋကေ နိသိဒိတွာ တံ မေတ္တေန စိတ္တေန ဖရိ။ သိရိမာ ပါသာဒါ ဩရုယ မဟာနသံ ပဝိသိတွာ ပူဝပစနတော ဥဠုက်ပူရံ ပက္ကုထိတံ သပ္ပိ ဂဟေတွာ တဿာ မတ္တကေ ဩကိရိ။ တံ ပဒုမိနိပဏ္ဍေ သိတုဒကံ ဝိယ ဝိနိဝဇ္ဇေတွာ အဂမာသိ။ ဒါသိယော သိရိမံ ဟတ္ထေဟိပါဒေဟိ ပေါထေတွာ ဘူမိယံ ပါတေသုံ။ ဥတ္တရာ မေတ္တာဈာနတော ဝုဠာယ ဒါသိယော ဝါရေသိ။ သိရိမာ ဥတ္တရံ ခမာပေသိ။ ဥတ္တရာ “သွေ သတ္ထု ပုရတော ခမာပေ-ဟိ”တိ ဝတွာ တာယ ကာယဝေယျာဝဋ္ဋိကံ ယာစိတာယ ဗျဉ္ဇနသမ္ပာဒနံ အာစိက္ခိ။ သာ တံ သမ္ပာဒေတွာ အတ္တနော ပရိဝါရာ ပဉ္စသတာ ဂဏိကာယော သသံဃံ သတ္တာရံ ပရိဝိသိတွာ “ခမာပနသဟာယိကာ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ပုန-ဒိဝသေ တထာ တာဟိ ဂဏိကာဟိ သဒ္ဓိံ သတ္ထု ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “အဟံ ဘဂဝါ ဥတ္တရာယ အပရဇ္ဈိံ၊ ခမတု မေ ဥတ္တရာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ခမ ဥတ္တရေ”တိ ဝတွာ “ခမာမိ ဘဂဝါ”တိ ဝတ္ထေ “အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓ”န္တိအာဒိကံ ဝ မ္ပံ ဒေသေသိ။ ဥတ္တရာ ပုရေတရမေဝ သာမိကဉ္စ သဿုသသုရေ စ သတ္ထု သန္တိကေ ဥပနေသိ။ ဒေသနာဝသာနေ တေ စ တယော ဇနာ, သဗ္ဗာ စ ဂဏိကာယော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံ သူတိ။ ဧဝံ ဥတ္တရာယ ဥပါသိကာယ ပက္ကုထိတသပ္ပိနာ ပိဋ္ဌာဘာဝေါ သမာဓိဝိပ္ပူရာ ဣဒ္ဓိ။

သာမာဝတီ ဥပါသိကာ နာမ ကောသမ္ပိယံ ဥဒေနဿ ရညော အဂ္ဂမဟေသိ။ တဿ ဟိ ရညော ပဉ္စသတပဉ္စသတဣတ္ထိပရိဝါရာ တိဿော အဂ္ဂမဟေသိယော အဟေသုံ။ တာသံ သာမာဝတီ ဘဒ္ဒိယနဂရေ ဘဒ္ဒိယသေဋ္ဌိနော စိတာ။ ပိတရိ ကာလင်္ကံတေ ပိတု သဟာယကဿ ကောသမ္ပိယံ ဘောသိတသေဋ္ဌိနော ဃရေ ပဉ္စသတဣတ္ထိပရိဝါရာဝနိတံ ၂ ဝယပ္ပတ္တံ ရာဇာ ဒိသွာ သဉ္ဇာတသိနေဟော သပရိဝါရမတ္တနော ဃရံ နေတွာ အဘိသေကဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ စက္ခုပဇ္ဇောတဿ ရညော စိတာ ဝါသုလဒတ္တာ နာမ ဧကာ မဟေသိ။ မာဂဏ္ဍိယမြာဟူဏဿ စိတာ ဘဂဝတော ပါဒပရိစာရိကံ ကတွာ ပိတရာ ဒိယုမာနာ—

“ဒိသွာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ၊
 နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိံ။
 ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရိသပုဏ္ဏံ၊
 ပါဒါပိ နံ သမ္ပုသိတုံ န ဣစ္ဆေ”တိ?—

၁-၃ ၁-၄၆-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။ ၂-ပဉ္စသတဣတ္ထိပရိဝါရာဝ ဝနိတာ (သိ) ၃-၃ ၁-၄၀၉-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ။

ဘဂဝတာ ဘာသိတံ ဂါထံ သုတွာ ဘဂဝတိ အာဃာတံ ဗန္ဓိ။ တဿာ မာတာပိတရော မာဂဏ္ဍိယသုတ္တဒေသနာဝသာနေ အနာဂါမိဖလံ ပတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ တဿာ စူဠပိတာ မာဂဏ္ဍိယော တံ ကောသမ္ဘိံ နေတွာ ရညော အဒါသိ။ သာ ရညော ဧကာ မဟေသိ။

အထ ခေါ ဘောသိတသေဋ္ဌိ ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိ ပါဝါရိကသေဋ္ဌိတိ တယော သေဋ္ဌိနော လောကေ တထာဂတုပ္ပါဒံ သုတွာ ဇေတဝနံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဓမ္မံ သုတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ အမုမာသံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ သတ္ထု ကောသမ္ဘိဂမနံ အာယာစိတွာ ကောသမ္ဘိံ ဂန္ဓာ ဘောသိတာရာမော ကုက္ကုဋ္ဌာရာမော ပါဝါရိကာရာမောတိ တယော ဇနာ တယော အာရာမေ ကာရာပေတွာ အနုပုဗ္ဗေန တတ္ထ အာဂတံ သတ္တာရံ ပဋိပါဋိယာ ဧကေကသ္မိံ ဒိဝသေ ဧကေကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသာပေတွာ ဧကေကော သသံဃဿ ဘဂဝတော မဟာဒါနမဒါသိ။ အထေကဒိဝသံ တေသံ ဥပဋ္ဌာကော သုမနော နာမ မာလာကာရော သေဋ္ဌိနော အာယာစိတွာ သသံဃံ သတ္တာရံ ဘောဇေတုံ အတ္တနော ဃရေ နိသီဒါပေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သာမာဝတိယာ ပရိစာရိကာ ခုဇ္ဇုတ္တရာ နာမ ဒါသိ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ တဿ ဃရံ အဂမာသိ။ သော “သသံဃဿ တာဝ သတ္ထုနော ပရိဝေသနသဟာယာ ဟောဟိ”တိ အာဟ။ သာ တထာ ကတွာ သတ္ထု ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သောတာပန္နာ ဟုတွာ အညဒါ စတ္တာရော ကဟာပဏေ အတ္တနော အာဒိယန္တိ အဒိန္နံ အာဒိယိတုံ အဘဗ္ဗတ္တာ အဋ္ဌဟိ ကဟာပဏေဟိ ပုပ္ဖါနိ အာဒါယ သာမာဝတိယာ ဥပနာမေသိ။ တာယ ပုပ္ဖါနံ ဗဟုဘာဝကာရဏံ ပုဋ္ဌာ မုသာ ဘဏိတုံ အဘဗ္ဗတ္တာ ယထာသဘာဝံ အာဟ။ “အဇ္ဇ ကဿာ န ဂဏီ”တိ ဝုတ္တာ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မံ သုတွာ အမတံ သန္တာကာသိ”န္တိ အာဟ။ အမ္မ ဥတ္တရေ တံ ဓမ္မံ အမှာကမ္ပိ ကထေဟိတိ။ တေန ဟိ မံ နှာပေတွာ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထယုဂံ ဒတွာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ သဗ္ဗာ နိစာသနေသု နိသီဒထာတိ အာဟ။ တာ သဗ္ဗာပိ တထာ ကရိံသု။ သာ သေခပဋိသမ္ဘိဒပ္ပတ္တာ အရိယသာဝိကာ ဧကံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကတွာ ဒီဇနိံ ဂဟေတွာ တာသံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာမာဝတိ စ ပဉ္စသတာ စ ဣတ္ထိယော သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိံသု။ တာ သဗ္ဗာပိ ခုဇ္ဇုတ္တရံ ဝန္တိတွာ “အမ္မ အဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ ဝေယျာဝစ္စံ အကတွာ အမှာကံ မာတုဋ္ဌာနေ အာစရိယဋ္ဌာနေ စ ဌတွာ

သတ္တာရာ ဒေသိတဒေသိတံ ဓမ္မံ သုတွာ အမှာကံ ကထေဟိ”တိ အာဟံသု။ သာ တထာ ကရောန္တိ အပရဘာဂေ တိပိဋကဓရာ ဟုတွာ သတ္တာရာ ဗဟုဿုတာနံ ဥပါသိကာနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပိတာ အဂ္ဂဋ္ဌာနံ လဘိ။ သာမာဝတိ- မိဿိကာ ဗုဒ္ဓဿ ဒဿနံ ပိဟေန္တိ။ ဒသဗလေ အန္တရိထိံ ပဋိပန္ဓေ ဝါတပါနေသု အပ္ပဟောန္တေသု ဘိတ္တိံ ဘိန္ဒိတွာ သတ္တာရံ ဩလောကေန္တိ။ ဝန္ဒနပူဇနဉ္စ ကရောန္တိ။

မာဂဏ္ဍိယာ တတ္ထ ဂတာ တာနိ ဆိဒ္ဓါနိ ဒိသွာ တတ္ထ ကာရဏံ ပုစ္ဆန္တိ သတ္တု အာဂတဘာဝံ ဥတွာ ဘဂဝတိ အာဃာတေန တာသမ္ပိ ကုဇ္ဈိတွာ “မဟာ- ရာဇ သာမာဝတိမိဿိကာနံ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္ထနာ အတ္ထိ။ ဘိတ္တိံ ဘိန္ဒိတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ဩလောကေန္တိ။ ကတိပါဟေန တံ မာရေဿန္တိ”တိ ရာဇာနံ အာဟ။ ရာဇာ ဆိဒ္ဓါနိ ဒိသွာပိ တဿာ ဝစနံ န သဒ္ဓဟိ။ ဥဒ္ဓန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ ကာရာပေသိ။ ပုန မာဂဏ္ဍိယာ ရာဇာနံ တာသု ဘိန္ဒိတုကာမာ အဋ္ဌ သဇီဝ- ကုက္ကုဋေ အာဟရာပေတွာ “မဟာရာဇ တာသံ ဝိမံသနတ္ထံ ဣမေ ကုက္ကုဋေ မာရေတွာ မမတ္တာယ ပစာဟိတိ ပေသေဟိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ပေသေသိ။ တာယ “ပါဏာတိပါတံ န ကရောမာ”တိ ဝုတ္တေ ပုန “တဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပစိတွာ ပေသေဟိ”တိ အာဟ။ ရညာ တထာ ပေသိတေ မာဂဏ္ဍိယာ အဋ္ဌ မာရိတကုက္ကုဋေ တထာ ဝတွာ ပေသေသိ။ သာမာဝတိ ပစိတွာ ဒသဗလဿ ပါဟေသိ။ မာဂဏ္ဍိယာ တေနပိ ရာဇာနံ ကောပေတုံ နာသက္ခိ။

ရာဇာ ပန တီသု မဟေသီသု ဧကေကိဿာ ဝသနဋ္ဌာနေ သတ္တ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဝသတိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဂမနဋ္ဌာနံ ဟတ္ထိကန္တဝိဏံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။ မာဂဏ္ဍိယာ ရညော သာမာဝတိယာ ပါသာဒဂမနကာလေ ဒါဋ္ဌာ အဂဒေန ခောဝါပေတွာ ဝေဠုပဗ္ဗေ ပက္ခိပါပေတွာ ဧကံ ကဏှသပ္ပပေါတကံ အာဟရာပေတွာ အန္တောဝိဏာယ ပက္ခိပိတွာ မာလာဂုဠကေန ဆိဒ္ဓံ ပိဒဟိ။ တံ ရညော တတ္ထ ဂတကာလေ အပရာပရံ ဝိစရန္တိ ဝိယ ဟုတွာ ဝိဏာ- ဆိဒ္ဓတော မာလာဂုဠကံ အပနေသိ။ သပ္ပေါ နိက္ခမိတွာ ပဿသန္တော ဖဏံ ကတွာ သယနပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇိ။ သာ အာဟာ” “ဓိ သပ္ပေါ”တိ မဟာသဒ္ဓမကာသိ။ ရာဇာ သပုံ ဒိသွာ ကုဇ္ဈိ။ သာမာဝတိ ရညော ကုဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ပဉ္စန္ဒံ ဣတ္ထိ- သတာနံ သညမဒါသိ “အဇ္ဇ ဩမိသကမေတ္တာဖရဏေန ရာဇာနံ ဖရထာ”တိ။ သယမ္ပိ တထာ အကာသိ။ ရာဇာ သဟဿထာမဓနံ အာဒါယ ဇိယံ ပေါဋ္ဌေတွာ

၁-ဟန္တ (သိ)

သာမာဝတိံ ခုရေ ကတွာ သဗ္ဗာ တာ ဣတ္ထိယော ပဋိပါဠိယာ ဌပါပေတွာ ဝိသပီတံ ခုရပုံ သန္ဓယိတွာ ဓနံ ပူရေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ခုရပုံ နေဝ ဒိပိတုံ၊ န ဩရောပိတုံ သက္ကောတိ၊ ဂတ္တေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ သရီရံ ဝေဓတိ၊ မုခတော ခေဋ္ဌော ပတတိ၊ ဂဏှိတဗ္ဗဂဟဏံ န ပဿတိ၊ အထ နံ သာမာဝတိ “ကိံ မဟာရာဇ ကိလမသိ”တိ အာဟ။ အာမ ဒေဝိ ကိလမာမိ၊ အဝဿယော မေ ဟောဟီတိ။ သာဓု မဟာရာဇ ခုရပုံ ပထဝီမုခံ ကရောဟီတိ။ ရာဇာ တထာ အကာသိ။ သာ “ရညော ဟတ္ထတော ခုရပုံ မုစ္စတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ခုရပုံ မုစ္စိ။ ရာဇာ တံခဏညေဝ ဥဒကေ နိမုဇ္ဈိတွာ အလ္လဝတ္ထော အလ္လကေသော သာမာဝတိယာ ပါဒေသု နိပတိတွာ “ခမ ဒေဝိ မယံ—

သမ္ဗုယျာမိ ပမုယျာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယုန္တိ မေ ဒိသာ။
သာမာဝတိ မံ တာယဿ၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝါ”တိ—

အာဟ။

သာမာဝတိ—

“မာ မံ တံ သရဏံ ဂစ္ဆ၊ ယမဟံ သရဏံ ဂတာ။
သရဏံ ဂစ္ဆ တံ ဗုဒ္ဓံ၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝါ”တိ—

အာဟ။ ရာဇာ “တေန ဟိ တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ သတ္တာရဉ္စ၊ ဝရဉ္စ တေ ဒဗ္ဗိ”တိ အာဟ။ သာ “ဝရော ဂဟိတော ဟောတု မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ သရဏံ ဂန္ဓာ နိမန္တေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံသဿ သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ဒတွာ “သာမာဝတိံ ဝရံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ “သာဓု မဟာရာဇ ဣမံ မေ ဝရံ ဒေဟိ၊ သတ္တာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဣဓာဂစ္ဆတု၊ ဓမ္မံ သောဿာမိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ နိဗဒ္ဓံ ဣဓာဂစ္ဆထ၊ သာမာဝတိမိဿိကာ ဓမ္မံ သောဿာမာတိ ဝဒန္တိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “မဟာရာဇ ဗုဒ္ဓါနံ နာမ ဧကဋ္ဌာနံ နိဗဒ္ဓံ ဂန္တု န ဝဇ္ဇတိ၊ မဟာဇနောပိ ပစ္စာသိသတိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဘန္တေ ဘိက္ခု။ အာဏာပေထာတိ။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာဏာပေသိ။ ထေရော ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ နိဗဒ္ဓံ ရာဇကုလံ ဂစ္ဆတိ။ တာပိ ဒေဝိ-ပမုခါ ဣတ္ထိယော ထေရံ ဘောဇေတွာ ဓမ္မံ သုဏှိံ သု။ သာမာဝတိဉ္စ သတ္တာ မေတ္တာဝိဟာရီနံ ဥပါသိကာနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေသိတိ။ ဧဝံ ရညော ခုရပုံ မုဉ္စိတုံ အဝိသဟနဘာဝေါ သာမာဝတိယာ ဥပါသိကာယ သမာဓိဝိပ္ပါရာ

ဣဒ္ဓိတိ။ ဧတ္ထ စ အဝေစ္စပ္ပဿာဒေန ဝါ ဩကပ္ပနပဿာဒေန ဝါ ရတနတ္ထယ-
သရဏဂမနေန ဝါ ရတနတ္ထယံ ဥပါသတိတိ ဥပါသိကာတိ ဝုစ္စတိတိ။

၁၇။ အရိယံဒ္ဓိနိဒ္ဓေသေ အရိယာ ဣဒ္ဓိတိ စေတောဝသိပ္ပတ္တာနံ ဒီဏာ-
သဝအရိယာနံယေဝ သမ္ဘဝတော အရိယာ ဣဒ္ဓိတိ ဝုစ္စတိတိ။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ
ဣမသ္မိံ သာသနေ ဒီဏာသဝေါ ဘိက္ခု။ အနိဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ အာရမ္မဏ-
ပကတိယာ အမနာပေ ဝတ္ထုသ္မိံ သတ္ထေ ဝါ သင်္ခါရေ ဝါ။ မေတ္တာယ ဝါ
ဖရတိတိ သတ္ထော စေ ဟောတိ၊ မေတ္တာဘာဝနာယ ဖရတိ။ ဓာတုတော ဝါ
ဥပသံဟရတိတိ သင်္ခါရော စေ ဟောတိ၊ “ဓာတုမတ္တ”န္တိ ဓာတုမနသိကာရံ
ဥပသံဟရတိ။ သတ္ထေပိ ဓာတူပသံဟာရော ဝဋ္ဋတိ။ အသုဘာယ ဝါ ဖရတိတိ
သတ္ထော စေ၊ အသုဘဘာဝနာယ ဖရတိ။ အနိစ္စတော ဝါ ဥပသံဟရတိတိ
သင်္ခါရော စေ၊ “အနိစ္စ”န္တိ မနသိကာရံ ဥပသံဟရတိ။ တဒုဘယန္တိ တံ ဥဘယံ။
ဥပေက္ခကောတိ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာယ ဥပေက္ခကော။ သတောတိ သတိဝေပုလ္လ-
ပ္ပတ္တတ္တာ။ သမ္ပဇာနောတိ ပညာယ သမ္ပဇာနကာရိတ္တာ။ စက္ခုနာ ရူပံ
ဒိသ္မာတိ ကာရဏဝသေန စက္ခုတိ လဒ္ဓဝေါဟာရေန ရူပဒဿနသမတ္ထေန
စက္ခုဝိညာဏေန ရူပံ ဒိသ္မာ။ ပေါရာဏာ ပနာဟု “စက္ခု ရူပံ န ပဿတိ
အစိတ္တကတ္တာ၊ စိတ္တံ န ပဿတိ အစက္ခုကတ္တာ၊ ဒွါရာရမ္မဏသံဃဋ္ဌနေ ပန
ပဿာဒဝတ္ထုကေနစိတ္တေန ပဿတိ။ ဤဒိသိ ပနေသာ ‘ခနုနာဝိဇ္ဇတိ’တိအာဒိသု
ဝိယ သသမ္ဘာရကထာ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ စက္ခုဝိညာဏေန ရူပံ ဒိသ္မာတိ
အယမေတ္ထ အတ္ထော”တိ။ အထ ဝါ စက္ခုနာ ကရဏဘူတေန ၂ ရူပံ ဒိသ္မာတိ
အတ္ထော။ နေဝ သုမနော ဟောတိတိ ဂေဟသိတသောမနဿပဋိက္ခေပေါ၊
န ကိရိယဘူတာယ သောမနဿဝေဒနာယ။ န ဒုမ္ပနောတိ သဗ္ဗဒေါမနဿ-
ပဋိက္ခေပေါ။ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိတိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏာပါထေ ပရိသုဒ္ဓ-
ပကတိဘာဝါဝိဇဟနာကာရဘူတာယ ဆသု ဒွါရေသု ပဝတ္တနတော “ဆဋ္ဌင်္ဂ-
ပေက္ခာ”တိ လဒ္ဓနာမာယ တတြမဇ္ဈတ္ထုပေက္ခာယံ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ။
သောတေန သဒ္ဓံ သုတွာတိအာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။

၁၈။ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနိဒ္ဓေသေ သဗ္ဗေသံ ပက္ခိနန္တိ သဗ္ဗေသံ ပက္ခိဇာတာနံ
ဈာနာဘိညာ ဝိနာယေဝ အာကာသေန ဂမနံ။ တထာ သဗ္ဗေသံ ဒေဝါနံ
အာကာသဂမနံ ဒဿနာဒိနိ စ။ ကေစ္စာနံ မနုဿာနန္တိ ပဌမကပ္ပိကာနံ
မနုဿာနံ။ ကေစ္စာနံ ဝိနိပါတိကာနန္တိ ပိယင်္ဂရမာတာ ပုနဗ္ဗသုမာတာ

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၄၂၈-ပိဋက။ ၂-ကာရဏဘူတေန (က)

ဖုဿမိတ္တာ ဓမ္မဂုတ္တာတိဝေမာဒိနံ သုခသမုဿယတော ဝိနိပတိတတ္တာ
ဝိနိပတိကာနံ အညေသဉ္စ ပေတာနံ နာဂသုပဏ္ဍာနဉ္စ အာကာသဂမနာဒိကံ
ကမ္မဝိပါကဇာ ဣဒ္ဓိ။

ပုညဝတော ဣဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ ရာဇာတိ ဓမ္မေန ပရေသံ ရဉ္စနတော ရာဇာ။
ရတနစက္ကံ ဝတ္ထေတိတိ စက္ကဝတ္တိ။ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆတိတိ အစ္စန္တသံယော-
ဂတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ စတုရနိနိယာတိ ဟတ္ထိအဿရထပတ္တိသင်္ခါတစတု-
အင်္ဂဝတိယာ။ သေနာတိ တေသံ သမူဟမတ္တမေဝ။ အန္တမသောတိ ဟေဋ္ဌိ-
မန္တတော။ အဿမန္တာ နာမ အဿာနံ ရက္ခကာ။ ဂေါပုရိသာ နာမ ဂုန္တံ
ရက္ခကာ။ ဥပါဒါယာတိ အဝိဿဇေတွာ။ ဧဝံ တေသံ ဝေဟာသဂမနဉ္စ
ပုညဝတော ဣဒ္ဓိတိ အတ္ထော။

ဇောတိကဿ ဂဟပတိဿ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိတိ ဇောတိကော နာမ
ပုဗ္ဗေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု ကတာမိကာရော ရာဇဂဟနဂရေ သေဋ္ဌိ။ တဿ ကိရ
ဇာတဒိဝသေ သကလနဂရေ သဗ္ဗာဝုဇာနိ ဇလိံသု၊ သဗ္ဗေသံ ကာယာရဋ္ဌာနိ
အာဘရဏာနိပိ ပဇ္ဇလိတာနိ ဝိယ ဩဘာသံ မုဋ္ဌိံသု၊ နဂရံ ဧကပဇ္ဇောတံ
အဟောသိ။ အထဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ သကလနဂရဿ ဧကဇောတိ-
ဘူတတ္တာ ဇောတိကောတိ နာမံ ကရိံသု။ အထဿ ဝယပ္ပတ္တကာလေ
ဂေဟကရဏတ္တာယ ဘူမိတလေ သောမိယမာနေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ
အာဂန္တာ သောဋ္ဌသကရိသမတ္ထေ ဌာနေ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ သတ္တရတနမယံ
သတ္တဘူမိကံ ပါသာဒံ ဥဋ္ဌာပေသိ၊ ပါသာဒံ ပရိက္ခိပိတွာ သတ္တရတနမယေ
သတ္တဒ္ဓါရကောဋ္ဌကယုတ္ထေ သတ္တပါကာရေ ဥဋ္ဌာပေသိ၊ ပါကာရပရိယန္တေ
စတုသဋ္ဌိ ကပ္ပရက္ခေ ဥဋ္ဌာပေသိ၊ ပါသာဒဿ စတုသု ကဏ္ဍေသု ယောဇနိက-
တိဂါဝုတိကဒ္ဓိဂါဝုတိကဧကဂါဝုတိကာ စတသေသာ နိမိကုတ္တိယော ဥဋ္ဌာပေသိ။
ပါသာဒဿံ စတုသု ကဏ္ဍေသု တရုဏတာလက္ခဏပုမာဏာ စတသေသာ
သုဝဏ္ဏမယာ ဥစ္ဆယဋ္ဌိယော နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တာသံ မဏိမယာနိ ပတ္တာနိ သုဝဏ္ဏ-
မယာနိ ပဗ္ဗာနိ အဟောသုံ။ သတ္တသု ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေသု ဧကေကသ္မိံ ဧကဒ္ဓိတိ-
စတုပဉ္စသတ္တယက္ခသဟဿံပရိဝါရာ သတ္တ ယက္ခာ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။

ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇာ ပါသာဒါဒိနံ ဥဋ္ဌာနံ သုတွာ သေဋ္ဌိဆတ္တံ ပဟိဏိ။
သော ဇောတိကံသေဋ္ဌိတိ သကလဇမ္ပဒိပေ ပါကဇော ဟုတွာ ဥတ္တရကုရတော
ဒေဝတာဟိ အာနေတွာ သိရိဂဗ္ဘေ နိသီဒါပိတာယ ဧကဉ္စ တဏှုလနာဋ္ဌိံ
တယော စ ဇောတိပါသာဏေ ဂဟေတွာ အာဂတာယ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ
တသ္မိံ ပါသာဒေ မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တော ဝသိ။ တေသံ ယာဝဇီဝံ တာယ

ကေတဏှုလနာဠိယာ ဘတ္တံ ပဟောသိ။ သစေ ကိရ တေ သကဋသတမ္ပိ တဏှုလနာဠိယာ ပူရေတုကာမာ ဟောန္တိ။ သာ တဏှုလနာဠိယေဝ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ ဘတ္တပစနကာလေ တဏှုလေ ဥက္ခလိယံ ပက္ခိပိတွာ တေသံ ပါသာဏာနံ ဥပရိ ဌပေန္တိ။ ပါသာဏာ တာဝဒေဝ ပဇ္ဇလိတွာ ဘတ္တေ ပက္ခမတ္တေ နိဗ္ဗာယန္တိ။ တေနေဝ သညာဏေန ဘတ္တဿ ပက္ခဘာဝံ ဇာနန္တိ။ သူပေယျာဒိပစနကာလေပိ ဒေသေဝ နယော။ ဧဝံ တေသံ ဇောတိ- ပါသာဏေဟိ အာဟာရော ပစ္စတိ၊ မဏိအာလောကေန ဝသန္တိ။ အဂ္ဂိဿ ဝါ ဒီပဿ ဝါ ဩဘာသမေဝ န ဇာနိံသု။ ဇောတိကဿ ကိရ ဧဝရူပါ သမ္ပတ္တိတိ သကလဇမ္ပဒိပေ ပါကဋော အဟောသိ။ မဟာဇနော ယာနာဒိဟိ ဒဿနတ္ထာယ အာဂစ္ဆတိ။ ဇောတိကသေဋ္ဌိ အာဂတာဂတာနံ ဥတ္တရကုရ- တဏှုလနာဠိယာ ဘတ္တံ ဒါပေတိ။ “ကပ္ပရက္ခေဟိ ဝတ္ထာဘရဏာနိ ဂဏှန္တိ။”တိ အာဏာပေတိ။ “ဂါဝုတိကနိဓိကုမ္ဘိယာ မုခံ ဝိဝရာပေတွာ ယာပနမတ္တံ ဂဏှန္တိ။”တိ အာဏာပေတိ။ သကလဇမ္ပဒိပဝါသိကေသု ဓနံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေသု နိဓိကုမ္ဘိယာ အင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ ဦးနံ နာဟောသိတိ အယမဿ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ။

ဇဋ္ဌိလဿ ဂဟပတိဿ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိတိ ဇဋ္ဌိလော နာမ ကဿပဿ ဘဂဝတော ဓာတုစေတိယေ ကတာဓိကာရော တက္ကသိလာယံ သေဋ္ဌိ။ တဿ ကိရ မာတာ ဗာရာဏသိယံ သေဋ္ဌိဓိတာ အဘိရူပါ အဟောသိ။ တံ ပန္နရသ- သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကကာလေ အာရက္ခနတ္ထာယ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိတလေ ဝါသယိံသု။ တံ ကေဒိဝသံ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ဗဟိ ဩလော- ကိယမာနံ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဝိဇ္ဇာဓရော ဒိဿာ ဥပ္ပန္နသိနေဟော ဝါတ- ပါနေန ပဝိသိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ သန္တဝမကာသိ။ သာ တေန ဂပ္ပံ ဂဏှိ။ အထ နံ ဒါသိ ဒိဿာ “အမ္မ ကိံ ဣဒ”န္တိ ဝတွာ “ဟောတု, ကဿစိ မာ အာစိက္ခိ”တိ ဝတ္ထာ ဘယေန တုဏှိ အဟောသိ။ သာပိ ဒသမေ မာသေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ နဝဘာဇနံ အာဟရာပေတွာ တတ္ထ တံ ဒါရကံ နိပဇ္ဇာပေတွာ တံ ဘာဇနံ ဝိဒဟိတွာ ဥပရိ ပုပ္ဖဒါမာနိ ဌပေတွာ “ဣမံ သိသေန ဥက္ခိပိတွာ ဂန္တော ဂင်္ဂါယ ဝိဿဇ္ဇေဟိ၊ ‘ကိံ ဣဒ’န္တိ စ ပုဋ္ဌာ ‘အယျာယ မေ ဗလိကမ္ပ’န္တိ ဝဒေယျာသိ”တိ ဒါသိံ အာဏာပေသိ။ သာ တထာ အကာသိ။ ဟေဋ္ဌာ- ဂင်္ဂါယပိ ဒွေ ဣတ္ထိယော နှာယမာနာ တံ ဘာဇနံ ဥဒကေန အာဟရိယမာနံ ဒိဿာ ကော “မပျေတံ ဘာဇန”န္တိ အာဟ။ ကော “ယံ ဧတဿ အန္တော၊ တံ မယျ”န္တိ ဝတွာ ဘာဇနေ သမ္ပတ္တေ တံ အာဒါယ ထလေ ဌပေတွာ

ဝိဝေသိတော ဒါရကံ ဒိသ္မာ ဧကော “မမ ဘာဇန”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ “ဒါရကော မမေဝ ဟောတီ”တိ အာဟ။ ဧကော “ယံ ဘာဇနဿ အန္တော၊ တံ မမာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ “မမ ဒါရကော”တိ အာဟ။ တာ ဝိဝေသနာ ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္ဓာ အမစ္စေသု ဝိနိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တေသု ရညော သန္တိကံ အဂမံသု။ ရာဇာ တာသံ ဝစနံ သုတွာ “တွံ ဒါရကံ ဂဏှ၊ တွံ ဘာဇန”န္တိ အာဟ။ ယာယ ပန ဒါရကော လဒ္ဓေါ၊ သာ မဟာကစ္စာယနတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာယိကာ ဟောတီ။ သာ တံ ဒါရကံ “ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ”တိ ပေါသေသိ။ တဿ ဇာတဒိဝသေ ဂဗ္ဘမလဿ ဓောဝိတွာ အနပနိတတ္တာ ဧကော ဇဋ္ဌိတာ ဟုတွာ အဋ္ဌိသု။ တေနဿ ဇဋ္ဌိလောတေဝ နာမံ အကံသု။

တဿ ပဒသာ ဝိစရဏကာလေ ထေရော တံ ဂေဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဥပါယိကာ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ အာဟာရမဒါယိ။ ထေရော ဒါရကံ ဒိသ္မာ “ဥပါယိကေ ဒါရကော တေ လဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အာမ ဘန္တေ ဣမာဟံ တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ ပေါသေသိ”န္တိ အာဟ။ ထေရော “သာရ”တိ တံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော “အတ္ထိ န ခေါ ဣမဿ ဂိဟိသမ္ပတ္တိံ အနဘဝိတုံ ပုညကမ္မ”န္တိ ဩလောကေန္တော “မဟာပုညော သက္ကော မဟာသမ္ပတ္တိံ အနဘဝိဿတိ၊ ဒဟရော ဧဝ စ တာဝ၊ ဣဏမ္ပိ တာဝဿ ၂ ပရိပါကံ န ဂစ္ဆတီ”တိ စိန္တေတွာ တံ အာဒါယ တက္ကသိလာယံ ဧကဿ ဥပဋ္ဌာကဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သော ထေရံ ဝန္တိတွာ ဌိတော ဒါရကံ ဒိသ္မာ “ဒါရကော ဘန္တေ လဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဥပါသက၊ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ဒဟရော တာဝ တဝ သန္တိကေ ဟောတူတိ။ သော “သာရ ဘန္တေ”တိ တံ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပဋိဇဉ်။ တဿ ပန ဂေဟေ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဘဏ္ဍကံ ဥဿန္တံ ဟောတီ။ သော ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆန္တော သဗ္ဗမ္ပိ တံ ဘဏ္ဍကံ အာပဏံ အာဟရိတွာ တဿ တဿ ဘဏ္ဍကဿ မူလံ အာစိက္ခိတွာ “ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ ဧတ္တကံ နာမ ဓနံ ဂဟေတွာ ဒဒေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

တံ ဒိဝသံ နဂရပရိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ အန္တမသော ဇီရကမရိစမတ္တကေနာပိ အတ္ထိကေ တဿေဝ အာပဏာဘိမုခေ ကရိံသု။ သော ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဥဿန္တဘဏ္ဍကံ ဧကဒိဝသေနေဝ ဝိက္ခိဏီ။ ကုဋုမ္ပိကော အာဂန္ဓာ အာပဏေ ကိဗ္ဗိ အဒိသ္မာ “သဗ္ဗံ တေ တာတ ဘဏ္ဍကံ နာသိတ”န္တိ အာဟ။ “န နာသိတံ တာတ၊ သဗ္ဗံ တုမှေဟိ ဝုတ္တနယေန ဝိက္ခိဏီတံ၊ ဣဒံ အသုကဿ မူလံ၊ ဣဒံ

၁-မမ ဂေဟဿ (က) ၂-တာဝ တဿ (သိ)

ဂရုဂဟိတောဟိ၊ တသ္မာ သော သိဃံ ဂေဟံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ၊ ဇာနာဟိ နံ ဝိဇာတာ ဝါ၊ န ဝါ”တိ။ “န ဝိဇာတာ”တိ သုတွာ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ကာဠိ နာမ ဒါသိံ ပက္ခောသိတွာ သဟဿံ ဒတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဣမသ္မိံ နဂရေ ဥပဓာရေတွာ အဇ္ဇ ဇာတဒါရကံ ဂဏှိတွာ ဧဟိ”တိ အာဟ။ သာ ဥပဓာရေန္တိ တံ ဂေဟံ ဂန္ဓာ တံ ဒါရကံ တံ ဒိဝသံ ဇာတံ ဥတွာ သဟဿံ ဒတွာ အာနေတွာ သေဋ္ဌိနော ဒသေသိ။ သေဋ္ဌိ “သစေ မေ မိတာ ဇာယိဿတိ၊ တာယ နံ သဒ္ဓိံ နိဝါသေတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနဿ သာမိကံ ကရိဿာမိ။ သစေ ပုတ္တော ဇာယိဿတိ၊ ဃာတေဿာမိန”န္တိ စိန္နေတွာ တံ ဂေဟေ ဝဗျာပေသိ။

အထဿ ဘရိယာ ကတိပါဟစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သေဋ္ဌိ ဣမသ္မိံ အသတိ မမ ပုတ္တော သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ လဘိဿတိ။ “ဣဒါနေဝ နံ မာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ကာဠိံ အာမန္နေတွာ ဂစ္ဆ ဇေ၊ ဝဇေတော ဂုန္တံ နိက္ခမနဝေလာယ ဝဇေဒ္ဓါရမဇ္ဈေ ဣမံ တိရိယံ နိပဇ္ဇာပေဟိ၊ ဂါဝိယော နံ မဒ္ဓိတွာ မာရေဿန္တိ၊ မဒ္ဓိတာမဒ္ဓိတဘာဝံ ပနဿ ဥတွာ ဧဟိ”တိ အာဟ။ သာ ဂန္ဓာ ဂေါပါလကေန ဝဇေဒ္ဓါရေ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေယေဝ တံ တတာ နိပဇ္ဇာပေသိ။ ဂေါဂဏဇေဋ္ဌကော ဥသဘော အညသ္မိံ ကာလေ သဗ္ဗပစ္စာ နိက္ခမန္တောပိ တံဒိဝသံ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ နိက္ခမိတွာ ဒါရကံ စတုန္တံ ပါဒါနံ အန္တရေ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ အနေကသတာ ဂါဝေါ ဥသဘဿ ဒွေ ပဿာနိ ဃံသန္တိယော နိက္ခမိံ သု။ ဂေါပါလကောပိ “အယံ ဥသဘော ပုဗ္ဗေ သဗ္ဗပစ္စာ နိက္ခမတိ၊ အဇ္ဇ ပန ပဋ္ဌမံ နိက္ခမိတွာ ဒ္ဓါရမဇ္ဈေ နိစ္စလောဝဋ္ဌိတော၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ စိန္နေတွာ ဂန္ဓာ တဿ ဟေဋ္ဌာ နိပန္တံ ဒါရကံ ဒိသွာ ပုတ္တသိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ ဂေဟံ နေသိ။

ကာဠိ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနာ ပုစ္ဆိတာ တမတ္တံ အာရောစေတွာ “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန ဣမံ သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ပုတ္တာ ပုန အာနေတွာ အဒါသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ အာဟ “အဗ္ဗ ကာဠိ ဣမသ္မိံ နဂရေ ပဉ္စသကဋသတာနိ ပစ္စုသကာလေ ဥဋ္ဌာယ ဝါဏိဇာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ ဣမံ နေတွာ စက္ကမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေဟိ၊ ဂေါဏာ ဝါ နံ မဒ္ဓိဿန္တိ၊ စက္ကံ ဝါ ဆိန္ဒိဿတိ၊ ပဝတ္တိဉ္စဿ ဥတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သာ ဂန္ဓာ စက္ကမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေသိ။ သာကဋကဇေဋ္ဌကော ပုရတော အဟောသိ။ အထဿ ဂေါဏာ တံ ဌာနံ ပတွာ ဓုရံ ဆဇ္ဇေသုံ၊ ပုနပုနံ အာရောပေတွာ ပါဇိယမာနာပိ ပုရတော န ဂစ္ဆိံ သု။ ဧဝံ တဿ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝါယမန္တဿေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌဟိ။ သော “ကိံ နာမ ဂေါဏာ ကရိံ သူ”တိ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ဒါရကံ ဒိသွာ “ဘာရိယံ

ဝတ ကမ္မ”န္တိ စိန္တေတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌမာနသော တံ ဂေဟံ နေသိ။

ကာဠိပိ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနာ ပုစ္ဆိတာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ပုတ္တာ တထာ အကာသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ အာဟ “ဣဒါနိ နံ အာမကသုသာနံ နေတွာ ဂစ္ဆန္တရေ နိပဇ္ဇာပေဟိ၊ တတ္ထ သုနခါဒိဟိ ခါဒိတော၊ အမနုဿေန ဝါ ပဟဇ္ဇော မရိဿတိ၊ မတာမတ- ဘာဝဉ္ဇဿ ဇာနိတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သာ တံ နေတွာ တတ္ထ နိပဇ္ဇာ- ပေတွာ ဧကမန္တေ အဋ္ဌာသိ။ တံ သုနခါဒယော ဝါ အမနုဿော ဝါ ဥပသင်္ကမိတုံ နာသက္ခိံ သု။ အထေကော အဇပါလော အဇာ ဂေါစရံ နေန္တော သုသာန- ပဿေန ဂစ္ဆတိ။ ဧကာ အဇာ ပဏ္ဏာနိ ခါဒမာနာ ဂစ္ဆန္တရံ ပဝိသိတွာ ဒါရကံ ဒိသ္မာ ဇဏ္ဍကေဟိ ဌတွာ ဒါရကဿ ထနံ အဒါသိ။ အဇပါလကေန “ဟေ ဟေ”တိ သဒ္ဓေ ကတေပိ န နိက္ခမိ။ သော “ယဋ္ဌိယာ နံ ပဟရိတွာ နိဟရိဿာမိ”တိ ဂစ္ဆန္တရံ ပဝိဋ္ဌော ဇဏ္ဍကေဟိ ဌတွာ ဒါရကံ ခိရံ ပါယန္တိ ဒိသ္မာ ဒါရကေ ပုတ္တသိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ အာဒါယ ပက္ကာမိ။

ကာဠိ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနာ ပုစ္ဆိတာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ပုတ္တာ တထာ အကာသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ အာဟ “အဗ္ဗ ဣမံ အာဒါယ စောရပပါတပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ပပါတေ ဒိပ၊ ပဗ္ဗတကုစ္ဆိယံ ပဋိဟညမာနော ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကော ဟုတွာ ဘူမိယံ ပတိဿတိ၊ မတာမတဘာဝဉ္ဇဿ ဥတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သာ တံ တထာ နေတွာ ပဗ္ဗတမတ္တကေ ဌတွာ ဒိပိ။ တံ ခေါ ပန ပဗ္ဗတကုစ္ဆိံ နိဿာယ မဟာဝေဠု- ရုမ္မော ပဗ္ဗတာနုသာရေနေဝ ဝမိ၊ တဿ မတ္တကံ ဃနဇာတော ဇိဉ္ဇုကရုမ္မော အဝတ္တရိ။ ဒါရကော ပတန္တော ကောဇဝေ ဝိယ တသ္မိံ ပတိ။ တံ ဒိဝသဉ္ဇ နဋ္ဌကာရဇေဋ္ဌကဿ ဝေဏုဗလိ ပတ္တော ဟောတိ။ သော ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ တံ ဝေဠုရုမ္မံ ဆိန္ဒိတုံ အာရဘိ။ တသ္မိံ စလိတေ ဒါရကော သဒ္ဓမကာသိ။ သော ဒါရကသဒ္ဓေါ ဝိယာတိ ဧကေန ပဿေန အဘိရုဟိတွာ တံ ဒိသ္မာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌစိတ္တော အာဒါယ ဂတော။ ကာဠိ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနာ ပုစ္ဆိတာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ပုတ္တာ တထာ အကာသိ။

သေဋ္ဌိနော ဣဒဋ္ဌိဒဉ္ဇ ကရောန္တဿေဝ ဒါရကော ဝမိတော။ မဟာသောသ- ဝစနတ္တာ စဿ သောသိတောတေဝ နာမံ အဟောသိ။ သော သေဋ္ဌိနော

အက္ခိမ္မိ ကဏ္ဍကော ဝိယ ခါယိ၊ ဥဇကံ ဩလောကေတုမ္ပိ န ဝိသဟိ။ အထဿ မရဏူပါယံ စိန္တေန္တော အတ္တနေော ကုမ္ဘကာရဿ သန္တိကံ ဂန္တော တဿ “ကဒါ အာဝါပံ” အာလိမ္ပေဿသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သွေ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဣဒံ သဟဿံ ဂဏှိတွာ မမေကံ ကမ္မံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ ကိံ သာမိတိ။ ဧကော မေ အဝဇာတပုတ္တော အတ္ထိ၊ တံ တဝ သန္တိကံ ပေသိ- သာမိ၊ အထ နံ ဂမ္ဘံ ပဝေသေတွာ တိဏှာယ ဝါသိယာ ခဏှာခဏှိကံ ဆိန္ဒိတွာ စာဋိယံ ပက္ခိပိတွာ အာဝါပေ ပဝေသေယျာသိတိ။ ဣဒံ တေ သဟဿံ သစ္စကာရသဒိသံ၊ ဥတ္တရိံ ပန တေ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ပစ္ဆာ ကရိဿာမိတိ။ ကုမ္ဘကာရော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။

သေဋ္ဌိ ပုနဒိဝသေ ဘောသိတံ ပက္ခောသိတွာ “ဟိယျော မယာ ကုမ္ဘ- ကာရော ဧကံ ကမ္မံ အာဏတ္ထော၊ ဧဟိ တံ တာတ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ဧဝံ ဝဒေဟိ ‘ဟိယျော ကိရ မေ ပိတရာ အာဏတ္တံ ကမ္မံ နိပ္ပါဒေဟိ’တိ” ပဟိဏိ။ သော “သာရူ”တိ အဂမာသိ။ တံ တတ္ထ ဂစ္ဆန္တံ ဣတရော သေဋ္ဌိနေော ပုတ္တော ဒါရကေဟိ သဒ္ဓိံ ဂုဠကကိဋ္ဌံ ကိဠန္တော ဒိသ္မာ ပက္ခောသိတွာ “ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပိတု သာသနံ ဂဟေတွာ “ကုမ္ဘကာရဿ သန္တိက”န္တိ ဝုတ္တေ “အဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ဣမေ မံ ဒါရကာ ဗဟုလက္ခံ ဇိနိံသု၊ တံ မေ ပဋိဇိနိတွာ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ အဟံ ပိတု ဘာယာမိတိ။ မာ ဘာယိ ဘာတိက၊ အဟံ တံ သာသနံ ဟရိဿာမိတိ။ ဗဟူဟိ ဇိတော ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ မေ လက္ခံ ပဋိဇိနာဟိတိ။ ဘောသိတော ကိရ ဂုဠကကိဋ္ဌာယံ ဆေကော၊ တေန နံ ဧဝံ နိဗန္ဓိ။ သောပိ တံ “တေန ဟိ ဂန္တော ကုမ္ဘကာရံ ဝဒေဟိ ‘ပိတရာ ကိရ မေ ဟိယျော ဧကံ ကမ္မံ အာဏတ္တံ၊ တံ နိပ္ပါဒေဟိ’တိ” ဥယျောဇေသိ။ သော တဿ သန္တိကံ ဂန္တော တထာ အဝစ။ အထ နံ ကုမ္ဘကာရော သေဋ္ဌိနာ ဝုတ္တနိယာမေန မာရေတွာ အာဝါပေ ဒိပိ။ ဘောသိတောပိ ဒိဝသဘာဂံ ကိဋ္ဌိတွာ သာယန- သမယေဝ ဂေဟံ ဂန္တော “ကိံ တာတ န ဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ အတ္တနေော အဂတကာရဏဉ္စ ကနိဋ္ဌဿ ဂတကာရဏဉ္စ အာရောစေသိ။ သေဋ္ဌိ “မိ မိ”တိ? မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိတွာ သကလသရီရေ ပတ္တုထိတလောဟိတော ဝိယ ဟုတွာ “အမ္ဘော ကုမ္ဘကာရ မာ နာသယိ၊ မာ နာသယိ”တိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တော တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ကုမ္ဘကာရော တံ တထာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “သာမိ မာ သဒ္ဓိံ ကရိ၊ ကမ္မံ နိပ္ပန္န”န္တိ အာဟ။ သော ပဗ္ဗတေန ဝိယ မဟန္တေန သောကေန အဝတ္ထဇော ဟုတွာ အနပ္ပကံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေသိ။

၁-အာဝါဋံ (က)အံ-ဋ ၁-၃၂၆-ပိဋေ ပန ပဿိတမ္ပံ။ ၂-အာဝါဋေ (က) ၃-ဟန္တိတိ (သိ)

ဧဝံ သန္တေပိ ပန သေဋ္ဌိ တံ ဥဇုကံ ဩလောကေတုံ န သက္ကောတိ။ “ကိန္တိ နံ မာရေယျ”န္တိ စိန္တေန္တော “မမ ဂါမသတေ အာယုတ္တကဿ သန္တိကံ ပေသေတွာ မာရာပေဿာမိ”တိ ဥပါယံ ဒိသ္မာ “အယံ မေ အဝဇာတပုတ္တော၊ ဣမံ မာရေတွာ ဝစ္စကူပေ ဒိပတု၊ ဧဝံ ကတေ အဟံ မာတုလဿ ကတ္တဗ္ဗ-ယုတ္တကံ ဇာနိဿာမိ”တိ တဿ ပဏ္ဍိံ လိခိတွာ “တာတ ယောသိတ အမှာကံ ဂါမသတေ အာယုတ္တကော အတ္ထိ၊ ဣမံ ပဏ္ဍိံ ဟရိတွာ တဿ ဒေဟိ”တိ ဝတွာ ပဏ္ဍိံ တဿ ဒုဿန္တေ ဗန္ဓိ။ သော ပန အက္ခရသမယံ န ဇာနာတိ။ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိတံ မာရာပေန္တောဝ သေဋ္ဌိ မာရေတုံ နာသက္ခိ၊ ကိံ အက္ခရသမယံ သိက္ခာပေဿတိ။ သော အတ္တနော မရဏပဏ္ဍိ-မေဝ ဒုဿန္တေ ဗန္ဓိတွာ နိက္ခမန္တော အာဟ “ပါထေယျံ မေ တာတ နတ္ထိ”တိ။ ပါထေယျေန ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ အသုကဂါမေ နာမ မမ သဟာယကော သေဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ တဿ ဃရေ ပါတရာသံ ကတွာ ပုရတော ဂစ္ဆာတိ။ သော “သာရူ”တိ ပိတရံ ဝန္တိတွာ နိက္ခန္တော တံ ဂါမံ ပတွာ သေဋ္ဌိဃရံ ပုစ္ဆိတွာ ဂန္တော သေဋ္ဌိဇာယံ ပဿိ။ “ကုတော အာဂတောသိ”တိ စ ဝုတ္တေ “အန္တောနဂရ-တော”တိ အာဟ။ ကဿ ပုတ္တောသိတိ။ တုမှာကံ သဟာယသေဋ္ဌိနော အမ္မာတိ။ တံသိ ယောသိတော နာမာတိ။ အာမ အမ္မာတိ။ တဿာ သဟ ဒဿနေနေဝ တသ္မိံ ပုတ္တသိနေဟော ဥပုဇ္ဇိ။ သေဋ္ဌိနော ပနေကာ ဝိတာ အတ္ထိ ပန္နရသသောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကာ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ၊ တံ ရက္ခိတုံ ဧကမေဝ ပေသနကာရိကံ ဒါသိံ ဒတွာ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိမ-တလေ သိရိဂဗ္ဘေ ဝဿာပေန္တိ။ သေဋ္ဌိဝိတာ တသ္မိံ ခဏေ တံ ဒါသိံ အန္တရာပဏံ ပေသေသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိဇာယာ ဒိသ္မာ “ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အယျဓိတာယ ပေသနေနာ”တိ ဝုတ္တေ “ဣတော တာဝ ဧဟိ၊ တိဋ္ဌတု ပေသနံ၊ ပုတ္တဿ မေ ပိဋ္ဌကံ အတ္ထရိတွာ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ တေလံ မက္ခိတွာ သယနံ အတ္ထရိတွာ ဒေဟိ၊ ပုစ္ဆာ ပေသနံ ကရိဿသိ”တိ အာဟ။ သာ တထာ အကာသိ။

အထ နံ စိရေနာဂတံ သေဋ္ဌိဝိတာ သန္တဇ္ဇေသိ။ အထ နံ သာ အာဟ “မာ မေ ကုဇ္ဈိ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော ယောသိတော အာဂတော၊ တဿ ဣဒ္ဓိဒ္ဓေ ကတွာ တတ္ထ ဂန္တော အာဂတာမိ”တိ။ သေဋ္ဌိဝိတာယ “သေဋ္ဌိပုတ္တော ယောသိတော”တိ နာမံ သုတွာဝ ပုဗ္ဗသန္တိဝါသဝသေန ပေမံ ဆဝိအာဒိနိ ဆိန္တိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ ဌိတံ။ အထ နံ ပုစ္ဆိ “ကုဟိံ သော အမ္မာ”တိ။ သယနေ နိပန္တော

နိဒ္ဒါယတီတိ။ အတ္ထိ ပနဿ ဟတ္ထေ ကိဉ္စိတိ။ ဒုဿန္တေ^၁ ပဏ္ဍိ အတ္ထိတိ။ သာ “ကိ” ပဏ္ဍိန ခေါတေ”န္တိ တသ္မိံ နိဒ္ဒါယန္တေ မာတာပိတုနံ အညုရိဟိတတာယ အပဿန္တာနံ ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ တံ ပဏ္ဍိ မောစေတွာ အာဒါယ အတ္တနော ဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ အက္ခရသမယေ ကုသလတာယ တံ ပဏ္ဍိ ဝါစေတွာ “အဟော ဝတ ဗာလော အတ္တနော မရဏ-ပဏ္ဍိ ဒုဿန္တေ ဗန္ဓိတွာ ဝိစရတိ၊ သစေ မယာ န ဒိဋ္ဌိ အဿ၊ နတ္ထိ တဿ ဇီဝိတ”န္တိ တံ ပဏ္ဍိ ဖာလေတွာ နာသေတွာ သေဋ္ဌိဿ ဝစနေန အပရံ ပဏ္ဍိ လိဒိ “အယံ မမ ပုတ္တော သောသိတော နာမ၊ ဂါမသတတော ပဏ္ဍာကာရံ အာဟရာပေတွာ ဣမဿ ဇနပဒသေဋ္ဌိနော ဝိတရာ သဒ္ဓိံ မင်္ဂလံ ကတွာ အတ္တနော ဝသနဂါမဿ မဇ္ဈေ ဒွိဘူမိကံ ဂေဟံ ကာရေတွာ ပါကာရပရိက္ခေ-ပေန စေဝ ပုရိသဂုတ္တိဟိ စ သုသံဝိဟိတာရက္ခံ ကရောတု၊ မယံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ မယာ ကတန္တိ သာသနံ ပေသေတု။ ဧဝံ ကတေ အဟံ မာတုလဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာနိဿာမိ”တိ လိဒိတွာ စ ပဏ္ဍိ သံသရိတွာ^၂ ဒုဿန္တေယေဝဿ ဗန္ဓိ။

သော ဒိဝသဘာဂံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဥဋ္ဌာယ ဘုဒ္ဓိတွာ ပက္ကာမိ၊ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ တံ ဂါမံ ဂန္တာ အာယုတ္တကံ ဂါမကိစ္စံ ကရောန္တမေဝ ပဿိ။ သော တံ ဒိသ္မာ “ကိ” တာတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပိတရာ မေ တုမှာကံ ပဏ္ဍိ ပေသိတ”န္တိ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိ ဂဟေတွာ ဝါစေတွာ တုဋ္ဌမာနသော “ပဿထ ဘော၊ မမ သာဒိနော မယိ သိနေဟံ ကတွာ^၃ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ မင်္ဂလံ ကရောတူ”တိ မမ သန္တိကံ ပဟိဏိ။ “သီသံ ဒါရုအာဒိနိ အာဟရထာ”တိ ဂဟပတိဒက အာဏာပေတွာ ဂါမမဇ္ဈေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဂေဟံ ကာရာပေတွာ ဂါမသတတော ပဏ္ဍာကာရံ အာဟရာပေတွာ ဇနပဒသေဋ္ဌိနော ဝိတရံ အာနေတွာ မင်္ဂလံ ကတွာ သေဋ္ဌိဿ သာသနံ ပဟိဏိ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ မယာ ကတ”န္တိ။

တံ သုတွာ သေဋ္ဌိနော “ယံ ကာရေမိ၊ တံ န ဟောတိ။ ယံ န ကာရေမိ၊ တံ ဟောတိ”တိ မဟန္တိ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ပုတ္တသောကေန သဒ္ဓိံ သော သောကော ကေတော ဟုတွာ ကုစ္ဆိဒါဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ အတိသာရံ ဇနေသိ။ သေဋ္ဌိမိတာပိ “သစေ ကောစိ သေဋ္ဌိနော သန္တိကာ အာဂစ္ဆတိ၊ မမ အကထေတွာ သေဋ္ဌိ-ပုတ္တဿ ပဌမတရံ မာ ကထေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ သေဋ္ဌိပိ ခေါ “န ဒါနိ ဒုဋ္ဌပုတ္တံ မမ သာပတေယျဿ သာမိကံ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဧကံ အာယုတ္တကံ အာဟ “မာတုလ ပုတ္တံ မေ ဒဋ္ဌုကာမောမိ၊ ဧကံ ပါဒမူလိကံ

၁-ဒဿန္တေ (သိ)   ၂-သံဟရိတွာ (သိ)   ၃-မယိ သိနေဟံ (သိ)

ပေသေတွာ ဧကံ ပဏ္ဍိံ လိဒိတွာ ပေသေတွာ မမ ပုတ္တံ ပက္ခောသာပေဟိ”တိ။
 သော “သာရူ”တိ ပဏ္ဍိံ ဒတွာ ဧကံ ပုရိသံ ပေသေသိ။ သေဋ္ဌိဓိတာ သေဋ္ဌိဿ
 ဗလဝဂိလာနကာလေ ဘောသိတကုမာရံ အာဒါယ အဂမာသိ။ သေဋ္ဌိ ကာလ-
 မကာသိ။ ရာဇာ ပိတရိ ကာလင်္ကံတေ ပိတရာ ဘုတ္တဘောဂံ ဒတွာ သဗ္ဗ-
 သတေန သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ ဘောသိတသေဋ္ဌိ နာမ ဟုတွာ မဟာသမ္ပတ္တိယံ
 ဋ္ဌိတော သေဋ္ဌိဓိတာယ ကာဋိယာ ဝစနေန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သတ္တသု
 ဋ္ဌာနေသု အတ္တနော မရဏမုတ္တဘာဝံ ဥတွာ ဒေဝသိကံ သတသဟသံ
 ဝိဿဇေတွာ ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိတိ။ ဧဝမဿ သတ္တသု ဋ္ဌာနေသု အရောဂဘာဝေါ
 ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ။ တတ္ထ ဂဟန္တိ ဂေဟံ ဝုစ္စတိ၊ ဂဟေ ပတိ ဂဟပတိ။ မဟာ-
 သာလကုလေ အဓိပတိဿေတံ နာမံ။ ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု ဘောသိတာ-
 နန္တရံ မေဏ္ဍကော လိဒိတော။

ပဉ္စန္ဒံ မဟာပုညာနံ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိတိ ဧတ္ထ ပုညိဒ္ဓိ ပဉ္စန္ဒံ မဟာပုညာနံ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ပဉ္စ မဟာပုညာ နာမ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ၊ တဿ ဘရိယာ
 စန္ဒပဒုမာ၊ ပုတ္တော နေဉ္စယသေဋ္ဌိ၊ သုဏိသာ သုမနဒေဝီ၊ ဒါသော ပုဏ္ဏော
 နာမာတိ ဣမေ ပဉ္စ ဇနာ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေ ကတာဓိကာရာ။ တေသု မေဏ္ဍက-
 သေဋ္ဌိ အမုတေရသာနိ ကောဋ္ဌသတာနိ သောဓာပေတွာ သီသံ နှာတော
 ဒွါရေ နိသိဒိတွာ ဥဒ္ဓိံ ဥလ္လောကေတိ၊ အာကာသတော ရတ္တသာလိဓာရာ
 ဩပတိတွာ သဗ္ဗကောဋ္ဌေ ပူရေတိ။ တဿ ဘရိယာ တဏှုလံ ဧကနာဋိမတ္တံ
 ဂဟေတွာ ဘတ္တံ၂ ပစာပေတွာ ဧကသ္မိံ သူပဗျူနကေ သူပံ ကာရေတွာ
 သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဒွါရကောဋ္ဌကေ ပညတ္တာသနေ နိသိဒိတွာ “သဗ္ဗေ
 ဘတ္တေန အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တ”တိ ဘောသာပေတွာ ပက္ခောသာပေတွာ
 သုဝဏ္ဏကဋ္ဌန္တံ အာဒါယ အာဂတာဂတာနံ ဥပနိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ
 ဒေတိ၊ သကလဒိဝသမ္ပိ ဒေန္တိယာ ကဋ္ဌန္တနာ သကိံ ဂဟိတဋ္ဌာနမတ္တမေဝ
 ပညာယတိ။ တဿ ပုတ္တော သီသံ နှာတော သဟဿတ္တဝိကံ အာဒါယ
 “ကဟာပဏေဟိ အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တ”တိ ဘောသာပေတွာ အာဂတာ-
 ဂတာနံ ဂဟိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ ဒေတိ။ ထဝိကာယ ကဟာပဏသဟဿ-
 မေဝ ဟောတိ။ တဿ သုဏိသာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ စတုဒေါဏိကံ
 ဝိဟိပိဋကံ အာဒါယ အာသနေ နိသိန္ဒာ “ဗိဇဘတ္တေန အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တ”တိ
 ဘောသာပေတွာ အာဂတာဂတာနံ ဂဟိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ ဒေတိ၊ ပိဋကံ
 ယထာပူရိတမေဝ ဟောတိ။ တဿ ဒါသော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော

၁-သဟသံ (သိ) ၂-တေဟိ ဘတ္တံ (က)

ကေန အဘိသမေတီတိ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? “ဧဝံ မဟတ္ထိယော ခေါ
 ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာဘိသမယော”တိအာဒိယု သုတ္တပဒေသု ယော သော အဘိ-
 သမယောတိ ဝုတ္တော၊ တသ္မိံ အဘိသမယေ ဝတ္တမာနေ အဘိသမေတာ၂
 ပုဂ္ဂလော ကေန ဓမ္မေန သစ္စာနိ အဘိသမေတိ၊ အဘိမုခေါ ဟုတွာ သမာ-
 ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ။ အယံ တာဝ စောဒကဿ ပုစ္ဆာ။
 စိတ္တေန အဘိသမေတီတိ စိတ္တံ ဝိနာ အဘိသမယာဘာဝတော တထာ ဝိဿဇ္ဇနံ။
 ဟန္တိတိအာဒိ ပုန စောဒနာ။ ဟန္တိ ယဒိတိ အတ္ထော။ “စိတ္တေနာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ
 တေန ဟိ အညာဏီ အဘိသမေတီတိ အာဟ။ န အညာဏီ အဘိသမေတီတိ
 စိတ္တမတ္ထေနဝ အဘိသမယာဘာဝတော ပဋိက္ခေပေါ။ ဉာဏေန အဘိသမေ-
 တီတိ ပဋိညာ။ ပုန ဟန္တိတိအာဒိ “ဉာဏေနာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ အညာဏီ
 အစိတ္တကောတိ စောဒနာ။ န အစိတ္တကော အဘိသမေတီတိ အစိတ္တကဿ
 အဘိသမယာဘာဝတော ပဋိက္ခေပေါ။ စိတ္တေန စာတိအာဒိ ပဋိညာ။ ပုန
 ဟန္တိတိအာဒိ သဗ္ဗစိတ္တဉာဏသာဓာရဏဝသေန စောဒနာ။ သေသစောဒနာ-
 ဝိဿဇ္ဇနေသုပိ ဒေသေ နယော။

ပရတော ပန ကမ္မဿကတစိတ္တေန စ ဉာဏေန စာတိ ကမ္မဿကာ
 သတ္တာတိ ဧဝံ ကမ္မဿကတာယ ပဝတ္တစိတ္တေန စ ဉာဏေန စ။ သစ္စာနု-
 လောမိကစိတ္တေန စ ဉာဏေန စာတိ သစ္စပဋိဝေသေ အနုကူလတ္တာ
 သစ္စာနုလောမိကသင်္ခါတေန ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန စ ဝိပဿနာဉာဏေန
 စ။ ကထန္တိ ယထာ အဘိသမယော ဟောတိ၊ တထာ ကထေတုကမျတာ
 ပုစ္ဆာ။ ဥပ္ပါဒါပိပတေယျန္တိ ယသ္မာ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒေ အသတိ စေတသိကာနံ
 ဥပ္ပါဒေါ နတ္ထိ။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏံ ဟိ စိတ္တံ တေန သဟ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ
 စေတသိကာ ကထံ အာရမ္မဏေ အဂ္ဂဟိတေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ။ အဘိဓမ္မေပိ
 စိတ္တုပ္ပါဒေနဝ စေတသိကာ ဝိဘတ္တာ၊ တသ္မာ မဂ္ဂဉာဏဿ ဥပ္ပါဒေ
 အဓိပတိဘူတံ စိတ္တန္တိ အတ္ထော။ ဉာဏဿာတိ မဂ္ဂဉာဏဿ။ ဟေတု ပစ္စယော
 စာတိ ဇနကော စ ဥပတ္တန္တကော စ။ တံသမ္ပယုတ္တန္တိ တေန ဉာဏေန
 သမ္ပယုတ္တံ။ နိရောဓဂေါစရန္တိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ။ ဒဿနာပိပတေယျန္တိ သေသာနံ
 ဒဿနကိစ္စာဘာဝါ နိဗ္ဗာနဒဿနေ အဓိပတိဘူတံ။ စိတ္တဿာတိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တ-
 စိတ္တဿ။ တံသမ္ပယုတ္တန္တိ တေန စိတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ။

၂၀။ ယသ္မာ တေမ္ပိ ပရိယာယံ၊ န ကေဝလံ စိတ္တဉာဏေဟိယေဝ
 အဘိသမယော၊ အထ ခေါ သဗ္ဗေပိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ

၁-သံ ၁-၃၅၂-ပိဋ္ဌာဒိယု။ ၂-အဘိသမေတော (က)

သစ္စာဘိသမယကိစ္စသာဓနဝသေန အဘိသမယော နာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တမ္ပိ ပရိယာယံ ဒဿေတုကာမော ကိံနု ဧတ္ထကောယေဝ အဘိသမယောတိ ပုစ္ဆိတွာ န ဟိတိ တံ ဝစနံ ပဋိက္ခိပိတွာ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေတိအာဒိမာဟ။ ဒဿနာဘိသမယောတိ ဒဿနဘူတော အဘိသမယော။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ သစ္စာတိ သစ္စဉာဏာနိ။ မဂ္ဂဉာဏမေဝ နိဗ္ဗာနာနုပဿနဋ္ဌေန ဝိပဿနာ။ ဝိမောက္ခောတိ မဂ္ဂဝိမောက္ခော။ ဝိဇ္ဇာတိ မဂ္ဂဉာဏမေဝ။ ဝိမုတ္တိတိ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ။ နိဗ္ဗာနံ အဘိသမိယတိတိ အဘိသမယော၊ သေသာ အဘိသမေန္တိ ဧတေဟိတိ အဘိသမယာ။

၂၁။ ပုန မဂ္ဂဖလဝသေန အဘိသမယံ ဘိန္ဒိတွာ ဒဿေတုံ ကိံနုတိ- အာဒိမာဟ။ ဖလက္ခဏေ ပနေတ္ထ ယသ္မာ သမုစ္ဆေဒနဋ္ဌေန ခယေ ဉာဏံ န လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဋ္ဌေန အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ ဝုတ္တိ။ သေသံ ပန ယထာနုရူပံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။ ဣဒါနိ ယသ္မာ ကိလေသပ္ပဟာနေ သတိ အဘိသမယော ဟောတိ၊ အဘိသမယေ စ သတိ ကိလေသပ္ပဟာနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ စောဒနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကိလေသပ္ပဟာနံ ဒဿေတုကာမော ယွာယန္တိ- အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယွာယန္တိ ယော အယံ မဂ္ဂဋ္ဌော အရိယပုဂ္ဂလော။ ဧဝမာဒိကာနိ ပနေတ္ထ စတ္တာရိ ဝစနာနိ စောဒကဿ ပုစ္ဆာ။ ပုန အတိတေ ကိလေသေ ပဇဟတိတိ ဣဒံ စောဒနာယ ဩကာသဒါနတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇနံ။ ဒိဏန္တိ ဘင်္ဂဝသေန ဒိဏံ။ နိရုဒ္ဓန္တိ သန္တာနဝသေန ပုနပ္ပုနံ အနုပ္ပတ္တိယာ နိရုဒ္ဓံ။ ဝိဂတန္တိ ဝတ္တမာနက္ခဏတော အပဂတံ။ ဝိဂမေတိတိ အပဂမယတိ။ အတ္တင်္ဂတန္တိ အဘာဝံ ဂတံ။ အတ္တင်္ဂမေတိတိ အဘာဝံ ဂမယတိ။ တတ္ထ ဒေါသံ ဒဿေတွာ န အတိတေ ကိလေသေ ပဇဟတိတိ ပဋိက္ခိတ္တံ။ အနာဂတ- စောဒနာယ အဇာတန္တိ ဇာတိံ အပ္ပတ္တံ။ အနိဗ္ဗတ္တန္တိ သဘာဝံ အပ္ပတ္တံ။ အနုပ္ပန္နန္တိ ဥပ္ပါဒတော ပဘုတိ ဥဒ္ဓံ န ပဋိပန္နံ။ အပါတုဘူတန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေန စိတ္တဿ အပါတုဘူတံ။ အတိတာနာဂတေ ပဇဟတော ပဟာတဗ္ဗာနံ နတ္ထိ- တာယ အဖလော ဝါယာမော အာပဇ္ဇတိတိ တဒုဘယမ္ပိ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ရက္ခော ရာဂံ ပဇဟတိတိ ဝတ္တမာနေန ရာဂေန ရက္ခော တမေဝ ရာဂံ ပဇဟတိ။ ဝတ္တမာနကိလေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ထာမဂတောတိ ထိရသဘာဝံ ဂတော။ ကဏ္ဍသုက္ကာတိ အကုသလာ စ ကုသလာ စ ဓမ္မာ ယုဂနဒ္ဓါ သမမေဝ ဝတ္တန္တိတိ အာပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ သံကိလေသိကာတိ ဧဝံ သံကိလေ- သာနံ သမ္ပယုတ္တဘာဝေ သတိ သံကိလေသေ နိယုတ္တာ မဂ္ဂဘာဝနာ ဟောတိတိ အာပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ပစ္စုပ္ပန္နေ ပဇဟတော ဝါယာမေန သဒ္ဓိံ

ပဟာတဗ္ဗာနံ အတ္ထိတာယ သံကိလေသိကာ စ မဂ္ဂဘာဝနာ ဟောတိ၊ ဝါယာမော စ အဖလော ဟောတိ။ န ဟိ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကိလေသာနံ စိတ္တ-ဝိပုယုတ္တတာ နာမ အတ္ထိတိ။

န ဟိတိ စတုဓာ ဝုတ္တဿ ဝစနဿ ပဋိက္ခေပေါ။ အတ္ထိတိ ပဋိဇာနနံ။ ယထာ ကထံ ဝိယာတိ အတ္ထိဘာဝဿ ဥဒါဟရဏဒဿနတ္ထံ ပုစ္ဆာ။ ယထာ အတ္ထိ၊ တံ ကေန ပကာရေန ဝိယ အတ္ထိ၊ ကိံ ဝိယ အတ္ထိတိ အတ္ထော။ သေယျထာဝီတိ ယထာ နာမ။ တရုဏရုက္ခောတိ ဖလဒါယကဘာဝဒီပနတ္ထံ တရုဏဂ္ဂဟဏံ။ အဇာတဖလောတိ ဖလဒါယကတ္ထေဝိ သတိ ဖလဂ္ဂဟဏတော ပုရေကာလဂ္ဂဟဏံ။ တမေနန္တိ တံ ရုက္ခံ။ နေနန္တိ နိပါတမတ္ထံ၊ တံ ဧတန္တိ ဝါ အတ္ထော။ မူလံ ဆိန္ဒေယျာတိ မူလတော ဆိန္ဒေယျ။ အဇာတဖလောတိ အဇာတာနိ ဖလာနိ။ ဝေမေဝန္တိ ဧဝံ ဧဝံ။ ဥပ္ပါဒေါ ပဝတ္တံ နိမိတ္တံ အာယု-ဟနာတိ စတုဟိဝိ ပစ္စုပ္ပန္နခန္ဓသန္တာနမေဝ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ဟိ ခန္ဓသန္တာနေ ယံ ယံ မဂ္ဂဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန တေန မဂ္ဂဉာဏေန ပဟာတဗ္ဗာနံ ကိလေသာနံ တံ ခန္ဓသန္တာနံ အဗိဇိ ဟောတိ၊ တဿ အဗိဇာဘူတတ္တာ တပ္ပစ္စယာ တေ တေ ကိလေသာ အနုပ္ပန္နာ ဧဝ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာတိ အနိစ္စာဒိတော အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ။ အနုပ္ပါဒေါတိအာဒိဟိ စတုဟိ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝုတ္တံ။ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိတိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ။ ဟေတုနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ကိလေသာနံ ဗိဇာဘူတဿ သန္တာနဿ အနုပ္ပါဒနိရောဓော အနာဂတက္ခန္ဓ-ဘူတဿ ဒုက္ခဿ ဟေတုဘူတာနံ ကိလေသာနံ အနုပ္ပါဒနိရောဓော ဟောတိ။ ဧဝံ ဒုက္ခဿ ဟေတုဘူတကိလေသာနံ အနုပ္ပါဒနိရောဓော ဒုက္ခဿ အနုပ္ပါဒ-နိရောဓော ဟောတိ။ ဧဝံ ကိလေသပ္ပဟာနယုတ္တိသဗ္ဗာဝတော ဧဝ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာတိအာဒိမာဟ။ အဋ္ဌကထာယံ^၁ ပန “ဧတေန ကိံ ဒီပိတံ ဟောတိ? ဘူမိလဒ္ဓါနံ ကိလေသာနံ ပဟာနံ ဒီပိတံ ဟောတိ။ ဘူမိလဒ္ဓါပန ကိံ အတိတာ အနာဂတာ၊ ဥဒါဟု ပစ္စုပ္ပန္နာတိ? ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖာယေဝ နာမာ”တိ ဝတ္တာ ကထိတကိလေသပ္ပဟာနဿ ဝိတ္ထာရကထာ သုတမယဉာဏကထာယ မဂ္ဂသစ္စ-နိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣဓ ပန မဂ္ဂဉာဏေန ပဟာ-တဗ္ဗာ ကိလေသာယေဝ အဓိပ္ပေတာတိ။

အဘိသမယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၂၀-ဝိဇ္ဇေ။

၄-ဝိဝေကကထာဝဏ္ဏနာ

၂၂။ ဣဒါနိပဟာနာဝသာနာယ အဘိသမယကထာယ အနန္တရံပဟာနာ-
 ကာရံ ဒဿေန္တေန ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဝိဝေကကထာယ
 အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ ယေ ဧကေဝိတိ အနဝသေသပရိ-
 ယာဒါနံ။ ဗလကရဏီယာတိ ဥိရူဗလေန ဗာဟုဗလေန ကတ္တဗ္ဗာ။ ကမ္မန္တာတိ
 ဓာဝနလဗ်နကသနဝပနာဒိနိ ကမ္မာနိ။ ကရိယန္တိတိ ဗလဝန္တေဟိ ကရိယန္တိ။
 သီလံ နိဿာယာတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ နိဿယံ ကတွာ။ ဘာဝေတိတိ
 ဘိန္ဒသီလဿ ဘာဝနာဘာဝတော ဣဓ ပန လောကီယလောကုတ္တရာ
 မဂ္ဂဘာဝနာ အဓိပ္ပေတာတိ။ ဝိဝေကနိဿိတန္တိ တဒင်္ဂဝိဝေကံ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကံ
 နိဿရဏဝိဝေကံ နိဿိတံ။ ဝိဝေကောတိ ဝိဝိတ္တတာ။ အယံ ဟိ အရိယမဂ္ဂ-
 ဘာဝနာနုယုတ္တော ယောဂီဝိပဿနာက္ခဏေ ကိစ္စတော တဒင်္ဂဝိဝေကနိဿိတံ၊
 အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ကိစ္စတော သမုစ္ဆေဒ-
 ဝိဝေကနိဿိတံ၊ အာရမ္မဏတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ ဘာဝေတိ။ သေ
 နယော ဝိရာဂနိဿိတဒိသု။ ဝိဝေကောယေဝ ဟိ ဝိရဇ္ဇနဋ္ဌေန ဝိရာဂေါ၊
 နိရောဓဋ္ဌေန နိရောဓော၊ ဝေါသဇ္ဇနဋ္ဌေန ဝေါသဂ္ဂေါ။ အထ ဝါကိလေသေဟိ
 ဝိဝိတ္တတ္တာ ဝိဝေကော၊ ကိလေသေဟိ ဝိရတ္တတ္တာ ဝိရာဂေါ၊ ကိလေသာနံ
 နိရုဒ္ဓတ္တာ နိရောဓော၊ ကိလေသာနဉ္စ ပရိစ္စတ္တတ္တာ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ၊ နိဗ္ဗာနေ စိတ္တဿ
 စ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ ဝေါသဂ္ဂေါ။ ဝေါသဂ္ဂေါ ပန ဒုဝိဓော ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ စ
 ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂေါ စ။ တတ္ထ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါတိ ဝိပဿနာက္ခဏေ တဒင်္ဂ-
 ဝသေန၊ မဂ္ဂက္ခဏေ သမုစ္ဆေဒဝသေန ကိလေသပ္ပဟာနံ။ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂေါတိ
 ဝိပဿနာက္ခဏေ တန္တိန္ဒဘာဝေန၊ မဂ္ဂက္ခဏေ အာရမ္မဏကရဏေန နိဗ္ဗာနပက္ခ-
 န္ဓနံ။ တဒုဘယမ္ပိ ဣမသ္မိံ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကေ အတ္ထဝဏ္ဏနာနယေ
 ဝဋ္ဋတိ။ တထာ ဟိ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိသု ဧကေကော ဓမ္မော ယထာဝုတ္တေန
 ပကာရေန ကိလေသေ စ ပရိစ္စဇတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပက္ခန္ဓတိ။ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိန္တိ
 ဣမိနာ ပန သကလေန ဝစနေန ဝေါသဂ္ဂတ္ထံ ပရိဏာမိတံ^၁ ပရိဏတံ၊ ပရိပစ္စိတံ^၂
 ပရိပတ္တဉ္စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယမ္ပိ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာနုယုတ္တော ဘိက္ခု
 ယထာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိသု ဧကေကော ဓမ္မော ကိလေသပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂတ္ထု
 နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂတ္ထု ပရိပစ္စတိ၊ ယထာ စ ပရိပတ္တော ဟောတိ၊ တထာ
 နံ ဘာဝေတိ။

၁-ပရိဏမန္တံ။ ၂-ပရိပစ္စန္တံ (မ-ဋ္ဌ ၁-၈၉၊ သံ-ဋ္ဌ ၁-၁၄၆၊ အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၂-ပိဋ္ဌေသု)

၂၃။ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာတိ ဧတ္ထ မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဖဋ္ဌုဗီဇံ ဗီဇ-
 ဗီဇန္တိ ပဉ္စဝိမံ ဗီဇံ၊ ဗီဇဂါမော နာမ ဗီဇသမူဟောတိ အတ္ထော။ တဒေဝ ပန
 သမ္ပန္နနီလင်္ဂုရပါတုဘာဝတော ပဋ္ဌာယ ဘူတဂါမော နာမ၊ ဘူတာနံ ဇာတာနံ
 နိဗ္ဗတ္တမူလနီလင်္ဂုရနံ သမူဟောတိ အတ္ထော။ ဒေဝတာပရိဂ္ဂဟေ သတိ နီလင်္ဂုရ-
 ကာလတော ပဘုတိ ဟောတီတိ တေသံ ဒေဝတာသင်္ခါတာနံ ဘူတာနံ
 ဂါမောတိပိ ဘူတဂါမောတိဝဒန္တိ။ ဝုဒ္ဓိန္တိ အင်္ဂုရာဒိဝသေန။ ဝိရုဒ္ဓိန္တိ ခန္ဓာဒိ-
 ဝသေန။ ဝေပုဗ္ဗန္တိ ပုပ္ဖာဒိဝသေန။ ဓမ္မေသု ပန ဝုဒ္ဓိန္တိ အပုဗ္ဗဓမ္မပ္ပဝတ္ထိဝသေန။
 ဝိရုဒ္ဓိန္တိ သင်္ကစ္ဆကရဏသာဓနဝသေန။ ဝေပုဗ္ဗန္တိ ကိစ္ဆနိပ္ပတ္ထိဝသေန ဝိပုလ-
 ဘာဝန္တိ အတ္ထော။ ဝိပုလတ္တန္တိပိ ပါဌော။ အထ ဝါ တောနိ တိဏိ ပဒါနိ
 သီလသမာဓိပညာဟိပိ ယောဇေန္တိ။

မဂ္ဂင်္ဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၂၄။ သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသေ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာတိ သာမိဝစနံ။ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂ-
 ဖလနိဗ္ဗာနေသု လောကီယဝိရတိသမ္ပယုတ္တစိတ္တေ စ ယထာယောဂံ သမ္ပယော-
 ဂတော စ အာရမ္မဏတော စ ဝတ္တမာနာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သာမညလက္ခဏ-
 တော ဧကိဘူတာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကောတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန
 ဒူရိကရဏဝသေန ဝိဝေကော။ ကေသံ? နိဝရဏာနံ။ တဿ ပဌမံ ဈာနံ
 ဘာဝယတောတိအာဒိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဌမဇ္ဈာနမေဝ ဝုတ္တံ။ တသ္မိံ ဝုတ္တေ
 သေသဇ္ဈာနာနိပိ ဝုတ္တာနေဝ ဟောန္တိ။ ဈာနေသုပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ
 သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဝိဝေကော နာမ ဟောတိ။ တဒင်္ဂဝိဝေကောတိ တေန တေန
 ဝိပဿနာဉာဏင်္ဂေန ဝိဝေကော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနန္တိ ဒိဋ္ဌိဝိဝေကဿ ဒုက္ခရတ္တာ
 ပဓာနတ္တာ စ ဒိဋ္ဌိဝိဝေကောဝ ဝုတ္တော။ တသ္မိံ ဝုတ္တေ နိစ္စသညာဒိ-
 ဝိဝေကောပိ ဝုတ္တောဝ ဟောတိ။ နိဗ္ဗေဒဘာဂိယံ သမာဓိန္တိ ဝိပဿနာသမ္ပ-
 ယုတ္တသမာဓိံ။ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကောတိ ကိလေသာနံ သမုစ္ဆေဒေန ဝိဝေကော။
 လောကုတ္တရံ ခယ ဂါမိမဂ္ဂန္တိ ခယသင်္ခါတနိဗ္ဗာနဂါမိလောကုတ္တရမဂ္ဂံ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
 ဝိဝေကောတိ ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဝိဝေကော။ နိဿရဏဝိဝေကောတိ
 သဗ္ဗသင်္ခတနိဿရဏဘူတော သင်္ခါရဝိဝေကော။ ဆန္ဒဇာတော ဟောတီတိ
 ပုဗ္ဗဘာဂေ ဇာတဓမ္မဆန္ဒော ဟောတိ။ သဒ္ဓါမိမုတ္တောတိ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ
 သဒ္ဓါယ အမိမုတ္တော ဟောတိ။ စိတ္တံ စဿ သွာမိဋ္ဌိတန္တိ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ
 စိတ္တဉ္စ အဿ ယောဂိဿ သုအမိဋ္ဌိတံ သုဋ္ဌု ပတိဋ္ဌိတံ ဟောတိ။ ဣတိ ဆန္ဒော

သဒ္ဓါ စိတ္တန္တိ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဥပ္ပန္နဝိဝေကာနံ ဥပနိဿယတ္တာ နိဿယာ နာမ။ ကေစိ ပန “စိတ္တံ စဿ သွာမိဋ္ဌိတန္တိ သမာဓိ ဝုတ္တော”တိ ဝဒန္တိ။ ဝိရာဂါဒိသုပိ ဒေသေ နယော။

နိရောဓဝါရေ ပန နိရောဓသဒ္ဓတော အညံ ပရိယာယဝစနံ ဒသေယန္တေန အမတာ ဓာတူတိ ဝုတ္တံ၊ သေသေသု နိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ။ ဥဘယတ္တာပိ နိဗ္ဗာနမေဝ။ ဒွါဒသ နိဿယာတိ ဆန္ဒသဒ္ဓါစိတ္တာနိယေဝ ဝိဝေကာဒိသု စတုသု ဧကေကသ္မိံ တယော တယော ကတွာ ဒွါဒသ နိဿယာ ဟောန္တိ။

၂၅။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဝါယာမသတိသမာဓိနမ္ပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထယော-ဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ ပန ဈာနက္ခဏေ ဝိပဿနာက္ခဏေ စ အဘာဝါ ဈာနဝိပဿနာနံ ပုဗ္ဗဘာဂပရဘာဂဝသေန ဝတ္တမာနာ ဝိရတိ-ယော ဈာနဝိပဿနာ သန္တိဿိတာ ကတွာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နိဝရဏာနံ ဒိဋ္ဌိဂတာနဉ္စ ဝိဝေကဝိရာဂနိရောဓပဋိနိဿဂ္ဂါ တထာ ပဝတ္တမာနာနံ ဝိရတိနံ ဝိဝေကာဒယော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ အဋ္ဌကနိပါတေ “တတော တံ ဘိက္ခု ဣမံ သမာဓိံ သဝိတက္ကံ သဝိစာရမ္ပိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမ္ပိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကံ အဝိစာရမ္ပိ ဘာဝေယျာသိ၊ သပ္ပိတိကမ္ပိ ဘာဝေ-ယျာသိ၊ နိပ္ပိတိကမ္ပိ ဘာဝေယျာသိ၊ သာတသဟဂတမ္ပိ ဘာဝေယျာသိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတမ္ပိ ဘာဝေယျာသိ”တိ^၁ မေတ္တာဒယော ကာယာနုပဿနာ-ဒယော စ နိယကဇ္ဈတ္တမူလသမာဓိဝသေန စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနိကာ ဝိယ ဝုတ္တာ၊ ဧဝမိဓာပိ ပုဗ္ဗဘာဂပရဘာဂဝသေန ဝိရတိယော ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဗျဉ္ဇနန္ဒာယမတ္တံ ဂဟေတွာ န ဘဂဝါ အဗ္ဘာစိက္ခိတဗ္ဗော။ ဂမ္ဘိရံ ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ အာစရိယေ ပယိရူပါသိတွာ အဓိပ္ပာယတော ဂဟေတဗ္ဗံ။

၂၆-၂၇။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဗလဣန္ဒြိယဝါရေသုပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိ-တဗ္ဗောတိ။

ဝိဝေကကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စရိယာကထာဝဏ္ဏနာ

၂၈-၂၉။ ဣဒါနိ ဝိဝေကကထာနန္တရံ ပရမဝိဝေကဘူတဿ နိဿရဏ-ဝိဝေကသင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿ သမ္ဘိကရဏီယဿ သမ္ဘိကိရိယောပါယဒဿနတ္ထံ၊

၁-အံ ၃-၁ ၂၁-ပိဋက။

တထာ သတ္တိကတနိရောဓဿ လောကဟိတသုခကိရိယာကရဏဒဿနတ္ထဉ္စ
ဣန္ဒြိယကထာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌာပိ စရိယာကထာ ပုန ကထိတာ။ တဿာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ
ဣန္ဒြိယကထာယ ကထိတာယေဝါတိ။

စရိယာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပါဠိဟာရိယကထာဝဏ္ဏနာ

၃၀။ ဣဒါနိ လောကတ္ထစရိယာပရိယောသာနာယ စရိယာကထာယ
အနန္တရံ လောကတ္တာနုသာသနပရိယောသာနံ ပါဠိဟာရိယံ ဒဿေန္တေန
ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပါဠိဟာရိယကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။
တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝံ ပါဠိဟာရိယာနိတိ ပစ္စနိကပဋိဟရဏဝသေန ပါဠိဟာရိ-
ယာနိ။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယန္တိ ဣဇ္ဈနဝသေန ဣဒ္ဓိ၊ ပဋိဟရဏဝသေန ပါဠိဟာရိယံ၊
ဣဒ္ဓိယေဝံ ပါဠိဟာရိယံ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ။ ဣတရေသု ပန အာဒိဿနဝသေန
အာဒေသနံ၊ အနုသာသနဝသေန^၁ အနုသာသနိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဣဇာတိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ ဧကေစ္စာတိ ဧကော ပေါသော။ ဣဒ္ဓိပါဠိ-
ဟာရိယနိဒ္ဒေသော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထောယေဝ။ နိမိတ္တေန အာဒိသတိတိ
အာဂတနိမိတ္တေန ဝါ ဂတနိမိတ္တေန ဝါ ဌိတနိမိတ္တေန ဝါ ကထေတိ။ ဧဝမ္ပိ
တေ မနောတိ ဧဝမ္ပိ တဝ မနော သောမနဿိတော ဝါ ဒေါမနဿိတော ဝါ
ကာမဝိတက္ကာဒိသမ္ပယုတ္တော ဝါ။ အဝိ-သဒ္ဓေါ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော။ ဣတ္ထမ္ပိ တေ
မနောတိ သောမနဿိတာဒိတော ဧကေကဝိဓေဝိ စိတ္တေ နာနပ္ပကာရပရိ-
ဒိပနံ။ ဣတိပိ တေ စိတ္တန္တိ ဣတိပိ တဝ စိတ္တံ၊ ဣမဉ္စ ဣမဉ္စ အတ္ထံ စိန္တယမာနံ
ပဝတ္တတိတိ^၂ အတ္ထော။ ဗဟုံ ဖေဝိ အာဒိသတိတိ စိတ္တတော အညံ ဝါ ဣဒဉ္စ
ဣဒဉ္စ နာမ အဟောသိ ဘဝတိ ဘဝိဿတိတိ ဗဟုကမ္ပိ ကထေတိ။ တထေဝ
တံ ဟောတိ၊ နော အညထာတိ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ယထာ ယထာ ကထိတံ၊ တထေဝ
ဟောတိ၊ အညထာ န ဟောတိ။

န ဟေဝ ခေါ နိမိတ္တေန အာဒိသတိတိ နိမိတ္တံ ဇာနန္တောပိ ကေဝလံ
နိမိတ္တေနဝ န ကထေတိ။ အဝိဇာတိ အပရပရိယာယဒဿနံ။ မနုဿာနန္တိ
စိတ္တံ ဇာနနကမနုဿာနံ။ အမနုဿာနန္တိ သာဝိတာနံ ဝါ အဿာဝိတာနံ ဝါ
ယက္ခဝိသာစာဒိနံ။ ဒေဝတာနန္တိ စာတုမဟာရာဇိကာဒိနံ။ သဒ္ဓံ သုတ္တာတိ

၁-အနုသာသနိဝသေန (က) ၂-ပဝတ္တန္တိ(က)

အညဿ စိတ္တံ ဥတွာ ကထေန္တာနံ သဒ္ဓိံ သုဏိတွာ။ ပနာတိ နိပါတော ပုန အာရမ္ဘေ။ ဝိတက္ကယတောတိ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဝိတက္ကေန ဝိတက္ကန္တဿ။ ဝိစာရယတောတိ ဝိတက္ကသမ္ပယုတ္တေနော ဝိစာရေန ဝိစာရေန္တဿ။ ဝိတက္က-
ဝိပ္ပာရသဒ္ဓိံ သုတွာတိ ဝိတက္ကဝေဂဝသေန ဥပ္ပန္နံ ဝိပ္ပလပန္တာနံ သုတ္တပ္ပမတ္တာဒိနံ ကုဇနသဒ္ဓိံ သုတွာ။ ယံ ဝိတက္ကယတော သော သဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော၊ တဿ ဝသေန “ဝေမ္ပိ တေ မနော” တိအာဒိနိ အာဒိသတိ။

အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိန္တိ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘဝိရဟိတသန္တ-
စိတ္တဿာပိ ဇာနနသမတ္တတံ ဒဿေန္တေန ဝုတ္တံ၊ သေသစိတ္တဇာနနေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိတိ စေတောပရိယ-
ဉာဏလာဘိ။ ဘောတောတိ ဘဝန္တဿ။ မနောသင်္ခါရာ ပဏိဟိတာတိ စိတ္တသင်္ခါရာ ဌပိတာ။ အမုကံ နာမ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကယိဿတိတိ ကုသလာဒိဝိတက္ကံ ဝိတက္ကယိဿတိ ပဝတ္တယိဿတိတိ ပဇာနာတိ။ ပဇာနန္တော စ အာဂမနေန ဇာနာတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေန ဇာနာတိ၊ အန္တောသမာပတ္တိယံ စိတ္တံ ဩလောကေတွာ ဇာနာတိ။ အာဂမနေန ဇာနာတိ နာမ ကသိဏပရိကမ္မကာလေယေဝ “ယေနာကာရေနသ ကသိဏဘာဝနံ အာရဒ္ဓေါ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝါ ဒုတိယာဒိဇ္ဈာနံ ဝါ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဝါ ဥပ္ပါဒေဿတိ” တိ ဇာနာတိ။ ပုဗ္ဗဘာဂေန ဇာနာတိ နာမ ပဌမဝိပဿနာယ အာရဒ္ဓေါယ ဧဝံ ဇာနာတိ၊ “ယေနာကာရေန-
နေသဝိပဿနံ အာရဒ္ဓေါ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဝါ ဥပ္ပါဒေဿတိ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ ဥပ္ပါဒေဿတိ” တိ ဇာနာတိ။ အန္တောသမာပတ္တိယံ စိတ္တံ ဩလောကေတွာ ဇာနာတိ နာမ “ယေနာကာရေန ဣမဿ မနောသင်္ခါရာ ဌပိတာ၊ ဣမဿ နာမ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဣမံ နာမ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတိ၊ ဣတော ဝုဋ္ဌိတဿ ဧတဿ ဟာနဘာဂိယော ဝါ သမာဓိ ဘဝိဿတိ၊ ဌိတိဘာဂိယော ဝါ ဝိသေသဘာဂိယော ဝါ နိဗ္ဗေဘာဂိယော ဝါ၊ အဘိညာယော ဝါ ဥပ္ပါဒေဿတိ” တိ ဇာနာတိ။ ဗဟံ စေဝိ အာဒိသတိတိ စေတောပရိယဉာဏဿ စိတ္တစေတသိကာနံယေဝ အာရမ္မဏကရဏတော သရာဂါဒိသောဋ္ဌသပဘေဒ-
ဝသေနော ဗဟံ စေဝိ ကထေတိ၊ န အညဝသေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထေဝ တံ ဟောတိတိ ဣဒံ ဧကံသေန တထေဝ ဟောတိ။ စေတောပရိယဉာဏဝသေန ဉာတံ ဟိ အညထာဘာဝိ နာမ နတ္ထိ။

ဧဝံ ဝိတက္ကေထာတိ ဧဝံ နေက္ခမ္ပဝိတက္ကာဒယော ပဝတ္တေန္တာ ဝိတက္ကေထ။
မာ ဧဝံ ဝိတက္ကယိတ္တာတိ ဧဝံ ကာမဝိတက္ကာဒယော ပဝတ္တေန္တာ မာ

၁-အပလောကေတွာ (အံ-ဋ ၂-၁၅၃-ဝိဋ္ဌေ)

ဝိတက္ကယိတ္ထ။ ဧဝံ မနသိ ကရောထာတိ ဧဝံ အနိစ္စသညမေဝ, ဒုက္ခသညာဒီသု
 ဝါ အညတရံ မနသိ ကရောထ။ မာ ဧဝံ မနသာကတ္တာတိ ဧဝံ နိစ္စန္တိအာဒိနာ
 နယေန မာ မနသိ အကတ္ထ။ ဣဒံ ပဇဟထာတိ ဣဒံ ပဉ္စကာမဂုဏရာဂါဒိ
 ပဇဟထ။ ဣဒံ ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရထာတိ ဣဒံ စတုမဂ္ဂဖလပုဘောဒံ လောကုတ္တရ-
 ဓမ္မမေဝ ပါပုဏိတွာ နိပ္ပါဒေတွာ ဝိဟရထ။

၃၁။ ဣဒါနိ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယေ အပရံ ပရိယာယံ ဝိသေသေန ဒသေယန္တော
 နေက္ခမံ ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကာမန္တန္တံ ပဋိဟရတိတိ
 အတ္ထနော ပဋိပက္ခဘူတံ ကာမန္တန္တံ ပဋိဗလံ ဟုတွာ ဟရတိ ပဇဟတိတိ တဒေဝ
 နေက္ခမံ ပါဠိဟာရိယံ နာမာတိ အတ္ထော။ ယေ တေန နေက္ခမေန သမန္ဓာ-
 ဂတာတိ ဧဝံ ကာမန္တန္တံပဋိဟာရကေန တေန နေက္ခမေန ယေ ပုဂ္ဂလာ
 ပဋိလာဘဝသေန သမန္ဓာဂတာ။ ဝိသုဒ္ဓိဗိတ္တာတိ ကာမန္တန္တာဘာဝတော
 ဝိသုဒ္ဓိဗိတ္တာ။ အနာဝိလသင်္ကပ္ပတိ ကာမသင်္ကပ္ပေန အနာလုလိတနေက္ခမ-
 သင်္ကပ္ပ။ ဣတိ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယန္တိ ပရစိတ္တကုသလေန ဝါ အညေန
 ဝါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ ဝါ ဧဝံ အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယန္တိ
 အတ္ထော။ အထ ဝါ ဣတိ ဧဝံ အာဒိသနံ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယန္တိ
 အာဒေသနသဒ္ဓေါ ပါဠိသေသံ ကတွာ ပယုဇ္ဇိတဗျော။ ဧဝံ အာသေဝိတဗျန္တိ
 ဣမိနာ စ ပကာရေန ဣမိနာ စ ပကာရေန အာဒိတော သေဝိတဗျံ။ သေသတ္တ-
 ယေဝိ ဒေသေဝ နယော။ တဒနုဓမ္မတာ သတိ ဥပဋ္ဌပေတဗျာတိ တဿ နေက္ခမဿ
 အနုကူလဘူတာ သတိ ဘုသံ ဋ္ဌပေတဗျာ။ ဣတိ အနုသာသနိပါဠိဟာရိယန္တိ
 ဧတ္ထ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယယောဇနာယ ဝိယ ယောဇနာ ကာတဗျာ။
 အဗျာပါဒါဒီသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ပါဠော ပန ဈာနာဒိနိ သဒ္ဓိပိတွာ အန္တေ
 အရဟတ္တမဂ္ဂမေဝ ဒသေတော လိဒိတော။ တတ္ထ စတုသုပိ မဂ္ဂေသု “ဧဝံ
 အာသေဝိတဗျော” တိအာဒိ ဧကစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ မဂ္ဂဿ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန
 ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗျံ။ မဂ္ဂဿ ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂဘူတာယ လောကိယမဂ္ဂသင်္ခါတာယ
 ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂုပ္ပါဒနတ္ထံ အာသေဝနာဒီသု ကတေသု တာယ
 ဥပုန္တော မဂ္ဂေါပိ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလိကတော နာမ ဟောတိတိ
 ဝေဒိတဗျံ။ သဗ္ဗတ္ထိကဝါဒါစရိယာပန “ဧကေကမဂ္ဂေါ သောဋ္ဌသက္ခဏိကော” တိ
 ဝဒန္တိ။ တဒနုဓမ္မတာသတိဥပဋ္ဌာပနံ ပန ပုဗ္ဗဘာဂေ ယုဇ္ဇတိယေဝါတိ။

၃၂။ ပုန နေက္ခမံ ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိတိအာဒိနိ “ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယ” န္တိပဒဿ
 ကမ္မဓာရယသမာသတ္တဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ သုတ္တန္တေ ဝုတ္တေသု တီသု ဣဒ္ဓိ-
 ပါဠိဟာရိယသေဝ သမာသတ္တေ ဝုတ္တေ သေသာနံ ဒိန္နမိ ဝုတ္တောဝ ဟောတိတိ

ဣမသ္မိံ ပရိယာယေ မူလဘူတဿ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယဿေဝ သမာသတ္ထော
ဝုက္ခောတိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ပါဋိဟာရိယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သမသိသကထာဝဏ္ဏနာ

၃၃။ ဣဒါနိ ပါဋိဟာရိယကထာနန္တရံ အာဒိပါဋိဟာရိယဘူတဿ ဣဒ္ဓိ-
ပါဋိဟာရိယသင်္ဂဟိတဿ သမသိသိဘာဝဿ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယဘာဝဒီပနတ္ထံ
ဉာဏကထာယ နိဒ္ဓိဋ္ဌာပိ သမသိသကထာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယသမ္ပန္နေန ပုန
ကထိတာ။ တဿာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ တတ္ထ ကထိတာယေဝါတိ။

သမသိသကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-သတိပဋ္ဌာနကထာဝဏ္ဏနာ

၃၄။ ဣဒါနိ သမသိသကထာနန္တရံ အတ္တနာ ဝုတ္တဿ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယဿ
သာဓကေ သတ္တ အနုပဿနာဝိသေသေ ဒဿေန္တေန ကထိတာယ သုတ္တန္တ-
ပုဗ္ဗင်္ဂမာယ သတိပဋ္ဌာနကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ
စတ္တာဧတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တေန န တတော ဟေဋ္ဌာ၊ န ဥဒ္ဓန္တိ သတိ-
ပဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒံ ဒီပေတိ။ ဣမေတိ နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗနိဒဿနံ။ ဘိက္ခဝေတိ ဓမ္မပဋိဂ္ဂါ-
ဟကပုဂ္ဂလာလပနံ။ သတိပဋ္ဌာနာတိ တယော သတိပဋ္ဌာနာ သတိဂေါစရောပိ၊
တိဓာ ပဋိပဇ္ဇေသု သာဝကေသု သတ္ထုနော ပဋိဃာနုနယဝီတိဝတ္တတာပိ၊
သတိပိ။ “စတုန္တံ ဘိက္ခဝေ သတိပဋ္ဌာနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္တင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာ-
မိ”တိအာဒိသု ဟိ သတိဂေါစရော “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဝုက္ခော။ တဿတ္ထော—
ပတိဋ္ဌာတိ တသ္မိန္တိ ပဋ္ဌာနံ။ ကာ ပတိဋ္ဌာတိ? သတိ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ
သတိပဋ္ဌာနန္တိ။

“တယော သတိပဋ္ဌာနာ ယဒရိယော သေဝတိ၊ ယဒရိယော သေဝမာနော
သတ္တာ ဂဏမနုသာသိတုမရဟတိ”တိ ၂ ဧတ္ထ တိဓာ ပဋိပဇ္ဇေသု သာဝကေသု
သတ္ထုနော ပဋိဃာနုနယဝီတိဝတ္တတာ “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တာ။ တဿတ္ထော—

ပဋ္ဌပေတဗ္ဗတော ပဋ္ဌာနံ၊ ပဝတ္ထယိတဗ္ဗတောတိ အတ္ထော။ ကေန ပဋ္ဌပေတဗ္ဗ-
 တောတိ? သတိယာ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနန္တိ။ “စတ္တာရော သတိ-
 ပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ”တိအာဒိသု^၁ ပန
 သတိယေဝ “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တာ။ တဿတ္ထော—ပတိဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံ၊
 ဥပဋ္ဌာတိ ဩက္ခန္တိတွာ ပက္ခန္တိတွာ ဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ သတိယေဝ ပဋ္ဌာနံ
 သတိပဋ္ဌာနံ။ အထ ဝါ သရဏဋ္ဌေန သတိ၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဥပဋ္ဌာနံ။ ဣတိ သတိ
 စ သာ ဥပဋ္ဌာနဉ္စာတိပိ သတိပဋ္ဌာနံ။ ဣဒမိမ အဓိပ္ပေတံ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ
 သတိပဋ္ဌာနာတိ ဗဟုဝစနံ ကတန္တိ? သတိဗဟုတ္တာ။ အာရမ္မဏဘောဒေန ဟိ
 ဗဟုကာ တာ သတိယောတိ။

ကတမေ စတ္တာရောတိ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ ဣဇာတိ ဣမသ္မိ^၂ သာသနေ။
 ဘိက္ခုတိ သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခတိတိ ဘိက္ခု။ သေသပဒါနံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ
 ပနေတ္ထ သုတမယဉာဏကထာယ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တာယေဝါတိ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ အနုနာ အနဓိ-
 ကာတိ? ဝေနယုဟိတတ္တာ။ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတသမထယာနိကဝိပဿနာ-
 ယာနိကေသု ဟိ မန္တတိက္ခဝသေန ဒွေဓာ ဒွေဓာ ပဝတ္ထေသု မန္တဿ တဏှာ-
 စရိတဿ ဩဋ္ဌာရိကံ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ
 သုခုမံ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿာပိ မန္တဿ နာတိပ္ပဘောဒဂတံ
 စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ အတိပ္ပဘောဒဂတံ ဓမ္မာ-
 နုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ သမထယာနိကဿံ စ မန္တဿ အကိစ္ဆေန အဓိဂန္တဗ္ဗ-
 နိမိတ္တံ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ ဩဋ္ဌာရိကာရမ္မဏေ
 အသဏ္ဌဟနတော ဒုတိယံ။ ဝိပဿနာယာနိကဿပိ မန္တဿ နာတိပ္ပဘောဒ-
 ဂတာရမ္မဏံ တတိယံ၊ တိက္ခဿ အတိပ္ပဘောဒဂတာရမ္မဏံ စတုတ္ထံ။ ဣတိ
 စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ အနုနာ အနဓိကာတိ။

သုဘသုခနိစ္စအတ္တဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထံ ဝါ။ ကာယော ဟိ အသုဘော၊
 တတ္ထ စ သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္တာ သတ္တာ။ တေသံ တတ္ထ အသုဘဘာဝ-
 ဒဿနေန တဿ ဝိပလ္လာသဿ ပဟာနတ္ထံ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ။ သုခံ နိစ္စံ
 အတ္တာတိ ဂဟိတေသုပိ စ ဝေဒနာဒိသု ဝေဒနာ ဒုက္ခာ၊ စိတ္တံ အနိစ္စံ၊ ဓမ္မာ
 အနတ္တာ၊ တေသု စ သုခနိစ္စအတ္တဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္တာ သတ္တာ။ တေသံ တတ္ထ
 ဒုက္ခာဒိဘာဝဒဿနေန တေသံ ဝိပလ္လာသာနံ ပဟာနတ္ထံ သေသာနိ တိဏိ

၁-မ ၃-၁၂၄-ပိဋ္ဌေ။

ဝုတ္တာနီတိ ဧဝံ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထံ ဝါ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ။
န ကေဝလဉ္စ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထမေဝ၊ စတုရောသယောဂါသဝဂန္ထဥပါဒါန-
အဂတိပ္ပဟာနတ္ထမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထမ္ပိ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၅။ (က) သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသေ ပထဝီကာယန္တိ ဣမသ္မိံ ရူပကာယေ ပထဝီ-
ဓာတု။ သကလသရီရေ ပန ပထဝီဓာတုနံ ဗဟုကတ္တာ သဗ္ဗပထဝီဓာတုသင်္ဂဟတ္ထံ
သမူဟတ္ထေန ကာယဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ အာပေါကာယာဒိသုပိ ဒေသေ နယော။
ကေသကာယာဒိနမ္ပိ ဗဟုကတ္တာ ကေသကာယာဒိဂဟဏံ ကတံ။ ဝတ္တာဒိနိ
ပန ပရိစ္ဆိန္ဒတ္တာ ကာယဂ္ဂဟဏံ နာရဟန္တီတိ တေသံ ဂဟဏံ န ကတန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ခ) သုခံ ဝေဒနန္တိအာဒိသု သုခံ ဝေဒနန္တိ ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ
သုခံ ဝေဒနံ။ တထာ ခုက္ခံ ဝေဒနံ။ အခုက္ခမသုခံ ဝေဒနန္တိ ပန စေတသိကမေဝ
ဥပေက္ခာဝေဒနံ။ သာမိသံ သုခံ ဝေဒနန္တိ ဆ ဂေဟသိတသောမနဿဝေဒနာ။
နိရာမိသံ သုခံ ဝေဒနန္တိ ဆ နေက္ခမ္ပသိတသောမနဿဝေဒနာ။ သာမိသံ ခုက္ခံ
ဝေဒနန္တိ ဆ ဂေဟသိတဒေါမနဿဝေဒနာ။ နိရာမိသံ ခုက္ခံ ဝေဒနန္တိ ဆ
နေက္ခမ္ပသိတဒေါမနဿဝေဒနာ။ သာမိသံ အခုက္ခမသုခံ ဝေဒနန္တိ ဆ
ဂေဟသိတဥပေက္ခာဝေဒနာ။ နိရာမိသံ အခုက္ခမသုခံ ဝေဒနန္တိ ဆ နေက္ခမ္ပ-
သိတဥပေက္ခာဝေဒနာ။

(ဂ) သရာဂံ စိတ္တန္တိအာဒိနိ ဉ္ဇဏကထာယံ ဝုတ္တတ္တာနိ။

(ဃ) တဒဝသေသေ ဓမ္မေတိ တေဟိ ကာယဝေဒနာစိတ္တေဟိ အဝသေသေ
တေဘူမကဓမ္မေ။ သဗ္ဗတ္ထ တေန ဉ္ဇဏေနာတိ တေန သတ္တဝိဓေန အနုပဿနာ-
ဉ္ဇဏေန။ ယာနိ ပနေတ္ထ အန္တရန္တရာ အဝုတ္တတ္တာနိ၊ တာနိ ဟေဋ္ဌာ တတ္ထ တတ္ထ
ဝုတ္တတ္တာနေဝါတိ။

သတိပဋ္ဌာနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝိပဿနာကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆။ ဣဒါနိ ဝိပဿနာပဋိသံယုတ္တာယ သတိပဋ္ဌာနကထာယ အနန္တရံ
ဝိပဿနာပဘေဒံ ဒသေန္နေန ကထိတာယ သုတ္တန္တပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဝိပဿနာ-
ကထာယ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ တတ္ထ သုတ္တန္တေ တာဝ သောဇ္ဇတိ သဗ္ဗနာမတ္တာ

ယော ဝါ သော ဝါ သဗ္ဗောပိ သင်္ဂဟိတော ဟောတိ။ ဝတောတိ ဧကံသတ္ထေ နိပါတော။ ကန္တိ သင်္ခါရန္တိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သင်္ခါရံ။ အနုလောမိကာယ ခန္တိယာတိ ဧတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏမေဝ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ အနုလောမေတီတိ အနုလောမိကံ၊ တဒေဝ ခန္တိမပေက္ခိတွာ အနုလောမိကာ။ သဗ္ဗသင်္ခါရာ တဿ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ခမန္တိ ရုစ္စန္တိတိ ခန္တိ။ သာ မုဒုကာ မဇ္ဈိမာ တိက္ခာတိ တိဝိဓာ။ ကလာပသမ္ပသနာဒိကာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏပရိယော- သာနာ မုဒုကာနုလောမိကာ ခန္တိ။ ဘင်္ဂါနုပဿနာဒိကာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ- ပရိယောသာနာ မဇ္ဈိမာနုလောမိကာ ခန္တိ။ အနုလောမဉာဏံ တိက္ခာ- နုလောမိကာ ခန္တိ။ သမန္တာဂတောတိ ဥပေတော။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ ယထာဝုတ္တံ ဧတံ ဌာနံ ဧတံ ကာရဏံ န ဝိဇ္ဇတိ။ သမ္ပတ္တနိယာမန္တိ ဧတ္ထ “ဟိတသုခါဝဟော မေ ဘဝိဿတိ”တိ ဧဝံ အာသိသတော တထေဝ သမ္ဘဝတော အသုဘာဒိသု စ အသုဘန္တိအာဒိအဝိပရိတပ္ပဝတ္တိသမ္ဘာဝတော စ သမ္မာ သဘာဝေါတိ သမ္ပတ္တော၊ အနန္တရဖလဒါနာယ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ စ နိယာမဘူတတ္တာ နိယာမော၊ နိစ္ဆယောတိ အတ္ထော။ သမ္ပတ္တော စ သော နိယာမော စာတိ သမ္ပတ္တနိယာမော။ ကော သော? လောကုတ္တရ- မဂ္ဂေါ၊ ဝိသေသတော ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ။ တေန ဟိ မဂ္ဂနိယာမေန နိယတတ္တာ “နိယတော သမ္မောမိပရာယဏော”တိ^၁ ဝုတ္တံ။ တံ သမ္ပတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိဿတိ ပဝိသိဿတိတိ ဧတံ အဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။ ဂေါတြဘုနော ပန မဂ္ဂဿ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနိယတ္တာ တံ အနာဒိယိတွာ အနုလောမိကခန္တိယာ အနန္တရံ သမ္ပတ္တနိယာမောက္ကမနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ အဋ္ဌာရသသု မဟာ- ဝိပဿနာသု ဂေါတြဘု ဝိဝဇ္ဇနာနုပဿနာ ဟောတီတိ အနုလောမိကခန္တိယာ ဧဝ သင်္ဂဟိတာ ဟောတိ။ စတုသုပိ သုတ္တန္တေသု ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတေဟိ အနုလောမိကခန္တိသမ္ပတ္တနိယာမစတုအရိယဖလဝသေန စ ဆ ဓမ္မာတိ ဆက္ကနိပါတေ၊^၂ စတ္တာရော သုတ္တန္တာ ဝုတ္တာ။ ကဏ္ဍပက္ခသုက္ကပက္ခ- ဒွယဝသေန ဟိ စတ္တာရော သုတ္တန္တာဝ ဟောန္တိတိ။

၃၇။ ကတိဟာကာရေဟိတိအာဒိကေ ပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမေ သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ အနိစ္စတောတိအာဒိသု နာမရူပဉ္စ နာမရူပဿ ပစ္စယေ စ ပရိဂ္ဂ- ဟေတွာ ကလာပသမ္ပသနဝသေန အာရဒ္ဓဝိပဿကော ယောဂါဝစရော ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ဧကေကံ ခန္ဓံ အနိစ္စန္တိကတာယ အာဒိအန္တဝတာယ စ အနိစ္စတော

၁-ဝိ ၁-၁၁၊ ဒိ ၁-၁၄၈-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-အံ ၂-၃၈၄-၃၈၅-ပိဋ္ဌေသု။

ပဿတိ။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပိဋနတာယ ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ စ ဒုက္ခတော။ ပစ္စယ-
ယာပနိယတာယ ရောဂမူလတာယ စ ရောဂတော။ ဒုက္ခတာသူလယောဂိ-
တာယ^၁ ကိလေသာသုစိပဋ္ဌရဏတာယ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂေဟိ ဥဒ္ဓါမာတပရိပက္ခ-
ပဘိန္ဒတာယ စ ဂဏ္ဍတော။ ပိဋ္ဌာဇနကတာယ အန္တောတုဒနတာယ ဒုန္နိဟရ-
ဏီယတာယ စ သလ္လတော။ ဝိဂရဟဏီယတာယ အဝဓိအာဝဟနတာယ
အသဝတ္ထုတာယ စ အသတော။ အသေရိဘာဝဇနကတာယ အာဗာဓ-
ပဒဋ္ဌာနတာယ စ အာဗာဓတော။ အဝသတာယ အဝိဓေယျတာယ စ
ပရတော။ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနတာယ ပလောကတော။
အနေကဗျသနာဝဟနတာယ ဤတိတော။ အဝိဒိတာနံယေဝ ဝိပုလာနံ
အနတ္တာနံ အာဝဟနတော သဗ္ဗုပဒ္ဓဝဝတ္ထုတာယ စ ဥပဒ္ဓဝတော။ သဗ္ဗ-
ဘယာနံ အာကရတာယ စ ဒုက္ခဝူပသမသင်္ခါတဿ ပရမဿာသဿ ပဋိပက္ခ-
ဘူတတာယ စ ဘယတော။ အနေကေဟိ အနတ္တေဟိ အနုဗဒ္ဓတာယ ဒေါသု-
ပသဋ္ဌတာယ^၂ ဥပသဂ္ဂေါ ဝိယ အနဓိဝါသနာရဟတာယ စ ဥပသဂ္ဂတော။
ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ စေဝ လာဘာဒီဟိ စ လောကဓမ္မေဟိ ပစလိတတာယ
စလတော။ ဥပက္ခမေန စေဝ သရသေန စ ပဘဂုံပဂမနသီလတာယ ပဘဂုံတော။
သဗ္ဗာဝတ္ထနိပါတိတာယ ထိရဘာဝဿ စ အဘာဝတာယ အဒ္ဓါဝတော။
အတာယနတာယ စေဝ အလဗ္ဘနေယျခေမတာယ စ အတာဏတော။ အလ္လိယိတုံ
အနရဟတာယ အလ္လိနာနမ္ပိ စ လေဏကိစ္စာကာရိတာယ အလေဏတော။
နိဿိတာနံ ဘယသာရကတ္တာဘာဝေန အသရဏတော။ ယထာပရိကပ္ပိတေဟိ
ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝေဟိ ရိတ္တတာယ ရိတ္တတော။ ရိတ္တတာယေဝ တုစ္ဆတော။
အပ္ပကတ္တာ ဝါ။ အပ္ပကမ္ပိ ဟိ လောကေ တုစ္ဆန္တိ ဝုစ္စတိ။ သာမိနိဝါသိဝေဒ-
ကကာရကာမိဋ္ဌာယကဝိရဟိတတာယ သုညတော။ သယဉ္စ အသာမိက-
ဘာဝါဒိတာယ အနတ္တတော။ ပဝတ္ထိဒုက္ခတာယ ဒုက္ခဿ စ အာဒိနဝတာယ
အာဒိနဝတော။ အထ ဝါ အာဒိနံ ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အာဒိနဝေါ။
ကပဏမနုဿသေတံ အဓိဝစနံ၊ ခန္ဓာပိ စ ကပဏာယေဝါတိ အာဒိနဝသဒိသ-
တာယ အာဒိနဝတော။ ဇရာယ စေဝ မရဏေန စာတိ ဒွေဓာ ပရိဏာမပကတိ-
တာယ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော။ ဒုဗ္ဗလတာယ ဖေဂ္ဂု ဝိယ သုခဘဉ္စနိယတာယ စ
အသာရကတော။ အသဟေတုတာယ အသမူလတော။ မိတ္တမုခသပတ္တော
ဝိယ ဝိဿာသဃာတိတာယ ဝဓကတော။ ဝိဂတဘဝတာယ ဝိဘဝ-
သမ္ဘူတတာယ စ ဝိဘဝတော။ အာသဝပဒဋ္ဌာနတာယ သာသဝတော။

၁-ဒုက္ခတာမူလယောဂိတာယ (က) ၂-ဒေါသုပဋ္ဌာနတာယ (က) ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၄၇-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဟေတုပစ္စယေဟိ အဘိသင်္ခတတာယ သင်္ခတတော။ မစ္စုမာရကိလေသမာရာနံ အာမိသဘူတတာယ မာရာမိသတော။ ဇာတိဇရာဗျာမိမရဏပကတိတာယ ဇာတိဇရာဗျာမိမရဏဓမ္မတော။ သောကပရိဒေဝဥပါယာသဟေတုတာယ သောကပရိဒေဝဥပါယာသဓမ္မတော။ တဏှာဒိဋ္ဌိဒုစ္စရိတသံကိလေသာနံ ဝိသယဓမ္မတာယ သံကိလေသိကဓမ္မတော ပဿတိ။ သဗ္ဗေသု စ ဣမေသု “ပဿတိ” တိ ပါဌသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၃၀။ ပဉ္စက္ခန္ဓတိ သမူဟတော ဝုတ္တေပိ ဧကေကခန္ဓဝသေန အတ္ထဝဏ္ဏနာ ကလာပသမ္ပသနဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဝိသုံ ဝိသုံ အာဂတတ္တာ ပရိယောသာနေ စ ဝိသုံ ဝိသုံ ခန္ဓာနံ ဝသေန အနုပဿနာနံ ဂဏိတတ္တာ သမူဟေ ပဝတ္ထဝစနာနံ အဝယဝေပိ ပဝတ္ထိသမ္ပဝတော စ ကတာတိ ဝေဒိတဗျာ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ ပဝတ္ထသမ္ပသနာနံ ဧကတော သဒ္ဓိပိတွာ ဝစနဝသေန ဝါ “ပဉ္စက္ခန္ဓ” တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗျံ။ “ဧကပ္ပဟာရေန ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဝုဋ္ဌာတိ” တိ အဋ္ဌကထာဝစနသဗ္ဗာဝတော ဝါ ပဉ္စန္ဓံ ခန္ဓာနံ ဧကတော သမ္ပသနံ ဝါ ယုဇ္ဇတိယေဝါတိ။ ပဉ္စန္ဓံ ခန္ဓာနံ နိရောဓော နိစ္စံ နိဗ္ဗာနန္တိ ပဿန္တောတိ အာဒိနဝဉာဏနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေန ဝိပဿနာကာလေ သန္တိပဒဉာဏဝသေန နိစ္စံ နိဗ္ဗာနန္တိ ပဿန္တော။ သမ္ပတ္တနိယာမံ ဩက္ကမတိတိ မဂ္ဂက္ခဏေ ဩက္ကမတိ၊ ဖလက္ခဏေ ပန ဩက္ကန္တော နာမ ဟောတိ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗေသုပိ နိယာမောက္ကမနပရိယာယေသု။ အာရောဂျန္တိ အာရောဂျဘူတံ။ ဝိသလ္လန္တိ သလ္လဝိရဟိတံ။ ဧသေဝ နယော ဤဒိသေသု။ အနာဗာဓန္တိ အာဗာဓဝိရဟိတံ၊ အာဗာဓပဋိပက္ခဘူတံ ဝါ။ ဧသ နယော ဤဒိသေသု။ အပရပ္ပစ္စယန္တိ အညပစ္စယဝိရဟိတံ။ ဥပဿဂ္ဂတောတိ စ အနုပဿဂ္ဂန္တိ စ ကေစိ သံယောဂံ ကတွာ ပဋ္ဌန္တိ။ ပရမသုညန္တိ သဗ္ဗသင်္ခါရသုညတ္တာ ဥတ္တမတ္တာ စ ပရမသုညံ။ ပရမတ္တန္တိ သင်္ခတာသင်္ခတာနံ အဂ္ဂဘူတတ္တာ ဥတ္တမတ္တံ။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန နပုံသကဝစနံ။ နိဗ္ဗာနဿ စ သုညတ္တာ အနတ္တတ္တာ စ ဣမသ္မိံ ဒွယေ ပဋိလောမပရိယာယော န ဝုတ္တော။ အနာသဝန္တိ အာသဝဝိရဟိတံ။ နိရုမိသန္တိ အာမိသဝိရဟိတံ။ အဇာတန္တိ ဇာတိဝိရဟိတတ္တာ အနုပဉ္စံ။ အမတန္တိ ဘင်္ဂါဘာဝတော မရဏဝိရဟိတံ။ မရဏဗ္ဗိဟိ နပုံသကဘာဝဝစနဝသေန “မတ” န္တိ ဝုစ္စတိ။

၃၉။ ဧဝိမာယ ပဋိပါဋိယာ ဝုတ္တာသု အာကာရဘေဒဘိန္နာသု စတ္တာလိသာယ အနုပဿနာသု သဘာဝသင်္ဂဟဝသေန တီသုယေဝ အနုပဿနာသု

ကေသင်္ဂဟံ ကရောန္တော အနိစ္စတောတိ အနိစ္စာနုပဿနာတိအာဒိမာဟ။
 တာသု ယထာနုရူပံ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တတ္ထေ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ အဝသာနေ
 ပနေတာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဂဏနဝသေန ဒဿိတာ။ ဂဏနာသု စ ဂဏနပဋိပါဋိ-
 ဝသေန ပဌမံ အနတ္တာနုပဿနာ ဂဏိတာ။ တတ္ထ ပဉ္စဝိသတိတိ “ပရတော
 ရိတ္တတော တုစ္ဆတော သုညတော အနတ္တတော”တိ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ ပဉ္စ
 ပဉ္စ ကတွာ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ပဉ္စဝိသတိ အနတ္တာနုပဿနာ။ ပညာသတိ
 “အနိစ္စတော ပလောကတော စလတော ပဘင်္ဂတော အဒ္ဓုဝတော ဝိပရိ-
 ဏာမဓမ္မတော အသာရကတော ဝိဘဝတော သင်္ခတတော မရဏဓမ္မ-
 တော”တိ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ ဒသ ဒသ ကတွာ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ပညာသံ
 အနိစ္စာနုပဿနာ။ သတံ ပဉ္စဝိသတိ စေဝါတိ သေသာ “ဒုက္ခတော
 ရောဂတော”တိအာဒယော ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ ပဉ္စဝိသတိ ပဉ္စဝိသတိ ကတွာ
 ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ပဉ္စဝိသတိသတံ ဒုက္ခာနုပဿနာ။ ယာနိ ဒုက္ခေ ပဝုစ္စရေတိ
 ယာ အနုပဿနာ ဒုက္ခေ ခန္ဓပဉ္စကေ ဂဏနဝသေန ပဝုစ္စန္တိ၊ တာ သတံ
 ပဉ္စဝိသတိ စေဝါတိ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ “ယာနိ”တိ စေတ္ထ လိင်္ဂဝိပလ္လာ-
 သော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

ဝိပဿနာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-မာတိကာကထာဝဏ္ဏနာ

၄၀။ ဣဒါနိ မဟာထေရော ဝိပဿနာကထာနန္တရံ သကလေ ပဋိသမ္ဘိဒါ-
 မဂ္ဂေ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂနိဗ္ဗာနဓမ္မေ အာကာရနာနတ္တဝသေန နာနာ-
 ပရိယာယေဟိ ထောမေတုကာမော နိစ္ဆာတောတိအာဒိနိ ဧကေနဝိသတိ
 မာတိကာပဒါနိ ဥဒ္ဓိသိတွာ တေသံ နိဒ္ဒေသဝသေန မာတိကာကထံ နာမ
 ကထေသိ။ တဿာ အယံ အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။ မာတိကာယ တာဝ နိစ္ဆာ-
 တောတိအဓိလာတော။ သဗ္ဗေပိ ဟိ ကိလေသာ ပိဋ္ဌာယောဂတော မိလာတာ၊
 ရာဂေါပိ တာဝ နိရန္တရပ္ပဝတ္ထော သရီရံ ဒဟတိ၊ ကိံ ပနညေ ကိလေသာ။
 “တယောမေ ဘိက္ခဝေ အဂ္ဂိ ရာဂဂ္ဂိ ဒေါသဂ္ဂိ မောဟဂ္ဂိ”တိ ပန ကိလေသ-
 နာယကာ တယော ဧဝ ကိလေသာ ဝုတ္တာ၊ တံသမ္ပယုတ္တာပိ ပန ဒဟန္တိ-
 ယေဝ။ ဧဝံ ဆာတကိလေသာဘာဝတော နိစ္ဆာတော။ ကော သော?
 ဝိမောက္ခသမ္ပန္နေန ဝိမောက္ခောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ မုစ္စတိတိ မောက္ခော။ ဝိမုစ္စတိတိ

၁-ခု ၁-၂၅၇၊ ဒီ ၃-၁၈၂-ပိဋ္ဌေသု။

ဝိမောက္ခောတိ အတ္ထော။ ဣဒမေကံ မာတိကာပဒံ။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိတိ ဝိဇ္ဇာယေဝ
 ဝိမုတ္တိ။ ဣဒမေကံ မာတိကာပဒံ။ ဈာနဝိမောက္ခောတိ ဈာနမေဝ ဝိမောက္ခော။
 ဣဒမေကံ မာတိကာပဒံ။ သေသာနိ ဧကေကာနေဝါတိ ဧဝံ ဧကေနဝိသတိ
 မာတိကာပဒါနိ။

၄၁။ နေက္ခမ္ပေန ကာမတ္ထန္တတော နိစ္ဆာတောတိ နေက္ခမ္ပေန ကာမတ္ထန္တ-
 တော အပေတတ္တာ ကာမတ္ထန္တတော နိက္ခိလေသော ယောဂီ။ တေန ပဋိလဒ္ဓံ
 နေက္ခမ္ပိနိစ္ဆာတော နိက္ခိလေသော ဝိမောက္ခော။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ နေက္ခမ္ပေန
 ကာမတ္ထန္တတော မုစ္စတိတိ ဝိမောက္ခောတိ နေက္ခမ္ပေန ကာမတ္ထန္တတော
 ယောဂီ မုစ္စတိတိ တံ နေက္ခမ္ပံ ဝိမောက္ခောတိ အတ္ထော။ ဧဝံ သေသေသုပိ။
 ဝိဇ္ဇတိတိ ဝိဇ္ဇာတိ သဘာဝတော ဝိဇ္ဇတိ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဗတိတိ ဝိဇ္ဇာ နာမာတိ
 အတ္ထော။ အထ ဝါ သဘာဝဇာနနတ္ထံ ပဋိပန္နေဟိ ယောဂီဟိ သဘာဝံ
 ဝေဒီယတိ ဇာနိယတိတိ ဝိဇ္ဇာ နာမာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဝိသေသ-
 လာဘတ္ထံ ၂ ပဋိပန္နေဟိ ယောဂီဟိ ဝေဒီယတိ ပဋိလဘာဘိယတိတိ ဝိဇ္ဇာ နာမာတိ
 အတ္ထော။ အထ ဝါ အတ္တနာ ဝိန္ဒိတဗ္ဗံ ဘူမိံ ဝိန္ဒတိ လဘာတိတိ ဝိဇ္ဇာ နာမာတိ
 အတ္ထော။ အထ ဝါ သဘာဝဒဿနဟေတုတ္တာ သဘာဝံ ဝိဒိတံ ကရေတိတိ
 ဝိဇ္ဇာ နာမာတိ အတ္ထော။ ဝိဇ္ဇန္တော မုစ္စတိ၊ မုစ္စန္တော ဝိဇ္ဇတိတိ ယထာဝုတ္ထော
 ဓမ္မော ယထာဝုတ္ထေနတ္ထေန ဝိဇ္ဇမာနော ယထာဝုတ္ထတော မုစ္စတိ၊ ယထာ-
 ဝုတ္ထတော မုစ္စမာနော ယထာဝုတ္ထေနတ္ထေန ဝိဇ္ဇတိတိ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ နာမာတိ
 အတ္ထော။

ကာမတ္ထန္တံ သံဝရဋ္ဌေနာတိ ကာမတ္ထန္တနိဝါရဏဋ္ဌေန တံ နေက္ခမ္ပံ သီလ-
 ဝိသုဒ္ဓိ နာမာတိ အတ္ထော။ တံယေဝ အဝိက္ခေပဟေတုတ္တာ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန
 ဝိတ္တဝိသုဒ္ဓိ။ ဒဿနဟေတုတ္တာ ဒဿနဋ္ဌေန ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ
 နယော။ ပဋိပ္ပဿန္တေတိတိ နေက္ခမ္ပာဒိနာ ကာမတ္ထန္တာဒိကံ ယောဂါဝစရော
 ပဋိပ္ပဿန္တေတိတိ နေက္ခမ္ပာဒိကော ဓမ္မော ပဿန္တိ နာမာတိ အတ္ထော။
 ပဟိနတ္တာတိ တေန တေန ပဟာနေန ပဟိနတ္တာ။ ဉာတဋ္ဌေန ဉာဏန္တိ ဈာန-
 ပစ္စဝေက္ခဏာဝသေန ဝိပဿနာဝသေန မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာဝသေန ဉာတဋ္ဌေန
 နေက္ခမ္ပာဒိကံ ဉာဏံ နာမာတိ အတ္ထော။ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒဿနန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ
 နယော။ ဝိသုဇ္ဈတိတိ ယောဂီ၊ နေက္ခမ္ပာဒိကာ ဝိသုဒ္ဓိ။

၁-မုစ္စတိတိ မောက္ခော ဝိမောက္ခော (ပါဠိယံ) ၂-ဝိသေသဘာဝလာဘတ္ထံ (သီ)

နေက္ခမ္ပနိဒ္ဒေသေ နေက္ခမ္ပံ အလောဘတ္တာ ကာမရာဂတော နိဿဋ္ဌန္တိ နိဿရဏံ။ တတော နိက္ခန္တန္တိ နေက္ခမ္ပံ။ “ရူပါနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ နေက္ခမ္ပ”န္တိ ဝုစ္စမာနေ အာရုပ္ပဝိသေသဿ အဒိဿနတော ဝိသေသဿ ဒဿနတ္ထံ အညတ္ထ ဝုတ္တပါဌက္ကမေနေဝ ယဒိဒံ အာရုပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။ တဉ္စ အာရုပ္ပံ ရူပတော နိက္ခန္တတ္တာ နေက္ခမ္ပံ နာမာတိ အဓိကာရဝသေနေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘူတန္တိ ဥပ္ပါဒသမာယောဂဒိပနံ။ သင်္ခတန္တိ ပစ္စယဗလဝိသေသဒဿနံ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တန္တိ ပစ္စယသမာယောဂေပိ ပစ္စယာနံ အဗျာပါရဘာဝဒဿနံ။ နိရောဓော တဿ နေက္ခမ္ပန္တိ နိဗ္ဗာနံ တတော သင်္ခတတော နိက္ခန္တတ္တာ တဿ သင်္ခတဿ နေက္ခမ္ပံ နာမ။ အာရုပ္ပဿ စ နိရောဓဿ စ ဂဟဏံ အညတ္ထ ပါဌေ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ကတံ။ “ကာမတ္ထန္တဿ နေက္ခမ္ပံ နေက္ခမ္ပ”န္တိ ဝုစ္စမာနေ ပုနရုတ္တံ ဟောတိ။ နေက္ခမ္ပဝစနေနေဝ စ တဿ နေက္ခမ္ပသိဒ္ဓိတိ တံ အဝတွာ သေသနေက္ခမ္ပမေဝ ဝုတ္တံ။ တံ ဥဇုကမေဝ။ နိဿရဏနိဒ္ဒေသေပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နိဿရဏီယာ ဓာတုယော ပနေတ္ထ ဥဇုကမေဝ နေက္ခမ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။ ပဝိဝေကောတိ ပဝိဝိတ္တဘာဝေါ နေက္ခမ္ပာဒိကောယေဝ။ ဝေါသဇ္ဇတိတိ ယောဂိ၊ နေက္ခမ္ပာဒယော ဝေါသဇ္ဇေါ။ နေက္ခမ္ပံ ပဝတ္ထေန္တော ယောဂိ နေက္ခမ္ပေန စရတိတိ ဝုစ္စတိ။ တံ ပန နေက္ခမ္ပံ စရိယာ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ဈာနဝိမောက္ခနိဒ္ဒေသေ ဝတ္ထုဗ္ဗံ ဝိမောက္ခကထာယံ ဝုတ္တံ။ ကေဝလံ တတ္ထ “ဇာနာတိတိ ဈာနဝိမောက္ခော”တိ ဝုတ္တံ။ ဣမ ပန “ဇာနာတိတိ၊ ဈာယတိ”တိ ၂ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာဝ ဒေသနာ ကတာတိ အယံ ဝိသေသော။

၄၂။ ဘာဝနာမိဋ္ဌာနဇီဝိတနိဒ္ဒေသေ စ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ ကတာ။ ဓမ္မတော ပန ဘာဝနာ နာမ နေက္ခမ္ပာဒယောဝ။ အမိဋ္ဌာနံ နာမ နေက္ခမ္ပာဒိဝသေန ပတိဋ္ဌာပိတစိတ္တမေဝ။ ဇီဝိတံ နာမ နေက္ခမ္ပာဒိဝသေန ပတိဋ္ဌာပိတစိတ္တဿ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ။ ကော သော သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ? မိစ္ဆာဇီဝါ ဝိရတိ၊ ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယပရိယေသနဝါယာမော စ။ တတ္ထ သမံ ဇီဝတိတိ သမံ ဇီဝိတံ ဇီဝတိ၊ ဘာဝနပုံသကဝစနံ ဝါ၊ သမေန ဇီဝတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နော ဝိသမန္တိ “သမံ ဇီဝတိ”တိ ဝုတ္တသေဝ အတ္တဿ ပဋိသေဝဝသေန အဝဓာရဏံ ကတံ။ သမ္မာ ဇီဝတိတိ အာကာရနိဒဿနံ။ နော မိစ္ဆာတိ တသေဝ နိယမနံ။ ဝိသုဒ္ဓံ ဇီဝတိတိ သဘာဝဝိသုဒ္ဓိယာ ဝိသုဒ္ဓံ ဇီဝိတံ ဇီဝတိ။ နော ကိလိဋ္ဌန္တိ တသေဝ နိယမနံ။ ယညဒေဝါတိအာဒိဟိ

၁-ခု ၉-၂၄၁-ပိဋေ။ ၂-ဈာယတိတိ (သိ)၊ ဇာနာတိတိ ဈာယတိ (က)

ယထာဝုတ္တာနံ တိဿန္တံ သမ္ပဒါနံ^၁ အာနိသံသံ ဒေသိတိ။ တတ္ထ ယညဒေဝါတိ
 ယံ ယံ ဝေ။ ခတ္တိယပရိသန္တိ ခတ္တိယာနံ သန္တိပါတံ။ သော ဟိ^၂ သမန္တတော
 သီဒန္တိ ဧတ္ထ အကတဗုဒ္ဓိနောတိ ပရိသာတိ ဝုစ္စတိ။ ဧသေဝ နယော ဣတရတ္ထယေ။
 ခတ္တိယာဒီနံယေဝ အာဂမနသမ္ပတ္တိယာ ဣဏသမ္ပတ္တိယာ စ သမန္တာဂတတ္တာ
 တာသံယေဝ စတဿန္တံ ဂဟဏံ၊ န သုဒ္ဓပရိသာယ^၃။ ဝိသာရဒေါတိ တိဟိ
 သမ္ပဒါဟိ သမ္ပန္နော^၄၊ ဝိဂတသာရဇ္ဇော၊ နိဗ္ဗယောတိ အတ္ထော။ အမင်္ဂ-
 ဘူတောတိ အသင်္ကံစိတော န နိတ္ထေဇဘူတော။ တံ ကိဿ ဟေတူတိ တံ
 ဝိသာရဒတ္ထံ ကေန ဟေတုနာ ကေန ကာရဏေန ဟောတိတိ စေတိ အတ္ထော။
 ဣဒါနိ တဏှာ ဟိတိ တဿ ကာရဏဝစနံ။ ယသ္မာ ဧဝံ တိသမ္ပဒါသမ္ပန္နော၊
 တသ္မာ “ဝိသာရဒေါ ဟောတိ”တိ ဝိသာရဒဘာဝဿ ကာရဏံ ဒေသေတွာ
 နိဗ္ဗပေသိတိ။

သဒ္ဓမ္ပပ္ပကာသိနိယာ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ
 မာတိကာကထာဝဏ္ဏနာ နိဗ္ဗိတာ။

နိဗ္ဗိတာ ရုဇ္ဇဝဂ္ဂဿ အပုပ္ဖတ္တာနုဝဏ္ဏနာ။

တ္ထောဝတာ စ တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟိတဿ သမတိ^၁သကထာပဋိမဏ္ဍိတဿ
 ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဗ္ဗိတာ ဟောတိတိ။

၁-ဣဏသမ္ပတ္တိယာ ယထာဝုတ္တာနံ တိဿန္တံ (သိ)

၃-န သုဒ္ဓပရိသာယ (သိ)

ပဋိသံ-ဋ ၂-၂၁

၂-ယေ ဟိ (သိ)

၄-ဝိသာရဒေါတိ စိတိသမ္ပန္နော (သိ)

နိဂမနကထာ

မဟာဝဂ္ဂေါ မဇ္ဈိမော စ၊ စူဠဝဂ္ဂေါ စ နာမတော။
တယော ဝဂ္ဂါ ဣမ ဝုတ္တာ၊ ပမာဏပဋိပါဋိယာ။

ဝဂ္ဂေ ဝဂ္ဂေ ဒဿိ ဒဿ၊ ကထာ ယာ တာ ဥဒီရိတာ။
ဥဒ္ဓါနဂါထာ သဗ္ဗာသံ၊ ဣမာ တာသံ ယထာက္ကမံ။

ဉာဏံ ဒိဋ္ဌိ အာနာပါနံ၊ ဣန္ဒြိယံ ဝိမောက္ခပဉ္စမံ။
ဂတိံ ကမ္မံ ဝိပလ္လာသော၊ မဂ္ဂေါ မဏ္ဍောတိ တာ ဒဿ ၂။

ယုဂနဒ္ဓသစ္စဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မေတ္တာ ဝိရာဂပဉ္စမာ။
ပဋိသန္တိဒါ ဓမ္မစက္ကံ၊ လောကုတ္တရဗလသုညတာ။

ပညာ ဣဒ္ဓိ အဘိသမယော၊ ဝိဝေကော စရိယပဉ္စမော။
ပါဋိဟိရံ သမသိသ-သတိ ဝိပဿနမာတိကာ။

ယော သော သုဂတသုတာနံ၊ အဓိပတိဘူတေန ဘူတဟိတရတိနာ။
ထေရေန ထိရဂုဏဝတာ၊ ဝုတ္တာ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေါ။

တဿတ္ထဝဏ္ဏနာ ယာ၊ ပုဗ္ဗဋ္ဌကထာနယံ တထာ ယုတ္တိံ။
နိဿာယ မယာရဒ္ဓါ၊ နိဋ္ဌာနမုပါဂတာ သော။

ယံ တံ ဥတ္တရမန္တိ၊ မန္တိဂုဏယုတော ယုတော စ သဒ္ဓါယ။
ကာရယံ မဟာဝိဟာရေ၊ ပရိဝေဏမနေကသာဓုဂုဏံ။

ထေရေနတ္ထ နိဝသံတာ၊ သမာပိတာယံ မဟာဘိဓာနေန။
တတိယေ ဝဿေ စုတိတော၊ မောဂ္ဂလ္လာနဿ ဘူပတိနော။

သမယံ အနုလောမေန္တိ၊ ထေရာနံ ထေရဝါဒဒီပါနံ။
နိဋ္ဌံ ဂတာ ယထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ လောကဟိတဇနနိ။

ဓမ္မံ အနုလောမေန္တာ၊ အတ္တဟိတံ ပရဟိတဉ္စ သာဓေန္တာ။
နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တ၊ တထာ၊ မနောရထာ သဗ္ဗသတ္တာနံ။

သဒ္ဓမ္မပကာသိနိယာ၊ အဋ္ဌကထာယေတ္ထ ဂဏိတကုသလေဟိ။
ဂဏိတာ တု ဘာဏဝါရာ၊ ဝိညေယျာ အဋ္ဌပညာသ။

အာနုဠုဘောန အဿာ၊ ဆန္ဒောဗန္ဓေန ဂဏိယမာနာ တု။
စုဒ္ဓသသဟဿသင်္ခါ၊ ဂါထာယော ပဉ္စ စ သတာနိ။

သာသနစိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ လောကဟိတတ္ထုဉ္စ သာဒရေန မယာ။
ပုညံ ဣမံ ရစယတာ၊ ယံ ပတ္တမနပ္ပကံ ဝိပုလံ။

ပုညေန တေန လောကော၊ သဒ္ဓမ္မရသာယနံ ဒသဗလဿ။
ဥပဘုဋ္ဌိတွာ ဝိမလံ၊ ပပွေတု သုခံ သုခေနောဝါတိ။

**သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသိနိ နာမ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပ္ပကရဏဿ
အဠကထာ နိဋ္ဌိတာ။**

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဝေ

သံဝဇ္ဈိတပဒါနိ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အံသကုဋတော	၁၂	အစ္စန္ဒဝိရာဂေါ	၁၀၂
အကန္တိ	၄၉	အစို	၂၀၆
အကနိဋ္ဌဂါမိနော	၆၈	အစ္စန္ဒိကာ	၁၁
အကုပ္ပဓမ္မော	၁၀၅	အဇာတံ	၃၀၄၊ ၃၁၇
အကုပ္ပါ	၂၀၁	အဇာတဖလော	၃၀၅
အကုပ္ပေါ	၁၅၇	အဇာနိတဗ္ဗံ	၄၀
အကုသလံ	၁၇၇၊ ၂၀၀	အဇ္ဈတ္တံ	၁၅၀၊ ၁၅၂၊ ၂၄၄
အကုသလကမ္မပထေဟိ	၃၃	အဇ္ဈတ္တံ ဝါ	၂၅
အကုသလဋ္ဌေန	၂၀၀	အဇ္ဈတ္တမေဝ	၁၈၇၊ ၁၉၁
အကုသလမူလာနိ	၁၆၉	အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ	၁၅၀
အကုသလေ	၂၆၂	အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနော	၁၅၀၊ ၁၅၁
အကောဝိဒေါ	၅၂	အဇ္ဈတ္တသုညံ	၂၃၉
အက္ခာတာ	၂၅၄	အဇ္ဈတ္တိကဿ	၃၅
အဂတံ	၂၁၃	အဇ္ဈ၊ပေက္ခတိ	၁၄၃
အဂတိ	၂၂၇	အဇ္ဇသာပရဒ္ဓေါ	၂၁
အဂ္ဂံ	၂၄၂	အညံ	၅
အဂ္ဂသုညံ	၂၃၉	အညတ္ထ	၂၃၇
အဂ္ဂိက္ခန္ဓော	၁၁၊ ၁၂	အညတြိ	၁၆
အဂ္ဂေါ	၂၁၃	အညထတ္တံ	၁၉၉
အဃတော	၃၁၆	အညမညံ	၁၈၉
အဃမူလတော	၃၁၆	အညမညပစ္စယာ	၁၆၁၊ ၁၇၂
အင်္ဂါရကာသုပမာ	၂၂၉	အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော	၂၅၇
အင်္ဂလင်္ဂလေဟိ	၁၂	အညာဏာ	၁၅၈
အင်္ဂလန္တရိကာဟိ	၁၂	အညာတံ	၂၅၅
အစက္ခကော	၂၁	အညာတိ	၄
အစိတ္တကော	၃၀၃	အညာတော	၄၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အညာသိကောဏ္ဍညော	၂၁၉	အတိရေကော	၂၆၃
အညေနညံ	၂၉	အတိရောစတိ	၂၅၉
အညေဟိ	၂၅၂	အတိတမ္ပိ	၁၀
အညော	၂၅၂	အတိတာ	၂၄၁
အဋ္ဌိယမာနာ	၆၄	အတိတာနုဓာဝနံ	၇၃
အဋ္ဌဂိကော	၂၁၃	အတိတေ	၃၀၄
အဋ္ဌဓာ	၂၂၅	အတ္တံ	၅၅
အဋ္ဌမကဿ	၂၅၂	အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ	၂၁၅
အဋ္ဌဝိသတိ	၁၇၃	အတ္တတော	၁၅၈
အဋ္ဌသတတဏှာ-		အတ္တတ္ထော	၂၅၆
ပပဉ္စသတေဟိ	၃၄	အတ္တဒမထတ္ထော	၈၄
အဋ္ဌဟိ	၂၈	အတ္တနာဝ	၂၆
အမုတေယျာနိ	၂၂၀	အတ္တနိ	၅၄၊ ၅၅
အမုနဝဓမ္မသတာနိ	၂၂၀	အတ္တနိယေန ဝါ	၁၅၁
အမုယောဂေါ	၁၀၆	အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာ	၂၀၉
အမော	၂၅၃	အတ္တမနတာ	၁၁၆
အဏုသဟဂတေဟိ	၁၃၆	အတ္တမနာ	၃၀၊ ၂၁၇
အဏှဘူတော	၁၇	အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ	၄၆၊ ၆၃
အတာဏတော	၃၁၆	အတ္တာ	၂၆
အတာဏော	၁၅	အတ္တာ စ	၆၀
အတာယနော	၁၆	အတ္တာနံ	၂၆၊ ၅၅
အတိက္ကမံ	၆၅	အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ	၄၆
အတိက္ကမ္မေဝ	၂၁၉	အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယော	၆၂
အတိဃံသိတွာ	၂၅၇	အတ္တေန ဝါ	၁၅၁
အတိတ္ထော	၁၅	အတ္တင်္ဂတံ	၃၀၄
အတိဓာဝန္တိ	၆၄	အတ္တင်္ဂမံ	၁၃၃
အတိပဂ္ဂဟိတံ	၇၃	အတ္တင်္ဂမာ	၁၅၄
အတိဗာဠိ	၃၀	အတ္တင်္ဂမေတိ	၃၀၄
အတိမာနော	၂၇၊ ၂၆၀	အတ္တရသော	၁၈၃
အတိရေကာ	၂၂၆	အတ္တဝဝတ္တာနတော	၂၄၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကံ
အတ္ထဿ		၂၅၅
အတ္ထိ	၂၆၊ ၃၉၊ ၃၀၅	
အတ္ထိတာ		၇
အထ	၂၀၁၊ ၂၃၇၊ ၂၅၉	
အထော		၃၉
အဒိဋ္ဌံ		၂၅၆
အဒုက္ခမသုခံ		၃၁၄
အဒုက္ခမသုခါဘူမိ		၂၆၅
အဒ္ဓါနံ		၁၀
အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ		၁၀၇
အဒ္ဓါဝတော		၃၁၆
အဒ္ဓါဝေါ		၁၅
အဒ္ဓယံ		၅၅
အဒ္ဓေဇ္ဈော		၁၄၁
အဒ္ဓေဋ္ဌကော		၁၄၁
အဓိကရဏသမထော		၁၁၉
အဓိကော		၂၆၃
အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒေါ		၂၅၂
အဓိဂတဖလာနံ		၁၄၀
အဓိဂတာ ဝါ	၁၆၄၊ ၂၄၉	
အဓိဂမနဋ္ဌေန		၁၆၇
အဓိစိတ္တံ		၇၃၊ ၇၆
အဓိစိတ္တမနုယုတ္တာနံ		၁၃၉
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ		၅၉
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော		၅၉
အဓိဋ္ဌာတိ	၁၄၃၊ ၁၆၇၊ ၂၂၉၊ ၂၇၃	
အဓိဋ္ဌာနံ	၁၁၀၊ ၂၄၅၊ ၃၂၀	
အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန	၁၄၂၊ ၁၆၇	
အဓိဋ္ဌာနဗလံ		၂၂၀
အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နံ		၇၇

ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကံ
အဓိဋ္ဌာနာယ		၁၀၀
အဓိမတ္တဋ္ဌေန		၁၄၂
အဓိမာနော		၂၇
အဓိမုစ္စတိ		၆၄
အဓိမုစ္စန္တော		၁၄၀
အဓိမုတ္တိ		၄
အဓိမောက္ခစရိယာယ		၁၃၅
အဓိမောက္ခတ္ထာယ		၁၃၄
အဓိမောက္ခာဓိပတေယျဋ္ဌေန		၁၃၀
အဓိမောက္ခဗဟုလံ		၁၆၁
အဓိမောက္ခဗဟုလော		၁၆၁
အဓိမောက္ခမဇ္ဈော		၁၀၃
အဓိမောက္ခဝသေန		၁၃၄
အဓိမောက္ခော		၁၉၂
အဓိမောစေတိ		၇၄
အဓိဝစနံ		၂၆၀
အဓော		၁၅၃
အနက္ခာတဿ		၂၅၄
အနညထံ		၁၉၇
အနညထာနိ		၁၉၆
အနညနေယျတာယ		၀၅
အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန		၁၀၉
အနတ္တဋ္ဌေန	၁၂၀၊ ၁၉၇	
အနတ္တဋ္ဌော		၁၉၀
အနတ္တတော		၃၁၆
အနတ္တနာဝ		၂၆
အနတ္တနိ		၁၇၀
အနတ္တနိ အနတ္တာ		၁၇၉
အနတ္တာနံ		၂၆
အနတ္တာနုပဿနာ	၂၄၇၊ ၃၁၀	

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အနနုဿုတေသု	၈၄	အနာဗာဓိ	၃၁၇
အနန္တညဏော	၂၅၃	အနာရမ္မဏာမေကစိတ္တဿ	၇၈
အနန္တတေဇော	၂၅၃	အနာဝဋ်	၂၇၂
အနန္တယသော	၂၅၃	အနာဝိလသင်္ကပ္ပါ	၃၁၁
အနန္တဝါ	၅၊ ၅၈၊ ၆၀	အနာသဝံ	၂၃၄၊ ၃၁၇
အနန္တသညီ	၅၈	အနာသဝဋ္ဌေန	၁၈၉
အနန္တော	၁၅၆	အနာသဝါ	၂၀၅
အနပနတံ	၂၆၆	အနာသဝေါ	၁၅၀၊ ၁၅၇
အနဘာဝံ	၂၆၂	အနိစ္စံ	၁၀၂၊ ၂၀၁
အနဘိနတံ	၂၆၆	အနိစ္စဋ္ဌံ	၃၇
အနဘိရတိဗဟုလော	၂၆၃	အနိစ္စဋ္ဌေန	၁၂၀၊ ၁၃၅
အနဘိသမ္ဘဝနိယော	၂၅၂	အနိစ္စတာ	၁၀၂
အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ	၂၀၀	အနိစ္စတော	၁၆၇၊ ၁၇၉၊ ၁၉၀၊ ၂၂၉၊ ၃၁၅
အနဘိဿရော	၁၅	အနိစ္စတော ဝါ	၂၉၁
အနရိယာ	၂၀၉	အနိစ္စာနုပဿနဉာဏံ	၁၅၈
အနရိယော	၂၁၅	အနိစ္စာနုပဿနာ	၁၀၂၊ ၁၅၈၊ ၂၄၇
အနဝဇ္ဇံ	၁၇၇	အနိစ္စာနုပဿီ	၁၀၂၊ ၁၂၂
အနဝဇ္ဇကုသလာ	၁၆၈	အနိဋ္ဌံ	၄၉
အနဝဇ္ဇဋ္ဌော	၁၁၁	အနိဋ္ဌာယ	၄၉
အနဝဇ္ဇဗလံ	၂၂၈	အနိဋ္ဌေ	၂၉၁
အနဝဇ္ဇော	၈၂၊ ၂၀၅	အနိဋ္ဌတ္တံ	၃၀၄
အနဝဇ္ဇော	၂၅၆	အနိဋ္ဌဝဗ္ဗပုဗ္ဗံ	၂၆၃
အနဝသေသံ	၃၆	အနိဋ္ဌိတ္တဋ္ဌေန	၁၈၉
အနာကိဏ္ဍံ	၁၀၅	အနိဋ္ဌိတ္တာယ	၁၆၀
အနာဂတပဋိကင်္ခနံ	၇၃	အနိဋ္ဌိတ္တေ	၁၆၇
အနာဂတာ	၂၄၁	အနိဋ္ဌိတ္တော	၁၄၇၊ ၁၆၇
အနာစရိယကော	၈၄	အနိဿိတံ	၂၆၆
အနာထပိဏ္ဍိကဿ	၁၂၈	အနိဿာ	၂၀၈
အနာထော	၂၀	အနဂစ္ဆနာ	၇၂
အနာဒိယိတွာ	၃၀		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ ၃၂၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အနုဂတော	၁၉	အနေကဓာတုံ	၂၃၄
အနုဋ္ဌိတာ	၈၀၊ ၈၁	အနောတ္တပုံ	၃၃
အနုဋ္ဌိတာယ	၂၀၇	အနောဓိသော	၂၀၈
အနုတ္တရံ	၁၅၈	အနောနတံ	၂၆၆
အနုနယသံယောဇနံ	၂၇	အန္တဂါဟိကာ	၄၆၊ ၆၂
အနုနေတာ	၂၅၄	အန္တဂါဟိကာယ	၃၄
အနုန္ဓတံ	၂၆၆	အန္တမသော	၂၅၇၊ ၂၉၂
အနုပဂမ္မ	၆၊ ၂၁၆	အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိဿ	၆၈
အနုပဋ္ဌာနံ	၁၃၅	အန္တလိက္ခေ	၂၇၂
အနုပရိဝတ္တတိ	၈၁	အန္တဝါ	၄၊ ၅၇၊ ၆၀
အနုပလိတ္တာ	၂၂၆	အန္တသညီ	၅၇
အနုပဿဂ္ဂံ	၃၁၇	အန္တာ	၂၁၅
အနုပဿတိ	၁၀၈	အန္တာနန္တိကာ	၅၉
အနုပဿနာ	၁၀၇	အန္တေ	၆
အနုပဿနာဗြဟ္မဏာနိ	၁၁၅	အန္တော	၅၇
အနုပါဒါ	၁၅၁	အန္တော	၂၁
အနုပုဗ္ဗံ	၈၃	အပစာယမာနော	၂၂၂
အနုပုန္ဓံ	၃၀၄	အပထာ	၂၂၇
အနုပုန္ဓဿ	၂၅၄	အပနာမေတိ	၃၀
အနုပ္ပါဒေ	၂၂၃	အပရန္တာနုဂ္ဂဟိတာ	၆၆
အနုဗန္ဓနာ	၉၄	အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ	၄၆၊ ၆၆
အနုဗုဒ္ဓေါ	၁၄၀	အပရပ္ပစ္စယံ	၃၁၇
အနုလောမာ	၁၅၀	အပရိက္ခိတ္တေ	၂၇၂
အနုလောမိကာ	၆	အပရိဏာယကော	၂၁
အနုဝိစရိတံ မနသာ	၃၈	အပရိယန္တော	၅၈
အနုသဋ္ဌော	၁၉	အပါတုဘူတံ	၃၀၄
အနုသယာ	၈၊ ၇၉၊ ၁၈၇	အပါနံ	၆၉
အနုသာသနိ	၃၀၉	အပါယော	၁၈
အနုသာသနိပါဠိဟာရိယံ	၃၁၁	အပိစ	၁၄၉၊ ၂၆၀၊ ၃၀၉
အနုသေန္တိ	၈	အပိဋ္ဌနာယ	၂၁၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]	
အပုညဘိသင်္ခါရော	၁၀၊ ၂၄၀
အပ္ပစ္စယံ	၃၀
အပ္ပဇာနန္တာ	၇၂
အပ္ပဋိကူလာ	၁၅၃
အပ္ပဋိန္ဒြိယံ	၂၇၂
အပ္ပဋိဗဒ္ဓိ	၂၆၆
အပ္ပဋိဝတ္တိယံ	၂၁၀
အပ္ပဋိဝိဇ္ဇန္တော	၂၀၀
အပ္ပဋိသင်္ခါ	၁၀၃
အပ္ပဋိဟတံ	၂၅၆
အပ္ပဏိဟိတဋ္ဌေန	၁၀၉
အပ္ပဏိဟိတာယ	၁၆၀
အပ္ပဏိဟိတော	၁၄၇၊ ၁၅၇
အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ	၂၆၃
အပ္ပနာ	၉၃
အပ္ပမာဏံ	၁၅၃
အပ္ပမာဏော	၂၁၉
အပ္ပမာဒဝိဟာရိနံ	၁၃၉
အပ္ပမေယျဋ္ဌေန	၁၃၃၊ ၂၃၇
အပ္ပရဇက္ခေ	၁
အပ္ပရဇက္ခော	၂
အပ္ပေကစ္စေ	၂
အဖဿိတံ	၂၅၆
အဗုဒ္ဓိဝိဟတတ္တာ	၀၅
အဗ္ဘတ္တိ	၁၀၀
အဗ္ဘာဟတော	၁၉၊ ၂၀
အဗျာကတံ	၁၉၉၊ ၂၀၀
အဗျာပဇ္ဇံ	၁၅၃
အဗျာပဇ္ဇော	၂၀၀
အဘဝေ	၆၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]	
အဘဝေါ	၆၅
အဘိညဋ္ဌံ	၃၇
အဘိညတ္ထော	၀၄
အဘိညာ	၁၃၃
အဘိညာဉာဏာနံ	၂၅၀
အဘိညာယ	၃၇၊ ၂၁၆
အဘိညာယော	၁၄၁
အဘိနတံ	၇၃
အဘိနန္ဒန္တိ	၆၄
အဘိနန္ဒါ	၂၁၇
အဘိနိဝေသံ	၁၅၁
အဘိနိဝေသတော	၁၅၀
အဘိနိဝေသပရာမာသော	၄၂၊ ၄၇
အဘိနိဝေသာ	၁၆၀
အဘိနိဝေသော	၄၂
အဘိနိဟရတိ	၀၁၊ ၁၆၇
အဘိနိဟာရဋ္ဌေန	၁၆၇
အဘိပ္ပမောဒယံ	၁၀၁
အဘိပ္ပမောဒေါ	၁၁၀
အဘိဘဝိတာ	၂၆၀
အဘိဘူတော	၁၉
အဘိဝါဒေတွာ	၂၃၀
အဘိသင်္ခရိတွာ	၂၅၀
အဘိသင်္ခါရော	၃
အဘိသမယဋ္ဌေန	၁၆၇
အဘိသမယော	၃၀၂၊ ၃၀၄
အဘိသမေတိ	၃၀၃
အဘိသမ္မုဇ္ဈိ	၀၄
အဘိသမ္မုဒ္ဒတ္တာ	၀၇
အဘိသမ္မုဒ္ဓါ	၂၁၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ ၃၃၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အဘိသမ္ဘဝိတုံ	၂၅၂	အလေဏတော	၃၁၆
အမင်္ဂုဘူတော	၃၂၁	အလေဏော	၁၆
အမစ္စာ	၈၆	အလ္လှာယ	၄၉
အမတံ	၃၁၇	အဝစရတိ	၁၄၄
အမတဿ	၂၅၅	အဝဠိတိ	၁၁၈
အမတောဂဓံ	၂၁၃	အဝတ္ထာပနဝစနံ	၁၄၁
အမနသိကာရာ	၁၅၅	အဝတ္ထာပေတိ	၁၅၂
အမနာပံ	၄၉	အဝိက္ခေပံ	၁၀၆၊ ၁၀၈၊ ၁၄၀
အမနုဿာနံ	၂၀၈၊ ၃၀၉	အဝိက္ခေပဋ္ဌေန	၁၁၃
အမရာဝိက္ခေပိကာ	၅၉	အဝိက္ခေပဝသေန	၁၈၈
အမုကံ	၃၁၀	အဝိက္ခေပူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅
အယံ	၃၄	အဝိက္ခေပေါ	၁၁၀၊ ၁၁၈
အယမန္တိမာ	၂၀၁	အဝိစာရံ	၃၁၀
အယိတဗ္ဗော	၈၅	အဝိဇ္ဇန္တကာရာဝရဏော	၁၆
အယောဂက္ခေမိနော	၁၇၈	အဝိဇ္ဇန္တကာရေ	၂၆၇
အယောနိသောမနသိကာရောပိ	၄၄	အဝိဇ္ဇာဂတော	၁၇
အရညဂတော	၈၉	အဝိဇ္ဇာနုပတိတာ	၁၀
အရဟတ္တပ္ပတ္တိ	၁၈၆	အဝိဇ္ဇာနုသယော	၉
အရဟာ	၆၇	အဝိဇ္ဇာပိ	၄၄
အရိယဉာဏံ	၈၇	အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသသလ္လိတ္တော	၁၈
အရိယဓမ္မဿ	၅၂	အဝိညာတံ	၃၉
အရိယဓမ္မေ	၅၂	အဝိတက္ကံ	၃၁၀
အရိယပထံ	၂၁	အဝိတထံ	၁၉၇
အရိယပုဂ္ဂလာနံ	၇၆	အဝိတထာနိ	၁၉၆
အရိယသစ္စေသု	၁၃၉	အဝိဒိတံ	၂၅၆
အရိယာ	၅၁၊ ၂၀၉၊ ၂၉၁	အဝိဒိတာ	၇၉
အရူပံ	၁၅၂	အဝိနိတော	၅၂
အရူပပ္ပဋိသညတ္တော	၁၅၇	အဝိပရိကာမဓမ္မေန ဝါ	၂၄၀
အရူပသညီ	၁၅၀	အဝိပရိကာမဓမ္မော	၂၆
အလင်္ကာရာ	၂၁၁	အဝိသယာ	၂၂၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အဝိသာဟဋ္ဌမာနသတာ	၁၁၈	အဿကော	၁၅
အဝိသာဟာရော	၁၁၈	အဿတ္ထော	၃၅
အဝူပသန္တော	၁၆	အဿဒ္ဓါ	၁၁
အဝေစ္စပ္ပသန္တာ	၆၈	အဿဒ္ဓိယံ	၁၃၂
အဝေရံ	၁၅၃	အဿဒ္ဓိယပရိဋ္ဌာဟဿ	၁၃၅
အဝေရာ	၂၀၈	အဿဒ္ဓိယသံဝရဋ္ဌေန	၁၄၂
အဝေရိနော	၂၁၁	အဿဒ္ဓိယဿ	၁၃၅
အသံလိတ္တာ	၂၂၆	အဿဒ္ဓေ	၁၃၁
အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိဿ	၆၈	အဿဒ္ဓေါ	၂
အသန္တိကတံ	၂၅၅၊ ၂၅၆	အဿဗန္ဓာ	၂၉၂
အသဉ္ဇာတဿံ	၂၅၄	အဿသတိ	၉၀
အသညီဝါဒါ	၅၉	အဿသန္တော	၉၀
အသမယဝိမောက္ခော	၁၅၇	အဿာဒံ	၁၃၃
အသမာဟိတော	၂	အဿာဒဒိဋ္ဌိ	၄၆၊ ၄၇
အသမ္ပုဋ္ဌာ	၈၃	အဿာဒဒိဋ္ဌိယော	၆၂
အသမ္ပုဋ္ဌော	၂၀၈	အဿာဒေါ	၄၇၊ ၂၀၀
အသရဏတော	၃၁၆	အဿာသပဋိကင်္ခနာ	၇၂
အသရဏီဘူတော	၁၆	အဿာသပဿာသာပိ	၁၀၇
အသရဏော	၁၆	အဿာသာ	၁၂၂
အသလ္လိနံ	၈၃	အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ	၇၂
အသဿံတော	၄၊ ၅၊ ၆၀	အဿာသေနာဘိတုန္ဓဿ	၇၂
အသာတတ္တာယ	၄၉	အဿာသော	၁၁၂
အသာဓာရဏံ	၁၁	အဿုတဝါ	၅၀
အသာဓာရဏာ	၂၂၇	အဟံ	၅၅
အသာမန္တပညံ	၂၄၈	အဟိတံ	၄၉
အသာရဒ္ဓေါ	၈၃	အဟိတာယ	၂၄
အသီတိသတံ	၁၃၄	အဟိရိကံ	၃၂
အသုဘာယ ဝါ	၂၉၁	အဟိနိဋ္ဌိယံ	၂၇၄
အသေခပဋိသန္တိဒပ္ပတ္တော	၂၆၃	အဟောသိကမ္ပံ	၁၇၆
အသ္မိမာနော	၂၈		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ ၃၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အာ]	
အာကင်္ဂတိ	၈၀
အာကင်္ဂပုဋိဗဒ္ဓါ	၈၁၊ ၂၅၇
အာကာရေဟိ	၄၊ ၁၄၊ ၁၀၆
အာကာသကသိဏသမာ- ပတ္တိယာ	၂၇၂
အာကာသာနဉ္စာယတနံ	၁၅၆
အာကာသော	၁၅၆
အာကိဉ္စညာယတနံ	၁၅၇
အာဂစ္ဆန္တိ	၂၅၆
အာဂတေ	၇၈
အာဂမနတော	၁၄၉
အာဂမ္မ	၂၂၉
အာဃာတံ	၃၀
အာဃာတနပစ္စုပ္ပန်တော	၂၀
အာဃာတဝတ္ထုနိ	၃၀
အာဃာတဝတ္ထုဟိ	၃၀
အာဃာတိတော	၃၁
အာစိက္ခနာ	၁၈၂
အာဒါနတော	၁၅၈
အာဒါယော	၁၀၃
အာဒိတ္တော	၁၄
အာဒိဝိသောဓနဋ္ဌေန	၁၄၂
အာဒိဝိသောဓနာ	၁၄၂
အာဒိသတိ	၃၀၉
အာဒီနဝံ	၁၂၀၊ ၁၃၃၊ ၃၀၅
အာဒီနဝတော	၃၁၆
အာဒီနဝေါ	၂၀၀
အာဒေသနံ	၃၀၉
အာဒေသနာပါဋိဟာရိယံ	၃၁၁
အာဓာနဂ္ဂါဟိ	၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အာ]	
အာဓိပတေယျံ ဟောတိ	၁၆၁၊ ၁၆၂
အာဓိပတေယျဋ္ဌေန	၁၄၂၊ ၁၆၇
အာနံ	၆၉
အာနန္ဓော	၁၈၅
အာနမနာ	၁၁၃
အာနာပါနဿတိ	၆၉
အာနိသံသာ	၂၀၈
အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော	၁၀၊ ၂၄၀
အာနေတော	၂၁
အာပါထံ	၂၅၆
အာပေါရသံ	၄၉
အာဗာဓတော	၃၁၆
အာဘုဇိတွာ	၈၉
အာမန္တေသိ	၁၃၀
အာမသတိ	၂၇၂
အာမောဒနာ	၁၁၅
အာယတနစရိယာယ	၁၄၀
အာယသ္မာ	၁၈၅၊ ၂၀၅၊ ၂၃၇
အာယာပေန္တိ	၁၄၀
အာယု	၁၇၂
အာရဒ္ဓိ	၈၃
အာရဒ္ဓိဝိရိယော	၂
အာရမ္မဏဋ္ဌေန	၁၈၉
အာရမ္မဏတော	၁၄၉
အာရမ္မဏသံ	၁၁၀
အာရမ္မဏာ	၂၁၉
အာရမ္မဏူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၄
အာရမ္မဏေ	၁၁၀
အာရာမေ	၁၂၈
အာရောဂျံ	၃၁၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]	
အာလောကံ ဒဿေတာ	၁၆
အာလောကော	၂၁၉
အာဝဇ္ဇတိ	၂၆၇
အာဝဇ္ဇနပ္ပဋိဗဒ္ဓါ	၈၀၊ ၂၅၇
အာဝဇ္ဇနာယ	၁၃၄
အာဝဇ္ဇိတတ္တာ	၁၄၄၊ ၂၀၇
အာဝဇ္ဇိတွာ	၂၆၇
အာဝုသော	၁၈၆
အာသတံ	၂၃၁
အာသယာနုသယာ	၄
အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ	၂၃၀
အာသဝါ	၂၃၆
အာသဝါနံ	၂၃၄
အာသေဝတိ	၁၅၂၊ ၁၈၈
အာသေဝနာ	၁၆၉
အာသေဝိတဗ္ဗံ	၃၁၁
အာသေဝိတာယ	၂၀၇

[ဣ]	
ဣဇ္ဈိ	၂၆၄
ဣဇ္ဇနာ	၁၁၃
ဣဇ္ဇိတော	၇၄
ဣတိ	၃၊ ၆၊ ၁၅၃၊ ၂၁၃၊ ၂၆၀
ဣတိပိ	၃၀၉
ဣတ္တရသင်္ခါတေ	၁၁၁
ဣတ္တဗ္ဗိ	၃၀၉
ဣတ္ထိယော	၂၀၉
ဣဒံ	၁၅၉
ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နသု	၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဣ]	
ဣဒံ	၂၉၁၊ ၂၉၃
ဣဒံပဋိလဘာယ	၂၆၅
ဣဒံပဋိဟာရိယံ	၃၀၉
ဣဒံပဋိ	၂၆၅
ဣဒံပဋိဒေါ	၂၂၄
ဣဒံပဋိလဘာယ	၂၆၅
ဣဒံပဋိဝသီဘာဝါယ	၂၆၅
ဣဒံပဋိဝိကုဗ္ဗနတာယ	၂၆၅
ဣဒံပဋိဝိသဝိတာယ	၂၆၅
ဣဒံပဋိဝေသာရဇ္ဇာယ	၂၆၅
ဣဒံ	၆၄၊ ၆၇၊ ၃၀၉၊ ၃၁၃
ဣဒံဗီလော	၁၀၅
ဣဒံဝဏ္ဏံ	၂၇၇
ဣဒံဇာယံ	၂၂၄
ဣဒံဇာယပရောပရိယတ္တံ	၂၃၄
ဣဒံဇာယသံဝရံ	၂၆၂
ဣဒံဇာယာနိ	၁၃၁၊ ၁၇၄
ဣဒံဇာယေသု	၁၃၉
ဣဒံ	၁၇၈
ဣဒံမေ	၃၁၂
ဣဒံရိယာပထစရိယာ	၁၃၉
ဣဒံသရိယဗလံ	၂၂၀
ဣဒံသာ	၂၆၀
ဣဒံသိပတနေ	၂၁၄
ဣဒံသုကီ	၂၅

[ဤ]	
ဤတိတော	၃၁၆
ဤသိကံ	၂၇၈

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဥ]		[ဥ]	
ဥက္ကဏ္ဍနမဟုလော	၂၆၃	ဥပသာတံ	၂၁၀
ဥက္ခိတ္တာသိကေ	၄	ဥပသာတကံ	၁၇၇
ဥဂ္ဂဟော	၉၃	ဥပစူဂံ	၁၇၉
ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ	၅၈	ဥပဋ္ဌဟန္တိ	၁၀၈
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ	၄၆	ဥပဋ္ဌပေတွာ	၉၀
ဥစ္ဆေဒဝါဒါ	၅၉	ဥပဋ္ဌာတိ	၁၆၆
ဥဇံ	၈၉	ဥပဋ္ဌာနံ ၈၀၊ ၉၃၊ ၁၀၇၊ ၁၁၀၊ ၁၉၂	
ဥဇ္ဇိတော	၁၉	ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော	၁၀၆
ဥတ္တမော	၂၁၃	ဥပဋ္ဌာနာနုဿတိယော	၁၁၅
ဥတ္တရန္တိ	၂၂၆	ဥပဋ္ဌာပေန္တော	၁၄၀
ဥတ္တရိ ပဋိဝေဓာယ	၁၈၀	ဥပဋ္ဌိတဿတိ	၂
ဥတ္တာနိကမ္ပံ	၁၈၂	ဥပဋ္ဌိတာ	၈၃
ဥတ္တာသမဟုလော	၂၆၂	ဥပတ္တမ္ဘကံ	၁၇၇
ဥဒကဓာရာ	၁၂	ဥပတ္တမ္ဘနာယ	၁၈၀
ဥဒပါဒိ	၂၀၁	ဥပဒ္ဒဝတော	၃၁၆
ဥဒါနံ	၂၁၉	ဥပနာဟိ	၂၄၊ ၆၅
ဥဒါနေသိ	၂၁၉	ဥပနာဟော	၂၆၀
ဥဒုစိတံ	၇၁	ဥပနိဗန္ဓနာ	၇၉၊ ၁၁၂
ဥဒုဇိတံ	၇၁	ဥပနိယတိ	၁၅
ဥဋ္ဌံ	၁၅၃	ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကမ္ပံ	၁၇၆
ဥဋ္ဌံသောတဿ	၆၈	ဥပပတ္တိ	၁၇၀
ဥဋ္ဌစံ	၁၃၂	ဥပပိဋကံ	၁၇၇
ဥဋ္ဌစာနုပတိတံ	၇၃	ဥပရိမကာယတော	၁၁
ဥဋ္ဌစေန	၁၉၁	ဥပသံဟရတိ	၁၅၂၊ ၂၉၁
ဥဋ္ဌတာ	၁၆၊ ၂၀	ဥပသဂ္ဂတော	၃၁၆
ဥဋ္ဌတော	၁၆	ဥပသင်္ကမိ	၂၃၇
ဥဋ္ဌရေယျ	၂၇၈	ဥပသင်္ကမိတွာ	၂၃၇
ဥဇ္ဇိတကော	၂၀	ဥပသမာယ	၂၁၆
ဥပက္ကိလေသာ	၇၉	ဥပသမ္ပဇ္ဇ	၁၃၃၊ ၁၅၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဥ]	
ဥပသမ္ပဒါ	၂၅၁
ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိဿ	၆၈
ဥပါဒါနေဟိ	၂၂
ဥပါဒါယ ၃၅၊ ၄၅၊ ၂၅၂၊ ၂၅၆၊ ၂၉၂	
ဥပါဒိယတိ	၄၉
ဥပါဒိယတိ	၂၃
ဥပေက္ခကော	၂၉၁
ဥပေက္ခာ	၁၀၇၊ ၁၉၂
ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတံ	၇၆
ဥပေက္ခာယ	၁၉၄
ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယ စေဝ	၁၉၄
ဥပေက္ခာဝသေန	၁၄၃
ဥပေက္ခာသဟင်္ဂတေန	၁၅၄
ဥပေက္ခာသုခဘူမိ	၂၆၅
ဥပေက္ခူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅
ဥပ္ပဇ္ဇတိ	၅၈၊ ၁၉၃
ဥပ္ပန္နံ	၂၆၂
ဥပ္ပါဒဝယဋ္ဌေန	၁၁၉
ဥပ္ပါဒါ	၂၀၇
ဥပ္ပါဒါဝိပတေယျံ	၃၀၃
ဥပ္ပါဒေတာ	၂၅၄
ဥပ္ပါဒေါ	၁၉၉
ဥဗ္ဗေဂဗဟုလော	၂၆၂
ဥဘယတ္ထော	၂၅၆
ဥဘော	၆
ဥယျုတ္ထော	၁၅
ဥသ္မာ	၁၇၂
ဥဿိနေန္တိ	၂၂၇
ဥဋ္ဌာရော	၂၁၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဇ]	
ဇကံ ၁၂၅၊ ၁၅၃၊ ၂၀၀၊ ၂၀၅	
ဇကံသဝစနံ	၁၄၁
ဇကဂ္ဂံ	၈၃၊ ၂၃၆
ဇကဂ္ဂတံ	၁၀၆၊ ၁၀၈
ဇကစ္စသဿတိကာ	၅၉
ဇကစ္စာနံ	၂၉၁
ဇကစ္စော	၃၀၉
ဇကဋ္ဌာနေ	၇၄
ဇကတ္တံ	၁၉၇
ဇကတ္တအနုပဋ္ဌာနံ	၁၃၄
ဇကတ္တဂတံ	၇၅၊ ၂၆၇
ဇကတ္တဝိမောက္ခော	၁၅၀၊ ၁၅၇
ဇကတ္တသုညံ	၂၃၉
ဇကတ္တာ	၇၅
ဇကတ္တပဋ္ဌာနံ	၁၃၄
ဇကတ္တူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅
ဇကန္တနိက္ခိလေသော	၈၅
ဇကပ္ပဋိဝေဓာနိ	၁၉၇
ဇကမိဇိဿံ	၆၇
ဇကမန္တံ	၂၃၈
ဇကရသဋ္ဌေန	၁၈၉
ဇကရသာ	၁၄၃၊ ၁၆၂
ဇကဝိဓာ	၂၂၅
ဇကသင်္ဂဟိတံ	၁၉၇
ဇကသင်္ဂဟိတာနိ	၁၉၇
ဇကသစ္စံ	၂၀၀
ဇကေ	၈၅
ဇကေကလောမတော	၁၂
ဇကေန	၈၅၊ ၁၉၇
ဇကုဒ္ဓေသော	၁၄၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ ၃၃၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဧ]	
ဧကော	၂၂၅
ဧကောဒိ	၁၈၇
ဧတံ မမ	၄၂၊ ၆၆
ဧတဒဝေါစ	၁၃၁၊ ၂၃၈
ဧတဒဟောသိ	၂၀၀
ဧတေ	၂၁၆
ဧတေန	၂၁၂
ဧဝံ	၃၇၊ ၁၂၄၊ ၁၄၀၊ ၃၁၀
ဧဝမေဝံ	၄၉၊ ၈၇၊ ၃၀၅
ဧဝမ္ပိ	၃၀၉
ဧသနဋ္ဌေန	၂၀၂
ဧသနာသုညံ	၂၃၉
ဧသော မေ အတ္တာ	၄၂၊ ၆၆
ဧသောဟမသ္မိ	၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဩ]	
ဩကာသံ	၂၀၊ ၅၇၊ ၅၈
ဩကာသကတော	၅၇
ဩက္ကမတိ	၁၄၊ ၃၁၇
ဩက္ကမိတုံ	၁၁
ဩက္ကမိတွာ	၂၇၃
ဩက္ခာယနပဟုလော	၂၆၁
ဩတ္တပ္ပံ	၂၂၇
ဩတ္တပ္ပဗလံ	၂၂၈
ဩတ္တဋ္ဌော	၁၉၊ ၂၃
ဩဒဂုံ	၁၁၆
ဩဒါတာနံ	၁၃
ဩဓိသော	၂၀၈
ဩပပါတိကာ	၃၄
ဩဘာသဂတံ	၂၆၇
ဩဘာသုပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဩ]	
ဩဘာသော	၁၄၃၊ ၁၉၀၊ ၂၁၉
ဩမာနော	၂၇
ဩလိယန္တိ	၆၄
ဩဋ္ဌာရိကေဟိ	၁၃၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဏ]	
ကံသေ	၁၁၄
ကကစူပမာ	၉၆
ကကစေန	၇၈
ကင်္ခါ	၁၆၅
ကဋုကတ္တာယ	၄၉
ကဏ္ဍံ	၁၇၇
ကဏ္ဍသုက္ကာ	၃၀၄
ကတဉ္ဇဏံ	၂၁၇
ကတပရပ္ပဝါဒါ	၂၅၈
ကတမန္တာနုဂ္ဂဟိတာ	၆၆
ကတိ	၄၁
ကထံ	၃၀၊ ၃၀၃
ကပ္ပေတိ	၁၄
ကမ္ပံ	၁၄၀
ကမ္မန္တာ	၃၀၆
ကမ္မနိယံ ဟောတိ	၇၉
ကမ္မသမာဒါနာနံ	၂၃၃
ကမ္မာဝရဏေန	၁၁
ကရဏ္ဍာ	၂၇၈
ကရိယန္တိ	၃၀၆
ကရောန္တော	၁၄၀
ကာ	၄၁
ကာမဂရုကော	၇
ကာမဂုဏေဟိ	၂၃

ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကံ
ကာမတ္ထန္တံ		၂၂၀၊ ၃၁၉	ကိလိဿတိ စ		၁၉၅
ကာမတ္ထန္တတော		၃၁၉	ကိလေသကလလိဘူတော		၁၈
ကာမတ္ထန္တော		၂၄၄	ကိလေသပဉ္စရပက္ခိတ္တော		၁၆
ကာမရာဂါနုသယော		၉	ကိလေသဗန္ဓုနေန		၁၉
ကာမရာဂေ		၂၆၆	ကိလေသမရိယာဒေ		၂၆၇
ကာမဝိတက္ကော		၂၆၂	ကိလေသဝတ္ထုဟိ		၃၂
ကာမာ		၂၂၉	ကိလေသာ		၃၊ ၂၀၇
ကာမာဓိမုတ္တော		၇	ကိလေသာနံ		၈၂၊ ၁၈၀
ကာမာသယော		၇	ကိလေသာဝရဏေန		၁၁
ကာယံ		၁၀၈၊ ၂၇၄	ကိလေသေ		၃၀၄၊ ၂၆၆
ကာယကမ္မံ		၄၈၊ ၂၅၆	ကိဝဉ္ဇ		၂၀၁
ကာယပဋိဗဒ္ဓါ		၁၁၃	ကုပ္ပေါ		၁၅၀၊ ၁၅၇
ကာယဗလံ		၂၃၁	ကုမ္မဂ္ဂပ္ပုဋိပန္နော		၁၅
ကာယသင်္ခါရာ		၁၁၂-၃	ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတော		၁၇
ကာယသမ္မုဿဇိ		၁၁၆	ကုသလံ		၁၄၆၊ ၁၇၇၊ ၁၉၉
ကာယဿ ဘေဒါ		၅၈	ကုသလကမ္မဿ		၁၇၁
ကာယာနုပဿနာ		၁၀၈	ကုသလာ		၁၄၀
ကာယိကံ		၁၁၆	ကုသိတေ		၁၃၂
ကာယိကာ		၁၁၃	ကုသိတော		၂
ကာယော		၄၆၊ ၁၀၇	ကေစိ		၃၀၆
ကာဠာဝကံ		၂၃၀	ကေနစိ		၁၀၅
ကိဇာတိကံ		၂၀၂	ကေနဋ္ဌေန		၁၄၂
ကိနိဒါနံ		၂၀၂	ကောဓနော		၂၄၊ ၆၅
ကိပဘဝံ		၂၀၂	ကောဓော		၂၆၀
ကိသမုဒယံ		၂၀၂	ကောပံ		၃၀
ကိစ္စဉာဏံ		၂၁၇	ကောလံကောလဿ		၆၇
ကိတ္တာဝတာ		၂၃၈	ကောသဇ္ဇံ		၁၃၂
ကိရ		၆၄၊ ၁၁၄	ကောသဇ္ဇာနုပတိတံ		၇၃
ကိလိဋ္ဌံ		၃၂၀	ကောသမ္ဘိယံ		၁၈၅
ကိလိဿတိ		၃၃၊ ၁၉၅	ကောသိယာ		၂၇၈

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၃၉

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ

[ခ]

[ဝ]

ခဏိကသမောဓာနာ	၇၁
ခဏေန	၂၁၀
ခတ္တိယပရိသံ	၃၂၁
ခတ္တိယမဟာသာလော	၁၇၀
ခန္တဝိဇ္ဇာ	၆၁၀၃၊ ၂၄၅
ခန္တဝိဇ္ဇာဗလံ	၂၂၀
ခန္တဝိသံဝရော	၅၃
ခန္တဝိသုညံ	၂၄၀
ခန္တဝိဇ္ဇာ	၃၇
ခန္တလောကော	၃
ခန္တာနံ	၃၇
ခန္တာပိ	၄၃
ခမတိ	၂၂၀
ခယဂါမိမဂ္ဂံ	၃၀၇
ခယတော	၁၆၀
ခယဝိရာဂေါ	၁၀၂
ခိတ္တစိတ္တာ	၁၇၀
ခိဏံ	၃၀၄
ခိဏာသဝဗလံ	၂၃၇
ခေမိနော	၂၁၁
ခေါ	၃၅၊ ၁၃၀

ဂန္ဓေဟိ	၂၂
ဂန္ဓော	၅၅
ဂမနိယံ	၁၅
ဂမေတိ	၂၆၂
ဂမ္ဘီရဗညဏစရိယံ	၁၃၂
ဂမ္ဘီရပညံ	၂၄၇
ဂမ္ဘီရပညာ	၂၅၂
ဂမ္ဘီရော	၂၅၆
ဂမ္မော	၂၁၅
ဂယုန္တိ	၂၂၇
ဂရံ ကရောန္တော	၂၂၂
ဂရဝစနံ	၁၄၁
ဂရုဋ္ဌော	၂၅၇
ဂရူပနိဿိတော	၂၆၃
ဂဟပတိမဟာသာလော	၁၇၀
ဂုတ္တဒ္ဓါရာနံ	၁၃၉
ဂုဟာ	၁၀၆
ဂူဋ္ဌာနိ စ	၂၅၀
ဂူဋ္ဌော	၂၅၆
ဂေါစရံ	၁၁၀
ဂေါစရဋ္ဌေန	၁၀၉
ဂေါစရာ	၂၁၉
ဂေါတြဘူ	၁၆၇
ဂေါပါလကဂဏနာယ	၉၄
ဂေါပုရိသာ	၂၉၂

[ဝ]

[ဃ]

ဂစ္ဆတိ	၁၉၅
ဂဏနာ	၉၄
ဂဏတော	၃၁၆
ဂတိယော	၄၀
ဂတိသမ္ပတ္တိယာ	၁၇၀
ဂတေ	၇၉
ဂမိတော	၂၁

ဃောသိတဿ	၂၉၅
ဃောသိတာရာမေ	၁၀၅
ဃောသော	၄၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[•]	
စက္က	၂၃၂
စက္ကဉ္စ	၂၂၁
စက္ကဝတ္တိ	၂၉၂
စက္ခါ	၂၁၆၊ ၂၁၉
စက္ခါကရဏီ	၂၁၆
စက္ခါနာ	၂၉၁
စက္ခါဘူတော	၂၅၅
စက္ခါမန္တော	၆၄
စက်မတိ	၁၃
စတုပဉ္စမာ	၂၂၅
စတုယောဂယောဇိတော	၂၂
စတုရိနိယာ	၂၉၂
စတုဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော	၂၅၂
စတ္တာရော	၃၁၂
စပရံ	၁၈၇
စမ္မခဏ္ဍော	၁၀၅
စရိတံ	၄
စရိယာ	၃၂၀
စလတော	၃၁၆
စဝတိ	၁၉၅၊ ၂၀၆
စာဂါမိမုတ္တာနံ	၇၆
စာတုမဟာရာဇိကာ	၂၁၈
စိတ္တံ	၁၀၁၊ ၁၈၇၊ ၁၉၁၊ ၂၀၈
စိတ္တဘာဝနာ	၁၉၅
စိတ္တဝသေန	၂၇၄
စိတ္တဝိပလ္လာသော	၁၇၈
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ	၁၁၃၊ ၂၁၃
စိတ္တသင်္ခါရာ	၁၁၂
စိတ္တသင်္ခါရော	၁၀၁
စိတ္တသမထော	၁၁၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[•]	
စိတ္တသမ္ပက္ခန္တနုတယ	၁၆၀
စိတ္တဿ	၁၅၁၊ ၁၈၀၊ ၃၀၃
စိတ္တေန အဘိသမေတိ	၃၀၃
စိရရတ္တံ	၂၁
စုဒ္ဒသ	၁၇၃
စေတနာ	၄၈
စေတယတိ	၂၁၁
စေတသာ	၁၅၃
စေတသိကံ	၁၁၆
စေတော စ	၂၁၁
စေတောဝိမုတ္တိ	၂၃၄
[ဆ]	
ဆဇ္ဇေတွာ	၁၈၃
ဆန္ဒဇာတော	၁၂၀
ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ	၂၀၁
ဆန္ဒရာဂဝိနယော	၂၀၁
ဆန္ဒရာဂေ	၂၆၆
ဆန္ဒဿ	၁၃၄
ဆန္ဒော	၁၀၇
ဆဟိ	၂၅
ဆာယာဝ	၅၅
ဆာယာသမ္ပန္နော	၅၅
ဆိန္ဒေယျ	၃၀၅
ဆေတာ	၂၀
[ဇ]	
ဇေဝံ	၁၈
ဇေဝိလဿ	၂၉၃
ဇနကံ	၁၇၆
ဇရာပါကာရပရိက္ခိတ္တော	၁၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၉]	
ဇရာမရဏံ	၂၀၂
ဇရာမရဏနိရောဓံ	၂၀၂
ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိဝံ	၂၀၂
ဇရာမရဏသမုဒယံ	၂၀၂
ဇဝနက္ခဏေ	၁၇၁
ဇဝနပညာ	၂၄၇၊ ၂၆၁
ဇာဂရိယာနုယောဂံ	၂၆၂
ဇာတံ	၂၄၁
ဇာတစေတနာယ	၁၇၁
ဇာတာ	၈၂
ဇာတာနံ	၁၈၈
ဇာတိ	၂၀၁
ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏဓမ္မတော	၃၁၇
ဇာတိနိဒါနံ	၂၀၂
ဇာတိနိရောဓေန	၁၂၀
ဇာတေ	၂၃၆
ဇာနံ	၂၅၅
ဇာနာတိ	၄၊ ၃၈၊ ၁၆၅၊ ၂၅၅
ဇိဂုစ္ဆမာနာ	၆၄
ဇိဝံ	၅
ဇိဝိတံ	၃၂၀
ဇိဝိတသင်္ခါရာ	၁၇၂
ဇိဝေါ	၅၊ ၅၈
ဇေတဝနေ	၁၂၈
ဇောတိကဿံ	၂၉၂
ဇောတေန္တိ	၂၁၁
[၅]	
ဈာနဖဿံ	၁၆၃
ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိ- သမာပတ္တိနံ	၂၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၅]	
ဈာနဝိမောက္ခေ	၁၃၂
ဈာနဝိမောက္ခော	၁၅၁၊ ၃၁၉
ဈာနာ	၁၄၁
ဈာယတော	၅၅
[၉]	
ဉာဏံ	၇၊ ၁၀၇၊ ၁၅၈၊ ၂၂၃၊ ၃၁၉
ဉာဏကရဏီ	၂၁၆
ဉာဏဇူ	၂၀၁
ဉာဏဒဿနံ	၂၁၇
ဉာဏပရိယန္တိကေ	၂၅၇
ဉာဏဘူတော	၂၅၅
ဉာဏမုခေ	၂၅၆
ဉာဏဝတ္ထုနိ	၂၅၁
ဉာဏဝိပ္ပါရာ	၂၇၈
ဉာဏဝိမောက္ခော	၁၅၀
ဉာဏသံဝရော	၅၃
ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ	၁၇၀
ဉာဏဿ	၃၀၃
ဉာဏာနိ	၇၀
ဉာဏာနုပရိဝတ္တတိ	၂၅၆
ဉာဏုပ္ပါဒေန	၁၂၁
ဉာဏုပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅၊ ၁၄၆
ဉာဏေန	၁၀၇၊ ၁၉၇၊ ၃၁၄
ဉာတံ	၈၂၊ ၁၆၃
ဉာတဋ္ဌေန	၃၁၉
ဉာတိ	၈၆
ဉာတော	၄၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၅]	
ဌာနဉ္စ	၂၃၁
ဌာနတော	၂၃၁
ဌာနသော	၂၃၃
ဌာနာနိ	၁၉၅
ဌတကာယကမ္ပံ	၄၈
ဌတဿ	၁၉၉
ဌတိ	၁၁၈
ဌတော	၂၁၂၊ ၂၂၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၈]	
တံ	၅၊ ၄၉
တံသမ္ပယုတ္တံ	၃၀၃
တက္ကရော	၂၀
တက္ကိကာ	၆၃
တဂ္ဂရုကော	၂၆၁
တစ္စရိတော	၂၆၁
တဇ္ဇာ	၁၁၈
တဋ္ဌိကာ	၁၀၅
တဏှာကာယေဟိ	၂၅
တဏှာဒါသော	၁၆
တဏှာနုသယေန	၁၉
တဏှာပရိဋ္ဌာဟေန	၁၉
တဏှာယ	၁၉
တဏှာဝိစရိတာနိ	၃၅
တဏှာသံဃာတပဋိမုက္ခော	၁၈
တဏှာသညောဇနေန	၁၉
တဏှာသန္တာပေန	၁၉
တဏှာသောတေန	၁၉
တတ္ထ	၈၀၊ ၁၀၅၊ ၁၆၇၊ ၁၈၃
တတ္ထ ဇာတာ	၁၆၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၈]	
တတ္ထ ဇာတေ	၁၈၈
တတြိ	၂၆၊ ၁၃၀
တထံ	၁၉၈
တထဋ္ဌေန	၁၉၇၊ ၂၁၃
တထဋ္ဌော	၁၉၈
တထမေတံ	၁၉၆
တထာ	၁၅၃
တထာဂတဗလာနိ	၂၃၀
တထာဂတဿ	၁
တထာဂတသာဝကော	၆၅
တထာဂတော	၅၊ ၅၈၊ ၆၅
တထာနိ	၁၉၆
တဒင်္ဂပူဟာနံ	၅၃
တဒင်္ဂဝိဝေကော	၃၀၇
တဒင်္ဂသုညံ	၂၃၉
တဒင်္ဂသုညော	၂၄၄
တဒမိပတေယျော	၂၆၁
တဒမိမုက္ခော	၂၆၁
တဒန္တယာ	၁၆၁
တဒန္တယေန	၁၆၅
တဒဝသေသေ	၃၁၄
တဒုဘယံ	၂၉၁
တဒေကဋ္ဌော	၁၀
တန္တာကုလကဇာတော	၁၇
တန္တိန္ဒော	၂၆၁
တပတေ	၈၇
တပ္ပစ္စနိကာနံ	၈၂
တပ္ပဗ္ဗာရော	၂၆၁
တပ္ပေါဏော	၂၆၁
တဗ္ဗဟုလော	၂၆၁

သံဝဏ္ဏီတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၈]	
တမေနံ	၃၀၅
တမေန	၅၅
တယော	၁၇၁
တရဏဋ္ဌေန	၁၈၉
တရတော	၁၉၀
တရန္တိ	၂၂၆
တရုဏရုက္ခော	၃၀၅
တဿ	၁၆၊ ၁၁၀၊ ၂၄၉
တဿိမာ	၂၄၉
တာယ	၁၀၇
တာယေတာ	၂၀
တာရေတာ	၂၀
တာဝတိံသာ	၂၁၈
တိက္ခပညံ	၂၄၇
တိက္ခိန္ဒြေယေ	၁
တိဋ္ဌတိ	၅၈၊ ၂၀၇
တိဋ္ဌတိ ဝါ	၁၄
တိဋ္ဌန္တံ	၂၀၆
တိဋ္ဌန္တံ	၂၂၆
တိဏသန္တရာ	၁၀၅
တိဏ္ဍော	၃၅
တိတ္ထိယသာဝကော	၆၅
တိတ္ထိယော	၆၅
တိတ္ထမဏ္ဍော	၁၈၁
တိပရိဝဋံ	၂၁၆
တိဗ္ဗာ	၄
တိမိတိမိဂ်လံ	၂၅၇
တိရစ္ဆာနယောနိ	၄၈
တိရိယံ	၁၅၃
တိရောဘာဝံ	၂၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၈]	
တိဝတ္ထဂတံ	၇၇
တိဏိ	၁၆၉
တိဏိ သစ္စာနိ	၂၀၀
တိရယိတွာ	၂၆၂
တိဟိ	၂၀၀
တုစ္ဆတော	၃၁၆
တုဋ္ဌိဗဟုလော	၂၆၂
တုလယိတွာ	၂၆၂
တုဝဋံ	၂၀၈
တုသိတာ	၂၁၈
တေန	၁၀၇၊ ၁၆၈၊ ၂၆၃
တေနဋ္ဌေန	၁၄၂
တေလပ္ပဒီပဿ	၅၅
တေသတ္တတိနံ	၂၅၀
[၉]	
ထဗ္ဗော	၂၆၀
ထာမဂတော	၃၀၄
ထေတတော	၂၆
ထောကမ္ပိ	၂၇၃
[၁၀]	
ဒက္ခိဏအက္ခိတော	၁၂
ဒက္ခိ	၁၇၉
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ	၁၀
ဒန္တော	၃၅
ဒသဝတ္ထုကာ	၃၃
ဒသသဟဿီ	၂၁၈
ဒသဟိ	၃၂၊ ၃၃
ဒဿနံ	၃၁၉
ဒဿနဋ္ဌေန	၁၁၃၊ ၁၆၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[၁]		[၁]	
ဒဿနာဓိပတေယျံ	၃၀၃	ဒိဋ္ဌိပရာမာသော	၄၆
ဒဿနာဘိသမယော	၃၀၄	ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိ	၄၁
ဒသဗလဗလဓာရီ	၂၅၃	ဒိဋ္ဌိပရိဋ္ဌာဟော	၄၆
ဒသေတာ	၂၀	ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော	၁၆၂
ဒါတာ	၂၅၅	ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဟောတိ	၁၆၂
ဒါနုပသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ	၇၅	ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနံ	၄၆
ဒိဋ္ဌိ	၃၀၊ ၈၃	ဒိဋ္ဌိယာ	၃၄၊ ၄၇
ဒိဋ္ဌတ္တာ	၃၁၉	ဒိဋ္ဌိယော	၄၂
ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ	၅၉	ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တော	၄၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မံ	၁၇၆	ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ	၄၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော	၂၅၆	ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော	၄၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မော	၅၉	ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော	၁၇၈
ဒိဋ္ဌာနုလောမိကကာယကမ္မံ	၄၈	ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပဗ္ဗိတံ	၄၅
ဒိဋ္ဌာနုသယော	၉၊ ၄၆	ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ	၁၁၃၊ ၂၁၃၊ ၃၁၉
ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသာ	၄၂	ဒိဋ္ဌိဝိသုကံ	၄၅
ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော	၄၆	ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ	၄၅
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၆၃	ဒိဋ္ဌိသန္တာပေါ	၄၆
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၃၂၊ ၄၁၊ ၄၅၊ ၄၉၊ ၆၆	ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ	၁၇၉
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၄၅	ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော	၆၇
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၄၅	ဒိဋ္ဌိသမ္ပာဓော	၄၆
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၃၀၇	ဒိဋ္ဌိသလ္လံ	၄၆
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၂၅၈	ဒိဋ္ဌိသဟဇာတကာယကမ္မံ	၄၈
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၂၁၊ ၃၅	ဒိဋ္ဌိပါဒါနံ	၄၆
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၄၆	ဒိဋ္ဌိကဋ္ဌေဟိ	၁၃၆
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၄၅	ဒိဋ္ဌိဝေ ဓမ္မေ	၆၇၊ ၁၃၃၊ ၂၃၅
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသော	၄၅	ဒိဋ္ဌိ	၄၀
ဒိဋ္ဌာနုသမုဒ္ဓါတော	၄၂	ဒိဋ္ဌိ	၃၃
ဒိဋ္ဌာနုနာနိ	၄၁	ဒိယဗုဒ္ဓိသတံ	၂၂၀
ဒိဋ္ဌိပပါတော	၄၆	ဒိသံ	၁၅၃
ဒိဋ္ဌိပလိဗောဓော	၄၆		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၁]		[၁]	
ဒိသာဖရဏာ	၂၀၀	ဒုမ္မနော	၂၉၁
ဒိဿာ	၃၀၅	ဒုဝိညာပယေ	၁
ဒိဿမာနေန	၂၇၃	ဒုဿကရဏ္ဍကော	၂၀၆
ဒိဿံ	၉၀၊ ၁၂၂	ဒုဿတိ	၃၀
ဒုက္ခံ	၄၉၊ ၁၇၉၊ ၂၀၁၊ ၃၁၄	ဒုဿယုဂံ	၂၀၆
ဒုက္ခဋ္ဌေန	၁၂၀	ဒုရေ	၂၅၂၊ ၂၇၃
ဒုက္ခဋ္ဌော	၄၀၊ ၁၉၀	ဒုရေပိ	၂၇၃
ဒုက္ခတော	၃၁၆	ဒေဝတာနံ	၃၀၉
ဒုက္ခနိရောဓော	၃၀၅	ဒေဝဝဏ္ဏံ	၂၇၇
ဒုက္ခဝတ္ထုကာ	၂၂၁	ဒေဝါ	၆၄၊ ၁၇၀
ဒုက္ခဝိပင်္ဂါ	၁၇၇	ဒေဝါနံ	၂၉၁
ဒုက္ခသစ္စံ	၂၀၀၊ ၂၀၁	ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ	၂၁၉
ဒုက္ခဿ	၃၇၊ ၁၉၀	ဒေဝါမနုဿာ	၂၀၉
ဒုက္ခာနုပဿနာ	၂၄၇၊ ၃၁၀	ဒေသနာ	၁၀၂
ဒုက္ခာဘိတုန္ဓော	၂၁	ဒေသနာဉာဏံ	၂၃၃
ဒုက္ခုဒြိယံ	၁၇၇	ဒေသနာဓမ္မစက္ကံ	၂၂၁
ဒုက္ခုပဿမဂါမိနံ	၁၇၀	ဒေသနာဗဟုလော	၂၆၃
ဒုက္ခေ	၁၉	ဒေသနာမဏ္ဍော	၁၀၂
ဒုဂ္ဂတိ	၁၀	ဒေသိယမာနေ	၆၄
ဒုစ္စရိတာ	၃	ဒေသေသိ	၂၇၆
ဒုစ္စရိတာနိ	၁၆၉	ဒေါဝါရိကောပမာ	၉၆
ဒုဋ္ဌုလ္လံ	၁၀၃	ဒေါသံ	၃၀
ဒုတိယံ	၁၅၃	ဒေါသော	၃၂၊ ၂၆၀
ဒုပ္ပညာ	၁၁	ဒွါကာရေ	၁
ဒုပ္ပညေ	၁၃၂	ဒွါဒသ	၃၀၀
ဒုပ္ပညော	၂	ဒွါဒသာကာရံ	၂၁၇
ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ	၂၅	ဒွါရံ	၁၃၉
ဒုဘတော	၁၅၁	ဒွါသဋ္ဌိယာ	၃၅
ဒုဘတောသုညံ	၂၃၉၊ ၂၄၄	ဒွိယု	၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ခ]		[ဝ]	
ဒွိဟိ	၂၁၂.၀၀	ဓာတုတော	၂၉၁
ဒွေဓာ	၂၂၅	ဓာတုယာ	၁၆၀
ဒွေမေ	၂၁၅	ဓုဝေန ဝါ	၂၄၀
ဒွေဝ	၄၈	ဓုဝေါ	၂၆
[ဝ]		ဓူမရဇာ	၈၇
ဓညမာပကဂဏနာယ	၉၄	ဓူမာယတိ	၂၇၄
ဓနဝါ	၂၅၃	[န]	
ဓမ္မံ	၁၇၈၊ ၂၇၆	နတ္ထိ	၃၄
ဓမ္မကေတု	၂၂၂	နတ္ထိတာ	၇
ဓမ္မစက္ကေ	၂၁၇	နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ	၃၃
ဓမ္မစက္ခါ	၂၁၇	နဒတိ	၂၃၂
ဓမ္မစရိယာယ	၂၂၂	နန္ဒိယာ	၁၅၈
ဓမ္မဇူ	၂၂၁	နပ္ပဇာနာတိ	၇၁
ဓမ္မဒ္ဓဇော	၂၂၂	နဝ	၂၂၅
ဓမ္မဘူတော	၂၅၅	နဝဓာ စေဝ	၂၂၅
ဓမ္မဝိနယော	၁၀၃	နဝဝိဓမာနေဟိ	၃၁
ဓမ္မရသော	၁၈၃	နဝဟိ	၃၀
ဓမ္မဿာမီ	၂၅၅	နာဂဝဏ္ဏံ	၂၇၇
ဓမ္မာ ၈၀၊ ၁၄၀၊ ၁၄၃၊ ၁၁၉၊ ၁၇၄		နာမိဝါသေတိ	၂၆၂
ဓမ္မာဓိပတေယျော	၂၂၃	နာနတ္တကိလေသေဟိ	၁၄၃၊ ၂၆၇
ဓမ္မာနံ	၁၆၉၊ ၁၈၀	နာနတ္တဝိမောက္ခော	၁၅၇
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ	၂၄၉	နာနတ္တသညာနံ	၁၅၅
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ	၁၃၈	နာနတ္တသုညံ	၂၄၀
ဓမ္မာနုဿာရီ	၁၆၃	နာနာ	၂၅၁
ဓမ္မဒ္ဓစ္စကုသလော	၁၉၅	နာနာဓာတုံ	၂၃၄
ဓမ္မေ	၁၃၃၊ ၃၁၄	နာနာမိမုတ္တိကတံ	၂၃၄
ဓမ္မေန	၂၂၂	နာနာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေသု	၂၅၁
ဓမ္မေသု	၁၀	နာနာရတ္တာနံ	၂၀၆
ဓမ္မော	၁၀၃	နာနာသုညတမနုပလဗ္ဗေသု	၂၅၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ ၃၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[န]		[န]	
နာမကာယော စ	၁၁၂	နဗ္ဗာနဓာတုယာ	၁၆၇
နာမဉ္ဇ	၁၁၂	နဗ္ဗာနာယ	၂၁၆
နာမရူပံ	၁၇၂	နဗ္ဗာနာရမ္မဏတာဇာတာ	၂၁၂
နာမရူပပစ္စယာပိ	၁၇၁	နဗ္ဗာဒါဉာဏာနိ	၇၀
နာမကန္တိ	၁၇၁၊ ၁၉၃	နဗ္ဗာဒါနုပဿနာ	၂၄၇
နာမကန္တိက္ခဏေ	၁၇၁	နဗ္ဗာဒါနုလောမဉာဏာနိ	၇၀
နာမကန္တိတဏှာစရိယာ	၇၂	နဗ္ဗာဒါပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဉာဏာနိ	၇၀
နာမက္ခန္ဓာ	၁၄၁	နဗ္ဗာဒါယ	၆၄
နာမက္ခန္ဓိလေသော	၂၅၆	နဗ္ဗာဓေတာဂိယံ	၃၀၇
နာမက္ခန္ဓိတ္ထိ	၄၉	နဗ္ဗာဓေမိကပညာ	၂၄၇၊ ၂၆၂
နာမက္ခန္ဓိယဋ္ဌော	၁၁၁	နဗ္ဗာမိတ္ထိ ၇၃၊ ၁၁၄၊ ၁၅၁၊ ၁၆၅၊ ၁၇၉	
နာမက္ခန္ဓိ	၂၁	နဗ္ဗာမိတ္ထဉ္ဇ	၁၁၂၊ ၁၆၆
နာမက္ခန္ဓိတော	၁၅၀	နဗ္ဗာမိတ္ထတော	၁၅၀
နာမက္ခန္ဓိမတာဏော	၂၀	နဗ္ဗာမိတ္တာ	၁၆၇
နာမက္ခန္ဓန ဝါ	၂၄၀	နဗ္ဗာမိတ္တေန	၃၀၉
နာမက္ခန္ဓော	၂၆	နဗ္ဗာမောနရတီ	၂၁၀
နာမက္ခန္ဓာတော	၃၁၀	နဗ္ဗာမ္ဗတော	၁၄
နာမက္ခန္ဓတ္ထိပလံ	၂၂၀	နဗ္ဗာယာမံ	၁၁
နာမက္ခန္ဓာပေတာ	၂၅၄	နဗ္ဗာယောဂဝစနံ	၁၄၁
နာမက္ခန္ဓာပေတီ	၂၂၀	နဗ္ဗာယျာတီ	၁၆၇
နာမက္ခန္ဓာဂတာ	၆၇	နဗ္ဗာယျာနဋ္ဌေန	၁၆၇
နာမက္ခန္ဓာဋ္ဌာ	၆၇	နဗ္ဗာယျာနဋ္ဌော	၁၀၆
နာမက္ခန္ဓာနိရောဓေန	၁၂၀	နဗ္ဗာယျာနာဝရဏဋ္ဌေန	၇၁
နာမက္ခန္ဓကာရဏာ	၂၅၉	နဗ္ဗာရယော	၄၀
နာမက္ခန္ဓတော	၂၅၅	နဗ္ဗာရာမိသံ	၃၁၄၊ ၃၁၇
နာမက္ခန္ဓပုဏာ	၂၅၀	နဗ္ဗာရာမိသတရော	၁၅၀
နာမက္ခန္ဓတ္ထိတိ	၅၀	နဗ္ဗာရာမိသာ	၁၅၀
နာမက္ခန္ဓတ္ထိန္ဒိ	၂၁၁	နဗ္ဗာရုတ္တိ	၁၂၀
နာမက္ခန္ဓာနံ	၀၂၊ ၁၆၇၊ ၂၂၅၊ ၂၄၃	နဗ္ဗာရုတ္တိဝိဝတ္တာနတော	၂၄၉
နာမက္ခန္ဓာနဉ္ဇ	၂၁၂	နဗ္ဗာရုဒ္ဓိ	၃၀၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[န]	
နိရောဓံ	၁၆၇
နိရောဓဂေါစရံ	၃၀၃
နိရောဓပ္ပဇာနနာ	၂၀၂
နိရောဓဝသေန	၁၄၃
နိရောဓသစ္စံ	၂၀၂
နိရောဓာနုပဿနာ	၂၄၇
နိရောဓာယ	၆၄
နိရောဓပဋ္ဌာနေန	၁၂၁
နိရောဓပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၆
နိရောဓေ	၈၄၊ ၁၆၇၊ ၁၈၀
နိရောဓေန္တော	၁၁၃
နိရောဓော	၇၅၊ ၈၂
နဝုတတ္တာ	၇၁
နသိန္ဓော	၁၀၆
နသိဒိ	၂၃၈
နသံသယော	၁၄၁
နဿင်္ဂ	၁၃၅
နဿင်္ဂာ	၂၂၆
နဿယပစ္စယာ ဟောန္တိ	၁၆၁၊ ၁၇၂
နဿယာ	၃၀၈
နဿရဏံ	၁၃၃၊ ၂၀၀၊ ၃၂၀
နဿရဏပ္ပဟာနံ	၅၃
နဿရဏပိဝေကော	၃၀၇
နဿရန္တိ	၂၂၆
နဿာယ	၃၀၆
နဿိတာသေ	၆၃
နတော	၂၅၆
နလကတော	၅၇
နလနိမိတ္တံ	၁၅၂
နလနိမိတ္တေ	၁၅၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[န]	
နိလသညံ	၁၅၂
နိလာနံ	၁၃
နိဝရဏေဟိ	၂၃
နု	၂၃၈
နေက္ခမ္ပံ	၇၁၊ ၂၀၅၊ ၃၂၀
နေက္ခမ္ဘာဘိရတံ	၂၃၀
နေက္ခမ္ပေန	၂၄၄၊ ၃၁၉
နေတာ	၂၅၄
နေယျံ	၂၅၇
နေယျပရိယန္တိကံ	၂၅၇
နေယျော	၂၅၆
နေဝသညိနာသညိဝါဒါ	၅၉
[ဝ]	
ပကတိယာ	၂၇၁
ပကတိဝဏ္ဏံ	၂၇၇
ပကမ္ပနာ	၁၁၃
ပကာသေန္တိ	၁၇၈
ပက္ခန္တတိ	၆၄၊ ၁၆၇၊ ၃၀၅
ပက္ခန္နပဋိနိဿဂ္ဂေါ	၁၂၁
ပက္ခန္နနဝေါသဂ္ဂေါ	၃၀၆
ပက္ခန္နနာ	၂၁၁
ပက္ခိနံ	၂၉၁
ပက္ခေ	၂၂၃
ပဂ္ဂဏန္တော	၁၄၀
ပဂ္ဂဏာတိ	၁၄၃
ပဂ္ဂဏိတ္တာ	၇၄
ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၄
ပဂ္ဂဟော	၁၉၂
ပဂ္ဂိဋ္ဌောပမာ	၉၆
ပစ္စတ္တံ	၁၅၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ပ]	
ပစ္စနီကတော	၁၄၈
ပစ္စယနိရောဓေန	၁၂၀
ပစ္စယာ	၂၀၅
ပစ္စယော စ	၃၀၃
ပစ္စလဒ္ဓါ	၁၇၈
ပစ္စဝေက္ခဏာဗဟုလော	၂၆၃
ပစ္စဿာသုံ	၁၃၁
ပစ္စာရောပေတိ	၂၉
ပစ္စာဝမန္တိ	၂၂၇
ပစ္စုပဋိတာ ဟောတိ	၄
ပစ္စုပ္ပန်	၂၅၆
ပစ္စုပ္ပန္နာ	၂၄၁
ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ	၂၅၂
ပစ္ဆိမကာယတော	၁၂
ပစ္ဆိမာ	၈၃
ပဇဟတိ	၂၆၂၊ ၃၀၄
ပဇဟထ	၃၁၁
ပဇာနတော	၁၀၇-၈
ပဇာနန္တော	၁၄၀
ပဇာနာတိ	၂၃၃
ပဇ္ဇလတိ	၂၇၄
ပဉ္စ	၁၃၁
ပဉ္စက္ခန္ဓာ	၁၇၂
ပဉ္စက္ခန္ဓေ	၃၁၇
ပဉ္စဂတိသမာရုဋ္ဌော	၂၃
ပဉ္စတိံသာယ	၅၀
ပဉ္စေ	၃၀၁
ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ	၂၁၄
ပဉ္စဝိသတိ	၃၁၈
ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ	၄၊ ၁၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ပ]	
ပညတ္တံ	၁၀၅
ပညတ္တိ	၈၆
ပညတ္တိဗလံ	၂၂၈
ပညဝါ	၂
ပညာ	၁၉၅၊ ၂၁၉
ပညာကေတု	၂၆၁
ပညာက္ခန္ဓံ	၂၆၂
ပညာဂတေန	၂၅၈
ပညာဂရုကော	၂၆၁
ပညာစရိတော	၂၆၁
ပညာဓဇော	၂၆၁
ပညာဓိပတေယျော	၂၆၁
ပညာဓိမုတ္တော	၂၆၁
ပညာပနာ	၁၈၂
ပညာပဘေဒကုသလော	၂၅၂
ပညာပေတာ	၂၅၄
ပညာပေတိ	၂၂၈
ပညာဗာဟုလ္လံ	၂၆၁
ပညာယ	၂၂၉၊ ၂၅၉
ပညာယတိ	၇၈၊ ၁၉၉
ပညာယမေတံ	၂၆၀
ပညာဝိမုတ္တိံ	၂၃၄
ပညာဝိမုတ္တိ	၁၉၀
ပညာဝုနိယာ	၂၅၁
ပညာဝေပုလ္လာယ	၂၅၁
ပညာသယော	၂၆၁
ပညာသာ	၃၁၈
ပညာသာယ	၄၊ ၅၈
ပညိန္ဒြိယံ	၁၆၁-၂
ပဋိကရောဟိ	၂၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၀]	
ပဋိကုဇ္ဇိတံ	၂၇၂
ပဋိဂ္ဂဟမဏ္ဍော	၁၈၂
ပဋိဃသညာနံ	၁၅၄
ပဋိဃာနသယော	၉
ပဋိစရတိ	၂၉
ပဋိစ္စ	၄၇
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ	၃၂၀
ပဋိစ္စန္ဒာနိ	၂၅၈
ပဋိစ္စန္ဒော	၂၅၆
ပဋိဇာနာတိ	၂၂၉၊ ၂၃၂
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ	၂၄၇
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ	၁၀၂
ပဋိပဒံ	၂၀၂၊ ၂၃၃
ပဋိပဒါ	၂၁၆
ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္တိ	၇၆
ပဋိပန္နဿ	၁၄၀
ပဋိပန္နော ဟောတိ	၆၄
ပဋိပဿနာ	၉၄
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ	၁၃၂
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ	၅၃
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကော	၃၀၇
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိသုဒ္ဓိယော	၁၃၂
ပဋိပ္ပဿန္တေတိ	၃၁၉
ပဋိပ္ပဿန္တေန္တိ	၂၂၇
ပဋိပ္ပရတိ	၂၉
ပဋိဗုဇ္ဈတိ	၂၀၈
ပဋိဘာနဝဝတ္ထာနတော	၂၄၉
ပဋိလဘတိ	၁၆၁
ပဋိလဘာဋ္ဌေန	၁၆၇
ပဋိလဘာ	၁၃၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၀]	
ပဋိလဘော	၂၄၅၊ ၂၅၁
ပဋိဝိဇ္ဈတိ	၄၊ ၁၁၁၊ ၁၆၄၊ ၁၉၇
ပဋိဝိဒ္ဓေါ	၁၄၀
ပဋိဝေဓကာလေ	၁၆၂၊ ၁၆၅
ပဋိဝေဓညဏံ	၂၃၃
ပဋိဝေဓဋ္ဌေန	၁၆၇၊ ၁၉၇၊ ၂၀၂
ပဋိဝေဓဋ္ဌော	၁၉၈
ပဋိဝေဓဓမ္မစက္ကံ	၂၂၁
ပဋိဝေဓာဒိဝိသောဓနာယ	၁၈၀
ပဋိဝေဓာယ	၁၆၂
ပဋိဝေဓော	၂၄၅
ပဋိသင်္ခါတိ	၂၂၈
ပဋိသင်္ခါနဗလံ	၂၂၈
ပဋိသန္တိက္ခဏေ	၁၇၁
ပဋိသန္တိဒါမိကရဏေ	၂၂၀
ပဋ္ဌပနာ	၁၈၂
ပဏမနာ	၁၁၃
ပဏိဒဟတိ	၁၆၇-၈
ပဏိဓာယ	၈၉
ပဏိဓိ°	၁၅၁
ပဏိဓိ	၄၈
ပဏိဓိတော	၁၅၈
ပဏိဓိယာ	၁၆၈
ပဏိဟိတာ	၃၁၀
ပဏိဟိတော	၁၅၀၊ ၁၅၇
ပဏိတံ	၆၄
ပဏိတဋ္ဌေန	၁၈၉
ပဏိတတရသဒ္ဓိန္ဒြိယဿ	၁၃၅
ပဏိတာမိမုတ္တိကာ	၁၀
ပဏိတော	၂၀၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ ၃၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဝ]		[ဝ]	
ပဏ္ဍရံ	၁၁၇	ပဘာသေတိ	၈၆-၇
ပဏ္ဍိစုံ	၂၄၈	ပဘိဇ္ဇတိ	၂၆၃
ပဏ္ဍိတလက္ခဏံ	၂၄၃	ပဘိန္ဒညဏော	၂၅၂
ပဏ္ဍိတာ	၁၄၀၊ ၂၅၈	ပမာဏဗဒ္ဓါ	၂၀၆
ပတာပေန္တိ	၂၁၁	ပမာဒေါ	၂၆၀
ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌေန	၁၄၂	ပမောဒနာ	၁၁၅
ပတိဋ္ဌာပကတ္ထော	၈၄	ပယာတော	၁၅
ပတိဋ္ဌာပနာယ	၁၈၀	ပယိရူပါသတော	၁၃၂
ပတိဋ္ဌာပေန္တော	၂၂၂	ပယိရူပါသန္တိ	၁၀
ပတိဋ္ဌိတော	၁၉၊ ၂၁၊ ၂၂၊ ၂၃	ပယောဂံ	၇၉
ပတ္တံ	၃၈	ပယောဂဉ္စ	၇၈
ပတ္တဒဏ္ဍော	၂၀	ပယောဂေါ	၇၉
ပတ္တိံ	၂၇၇	ပရံ မရဏာ	၅၊ ၅၈
ပတ္တနာ	၄၈	ပရတော	၃၁၆
ပထဝိယာ	၄၉	ပရတောပိ	၄၅
ပထဝီကသိဏံ	၅၅	ပရတ္ထော	၂၅၆
ပထဝီကာယံ	၃၁၄	ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တိ	၂၁၈
ပထဝီရသံ	၄၉	ပရပတ္တိယာ	၇၃
ပထဝီသမာယ	၂၆၀	ပရပုဂ္ဂလာနံ	၂၃၄
ပဒံ	၂၄၂	ပရပ္ပဝါဒါနံ	၂၁၃
ပဒေသေ	၁၃၉၊ ၂၅၇	ပရမကာပညပ္ပတ္ထော	၂၀
ပဓာနံ	၇၉	ပရမတ္ထံ	၃၁၇
ပဓာနဉ္စ	၇၈	ပရမတ္ထသုညံ	၂၄၀
ပပဋ္ဌိတော	၃၅	ပရမတ္ထော	၁၁၁၊ ၂၅၆
ပပါတာ	၂၀	ပရမသုညံ	၃၁၇
ပဗ္ဗဇိတေန	၂၁၅	ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော	၂
ပဘင်္ဂရာ	၁၇၈	ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ	၃
ပဘင်္ဂတော	၃၁၆	ပရသတ္တာနံ	၂၃၄
ပဘဝနိရောဓေန	၁၂၀	ပရာမသတိ	၂၇၂
ပဘဿရာနံ	၁၃	ပရာမာသော	၄၂

ပဒါနုတ္တမော	[၀]	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	[၀]	ပိဋကံ
ပရိက္ခာရာ		၂၁၁	ပရိယာဒါနံ		၂၁၀
ပရိက္ခိတ္တော		၁၉	ပရိယာဒါနဋ္ဌေန		၁၄၂
ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန		၂၀၂	ပရိယာဒါနာယ		၁၈၀
ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော		၁၀၆	ပရိယာဒိယတိ		၁၄၄
ပရိဂ္ဂဟသုညံ		၂၃၉	ပရိယာယေန	၁၅၇၊ ၁၆၃	
ပရိဂ္ဂဟော		၂၄၅	ပရိယုဋ္ဌာနာ		၂၀၇
ပရိစိတာ		၈၀	ပရိယုဋ္ဌိတော		၂၁
ပရိစိတာယ		၂၀၇	ပရိယေသိတံ		၃၈
ပရိစ္စတေတိ		၁၂၁	ပရိယောဂါဟနံ		၂၄၅
ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန	၁၈၉၊	၂၁၄	ပရိယောဒါတံ		၇၅
ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ		၁၂၁	ပရိယောနဒ္ဓေါ		၁၇
ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ		၃၀၆	ပရိယောသာနဋ္ဌေန		၂၁၃
ပရိစ္စိတာ		၁၉၅	ပရိဝဋ္ဋုမော		၅၇
ပရိဇပေတွာ		၃၀၂	ပရိဝတ္တတိ		၂၅၆
ပရိညတ္တာ		၈၄	ပရိဝါရဋ္ဌေန		၂၀၄
ပရိညာပဋိဝေဓံ		၁၆၄	ပရိဝါရာ		၂၁၁
ပရိဉယုတိ		၁၉	ပရိသာသု		၂၃၂
ပရိဏာမေတိ		၂၇၄	ပရိသုဒ္ဓိံ		၇၅
ပရိဏာယိကာ		၂၆၁	ပရိဟရန္တ၊		၂၀၉
ပရိတ္တဘူမကော		၁၀	ပရိဟာယတိ		၁၉၅
ပရိနိဗ္ဗာပနတ္ထော		၈၄	ပရိဋ္ဌာဟော		၁၈၃
ပရိနိဗ္ဗုတော		၃၅	ပရော		၃၄
ပရိပန္နေ		၇၀	ပလိပန္နော		၂၀
ပရိပါကဋ္ဌေန		၂၀၄	ပလိဗုဒ္ဓေါ		၂၀
ပရိပုစ္ဆာ		၉၃	ပလိဗောဓံ		၂၀
ပရိပုဏ္ဏာ		၈၀	ပလိဗောဓော		၂၀
ပရိပူရဏဋ္ဌေန		၂၀၄	ပလောကတော		၃၁၆
ပရိပူရေန္တိ		၂၄၈	ပလ္လင်္ဂံ		၈၉
ပရိမဇ္ဇတိ		၂၇၂	ပဝတ္တံ		၁၆၆
ပရိမုခံ		၉၀			

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၃၅၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ပဝတ္တဉ္စ	၁၆၆
ပဝတ္တပရိယာဒါနံ	၂၄၀
ပဝတ္တာ	၂၅၅
ပဝတ္ထေတိ	၂၂၁၊ ၂၃၂
ပဝါဟေယျ	၂၇၀
ပဝိစယဗဟုလော	၂၆၁
ပဝိဝေကော	၃၂၀
ပဝေဓတိ	၁၉၄
ပသာဒနိယေ သုတ္တန္တေ	၁၃၂
ပသာဒေတာ	၂၅၄
ပသီဒတိ	၆၄
ပသံ	၂၅၅
ပသတိ	၁၂၄၊ ၁၆၅၊ ၂၀၀၊ ၂၅၅
ပသဒ္ဓိ	၁၄၂၊ ၁၉၂
ပသဒ္ဓိဗဟုလံ	၁၆၁
ပသဒ္ဓိဗဟုလော	၁၆၁
ပသဒ္ဓေါ	၈၃
ပသန္တာနံ	၁၄
ပသန္တိ	၆၄
ပသမ္ဘယံ	၁၀၁
ပသမ္ဘန္တော	၁၁၃
ပသံသတိ	၉၀
ပသံသပဋိကင်္ခနာ	၇၂
ပသံသပဋိလာဘော	၇၂
ပသံသသဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ	၇၂
ပသာသော့ စ	၁၁၂
ပဟာနဋ္ဌေန	၁၈၉
ပဟာနဝိနယော	၅၂
ပဟာသော	၁၁၆
ပဟိနတ္တာ	၁၂၃၊ ၁၃၂၊ ၁၃၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ပဟိယတိ	၁၆၅
ပဟိယန္တိ	၇၉
ပဟောမိ	၃၅
ပဋ္ဌာသီ	၂၅
ပဋ္ဌာသော	၂၆၀
ပါကဋံ	၂၇၂
ပါဂ္ဂိကင်္ခါ	၂၀၈
ပါဂ္ဂိဟာရိယာနိ	၃၀၉
ပါဏာ	၂၀၉
ပါတုကရေတိ	၃၀
ပါပကံ	၂၀၈
ပါပကေ	၂၆၂
ပါပနဋ္ဌေန	၂၀၄
ပါပမက္ခိ	၆၅
ပါပမိတ္တောပိ	၄၅
ပါပိကာ	၄၈၊ ၄၉
ပါပိစ္ဆော	၂၅
ပါမောဇ္ဇံ	၁၀၇၊ ၁၁၅၊ ၁၄၂
ပါမောဇ္ဇဗဟုလော	၂၆၂
ပါရမိပ္ပတ္တာ	၁၆၄
ပါရမိပ္ပတ္တော	၂၂၂
ပါရိပူရိ	၂၁၁
ပါရိသုဒ္ဓိ	၉၄
ပါရုပိတုံ	၂၀၆
ပါဝစနံ	၁၀၃
ပါသာဒေါ	၁၀၆
ပိတာ	၃၄
ပိပါသိတော	၂၁
ပိယရူပံ	၉
ပိယဝစနံ	၁၄၁

ပဒါနုတ္တမော	[၀]	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	[၀]	ပိဋကံ
ပိဟိတံ		၂၇၂	ပုရိမတရသဒ္ဓိန္ဒြိယာ		၁၃၅
ပိဋံ		၁၀၅	ပုရိမာ ပုရိမာ		၈၃
ပိတကာနံ		၁၃	ပုရိသဒေါသာ		၂၉
ပိတနိမိတ္တံ		၁၅၂	ပုရိသဒေါသေဟိ		၂၈
ပိတိ	၁၁၅၊ ၁၄၂၊ ၁၉၂		ပုရိသဓောရယော		၂၅၃
ပိတိပဋိသံဝေဒီ		၁၀၀	ပုရိသနာဂေါ		၂၅၃
ပိတိသုခဘူမိ		၂၆၅	ပုရိသပုဂ္ဂလဿ		၄၇
ပိဋနံ		၂၁၀	ပုရိသသီဟော		၂၅၃
ပိဋိတော		၂၁	ပုရိသာ		၂၀၉
ပုဂ္ဂလဿ		၂၅၂	ပုရိသာဇညော		၂၅၃
ပုဂ္ဂလာ		၂၀၉	ပုရိသာသဘော		၂၅၃
ပုဂ္ဂလော		၂၊ ၁၁၀	ပူဇေန္တော		၂၂၂
ပုညဝတော		၂၉၂-၃	ပေက္ခေတာ		၂၅၄
ပုညာဘိသင်္ခါရော		၁၀၊ ၂၄၀	ပေါထုဇ္ဇနိကော		၂၁၅
ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ စ		၂၅၁	ပေါနောဘဝိကာ		၂၀၇
ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏေ		၂၅၁			
ပုထုဇ္ဇနော		၅၀			
ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ		၂၁၃		[၆]	
ပုထုသလ္လေဟိ		၁၆	ဖန္ဒနာ		၁၁၃
ပုနန္ဒဝံ		၆၅	ဖန္ဒိတော		၇၄
ပုနန္ဒဝေါ		၂၀၁	ဖရဏာ		၂၀၈
ပုပ္ဖေ		၅၅	ဖရတိ		၅၇၊ ၂၉၁
ပုပ္ဖဏှသမယံ		၂၀၅	ဖရိတွာ		၁၅၃၊ ၂၅၇
ပုပ္ဖန္တာနုဂ္ဂဟိတာ		၆၆	ဖဿနဋ္ဌေန		၁၆၇
ပုပ္ဖန္တာနုဒိဋ္ဌိ		၄၆၊ ၆၆	ဖဿနာ		၂၅၁
ပုပ္ဖန္တာပရန္တာနုဂ္ဂဟိတာ		၆၆	ဖဿိတာ ဝါ		၁၆၄
ပုပ္ဖယောဂေါ		၂၆၃	ဖဿိတော		၄၀၊ ၄၁
ပုပ္ဖေ		၂၀၀	ဖဿောပိ		၄၄
ပုရတ္ထိမကာယတော		၁၂	ဖုသနာ		၉၄

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၃၅၅

ပဒါနုတ္တမော	[ဗ]	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	[ဗ]	ပိဋကံ
ဗုဒ္ဓိ		၂၂၇	ဗုဒ္ဓါ		၁၇၀
ဗုဒ္ဓတိ		၃၀	ဗုဒ္ဓါ စ		၂၁၂
ဗလံ		၂၂၄	ဗုဒ္ဓိပဋိလာဘော		၈၅
ဗလကရဏီယာ		၃၀၆	ဗုဒ္ဓိလဘနဋ္ဌေန		၂၀၄
ဗလပ္ပတ္တော		၈၀	ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ		၁၄၀
ဗဟိဒ္ဓါ	၃၀၊	၂၄၄	ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာနံ		၁၃၉
ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ		၂၅	ဗုဒ္ဓေါ		၈၅
ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဌနေ		၁၆၇	ဗောဇ္ဈင်္ဂါ		၂၀၃
ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနော		၁၅၁	ဗောဓနဋ္ဌေန		၂၀၄
ဗဟိဒ္ဓါသုညံ		၂၃၉	ဗောဓာယ		၂၀၃
ဗဟိမုခေါ		၂၆၃	ဗောဓိပက္ခိယဋ္ဌေန		၂၀၄
ဗဟုံ		၃၀၉	ဗောဓိပက္ခိယာ	၈၂၊	၁၆၈
ဗဟုကံ	၂၆၇၊	၂၇၃	ဗောဓိသတ္တဿေဝ		၂၀၀
ဗဟုကမ္ပိ		၂၇၃	ဗောဓေန္တိ		၂၀၄
ဗဟုကေဟိ		၁၄	ဗုဒ္ဓိကရေတိ		၂၆၂
ဗဟုကော		၂၇၁	ဗုဒ္ဓိဘူတံ		၂၃၀
ဗဟုလိကတာယ		၂၀၇	ဗုဒ္ဓိဟောတိ		၇၉
ဗဟုလိကရေတိ	၁၅၂၊	၁၈၈	ဗုဒ္ဓိဟောန္တိ		၁၈၇
ဗဟုသုတော		၂၆၃	ဗျာပါဒံ		၂၂၀
ဗာလလက္ခဏံ		၂၄၃	ဗျာပါဒဝိတက္ကော		၂၆၂
ဗာရာဏသိယံ		၂၁၄	ဗျာပါဒါနုပတိတံ		၇၃
ဗာဟာဝိက္ခေပကံ		၃၀	ဗျာဝဋ္ဌာ		၃၀
ဗီဇံ		၄၉	ဗြဟ္မံ		၂၃၂
ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ		၃၀၇	ဗြဟ္မကာယိကာ		၂၁၈
ဗုဒ္ဓတိ		၂၀၃	ဗြဟ္မစက္ကံ		၂၃၂
ဗုဒ္ဓနဋ္ဌေန		၂၀၄	ဗြဟ္မစရိယံ		၁၀၃
ဗုဒ္ဓိ		၂၀၄	ဗြဟ္မစရိယမဏ္ဍော		၁၈၂
ဗုဒ္ဓစက္ခု		၁၄၇	ဗြဟ္မညတ္ထံ		၁၃၃
ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ		၄၀	ဗြဟ္မဘူတော		၂၅၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဗ]	
မြဟ္မလောကာ	၂၁၈
မြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတိ	၂၀၈
မြာဟ္မဏမဟာသာလော	၁၇၀
မြာဟ္မဏေသု	၁၃၃
[ဘ]	
ဘဂဝတာ	၂၁၇
ဘဂဝါ	၁၃၊ ၁၂၇၊ ၁၃၀
ဘဇတော	၁၃၂
ဘဇန္တိ	၁၀
ဘညမာနေ	၂၁၇
ဘဒန္တေ	၁၃၁
ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ	၄
ဘယတုပဋ္ဌာနေ	၁၂၂
ဘယတော	၁၆၀၊ ၃၁၆
ဘယတော ဥပဋ္ဌာတိ	၁၆၆
ဘယသညာ	၄
ဘဝဂါမိကမ္မာ	၃
ဘဝဉ္စ	၆၃
ဘဝတဏှာ	၆၅
ဘဝတ္တာ	၈၂၊ ၂၂၃
ဘဝဒိဋ္ဌိ	၄၆
ဘဝဒိဋ္ဌိသန္ဓိဿိတာ	၆
ဘဝရတာ	၆၄
ဘဝသမ္ပဒိတာ	၆၄
ဘဝါဘဝေ	၆၅
ဘဝါရာမာ	၆၄
ဘဝေ	၆၅
ဘာဝနာ	၁၆၉၊ ၃၂၀
ဘာဝနာပဋိဝေဓော	၂၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဘ]	
ဘာဝနာဗလံ	၂၂၈
ဘာဝနာယ	၁၆၁
ဘာဝနာဝသေန	၁၄၃
ဘာဝယတော	၇၀
ဘာဝိတံ	၁၃၂
ဘာဝိတာနိ	၁၃၂
ဘာဝိတာယ	၂၀၇
ဘာဝိတာ ဝါ	၁၆၄
ဘာဝိတိန္ဒြိယော	၁၃၃
ဘာဝိဿန္တိ ဝါ	၁၆၄
ဘာဝေတိ	၁၅၂၊ ၁၈၈၊ ၂၂၈၊ ၃၀၆
ဘာဝေန္တိ ဝါ	၁၆၄
ဘာဝေါ	၂၄၁
ဘာသတိ	၂၇၄
ဘာသတေ	၈၇
ဘာသေတိ	၈၇
ဘိက္ခဝေ	၃၁၂
ဘိက္ခဝေါ	၁၃၀၊ ၁၈၆
ဘိက္ခူ	၂၉၁၊ ၃၁၃
ဘိက္ခူ	၁၃၀၊ ၁၃၁
ဘိဿိ	၁၀၅
ဘုမ္မာ ဒေဝါ	၂၁၇
ဘူတံ	၆၄၊ ၆၅၊ ၃၂၀
ဘူတဋ္ဌေန	၁၃၃
ဘူတတော	၆၄၊ ၆၅
ဘူတပရိညာတော	၆၅
ဘူတဿ	၆၅
ဘူတာ	၂၀၉
ဘူရိ	၂၅၉၊ ၂၆၀
ဘူရိပညာ	၂၅၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ ၃၅၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဘ]		[မ]	
ဘော	၆၄	မနောမယံ	၂၇၄
ဘောဇန	၂၆၂	မနောကမ္မံ	၄၀
ဘောတော	၃၁၀	မနောဝိညာဏဓာတု	၁၁၀
[မ]		မနောသင်္ခါရာ	၃၁၀
မက္ခိ	၂၅	မနောသမုတ္တေဇနတာယ	၁၆၀
မက္ခော	၂၆၀	မရဏဓမ္မံ	၅၀
မဂ္ဂံ	၁၁၀	မဟဂ္ဂတံ	၁၅၃
မဂ္ဂကောဝိဒေါ	၂၅၄	မဟဒ္ဒနော	၂၅၃
မဂ္ဂညူ	၂၅၄	မဟပ္ပလံ	၄၇
မဂ္ဂဝိဒူ	၂၅၄	မဟာကန္တာရပ္ပဋိပန္နော	၂၀
မဂ္ဂသစ္စံ	၂၀၂	မဟာနိသံသံ	၄၇
မဂ္ဂါနုဂါမီ	၂၅၄	မဟာပညာ	၂၄၇
မဂ္ဂေန	၂၁၂	မဟာပပါတေ	၂၀
မဂ္ဂေါ	၁၀၆၊ ၁၀၀	မဟာပလိပေ	၂၀
မဂ္ဂေါ စေဝ ဟေတု စ	၁၀၀	မဟာပလိဗောဓေန	၂၀
မစ္ဆုပါသေန	၁၉	မဟာပုညာနံ	၃၀၁
မစ္ဆရိယံ	၂၆၀	မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ	၁၉
မစ္ဆရိ	၂၅	မဟာဘူတာ	၁၁၂
မစ္ဆိမာ	၂၁၆	မဟာဘူမကော	၁၀
မဇ္ဈိဋ္ဌာနံ	၁၃	မဟာရဇက္ခေ	၁
မဏ္ဍပေယျံ	၁၀၁	မဟာရဇက္ခော	၂
မတ္တညတံ	၂၆၂	မဟာဝိဒုဂ္ဂေ	၂၀
မဒေါ	၂၆၀	မဟာသံသာရပ္ပဋိပန္နော	၂၀
မနသိကရောတော	၁၆၇၊ ၁၉၀	မဟာသမ္မာဓပ္ပဋိပန္နော	၂၀
မနသိကာရော	၁၃၄	မဟိကာ	၀၇
မနာယတနံ	၁၁၇	မဟောဃပက္ခန္ဓော	၂၁
မနိန္ဒြိယံ	၁၁၀	မာတာ	၃၄
မနုဿာနံ	၂၀၀၊ ၂၉၁၊ ၃၀၉	မာနဝိနိဗန္ဓာ	၄၆
မနော	၁၁၇၊ ၃၀၉	မာနသံ	၁၁၇
		မာနာတိမာနော	၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[မ]	
မာနာနုသယော	၉
မာနေန္တော	၂၂၂
မာနော	၂၇၊ ၂၂၊ ၂၆၀
မာယာဝိ	၂၅၊ ၆၅
မာရဿ	၁၇၈
မာရာမိသတော	၃၁၇
မိဂဒါယေ	၂၁၄
မိစ္ဆာ	၅၇
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၄၆
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ	၃၃
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော	၆၂
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတော	၁၇၈
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၂၅
မိစ္ဆာမာနော	၂၈
မိတ္တာ	၈၆
မုခဝဏ္ဏော	၂၀၈
မုစ္စတိ	၁၅၈၊ ၁၆၇
မုစ္ဆနာ	၇၂
မုညပဗ္ဗဇဘူတော	၁၇
မုညမာ	၂၇၈
မုဋ္ဌဿတိ	၂၊ ၁၃၂
မုတံ	၃၈
မုတ္တော	၃၅၊ ၈၇
မုဒိန္ဒြိယေ	၁
မုဟုတ္တေန	၂၁၈
မူလံ	၃၀၅
မူလစရိယဋ္ဌေန	၂၀၄
မူလဋ္ဌေန	၂၀၄
မူလပဋိသန္တိဒဋ္ဌေန	၂၀၄
မူလပဋိသန္တိဒါပါပနဋ္ဌေန	၂၀၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[မ]	
မူလပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန	၂၀၄
မေ	၁၂၄
မေဏ္ဍကဿ	၂၉၅
မေတ္တာ စ	၂၁၁
မေတ္တာယတိ	၂၁၁
မေတ္တာယ ဝါ	၂၉၁
မေတ္တာသဟဂတေန	၁၅၃
မေဓာ	၂၆၀
မေဓာဝိ	၆၆၊ ၁၄၀
မေဓော	၂၁၃၊ ၃၁၈
မေဓေတော	၂၀
မေဒနာ	၁၁၆
မေဟော	၃၂၊ ၂၆၀
[ယ]	
ယံ	၉၊ ၅၇၊ ၂၀၀၊ ၂၂၉
ယညဒေဝ	၃၂၀
ယတော	၁၆၇၊ ၂၀၁
ယတ္ထ	၈၀၊ ၁၀၅၊ ၁၆၈
ယတ္ထာယံ	၆၃
ယထတ္ထာ	၈၄
ယထာဒိဋ္ဌိ	၄၈
ယထာဒိဋ္ဌိယံ	၄၈
ယထာဘူတံ	၇၊ ၁၁၃၊ ၁၅၈၊ ၂၂၉၊ ၂၃၄
ယထာဘူတဉ္ဇနံ	၁၅၈
ယထာဘူတေ'မိမုစ္စတိ	၆၅
ယထာရူပေဟိ	၁၁၃
ယဒိဒံ	၂၄၂
ယမ္ဗိ	၂၃၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ ၃၅၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ယ]	
ယာထာဝံ	၆၄
ယာနိကတာ	၈၀၁၈၁
ယာနိကတာယ	၂၀၇
ယာမာ	၂၁၈
ယာဝတာ	၃၇၂၂၀၆
ယိဋ္ဌံ	၅၆
ယုဂနဒ္ဓိ	၁၈၇
ယုဂနဒ္ဓဋ္ဌေန	၁၈၉
ယုတ္တော	၂၂
ယေန	၁၆၈
ယေဟိ	၇၂
ယောဂယုတ္တာ	၁၇၈
ယောဂါဝစရော	၁၄၄
ယောဂေဟိ	၂၂
ယောနိသောမနသိကာရေ	၁၃၈
ယောနိသောမနသိကာရော	၂၄၉
ယွာယံ	၃၀၄

	[၅]
ရက္ခန္တိ	၂၀၈
ရဇ္ဇတိ	၂၃၂၅၂၃၂
ရတိ	၁၈၃
ရတ္တော	၃၀၄
ရမတိ	၂၆၃
ရသံ	၉၀
ရာဂံ	၃၀၄
ရာဂဂ္ဂိနာ	၂၀
ရာဂတော	၁၅၈
ရာဂဒေါသမောဟဇဋ္ဌာ- ဇဋ္ဌိတော	၁၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[၅]	
ရာဂဗန္ဓနေန	၁၉
ရာဂဝိရာဂါ	၁၉၀
ရာဂါနုပတိတံ	၇၃
ရာဂေ	၂၆၆
ရာဂေါ	၄၇၂၂၆၀
ရာဇမဟာမတ္တဿ	၂၀၆
ရာဇာ	၂၉၂
ရာဟုဂဟဏာ	၈၇
ရိတ္တတော	၃၁၆
ရုက္ခမူလဂတော	၈၇
ရုစိ	၁၀၃
ရူပံ	၄၂၂၅၄၂၅၂
ရူပဂတံ	၂၇၂
ရူပပုဋိသညုတ္တော	၁၅၇
ရူပဝန္တံ	၅၄
ရူပဝိရာဂေ	၁၂၀
ရူပသညာန	၁၅၄
ရူပသညီ	၁၅၂
ရူပသ္မိ	၅၄၂၅၅
ရူပဿ	၃၇၂၄၇
ရူပါနိ	၁၅၀
ရူပီ	၁၅၀
ရူပေ	၁၂၀
ရောဂတော	၃၁၆

	[၆]
လက္ခဏံ	၉၃
လက္ခဏသုညံ	၂၃၉
လဟုပညာ	၂၆၁
လဟုသညဉ္စ	၂၇၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[လ]	
လာဘီ	၂၇၂
လာဘော	၂၅၁
လိမ္မန္တိ	၂၂၆
လီနံ	၇၃
လောကံ	၁၅၃၊ ၂၃၄
လောကတ္ထ	၁၃၉
လောကဓမ္မာ	၂၀
လောကနိယျာနာယ	၁၆၀
လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာ	၄၆
လောကသန္တိဝါသော	၁၅
လောကသ္မိ	၁၇၀
လောကိကော	၁၅၀
လောကိယော	၁၅၇
လောကုတ္တရံ	၃၀၇
လောကုတ္တရာ	၁၅၇
လောကုတ္တရော	၁၅၀
လောကေ	၉၂၊ ၁၉
လောကော	၂၂၄၊ ၃၄၊ ၅၇၊ ၆၃
လောကော စ	၅၇၊ ၆၀
လောဘက္ခန္ဓိ	၂၆၃
လောဘော	၃၂
လောမကူပတော လောမ-	
ကူပတော	၁၂
လောဟိတကာနံ	၁၃

[ဝ]

ဝစီကမ္ပံ	၄၀
ဝဇ္ဇံ	၂၂၃၊ ၂၂၀
ဝဇ္ဇဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ	၂၀
ဝဇ္ဇေတွာ	၂၁၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ဝခိုတဝခုနာ	၂၅၁
ဝတ	၃၁၅
ဝတ္ထေတိ	၂၂၀
ဝတ္ထုကတာ	၈၀၊ ၈၁
ဝတ္ထုကတာယ	၂၀၇
ဝတ္ထု စေဝ	၅၇
ဝတ္ထုဝသေန	၁၅၇၊ ၁၆၃၊ ၂၀၀
ဝတ္ထုသ္မိ	၈၁၊ ၂၉၁
ဝဒေါ	၂၆
ဝဓကတော	၃၁၆
ဝဓကေ	၄
ဝမန္တိ	၂၂၇
ဝယလက္ခဏံ	၇၅
ဝယော	၁၉၉
ဝသလော	၆၅
ဝသိပ္ပတ္တာ	၁၆၄
ဝသိပ္ပတ္တော	၈၀၊ ၂၂၂
ဝသီဘာဝဋ္ဌေန	၂၀၅
ဝသီဘာဝပ္ပတ္တာနံ	၂၀၅
ဝါမအက္ခိတော	၁၂
ဝါလဝေဓိရူပါ	၂၅၀
ဝိ	၁၂၄
ဝိကမ္ပတိ	၁၉၄
ဝိကမ္ပိတံ	၇၃
ဝိက္ခမ္ပနပ္ပဟာနံ	၅၃
ဝိက္ခမ္ပနဝိဝေကော	၃၀၇
ဝိက္ခမ္ပနသုညံ	၂၃၉
ဝိက္ခမ္ပိတော	၂၄၄
ဝိက္ခိပတိ	၁၉၅
ဝိက္ခိပ္ပတိ စေဝ	၁၉၅

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[•]		[•]	
ဝိက္ခိပ္ပတေ	၇၃	ဝိတက္ကာ	၇၉
ဝိက္ခိပ္ပမာနဿ	၇၂	ဝိတက္ကေထ	၃၁၀
ဝိက္ခေပါနုပတိတံ	၇၃	ဝိတက္ကောပိ	၄၄
ဝိက္ခေပေါ	၁၉၁၊ ၁၉၆	ဝိတ္ထတာယ	၂၆၀
ဝိဂတံ	၂၄၂၊ ၃၀၄	ဝိဒိတံ	၈၃
ဝိဂမေတိ	၃၀၄	ဝိဒိတာ	၁၀၈
ဝိဂ္ဂဟိတမာနဿော	၁၉၁	ဝိဒိတော	၄၀
ဝိစယဗဟုလော	၂၆၁	ဝိဒူရေ	၂၅၂
ဝိစာရယတော	၃၁၀	ဝိဒ္ဓေါ	၁၆
ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော	၉	ဝိမူပေန္တိ	၂၂၇
ဝိဇေဋတော	၁၈	ဝိနမနာ	၁၁၃
ဝိဇာနန္တော	၁၄၀	ဝိနယော	၁၀၃
ဝိဇ္ဇံ	၃၀၂	ဝိနဿတိ	၅၈
ဝိဇ္ဇာ	၂၁၃၊ ၂၁၉၊ ၃၀၄၊ ၃၁၉	ဝိနိဂ္ဂဏိတွာ	၇၄
ဝိဇ္ဇာဓရာ	၃၀၂	ဝိနိပါတိကာ	၂၀၉
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ	၃၁၉	ဝိနိပါတိကာနံ	၂၉၁
ဝိညာဏံ	၁၁၇၊ ၁၁၈၊ ၁၅၆၊ ၁၇၁၊ ၁၇၂	ဝိနိပါတော	၁၈
ဝိညာဏက္ခန္ဓော	၁၁၈	ဝိနေတာ	၂၅၄
ဝိညာဏစရိယာယ	၁၄၀	ဝိနောဒေတိ	၂၆၂
ဝိညာဏဇ္ဇာယတနံ	၁၅၆	ဝိပတ္တိဘဝလောကော	၃
ဝိညာဏပစ္စယာပိ	၁၇၂	ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော	၃
ဝိညာတံ	၃၈	ဝိပထပက္ခန္ဓော	၂၁
ဝိညူ	၁၄၀	ဝိပန္နဒိဋ္ဌိယော	၆၆
ဝိတက္ကံ	၃၁၀	ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ	၆၅
ဝိတက္ကယတော	၃၁၀	ဝိပရိဏတဇ္ဇေဝ	၂၄၂
ဝိတက္ကယိတ္ထ	၃၁၀	ဝိပရိဏာမဋ္ဌေန	၁၂၀
ဝိတက္ကယိဿတိ	၃၁၀	ဝိပရိဏာမဓမ္မံ	၂၀၁
ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓိ	၃၁၀	ဝိပရိဏာမဓမ္မတော	၃၁၆
ဝိတက္ကသမ္ပန္နံ	၇၇	ဝိပရိဏာမသုညံ	၂၃၉
		ဝိပရိတသညီ	၆၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၀]	
ဝိပဿကာနံ	၇၆
ဝိပဿနာ	၃၀၄
ဝိပဿနာဗလံ	၂၂၀
ဝိပဿနပေက္ခာ	၁၉၃
ဝိပါကာဝရဏေန	၁၁
ဝိပုလံ	၅၀
ဝိပုလပညံ	၂၄၇
ဝိပုလပညာ	၂၅၂
ဝိပုလာယ	၂၆၀
ဝိပုလေန	၁၅၃
ဝိပ္ပဋိပန္နော	၂၂
ဝိပ္ပမုတ္တံ	၂၆၆
ဝိပ္ပမုတ္တာ	၂၂၆
ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ	၁၇၂
ဝိပ္ပသီဒတိ	၂၀၈
ဝိဘဇနာ	၁၈၂
ဝိဘဝံ	၆၄
ဝိဘဝဉ္စ	၆၃
ဝိဘဝတော	၃၁၆
ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ	၄၆
ဝိဘဝဒိဋ္ဌိသန္ဓိသိတာ	၆
ဝိဘဝါ	၆၅
ဝိဘာဝယိတွာ	၂၆၂
ဝိဘာဝီ	၁၄၀
ဝိဘူတံ	၂၆၂
ဝိဘူတဝိဟာရီ	၂၆၁
ဝိမရိယာဒိကတံ	၂၆၆
ဝိမုတ္တဋ္ဌေန	၁၈၉၊ ၂၁၃
ဝိမုတ္တတ္တာ	၁၄၃
ဝိမုတ္တိ	၁၄၅၊ ၂၀၁၊ ၂၀၅၊ ၂၁၃-၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၀]	
ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ	၂၆၂
ဝိမုတ္တိ စ	၂၁၁
ဝိမုတ္တိဉ္ဇာဏဒဿနက္ခန္ဓံ	၂၆၂
ဝိမုတ္တိရသော	၁၈၃
ဝိမုတ္တိသုခေ	၇၀၊ ၁၂၃
ဝိမုတ္တိပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅
ဝိမောက္ခန္ဓိကံ	၈၆
ဝိမောက္ခမုခံ	၁၆၉
ဝိမောက္ခမုခါနိ	၁၆၀
ဝိမောက္ခဝသေန	၁၄၃
ဝိမောက္ခေ	၁၆၄
ဝိမောက္ခော	၁၅၁၊ ၁၆၇၊ ၃၀၄၊ ၃၁၉
ဝိမောစယံ	၁၀၂
ဝိရဇံ	၂၁၇
ဝိရဇ္ဇတိ	၂၁၂
ဝိရာဂဂေါစရော	၂၁၂
ဝိရာဂါနုပဿနာ	၁၀၂၊ ၂၄၇
ဝိရာဂါနုပဿီ	၁၀၂၊ ၁၂၀
ဝိရာဂါယ	၆၄
ဝိရာဂါရမ္မဏော	၂၁၂
ဝိရာဂါဟောန္တိ	၂၁၂
ဝိရာဂေ	၂၁၂
ဝိရာဂေါ	၂၁၂
ဝိရုဋ္ဌိ	၃၀၇
ဝိရောစတေ	၈၇
ဝိဝဇ္ဇယိတွာ	၇၄
ဝိဝဋ္ဌံ	၂၇၂
ဝိဝဋ္ဌတော	၁၉၀
ဝိဝဋ္ဌနဋ္ဌေန	၁၈၉
ဝိဝဋ္ဌနာ	၉၄

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၆၃

ပဒါနုက္ကမော

[•]

ပိဋကံ

ပဒါနုက္ကမော

[•]

ပိဋကံ

ဝိဝဋ္ဌနာဝသေန	၁၄၃
ဝိဝဋ္ဌန္တိ	၂၂၇
ဝိဝတ္တတိ	၁၀၇
ဝိဝရဏာ	၁၀၂
ဝိဝါဒမူလေဟိ	၂၃
ဝိဝိဓမ္မိ	၂၇၇
ဝိဝေကဇာ	၂၆၅
ဝိဝေကနိန္ဒ	၂၂၉၊ ၂၃၀
ဝိဝေကနိဿိတံ	၃၀၆
ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ	၂၃၀
ဝိဝေကပေါဏံ	၂၃၀
ဝိဝေကာ	၂၀၅
ဝိဝေကော	၃၀၆
ဝိသဇ္ဇိတာ စ	၂၅၉
ဝိသညိနော	၁၇၀
ဝိသညတ္တံ	၂၆၆
ဝိသညတ္တာ	၂၂၆
ဝိသညောဂူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၆
ဝိသဘာဂသုညံ	၂၃၉
ဝိသဘာဂါနိ	၂၄၄
ဝိသမံ	၃၂၀
ဝိသမာ	၂၀၇
ဝိသလ္လံ	၃၁၇
ဝိသဝိတာယ	၈၅
ဝိသာရဒေါ	၃၂၁
ဝိသိဋ္ဌံ	၂၄၂
ဝိသိနေန္တိ	၂၂၇
ဝိသုဇ္ဈတိ	၃၁၉
ဝိသုဇ္ဈန္တိ	၁၃၁၊ ၂၂၇
ဝိသုဒ္ဓိ	၃၂၀

ဝိသုဒ္ဓိစိတ္တဿံ	၇၁
ဝိသုဒ္ဓိစိတ္တာ	၃၁၁
ဝိသုဒ္ဓိ	၂၀၅၊ ၃၁၉
ဝိသုဒ္ဓေါ	၆၅
ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ	၇၀၊ ၁၄၀
ဝိသေသာဓိဂမာယ	၁၀၀
ဝိသေသော ဟောတိ	၂၆၃
ဝိဟရတိ	၁၂၄၊ ၁၅၃
ဝိဟရထ	၃၁၁
ဝိဟာယ	၆၇
ဝိဟာရဗဟုလော	၂၆၃
ဝိဟာရာဓိဂမော	၁၃၅
ဝိဟာရော	၁၀၆
ဝိဟိံသာဝိတက္ကော	၂၆၂
ဝိဟေသံ	၂၁၀
ဝိဟေသေတိ	၃၀
ဝိတတက္ကော	၆၅
ဝိတမလံ	၂၁၇
ဝိတရာဂေါ	၁၄၅
ဝိရိယသံဝရော	၅၃
ဝုစ္ဆန္တိ	၁၁၂
ဝုဋ္ဌဟန္တိ	၂၂၇
ဝုဋ္ဌာတိ	၁၆၇
ဝုဋ္ဌာနံ	၂၃၄
ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌေန	၁၀၉
ဝုဋ္ဌာနော	၁၅၁
ဝုဒ္ဓိ	၃၀၇
ဝုယျတိ	၁၉
ဝုပသမ္ပန္တိ	၇၉
ဝုပသမေန္တော	၁၁၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဝ]		[သ]	
ဝေ	၆၅	သံဝတ္တန္တိ	၂၀၃
ဝေဒနံ	၃၁၄	သံဝရဋ္ဌေန	၁၁၃၊ ၃၁၉
ဝေဒနာ	၁၀၈	သံဝရဝိနယော	၅၂
ဝေဒဗဟုလော	၁၆၁၊ ၂၆၂	သံဝေဂေါ	၁၄၃
ဝေဒေယျော	၂၆	သံဝေဇေတွာ	၁၄၃
ဝေနတေယျော	၂၅၇	သံသာရံ	၁၇၈
ဝေပုလ္လံ	၃၀၇	သံသာရာ	၂၀
ဝေယျာကရဏေ	၂၁၇	သံသီဒနာ	၂၁၁
ဝေသာရဇ္ဇံ	၁၃၅	သ	၆၅
ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ	၁၆၄	သကဒါဂါမိဿ	၆၇
ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော	၈၀၊ ၂၂၂	သက္ကရာဇ္ဇော	၂၂၂
ဝေဟာသံ	၂၉၂	သက္ကာယဒိဋ္ဌိ	၄၆
ဝေါဒါနံ	၁၁၀၊ ၂၃၄	သက္ကာယဒိဋ္ဌိယော	၆၂
ဝေါဒါနဋ္ဌော	၁၁၁	သက္ကာယဝတ္ထုကာ	၄၆
ဝေါဒါနာယ	၁၈၀	သက္ကာယဝတ္ထုကာယ	၅၇
ဝေါဒါနေ	၇၀၊ ၇၄	သဂါရဝသပ္ပတိဿာမိဝစနံ	၁၄၁
ဝေါဒါနော	၂၅၆	သဂုဏတော	၁၄၉
ဝေါဘိန္ဒန္တာ	၂၅၈	သင်္ဂဗ္ဗေါ	၂၀၂
ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ°	၃၀၆	သင်္ဂမ္ဗိ	၂၁၈
ဝေါသဂ္ဂါ	၂၀၅	သင်္ခတံ	၃၂၀
ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာ	၁၈၈	သင်္ခတတော	၃၁၇
ဝေါသဂ္ဂေါ	၃၂၀	သင်္ခတမသင်္ခတံ	၃၆
ဝေါသဇ္ဇတိ	၃၂၀	သင်္ခတလက္ခဏံ	၂၄၃
ဝေါသဇ္ဇိတတ္တာ	၁၄၃	သင်္ခတာနံ	၁၉၉
[သ]		သင်္ခါတေန	၈၅
သံကိလေသံ	၂၃၄	သင်္ခါရသုညံ	၂၃၉
သံကိလေသိကဓမ္မတော	၃၁၇	သင်္ခါရာ	၄၉၊ ၂၀၇၊ ၂၄၁
သံကိလေသိကာ	၃၀၄	သင်္ခေပေါ	၁၉၆
သံရူပေန္တိ	၂၂၇	သင်္ဂဏှာတိ	၂၂၈
		သင်္ဂဟဗလံ	၂၂၈

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၆၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သင်္ဂဟိတာနိ	၂၀၀	သဉ္ဇာယတိ	၁၈၆
သစိတ္တံ	၁၇၈	သညာပိ	၄၄
သစ္စံ	၁၉၈၊ ၂၀၀	သညာပိတက္ကေသုပိ	၁၀၈
သစ္စဂေါစရာ	၂၂၁	သညာပိပလ္လာသာ	၁၇၇
သစ္စဉာဏံ	၂၁၇	သညာပိပလ္လာသော	၁၇၇
သစ္စဋ္ဌေန	၁၉၇	သညာပိမောက္ခော	၁၅၀
သစ္စဋ္ဌော	၁၉၈	သညီဝါဒါ	၅၉
သစ္စတော	၂၆	သညတ္တော	၁၉၊ ၁၅၀
သစ္စပရိယာပန္နာ	၂၂၁	သညောဂါနုပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၆
သစ္စဝတ္ထုကာ	၂၂၁	သညောဇနာ	၇၉
သစ္စသင်္ဂဟိတာ	၂၂၁	သညောဇနိကာ	၄၆၊ ၆၂
သစ္စာ	၃၀၄	သညောဇနေဟိ	၂၇၊ ၃၃
သစ္စာနံ	၁၉၉	သဋ္ဌော	၂၅
သစ္စာနိ	၁၈၀	သဏ္ဍာတိ	၁၀၇
သစ္စာနုလောမိကစိတ္တေန	၃၀၃	သဏ္ဍိတိ	၁၁၈
သစ္စာဘိသမယတ္ထော	၈၄	သတိ°	၉၀
သစ္စာဘိသမယာယ	၁၈၀	သတိ	၇၂၊ ၁၀၇
သစ္စာရမ္မဏာ	၂၂၁	သတိပဋ္ဌာနံ	၂၂၃
သစ္စေ သမုဒါဂတာ	၂၂၁	သတိပဋ္ဌာနာ	၃၁၂
သစ္စေဟိ	၂၀၀	သတိပဋ္ဌာနေ	၁၃၂
သတ္တိကတံ	၁၆၃	သတိပဋ္ဌာနေသု	၁၃၉
သတ္တိကတာ	၂၄၉	သတိယာ	၁၀၇
သတ္တိကတော	၄၀	သတိသံဝရော	၅၂
သတ္တိကတွာ	၁၃၃၊ ၂၃၅	သတော	၉၀၊ ၂၀၀၊ ၂၉၁
သတ္တိကာ	၈၆	သတောကာရိဿ	၇၀
သတ္တိကိရိယဋ္ဌေန	၁၆၇	သတော ကာရီ	၁၀၇
သတ္တိကိရိယာ	၂၅၁	သတ္တက္ခတ္တုပရမဿ	၆၇
သတ္တိကိရိယာပဋိဝေဓော	၁၆၄	သတ္တန္တံ	၂၅၁
သဇ္ဇန္တိ	၂၂၇	သတ္တသတ္တတီနံ	၂၅၀
သဉ္ဇနေတာ	၂၅၄	သတ္တဟိ မာနေဟိ	၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သတ္တဟိ သညောဇနေဟိ	၂၇
သတ္တာ	၃၄၊ ၁၇၈၊ ၂၀၈
သတ္တေ	၁
သတ္ထုသာသနံ	၁၀၃
သဒေဝကဿ	၃၇
သဒေဝမနုဿာယ	၃၇
သဒ္ဓိံ	၃၀၉
သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ	၂၁၇
သဒ္ဓဟန္တော ပဂ္ဂဏှာတိ	၁၄၇
သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုစ္စတိတိ	
သဒ္ဓါဝိမုတ္တော	၁၆၃
သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုတ္တောတိ	
သဒ္ဓါဝိမုတ္တော	၁၆၂
သဒ္ဓဟိတတ္တာ ပဂ္ဂဟိတံ	၁၄၇
သဒ္ဓေါ	၂၁၈
သဒ္ဓမ္မဿဝနံ	၂၄၉
သဒ္ဓမ္မသဝနေ	၁၃၈
သဒ္ဓါဝိမုတ္တော	၁၂၀၊ ၃၀၇
သဒ္ဓါနုသာရိ	၁၆၃
သဒ္ဓါယ စရတိ	၁၄၀
သဒ္ဓါဝိမုတ္တော	၁၆၂
သဒ္ဓိန္ဒြိယံ	၁၄၄၊ ၁၆၁
သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ	၁၃၄၊ ၁၄၂
သဒ္ဓေ	၁၃၁
သဒ္ဓေါ	၂
သဒ္ဓိံ	၆၄
သဒ္ဓိံ သုခုမံ	၁၁၄
သဒ္ဓဋ္ဌေန	၁၁၃
သဒ္ဓပ္ပတိ	၁၉
သဒ္ဓာပံ	၂၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သန္တာပဋ္ဌေန	၁၂၀
သန္တာ	၁၀
သန္တာကေ	၁၈၆၊ ၂၅၂
သန္တာကေပိ	၂၇၃
သန္တာဋ္ဌတိ	၆၄၊ ၇၁၊ ၁၈၇၊ ၂၇၄
သန္တာ	၃၅၊ ၁၃၅၊ ၂၀၇
သန္တာပရာမာသိ	၂၅
သန္တာမနာ	၁၁၃
သန္တာသီဒတိ	၁၈၇
သပ္ပညာ	၁၇၈
သပ္ပုရိသသံသေဝေ	၁၃၈
သပ္ပုရိသသံသေဝေါ	၂၄၉
သပ္ပုရိသာ	၅၁
သဗ္ဗံ	၃၇၊ ၄၉၊ ၁၇၉
သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ	၉၀
သဗ္ဗကိလေသေဟိ	၁၃၆
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂံ	၂၇၄
သဗ္ဗညုတာယ	၈၄
သဗ္ဗတ္တတာယ	၁၅၃
သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိဝံ	၂၃၃
သဗ္ဗဒဿာဝိတာယ	၈၄
သဗ္ဗဓမ္မေ	၁၆၀
သဗ္ဗမိ	၁၅၃
သဗ္ဗပဏိမိဟိ	၁၉၀
သဗ္ဗဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌာနေဟိ	၂၁၁
သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော	၁၁၉
သဗ္ဗသုညတာနံ	၂၄၀
သဗ္ဗသော	၁၅၄၊ ၂၃၀
သဗ္ဗာကာရေန	၂၅၆
သဗ္ဗာဘိနိဝေသေဟိ	၁၆၈

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သဗ္ဗာဝန္တိ	၁၅၃	သမန္ဓာဂတာ	၁၁၊ ၂၅၅
သဗ္ဗေ	၂၀၈	သမန္ဓာဂတော	၂၆၀၊ ၃၁၅
သဗ္ဗေသံ	၂၉၁	သမယံ	၁၂၅၊ ၂၀၅
သဗ္ဗော	၄၀	သမယ	၁၂၅
သဗြဟ္မကဿ	၃၇	သမယဝိမောက္ခော	၁၅၀၊ ၁၅၇
သဗြဟ္မစာရိနော	၁၄၀	သမယော	၁၉၁
သဘာဂသုညံ	၂၃၉	သမသိက္ခတာ	၁၄၀
သဘာဂါနိ	၂၄၄	သမာ	၇၁
သဘာဝေန	၂၄၁	သမာဒဟံ	၁၀၁
သမံ	၈၂၊ ၁၁၀၊ ၃၂၀	သမာဒဟတိ	၇၄
သမဏသမ္ပတာ	၁၃၃	သမာဒိန္နံ	၄၈
သမဏေသု	၁၃၃	သမာဓိ	၂၆၆၊ ၃၀၇၊ ၃၁၀
သမတ္တံ	၄၈	သမာဓိဋ္ဌိယံ	၁၁၉၊ ၁၆၁
သမတိက္ကန္တာ	၂၂၆	သမာဓိဗလံ	၁၁၉
သမတိက္ကမ	၁၅၄	သမာဓိယတိ	၇၃၊ ၁၈၇၊ ၂၀၈
သမတိက္ကမန္တိ	၂၂၆	သမာဓိသမ္ပန္နံ	၇၇
သမတိက္ကမ္မ	၁၅၇	သမာပဇ္ဇတိ	၂၇၄
သမတ္တံ	၁၁၀	သမာပတ္တိ	၁၅၆
သမတ္တဉ္စ	၁၁၁	သမာပတ္တိယော	၁၄၁
သမတ္ထော	၈၄	သမာရကဿ	၃၇
သမထနိမိတ္တံ	၇၅	သမာဟိတော	၂
သမထနိမိတ္တံ ပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၄	သမုတ္တိန္ဒြိယံ	၂၂၇
သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ	၁၈၆	သမုတ္တေဒပ္ပဟာနံ	၅၃
သမထဗလံ	၂၂၈	သမုတ္တေဒဝိသုဒ္ဓိယော	၁၃၂
သမထော	၁၁၉	သမုတ္တေဒဝိဝေကော	၃၀၇
သမဓမ္မော	၂၀၇	သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန	၄၅
သမဓိကာနိ	၇၀	သမုဒယံ	၁၃၃
သမနုပဿတိ	၅၅	သမုဒယတော	၁၅၈
သမနုပဿနတာယ	၁၆၀	သမုဒယနိရောဓေန	၁၂၀
သမန္တစက္ခု	၄၀၊ ၁၄၇	သမုဒယော	၁၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သမုဒါဂတာ	၂၂၁	သမ္မာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ	၁၇၉
သမုဒါဂတော	၂၁၂	သမ္မာပဋိပန္နာ	၃၄
သမုဒုစိတံ	၇၁	သမ္မာပဋိပန္နာနံ	၁၄၀
သမုဒုဇိတံ	၇၁	သမ္မာဝိမုတ္တိ	၂၂၉
သမုဒ္ဒဝဏ္ဏံ	၂၇၇	သမ္မာသမာဓိ	၁၁၉
သမောဓာနဋ္ဌေန	၁၆၇	သမ္မုဒိဘူတေ	၁၈၁
သမောဓာနေတိ	၁၁၀	သမ္မောဟာ	၁၅၈
သမ္ပကမ္ပိ	၂၁၈	သယံ	၁၃၃
သမ္ပဇာနဿ	၂၄၀	သယမ္ဘူ	၈၄
သမ္ပဇာနော	၂၉၁	သရသတော	၁၄၈
သမ္ပတ္တိဘဝလောကော	၃	သရာဂံ	၃၁၄
သမ္ပတ္တိသမ္ဘဝလောကော	၃	သရီရံ	၅
သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိယော	၆၆	သလ္လက္ခဏာ	၉၄
သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ	၆၅	သလ္လတော	၃၁၆
သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ	၁၆၁	သလ္လပတိ	၂၇၄
သမ္ပရာယိကော	၂၅၆	သလ္လာနံ	၁၆
သမ္ပရိဝတ္တတိ	၂၀၊ ၂၈	သဝနေန	၁၃၂
သမ္ပဝေဓိ	၂၁၈	သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိဿံ	၆၈
သမ္ပဟံသနူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅	သသလ္လော	၁၆
သမ္ပဟံသိတံ	၇၆	သဿတဒိဋ္ဌိ	၄၆
သမ္ပေက္ခာယနဓမ္မော	၂၆၁	သဿတဒိဋ္ဌိယာ	၅၇
သမ္မောဓာ	၂၀၀	သဿတဝါဒါ	၅၉
သမ္မောဓာယ	၂၁၆	သဿတိသမံ	၂၆
သမ္ပဂ္ဂတာ	၃၄	သဿတေန ဝါ	၂၄၀
သမ္ပတ္တနိယာမံ	၃၁၅၊ ၃၁၇	သဿတော	၄၊ ၂၆၊ ၆၀
သမ္ပပ္ပဓာနံ	၂၂၄	သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ	၃၇
သမ္ပပ္ပဓာနေ	၁၃၂	သဟဂတာ	၂၁၁
သမ္မာဉာဏံ	၂၂၉	သဟဇာတပစ္စယာ	၁၆၁၊ ၁၇၂
သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂေါ	၁၈၈	သဟဇာတာ	၂၁၁
သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ	၃၀၇	သဟဇာတာနံ	၁၈၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၆၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သဟဇာတာနိ	၂၁၂
သာကန္တံ	၂၇၄
သာဋ္ဌေယျံ	၂၆၀
သာတံ	၁၁၆
သာတရူပံ	၉
သာဒု	၄၉
သာဓေတိ	၇၀
သာမံ	၈၄
သာမညတ္ထံ	၁၃၃
သာမညဖလာနိ	၂၂၅
သာမန္တာ	၂၅၂
သာမယိကာသာမယိက-	
ဝိမောက္ခာ	၁၅၇
သာမယိကော	၁၅၀
သာမိသံ	၃၁၄
သာမိသော	၁၅၀
သာရဗ္ဗော	၂၆၀
သာရိပုတ္တသမာ	၂၅၇
သာရိပုတ္တော	၂၀၅
သာလောဟိတာ	၈၆
သာဝကပါရမိပုတ္တော	၂၆၃-၄
သာဝကသာဓာရဏာနိ	၄၀
သာဝကေဟိ	၁၁
သာဝဇ္ဇံ	၁၇၇
သာဝတ္ထိယံ	၁၂၇
သာသဝတော	၃၁၆
သာသဝေါ	၁၅၀
သိက္ခတိ	၉၁၊ ၁၁၃၊ ၂၃၆
သိက္ခာ	၁၆၄
သိက္ခိတတ္တာ	၂၃၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သိယာ	၁၅၇၊ ၁၆၃
သီဃံ သီဃံ	၂၆၁
သီဃပညာ	၂၆၁
သီတိဘာဝဉာဏံ	၁၅၈
သီတိသိယာဝိမောက္ခော	၁၅၀
သီလံ	၃၀၆
သီလက္ခန္ဓံ	၂၆၂
သီလဝိသုဒ္ဓိ	၁၁၃၊ ၁၄၂၊ ၂၁၃၊ ၃၁၉
သီလသံဝရော	၅၂
သီလာနိ	၂၆၁
သီဟနာဒံ	၂၃၂
သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ	၃၄
သုက္ကံ	၁၇၇
သုခံ	၁၁၆၊ ၁၃၅၊ ၁၄၂၊ ၁၉၂၊ ၃၁၄
သုခတော	၁၅၈
သုခဝိပါကံ	၁၇၇
သုခသညဉ္စ	၂၇၃
သုခါနိ	၁၁၆
သုခိတတ္တာ	၂၁၀
သုခိနော	၂၁၁
သုခုဒြိယံ	၁၇၇
သုခုမတရံ	၁၀၇
သုခုမသဒ္ဓနိမိတ္တာရမ္မဏတာပိ	၁၁၅
သုဂ္ဂဟိတံ	၁၅၂
သုဂ္ဂဟိတတ္တာ	၁၁၄
သုဇ္ဈန္တိ	၂၂၇
သုညဉ္စ	၂၄၂
သုညတဋ္ဌေန	၁၈၉
သုညတာယ	၁၆၀
သုညတူပဋ္ဌာနကုသလော	၁၄၅

ပဒါနုက္ကမော	[သ]	ပိဋကံ
သုညတော		၁၆၀၊ ၃၁၆
သုညမိဒံ		၁၅၁
သုညသုညံ		၂၃၉
သုညာဂါရဂတော		၈၉
သုညော		၁၆၈၊ ၂၃၉၊ ၂၄၄
သုတံ		၃၈၊ ၅၀၊ ၂၀၅
သုတ္တန္တက္ခန္ဓေ		၁၃၂
သုတ္တန္တကဝတ္ထုနိ		၁၁၅
သုတွာန		၁၇၈
သုဒ္ဓတံ		၆၆
သုပဏိဟိတော		၁၀၆
သုပဏ္ဍဝဏ္ဏံ		၂၇၇
သုပတိ		၂၀၈
သုပရိက္ခတာ		၂၁၁
သုပိနံ		၂၀၈
သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ		၁၃၂
သုပ္ပဟိနတ္တာ		၁၃၂
သုဘာဝိတံ		၁၃၂
သုဘာဝိတာနိ		၁၃၂
သုမနသိကတတ္တာ		၁၁၅
သုမနော		၂၉၁
သုဝိညာပယေ		၁
သုဝိဒူရေ		၂၅၂
သုဝိမုတ္တာ		၂၁၁
သုသမံ		၈၂
သုသမာရဒ္ဓါ		၈၀၊ ၈၂
သုသမာရဒ္ဓါယ		၂၀၇
သုသမာရဒ္ဓေါ		၂၀၇
သုသမုဂ္ဂတာ		၂၁၁
သုသမူဟတတ္တာ		၈၂

ပဒါနုက္ကမော	[သ]	ပိဋကံ
သုပဋိတာ		၈၁
သုပဓာရိတတ္တာ		၁၁၅
သေက္ခာနံ		၂၅၁
သေက္ခော		၁၄၅
သေခပဋိသန္တိဒပ္ပတ္တော		၂၆၃
သေဋ္ဌံ		၂၄၂
သေဋ္ဌော		၂၁၃
သေနာ		၂၉၂
သေနာဗျူဟံ		၂၇၇
သေယျထာပိ		၄၊ ၁၁၄၊ ၃၀၅
သေဝတော		၁၃၂
သေဝန္တံ		၇
သေဝန္တိ		၁၀
သေဝိတဗ္ဗာ		၂၁၅
သော		၃၁၄
သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ		၄၂
သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု		၁၃၇
သောတာပန္နဿ		၂၅၂
သောတာပန္နာ		၆၈
သောမနဿံ		၄၇၊ ၁၃၅၊ ၂၀၁
သောဠသဝတ္ထုကံ		၆၉
သွာကာရေ		၁
သွာမိဋ္ဌိတံ		၈၁၊ ၁၂၀၊ ၃၀၇
သွာမိဋ္ဌိတာ		၂၁၁
သွာလင်္ကတာ		၂၁၁
သွာဝတ္ထိတံ		၁၅၂
	[ဗ]	
ဟဋ္ဌိ		၃၀၃
ဟညတိ		၂၀
ဟတနေတ္တော		၂၁

သံဝတ္ထိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၇၁

ပဒါနုက္ကမော	[ဗ]	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	[ဗ]	ပိဋကံ
ဟဒယံ		၁၁၇	ဟိနာမိမုတ္တိကာ		၁၀
ဟမ္ဘိယံ		၁၀၆	ဟိနာယာဝတ္ထိတွာ		၃၀
ဟရုတိ		၁၂၄	ဟိနော		၂၁၅
ဟရာယမာနာ		၆၄	ဟုတံ		၃၃၅၆
ဟာသပညာ		၂၆၁	ဟေဋ္ဌိမကာယတော		၁၂
ဟာသဗဟုလော		၂၆၂	ဟေတု		၃၀၃
ဟာသော		၁၁၆	ဟေတုနိရောဓာ		၃၀၅
ဟိရိဗလံ		၂၂၀	ဟေတုနိရောဓေန		၁၂၀
ဟိရိ		၂၂၇	ဟေတုသော		၂၃၃
ဟိရိယတိ		၂၂၀	ဟေတူ		၁၇၁၂၀၅
			ဟေတူနံ		၁၇၄

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

လက္ခိတဗျာနိ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကုသလကမ္မပထာ ဒသ	၃၃	အနုဗန္ဓနာဝိမိ	၉၅
အစ္စန္ဒဝိရာဂေါ	၁၀၂	အနုလောမိကာ ခန္တိ တိဝိဓာ	၃၁၅
အဗျာဒိနိ တိဏိ	၂၅၃	အနုသယာ သတ္တ	၉
အတိမာနော	၂၇	အနုသေန္တိ	၈
အတ္တဝါဒုပါဒါနံ	၂၂	အန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိယာ	
အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ		အာကာရာ ပညာသ	၅၈
အာရမ္မဏာနိ ပဉ္စ(ပါ)	၂၁၉	အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ တိဝိဓာ	၆၈
အဓိကရဏသမထော	၁၁၉	အန္တာ ဒွေ	၂၁၅
အဓိမတ္တ	၁၄၁	အပါန	၆၉
အဓိမာနော	၂၇	အပါယ(၄)	၁၈
အဓိမာနော အာရဒ္ဓဝိပဿက-		အပ္ပနာ	၉၃
သေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	၂၇၊၂၈	အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ဓော	၂၂
အဓိဝစန	၁၄၁	အဘိညာဉ္ဇကာနိ ဆ	၂၅၀
အနန္တညဏာဒိနိ တိဏိ	၂၅၃	အဘိသမယ	၃၀၂၊၃၀၄
အနာဂါမိ ပဉ္စ	၆၈	အမာနုသီ ရတီ	၁၉၂
အနာဝရဏဉာဏံ	၃၆	အရည	၁၀၅
အနိစ္စ၊အနိမိတ္တာနုပဿနာဒိနံ		အရိယာ	၅၁
ဧကဋ္ဌတာ	၁၆၆	အရိယာနံယေဝ သာဓာရဏ-	
အနိစ္စတော သုဒိဋ္ဌာ		ပညာ	၂၅၁
အညတောပိ	၂၂၉	အဝိဇ္ဇာယောဂေါ	၂၂
အနုနယသံယောဇနံ	၂၇	အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ	၂၇
အနုပဿနာ	၁၀၃	အဝိဇ္ဇောဗော	၂၁
အနုပဿနာဉာဏာနိ အဋ္ဌ	၁၁၅	အသာမန္တပညာ	၂၅၉
အနုပဿနာဒွါသတ္တတိ	၁၂၂	အသ္မိမာနော	၂၇၊၂၈
အနုပဿနာနံ သတ္တန္တံ ပညာနံ		အဿာသပဿာသာနံ	
ပရိပူရဏတာ	၂၄၇၊၂၄၈	အလာဘိနော သတ္တ	၉၇

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကံ

[အ]

အဿာသပဿာသာနံ
ပါကံဋ္ဌာပါကဋ္ဌတာ ၉၀၊ ၉၁

အဿာသပဿာသာနံ အာဒိ-
မဇ္ဈပရိယောသာနာနိ ၇၂

အဿာသပဿာသာနံ
ဩဋ္ဌာရိကသုခုမတာ ၉၁၊ ၉၃

အဿာသပဿာသာနံ
ဒီဃရဿာနိ ၉၀

အဿာသပဿာသာနံ
ဖုသနဋ္ဌာနာနိ ၇၃

[အာ]

အာကာရာ စတ္တာလီသ ၃၁၅၊ ၃၁၆

အာကာရာ ဒွါဒသ ၂၁၇

အာကာရာ ပညာသ ၄

အာဃာတဝတ္ထုနိ ဒသ ၃၃

အာဃာတဝတ္ထုနိ နဝ ၃၀

အာစိက္ခဏာဒီနိ သတ္တ ပဒါနိ ၁၀၂

အာန ၆၉

အာနာပါနဿတိ ၆၉

အာနာပါနဿတိကမ္မ-
ဋ္ဌာနဿ မနသိကာရဝိမိ ၉၄

အာရာမ ၁၂၀

အာရာမာနံ နာမလာဘ-
ကရဏာနိ ၁၀၆

အာလပနာနံ ဝိသေသတာ ၁၀၆

အာသန္ဓမရဏဿ အဝိစိ-
ဇာလာယပိ နိကန္တိ ၁၇၁

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကံ

[ဣ]

ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော
ကာယဂန္ဓော ၂၂

ဣဒ္ဓိယော ဒသ ၂၆၄၊ ၂၆၅
ဣသိပတန ၂၁၄

[ဥ]

ဥဂ္ဂဟော ၉၃

ဥတ္တရကုရုကာ အစ္ဆန္ဒိကာ ၁၁

ဥပက္ကိလေသာ အဋ္ဌာရသ ၇၂၊ ၇၄

ဥပဋ္ဌာနံ ၉၃

ဥပဋ္ဌာနာနုဿတိယော အဋ္ဌ ၁၁၅

ဥပမိဝိဝေကော ၂၂၉

ဥပါဒါနာ စတ္တာရော ၂၂၂၊ ၂၃၀

ဥပါသိကာ ၂၉၁

ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ၂၃၃

ဥပ္ပန္နံ ၂၃၃

ဥဘော အန္တ ၇

[ဧ]

ဧကန္တ ၀၅

ဧကောယနမဂ္ဂ ၀၅

[ဩ]

ဩဃာ စတ္တာရော ၂၁

ဩဃယောဂါနံ ဝိသေသတာ ၂၂

ဩဘာသာဒီနံ တိဏ္ဍံ
ဝိသေသတာ ၀၇

ဩဘာသေ တယော ဂါဟာ ၁၉၃

ဩမာနော ၂၇

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ

[က]

ကင်္ခါ	၁၄၁
ကမ္မ(၃)	၄၈
ကမ္မစတုက္ကာနိ တီဏိ	၁၇၄၊ ၁၇၇
ကမ္မဝိပါကဉ္စုဏေဟိ	
သာဓာရဏာသာဓာ-	
ရဏတာ	၁၇၇
ကမ္မာဝရဏာဒီနိ တီဏိ	၁၁
ကလျာဏပုထုဇ္ဇနေဟိ	
သာဓာရဏပညာ ပဉ္စ	၂၅၁
ကာမဂုဏာ ပဉ္စ	၂၃
ကာမယောဂေါ	၂၂
ကာမုပါဒါနံ	၂၂
ကာမောဃော	၂၁
ကာယစိတ္တာနံ လဟုတာ	၉၆၊ ၉၇
ကာယဒုစ္စရိတံ	၂၂
ကာယဗလံ	၂၃၀၊ ၂၃၁
ကာယဝိဝေကော	၂၂၉
ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန	၁၀၈
ကာယိကံ သုခံ ဝိပဿနာယ	
ဘူမိ	၁၁၆

[ခ]

ခတ္တိယမဟာသာလာနံ	
ဒေဝသိကဝလဉ္စနံ	၁၇၀
ခန္ဓာနံ ပဉ္စန္ဓံ ဧကပ္ပဟာရေန	
သမ္မသနတာ	၃၁၇
ခန္တိသံဝရော	၅၃
ခယဝိရာဂေါ	၁၀၂

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ

[ဂ]

ဂဏနာဝိမိ	၉၄၊ ၉၅
ဂတိယော ပဉ္စ	၂၃၊ ၁၇၀
ဂတိဝိပတ္တိယော တိဿော	၁၇၀
ဂန္ဓာ စတ္တာရော	၂၂
ဂဟပတိ	၃၀၁
ဂဟပတိမဟာသာလာနံ	
ဒေဝသိကဝလဉ္စနံ	၁၇၀
ဂေါစရာနံ ဝိသေသတာ	၁၁၀
ဂေါတြဘု အနုလောမိက-	
ခန္တိယာ ဧဝ သင်္ဂဟိတာ	၃၁၅

[စ-ဆ]

စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ	၂၉၂
စတုတ္ထစတုက္ကံ သုဒ္ဓဝိပဿနာ-	
ဝသေန ဝုတ္တံ	၁၀၃
စရိယာယော အဋ္ဌ(ပါ)	၁၃၉၊ ၃၀၉
စိတ္တဝိဝေကော	၂၂၉
စိတ္တသမထော	၁၁၉
စိတ္တဿ ပဘဿရတာ	၁၁၇
စေတသိကံ သုခံ သမထဿ စ	
ဝိပဿနာယ စ ဘူမိ	၁၁၆
ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော	၁၂၊ ၁၃

[ဇ]

ဇဝနပညာ	၂၆၁
ဇိန	၈၁

[ဃ]

ဣဏ, ဣဏဝတ္ထုနိ	
သတ္တသတ္တတိ	၂၅၀၊ ၂၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၂]	
ဉာဏ, ပညာကထာနံ	
ဝိသေသတာ	၂၆၄
ဉာဏဗလံ	၂၃၀၊ ၂၃၁
ဉာဏသံဝရော	၅၃
ဉာတဒီနံ ပဉ္စ	၄၀၊ ၄၁

[၈]	
တဏှာ ဆ	၂၅
တဏှာဝိစရိတာနိ အဋ္ဌသတံ	၃၄၊ ၃၅
တထာဂတဗလံ ဒုဝိဓံ	၂၃၀
တထာဂတဗလာနိ ဒသ	၂၃၀
တထာဂတဿ ကာယဗလာနိ	၂၃၁
တဒင်္ဂပူဟာနံ	၅၃
တဒင်္ဂဝိဝေက	၂၃၀၊ ၃၀၆၊ ၃၀၇
တိက္ခပညာ	၂၆၂
တိရစ္ဆာနယောနိ	၂၃
တိသု စတုက္ကေသု ဝိသု	
ဘာဝနာနယော နတ္ထိ	၁၀၀

[၁]	
ဒသဗလဉာဏာနံ အနုက္ကမော	၂၃၆
ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော တိဏိ သတံ	၄၆
ဒိဋ္ဌာဝဂ္ဂ	၄၂၊ ၄၃
ဒိဋ္ဌာဂတာနိ ဆ	၂၅၊ ၂၆
ဒိဋ္ဌာဂတာနိ ဒွါသဋ္ဌိ	၃၅
ဒိဋ္ဌာဋ္ဌာနသမုဋ္ဌါတော	၆၄
ဒိဋ္ဌာဋ္ဌာနာနိ အဋ္ဌ	၄၃၊ ၄၅
ဒိဋ္ဌာပရိယုဋ္ဌာနာနိ အဋ္ဌာရသ	၄၅၊ ၄၆
ဒိဋ္ဌာပူဘေဒ	၄၊ ၅
ဒိဋ္ဌာယောဂေါ	၂၂
ဒိဋ္ဌာယော ဒွေဝ	၂၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[၁]	
ဒိဋ္ဌာယော ဝိသတိ	
မဂ္ဂါဝရဏာ	၅၄၊ ၅၅၊ ၆၁
ဒိဋ္ဌာယော သောဋ္ဌသ	၄၆
ဒိဋ္ဌာဝိပလ္လာသဿ	
သဗ္ဗဗလဝတရတာ	၁၇၈
ဒိဋ္ဌာသံယောဇနံ	၂၇
ဒိဋ္ဌာပါဒါနံ	၂၂
ဒိဋ္ဌောဗော	၂၁
ဒုက္ကဋကမ္မ	၃၄
ဒုစ္စရိတာနိ တိဏိ	၂၂
ဒေဝါ	၂၃
ဒေသနာဉာဏံ ဒုဝိဓံ	၂၃၃
ဒေသနာဓမ္မစက္ကံ	၂၂၁
ဒေသနာမဏ္ဍော	၁၈၂
ဒွန္ဓေ ပုဗ္ဗာပရနယော	၁၁
ဒွေဇ္ဈ	၁၄၁
ဒွေဋ္ဌက	၁၄၁

[၈]	
ဓမ္မစက္ကံ ဒုဝိဓံ	၂၂၁၊ ၂၃၃
ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန	၂၁၇
ဓမ္မဒေသနာယ သဗ္ဗပရိသ-	
သာဓာရဏတာ	၁၃၀
ဓမ္မပဋိသန္တိဒါယ အာရမ္မဏာနိ	
ပဉ္စ (ပါ)	၂၁၉
ဓမ္မ, ရုက္ခာနံ ဝုဒ္ဓါဒိဘာဝေါ	၃၀၇
ဓမ္မ, ဝိနယ	၁၀၃၊ ၁၀၄
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ	၁၃၇၊ ၁၃၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ပ - ၈]	
ပါဠိဟာရိယာနိ တိဏိ(ပါ)	၃၀၉
ပါရမီ	၂၆၃
ပိယရူပံ	၉
ပုဂ္ဂလ	၄၇၊ ၄၈
ပုထုဇ္ဇနာ ဒွေ	၅၁
ပုရိမာနိ တိဏိ သမထ- ဝိပဿနာဝသေန	၁၀၃
ပုရိမာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပစ္ဆိမာနံ မူလဋ္ဌတာ	၂၀၄
ပုရိသ	၄၇၊ ၄၈
ပုရိသဒေါသာ အဋ္ဌ	၂၈၊ ၂၉
ပုရိသာသဘာဒီနိ ပဉ္စ	၂၅၃
ပေတ္တိဝိသယော	၂၃
ဖုသနာဋ္ဌပနာဝသေန ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိ	၉၅
[ဗ]	
ဗလာနိ အဋ္ဌသဋ္ဌိ	၂၂၇
ဗာရာဏသီ	၂၁၄
ဗာလလက္ခဏာနိ တိဏိ	၂၄၃
ဗိဇဂါမ	၃၀၇
ဗုဒ္ဓ	၈၄၊ ၈၆
ဗုဒ္ဓစက္ခု	၁၄၇
ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ စုဒ္ဒသ	၃၇၊ ၁၃၇
ဗုဒ္ဓါ ဒွေ	၂၁၂
ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဩရသဉာဏံ	၂၃၃
ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာနံ ပရိစ္ဆေဒါ	၁၃၉
ဗောဇ္ဈင်္ဂ	၂၀၃
ဗောဓိပက္ခိယ	၂၀၄၊ ၂၂၃
ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ မုခတာ	၁၆၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဗ]	
ဗျာဓိဿ မူလာ, သန္ဓပစ္စယတာ	၁၂၀
ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ဓော	၂၂
ဗြဟ္မစရိယမဏ္ဍော	၁၈၂
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဒေဝသိကဝလဉ္ဇနံ	၁၇၀
[ဘ]	
ဘဂဝတော အဝိဒိတဓမ္မော နာမ နတ္ထိ	၂၅၆
ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗသတ္တ	၄၊ ၁၁
ဘဝဂါမိနော	၃
ဘဝယောဂေါ	၂၂
ဘဝရာဂသံယောဇနံ	၂၇
ဘဝေါဗော	၂၁
ဘာဝနာ စတဿော(ပါ)	၁၈၈
ဘာသတေအာဒီနံ တိဏ္ဏန္တံ ဝိသေသတာ	၈၇
ဘူတဂါမ	၃၀၇
ဘူရိပညာ	၂၅၉၊ ၂၆၀
[ဃ]	
မဂ္ဂ, ဖလ, ပညာနံ ပဋိလာဘ- ကာရဏာနိ	၂၄၉၊ ၂၅၀
မဂ္ဂဿ သုညတာဒီနာမ- လာဘကာရဏာနိ	၁၄၉
မစ္ဆာ တယော	၂၅၇
မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ	၂၁၆
မဏ္ဍော တိဝိဓော	၁၈၁၊ ၁၈၂
မနာယတန	၁၁၇၊ ၁၁၈
မနုဿာ	၂၃
မနောဒုစ္စရိတံ	၂၂

လက္ခိတဗျာနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[မ]	
မဟာပူလ, မဟာနိသံသာနံ ဝိသေသတာ	၄၇
မဟာပုညာ ပဉ္စ	၃၀၁
မဟာဝိပဿနာ အဋ္ဌာ- ရသ(ပါ)	၇၇၊ ၇၈
မဟာသာလ	၁၇၀
မာနသံယောဇနံ	၂၇
မာနာတိမာနော	၂၇
မာနာ နဝ	၃၁၊ ၃၂
မာနာ သတ္တ	၂၇
မာနော	၂၇
မိဂဒါယ	၂၁၄
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ဒွေဝ ဂတိယော	၄၈
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဒသဝတ္ထုကာ	၃၃
မိစ္ဆာမာနော	၂၇၊ ၂၈
မေတ္တာ အဋ္ဌဝိသာမိက- ပဉ္စသတာ	၂၁၀
မေတ္တာယ အနောမိသော ဖရဏာ ပဉ္စ	၂၀၉
မေတ္တာယ အာကာရာ အဋ္ဌ	၂၁၀၊ ၂၁၁
မေတ္တာယ အာနိသံသာ ကောဒသ	၂၀၈
မေတ္တာယ ဩဓိသော ဖရဏာ သတ္တ	၂၀၉
မေတ္တာယ ဩဓိသော ဖရဏာ ဒသ	၂၀၉
မေတ္တာယ ဖရဏာ တိဝိဓာ	၁၅၃၊ ၂၀၉
မေဓာ	၁၄၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ယ-ရ]	
ယမကပါဂ္ဂိဟီရ	၁၁၊ ၁၂
ယုဂနဒ္ဒဘာဝနာ	၁၀၈
ယုဂနဒ္ဒဘာဝနာနံ သောဠသ အာကာရာ	၁၈၉
ယောဂါ စတ္တာရော	၂၂
ယောဂါဝစရ	၁၄၄
ယောနိသောမနသိ- ကာရော	၁၃၇၊ ၁၃၈
ရတိ	၁၈၃
ရသ (၃)	၁၈၃
ရောပိမံ	၁၂၈
[ဇ]	
လက္ခဏံ	၉၃
လဟုပညာ	၂၆၁
လောက	၂၃၈
လောကတ္ထစရိယံ ဗုဒ္ဓါ ဧဝ	၁၃၉
လောကနိယျာန	၁၆၀၊ ၁၆၇
လောကုတ္တရ	၂၂၆
လောကုတ္တရဓမ္မာနံ အတ္တနိယ- သုညတာ	၂၃၉
လောကုတ္တရဓမ္မာနံ အဝိပဿ- နုပဂတာ	၁၁၂
[ဝ]	
ဝစီဒုစ္စရိတံ	၂၂
ဝနံ ဒုဝိဓံ	၁၂၈
ဝနေယေဝ လောကီယ- လောကုတ္တရဿ ဥပ္ပတ္တိ	၁၂၉
ဝသဘူ, သဘ, နိသဘာနံ ဝိသေသတာ	၂၃၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ	၅၃
ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော	၂၂၉
ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝေဝစနာနိ	၁၄၁
ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ	၂၇
ဝိဇ္ဇာ	၃၁၉
ဝိနယော ဒုဝိဓော	၅၂
ဝိပလ္လာသဝတ္ထုနိ စတ္တာရိ	၁၇၈
ဝိပလ္လာသာနံ ပဟိနာ- ပဟိနတာ	၁၇၉
ဝိပဿက	၇၆
ဝိပဿနာ ဒွိသတာနိ	၃၁၈
ဝိပဿနုပက္ကိလေသာ ဒသ	၁၀၉၊ ၁၉၃
ဝိပဿနုပက္ကိလေသေသု ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသေသတာ	၁၉၅
ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမသမထ	၁၈၇
ဝိမောက္ခာ	၁၅၇
ဝိရာဂါ ဒွေ	၁၀၂
ဝိရာဂါ ပဉ္စ (ပါ)	၃၀၆၊ ၃၀၈
ဝိဝါဒမူလာနိ ဆ	၂၃၊ ၂၄
ဝိဝေကာ တယော ပဉ္စ	၂၂၉၊ ၃၀၆
ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ	၁၄၀၊ ၁၈၀
ဝိရိယသံဝရော	၅၃
ဝေါဒါနဉာဏာနိ တေရသ	၇၈
ဝေါသဂ္ဂါ ပဉ္စ (ပါ)	၃၀၆
ဝေါသဂ္ဂေါ ဒုဝိဓော	၁၄၃၊ ၃၀၆
[သ]	
သံဝရဝိနယော ပဉ္စဝိဓော	၅၂
သံဝေဂဝတ္ထုနိ အဋ္ဌ	၁၄၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[သ]	
သံသယ	၁၄၁
သံသာရ	၁၈
သဂါရဝ	၁၄၁
သင်္ခတလက္ခဏာနိ တိဏိ	၂၃၄
သင်္ခါရာဒီနိ	၂၄၀၊ ၂၄၁
သစ္စာနံ ဒွေ, ဆ, ဒွါဒသ လက္ခဏာနိ	၁၉၈၊ ၁၉၉
သစ္စေသု တိဏိ လက္ခဏာနိ	၁၉၈
သညာဝိပလ္လာသဿ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလတာ	၁၇၈
သညောဇနာနိ ဒသ	၃၃
သညောဇနာနိ သတ္တ	၂၇
သတိပဋ္ဌာန	၃၁၂၊ ၃၁၃
သတိပဋ္ဌာနာဒီနိ စတုဗ္ဗိဓတာ	၂၂၃
သတိပဋ္ဌာနာနံ စတ္တာရောဝ	၃၁၃၊ ၃၁၄
သတိသံဝရော	၅၂
သတ္တာ	၁၈၁
သဒေဝကဿာဒီနိ ပဉ္စန္ဒံ ဝိသေသတာ	၃၇၊ ၃၈
သဒ္ဓမ္မသဝနံ	၁၃၇၊ ၁၃၈
သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ အာဒိဝိသောဓနာ၁၄၂	
သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ သမုဒယတ္ထင်္ဂမဿာဒါ- ဒီနဝနိဿရဏာနိ	၁၃၄၊ ၁၃၆
သန္ဓယော ပဉ္စ	၉၃
သပ္ပတိဿဝ	၁၄၁
သပ္ပုရိသသံသေဝေါ	၁၃၇၊ ၁၃၈
သပ္ပုရိသာ	၅၁
သဗ္ဗညုတညာဏံ	၃၆

လက်တဗ္ဗာန် အနုက္ကမဏိကာ

၃၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သဗ္ဗညုတညာဏံ အနာဝရဏညာဏံ	
နာမ	၃၆
သဗ္ဗညုတညာဏံ သမန္တစက္ခု	
နာမ	၄၀
သဗ္ဗညုတ,ဒသဗလညာဏာနံ	
ဝိသေသတာ	၂၃၅
သဗ္ဗတ္ထိကဝါဒါစရိယ	၃၁၁
သဗ္ဗဓမ္မ,သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ	
ဝိသေသတာ	၁၆၀
သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော	၁၁၉
သမထပုဗ္ဗင်္ဂမဝိပဿနာ	၁၀၆
သမထဝိပဿနာနံ ယုဂနဒ္ဒတာ	၁၁၁
သမထော တိဝိဓော	၁၁၉
သမန္တစက္ခု	၁၄၇
သမာဓယော စတုဝိသတိ	၁၂၁၊ ၁၂၂
သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ	၅၃
သမုစ္ဆေဒဝိဝေကော	၂၃၀၊ ၃၀၆
သမ္မတ္တ	၁၁
သမ္မုဒ္ဓါဘူတ	၁၀၁
သယံဇာတံ	၁၂၀
သယန္တူ	၀၄၊ ၁၃၃
သာတရူပံ	၉
သီလပညာ	၂၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သီတိဘာဝ	၁၅၉
သီလဗ္ဗတပရာမာသော	
ကာယဂန္ဓော	၂၂
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ	၂၂
သီလသံဝရော	၅၂
သီသာနိ တေရသ (ပါ)	၃၁၂
သီဟနာဒ	၂၃၂
သုကတကမ္မ	၃၄
သုခါနိ ဒွေ	၁၁၆
သုတ	၅၀
သုတဝါ	၅၀
သေနာသနာနိ နဝ	၀၉
သေဝန္တိအာဒိနိ တိဏိ	၁၀
သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ စတ္တာရိ	၁၃၇
သောတာပန္နာ ဟယော	၆၇
[ဗ]	
ဟတ္ထိကုလာနိ ဒသ	၂၃၀၊ ၂၃၁
ဟာသပညာ	၂၆၁
ဟေဋ္ဌိမံ ပဂုဏဇ္ဈာနံ ဥပရိမဿ	
ပဒဋ္ဌာနတာ	၂၃၄
ဟေတုနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓော	၃၀၅
ဟေတု,ပစ္စယာနံ	
ဝိသေသတာ	၂၀၅၊ ၃၀၃

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

နာမာနံ အနုက္ခမဏိကာ

နာမာနုက္ခမော	ပိဋကံ	နာမာနုက္ခမော	ပိဋကံ
[အ-ဥ]		[က]	
အကနိဋ္ဌ	၁၉၁	ကောမာရဘစ္စ	၂၆၉
အနာဂါမိ	၂၆၃	ကောသမ္ဘိ	၁၈၅၊ ၂၇၉၊ ၂၈၀၊ ၂၈၈၊
အနာထပိဏ္ဍိက	၁၂၈-၉		၂၉၅
အနောတတ္တဒဟ	၂၁၄	[ခ]	
အဘိဘူ (ဘဂဝါ)	၂၇၅	ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရ	၂၈၆
အရုဏဝတ (ရညော)	၂၇၅	ခုဇုတ္တရာ	၂၈၈
အရုဏဝတီ (နဂရ)	၂၇၅	[ဝ]	
အဿဇိ	၂၁၄	ဂေါတမ (ဗုဒ္ဓ)	၂၁၉၊ ၂၅၈၊ ၂၈၉
အာနန္ဒ	၁၀၄၊ ၁၈၅၊ ၂၉၀	ဂေါတမိ	၁၀၄
ဣသိပတန	၂၁၄၊ ၂၂၂	ဂေါဓာဝရိ (နဒ္ဒိ)	၁၁၇
ဥတ္တရကုရု	၂၉၂-၃	ဂင်္ဂါ (နဒ္ဒိ)	၁၁၇၊ ၁၂၉
ဥတ္တရာ (ဥပါသိကာ)	၂၈၆-၇	ဂင်္ဂေယျ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀
ဥပေါသထ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀-၁	ဂန္ဓ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀
[က]		ဂန္ဓမာဒန	၂၁၄
ကကုသန္ဓ (ဗုဒ္ဓ)	၂၈၄-၅	[ဃ]	
ကပေါတကန္ဓရ	၂၈၂	ဃောသိတ (သေဋ္ဌိ)	၁၈၅-၆၊ ၂၈၈၊
ကမ္မောဇ	၁၅၆		၂၉၅၊ ၂၉၇၊ ၃၀၁
ကလန္ဒနိဝါပ	၂၈၂	ဃောသိတာရာမ	၁၈၅-၆၊ ၂၈၈
ကဿပ (ဗုဒ္ဓ)	၂၉၃	[ဇ]	
ကာဠာဝက (ဟတ္ထိ)	၂၃၀	စာတုမဟာရာဇိက	၂၁၈၊ ၂၃၂
ကာဠိ (ဒါသိ)	၂၉၆-၇၊ ၃၀၁	စူဠပန္နကတ္ထေရ	၁၄၊ ၂၆၈-၉၁
ကုက္ကုဒ္ဓသေဋ္ဌိ	၂၈၅-၆၊ ၂၈၈	[ဆ]	
ကုက္ကုဒ္ဓရာမ	၁၈၆၊ ၂၈၈	ဆဒ္ဒန္တ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀-၁
ကောဏ္ဍည	၂၁၄၊ ၂၁၇၊ ၂၁၉၊ ၂၃၃		

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဇ]	
ဇဋိလ (သေဋ္ဌိ)	၂၉၃-၅
ဇမ္ဗုဒီပ	၂၉၂-၃၊ ၂၉၅
ဇိဝက	၂၆၉-၇၀
ဇေတ (ရညော)	၁၂၈
ဇေတဝန	၁၂၈-၃၀၊ ၁၈၅၊ ၂၈၈
ဇောတိက (သေဋ္ဌိ)	၂၉၂
[ဈ]	
တက္ကသီလ	၂၉၃-၄
တမ္ဗ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀
တာဝတိံသာ	၂၁၈
တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရ	၁၇၄
တိပိဋကမဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရ	၁၇၄
တိမိတိမိဂ်လ (မစ္ဆ)	၂၅၇
[ဒ]	
ဒီပင်္ကရ (ဗုဒ္ဓ)	၂၁၄၊ ၂၃၃
[ဇ]	
ဇနဉ္စယ (သေဋ္ဌိ)	၃၀၁
ဇမ္ဗုဂုတ္တ	၂၉၂
[န]	
နန္ဒမူလ (ပဗ္ဗာရ)	၂၁၄
[ပ]	
ပဉ္စဝဂ္ဂိယ	၂၁၄-၅
ပဏ္ဍရ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀
ပဘာဝတိ	၂၇၅
ပါဠိလိပုတ္တ	၃၀
ပါဝါရိက (သေဋ္ဌိ)	၁၈၅-၆၊ ၂၈၈
ပါဝါရိကဗ္ဗဝန	၁၈၆

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ပါဝါရိကာရာမ	၂၈၈
ပိဂ်လ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀
ပိယင်္ကရ	၁၈၂
ပိယင်္ကရမာတာ	၂၉၁
ပုဏ္ဏ (သေဋ္ဌိ)	၂၈၆
ပုဏ္ဏ (ဒါသ)	၃၀၁
ပုဏ္ဏတ္ထေရ	၁၀၄
ပုနဗ္ဗသုမာတာ	၂၉၁
[ဖ]	
ဖုဿမိတ္တာ	၂၉၂
[ဖ]	
ဗာကုလ (ထေရ)	၂၇၉-၈၀
ဗာကုလသေဋ္ဌိ	၂၈၀
ဗာရာဏသီ	၂၁၄-၅၊ ၂၇၉-၈၀၊
	၂၉၃
ဗိဇ္ဇိသာရ	၂၉၂
[ဘ]	
ဘဒ္ဒိယ (နဂရ)	၂၁၄၊ ၂၉၅
ဘူတပါလတ္ထေရ	၂၈၁
[မ]	
မဂဓရဋ္ဌ	၂၉၅
မင်္ဂလ (ဟတ္ထိ)	၂၃၀
မဟာကစ္စာယနတ္ထေရ	၂၉၄
မဟာဒတ္တတ္ထေရ	၁၇၄
မဟာနာမ	၂၁၄
မဟာမောဂ္ဂလ္လာ-	
နတ္ထေရ	၂၈၂-၃၊ ၂၆၄
မာဂဏ္ဍိယ	၂၈၈-၉

နာမာနံ အနိက္ခမဏိကာ

၃၀၅

ပဒါနုက္ခမော	[မ]	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ခမော	[သ]	ပိဋကံ
မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ		၂၉၅၊ ၃၀၁	သံကိစ္စတ္ထေရ		၂၀၀-၁
မောရဝါပိ		၁၇၄	သကဒါဂါပိ		၂၆၃
	[ယ]		သက္ကရဋ္ဌ		၂၉၅
ယမုနာ(နဒိ)		၁၂၉၊ ၂၇၉	သဋ္ဌိဝတ္ထေရ		၂၀၄-၅
	[ရ]		သာမာဝတီ		၂၀၀-၉-၉၀
ရာဇဂဟ		၃၀၂၊ ၃၂၂၊ ၃၆၂၊ ၃၉၂	သာရိပုတ္တ		၁၂၄၊ ၁၂၉၊ ၁၃၁၊
ရာဟု		၀၇	သာဝတ္ထိ		၂၀၅၊ ၂၅၇၊ ၂၀၂-၃
	[ဝ]				၇၅၊ ၁၂၇၊ ၁၂၉၊
ဝက္ကလိ		၅၂	သိဒ္ဓိ(ဘဂဝါ)		၁၀၅၊ ၂၀၀
ဝပ္ပ		၂၁၄	သိင်္ဂါလ		၂၇၅-၆
ဝိမုရတ္ထေရ		၂၀၅	သိရိမာ(ဂဏိကာ)		၅၂
ဝိပဿိ(ဗုဒ္ဓ)		၂၉၅	သုဒတ္တ		၂၀၆-၇
ဝိသာခါ(ဥပါသိကာ)		၇၅	သုမန(မာလာကာရ)		၁၂၀
ဝေဠုဝန		၁၂၀၊ ၂၀၂	သောဏ		၂၀၀
			သောတာပန္န		၅၂
				[ဟ]	၂၆၃
			ဟေမ(ဟတ္ထိ)		၂၃၀-၃၁

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဝေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ...သီဟဋ္ဌပေါတ္တကံ၊ သျှာ...သျှာမပေါတ္တကံ၊ ကံ .. ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ ...ဣဂ်လိသပေါတ္တကံ၊ က...ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ... ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ္ဌ...အဋ္ဌကထာ။

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အဂ္ဂဖလံ = မဂ္ဂဖလံ (သီ)	၁၆၄
အဇ္ဈောသန္တာ = အဇ္ဈောပန္တာ (သီ)	၅၁
အညာသိကောဏှညောတိ = အညာကောဏှညောတိ (သီ)	၂၁၉
အတ္ထာပေက္ခနဝသေန = အန္တာပေက္ခနဝသေန (သီ)	၁၄
အတိဗဟုကတ္တာ = အတိဗဟုံ ကတ္တာ (သီ)	၂၅၀
အမိတဿ = ကထိတဿ (သီ)	၂၂၀
အဓိဝုတ္တိပဒါနိ = အဓိမုတ္တိပဒါနိ (သီ)	၄၄
အန္တရိတဘာဝံ = အန္တရိကဘာဝံ (သီ)	၂၇၂
အနိစ္စတော ဒက္ခန္တိ = အနိစ္စတဒ္ဒက္ခန္တိ (က)	၁၇၉
အနိမိတ္တဝိပဿနာယ = အနိမိတ္တာနုပဿနာယ (သီ)	၁၄၉
အနုပုဗ္ဗအနုဝဏှနာ = အပုဗ္ဗတ္တာနုဝဏှနာ (က)	၄၁
အနုဗန္ဓနာယ = အနုဗန္ဓနာဝသေန (သီ)	၉၅
အပတာသိ = အဝတ္တာသိ (က-သီ)	၂၀၃
အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ = အပရာပရိယဝေဒနီယဿ (သီ၊ က၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၃၆-ပိဋေ စ)	၁၇၅
အဖုဋ္ဌာ = အဖုဋ္ဌာ (သီ)	၂၆၀
အဗျာပဇ္ဇံ = အဗျာပဇ္ဇံ (သီ)	၁၅၃
အဘိသမေတော = အဘိသမေတော (က)	၃၀၃
အရဟန္တိ = အရဟာတိ (သီ)	၅၀
အရူတိ = ဥဒါတိ (သီ)	၇၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

- အဝဋ္ဌာနံ = အစလဋ္ဌာနံ (သီ၊မ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၂၊
အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၈၁-ပိဋေသု စ) ၂၃၁
- အဝိဘဇိတွာဝ = အဝိဿဇိတွာဝ (သီ) ၁၉၀
- အသန္တသနိယော = အသမ္ပကမ္ပိယော (သံ-ဋ္ဌ ၂-၄၃၊မ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၂၊
အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၈၁-ပိဋေ) ၂၃၁

[အာ]

- အာကင်္ဂပဋိဗဒ္ဓါတိ = အာကင်္ဂနပဋိဗဒ္ဓါတိ (သီ) ၈၁
- အာကင်္ဂပုဋိဗဒ္ဓါတိ = အာကင်္ဂနပုဋိဗဒ္ဓါတိ (သီ) ၂၅၇
- အာပါနန္တိ = အာနန္တိ ဝုတ္တံ (သီ) ၆၉
- အာဝါပံ = အာဝါဋံ (က) အံ-ဋ္ဌ ၁-၃၂၆-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂၉၈
- အာသန္တမရဏေ = အာသန္တမရဏော (သီ၊က) ၁၇၆
- အာဟ မိ သပ္ပေါတိ = ဟန္တ (သီ) ၂၈၉

[ဣ-ဥ-ဇ-ဠ]

- ဣန္ဒြိယသမောဓာနံ = ဣန္ဒြိယသမောဓာနံ (သီ) ၁၄၄
- ဥက္ကဋ္ဌာနံ = ဥက္ကဋ္ဌ၊က္ကဋ္ဌာနံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၅၈၊မ-ဋ္ဌ ၂-၁၀၆-ပိဋေသု) ၃၈
- ဥဏ္ဍာနခါဒီဟိ = ဥဏ္ဍာဒါဌာနခါဒီဟိ (က) ၁၃
- ဥပနိဗံသန္တော = ဥပနိဗံသေန္တော (သီ) ၉၄
- ဥပနေတိ = ဥပနာမေတိ (က) ၈၁
- ဥမာပုပ္ဖဝဏ္ဏာနံ = ဥမ္မာပုပ္ဖဝဏ္ဏာနံ (သီ၊က) ၁၃
- ဥရုဇိတံ စိတ္တံ သမ္မာရုဇိတန္တိပိ = ဥဒါဇိတံ စိတ္တံ သမုဒါဇိတန္တိပိ (သီ) ၇၁
- ဥလ္လင်္ခိတော = ဥလ္လင်္ဂိတော (က) ၁၉
- ဇေယတိ = စလယတိ (သီ) ၁၄၁
- ဩက္ကန္တိတွာ = ဩက္ခန္တိတွာ (သီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၇၂-ပိဋေ စ) ၁၉၂
- ဩလောကေတွာ = အပလောကေတွာ (အံ-ဋ္ဌ ၂-၁၅၃-ပိဋေ) ၃၁၀

[ဏ]

- ကရဏဘူတေန = ကာရဏဘူတေန (က) ၂၉၁
- ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ = ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ (သီ၊က)၊
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ (အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၂၉၆-ပိဋေ)
သံ-ဋ္ဌ ၃-၁၇၆-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂၀၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကိလေသဝိရူပပဝတ္တဝိရဟိတတော =

ကိလေသဝိရူပပဝတ္တဝိရဟတော (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၁၉-ပိဋ)

၂၂၄

ကုလာ = ဂုလာ (သီ)

၁၇

ကုလာဂဏ္ဍိကံ = ဂုလာဂုဏ္ဍိကံ (သီ)

၁၇

ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတောတိ = ဂုလာဂုဏ္ဍိကဇာတောတိ (သီ)၊

ကုလာဂုဏ္ဍိကဇာတောတိ (ပါဠိယံ)

၁၇

ကုသလစာရဿ = ကုသလဝါရဿ (သီ)

၂၁

[ခ-ဂ]

ခါဒယမာနံ = ခါဒမာနံ (သီ)

၂၇၀

ဂဇ္ဇတော = ဂဇ္ဇိတော (က)

၂၀၂

ဂဏှတေ = ဂဏှတိ (သီ)

၀၉

ဂရုဝစနံ = ဂုရုဝစနံ (သီ၊ က)

၁၀၅

ဂိလိတုံ = ဂလိတုံ (သီ)

၂၅၇

ဂေါဓာဝရိတော = ဂေါဒါဝရိတော (သီ)

၁၁၇

[စ]

စက္ကစိတ္တတလေန = စက္ကကိတတလေန (သီ)

၂၆၉

စက္ခတလေနော = စက္ခဒလေနော (က)

၁၀၉

စုဏှဝိစုဏှဝိသဋ္ဌေ = စုဏှဝိတတေ (ဂဏ္ဍိပဒေ)

ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၅-ပိဋ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

၉၁

စေ = စ (သီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၀၁-ပိဋ စ)

၁၄၀

[ဌ]

ဌပါပေတွာ = ဝသာပေတွာ (က)၊ ဌပေတွာ (အံ-ဌ ၁-၃၄၀-ပိဋ)

၂၉၀

ဋဟိယတိ = ဋယတိ (သီ)

၁၉

[တ]

တံ ပုံ = တသ္မိံ (သီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၀၃-ပိဋ စ)

၂၀၉

တစ္ဆာနိ = သစ္ဆာနိ (က)

၁၉၆

တဏှာမာနဒိဋ္ဌုပ္ပါဒဝသေန = တဏှာမာနဒိဋ္ဌုပ္ပါဒဝသေန (က)

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။

၁၉၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၈]

တတ္ထကံ ဖာလံ = တတ္ထကပါလံ (သီ၊မ-ဋ ၃-၁၃၆-ပိဋေ စ)	၂၇၉
တတ္ထေဝ = တတ္ထ စ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၂-ပိဋေ)	၉၆
တတော စ = တတောဝ (သံ-ဋ ၃-၃၂၇-ပိဋေ)	၂၁၄
တထဋ္ဌာဒိတံတံကေတ္တံ = တထဋ္ဌာဒိတတ္ထံ ကေတ္တံ (သီ)	၁၉၈
တထာ = တထာဝိဓော (အဘိ-ဋ ၁-၁၈၈-ပိဋေ)	၁၁၈
တဒတ္ထပရိဒီပနံ = တဒတ္ထပရိနိပ္ပါဒနံ (အံ-ဋ ၁-၁၂-ပိဋေ)	၁၂၉

[၉]

ဒမံ = ဒမ္မံ (သီ)	၈၈
...ဒဿာဝိနေတိ = ...ဒဿာဝိနောတိ (သီ)	၂
ဒုက္ခတာသူလယောဂိတာယ = ဒုက္ခတာမူလယောဂိတာယ (က)	၃၁၆
ဒုဿန္တေ = ဒသန္တေ (သီ)	၃၀၀
ဒေါသူပသဋ္ဌတာယ = ဒေါသူပဋ္ဌာနတာယ (က)	
ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၄၇-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။	၃၁၆

[၉-န]

ဓိ ဓိတိ = ဟန္တိတိ (သီ)	၂၉၈
နဝန္တဉ္ဇဿ = စတုန္တဉ္ဇဿ (က) ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၄-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။	၉၀
န သဇ္ဇန္တိတိ = နိဿဇန္တိတိ (သီ၊က)	၂၂၇
နိဗ္ဗိန္ဒညဏံ = နိဗ္ဗိဒါညဏံ (သီ)	၁၂၂
နိဗ္ဗိဒါညဏာနေဝ = နိဗ္ဗိဒါညဏေနေဝ (သီ)	၁၂၃
နိရောဓေ နိဗ္ဗာနဓာတုယာတိ = နိရောဓနိဗ္ဗာနဓာတုယာတိ (အ)	၁၆၇
နေမိတ္ထိကမ္ပိ = နေမိတ္ထကမ္ပိ (က)	၈၆
...ပက္ခန္ဓောတိ = ...ပက္ခန္ဓောတိ (သီ)	၂၁
ပဋိအာဏိဘာဝေန = ပဋိဘာဏိတဘာဝေန (အဘိ-ဋ ၂-၄၉၂-ပိဋေ)	၂၉
ပဋိလောမဋ္ဌေန = ပဋိလောမနဋ္ဌေန (က)	၄၅
ပဠာဘာဝံ = ပါကဠာဘာဝံ (သီ)	၈၀
ပတာပေန္တိတိ = ပကာသေန္တိတိ (သီ)	၂၁၁
ပဒုဒ္ဓါရဝသေန = သဒ္ဓုဒ္ဓါရဝသေန (သီ)	၇၅
ပရိစိတာ = ပရိဘာဝိတာ (သီ)	၈၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ပ]

ပရိပဇ္ဇေ = ပရိဗဇ္ဇေ (က) ဧဝမညတ္တာပိ။	၆၉
ပရိပုစ္ဆနံ = ပရိပုစ္ဆနာ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၀-ပိဋေ)	၉၃
ပဝတ္တနသမတ္တတံ = ပဝတ္တနသုခတံ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၂-ပိဋေ)	၈၉
ပဿတာမိဝ = ပဿတာမိဝ (သီ)	၆၄
ပဟတော = ပဟာတော (သီ)	၁၉
ပဟာနူပါယပုစ္ဆာ = ပဟီနူပါယပုစ္ဆာ (က)	၄၂
ပါဏနတာယ = ပါဏတာယ (သီ)	၂၀၉
ပေယျံ = ပေယျော (က)	၁၈၁

[ဖ]

ဖဿနဋ္ဌေနာတိ = ဖုဿနဋ္ဌေနာတိ (သီ)	၁၆၇
ဖုဋ္ဌဋ္ဌော = ဖုဋ္ဌဋ္ဌော (သီ)	၂၅၉
ဖုဋ္ဌာ = ဖုဋ္ဌာ (သီ)	၂၆၀

[ဖ-ဘ]

ဗာကုလဿ = ဗက္ကုလဿ (သီ)၊ ဗာက္ကုလဿ (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၇-ပိဋေ)၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၆၊ မ-ဋ္ဌ ၃-၁၃၅-ပိဋေသုပိ။	၂၇၉
ဗုဒ္ဓိနိသာနေန စ = ဗုဒ္ဓိနိသာမနေန စ (ဂဏ္ဍိပဒေ)	၁၈၂
ဘတ္တိံ = ရတိံ (က)	၁၂၈

[မ-ယ-ရ]

မဟာသရာ = မုဟာသာရာ (သီ)	၁၇၀
....ယဋ္ဌိံ = ...လဋ္ဌိံ (သီ)	၃၀၂
ယာ စ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာတိ = ယဉ္ဇ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ဉ္ဇဏန္တိ (သီ)	၁၆၆
....ရစနဝိလာသသောပါနံ = ...ရစနဝိလာသသောဘိတရတန- သောပါနံ (မ-ဋ္ဌ ၁-၁၆-ပိဋေ)	၁၃၁

[လ-ဝ]

လက္ခဏာရမ္မဏိက = တိလက္ခဏာရမ္မဏိက (ဂဏ္ဍိပဒေ)	၉၃
လဇ္ဇသဘာဝသဏ္ဍိတာ = လဇ္ဇိသဘာဝသဏ္ဍိတာ (သီ)	၂၂၈
ဝိနေယျံ = ဝိစေယျံ (သီ)	၄၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝိပဿနာဝိထိတော = ဝိပဿနာဝိမိတော (သီ)	၁၆၇
ဝိပဿနာဝိထိတော နိဟရဏဋ္ဌေန = ဝိပဿနာဝိမိတော နိဟာရဋ္ဌေန (သီ)	၁၆၇
ဝိပ္ပဇဟိတွ = ဝိပ္ပဇဟိတွာန (က)	၂၆၉-၇၀
....ဝိသဝနတော = ...ဝိကသနတော (က)	၈၅
....ဝိဟင်္ဂါဘိရုတေဟိ = ...ဝိဟင်္ဂမဝိရုတေဟိ (သီ)	၁၂၈
ဝိဟေသေတိ = ဝိဟေဋ္ဌေတိ (က)	၉၃
ဝုဋ္ဌဿ = ဝုတ္တတ္ထံ (က)	၂၇၉
ဝေါက္ကမနဘာဝေန = အဝေါက္ကမနဘာဝေန (ဂဏ္ဍိပဒေ)	၂၃
ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာတိ = ဝဝဿဂ္ဂါရမ္မဏတာတိ (သီ၊ က)	၁၈၈
ဝေါသဂ္ဂေါ = ဝဝဿဂ္ဂေါ (သီ၊ က၊ ဂဏ္ဍိပဒေ စ)	၁၈၈

[သ]

သံဃရိတွာ = သံဟရိတွာ (သီ)	၃၀၀
သင်္ခါတဗလန္တိပိ = သင်္ခါတဗလန္တိပိ (ဂဏ္ဍိပဒေ)	၂၃၁
သတတကိစ္စေသု = သတ္တကိစ္စေသု (က)၊ သတတံ ကိစ္စေသု (?)	၁၅
....သပ္ပတိဿဝစနံ = ...သပ္ပတိဿဝဝစနံ (သီ)	၁၈၅
သဗ္ဗဂတိဟိ = နာနာဂတိဟိ (သီ)	၅၀
သဗ္ဗာရမ္မဏိကတ္တာ = သဗ္ဗဓမ္မာရမ္မဏိကတ္တာ (က)	၃၆
....သဗ္ဘာဝတော = ... သဘာဝတော (က)	၁၅၀
သမတာဓိဋ္ဌာနတ္တာ = သမထာဓိဋ္ဌာနတ္တာ (သီ)	၁၁၁
သမန္တစက္ခုဋ္ဌော = သမန္တစက္ခုအတ္ထော (သီ)	၄၀
သမ္ပမူဋ္ဌေတ္ထ'ဝိဒ္ဓသု = သမ္ပမူဋ္ဌေတ္ထ အဝိဒ္ဓသု (သီ)	၆၃
သမ္ဘတာ = သမ္ဘတာ (သီ)	၂၁၁
သမာ = သမာနာ (သီ)	၂၅၇
သမ္မာ ပဋိဝေဓော = သမပဋိဝေဓော (သီ)	၁၁၁
....သဟဇာတာ = ...သဟဂတာ (က)	၄၈
သီတိသိကာဝိမောက္ခောတိပိ = သီတိသိတာဝိမောက္ခောတိပိ (သီ)	၁၅၁

ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဋကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

ဂါထာသုဒ္ဓိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
အဓိစေတသော အပ္ပမဇ္ဇတော (ခု ၁-၁၂၀)	၂၇၀	ရဝသုဘသုခတ္တသုညံ	၁၉၇
အာနုဋ္ဌုဘေန အဿာ	၃၂၃	နဝ ကေဝိဓာ ဧကော	၂၂၅
အာရမ္ဘထ နိက္ကမထ (သံ ၁-၁၅၀၊ ၁၅၉)	၂၇၆	န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ (ခု ၁-၄၁၆)	၄၄
ကာဠာဝကဉ္စ ဂင်္ဂေယျံ (အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၀၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၁၊ သံ-ဋ္ဌ ၂-၄၁)	၂၃၆	နိမိတ္တေ ဌပယံ စိတ္တံ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၀)	၉၉
ကောဏ္ဍညော ဘဒ္ဒိယော ဝပ္ပေါ	၂၁၄	နေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသာယ (ခု ၂-၃၄၄)	၂၀၄
ကော န အညတြ အရိယေတိ	၆၄	ပညာ ဣဒ္ဓိ အဘိသမယော	၃၂၂
ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ	၁၀	ပဒုမံ ယထာ ကောကနဒံ သုဂန္ဓံ (အံ ၂-၂၀၉၊ သံ ၁-၀၁)	၂၆၀
စုဒ္ဓသေဝ အသန္တိန္ဒာ	၂၂၅	ပဿ ဓမ္မံ ဒုရာဇာနံ (ခု ၁-၃၉၇)	၆၃
ဉာဏံ ဒိဋ္ဌိ အာနာပါနံ	၃၂၂	ပုညေန တေန လောကော	၃၂၃
တံ တံ အတ္ထမပေက္ခိတွာ	၁၂၆	ပုထုနံ ဇနနာဒီဟိ	၅၀
တံ သံတ္ထဝဏ္ဏနာ ယာ	၃၂၂	ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ	၁၂၇
ထေရေနေတ္ထ နိဝသတာ	၃၂၂	ဘဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ယုတ္တော	၁၂၇
ဒဏ္ဍေနကေ ဒမယန္တိ (မ ၂-၃၀၀၊ ဝိ ၄-၃၅၇)	၁၀၄	ဘဝရာဂပရေတေဟိ	၆၄
ဒိသ္မာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ (ခု ၁-၄၀၉)	၂၀၇	မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော (ခု ၁-၅၂)	၂၁၃
ဒိဿော ရဿော စ		မဟာဝဂ္ဂေါ မဇ္ဈိမော စ	၃၂၂
အဿာသော	၉၀	မာ မံ တံ သရဏံ ဂစ္ဆ	၂၉၀
ဒုက္ခမေဝ ဟိ န ကောစိ ဒုက္ခိတော	၁၉၇	မောဟော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ (ခု ၇-၄၀၆)	၂၇၀
ဒုဝိဓော ဝိနယော နာမ	၅၂	ယံ တံ ဥတ္တရမန္တိ	၃၂၂
ဒုဝေ ပုထုဇနာ ဝုတ္တာ	၅၁	ယံ ပရေ သုခတော အာဟု (ခု ၁-၃၉၇)	၆၃
ဓမ္မံ အနုလောမေန္တာ	၃၂၂		

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
ယတော ယတော သမ္မသတိ (ခု ၁-၆၇)	၁၉၂
ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၁၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၂၊ ဒိ-ဋ္ဌ ၂-၃၅၃၊ မ-ဋ္ဌ ၁၊ ၂၅၂)	၈၈
ယထာပိ ဒီပိကော နာမ (ခု ၁၁-၃၅၂)	၈၉
ယဿ သေလူပမံ စိတ္တံ (ခု ၁-၁၂၅)	၂၈၄
ယာနိ စ တိဏိ ယာနိ စ သဋ္ဌိ (ခု ၁-၃၆၂)	၄၄
ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ (ခု ၁-၄၃၄၊ ခု ၈-၃၀)	၅၂
ယုဂနဒ္ဒသစ္စဗောဇ္ဈင်္ဂါ	၃၂၂
ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ (သံ ၁-၁၅၈-၁၅၉)	၂၇၆
ယော ဝေ ကတညူ ကတဝေဒိ ဝိရော (ခု ၆-၁၀)	၅၁
ယော သော သုဂတသုတာနံ	၃၂၂
ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ (ခု ၇-၄၀၆)	၂၆၉
ရူပါသဒ္ဓါရသာ ဂန္ဓာ(ခု ၁-၃၉၇)	၆၃
လောကနာထံ ဌပေတွာန	၂၅၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
ဝဂ္ဂေ ဝဂ္ဂေ ဒသ ဒသ	၃၂၂
ဝဏ္ဏဂန္ဓရသူပေတော (ခု ၅-၄၈)	၄၉
ဝိနာသယတိ အဿဒ္ဓံ	၁၂၅
ဝုတ္တမိ ဧကဓမ္မေ (ခု ၁၀-၃)	၁၁၁
သင်္ကိစ္စနိပ္ပုဒနတော	၂၂၅
သတဉ္စ ဝိဝဋံ ဟောတိ (ခု ၁-၃၉၇)	၆၄
သဒေဝကဿ လောကဿ (ခု ၁-၃၉၇)	၆၃
သဒ္ဓမ္မပကာသိနိယာ	၃၂၂
သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗပကရဏံ	၁၂၇
သမယံ အနုလောမေန္တိ	၃၂၂
သမဝါယေ ခဏေ ကာလေ	၁၂၅
သမ္ပတ္တိယံ လက္ခဏေ စ	၂၃၂
သမ္ပယုာမိ ပမုယုာမိ	၂၉၀
သာရဒ္ဓေ ကာယေ စိတ္တေ စ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၆၇၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၇)	၉၂
သာသနစိရဋ္ဌိတတ္ထံ	၃၂၃
သုခန္တိ ဒိဋ္ဌမရိယေဟိ (ခု ၁-၃၉၇)	၆၃
သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿံ (ခု ၁-၆၇-ပိဋ္ဌေ)	၁၉၂

န-မ-သ-စ-ပဋိသံ-ဋ ၂ - ၃-၈-၅၈ - ၃,၀၀၀

